GAZETA wyborcza
wyborcza.pl
NIE MA WOLNOŚCI BEZ SOLIDARNOŚCI

Piątek, 28 sierpnia 2026 | Redaktor prowadzący Marcin Stelmasiak | Cena gazety 12,99 zł (w tym 8% VAT) | nr 200.11299, 1 | Nakład 82 tys. + 298,5 tys. prenumerat cyfrowych

PORADNIK PSYCHOLOGICZNY

EKSPERCI ODPOWIADAJĄ CZYTELNIKOM

PORADNIK ZDROWOTNY

BÓL PODCZAS SEKSU ▶24

Afera Zondacrypto

Zatrzymanie Piesiewicza

Prezes Polskiego Komitetu Olimpijskiego został zatrzymany wczoraj rano w Warszawie w pobliżu swojego domu i przewieziony do katowickiego wydziału Prokuratury Krajowej.

Izabela Alberczyk
Marcin Pietraszewski
Krzysztof Katka
Radosław Leniarski

Policjanci z Centralnego Biura Zwalczania Cyberprzestępczości przeszukali dom Radosława Piesiewicza. Po zakończeniu czynności prezes PKOl został przewieziony do Katowic, gdzie czekali na niego prokuratorzy prowadzący sprawę afery Zondacrypto. Wcześniej wydali postanowienie o przedstawieniu mu zarzutów. – W głównej mierze dotyczą powoływania się na wpływy u urzędników państwowych i osób pełniących funkcje publiczne w celu osiągnięcia korzyści majątkowych – mówi osoba znająca kulisy sprawy.

Zegarek za 40 tys. euro

– Nie wiemy jeszcze, czy prokuratorzy będą wnioskowali o tymczasowy areszt – mówił wczoraj podczas konferencji prasowej Waldemar Żurek, minister sprawiedliwości i prokurator generalny.

– Prawdopodobnie dziś późnym wieczorem [już po zamknięciu tego wydania „Wyborczej"] dowiemy się, jakie wyjaśnienia złożyła ta osoba, czy przyznała się do winy, czy zaczęła wyjaśniać i jakie będą w związku z tym wnioski prokuratury – zapowiedział.

FOT. JAKUB ORZECHOWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Jak przekazała inspektor Katarzyna Nowak z Komendy Głównej Policji, śledczy dysponują materiałem dowodowym zgromadzonym w dwóch postępowaniach: dotyczącym Zondacrypto oraz zaginięcia jednej osoby (prawdopodobnie chodzi o Sylwestra Suszka, twórcę jednej z największych giełd kryptowalut w Polsce, który zaginął w tajemniczych okolicznościach w 2022 roku).

Szymon Jadczak i Michał Fuja, dziennikarze wp.pl i TVN 24, ustalili, że prezes PKOl przyjmował od Przemysława Krala, szefa giełdy kryptowalut Zondacrypto, korzyści materialne: chodzi m.in. o zegarek marki Patek Philippe Calatrava o wartości około 40 tys. euro (policjanci zabezpieczyli zegarek podczas przeszukania). Zdaniem rozmówców wp.pl Piesiewicz miał w zamian obiecywać Kralowi wstawiennictwo u prezesa UOKiK Tomasza Chróstnego i u byłego premiera Mateusza Morawieckiego.

Kral miał również finansować wyjazdy Piesiewicza i jego bliskich do Monako i Bergamo, a także pobyty w hotelach oraz bilety na mecze. Prezes PKOl zaprzeczał tym doniesieniom.

PKOl a Zondacrypto

Przypomnijmy, 22 października 2025 roku PKOl podpisał z Zondacrypto umowę o sponsoring generalny. Piesiewicz podjął tą decyzję jednoosobowo. Dzięki niej siedziba Komitetu zmieniła nazwę na Zondacrypto Centrum Olimpijskie im. Jana Pała II.

W ramach umowy z PKOl firma Zondacrypto przesyłała Komitetowi gotówkę – suma nie została nigdy upubliczniona.

Oprócz gotówki dla Komitetu elementem umowy było bezpośrednie finansowanie nagród dla olimpijczyków. Giełda miała przekazać setki tysięcy złotych w tokenach Zondakrypto. Sam Kacper Tomasiak, skoczek narciarski, za trzy medale miał otrzymać równowartość 550 tysięcy złotych. Te wirtualne środki po utracie płynności przez giełdę okazały się bezwartościowe.

Niemal równo pół roku po podpisaniu umowy Zondacrypto zbankrutowała. Olimpijczycy ostatecznie dostali obiecane nagrody, ale od innych sponsorów Komitetu, m.in. od spółek Skarbu Państwa. ▶4 i wyborcza.pl

Temat dnia

Niegotowi na najgorsze

– Jeśli jako cywile nie zrozumiemy, że w pierwszych godzinach konfliktu musimy umieć zadbać o siebie sami, to żadne miliardy wydane na czołgi nas nie uratują – dr Michał Piekarski o obronie cywilnej w Polsce, a raczej jej braku ▶6-7

Wydaje Wyborcza Sp. z o. o.
nr indeksu 348198
ISSN 0860-908X

FOT. ŁUKASZ CYNALEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Sport

KAJAKARKI PRZERYWAJĄ MILCZENIE

Publiczne poniżanie, odcinanie od informacji i ignorowanie osiągnięć – polskie zawodniczki opowiadają o reprezentacji kraju, która doprowadziła je do stanów lękowych, emigracji i ucieczki ze sportu. Trzy kanadyjkarki, z którymi rozmawiałem, opisują ten sam mechanizm. To nie jest opowieść o pojedynczym konflikcie charakterów między nimi a trenerem reprezentacji. To opowieść o systemie, w którym milczenie jest ceną za możliwość trenowania ▶26-27

eprasa.pl 45341d2020

Sebastian Ogórek

Kara dla Facebooka. Oby nikt „nie spękał”

Apatia, czyli stan całkowitego zobojętnienia, niewrażliwości na bodźce – tak definiuje to słowo „Słownik języka polskiego” PWN. I taki stan mieliśmy w Polsce od lat w stosunku do big techów, które pozwalały sobie na coraz więcej. W „Gazecie Wyborczej” apatyczni nie byliśmy, wielokrotnie pisaliśmy o oszustach internetowych, reklamach pornografii, uzależnianiu dzieci od wiecznego przewijania ekranów, wreszcie algorytmach, które mogą zachwiać nawet demokratycznym procesem wyborczym. Władza była głucha.

I to mimo realnych kosztów, które każdego dnia ponosimy. Państwowy Instytut NASK w 2025 roku zidentyfikował 260 tys. prób oszustw (fałszywe SMS-y, wyłudzenia, oszustwa na Blika czy kryptowaluty). Ile z nich dotyczyło oszustów w internecie? Ponad 253 tys.! A wiele z nich to właśnie reklamy na Facebooku, Instagramie czy w Google'u. Ćwierć miliona incydentów oznacza, że oszukanych mogły zostać setki tysięcy osób.

Żądanie nałożenia 250 mln euro kary na właściciela Facebooka jest przełomowe. Pytanie, czy, a jeśli tak, to kiedy, dojdzie do ukarania?

Rafał Brzoska twierdzi, że sama Meta (właściciel Facebooka czy Instagrama) zarabia na reklamach oszustów nawet 20 mln zł dziennie. I to szarża medialna polskiego przedsiębiorcy, wściekłego, że jego syn widzi wygenerowane przez AI reklamy z „tatą w kajdankach”, sprawiła, że ktoś tematem wreszcie zaczął się interesować na poważnie. Wcześniejsze raporty, utracone przez Polaków miliardy złotych, tysiące tekstów i historie oszukanych przechodziły bez echa.

Cieszę się, że wreszcie ktoś skutecznie umiał przemówić do polityków. Pismo ministra cyfryzacji Krzysztofa Gawkowskiego do Komisji Europejskiej z propozycją nałożenia 250 mln euro kary na właściciela Facebooka jest rzeczywiście sprawą bez precedensu.

Mój wrodzony sceptycyzm mówi mi jednak, że wniosek to jedno, realne wywalczenie tej kary to drugie. Liczę, że nie tylko minister Gawkowski, ale i premier, mówiąc staromłodzieżowym, „nie spękają”. Podatku od big techów wszak jak nie było, tak nie ma, media nadal nie dostają pieniędzy za kradzież ich treści przez te korporacje, a i sytuacja geopolityczna sprawia, że zawsze ktoś może powiedzieć: „Po co drażnić Trumpa i jego amerykańskie firmy?”.

I choć kwota 250 mln euro, czyli ponad miliard złotych kary, robi wrażenie, to historia wszelkich procesów, kar nakładanych na big techy czy nawet procedowanego przeciwko nim prawodawstwa pokazuje, że ostatecznie i tak wszystko może obrócić się o 180 stopni. ▶16

Warszawa
Koniec wakacji (także w Sejmie)

FOT. SŁAWOMIR KAMIŃSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

27.08.2026 roku, Warszawa, ulica Wiejska, Sejm. Testy urządzeń do głosowania i przygotowania do planowanego na 2 września pierwszego po wakacjach posiedzenia Sejmu.
Więcej zdjęć z Polski i ze świata oraz niezwykłych galerii na Wyborcza.pl/zdjecia

Cytat dnia

Na pomysły, żeby uzależniać wiek emerytalny, czy to kobiet, czy mężczyzn, od tego, czy mają dzieci, ile tych dzieci mają, czy te dzieci są zdrowe czy nie, kto je wychowuje, absolutnie nie ma zgody

AGNIESZKA DZIEMIANOWICZ-BĄK
ministra rodziny, pracy i polityki społecznej podczas Campusu Polska Przyszłości

Lindsey Vonn
Piękna, bogata i zawzięta

Lindsey Vonn jest w USA celebrytką. Ma wszystko, co do tego potrzebne: jest atrakcyjna, bogata, dobrze radzi sobie w social mediach, bywa na czerwonych dywanach, pozuje do zdjęć w bikini (a nawet bez), udziela się charytatywnie i mówi to, co myśli.

„Ten okropny wypadek” wydarzył się przy czwartej bramce na trasie zjazdu na igrzyskach w Cortinie d'Ampezzo 8 lutego. Przejazd Amerykanki trwał tylko 13 sekund. Miał i mógł dać Vonn upragnione drugie olimpijskie złoto. A o mały włos nie skończył się kalectwem. – Ale to było 13 cholernie dobrych sekund – podkreśla w rozmowie z „Vanity Fair”.

Dziś Lindsey Vonn jest już w stanie chodzić bez laski. Ale przez pierwsze dni po wypadku w klinice we Włoszech lekarze stoczyli ciężką batalię nie o to, by mogła się znowu ścigać na nartach czy chodzić, ale o uratowanie jej nogi.

Najlepsza narciarka alpejska na świecie zapytana, czy będzie znowu walczyć o powrót na stok, odpowiedziała: – Nie lubię definitywnie zamykać sobie żadnych drzwi, bo nigdy nie wiadomo, co się wydarzy. ●

FOT. ALESSANDRO DELLA VALLE/EPA/PAP

Anna Kwiatkowska

• Lindsey Vonn będzie gościnią konferencji Impact Leading Minds, która odbędzie się 2 września w Nowym Teatrze w Warszawie. Więcej na www.impact-leadingminds.com

• **O Lindsey Vonn czytaj jutro w „Wysokich Obcasach”**

Andrzej rysuje

www.nekrologi.wyborcza.pl/34450017

Z żalem i smutkiem zawiadamiamy, że w dniu 25 sierpnia 2026 roku zmarł

dr hab. n. med.
Maciej Kowalczyk

Ukochany Mąż, Tata, Brat, Dziadek i Wujek, Dobry Człowiek.
Lekarz, wieloletni Dyrektor Uniwersyteckiego Szpitala Dziecięcego w Krakowie.

Uroczystości pogrzebowe odbędą się w dniu
1 września 2026 roku o godzinie 10:30
w kościele pw. św. Mikołaja przy ulicy Kopernika 9 w Krakowie.
Następnie o godzinie 13:00 od Bramy Głównej Cmentarza Rakowickiego
nastąpi odprowadzenie Zmarłego na miejsce spoczynku.

Zgodnie z życzeniem Zmarłego, prosimy o nieprzynoszenie kwiatów,
a w zamian o datki do puszek dla Fundacji „O Zdrowie Dziecka”.

Prosimy o nieskładanie kondolencji.

Rodzina

1 RP

eprasa.pl 45341d2020

Albatros travel

Albania i Grecja
śladami antycznych cywilizacji

NOWOŚĆ

Odkryj zabytkowe miasta, malownicze krajobrazy i starożytne skarby kultury na Bałkanach.

Program wycieczki: Dz. 1 Warszawa – Tirana. Przylot do stolicy Albanii i zwiedzanie miasta. **Dz. 2** Tirana – Elbasan – Korcza. Zwiedzanie Elbasanu i Korczy oraz wizyta u lokalnej rodziny. **Dz. 3** Korcza – Meteory. Wizyta u pszczelarza i przyjazd do Grecji. **Dz. 4** Meteory – Termopile – Delfy. Zwiedzanie klasztorów: Wielki Meteoron i Rousanou oraz pomnika w Termopilach. **Dz. 5** Delfy – Itea – Delfy. Wyrocznia w Delfach, Muzeum Archeologiczne, źródło Kastalia i relaks nad morzem. **Dz. 6** Delfy – Preweza – Saranda. Urokliwe miasta portowe i imponujące twierdze. Powrót do Albanii. **Dz. 7** Saranda – Butrint – Saranda. Zwiedzanie starożytnych ruin Butrintu i wizyta na lokalnej plantacji cytrusów. **Dz. 8** Saranda – Wlora – Kruja. Albańska Riwiera, Plac Flagi we Wlorze i górskie miasto Kruja. **Dz. 9** Kruja – Warszawa. Powrót do Polski.

2 posiłki dziennie

9 dni | Wyloty z Warszawy
09/05, 19/05 2027

od **6.498,–**

NOWOŚĆ

Zebra Nature Reserve – safari i wypoczynek w RPA

Program wycieczki: Dz. 1 Wylot z Warszawy do Johannesburga. **Dz. 2** Johannesburg, zwiedzanie Pretorii, przyjazd do Zebra Nature Reserve i powitalna kolacja. **Dz. 3** Rano spacer w okolicy Zebra Nature Reserve, po południu wizyta w centrum gadów. **Dz. 4** Safari w Rezerwacie Dinokeng i Wielka Piątka Afryki. **Dz. 5** Dni wolne na relaks lub możliwość skorzystania z szerokiej oferty wycieczek fakultatywnych m.in. safari, spacer w buszu czy wycieczka do kopalni diamentów. **Dz. 6** Wizyta w wiosce Ndebele. **Dz. 7** Kurs gotowania tradycyjnych dań kuchni południowoafrykańskiej. **Dz. 8** Afrykańskie rytmy podczas warsztatów gry na bębnach. **Dz. 9** Wizyta w Soweto, rodzinnym mieście Mandeli, i powrót do domu. **Dz. 10** Przylot do Warszawy.

2 posiłki dziennie
(7 śniadań i 7 kolacji)

10 dni | Wyloty z Warszawy
18/01, 07/11 2027

od **7.798,–**

NOWOŚĆ

Indonezja – kalejdoskop wrażeń

Bogata w atrakcje podróż przez pełną kontrastów Indonezję – od tętniącej życiem stolicy Dżakarty i dziedzictwa kulturowego Jawy, przez wulkaniczne krajobrazy i Park Narodowy Komodo, aż po relaks na wyspie Bali.

Program wycieczki: Dz. 1 Wylot z Warszawy. **Dz. 2** Przylot do Dżakarty i kolacja powitalna. **Dz. 3** Zwiedzanie Dżakarty. **Dz. 4** Podróż pociągiem z Dżakarty do Yogyakarty. **Dz. 5** Tradycyjna wioska Candirejo, Yogyakarta i imponująca świątynia Borobudur. **Dz. 6** Świątynia Prambanan i przejazd do Malang. **Dz. 7** Wulkaniczny krajobraz wokół wulkanu Mount Bromo. **Dz. 8** Kolorowa wioska i dalsza podróż na Flores. **Dz. 9** Wycieczka po Parku Narodowym Komodo w poszukiwaniu waranów. **Dz. 10** Przelot na Bali. **Dz. 11** Pola ryżowe, Ubud i tradycje balijskie. **Dz. 12** Wizyta w wiosce i spotkanie z balijską rodziną. **Dz. 13** Ubud – dzień wolny lub wycieczka rowerowa (opcjonalnie). **Dz. 14** Ubud-Sanur. Wulkan Batur i świątynia Besakih. **Dz. 15** Dzień wolny w Sanur. **Dz. 16** Wylot z Bali. **Dz. 17** Powrót do domu.

17 dni I Wyloty z Warszawy 17/03, 21/04, 23/09 2027 od **13.998,–**

2 posiłki dziennie

Sorrento i czar Południowych Włoch

Zamieszkaj w Sorrento i poznaj skarby Neapolu, antyczne Pompeje, malownicze Wybrzeże Amalfi oraz inne atrakcje regionu Kampanii z polskim pilotem wycieczek.

Program wycieczki: Dz. 1 Przelot Warszawa - Rzym. Półwysep Sorrentyński i Sorrento. **Dz. 2** Starożytne Pompeje, wizyta w winnicy i wulkan Wezuwiusz. **Dz. 3** Zwiedzanie Sorrento i okolic oraz wizyta w gospodarstwie z degustacją lokalnych przysmaków **Dz. 4** Wybrzeże Amalfi – rejs do Amalfi i Positano oraz kolacja z pizzą. **Dz. 5** Zwiedzanie Neapolu i jego słynnej starówki wpisanej na listę UNESCO. **Dz. 6** Dzień wolny w Sorrento. **Dz. 7** Czas wolny lub fakultatywna wycieczka na wyspę Capri. **Dz. 8** Powrót do domu.

8 dni I Wyloty z Warszawy 05/04, 10/05 2027 od **7.298,–**

albatros.pl | rezerwacja +48 22 128 48 81 | Warszawa, ul. Marszałkowska 76 (8 piętro)

Cena zawiera: BILETY WSTĘPÓW, opiekę polskiego pilota, przeloty rejsowe, zakwaterowanie w pokojach 2-os., wyżywienie i transport zgodnie z programem, ubezpieczenie podstawowe.

Kod reklamy: GW30

Kraj/34447373

eprasa.pl 45341d2020

Afera Zondacrypto uderza w PiS

Radosław Piesiewicz, szef PKOl, w katowickiej prokuraturze. To pierwsze głośne zatrzymanie w sprawie upadłej giełdy Zondacrypto. Polityk PiS: – Zegarek i Ibiza to groźne dla nas symbole.

Agata Kondzińska
Iwona Szpala

Tuż przed startem politycznego sezonu PiS musi się zmierzyć z jednym z większych kryzysów wizerunkowych. Na czołówki serwisów wróciła afera upadłej giełdy kryptowalut. Serial o Zondacrypto zaczął się od publikacji Wirtualnej Polski i TVN24 o zegarku za 40 tys. euro, który dla szefa Polskiego Komitetu Olimpijskiego Radosława Piesiewicza kupił szef Zondy Przemysław Kral. Wszystko działo się już wtedy, gdy kryptogiełdą interesował się UOKiK, a Piesiewicz – jak podają dziennikarze – miał powoływać się na wpływy u ówczesnego premiera Mateusza Morawieckiego, by pomóc Kralowi. Szef PKOl zaprzeczał i przekonywał, że zegarek nie był prezentem. Twierdził, że spłacił go gotówką w ratach, a Kral był jedynie pośrednikiem przy zakupie luksusowego dobra.

Ziobro tłumaczy się z pieniędzy od Krala

Wczoraj Piesiewicza zatrzymali agenci CBA. Przeszukali jego dom i przewieźli do katowickiej prokuratury, która prowadzi śledztwo. Bada zaginięcie Sylwestra Suszka, poprzedniego szefa giełdy, która wtedy działała pod nazwą BitBay, a także okoliczności upadku jej następczyni Zondacrypto za prezesury Przemysława Krala. Chodzi o wielomilionowe straty klientów.

Zondacrypto sponsorowała PKOl i sportowców, jej szyld świecił na budynku komitetu olimpijskiego, a Piesiewicz odwiedzał Krala w Monako, gdzie szef Zondacrypto miał status rezydenta. Sam prezes PKOl również inwestował na kryptogiełdzie, a po jej upadku przedstawiał się jako poszkodowany.

• **Radosław Piesiewicz**
FOT. MATEUSZ SKWARCZEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Jego zatrzymanie to kłopot dla PiS, bo kariera Piesiewicza przyspieszyła za rządów Zjednoczonej Prawicy. W partii Kaczyńskiego mówią, że jego promotorem był Jacek Sasin.

– Zegarek za prawie 200 tysięcy to coś, co przemawia do wyobraźni każdego, to jest opowieść o prezesie, który zapragnął bardzo drogiego gadżetu. To każdy zrozumie – słyszymy w PiS.

A kosztowny zegarek, jak mówi minister sprawiedliwości i prokurator generalny Waldemar Żurek, to tylko jeden z powodów zatrzymania Piesiewicza. Samą giełdę nazywa piramidą. Zapewnia, że najważniejsze jest, by ścigać osoby, które korzystają z pieniędzy zabranych Polakom, i by odzyskać ukradzione pieniądze – padła kwota 100 mln zł – które miałby wrócić do oszukanych.

– Te działania prokuratury, które naprawdę są dużym sukcesem, spowodowały to, że mamy wysyp różnych ujawnień, także przez polityków. Jedni politycy piszą, że brali tylko pieniądze od kancelarii określonej osoby, a nie z firmy. Inne osoby mówią, że spotykały się za granicą i cały czas pojawiają się nowe okoliczności. To śledztwo jest rozwojowe – powiedział Żurek.

Mówił o byłym ministrze sprawiedliwości Zbigniewie Ziobrze i jego debiutującej fundacji, która dostała 450 tys. zł od Krala. Z tego Ziobro pożyczył dla siebie około 60 tys. zł, obiecał oddać 85 tys. zł. Odezwał się sam, by wyjaśnić, że Krala nie zna, o Zondacrypto nie słyszał, z jej prezesem nie rozmawiał, Kral chciał dać pieniądze, bo ceni to, co Ziobro robi, a Tusk mu się nie podoba. Ziobro donację przyjął, bo potrzebował funduszy na „walkę z autorytarnymi rządami Tuska".

Zondacrypto i podróż Moskala na Ibizę

W sprawie Zondacrypto gęsto tłumaczy się też poseł PiS Michał Moskal. On także praktycznie Krala nie znał, co rok temu nie przeszkodziło mu przyjąć zaproszenia na kolację w pięciogwiazdkowym hotelu na Ibizie. Podobnie jak Ziobro, też robił to dla dobra swojej fundacji. Obaj mieli tego samego łącznika, współpracownika Krala, byłego agenta CBA Artura Chodzińskiego, którego kariera przypadła na czas rządów w Biurze polityków PiS Macieja Wąsika i Mariusza Kamińskiego. Moskal zjadł kolację, ale Kral nie zrobił na nim dobrego wrażenia, chociaż jeszcze wtedy żadna z państwowych instytucji nie ostrzegała przed Zondacrypto. Wrócił do kraju i w fundacji uradzili, że zrywają te rozmowy.

– To, co zrobiliśmy, a czego nie zrobiło wówczas państwo polskie, to przeanalizowaliśmy to, czym jest Zondacrypto, kim jest pan Przemysław Kral, i stwierdziliśmy, że nie chcemy z tym człowiekiem współpracować. To było rok temu, wtedy okradali Polaków, a służby Tuska spały, bo była szykowana jakaś prowokacja przez mecenasów Romana Giertycha i Jacka Dubois [reprezentują Krala]. I dziś widzimy tego efekty. Polacy zostali okradzeni. Państwo pod rządami Donalda Tuska po prostu zawiodło – mówił Moskal w TV Republika.

Wprawdzie Moskal nie wziął pieniędzy od Krala, ale zainteresował się tematem kryptowalut. W czasie prac nad ustawą uszczelniającą ten rynek raportował, że razem z Januszem Kowalskim składają poprawki do ustawy, bo rządowe propozycje zagrażają blisko dwóm tysiącom firm i trzem milionom obywateli. A ustawa to nie regulacje, tylko represja. Rząd przedstawiał jako grabarza rynku kryptowalut.

– Tysiące miejsc pracy, miliardy wpływów podatkowych, nowoczesne usługi. Wszystko może zostać zmarnowane – ostrzegał Moskal.

Nasz rozmówca z PiS komentuje krótko: – No i obok zegarka hiszpańska wyspa Ibiza... To są groźne dla nas symbole prostej opowieści o zachłannych politykach. Nawet jeśli nie wziął pieniędzy, musiał lecieć na Ibizę?

PiS szuka drogi wyjścia

Wszystko dzieje się po trzech wetach prezydenta Karola Nawrockiego do regulacji rynku kryptowalut i przed kolejnym podejściem rządu do ustawy. Koalicja znów wraca z tym samym projektem. Początkowo prawicowa opozycja stała murem przeciwko zapisom, ale potem wyłamał się Jarosław Kaczyński i powiedział, że najchętniej zakazałby takiej działalności.

Teraz wykorzystują to politycy PiS. Wczoraj przypomniał się Mariusz Błaszczak. Zaserwował wywód, że Giertych, adwokat Tuska, jest teraz obrońcą aferzysty Krala. Dodał, że kryptowalut należy zakazać, a PiS złożył taki projekt, ale zamroził go marszałek Sejmu Włodzimierz Czarzasty.

Przekaz Błaszczaka pasuje do opowieści PiS, który próbuje wyjść z opałów i mówi, że Zondacrypto to afera Tuska i jego służb, bo w porę nie ostrzegły inwestorów.

Chociaż sam Żurek zaleca dystans w komentowaniu, odwołuje do tajemnicy śledztwa, to mówią politycy.

– Mamy świadka koronnego, który mówi, komu wręczał pieniądze, na co szły, jak PiS i jego działacze zarabiali na kryptoaktywach, dlaczego ten parasol ochronny nad tymi wszystkimi, którzy chcieli chronić przestępców z Zondacrypto, był rozciągnięty. Dzisiaj zaczynają się zatrzymania, które w przyszłości też będą skutkowały zarzutami – ujawnił wicepremier i minister cyfryzacji Krzysztof Gawkowski.

Dodał, że świadkiem koronnym jest Przemysław Kral. I wypomniał, że w Polsce nie ma nadzoru nad rynkiem kryptoaktywów, dlatego że PiS i prezydent Karol Nawrocki zawetowali ustawę. A chciała tego Zondacrypto, która na tym zarabiała.

Wspomniał też o Moskalu: – Wszyscy wiedzą dzisiaj, po tłumaczeniach pana Moskala, że ten wyjazd na Ibizę, sprawa Zondacrypto, to miały być poprawki do ustawy za łapówki. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY
Kraj/34414013

JUTRO W „WYBORCZEJ"

Wydanie sobotnie „Wyborczej" możesz kupić
OD SOBOTY DO CZWARTKU!
Szukaj w punkcie sprzedaży prasy.

BĘDĄC MŁODYM LEKARZEM
Dla wielu jestem „chciwym konowałem"

PSL
Czy wejdzie do Sejmu kolejnej kadencji?

NOWELA W ODCINKACH
Trzeci odcinek „Gustawa" Macieja Siembiedy

FOT. MATEUSZ SKWARCZEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

1 RP

eprasa.pl 45341d2020

MATERIAŁ SPONSOROWANY McDONALD'S POLSKA

Więcej niż restauracje. Jak franczyzobiorcy McDonald's angażują się lokalnie?

Turniej koszykówki, który od lat przyciąga setki zawodników z Polski. Gra miejska pozwalająca rodzinom odkrywać historię miasta. Akcje krwiodawstwa, badania profilaktyczne dla najmłodszych czy ponad 900 łóżek dla rodziców dzieci hospitalizowanych, podarowanych oddziałom pediatrycznym w całym kraju. Za tymi działaniami stoją franczyzobiorcy McDonald's Polska.

Inicjatywa McDonald's Streetball Polkowice, organizowana przez Marka Baranieckiego, franczyzobiorcę McDonald's Polska.

To właśnie oni angażują się w inicjatywy wykraczające poza prowadzenie biznesu, wszędzie tam, gdzie prowadzą swoje restauracje. Wspierają inicjatywy ważne dla mieszkańców, współpracują z lokalnymi instytucjami i wraz ze swoimi zespołami organizują wydarzenia integrujące społeczność.

Lokalne pomysły, lokalne potrzeby

Program „Złoty Sąsiad" wspiera franczyzobiorców w podejmowaniu lokalnych inicjatyw. Nie jest to jednak jeden ogólnopolski projekt realizowany według tego samego scenariusza. Wręcz przeciwnie. Każda inicjatywa powstaje lokalnie i odpowiada na potrzeby konkretnej społeczności. Działania mają bardzo różnorodny charakter. Obejmują wydarzenia sportowe, akcje prozdrowotne, inicjatywy integrujące społeczność oraz przedsięwzięcia realizowane we współpracy m.in. z mieszkańcami, szkołami czy samorządami.

Jedną z najbardziej rozpoznawalnych inicjatyw jest turniej McDonald's Streetball Polkowice, organizowany od 2010 roku przez franczyzobiorcę Marka Baranieckiego. Wydarzenie co roku gromadzi setki zawodników oraz kibiców. Uczestnicy rywalizują w ulicznej odmianie koszykówki w kilku kategoriach wiekowych. Wydarzenie angażuje całe rodziny i na stałe wpisało się w kalendarz mieszkańców Polkowic i okolicznych miast. - *Każdego roku widzimy, jak ogromną energię ma to wydarzenie i jak bardzo mieszkańcy utożsamiają się ze Streetballem w Polkowicach. Liczny udział drużyn i duże zainteresowanie koszykówką pokazują, że wspólnie stworzyliśmy coś naprawdę wyjątkowego - wydarzenie, które łączy sport z integracją. To dla nas ogromna motywacja do dalszego działania* - **podkreśla Marek Baraniecki, franczyzobiorca McDonald's Polska i organizator turnieju McDonald's Streetball Polkowice.**

Nie wszystkie inicjatywy związane są jednak ze sportem. W Toruniu z kolei rzesze chętnych zgromadziło w ubiegłym roku wydarzenie „Toruńscy Odkrywcy". Centrum miasta zmieniło się w wielką planszę do gry. Uczestnicy szukali tajemnic i odkrywali miejskie legendy. - *Zależało nam na stworzeniu wydarzenia, które wykracza poza standardowe zwiedzanie i pozwala naprawdę „wejść" w miasto oraz doświadczyć go wspólnie. Widok całych rodzin zaangażowanych w kolejne zadania najlepiej pokazuje, że ten pomysł się sprawdza* - **mówi Arkadiusz Dróżdż, franczyzobiorca McDonald's Polska,** który już we wrześniu, wraz z partnerami i pracownikami restauracji, zaprosi mieszkańców do udziału w drugiej edycji „Toruńskich Odkrywców".

Podobna inicjatywa odbywa się w Krakowie. Tam franczyzobiorca Tomasz Wąsik realizuje projekt „ZOO Odkrywcy", który, poprzez grę miejską na terenie krakowskiego ogrodu zoologicznego, daje najmłodszym możliwość poznawania świata zwierząt i przyrody poprzez zabawę. W tegorocznej edycji inicjatywy wzięło udział blisko 350 uczestników. - *ZOO to miejsce, które naturalnie budzi ciekawość. Chcieliśmy wykorzystać ten potencjał i stworzyć aktywność, która połączy naukę, zabawę i wspólne spędzanie czasu. Wierzymy, że najlepsze wspomnienia powstają wtedy, gdy można odkrywać, uczyć się i doświadczać czegoś razem. Cieszy nas, że projekt stał się przestrzenią do rodzinnych spotkań i wspólnych przeżyć* - podkreśla **Tomasz Wąsik, franczyzobiorca McDonald's Polska**.

Od krwiodawstwa po wsparcie szpitali

Ważną częścią działań podejmowanych przez franczyzobiorców są również inicjatywy związane ze zdrowiem i wsparciem społecznym. Od lat angażują się oni między innymi w organizację lokalnych akcji honorowego krwiodawstwa. W 2025 roku dzięki takim działaniom udało się zebrać blisko 600 litrów krwi. - *Każda akcja pokazuje, jak dużą siłę mają lokalne społeczności. Wystarczy stworzyć przestrzeń do działania, a mieszkańcy bardzo chętnie angażują się w pomoc innym* - **mówi Kristóf Hankó, franczyzobiorca McDonald's zarządzający 15 restauracjami sieci w województwie mazowieckim.**

Przedsiębiorcy spod znaku złotych łuków angażują się również w działania realizowane wspólnie z fundacją Dom Ronalda McDonalda. Jednym z nich jest program bezpłatnych badań USG dla dzieci prowadzony przez Mobilną Klinikę Fundacji. To specjalistyczny gabinet na kółkach, który pozwala na wczesne wykrycie wielu nieprawidłowości, w tym zmian mogących wskazywać na rozwój chorób nowotworowych. W ubiegłym roku dzięki zaangażowaniu franczyzobiorców na pokładzie Mobilnej Kliniki przebadano około 3 tys. dzieci z całej Polski.

Przedsiębiorcy wspierają także oddziały pediatryczne w całym kraju. W ciągu trzech ostatnich lat przekazali ponad 900 łóżek dla rodziców hospitalizowanych dzieci, dzięki którym opiekunowie mogą w komfortowych warunkach pozostać blisko swoich pociech również podczas nocnego pobytu w szpitalu.

- *Dla rodzica obecność przy dziecku w szpitalu jest czymś naturalnym i niezwykle ważnym. Dzięki tej inicjatywie możemy pomóc rodzinom być razem w trudnym momencie* - **zauważa Mieczysław Gaweł, franczyzobiorca McDonald's Polska z Podkarpacia,** który w ciągu ostatnich trzech lat przekazał łącznie ponad 30 łóżek m.in. do Klicznego Szpitala Wojewódzkiego Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie.

Restauracja jako część społeczności

Spośród ponad 620 restauracji McDonald's działających w Polsce ponad 90% prowadzi 115 franczyzobiorców. To lokalni przedsiębiorcy na co dzień związani z miejscowościami, w których mieszkają, pracują i rozwijają swój biznes. - *Dla McDonald's bycie dobrym sąsiadem to coś więcej niż obecność w danej miejscowości. To budowanie relacji i aktywne uczestnictwo w życiu lokalnej społeczności. Franczyzobiorcy od lat angażują się w inicjatywy odpowiadające na potrzeby mieszkańców, a od 2023 roku ich działania wspiera program „Złoty Sąsiad", stworzony po to, by rozwijać lokalne zaangażowanie i dobre praktyki oraz zwiększać ich wpływ* - **mówi Katarzyna Jędrek-Giza, senior manager ds. relacji korporacyjnych i wpływu w McDonald's Polska.**

Choć każda z opisanych inicjatyw jest inna, wszystkie łączy ten sam punkt wyjścia: potrzeby lokalnej społeczności. Czasem chodzi o wsparcie wydarzenia sportowego, czasem o akcję charytatywną, a czasem o pomoc w realizacji przedsięwzięcia ważnego dla mieszkańców. Przykłady franczyzobiorców McDonald's pokazują, że biznes może być nie tylko częścią lokalnego krajobrazu, ale także aktywnym uczestnikiem życia społeczności.

eprasa.pl 45341d2020

Obrona cywilna

Niegotowi na najgorsze

– Jeśli jako cywile nie zrozumiemy, że w pierwszych godzinach konfliktu musimy umieć zadbać o siebie sami, to żadne miliardy wydane na czołgi nas nie uratują – mówi dr Michał Piekarski.

• **28.09.2023 r., Racławówka. Ćwiczenia ratownicze – symulacja katastrofy drogowej – z udziałem 160 podkarpackich strażaków Państwowej Straży Pożarnej i Ochotniczej Straży Pożarnej**

FOT. PATRYK OGORZAŁEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

ROZMOWA Z
DR. MICHAŁEM PIEKARSKIM
ekspertem w dziedzinie bezpieczeństwa z Uniwersytetu Wrocławskiego

DOROTA ROMAN: Czy mamy w Polsce obronę cywilną?

DR MICHAŁ PIEKARSKI*: Z powodu uchylenia starych przepisów z 1967 roku i odrzucenia wadliwego projektu rządu PiS Polska przez lata nie miała obrony cywilnej. Lukę prawną załatano dopiero 1 stycznia 2025 roku, gdy weszła w życie nowa ustawa o ochronie ludności i obronie cywilnej.

Nowe przepisy przeniosły gigantyczną odpowiedzialność na wójtów, burmistrzów i prezydentów miast. Wiele lokalnych urzędów dopiero uczy się więc nowych ról, tworzy plany ewakuacji i organizuje systemy łączności kryzysowej. Choć powołano oficjalne rządowe systemy i bazy wiedzy o obronie cywilnej, masowa edukacja obywateli – w tym wiedza o sygnałach alarmowych czy zachowaniu w pierwszych godzinach kryzysu – jest na bardzo niskim poziomie.

Polska ma dziś zaprojektowany fundament prawny i zapewnione finansowanie. Ale system ochrony ludności trzeba stworzyć od zera, to proces, który potrwa jeszcze lata. I nie mówimy o perspektywie trzech lat, ale o dekadzie lub nawet kilkunastu latach systematycznych działań, zanim polska obrona cywilna osiągnie pełną sprawność.

Co dokładnie trzeba zrobić?

– Ramowa ustawa o ochronie ludności i obronie cywilnej to wierzchołek góry lodowej. Prawdziwy mechanizm tkwi w 24 aktach wykonawczych i rozporządzeniach, które de facto muszą to prawo dopiero wdrożyć w życie.

Mówimy o gigantycznej operacji biurokratycznej i logistycznej. Trzeba powołać od zera nowe ciała doradcze, jak Rządowy Zespół Ochrony Ludności, wydać szereg kluczowych rozporządzeń określających warunki techniczne dla schronów, procedury ewakuacji czy zasady nowego systemu bezpiecznej łączności państwowej.

To ogromna liczba dokumentów, które trzeba nie tylko napisać, ale też wdrożyć na poziomie każdej gminy w Polsce, uregulować setki szczegółowych kwestii, począwszy od określenia oficjalnych wzorów kart i tabliczek tożsamości personelu obrony cywilnej, aż po rozplanowanie całego systemu ewidencji zasobów. Od podstaw trzeba stworzyć nowe wymogi techniczne dla obiektów budowlanych oraz zaprogramować systemy szkoleń, których przecież wcześniej w Polsce w ogóle nie było.

Do tego gigantycznego pakietu przepisów wykonawczych musimy dodać aż trzydzieści dwa inne akty rangi ustawowej, które zostały przy tej okazji zmienione, począwszy od ustawy o obronie ojczyzny, przez ustawę o samorządzie gminnym i ustawę o zarządzaniu kryzysowym, aż po prawo atomowe.

W tym samym momencie administracja – od szczebla rządowego po najmniejszą gminę – musi nie tylko zaabsorbować gigantyczne zmiany wprowadzone przez nową ustawę o ochronie ludności, ale też równolegle wdrożyć reformy zarządzania kryzysowego oraz ochrony infrastruktury krytycznej. A rzeczywistość nie czeka.

Może się zdarzyć coś znacznie poważniejszego niż incydent na Lubelszczyźnie, gdzie pod koniec lipca spadła uzbrojona rosyjska rakieta.

– Wystarczy, że na Warszawę spadnie kilka balistycznych Iskanderów i kilkanaście pocisków manewrujących. W gęstej zabudowie miejskiej rakiety wycelowane w obiekty symboliczne czy rządowe – Pałac Kultury i Nauki, Pałac Prezydencki czy budynki sztabów, z powodu błędu naprowadzania lub zestrzelenia mogą uderzyć w zupełnie przypadkowe miejsca – na przykład w gmach Politechniki Warszawskiej albo w gęsto zaludnione dzielnice mieszkalne.

W tym momencie stajemy przed brutalną prawdą o naszym systemie ratowniczym. Wszystkie struktury budowaliśmy na czas pokoju: Państwowa i Ochotnicza Straż Pożarna oraz nasze elitarne grupy poszukiwawczo-ratownicze, które jeżdżą na trzęsienia ziemi na całym świecie, radzą sobie z katastrofą budowlaną jednego czy dwóch obiektów. Jednak w warunkach uderzenia rakietowego mamy do czynienia z kilkunastoma potężnymi dramatami w tym samym czasie.

Sytuacja drastycznie się komplikuje, gdy równolegle inne pociski uderzają w kluczowe węzły sieci elektroenergetycznej, odcinając od systemu i paraliżując strategiczne elektrownie, a kolejne eksplozje niszczą magazyny paliw i rafinerie.

Te krytyczne sytuacje natychmiast zaczynają się mnożyć i nakładać na siebie. System, zamiast działać według procedur, staje w obliczu gigantycznego chaosu.

I?

– Ponieważ dopiero wchodzimy na tory przygotowań, obawiam się, że w takim momencie zderzymy się z potężną ścianą, a wiele krytycznych problemów będzie rozwiązywanych wyłącznie doraźnie, metodami improwizowanymi, z mniejszym lub większym skutkiem.

I dochodzi „czynnik ludzki" – podczas ostatniego incydentu z rosyjską rakietą urzędnicy w strefie przygranicznej marnowali czas na konsultacje, zamiast natychmiast uruchomić alarm.

– Na lokalnym szczeblu, gdzie decyzje powinny zapadać w sekundy, wciąż jest strach przed odpowiedzialnością i brak nawyków działania w warunkach skrajnego stresu.

Możemy mieć piękne plany na papierze, ale jeśli człowiek w centrum dowodzenia zawiedzie, zacznie kalkulować, zamiast

eprasa.pl 45341d2020

Obrona cywilna

działać, cały system w ułamku sekundy staje się bezużyteczny.

Przed nami gigantyczne zadanie uporządkowania systemu od strony zasobów ludzkich. Jeżeli chcemy, aby powiatowe centra zarządzania kryzysowego realnie pełniły całodobowe dyżury – na wzór straży pożarnej czy policji – musimy zrozumieć, że obsadzenie jednego takiego stanowiska 24 godziny na dobę przez 7 dni w tygodniu wymaga zatrudnienia minimum czterech lub pięciu osób na etatach. To wymaga stworzenia im infrastruktury, systemów łączności i przede wszystkim gigantycznych pieniędzy, o których na poziomie samorządów rzadko się mówi.

Jeszcze poważniejszym problemem kadrowym jest zjawisko „wielomandatowości" i fikcji ewidencyjnej w czasie pokoju. Głównym filarem ochrony ludności mają być formacje strażackie, w tym OSP. Na papierze mamy armię świetnie wyszkolonych ludzi, ale w warunkach wojny ten system natychmiast się zawali. Strażak ochotnik – z wieloletnim stażem, uprawnieniami ratowniczymi i prawem jazdy na ciężarówki – w Godzinie „W" zniknie ze swojej jednostki, bo jednocześnie jest żołnierzem WOT lub posiada przydział mobilizacyjny do armii.

To samo dotyczy personelu medycznego. Ta sama lekarka medycyny ratunkowej w czasie pokoju zabezpiecza szpitalny oddział ratunkowy, należy do OSP i figuruje w rejestrach jako oficer rezerwy. W czasie pokoju da się tę fikcję potrójnej tożsamości utrzymać, ale w razie konfliktu MON i Siły Zbrojne, które ustawowo zagwarantowały sobie pierwszeństwo do „zasobów ludzkich", po prostu zabiorą tych ludzi do wojska.

Dramatem jest absolutny brak rezerw sprzętowych. W państwowych magazynach nie ma sprzętu inżynieryjnego i ratowniczego dla nowych formacji, a ta pustka dotyka również kluczowych sektorów komercyjnych, w tym kolejnictwa.

W przypadku cyberataku, działań wojennych i wielkiego blackoutu zelektryfikowany transport kolejowy oraz miejskie tramwaje i autobusy elektryczne po prostu staną.

W czasach słusznie minionego PRL-u państwo trzymało łapę na wszystkim i jedna wielka machina PKP utrzymywała wojenną rezerwę parowozów oraz setki lokomotyw spalinowych na wypadek zniszczenia trakcji. Dzisiaj, w realiach wolnorynkowych, mamy rozdrobniony rynek – od PKP Cargo po dziesiątki prywatnych i samorządowych przewoźników.

Żadna komercyjna firma nie kupi i nie utrzyma z własnej kieszeni 50 lokomotyw spalinowych, by stały bezczynnie w rezerwie na wypadek wojny.

Wiceszef MSWiA, gen. Wiesław Leśniakiewicz przyznał mi w wywiadzie, że głównym problemem są procedury i czas pracy cywilów w powiatowych centrach zarządzania kryzysowego, które często działały tylko w godz. 8-16.
– Płacimy dziś frycowe za ostatnie dekady, które przeżyliśmy w bardzo spokojnych czasach. Sprawy związane z bezpieczeństwem i reagowaniem kryzysowym przez lata schodziły na dalszy plan.

Dzisiaj znaleźliśmy się w dziwnej sytuacji: to już nie czas pokoju, ale jeszcze nie czas wojny. Ale nawyki z czasów, gdy nic nam nie groziło, są zakorzenione bardzo głęboko. I trudno oczekiwać, że urzędnik będzie nagle żył w gotowości bojowej, skoro codzienna rzeczywistość to łatanie dziur w budżecie, edukacja czy lokalne inwestycje.

Ustawa nie wystarczy, by zmienić priorytety.
– Prawo nie rodzi automatycznie nawyków ani poczucia odpowiedzialności. Musimy przestać traktować obronę cywilną jako dodatkowy, papierowy obowiązek, a zacząć jako fundamentalną część codziennej pracy administracji.

Musimy wprowadzić bezwzględny system realnych ćwiczeń i testów gotowości w terenie. Dopóki procedury będą testowane tylko podczas corocznych, zaplanowanych odpraw przy kawie, dopóty priorytetem pozostanie przysłowiowa godzina 16. Kluczowa jest zmiana systemu motywacji i finansowania. Nie da się żądać od ludzi całodobowej czujności i brania na siebie ogromnej odpowiedzialności za statystyczną pensję zasadniczą.

• Cała rozmowa na wyborcza.pl

System ochrony ludności trzeba stworzyć od zera, to proces, który potrwa jeszcze lata. I nie mówimy o perspektywie trzech lat, ale o dekadzie lub nawet kilkunastu latach systematycznych działań

Odporność państwa kosztuje.
– Profesjonalne kadry w powiatowych centrach zarządzania kryzysowego wymagają dobrze płatnej ścieżki kariery, a nie dorzucania obowiązków i tak już przeciążonym biurokracją urzędnikom. Musimy przełamać naszą specyficzną „kulturę strategiczną", która aktywuje się dopiero w momencie katastrofy. Polacy są mistrzami improwizacji i zrywów w godzinie próby, co pokazał rok 2022, ale kulejemy, jeśli chodzi o nudne, codzienne procedury i profilaktykę w czasie pokoju.

Rządzący muszą mieć odwagę, by komunikować, że czas zagrożeń to nie chwilowe anomalie, ale nasza nowa rzeczywistość na najbliższe dekady.

Z drugiej strony ciekawą interpretacją jest to, że w pewnym stopniu jesteśmy po prostu zakładnikami naszego kulturowego postrzegania wojny i wojska.

Uważamy, że w razie zagrożenia po prostu obroni nas wojsko.
– I nie interesujemy się tematem. Nie chodzi o to, żeby od razu pakować plecaki ewakuacyjne. Ale nawet gdyby wybuchł zwykły pożar domu, warto mieć w jednym miejscu najważniejsze dokumenty, leki, a nie szukać ich w panice po kątach.

Ludzie nie rozumieją, jak działa ten mechanizm. W razie konfliktu armia trafi na front, by realizować zadania bojowe, a nie pilnować porządku w naszych miastach czy dzielnicach. Wojsko nie przyjedzie pod nasz blok – jako cywile w pierwszych momentach kryzysu zostaniemy sami i musimy wiedzieć, jak sobie poradzić.

A w społeczeństwie dominuje przekonanie, że skoro wydajemy miliardy na armię, to państwo w pełni zaopiekuje się każdym obywatelem. Traktujemy ją jak tarczę, która całkowicie zwalnia ich z myślenia o własnym bezpieczeństwie. Nie rozumiemy procedur – w Godzinie „W" wolimy pięknie zginąć w zrywie, zamiast budować nudny system przez dekadę pokoju.

Gdy mówię znajomym, że w czasie wojny zostaną w miastach sami, bo armia pójdzie na front, wolą to ignorować.
– Ludzie kompletnie mylą role i zadania służb w państwie. Wojsko nie jest od tego, żeby ratować nas podczas wielkiej powodzi, gasić potężne pożary lasów, wspierać kontrole torów kolejowych przed sabotażem czy pomagać przy skutkach katastrofalnej suszy.

***Dr Michał Piekarski**

• politolog, zajmuje się m.in. bezpieczeństwem militarnym, konfliktami hybrydowymi, cyberbezpieczeństwem, terroryzmem i tzw. kulturą strategiczną. Pracuje w Instytucie Studiów Międzynarodowych i Bezpieczeństwa Uniwersytetu Wrocławskiego

Ale u nas tak jest przecież. Pandemia – wojsko. Kryzys na granicy – wojsko. Zanieczyszczenie Odry – wysyłamy terytorialsów.
– I to właśnie nasz największy błąd strukturalny. Wojsko traktujemy jak darmową, wielofunkcyjną firmę kryzysową, bo przez lata państwo nie potrafiło zbudować profesjonalnych, cywilnych służb ratunkowych. Podczas każdej powodzi na ratunek cywilom przyjeżdża wojsko ze swoimi amfibiami.

Czy naprawdę państwo nie mogło przez lata wyprodukować lub kupić takich maszyn bezpośrednio dla Państwowej Straży Pożarnej, żeby w ogóle nie zawracać głowy wojsku? Przez dekady nie powstała w Polsce żadna realna presja polityczna w tej sprawie.

Przywykliśmy do zrzucania każdego problemu logistycznego na barki armii. Żyjemy w przeświadczeniu, że prawdziwe bezpieczeństwo dają tylko karabin i mundur. Nie rozumiemy, że nowoczesna obrona kraju zaczyna się od sprawnego urzędnika, strażaka i bezpiecznej infrastruktury, a nie czołgu.

W Estonii, Finlandii to się udaje.
– U Finów doświadczenie historyczne ułożyło się zupełnie inaczej. Tam do bezpieczeństwa podchodzi się bez histerii i poważnie. Dzieci w szkołach uczą się, że zagrożenie to po prostu realna część świata. Cała logistyka obrony i przetrwania jest tam elementem codzienności, a nie powodem do paniki. Tymczasem w Polsce wciąż rządzi paraliżująca zasada: „lepiej głośno nie mówić, żeby nie straszyć ludzi".

Finlandia przegrała wojnę z Rosją, ale przetrwała jako wolne państwo. Choć ZSRR kontrolował ich dyplomację, Finowie zachowali suwerenność gospodarczą i wewnętrzną – w przeciwieństwie do Polski Moskwa nie narzuciła im komunizmu ani bezpośredniej dominacji.

To właśnie ta różnica sprawiła, że Finowie zyskali unikalny czas na budowanie realnego, silnego państwa i wyciągnęli z wojny pragmatyczny wniosek: obrona przed potężnym sąsiadem jest możliwa, o ile cały naród i gospodarka będą na to perfekcyjnie, proceduralnie przygotowane.

Drugą kluczową sprawą jest to, co łączy państwa bałtyckie i skandynawskie w ich podejściu do obronności.

Tam istnieje niesamowicie silna odporność społeczna, która opiera się na masowych, ochotniczych organizacjach ratowniczych i obronnych, w których zwykli obywatele działają na co dzień.

Co najważniejsze – kraje te, w przeciwieństwie do Polski i większości państw Europy Zachodniej, nigdy na dobre nie zrezygnowały z powszechnego poboru. Część z nich utrzymała go nieprzerwanie od czasów II wojny światowej, a te, które na chwilę go zawiesiły, błyskawicznie do niego wróciły, gdy tylko zmieniła się sytuacja geopolityczna.

Dla tamtych społeczeństw zaangażowanie w obronę kraju nie jest zawodem dla wybranej grupy profesjonalistów, ale powszechnym, naturalnym obowiązkiem każdego obywatela. Ich systemy obrony cywilnej nie są fikcją na papierze, ale żywym mechanizmem, w którym każdy wie, co ma robić.

Kluczem jest też zupełnie inne poczucie relacji pomiędzy obywatelem a społeczeństwem. Nie bez znaczenia jest przecież fakt, że państwa skandynawskie, w tym Finlandia, to były od dekad socjaldemokratyczne państwa dobrobytu. Obywatele otrzymywali od państwa ogromny pakiet wysokiej jakości usług publicznych: od edukacji, przez opiekę zdrowotną, aż po sprawną komunikację i potężną siatkę socjalnego wsparcia. Dzięki temu społeczeństwu można było uczciwie powiedzieć: dbamy o was w czasie pokoju, ale w razie kryzysu musicie pomóc państwu przetrwać. ●

www.nekrologi.wyborcza.pl/34449751

Z żalem przyjąłem wiadomość o śmierci

Czesława Śleziaka

posła na Sejm I, II, III i IV kadencji,
wiceprzewodniczącego i przewodniczącego
sejmowej Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa,
Ministra Środowiska w l. 2003-2004
Z wykształcenia historyka, z zamiłowania niestrudzonego popularyzatora
ekologii i postaw przyjaznych środowisku.

Rodzinie i Bliskim

składam wyrazy głębokiego współczucia

Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu

www.nekrologi.wyborcza.pl/34449576

Z wielkim smutkiem żegnam niepowszedniego Człowieka

Wojciecha Ostrowskiego

mojego pierwszego Szefa w Kancelarii Senatu RP.

W pamięci pozostaną mi nasze zawodowe burze mózgów.
Brak będzie Jego przyjaźni, błyskotliwości i humoru.
Niech nigdy nie będzie sam.

Ewa Nawrocka z rodziną

eprasa.pl 45341d2020

Machina Kremla poszła w ruch

– Nowy kryzys kubański wisi dzisiaj w powietrzu. Dla Polski najgroźniejsza byłaby nuklearna prowokacja Rosji nad wodami Bałtyku.

Dorota Roman

Wizyta szefa CIA Johna Ratcliffe'a w Moskwie zelektryzowała opinię publiczną. USA poprosiły Kijów o wstrzymanie ataków dronów na czas tej misji, a „The Wall Street Journal" pisze o ostrzeżeniu przed testowaniem jedności NATO na Bałtyku. To spotkanie to próba powstrzymania rosyjskiego ataku na Europę?

• **Amerykańscy żołnierze lądują w Jasionce, 15 lutego 2022 r.**
FOT. PATRYK OGORZAŁEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

ROZMOWA Z
PPŁK. REZ. MACIEJEM KOROWAJEM
byłym oficerem Służb Wywiadu Wojskowego MON, ekspertem ds. bezpieczeństwa i analiz strategicznych

PPŁK REZ. MACIEJ KOROWAJ: W Rosji mocno iskrzy, obserwujemy ogromne natężenie wewnętrznych tarć politycznych, a radykalne skrzydło tamtejszych elit – tzw. frakcja jastrzębi – dąży bardzo mocno do gwałtownej eskalacji z Zachodem.

O jaką eskalację im chodzi?
– To skomplikowana sprawa, bo nie mówimy już tylko o kolejnych walkach w Ukrainie. Być może wywiad USA ostrzega przez publikację w „WSJ", że Rosja planuje mocno przetestować NATO. Na przykład przez prowokację na granicy z państwami bałtyckimi albo duży cyberatak.

Ruchy wewnątrz Rosji i naciski radykałów na Putina mogły być głównym powodem, dla którego szef CIA poleciał nagle do Moskwy, żeby postawić Kremlowi ultimatum. Amerykanie dali Rosji do zrozumienia: „Wiemy, co planujecie".

Pytanie tylko, czy Kreml zdaje sobie sprawę z konsekwencji. Przecież przekroczenie tej granicy oznacza jedno – otwartą wojnę z NATO. Było to więc ostrzeżenie, czy na pewno wiecie, co to oznacza, bo dalsza eskalacja to prosta droga do otwartej wojny.

Czyli?
– Rosja już od dawna się mobilizuje. Nazywam to „mobilizacją kropelkową". Kolejne regiony są uruchamiane okresowo i po cichu, żeby stale dociągać nowych ludzi na front. To proces rozłożony w czasie, ukryty i prowadzony tak, by nie wywołać paniki w rosyjskim społeczeństwie milionowym zasięgiem cywilów zmuszonych do wstąpienia do armii i pójścia na kolejną wojnę, ale tym razem już z NATO.

Rozważania o precyzyjnym scenariuszu eskalacji to w tej chwili domysły. Możemy jednak założyć, że nie będzie to wielki konflikt czysto konwencjonalny.

Dlaczego ta wizyta była aż tak ostentacyjna? Olbrzymiego samolotu z szefem CIA na pokładzie nie dało się nie zauważyć.

– Spójrzmy na to realnie: Rosja dąży do eskalacji i straszy konfliktem nie po to, żeby od razu podbić NATO czy pokonać nas militarnie. Głównym celem Kremla jest po prostu zmuszenie Amerykanów, by usiedli z nimi do stołu i zaczęli rozmawiać na warunkach Moskwy.

Rosyjskie dążenie do eskalacji, w tym groźby pod adresem flanki wschodniej, nie wynikają z realnej wiary w militarne pokonanie sojuszu NATO. To klasyczny szantaż geopolityczny. Kreml podbija stawkę i udaje gotowość do wojny wyłącznie po to, by zmusić Waszyngton do podjęcia rozmów na własnych zasadach.

I właśnie dlatego ten przylot szefa CIA był tak ostentacyjny.

Czyli musimy spodziewać się jakiegoś uderzenia ze strony Rosji. Zagrożenie dotyczy bardziej krajów bałtyckich, czy to Polska powinna być w stanie najwyższej gotowości?
– To, gdzie dokładnie dojdzie do incydentu, pozostaje niewiadomą, ale z rosyjskiej perspektywy plan jest jasny. Moskwa chce uderzyć na tyle dotkliwie, by przetestować naszą odporność, ale na tyle dwuznacznie, by NATO miało problem z konwencjonalną odpowiedzią. I to jest gra, w którą Rosjanie chcą teraz grać: wywołać kryzys, sparaliżować proces decyzyjny Sojuszu i sprawdzić, czy artykuł 5. naprawdę zadziała.

Mamy do czynienia z kontynuacją i eskalacją wcześniejszych testów. Rosyjska strategia polega na precyzyjnym mapowaniu progu bólu poszczególnych stolic europejskich. Pozwala to Kremlowi na chirurgiczne dawkowanie agresji hybrydowej i elastyczne dobieranie takich wariantów operacyjnych, które będą paraliżować proces decyzyjny wewnątrz Sojuszu.

Kreml podbija stawkę i udaje gotowość do wojny wyłącznie po to, by zmusić Waszyngton do podjęcia rozmów na własnych zasadach

W końcu doprowadzi to do strat, przy których NATO po prostu nie będzie mogło już milczeć. Sojusz zostanie zmuszony do konkretnej odpowiedzi militarnej i zastosowania bezwzględnych retorsji czy uruchomienia innego, niszczycielskiego dla Rosji scenariusza.

I w tym momencie zamyka się rosyjska pułapka. Taki konwencjonalny odwet ze strony NATO da Rosji upragniony pretekst do oficjalnego użycia taktycznej broni nuklearnej. Moskwa od początku gra na ten scenariusz.

Rosjanie chcą celowo doprowadzić do sytuacji bez wyjścia – do takiego kryzysu kubańskiego 2.0. Chcą postawić świat na krawędzi zagłady nuklearnej po to, żeby przerażony Zachód zaczął z nimi negocjować nowy ład globalny na warunkach Moskwy.

Rosja wie, że w otwartym starciu konwencjonalnym nie ma szans na realizację swoich celów, dlatego przenosi ciężar gry tam, gdzie jest najsilniejsza: do struktur wywiadowczych i dywersyjnych. Dotychczasowe akcje sabotażowe w Europie poszły po ich myśli, ale to były jedynie testy – zwykły próbnik możliwości Kremla. Prawdziwy pokaz zdolności dywersyjnych ma dopiero nastąpić.

Ten straszak już był wykorzystywany przez Rosję.
– Kreml wycierał sobie nim usta już tyle razy, że ten straszak trochę się zużył, ale prawda jest też taka, że raz zadziałał. Atomowa groźba sparaliżowała przecież administrację Bidena, która przez to opóźniała dostawy broni i powstrzymywała ofensywę mogącą rozbić Rosjan na Zaporożu. Ale rok później i tak wybuchła wojna pełnoskalowa w Ukrainie.

Raz się udało, więc teraz Kreml musi użyć tego straszaka jeszcze mocniej. A do tego kluczowe jest zbudowanie odpowiedniej, wiarygodnej legendy. I w jej budowaniu wcale nie chodzi o to, żeby przekonać zachodnie społeczeństwa, że Rosja odpali rakiety. Chodzi o to, żeby urzędnicy, generałowie i gubernatorzy nie zostali sparaliżowani strachem, tak jak podczas buntu Prigożyna. By uwierzyli, że nie ma już innego wyjścia niż wojna nuklearna.

Moskwa z pełną premedytacją dąży do stworzenia takich warunków. I to jest powód, dla którego nowy kryzys kubański dosłownie wisi dzisiaj w powietrzu.

To ruletka. Komuś w Rosji po prostu nie omsknie się ręka i nie straci nad tym kontroli?
– Jeżeli pytamy, czy dojdzie do uderzenia, to jestem przekonany, że nastąpi ono w najbliższym czasie. Wszystkie wewnętrzne procesy w Rosji, o których rozmawialiśmy, parły w tym kierunku. Ta machina została już tak potężnie rozpędzona, a napięcie wewnątrz aparatu władzy jest tak ogromne, że po prostu nie mają już jak się z tego wycofać. Ten proces żyje już własnym życiem.

Przecież Sojusz nie bez powodu ćwiczył ostatnio scenariusze wokół Obwodu Królewieckiego. Te działania NATO były idealną pożywką dla Moskwy. Kreml był wręcz zachwycony tą eskalacją wokół Kaliningradu, bo ona idealnie buduje ich wewnętrzną narrację.

To dało Putinowi dowód dla własnego aparatu państwa: „Zobaczcie, oni nas otaczają, chcą nas zniszczyć".

Pamiętajmy o jednym: Rosjanie oczywiście nie chcą globalnej wymiany nuklearnej z Ameryką. Ich celem jest tak zwany lokalny konflikt nuklearny.

Ta gra toczy się na dwóch poziomach. Pierwszy to realne ostrzeganie, czyli próby na poligonie jądrowym na Nowej Ziemi, do których oni ewidentnie się szykują. Ale ja dodaję tu drugi, znacznie groźniejszy poziom: ewentualną wymianę ciosów w obrębie Morza Bałtyckiego. I tutaj to my, Polska i wschodnia flanka, jesteśmy bezpośrednio zagrożeni.

I w tym kontekście wcale się nie dziwię, że szef CIA osobiście poleciał do Moskwy. Amerykanie zobaczyli, że ta rozpędzona machina zbliża się do punktu krytycznego.

Co oznacza „wymiana nuklearna w obrębie Morza Bałtyckiego"? Uderzenie demonstracyjne, by zastraszyć Sojusz, czy atak taktyczny na infrastrukturę wojskową państw NATO?
– Mamy tu do czynienia z wieloma scenariuszami. W grę wchodzi na przykład detonacja bomby bezpośrednio nad wodami Morza Bałtyckiego, bez niszczenia konkretnego celu na lądzie czy uderzania w infrastrukturę.

Chodzi o jądrową próbę demonstracyjną na obszarze niepoligonowym. To byłoby takie miękko-twarde odstraszanie: sygnał, że Rosja jest gotowa przekroczyć każdą granicę. Wcześniej na pewno zobaczymy oficjalną próbę nuklearną na Nowej Ziemi. Takie preludium, po którym Kreml da jasno do zrozumienia: „Teraz czas na wymianę uderzeń na Bałtyku". ●

wyborcza.pl

• **Cała rozmowa na Wyborcza.pl**

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34449897

Wójt Gminy Trzebiel

zawiadamia o ogłoszeniu przetargów ustnych nieograniczonych na dzień **29 października 2026 r.**
na sprzedaż nieruchomości stanowiących własność Gminy Trzebiel:

Lp.	miejsce położenia	nr działki / księga wieczysta	powierzchnia nieruchomości	opis nieruchomości	przeznaczenie nieruchomości i sposób jej zagospodarowania	cena wywoławcza w zł	wadium / postąpienie	godzina przetargu
1.	Żarki Wielkie	583/3 / ZG1R/00050315/4	0,2674 ha	zabudowana działka gruntu o nieregularnym kształcie, równa, bez zadrzewienia. Nieruchomość zabudowana budynkiem trzykondygnacyjnym (bez podpiwniczenia) wraz z dobudówką po byłej szkole podstawowej o łącznej powierzchni użytkowej 530,20 m2, w tym: parter 156,70 m2, I piętro 146,30 m2, II piętro 149,60 m2, dobudówka 77,60 m2. Stan techniczny budynku: dobry. Nieruchomość usytuowana w obrębie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, w niewielkiej odległości od drogi krajowej nr 12 relacji m.in. Żary-Łęknica.	Zgodnie z rejestrem ewidencji gruntów działka opisana jako Bi (inne tereny zabudowane). Sposób zagospodarowania działki zgodnie z Planem Ogólnym Gminy Trzebiel: 33SN – strefa zieleni i rekreacji oraz 38SJ – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną, częściowo 253OUZ – obszar uzupełnienia zabudowy. Dla działki nie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.	950 000 zł	95 000 zł / 10 000 zł	9:00

Przetargi zostaną przeprowadzone w pok. nr 20 w budynku Urzędu Gminy w Trzebielu przy ul. Żarskiej 41. Termin na wpłatę wadium upływa z dniem **23 października 2026 r**. Wszelkie informacje na temat nieruchomości przeznaczonej do sprzedaży umieszczono na stronie internetowej Gminy Trzebiel (www.trzebiel.pl), w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Trzebiel (www.bip.trzebiel.pl) w zakładce przetargi oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Trzebiel. Dodatkowe informacje można uzyskać w Urzędzie Gminy Trzebiel (pokój nr 13) bądź pod numerem telefonu 68 375-67-54.

Wójt Gminy Trzebiel (-) Tomasz Sokołowski

1 RP

eprasa.pl 45341d2020

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

INGA IWASIÓW znalazła klucz, który otwiera świat. O jej nowej powieści „Tobiasz i wielki liść" – książce o emeryturze, samotności, końcu pewnego świata i... króliku, który niespodziewanie wypełnia pustkę

ARTUR DOMOSŁAWSKI o legendarnym reporterze i „Operacji Masakra". Pióro, pistolet i srebrnolistne topole, czyli o tym, dlaczego niektóre reportaże stają się legendami

Dlaczego jesteśmy coraz bardziej zmęczeni i czy książki o wypaleniu naprawdę pomagają z niego wyjść?

Spotkanie Książkowego Klubu Książki, przegląd jesiennych nowości, kryminały i powieści z dreszczykiem oraz książki dla młodszych czytelników.

Zamów magazyn z darmową dostawą na: **Prenumerata24.pl**

Więcej na: **Wyborcza.pl/ksiazki**

eprasa.pl 45341d2020

Stanowski ukarany za „obrzydliwe babsko”

– To kara niewspółmierna do przewiny – komentuje prof. Tadeusz Kowalski.

Agnieszka Kublik

Chodzi o słowa Krzysztofa Stanowskiego, szefa kanału Zero, który na antenie oburzył się na gdańską urzędniczkę skarbówki za karę nałożoną na restaurację za odprowadzanie zbyt niskiego VAT-u od pizzy z krewetkami (8 proc. zamiast 23). Kara to mandat 2,5 tys. zł.

– Przecież to człowieka szlag trafi. Ty babo głupia, wredna, babsko obrzydliwe, czy ty myślisz, że my cię zatrudniliśmy w państwie polskim do tego, żebyś chodziła i kminiła, jaką porąbaną pizzę zamówić, żeby stawka VAT-u nie była oczywista, żebyś normalnemu przedsiębiorcy dała mandat 2,5 tys. zł? Przecież ciebie powinni... trzymać na rynku rozebraną do naga, przypiętą do jakiegoś słupa, żeby wszyscy widzieli, jak głupi potrafi być urzędnik. Facet całe życie płaci podatki, prowadzi legalny biznes i taka pinda przychodzi i może nie rujnuje, ale zakłóca jego biznes. Ona ma pieniądze z jego ciężkiej pracy – komentował były kandydat na prezydenta (w wyborach z 2025 r. zajął 8. miejsce z wynikiem 243 479 głosów, czyli 1,24 proc.).

Skarga członka KRRiT

Skargę na te słowa złożył prof. Tadeusz Kowalski, członek KRRiT (jedyny z rekomendacji opozycyjnego wobec PiS Senatu, reszta członków Rady jest powiązana z obozem władzy PiS).

Jego zdaniem było to złamanie art. 18 pkt 1 ustawy medialnej, który powiada, iż „audycje lub inne przekazy nie mogą propagować działań sprzecznych z prawem, z polską racją stanu oraz postaw i poglądów sprzecznych z moralnością i dobrem społecznym, w szczególności nie mogą zawierać treści nawołujących do nienawiści lub przemocy”.

• **Krzysztof Stanowski** FOT. ADAM STĘPIEŃ / AGENCJA WYBORCZA.PL

Upomnienie to najniższa kara, jaką dysponuje KRRiT, nie niesie za sobą żadnych konsekwencji

Sam Stanowski odpierał zarzuty, że był arogancki i nawoływał do linczu na tej konkretnej urzędniczce, bo „jego wypowiedź była metaforą, mającą zawstydzić urzędniczkę, nie miał zamiaru wywoływać wobec niej agresywnych zachowań i w ogóle nie popiera agresji, ale tu chodzi o symbol, a nie o konkretną osobę, bo konkretna osoba jest nieznana z imienia i nazwiska, dlatego nie może dojść do żadnego linczu na niej”.

Zwrócił się też bezpośrednio do krytyków: „Hipokryci, bo wy też wiecie, że nie chodziło o przywiązywanie jakiejś wrednej baby do słupa. Wiecie, czym jest przenośnia, ale po prostu marzycie, żeby mi nabruździć, żeby mnie na czymś w końcu skutecznie złapać. Ale wiecie co, możecie mi naskoczyć. I wcale nie oznacza to, że zapraszam was do podskakiwania. I możecie mnie pocałować w dupę, co wcale nie oznacza, że pozwalam wam zbliżać się do moich pośladków. To są metafory. A jak ja powiem, że należy was nabić na pal za bzdury jakie wypisujecie, za tę hipokryzję waszą, to wcale nie znaczy, że ostrzę pnie albo namawiam do tego kogoś”.

Brak szacunku i mowa nienawiści

I KRRiT Stanowskiemu „nie naskoczyła”. Właśnie poinformowała prof. Kowalskiego, że rozpatrzyła jego skargę. „W odpowiedzi na wystąpienie z 10 czerwca 2026 roku dotyczące audycji »Mazurek & Stanowski« (emisja: Zero TV, 6 czerwca 2026 r. o godz. 9.00) uprzejmie informuję, że przeprowadzone zostało w tej sprawie postępowanie wyjaśniające, w wyniku którego Przewodniczący KRRiT upomniał nadawcę”.

Upomnienie to najniższa kara, jaką dysponuje Rada, nie niesie za sobą żadnych konsekwencji.

„Przewodniczący KRRiT” to Agnieszka Glapiak, rządzi Radą po zawieszeniu Macieja Świrskiego, który będzie przed Trybunałem Stanu odpowiadać za naruszenie ustawy medialnej. Glapiak to była prawa ręka szefa MON Mariusza Błaszczaka, ciążą na niej dwa akty oskarżenia, za ujawnienie tajemnicy i „przekroczenie uprawnień służbowych w związku z nabyciem i bezprawnym wydaniem zegarka przeznaczonego na cele promocyjne resortu” (zegarek kosztował 5,1 tys. zł).

Glapiak może nadal zasiadać w KRRiT, bo zgodnie z prawem stanowisko to można stracić po m.in. prawomocnym wyroku za popełnienie przestępstwa z winy umyślnej. Albo gdy poda się do dymisji. A Glapiak się nie podała.

Rada poinformowała Kowalskiego, że Glapiak „zwróciła uwagę na konieczność przestrzegania najwyższej staranności podczas realizacji audycji oraz zobowiązała nadawcę do przedstawienia Radzie w terminie 14 dni od otrzymania pisma informacji o wdrożonych procedurach, które pozwolą uniknąć podobnych sytuacji w przyszłości”.

– To kara niewspółmierna do przewiny. Tu nie chodzi o procedury, a przejaw braku szacunku i mowę nienawiści – komentuje prof. Kowalski. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE
Kraj/34445974

SPEKTAKL ZA SYMBOLICZNĄ ZŁOTÓWKĘ.

„Teatr osiągalny” dla szkół Warmii i Mazur

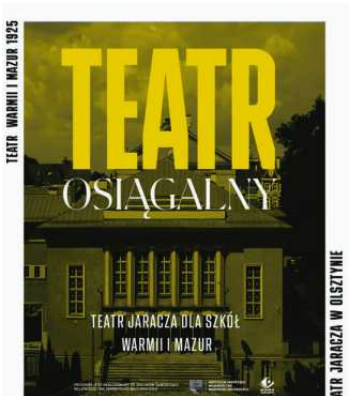

O dostępie do kultury wśród najmłodszych mieszkańców Warmii i Mazur nie powinny decydować względy materialne czy odległość od większych miast. Naszą odpowiedzią na te bariery jest program „Teatr osiągalny” – mówi Maria Bąkowska, członkini zarządu województwa warmińsko-mazurskiego.

Uczniowie płacą za spektakl symboliczną złotówkę, a resztę dopłaca samorząd województwa. Po sukcesie pierwszej edycji, w której z oferty Teatru Jaracza w Olsztynie skorzystało ponad 9 tys. uczniów i opiekunów, program rozszerzono także na Teatr im. Aleksandra Sewruka w Elblągu.

Maria Bąkowska, członkini zarządu województwa warmińsko-mazurskiego

– Pierwsza edycja pokazała nam, jak wielka jest potrzeba takiego wsparcia w naszym regionie. Na spektakle przyjeżdżały dzieci ze szkół oddalonych o dziesiątki kilometrów. Zdecydowaliśmy dać taką szansę kolejnym uczniom – dodaje Maria Bąkowska.

Na tegoroczną edycję programu samorząd przeznaczył 450 tys. zł, o 200 tys. zł więcej niż rok wcześniej. Dotychczas w Teatrze Jaracza z programu skorzystało blisko 3,2 tys. uczniów i opiekunów. W Elblągu od marca do lipca było to łącznie 3,8 tys. osób z 41 placówek.

Dobór spektakli nie jest przypadkowy. Obecność w repertuarze klasyki takiej jak „Pan Tadeusz”, sprawia, że teatr w naturalny sposób wspiera edukację i ożywia szkolną wiedzę.

– Tysiące dzieci, które trafiają do teatru, to dla nas najlepszy dowód, że warto inwestować w dostęp do kultury. Chcemy, aby takie doświadczenie było udziałem jak największej liczby młodych mieszkańców naszego regionu – mówi Maria Bąkowska.

WARMIA MAZURY®

1 RP

eprasa.pl 45341d2020

GAZETA wyborcza

DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI

Przetargi,
licytacje,
zamówienia
publiczne

Ogłoszenia
sądowe
i rekrutacyjne

Nekrologi,
kondolencje,
wspomnienia

KONTAKT:

kontakt_komunikaty@wyborcza.pl,
tel. 507 094 232
nekrologi@wyborcza.pl,
tel. 22 555 55 55

Komunikaty.pl

nekrologi.wyborcza.pl

OGŁOSZENIE

Na podstawie art. 113 ust. 5 i 6, art. 114 ust. 3 i 4, w związku z art. 124 ust. 1 i art. 124a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (j.t. Dz. U. z 2026 r., poz. 399 z późn.zm.)

STAROSTA CIECHANOWSKI
(06-400 Ciechanów, ul. 17 Stycznia 7)

zawiadamia o zamiarze wszczęcia postępowania w przedmiocie ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości położonej przy ul. Wąskiej w mieście Ciechanów, oznaczonej działką ewidencyjną nr 45 o pow. 0,0064 ha, której stan prawny jest nieuregulowany, poprzez zezwolenie Zakładowi Wodociągów i Kanalizacji Spółce z o.o. w Ciechanowie na założenie i przeprowadzenie na nieruchomości przewodów i urządzeń służących do odprowadzania ścieków, w związku z realizacją celu publicznego polegającego na budowie sieci kanalizacji sanitarnej, której realizacja zgodna jest z decyzją nr 38/2020 Prezydenta Miasta Ciechanów znak: WPP-AE.6733.33.2020 KG z dnia 22.07.2020 roku o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego pod nazwą „Budową sieci kanalizacji sanitarnej przewidzianej do realizacji na częściach działek nr ewid.: 39/5,46/2,48/1, 48/2 i 44 oraz na działkach nr ewid.: 46/1 i 45, położonych przy ulicach: Gąseckiej i Wąskiej oraz w pasie drogowym ul. Wąskiej, w Ciechanowie (obręb Podzamcze)".

W związku z powyższym wzywa się osoby, którym przysługują prawa rzeczowe do w/w nieruchomości o zgłoszenie się, **w terminie 2 miesięcy** od dnia ukazania się niniejszego ogłoszenia, do Wydziału Geodezji, Katastru i Gospodarki Nieruchomościami Starostwa Powiatowego w Ciechanowie, ul. 17-go Stycznia 7, 06-400 Ciechanów, pokój 110, I piętro, celem udowodnienia swoich praw do opisanej nieruchomości.

Jeżeli w terminie 2 miesięcy, od dnia niniejszego ogłoszenia nie zgłoszą się osoby, którym przysługują prawo rzeczowe do nieruchomości, zostanie wszczęte postępowania w sprawie ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym.

Kraj/34449313

Zmarł

Profesor Tomasz Szarota

wybitny poszukiwacz prawdy historycznej
czasu II wojny światowej,
niestrudzony badacz bolesnej przeszłości.

Smutkiem i współczuciem dzielę się z

Hanką, Piotrem i Olą

Joanna Grabiańska

www.nekrologi.wyborcza.pl/34449971

Wójt Gminy Nowogródek Pomorski

zaprasza

do udziału w rokowaniach na sprzedaż terenu pod budowę biogazowni lub elektrowni słonecznej - działka nr 787/5 obręb Karsko o pow. 5,2427 ha, KW Nr SZ1M/00039727/1.

Cena wywoławcza 575.000,00 zł netto, zaliczka 50.000,00 zł. Zgłoszenie do udziału w rokowaniach z dowodem wpłaty zaliczki należy złożyć do dnia 2.11.2026 r.

Rokowania zostaną przeprowadzone dnia 6.11.2026 r. o godz. 10.00 w sali nr 3 Urzędu Gminy Nowogródek Pomorski.

Ogłoszenie o rokowaniach wywieszono na tablicach ogłoszeń: Urzędu Gminy Nowogródek Pomorski, wiejskiej w Karsku i na stronach:www.bip.nowogrodekpomorski.pl oraz www.nowogrodekpomorski.pl. Urząd Gminy Nowogródek Pomorski ul. A. Mickiewicza 15, tel. 957471760.

Kraj/34449732

OGŁOSZENIE
PREZYDENTA MIASTA PABIANIC

o rozpoczęciu konsultacji społecznych dotyczących nw. projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko

Na podstawie art. 8h ust. 1 i art. 17 pkt 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2026 r. poz. 538 ze zm.) oraz art. 21 ust. 1, art. 39 ust. 1 i art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026 r. poz. 670), w związku z uchwałami: Nr III/25/24 Rady Miejskiej w Pabianicach z dnia 19 czerwca 2024 r. oraz Nr XIV/134/25 Rady Miejskiej w Pabianicach z dnia 26 marca 2025 r.,

zawiadamiam o rozpoczęciu konsultacji społecznych oraz o zamieszczeniu w publicznie dostępnym wykazie następujących projektów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko oraz uzasadnieniami:

1) projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w Pabianicach w sąsiedztwie ulicy Rypułtowickiej, zwanego planem „Rypułtowicka-OZE" wraz z prognozą oddziaływania na środowisko;
2) projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów dawnej Polfy położonych w Pabianicach, zwanego planem „Pabianice-Polfa".

Konsultacje społeczne będą prowadzone w okresie **od 15 września 2026 r. do 22 października 2026 r.** w następujących formach:

1) **zbieranie uwag** w terminie **od 15 września 2026 r. do 22 października 2026 r.**, przy czym uwagi do konsultowanych projektów planów należy składać do Prezydenta Miasta Pabianic wyłącznie na opisanym niżej formularzu;
2) **spotkania otwarte** odbędą się w dniach:
   a) dla miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego **„Rypułtowicka-OZE" – 22 września 2026 r. w godz. 18.00 do 19.00** w Urzędzie Miejskim w Pabianicach, ul. Zamkowa 16, sala nr 4,
   b) dla miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego **„Pabianice-Polfa" – 29 września 2026 r. w godz. 17.00 do 17.25** w Urzędzie Miejskim w Pabianicach, ul. Zamkowa 16, sala nr 4;
3) **dyżur projektanta** będzie odbywał się w czasie trwania konsultacji społecznych, w dniach pracy Urzędu w godz. od 9:00 do 15:00:
   a) w Wydziale Urbanistyki Urzędu Miejskiego w Pabianicach, ul. Kościuszki 22 / 26, I piętro (bez windy),
   b) dla osób ze szczególnymi potrzebami, możliwość spotkania z projektantem w Urzędzie Miejskim w Pabianicach, ul. Zamkowa 16, parter, po wcześniejszym umówieniu terminu pod numerem telefonu (42) 27-99-794,
   c) oraz dodatkowo:
      - dla miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego **„Rypułtowicka-OZE"**w dniu **29 września 2026 r. (wtorek)** po godzinach pracy, **w godz. od 17.30 do 18.30** w Urzędzie Miejskim w Pabianicach, ul. Zamkowa 16, sala nr 4,
      - dla miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego **„Pabianice-Polfa"** w dniu **6 października 2026 r. (wtorek)** po godzinach pracy, **w godz. od 17.00 do 17.30** w Urzędzie Miejskim w Pabianicach, ul. Zamkowa 16, sala nr 4.

Projekty planów miejscowych wraz z opracowaniami towarzyszącymi zostaną udostępnione w czasie trwania konsultacji społecznych: na tablicy ogłoszeń Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Pabianicach pod adresem https://bip.um.pabianice.pl/artykuly/20/tablica-ogloszen, na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Pabianicach pod adresem https://um.pabianice.pl/ w zakładce „zagospodarowanie przestrzenne / wyłożenia do publicznego wglądu oraz konsultacje społeczne planów tworzonych" (https://um.pabianice.pl/artykul/133/2857/wylozenia-do-publicznego-wgladu-oraz-konsultacje-spoleczne-planow-tworzonych oraz w dniach pracy Urzędu w godzinach **od 9.00 do 15.00** w Wydziale Urbanistyki Urzędu Miejskiego w Pabianicach, ul. Kościuszki 22 / 26, I piętro.
Zgodnie z art. 39, art. 40, art. 46 pkt 1 i art. 54 ust. 2 przywołanej ustawy z dnia 3 października 2008 r., ww. projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego podlegają strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, w tym zapewnieniu możliwości udziału społeczeństwa w okresie wyłożenia do publicznego wglądu oraz składania uwag i wniosków w sprawie prognozy oddziaływania na środowisko projektu planu.
Uwagi i wnioski w sprawie prognozy należy składać w nieprzekraczalnym terminie do dnia **22 października 2026 r**.
Zgodnie z art. 8g ust. 2 przywołanej ustawy z dnia 27 marca 2003 r. składający uwagę do projektu planu miejscowego zobowiązany jest podać swoje imię i nazwisko albo nazwę, adres zamieszkania albo siedziby oraz adres poczty elektronicznej, o ile taki posiada, a także wskazać, czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej uwagą oraz może podać dodatkowe dane do kontaktu, takie jak adres do korespondencji lub numer telefonu.
Uwagi do projektów planów należy składać wyłącznie za pomocą *formularza pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego* (określonego Rozporządzeniem – Dz. U. z 2023 r. poz. 2509), którego wzór, dedykowany ww. projektom planów, jest dostępny w materiale dotyczącym niniejszego ogłoszenia na tablicy ogłoszeń Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Pabianicach pod adresem https://bip.um.pabianice.pl/artykuly/20/tablica-ogloszen oraz, w postaci papierowej, w Wydziale Urbanistyki Urzędu Miejskiego w Pabianicach.
Uwagi do projektów planów miejscowych można wnosić w formie papierowej lub elektronicznej.
W formie papierowej poprzez:
- złożenie wypełnionego formularza uwagi w Wydziale Urbanistyki, ul. Kościuszki 22/26, 95-200 Pabianice – w godzinach pracy Urzędu,
- złożenie wypełnionego formularza uwagi w Urzędzie Miejskim w Pabianicach, ul. Zamkowa 16, 95-200 Pabianice w Biurze Obsługi Interesantów – w godzinach pracy Urzędu,
- przesłanie wypełnionego formularza uwagi drogą pocztową na adres Urząd Miejski w Pabianicach, ul. Zamkowa 16, 95-200 Pabianice,
- przekazanie wypełnionego formularza uwagi w czasie prowadzonego spotkania otwartego.

W formie elektronicznej poprzez złożenie wypełnionego formularza uwagi opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub podpisem zaufanym za pośrednictwem:
- poczty elektronicznej na adres: urbanistyka@um.pabianice.pl ,
- e – Doręczeń na adres: AE:PL-76443-84766-WDBFT-22.

Wnioski i uwagi do strategicznej oceny oddziaływania na środowisko należy składać w sposób określony w art. 40 przywołanej ustawy z dnia 3 października 2008 r., w tym na powyższe adresy.
Uwagi do projektów planów nie spełniające wymogów formalnych pozostawione zostaną bez rozpatrzenia, w szczególności:
- złożone poza wyznaczonym terminem,
- niezłożone na ww. formularzu,
- niezawierające danych określonych w pkt. 4 formularza,
- niezawierające czytelnego podpisu w przypadku uwagi wniesionej w postaci papierowej,
- niezawierające kwalifikowanego podpisu elektronicznego lub podpisu zaufanego w przypadku uwagi w postaci elektronicznej.

w/z PREZYDENTA MIASTA
Dawid Zakrzewski
II Zastępca Prezydenta Miasta

Kraj/34449924

OGŁOSZENIE
PREZYDENTA MIASTA PABIANIC

o wyłożeniu do publicznego wglądu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w Pabianicach w rejonie ulicy Logistycznej wraz z prognozą oddziaływania na środowisko

Na podstawie art. 17 pkt 9 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2026 r. poz. 538 ze zm.), przy czym zgodnie art. 67 ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1688 ze zm.) procedura opracowania ww. projektu planu prowadzona jest w brzmieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym obowiązującym przed wejściem w życie ww. ustawy zmieniającej, oraz art. 39 ust. 1 i art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026 r. poz. 670), w związku z uchwałą Nr LIV/543/22 Rady Miejskiej w Pabianicach z dnia 26 października 2022 r.,

zawiadamiam o wyłożeniu do publicznego wglądu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w Pabianicach w rejonie ulicy Logistycznej wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Projekt planu oraz prognoza oddziaływania na środowisko dostępne będą do wglądu **od 8 września 2026 r. do 6 października 2026 r.** na tablicy ogłoszeń Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Pabianicach pod adresem https://bip.um.pabianice.pl/artykuly/20/tablica-ogloszen, na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Pabianicach pod adresem *um.pabianice.pl* w zakładce „zagospodarowanie przestrzenne / wyłożenia do publicznego wglądu oraz konsultacje społeczne planów tworzonych" (https://um.pabianice.pl/artykul/133/2857/wylozenia-do-publicznego-wgladu-oraz-konsultacje-spoleczne-planow-tworzonych oraz w dniach pracy Urzędu w godzinach **od 9.00 do 15.00** w Wydziale Urbanistyki Urzędu Miejskiego w Pabianicach, ul. Kościuszki 22 / 26, I piętro.

Dyskusja publiczna nad przyjętymi w projektach rozwiązaniami odbędzie się w dniu **22 września 2026 r. o godz. 16.30** w Urzędzie Miejskim w Pabianicach, ul. Zamkowa 16, sala nr 4.

Zgodnie z art. 17 pkt 11 oraz art. 18 pkt 1 przywołanej ustawy z dnia 27 marca 2003 r., uwagi do projektu planu miejscowego może wnieść każdy, kto kwestionuje ustalenia przyjęte w wyłożonym do publicznego wglądu projekcie planu tj. osoba fizyczna i prawna oraz jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej.

Zgodnie z art. 39, art. 40, art. 46 pkt 1 i art. 54 ust. 2 przywołanej ustawy z dnia 3 października 2008 r., przedmiotowy projekt planu podlega strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, w tym zapewnieniu możliwości udziału społeczeństwa w okresie wyłożenia do publicznego wglądu oraz składania uwag i wniosków w sprawie prognozy oddziaływania na środowisko projektu planu.

Uwagi do projektu planu oraz uwagi i wnioski w sprawie prognozy należy składać w nieprzekraczalnym terminie do dnia **26 października 2026 r**.

Zgodnie z art. 8g ust. 2 przywołanej ustawy z dnia 27 marca 2003 r. składający uwagę do projektu planu miejscowego zobowiązany jest podać swoje imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania albo siedziby oraz adres poczty elektronicznej, o ile taki posiada, a także wskazać, czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej uwagą oraz może podać dodatkowe dane do kontaktu, takie jak adres do korespondencji lub numer telefonu.
Uwagi do projektu planu należy składać wyłącznie za pomocą *formularza pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego* (określonego Rozporządzeniem – Dz. U. z 2023 r. poz. 2509), którego wzór, dedykowany ww. uchwale, jest dostępny w materiale dotyczącym niniejszego ogłoszenia na tablicy ogłoszeń Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Pabianicach pod adresem https://bip.um.pabianice.pl/artykuly/20/tablica-ogloszen oraz, w postaci papierowej, w Wydziale Urbanistyki Urzędu Miejskiego w Pabianicach.
Uwagi do projektu planu miejscowego można wnosić w formie papierowej lub elektronicznej.
W formie papierowej poprzez:
- złożenie wypełnionego formularza uwagi w Wydziale Urbanistyki, ul. Kościuszki 22/26, 95-200 Pabianice – w godzinach pracy Urzędu,
- złożenie wypełnionego formularza uwagi w Urzędzie Miejskim w Pabianicach, ul. Zamkowa 16, 95-200 Pabianice w Biurze Obsługi Interesantów – w godzinach pracy Urzędu,
- przesłanie wypełnionego formularza uwagi drogą pocztową na adres Urząd Miejski w Pabianicach, ul. Zamkowa 16, 95-200 Pabianice,
- przekazanie wypełnionego formularza uwagi w czasie prowadzonej dyskusji publicznej.

W formie elektronicznej poprzez złożenie wypełnionego formularza uwagi opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub podpisem zaufanym za pośrednictwem:
- poczty elektronicznej na adres: urbanistyka@um.pabianice.pl ,
- e – Doręczeń na adres: AE:PL-76443-84766-WDBFT-22.

Wnioski i uwagi do strategicznej oceny oddziaływania na środowisko należy składać w sposób określony w art. 40 przywołanej ustawy z dnia 3 października 2008 r., w tym na powyższe adresy.
Uwagi do projektu planu nie spełniające wymogów formalnych pozostawione zostaną bez rozpatrzenia, w szczególności:
- złożone poza wyznaczonym terminem,
- niezłożone na ww. formularzu,
- niezawierające danych określonych w pkt. 4 formularza,
- niezawierające czytelnego podpisu w przypadku uwagi wniesionej w postaci papierowej,
- niezawierające kwalifikowanego podpisu elektronicznego lub podpisu zaufanego w przypadku uwagi w postaci elektronicznej.

w/z PREZYDENTA MIASTA
Dawid Zakrzewski
II Zastępca Prezydenta Miasta

Kraj/34449927

eprasa.pl 45341d2020

Amerykanie ostrzegli Putina przed atakiem na NATO?

Mnożą się spekulacje i obawy w związku z niespodziewaną wizytą dyrektora CIA Johna Ratcliffe'a w Moskwie.

Anna Wyrwik
Jarosław Marczuk

W ostatni wtorek o godzinie 7 czasu lokalnego (9 czasu polskiego) na lotnisku Wnukowo w Rosji wylądował Boeing C-17 Globemaster. Na jego pokładzie znajdował się dyrektor CIA John Ratcliffe, który następnie w kordonie samochodów udał się do Moskwy.

Była to pierwsza wizyta dyrektora CIA w Rosji od czasu, gdy poprzednik Ratcliffe'a, Bill Burns udał się do Moskwy w listopadzie 2021 roku, aby ostrzec Putina przed konsekwencjami ataku na Ukrainę.

Dzień później wizytę potwierdził rzecznik Kremla Dmitrij Pieskow, zaznaczając, że Ratcliffe nie spotkał się osobiście z Putinem.

– Kontakty za pośrednictwem służb wywiadowczych są same w sobie pozytywnym zjawiskiem, pozytywnym procesem. Kontakty te często trwają nawet w najtrudniejszych momentach stosunków dwustronnych. Na razie jednak jest za wcześnie, by stwierdzić, czy wpłynie to na proces wychodzenia naszych stosunków dwustronnych z głębokiego kryzysu – powiedział Pieskow.

• **John Ratcliffe, szef CIA**
FOT. REUTERS / KYLIE COOPER

Media w USA: Rosja może szykować atak na kraje NATO

Mnożą się teorie odnośnie celów wizyty Ratcliffe'a w Rosji. „Wall Street Journal" i Politico napisały wczoraj, powołując się na swoje źródła, że celem wizyty było ostrzeżenie Moskwy przed atakami na kraje NATO, zwłaszcza Estonię, Łotwę i Litwę.

– Celem spotkania było przede wszystkim ostrzeżenie Rosji przed podjęciem jakichkolwiek działań prowadzących do eskalacji konfliktu wobec państw bałtyckich – powiedziało źródło Politico.

– Tu mogło chodzić o to, by powiedzieć: „wiemy, o czym myślicie i lepiej tego nie róbcie" – powiedziała w rozmowie z „WSJ" Beth Sanner, była wysoka rangą urzędniczka w wywiadzie USA.

W ostatni poniedziałek Litwa poinformowała o wzmocnieniu obrony powietrznej Wilna. W sierpniu CIA miało ostrzec kraje bałtyckie i Polskę o możliwych operacjach hybrydowych Rosji. W lipcu ostrzegał przed tym też minister spraw zagranicznych Polski Radosław Sikorski.

– Uważam, że spotkanie to rzeczywiście miało na celu złagodzenie napięć geopolitycznych w naszym regionie. To pozytywny aspekt – skomentował w środę wizytę Radcliffe'a prezydent Litwy Gitanas Nauseda.

Politico twierdzi też, że Waszyngton chciał również uzyskać poparcie Rosjan dla zaostrzenia amerykańskich sankcji wobec Iranu. Departament Skarbu USA przedstawił w tym tygodniu nowy program wojny gospodarczej przeciwko Irańczykom, obejmujący sankcje wtórne wobec krajów, które z nim handlują. Aby był on skuteczny, potrzebna byłaby współpraca sojuszników Iranu, takich jak Rosja i Chiny.

Trump: Żadna z powyższych opcji

Tym doniesieniom w środę zaprzeczył prezydent USA Donald Trump.

– Żadna z powyższych opcji – powiedział w wywiadzie z konserwatywnym prezenterem radiowym Glennem Beckiem. – On tam jest, wie pan, to taka pół rutyna. Nie chcę nikogo rozczarować. Chcielibyśmy, żeby wojna z Ukrainą się skończyła.

Trump dodał, że John Ratcliffe to „fantastyczny facet". Następnie zasugerował, że chodzi o wojnę w Ukrainie: – Bardzo ciężko pracujemy, żeby zakończyć tę wojnę i, szczerze mówiąc, obaj chcą, żeby się w tym momencie skończyła – stwierdził, mając prawdopodobnie na myśli prezydenta Ukrainy Wołodymyra Zełenskiego i Rosji Władimira Putina.

Napięcie po wizycie

Wizyta szefa CIA w Moskwie zgrała się też z innymi doniesieniami na temat eskalacji wojny w Ukrainie. Od tygodni trwają spekulacje na temat kolejnej fali mobilizacji w Rosji. Kreml oficjalnie zaprzecza, by miało do niej dojść, jednak według rosyjskich niezależnych mediów w toku są przygotowania do jej przeprowadzenia. Niektórzy eksperci, np. Michael Kofman z Carnegie Endowment, wskazują, że rosyjska armia zasadniczo nie potrzebuje zwiększać napływu rekrutów, o ile nie planuje znacznego zwiększenia działań ofensywnych, w tym otwarcia nowego frontu.

W środę Bloomberg podał też, powołując się na źródła wśród rosyjskich urzędników, że Putin szykuje się do eskalacji ataków rakietowych na ukraińskie miasta, w tym Kijów. Źródła amerykańskiej agencji ostrzegły też, że Kreml w coraz większym stopniu obwinia państwa NATO za ukraińskie ataki dronowe i rakietowe na Rosję. Urzędnicy przypuszczają, że Putin może w coraz większym stopniu skłaniać się do użycia taktycznej broni jądrowej w Ukrainie.

W przeszłości Rosja wielokrotnie straszyła użyciem broni jądrowej w wojnie z Ukrainą, wykorzystując tę groźbę m.in. jako środek nacisku na sojuszników Kijowa. Przed atakiem jądrowym ostrzegały Kreml nie tylko państwa NATO, ale również Chiny i Indie. ●

> *Tu mogło chodzić o to, by powiedzieć: „wiemy, o czym myślicie i lepiej tego nie róbcie"*
>
> **BETH SANNER**
> była wysoka rangą urzędniczka w wywiadzie USA w rozmowie z „Wall Street Journal"

www.nekrologi.wyborcza.pl/34449988

W dniu 24 sierpnia 2026 roku zmarła

Prof. dr hab. n. med.
Anna Jung-Hauska

Wieloletni Członek Polskiego Towarzystwa Nefrologii Dziecięcej

Odszedł od nas Człowiek wyjątkowej życzliwości, wybitny lekarz i naukowiec

Wyrazy głębokiego współczucia

Rodzinie i Bliskim

składa

Zarząd Polskiego Towarzystwa Nefrologii Dziecięcej

1 RP

eprasa.pl 45341d2020

Coraz więcej ofiar powodzi w Nepalu

• **Błoto pokrywające budynki po powodzi w rzece Trishuli w dystrykcie Nuwakot w Nepalu**
FOT. REUTERS / NAVESH CHITRAKAR

Wiadomo już o co najmniej 335 ofiarach śmiertelnych i ponad 1,3 tys. zaginionych w powodzi w Nepalu i Tybecie.

Anna Wyrwik
Iwona Görke

Trzy ofiary śmiertelne i 558 osób zaginionych w Tybecie oraz co najmniej 332 ofiar śmiertelnych i ponad 800 zaginionych w Nepalu – taki bilans powodzi w tych krajach podaje chińska agencja prasowa Xinhua, cytowana przez Associated Press.

Wśród zaginionych w Tybecie jest co najmniej 260 obcokrajowców, a wśród nich może być 55 Malezyjczyków. Według agencji AP (stan na wczoraj na godz. 13) w Nepalu zaginionych jest 517 obcokrajowców, w tym 178 osób z Indii, które odbywały pielgrzymkę do świętego miejsca dla Hindusów – na górę Kajlas w Tybecie, a także obywatele m.in. Stanów Zjednoczonych, Australii, Wielkiej Brytanii, Kanady.

„Zgodnie z najnowszymi informacjami, jakimi dysponujemy, nie otrzymaliśmy żadnych potwierdzonych doniesień o obywatelach polskich, którzy odnieśli obrażenia, zaginęli, zostali ewakuowani lub w inny sposób bezpośrednio ucierpieli w wyniku powodzi. Sytuacja pozostaje jednak dynamiczna, a dane dotyczące turystów zagranicznych są nadal weryfikowane" – poinformował wczoraj rano „Wyborczą" Lokmanya Golchha, honorowy konsul generalny Polski w Katmandu.

Powódź błotna sparaliżowała drogi, zalała i zniszczyła wiele budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej, pokryła błotem samochody i inne pojazdy. W jednej z miejscowości zalany został targ.

Zniszczona infrastruktura transportowa oraz deszcz utrudniają akcję ratunkową. Oprócz ratowników, bierze w niej udział 2 tys. nepalskich żołnierzy. Z rządem współpracują m.in. Australia, ONZ, Czerwony Krzyż i wiele innych organizacji humanitarnych.

Powódź błotna przez lawinę lodowcową

Według ekspertów do spraw klimatu z Międzynarodowego Centrum Zintegrowanego Rozwoju Gór w Katmandu, przyczyną błyskawicznie rozwijającej się powodzi jest prawdopodobnie lawina z lodowca po stronie Nepalu.

„New York Times" opisuje, że prawdopodobnie ogromny kawał lodu (mogący mieć nawet do 600 metrów szerokości) oderwał się od lodowca i spadł kaskadowo do doliny leżącej ponad tysiąc metrów niżej.

„New York Times" opisuje, że prawdopodobnie ogromny kawał lodu (mogący mieć nawet do 600 metrów szerokości) oderwał się od lodowca i spadł kaskadowo do doliny leżącej ponad tysiąc metrów niżej

„Obserwacje hydrologiczne wskazują na wyjątkową prędkość i siłę fali powodziowej" – czytamy w oświadczeniu Ekspertów ds. klimatu z Międzynarodowego Centrum Zintegrowanego Rozwoju Gór.

Eksperci ostrzegają, że w regionie możliwa jest kolejna powódź, tym razem wywołana przez odpady i gruz ze zniszczonych budynków, które blokują koryta rzek.

Topnieją lodowce w Himalajach

Do największej powodzi doszło na rzece Lhende Khola, która – jak powiedział AP Saswata Sanyal, specjalista ds. redukcji ryzyka katastrof w grupie badawczej do spraw klimatu – już dwukrotnie wystąpiła z brzegów w ciągu ostatnich czternastu miesięcy. Z kolei na rzece Trishuli w pewnym momencie poziom wody wzrósł nawet o 9 metrów w ciągu pół godziny.

Służba Geologiczna Stanów Zjednoczonych (USGS) po raz pierwszy zgłosiła trzęsienie ziemi o magnitudzie 4,4 w środę rano, około 66 km na północ od Katmandu, w pobliżu granicy z Tybetem. Następnie USGS zaktualizowała, stwierdzając, że zmierzone przez nią zjawisko sejsmiczne to zapadnięcie się lodowca o magnitudzie 5,2.

Ocieplenie spowodowane przez zmiany klimatu skutkuje ekstremalnymi zjawiskami pogodowymi, takimi jak intensywne monsuny i topnienie lodowców. Naukowcy z Katmandu odkryli na początku tego roku, że tempo topnienia lodowców w regionie Hindukuszu w Himalajach podwoiło się od 2000 roku. Strome zbocza i bujne doliny Himalajów są szczególnie narażone na powodzie i osuwiska.

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34449297

Zarząd Spółdzielni Rzemieślniczej „ Wielobranżowa" w Mielcu

ogłasza dwustopniowy
NIEOGRANICZONY PRZETARG OFERTOWY
na sprzedaż nieruchomości gruntowej

stanowiącej działki ewidencyjne nr 1782/1, 1782/4, 1782/5, 1782/6
o łącznej powierzchni 0,1304 ha zabudowanej kompleksem budynków
o funkcji usługowo - handlowej,
położonej w miejscowości Mielec przy ul. Krótkiej 5
oraz 3 Maja 2A powiat mielecki, woj. podkarpackie.

Cena wywoławcza : 5 550 000,00 zł netto
(słownie: pięć milionów pięćset pięćdziesiąt tysięcy złotych netto). Do ceny zostanie doliczony podatek VAT wg. stawki VAT 23 %, stosownie do przepisów ustawy z dnia 11 marca 2004 r. ,o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2024 r. poz. 361, 852 z dnia 13.08.2024 r.)

Przystąpić do przetargu można poprzez złożenie pisemnych ofert w zamkniętych kopertach w sekretariacie Spółdzielni w Mielcu przy ul. Krótkiej 5 do dnia 01.10.2026 r. do godziny 11:00 i wpłacenie wadium w wysokości 10% ceny wywoławczej, przelewem na rachunek bankowy Spółdzielni: 71 1240 2656 1111 0000 3793 0884, data uznania wpływu wadium na rachunku najpóźniej do dnia 01.10.2026 do godz.10:00.
Otwarcie ofert nastąpi w dniu 01.10.2026 o godz. 11:15 w biurze Spółdzielni w Mielcu ul. Krótka 5, kiedy to rozpocznie się drugi etap przetargu - licytacja.
Wadium zwraca się niezwłocznie nie później niż w ciągu 3 dni po zamknięciu, unieważnieniu lub zakończeniu przetargu wynikiem negatywnym. Wadium wniesione przez uczestnika który wygrał przetarg, zalicza się na poczet ceny nabycia nieruchomości. Wadium przepada na rzecz Sprzedawcy, jeżeli wybrany oferent uchyli się od zawarcia umowy.
Bliższe informacje w przedmiocie sprzedaży udzielane są w siedzibie Spółdzielni w Mielcu przy ul. Krótka 5, tel. (17) 773 32 83.
Spółdzielnia zastrzega sobie prawo odstąpienia lub unieważnienia przetargu bez podania przyczyny.

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34449928

OGŁOSZENIE
PREZYDENTA MIASTA PABIANIC

o rozpoczęciu konsultacji społecznych dotyczących nw. projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko

Na podstawie art. 8h ust. 1 i art. 17 pkt 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2026 r. poz. 538 ze zm.) oraz art. 21 ust. 1, art. 39 ust. 1 i art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026 r. poz. 670), w związku z uchwałami: Nr LXX/676/23 Rady Miejskiej w Pabianicach z dnia 27 września 2023 r., oraz Nr XXII/221/25 Rady Miejskiej w Pabianicach z dnia 17 grudnia 2025 r.,

zawiadamiam o rozpoczęciu konsultacji społecznych oraz o zamieszczeniu w publicznie dostępnym wykazie następujących projektów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko oraz uzasadnieniami:

1) projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w Pabianicach w rejonie ulic: Bolesława Nawrockiego i gen. Zygmunta „Waltera" Janke, zwanego planem „Nawrockiego / «Waltera» Janke" wraz z prognozą oddziaływania na środowisko;
2) projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ul. Szarych Szeregów w Pabianicach, zwanego planem „Szarych Szeregów".

Konsultacje społeczne będą prowadzone w okresie **od 1 września 2026 r. do 8 października 2026 r.** w następujących formach:
1) zbieranie uwag w terminie **od 1 września 2026 r. do 8 października 2026 r.**, przy czym uwagi do konsultowanych projektów planów należy składać do Prezydenta Miasta Pabianic wyłącznie na opisanym niżej formularzu;
2) spotkania otwarte odbędą się w dniach:
a) dla miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego **„Nawrockiego / «Waltera» Janke" – 22 września 2026 r. w godz. 17.00 do 17.25** w Urzędzie Miejskim w Pabianicach, ul. Zamkowa 16, sala nr 4,
b) dla miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego **„Szarych Szeregów" – 22 września 2026 r. w godz. 17.30 do 17.55** w Urzędzie Miejskim w Pabianicach, ul. Zamkowa 16, sala nr 4;
3) dyżur projektanta będzie odbywał się w czasie trwania konsultacji społecznych, w dniach pracy Urzędu w godz. od 9:00 do 15:00:
a) w Wydziale Urbanistyki Urzędu Miejskiego w Pabianicach, ul. Kościuszki 22 / 26, I piętro (bez windy),
b) dla osób ze szczególnymi potrzebami, możliwość spotkania z projektantem w Urzędzie Miejskim w Pabianicach, ul. Zamkowa 16, parter, po wcześniejszym umówieniu terminu pod numerem telefonu (42) 27-99-794,
c) oraz dodatkowo w dniu **29 września 2026 r. (wtorek)** po godzinach pracy, **w godz. od 17.30 do 18.30** w Urzędzie Miejskim w Pabianicach, ul. Zamkowa 16, sala nr 4.

Projekty planów miejscowych wraz z opracowaniami towarzyszącymi zostaną udostępnione w czasie trwania konsultacji społecznych: na tablicy ogłoszeń Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Pabianicach pod adresem https://bip.um.pabianice.pl/artykuly/20/tablica-ogloszen, na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Pabianicach pod adresem https://um.pabianice.pl/ w zakładce „zagospodarowanie przestrzenne / wyłożenia do publicznego wglądu oraz konsultacje społeczne planów tworzonych" (https://um.pabianice.pl/artykul/133/2857/wylozenia-do-publicznego-wgladu-oraz-konsultacje-spoleczne-planow-tworzonych oraz w dniach pracy Urzędu w godzinach **od 9.00 do 15.00** w Wydziale Urbanistyki Urzędu Miejskiego w Pabianicach, ul. Kościuszki 22 / 26, I piętro.
Zgodnie z art. 39, art. 40, art. 46 pkt 1 i art. 54 ust. 2 przywołanej ustawy z dnia 3 października 2008 r., ww. projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego podlegają strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, w tym zapewnieniu możliwości udziału społeczeństwa w okresie wyłożenia do publicznego wglądu oraz składania uwag i wniosków w sprawie prognozy oddziaływania na środowisko projektu planu.
Uwagi i wnioski w sprawie prognoz należy składać w nieprzekraczalnym terminie do dnia **8 października 2026 r**.
Zgodnie z art. 8g ust. 2 przywołanej ustawy z dnia 27 marca 2003 r. składający uwagę do projektu planu miejscowego zobowiązany jest podać swoje imię i nazwisko albo nazwę, adres zamieszkania albo siedziby oraz adres poczty elektronicznej, o ile taki posiada, a także wskazać, czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej uwagą oraz może podać dodatkowe dane do kontaktu, takie jak adres do korespondencji lub numer telefonu.
Uwagi do projektów planów należy składać wyłącznie za pomocą *formularza pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego* (określonego Rozporządzeniem – Dz. U. z 2023 r. poz. 2509), którego wzór, dedykowany ww. projektom planów, jest dostępny w materiale dotyczącym niniejszego ogłoszenia na tablicy ogłoszeń Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Pabianicach pod adresem https://bip.um.pabianice.pl/artykuly/20/tablica-ogloszen oraz, w postaci papierowej, w Wydziale Urbanistyki Urzędu Miejskiego w Pabianicach.
Uwagi do projektów planów miejscowych można wnosić w formie papierowej lub elektronicznej.
W formie papierowej poprzez:
– złożenie wypełnionego formularza uwagi w Wydziale Urbanistyki, ul. Kościuszki 22/26, 95-200 Pabianice – w godzinach pracy Urzędu,
– złożenie wypełnionego formularza uwagi w Urzędzie Miejskim w Pabianicach, ul. Zamkowa 16, 95-200 Pabianice w Biurze Obsługi Interesantów – w godzinach pracy Urzędu,
– przesłanie wypełnionego formularza uwagi drogą pocztową na adres Urząd Miejski w Pabianicach, ul. Zamkowa 16, 95-200 Pabianice,
– przekazanie wypełnionego formularza uwagi w czasie prowadzonego spotkania otwartego.
W formie elektronicznej poprzez złożenie wypełnionego formularza uwagi opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub podpisem zaufanym za pośrednictwem:
– poczty elektronicznej na adres: urbanistyka@um.pabianice.pl ,
– e – Doręczeń na adres: AE:PL-76443-84766-WDBFT-22.
Wnioski i uwagi do strategicznej oceny oddziaływania na środowisko należy składać w sposób określony w art. 40 przywołanej ustawy z dnia 3 października 2008 r., w tym na powyższe adresy.
Uwagi do projektów planów nie spełniające wymogów formalnych pozostawione zostaną bez rozpatrzenia, w szczególności:
– złożone poza wyznaczonym terminem,
– niezłożone na ww. formularzu,
– niezawierające danych określonych w pkt. 4 formularza,
– niezawierające czytelnego podpisu w przypadku uwagi wniesionej w postaci papierowej,
– niezawierające kwalifikowanego podpisu elektronicznego lub podpisu zaufanego w przypadku uwagi w postaci elektronicznej.

w/z PREZYDENTA MIASTA
Dawid Zakrzewski
II Zastępca Prezydenta Miasta

eprasa.pl 45341d2020

Były pracownik piramidy fotowoltaicznej ujawnia schemat

Polska znalazła się w epicentrum jednej z największych afer gospodarczych ostatnich lat, w której długi wobec inwestorów sięgają miliarda dolarów. Już w maju 2024 roku w pubie w Londynie Yandisa Nongena po raz pierwszy słyszy, jak się buduje fotowoltaiczną piramidę finansową: „Oni wyciągali pieniądze z firmy za pomocą pożyczek".

Ireneusz Sudak

Polscy przedsiębiorcy, drobne firmy budowlane, geodeci, instalatorzy fotowoltaiki nie mieli pojęcia, że znajdą się w centrum globalnego sporu finansowego.

Setka (dokładnie 101) firm czeka na odzyskanie prawie 250 mln zł od firmy Spectris Energy (która jest w restrukturyzacji) – napisaliśmy w lipcu. Spectris Energy była częścią holdingu o wspólnym mianowniku pod nazwą GoldenPeaks, który stworzyli szwajcarski finansista Adriano Agosti i osiadły w Singapurze Brytyjczyk Daniel Tain.

Oprócz tego maltańska firma GoldenPeaks Poland Holding Limited jest winna inwestorom finansowym, w tym polskim bankom PKO BP, mBank i Bank Pekao SA, w sumie prawie 1 mld dolarów.

„Płynność wyparowała w ciągu kilku tygodni" – stwierdził Edward Manning, dyrektor zarządzający w Alvarez & Marsal, doradca finansowy i restrukturyzacyjny firmy, w piśmie złożonym do amerykańskiego sądu w Teksasie, gdzie trwa postępowanie restrukturyzacyjne GoldenPeaks Poland Holding Limited.

Sprawą zainteresowali się amerykańscy dziennikarze Bloomberga, którzy opisali zeznania byłego pracownika GoldenPeaks Yandisy Nongeny, który zdradził kulisy działalności firmy. Jego 88-stronnicowe wyznanie w pełni potwierdza to, co do tej pory pisaliśmy o działalności grupy.

Yandisa Nongena ujawnia metody

Yandisa Nongena to doświadczony finansista, który pomaga firmom w planowaniu i uzyskiwaniu finansowania bankowego na projekty energetyczne. Napisał o tym nawet podręcznik akademicki.

Nongena dołączył do GoldenPeaks Capital Holding w 2023 roku. Miał pomóc firmie pożyczyć 109 mln euro od niemieckiego banku NordLB (w którym, jak wynika ze ścieżki kariery opublikowanej w serwisie LinkedIn, wcześniej pracował) na budowę farm fotowoltaicznych w Polsce.

W swoim pisemnym świadczeniu złożonym w ramach postępowania upadłościowego w USA Nongena daje świadectwo tego, co się działo w grupie.

Ekspert dość szybko poznał się na działalności grupy i zrezygnował w grudniu 2024 r.

Nongena zaczął mieć wątpliwości co do sposobu funkcjonowania GoldenPeaks oraz tego, czy firma nie ukrywa kluczowych informacji przed bankami i funduszami kredytowymi, które napędzały jej rozwój długiem osiągającym ostatecznie 1,6 miliarda dolarów.

W momencie swojej rezygnacji w mailu (jest dołączony do sądowych dokumentów) napisał: „Przytłacza mnie ogrom wątpliwości co do tego, czy informacje przekazywane przez GoldenPeaks bankowi NordLB są pełne i prawdziwe. Znalazłem się w sytuacji, na którą nie mogę się zgodzić".

GoldenPeaks kluczy i lawiruje

Wiosną 2024 roku, w pubie w londyńskiej dzielnicy Mayfair, jeden z niewymienionych z nazwiska dyrektorów GoldenPeaks powiedział Nongenie przy świadkach, że „firma używa pieniędzy z jednego projektu do pokrywania kosztów innego".

Ten sam menedżer GoldenPeaks powiedział Nongencie później, iż „Daniel Tain i Adriano Agosti wyciągali pieniądze z firmy za pomocą pożyczek wewnątrzkorporacyjnych".

Czy Nongena informował wtedy o nieprawidłowościach, o których się dowiedział? Nongena broni się, że w tamtym czasie błędnie „zbagatelizował te słowa dyrektora i nie wierzył, że coś takiego mogłoby mieć miejsce".

Fundusz Brookfield (największy wierzyciel i inwestor GoldenPeaks) i polskie banki PKO BP, mBank i Pekao SA, czyli niektórzy inwestorzy, dopytywani przez nas o nadzór korporacyjny nad działalnością GoldenPekas, czyli de facto o to, jak ta struktura mogła tak długo działać niezauważona, nie komentują sprawy.

Bank NordLB poinformował, że „od momentu powzięcia informacji o pierwszych obawach podjął wszelkie niezbędne kroki, wraz z ekspertami wewnętrznymi i zewnętrznymi, i pozostaje w ścisłym dialogu z odpowiednimi organami".

Współzałożyciele GoldenPeaks, Daniel Tain i Adriano Agosti, odmówili Bloombergowi komentarza.

Dalej Nongena zeznaje i zarzuca GoldenPeaks, że firma nie poinformowała pożyczkodawców (banków i funduszy) o tym, iż prace inżynieryjne, zakupowe i budowlane były wykonywane przez wewnętrzną spółkę zależną (Spectris Energy), a nie przez firmę zewnętrzną.

„Była to niekwalifikująca się do finansowania bankowego struktura kontraktu budowlanego, pełna konfliktów interesów, która mogła ułatwiać oszustwa i malwersacje" – twierdzi.

Jak pisaliśmy, GoldenPeaks informowało pożyczkodawców, że prace są prowadzone przez giganta branżowego China National Building Material, tymczasem Nongena twierdzi, że „odkrył", iż farmy buduje polski Spectris Energy, spółka w 100 proc. z grupy GoldenPeaks.

W Polsce nikt nie robił z tego tajemnicy – teraz, po fakcie, nasi informatorzy mówią, że taka konstrukcja była dziwna, ale nie zakazana. Jednocześnie trzeba podkreślić, że polscy podwykonawcy nadal są pozostawieni sami sobie, na tym etapie sprawy nie widać, by ktokolwiek się nimi interesował.

FOT. GETTY IMAGES

Fundusz Brookfield i polskie banki PKO BP, mBank i Pekao SA, czyli niektórzy inwestorzy, dopytywani przez nas o nadzór korporacyjny nad działalnością GoldenPekas, czyli de facto o to, jak ta struktura mogła tak długo działać niezauważona, nie komentują sprawy

Prawnicy z GoldenPeaks odpowiadają

W czerwcu, gdy GoldenPeaks Poland Holding Limited ogłosiło w USA procedurę restrukturyzacji (tzw. Chapter 11), Nongena spotkał się z pracownikami Brookfield (największego wierzyciela i inwestora GoldenPeaks).

Zeznał, że poinformowali go oni o podejrzeniach, iż z GoldenPeaks mogło „zniknąć" od 80 do 100 milionów euro. Być może chodzi o 100 mln euro niezabezpieczonych pożyczek do maltańskiego właściciela Spectris Energy – GoldenPeaks Capital Services, o których napisaliśmy w lipcu.

Jak relacjonuje Bloomberg, wierzyciele GoldenPeaks jak dotąd nie postawili żadnych zarzutów dotyczących nieprawidłowości w procedurze upadłościowej wynikającej z Chapter 11. Zarzutów nie ma też nikt ze Spectris Energy.

Wśród innych przyczyn podawanych jako powód nagłego upadku firmy wymienia się ograniczenia dotyczące ilości energii, jaką mogła sprzedawać, opóźnienia w budowie spowodowane częściowo niezapłaconymi fakturami, niewystarczający kapitał własny oraz koszty przekraczające możliwości firmy.

Prawnicy reprezentujący podmioty GoldenPeaks w procedurze upadłościowej w sierpniu odrzucili część zarzutów Nongeny jako „błędne lub niewłaściwe". Choć zaznaczyli, że traktują zarzuty o nieprawidłowości poważnie, to podjęli kroki w celu zbadania możliwości wysunięcia roszczeń wobec „byłych osób z wewnątrz firmy". ● 1 RP

eprasa.pl 45341d2020

L'ORÉAL LUXE

Longevity zmienia podejście do piękna

„W pielęgnacji skóry, longevity stało się prawdziwie definiującym trendem. Odchodzimy dziś od prób korygowania widocznych oznak starzenia się skóry, a koncentrujemy na utrzymaniu jej jakości, witalności i odporności przez długi czas" – mówi Cristina Seri, dyrektorka generalna dywizji L'Oréal Luxe w HUB L'Oréal Polska i Kraje Bałtyckie.

Co obecnie napędza rozwój rynku kosmetyków luksusowych w Polsce: marka, nauka, doświadczenie?

Cristina Seri: Patrząc dziś na polski rynek, najbardziej fascynuje mnie to, jak dynamicznie on się zmienia. Rynek luksusowych kosmetyków nie jest dzisiaj napędzany przez jeden, odizolowany od innych element, ale przez synergię między siłą marki, wiarygodnością naukową i jakością doświadczenia oferowanego konsumentom.

Polscy konsumenci są dziś niezwykle wymagający. Nie kupują po prostu produktu z półki, ale inwestują w cały ekosystem marki. Oczekują, że zakup będzie niósł za sobą emocjonalną więź z luksusową marką, ale jednocześnie chcą widzieć konkretne, namacalne efekty potwierdzone nauką.

Jakie jeszcze zmiany obserwujesz? Jak konsument w Polsce podchodzi dzisiaj do zakupu luksusowych kosmetyków?

Polski rynek kosmetyczny jest niezwykle podatny na trendy, rozwija się i ewoluuje z niesamowitą prędkością. Gdybym miała wskazać najbardziej ekscytującą zmianę, byłoby to zdecydowane przejście od piękna inspirowanego trendami do piękna inspirowanego nauką. Nasi konsumenci i konsumentki w Polsce są dziś selektywni i bardziej świadomi niż kiedykolwiek wcześniej.

W pielęgnacji skóry hasło *longevity*, czyli długowieczność, stało się niezwykle istotnym kierunkiem. Odchodzimy już od prób korygowania widocznych oznak starzenia po fakcie, a przechodzimy do utrzymywania jakości, zdrowego wyglądu i wytrzymałości skóry na przestrzeni lat.

Ta zmiana znajduje swoje odzwierciedlenie również w strategii działu L'Oréal Luxe. Rozwijamy nie tylko produkty, lecz budujemy całe środowisko usług opartych na badaniach naukowych, diagnostyce i innowacjach ukierunkowanych na długowieczność. Naszą ambicją jest pomaganie konsumentom w podejmowaniu bardziej świadomych decyzji dotyczących pielęgnacji, a także wspieranie optymalnej kondycji i młodego wyglądu skóry w długoterminowej perspektywie.

Czy wierzysz, że troska o urodę może stać się, obok zdrowia i dobrego samopoczucia, częścią „gospodarki długowieczności"?

Bez wątpienia. Dla mnie „gospodarka długowieczności" to nie tylko modne hasło czy też trend, który wkrótce przeminie, ale przede wszystkim fundamentalna zmiana sposobu myślenia. Nie chodzi w tym o dłuższą młodość w sensie dosłownym, ale o lepsze, zdrowsze i bardziej dynamiczne życie w dobrym samopoczuciu, a także o bardziej świadomą pielęgnację i zachowanie witalności i zdrowego wyglądu skóry przez długie lata.

W L'Oréal Luxe postrzegamy długowieczność jako jeden z najbardziej pasjonujących obszarów dla innowacji.

Nasza filozofia opiera się na łączeniu zaawansowanych badań biologicznych, wykorzystywaniu sztucznej inteligencji i diagnostyki, aby zrozumieć, jak skóra ewoluuje na przestrzeni lat

Pozwala nam to potem wspierać pielęgnację i ochronę skóry proaktywnie, a nie reaktywnie.

Ważnym odzwierciedleniem takiego podejścia i naszej wizji jest nowa linia Lancôme Absolue Longevity MD, opracowana we współpracy ze szwajcarską firmą biotechnologiczną Timeline. Formuła produktu wykorzystuje składnik Mitopure®, opatentowaną formę Urolityny A, wspomagającą funkcjonowanie mitochondriów, czyli „centrów energetycznych" komórek, których wydajność spada wraz z wiekiem.

Poza samymi produktami, inwestujemy w badania naukowe. To nauka stoi za kulisami każdego produktu. Dzięki platformie Longevity AI Cloud, nasi badacze w laboratoriach analizują ponad 260 biomarkerów skóry, aby lepiej zrozumieć biologiczne mechanizmy starzenia i opracować profilaktyczne rozwiązania. Dzięki temu nie tylko dostosowujemy się do zmian w zakresie filozofii długowieczności, ale mamy konkretne, innowacyjne i przełomowe rozwiązania, które są dostępne już dla polskich konsumentów.

L'Oréal od kilku lat jest obecny na targach technologicznych VivaTech. Czy nowe technologie, w tym sztuczna inteligencja, mogą przynieść biznesowe korzyści L'Oréal Luxe?

Dla nas sztuczna inteligencja i technologie kosmetyczne są potężnymi narzędziami, które pozwalają tworzyć realną wartość biznesową, radykalnie zwiększając personalizację, skuteczność i przewidywalność rozwiązań kosmetycznych.

Lancôme Skin Screen

Materiały prasowe L'Oréal

Jako przykład podam Lancôme Skin Screen, najnowocześniejszy system diagnostyczny, wykorzystujący obrazowanie wielospektralne i zaawansowaną sztuczną inteligencję do oceny parametrów skóry, który pozwala na niemal kliniczną precyzję. Albo Lancôme Cell BioPrint, nowatorskie, przenośne urządzenie diagnostyczne typu „lab-on-chip", które dzięki technologii mikroprzepływów pozwala na analizę białkowych biomarkerów skóry w zaledwie pięć minut. Urządzenie to określa parametry i kondycję skóry oraz pomaga dobrać optymalne składniki aktywne, takie jak np. retinol.

Biorąc pod uwagę globalną skalę działalności, L'Oréal ma wyjątkową możliwość wpływania na zachowania konsumentów. Jak w praktyce podchodzicie do tej odpowiedzialności?

Skala działania wiąże się z ogromną odpowiedzialnością. Wszystko, co robimy, opieramy na dekadach badań, tysiącach patentów i innowacji naukowych. Dla zobrazowania skali: w samym 2025 roku L'Oréal zgłosił 725 patentów, wprowadził na rynek ponad 3400 nowych formuł na całym świecie, a nad innowacjami każdego dnia pracowało około 4000 naukowców z obszaru badań i rozwoju.

Ale odpowiedzialność wykracza daleko poza liczby czy patenty. Jako kobieta, będąca liderką w tej branży, głęboko wierzę, że piękno powinno dawać ludziom realne poczucie siły i ich wzmacniać, nie utrwalać nierealistyczne standardy. Filozofia ta znajduje odzwierciedlenie w innowacjach takich jak HAPTA – jest to urządzenie do makijażu zaprojektowane z myślą o użytkownikach z ograniczoną ruchomością dłoni. Poszerzamy stopniowo ofertę produktów z wymiennymi wkładami, tzw. refilli, które zmniejszają ilość plastiku wprowadzaną do środowiska bez kompromisów w zakresie jakości czy doświadczenia premium.

Takimi rozwiązaniami nie tylko kształtujemy popyt konsumentów, ale każdego dnia zdobywamy ich zaufanie, dbając jednocześnie o to, aby nasze innowacje przynosiły realną, etyczną i znaczącą wartość, odpowiadającą na rzeczywiste potrzeby

eprasa.pl 45341d2020

Meta się doigrała?

Wniosek o ukaranie Mety za fałszywe reklamy na platformach internetowych amerykańskiej spółki trafił do Komisji Europejskiej. Zareagował minister cyfryzacji Krzysztof Gawkowski.

Eryk Kielak, PAP

„Platformy cyfrowe muszą ponosić pełną odpowiedzialność za swoje działania i dlatego zawnioskowałem o nałożenie na Metę kary w wysokości miliarda złotych" – przekazał Krzysztof Gawkowski. Pismo datowane na 26 sierpnia br. wysłał do wiceprzewodniczącej wykonawczej Komisji Europejskiej ds. suwerenności technologicznej, bezpieczeństwa i demokracji Henny Virkkunen.

Pierwszą stronę dokumentu wicepremier zamieścił na platformie X na swoim profilu. Podkreśla w nim m.in., że Polska posiada „udokumentowane dowody niewystarczającej reakcji Mety".

„W przeprowadzonym przez CERT Polska teście zgłoszono Meta 122 reklamy zakwalifikowane jako oszustwa. W 106 przypadkach, czyli 86,8 proc. zgłoszeń, Meta zakończyła sprawę decyzją o nieusunięciu reklamy – wylicza Krzysztof Gawkowski. – Bezczynność i nieskuteczność w zwalczaniu szkodliwych dla Polaków reklam i oszukańczych treści nie będzie tolerowana. (...) Dowodów jest aż nadto".

Minister cyfryzacji wzywa też Metę do natychmiastowego wprowadzenia skutecznych narzędzi eliminujących scam, fałszywe reklamy i promowanie nielegalnych aplikacji.

Meta odpowiedziała

„Nie chcemy oszustw na naszych platformach – szkodzą osobom i firmom, które nam ufają. Intensywnie działamy, aby je powstrzymać i kontynuujemy konstruktywną współpracę z Komisją Europejską oraz regulatorami w ramach tych wspólnych starań. Oszuści to zdeterminowani przestępcy, którzy stosują coraz bardziej wyrafinowane metody. Dlatego wciąż konsekwentnie inwestujemy w technologie i partnerstwa – z branżą i organami ścigania, aby wykrywać, usuwać i ostatecznie powstrzymywać oszustów" – skomentował koncern dla portalu Business Insider.

Komisja Europejska nakładała już w przeszłości kary za łamanie aktu o usługach cyfrowych (DSA) na wielkie platformy internetowe. Jako pierwsza na gruncie DSA została ukarana w grudniu 2025 r. kwotą 120 mln euro platforma X za naruszenie obowiązków w zakresie przejrzystości i weryfikacji użytkowników.

Wiceminister cyfryzacji Dariusz Standerski w rozmowie z Wirtualną Polską przypomniał jednak, że Polska nie może bezpośrednio nałożyć kary na Metę, ponieważ 9 stycznia tego roku prezydent zawetował ustawę, która miała w Polsce umożliwić stosowanie aktu o usługach cyfrowych.

– Pan prezydent Karol Nawrocki (...) stanął po stronie przestępców w tym zakresie, których on często pada ofiarą, ponieważ mamy dziesiątki tysięcy oszustw wykorzystujących wizerunek pana prezydenta – ocenił Standerski.

Niewystarczające działania

Zanim minister cyfryzacji włączył w sprawę Komisję Europejską, domagał się w liście do Mety m.in. szczegółowych danych o oszukańczych reklamach pojawiających się w Polsce na Facebooku i Instagramie. Odpowiedź, którą dostał, była jednak niesatysfakcjonująca.

Meta zaproponowała ministrowi i jego zespołowi spotkanie w celu omówienia działań firmy oraz określenia obszarów dalszej współpracy. Zaznaczyła jednocześnie, że nie istnieje jedno rozwiązanie pozwalające całkowicie wyeliminować oszukańcze reklamy, dlatego stosuje wielopoziomowy system obejmujący kontrolę przed publikacją, usuwanie treści, weryfikację reklamodawców, blokowanie sieci oszustów oraz współpracę z instytucjami publicznymi.

– To nie jest odpowiedź mówiąca: mamy jasny, klarowny pomysł na to, żeby te reklamy zniknęły. W tych reklamach uczestniczą celebryci, politycy – powiedział w środę Gawkowski na antenie Polsat News pytany, czy otrzymał odpowiedź na swój list. Ocenił, że takie reklamy powinny znikać w ciągu kilku minut, a nie kilku dni.

> *Ten dziki zachód na platformie musi się skończyć*
>
> **KRZYSZTOF GAWKOWSKI**
> minister cyfryzacji

Od lipca 2025 r. do czerwca 2026 r. Meta usunęła ok. 137 tys. reklam pochodzących z Polski z powodu naruszenia zasad dotyczących oszustw i wyłudzeń. Ponad 88 proc. z nich usunięto przed zgłoszeniem przez użytkowników. W tym samym okresie usunęła też ok. 380 tys. pochodzących z Polski treści na Facebooku, Instagramie i Threads naruszających zasady dotyczące oszustw i innych oszukańczych praktyk. Ponad 93 proc. zostało usuniętych, zanim zgłosili je użytkownicy.

Koncern Meta Platforms w pierwszym kwartale 2026 roku zanotował 56,31 mld dol. przychodów i 26,77 mld dol. zysku netto. Ponad 95 proc. wpływów koncernu pochodziło z reklam (55,02 mld dol.; wzrost o 32,93 proc.).

Rafał Brzoska poszedł na zwarcie

Sprawę wokół fałszywych reklam na platformach należących do Mety podbija prezes InPostu Rafał Brzoska. Przedsiębiorca otwarcie mówił, że amerykańska firma pobiera pieniądze od reklamodawcy, akceptuje reklamę, a następnie za pomocą swoich algorytmów dostarcza ją potencjalnym ofiarom. Jego zdaniem potrzebna jest „realna odpowiedzialność platform za dopuszczanie i monetyzowanie oszustw".

– Bezpieczeństwo w internecie nie może zależeć od tego, czy ktoś jest ministrem, celebrytą czy ma milion obserwujących. Taka sama ochrona należy się każdemu Polakowi – ocenił Brzoska.

Wizerunek biznesmena wielokrotnie był wykorzystywany w fałszywych reklamach pojawiających się na platformie. W odpowiedzi miliarder wystartował z inicjatywą „150 proc.", w której zaapelował o zmianę zasad odpowiedzialności platform za fałszywe reklamy. Brzoska chce, by kara na daną platformę wyniosła 150 proc. przychodu z emisji konkretnej fałszywej reklamy. Pieniądze z kar miałyby trafić na fundusz kompensacyjny.

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34449255

Wyciąg z ogłoszenia Starosty Puckiego
z dnia 28 sierpnia 2026 r.

w sprawie pierwszego przetargu ustnego nieograniczonego na sprzedaż nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa.

Oznaczenie nieruchomości	Nieruchomość przeznaczona do sprzedaży stanowi działkę nr 136/20 o pow. 0,0363 ha, położona w obrębie Hel, miasto Hel, dla której Sąd Rejonowy w Wejherowie IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr GD2W/00025669/2.
Przeznaczenie nieruchomości i sposób jej zagospodarowania	Zgodnie z obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego zatwierdzonego uchwałą Rady Miasta Helu Nr VII/49/2003 z dnia 25 kwietnia 2003 r. w sprawie: uchwalenia Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Helu, przedmiotowa nieruchomość położona jest na terenie mieszkaniowo-usługowym, projekt planu ogólnego w trakcie opracowywania.
Cena wywoławcza	**582 000,00 zł** (słownie: pięćset osiemdziesiąt dwa tysiące złotych 00/100) + podatek VAT w obowiązującej wysokości.
Forma zbycia nieruchomości	Sprzedaż w trybie przetargu ustnego nieograniczonego.
Wadium	**116.000,00 zł** (słownie: sto szesnaście tysięcy 00/100)
Termin i miejsce przetargu	**30 październik 2026 r. o godz. 10:30** w siedzibie Starostwa Powiatowego w Pucku przy ul. Orzeszkowej 5, 84 – 100 Puck, sala konferencyjna na pierwszym piętrze.

Warunkiem dopuszczenia do przetargu jest wpłacenie wadium w pieniądzu lub obligacjach Skarbu Państwa w terminie **do dnia 26 października 2026 r.** W przypadku wpłacenia wadium w pieniądzu wpłaty należy dokonać na konto Starostwa Powiatowego w Pucku, Bank Millennium **nr 48 1160 2202 0000 0006 0369 1371**. W przypadku wpłaty wadium w obligacjach Skarbu Państwa obligacje należy zdeponować w Starostwie Powiatowym w Pucku przy ul. E. Orzeszkowej 5, 84 – 100 Puck. O uznaniu, że wadium wpłacono w wymaganym terminie, decyduje data wpływu środków pieniężnych na konto Starostwa Powiatowego w Pucku, bądź data złożenia do depozytu obligacji Skarbu Państwa.

Pełna treść ogłoszenia o przetargu została zamieszczona na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Pucku w Biuletynie Informacji Publicznej (www.bip.starostwo.puck.pl) oraz na tablicy ogłoszeń w Starostwie Powiatowym w Pucku przy ul. E. Orzeszkowej 5. Szczegółowe informacje o przedmiocie sprzedaży i warunkach przetargu można uzyskać w Wydziale Gospodarki Nieruchomościami Starostwa Powiatowego w Pucku tel. (58) 673-42-09 oraz na stronach internetowych www.bip.starostwo.puck.pl.

z up. Starosty
Wicestarosta Pucki
Tomasz Herrmann

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34447381

AUTOSTRADA EKSPLOATACJA SA
Autostrada Wielkopolska

INFORMUJĄ

Od dnia 11 września 2026 roku od godziny 6.00 rano zmianie ulegają stawki za przejazd płatnymi odcinkami A2 Nowy Tomyśl–Konin dla wszystkich kategorii pojazdów.

Nowy Tomyśl- Poznań, Poznań- Września, Września-Konin (za każdy odcinek osobno)

KAT I	Pojazdy o dwóch osiach	41 PLN brutto
KAT II	Pojazdy samochodowe o dwóch osiach, z których co najmniej jedna wyposażona jest w koła bliźniacze oraz pojazdy samochodowe o dwóch osiach z przyczepami.	71 PLN brutto
KAT III	Pojazdy samochodowe o trzech osiach oraz pojazdy samochodowe o dwóch osiach, z których co najmniej jedna wyposażona jest w koła bliźniacze z przyczepami.	108PLN brutto
KAT IV	Pojazdy samochodowe o więcej niż trzech osiach oraz pojazdy samochodowe o trzech osiach z przyczepami.	165 PLN brutto
KAT V	Pojazdy ponadnormatywne	410 PLN brutto
KAT VI	Motocykle	21 PLN brutto

Nowy Tomyśl–Buk

KAT I	Pojazdy o dwóch osiach	26 PLN brutto
KAT II	Pojazdy samochodowe o dwóch osiach, z których co najmniej jedna wyposażona jest w koła bliźniacze oraz pojazdy samochodowe o dwóch osiach z przyczepami.	45 PLN brutto
KAT III	Pojazdy samochodowe o trzech osiach oraz pojazdy samochodowe o dwóch osiach, z których co najmniej jedna wyposażona jest w koła bliźniacze z przyczepami.	69 PLN brutto
KAT IV	Pojazdy samochodowe o więcej niż trzech osiach oraz pojazdy samochodowe o trzech osiach z przyczepami.	105 PLN brutto
KAT V	Pojazdy ponadnormatywne	260 PLN brutto
KAT VI	Motocykle	13 PLN brutto

Buk – Poznań

KAT I	Pojazdy o dwóch osiach	15 PLN brutto
KAT II	Pojazdy samochodowe o dwóch osiach, z których co najmniej jedna wyposażona jest w koła bliźniacze oraz pojazdy samochodowe o dwóch osiach z przyczepami.	26 PLN brutto
KAT III	Pojazdy samochodowe o trzech osiach oraz pojazdy samochodowe o dwóch osiach, z których co najmniej jedna wyposażona jest w koła bliźniacze z przyczepami.	39 PLN brutto
KAT IV	Pojazdy samochodowe o więcej niż trzech osiach oraz pojazdy samochodowe o trzech osiach z przyczepami.	60 PLN brutto
KAT V	Pojazdy ponadnormatywne	150 PLN brutto
KAT VI	Motocykle	8 PLN brutto

Września- Słupca

KAT I	Pojazdy o dwóch osiach	17 PLN brutto
KAT II	Pojazdy samochodowe o dwóch osiach, z których co najmniej jedna wyposażona jest w koła bliźniacze oraz pojazdy samochodowe o dwóch osiach z przyczepami.	29 PLN brutto
KAT III	Pojazdy samochodowe o trzech osiach oraz pojazdy samochodowe o dwóch osiach, z których co najmniej jedna wyposażona jest w koła bliźniacze z przyczepami.	45 PLN brutto
KAT IV	Pojazdy samochodowe o więcej niż trzech osiach oraz pojazdy samochodowe o trzech osiach z przyczepami.	68 PLN brutto
KAT V	Pojazdy ponadnormatywne	170 PLN brutto
KAT VI	Motocykle	9 PLN brutto

Szczegóły dotyczące aktualnych cen stawek znajdują się na stronie internetowej koncesjonariusza płatnej autostrady A2, spółki Autostrada Wielkopolska SA oraz operatora, spółki Autostrada Eksploatacja SA,

www.autostrada-a2.pl

1 RP

eprasa.pl 45341d2020

Prezydent Wrocławia

ogłasza

czwarty przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości gruntowej niezabudowanej, położonej we Wrocławiu w rejonie:

ul. Włościańskiej;

obręb: Strachocin, AM-3, dz. nr 82/12;
GPS: 51.10738 N, 17.14966 E;
pow. nieruchomości: **2 697 m²;**
KW nr **WR1K/00469575/6**;
Opis nieruchomości: niezabudowana

Przeznaczenie nieruchomości zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego (MPZP): zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna (budynki wolnostojące lub bliźniacze), usługi I (jako lokale użytkowe w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych): pracownie artystyczne, biura, poradnie medyczne, pracownie medyczne, obiekty opieki nad dzieckiem, zakłady lecznicze dla zwierząt, edukacja, obiekty do parkowania, obiekty infrastruktury technicznej.

Cena wywoławcza: **1 140 000,00 zł**;
Wadium: **100 000,00 zł;**

Sprzedaż nastąpi za cenę osiągniętą w przetargu, powiększoną o należny podatek VAT.

Wadium uczestnicy przetargu powinni wpłacić najpóźniej do dnia **27 października 2026 r.** na konto: Gmina Wrocław, Pl. Nowy Targ 1-8, 50-141 Wrocław – nr 36 1020 5226 0000 6302 0417 7655. Datą dokonania wpłaty wadium jest data uznania rachunku bankowego Gminy.

Przetarg odbędzie się w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia, **Pl. Nowy Targ 1-8 w sali 215 o godz. 10⁰⁰ dnia 3 listopada 2026 r.**

UWAGA: NIŻSZA CENA

Pełną informację dotyczącą nieruchomości oraz warunków uczestnictwa w przetargu zawiera ogłoszenie wywieszone na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia, Pl. Nowy Targ 1-8. Ogłoszenie o przetargu dostępne jest również w Internecie, na stronach Urzędu Miejskiego Wrocławia: **gn.um.wroc.pl** oraz pod adresem **www.bip.um.wroc.pl**

Informacje o nieruchomości można uzyskać w Dziale Sprzedaży Nieruchomości Zespole II Urzędu Miejskiego Wrocławia, Pl. Nowy Targ 1-8, pok. 126, tel. +48-71-777-72-83 do 84, e-mail: **wns@um.wroc.pl**

Prezydent Wrocławia ma prawo odwołania przetargu z ważnych powodów.

Kraj/34449389

Prezydent Wrocławia

ogłasza

drugi przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości gruntowej niezabudowanej, położonej we Wrocławiu w rejonie:

ul. Kosmonautów;

obręb: Żerniki, AM-11, dz. nr 2/3, 3/3, 4/3;
GPS: 51.13899 N, 16.92361 E;
pow. nieruchomości: **1405 m²**;
KW nr **WR1K/00454043/0;**
Opis nieruchomości: niezabudowana.

Przeznaczenie nieruchomości zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego (MPZP): usługi podstawowe, handel detaliczny małopowierzchniowy B, usługi rozrywki i kultury, biura, obiekty wystawienniczo-targowe, usługi edukacji, usługi zdrowia i opieki, obiekty pomocy społecznej, kryte urządzenia sportowe.

Cena wywoławcza: **752 000,00 zł**;
Wadium: **70 000,00 zł;**

Sprzedaż nastąpi za cenę osiągniętą w przetargu, powiększoną o należny podatek VAT.

Wadium uczestnicy przetargu powinni wpłacić najpóźniej do dnia **10 listopada 2026 r.** na konto: Gmina Wrocław, Pl. Nowy Targ 1-8, 50-141 Wrocław – nr 36 1020 5226 0000 6302 0417 7655. Datą dokonania wpłaty wadium jest data uznania rachunku bankowego Gminy.

Przetarg odbędzie się w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia, **Pl. Nowy Targ 1-8 w sali 215 o godz. 10⁰⁰ dnia 17 listopada 2026 r.**

UWAGA: NIŻSZA CENA

Pełną informację dotyczącą nieruchomości oraz warunków uczestnictwa w przetargu zawiera ogłoszenie wywieszone na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia, Pl. Nowy Targ 1-8. Ogłoszenie o przetargu dostępne jest również w Internecie, na stronach Urzędu Miejskiego Wrocławia: **gn.um.wroc.pl** oraz pod adresem **www.bip.um.wroc.pl**

Informacje o nieruchomości można uzyskać w Dziale Sprzedaży Nieruchomości Zespole II Urzędu Miejskiego Wrocławia, Pl. Nowy Targ 1-8, pok. 126, tel. +48-71-777-72-83 do 84, e-mail: **wns@um.wroc.pl**

Prezydent Wrocławia ma prawo odwołania przetargu z ważnych powodów.

Kraj/34449388

OBWIESZCZENIE
Prezydenta Miasta Świnoujście
z dnia 28 sierpnia 2026 r.

o rozpoczęciu konsultacji społecznych dotyczących projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Miasto Świnoujście w rejonie ulic: Bolesława Chrobrego, Uzdrowiskowej i Zdrojowej wraz z prognozą oddziaływania na środowisko

Na podstawie art. 8h i art. 17 pkt 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2026 r. poz. 538 ze zm.) oraz na podst. art. 21 ust. 1, art. 39 ust. 1 i art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026 r. poz. 670)

zawiadamiam

o rozpoczęciu konsultacji społecznych dotyczących projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Miasto Świnoujście w rejonie ulic: Bolesława Chrobrego, Uzdrowiskowej i Zdrojowej wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, na podstawie Uchwały Nr VI/35/2024 Rady Miasta Świnoujście z dnia 29 sierpnia 2024 r.

KONSULTACJE SPOŁECZNE BĘDĄ PROWADZONE W OKRESIE OD 28 SIERPNIA 2026 r. DO 26 WRZEŚNIA 2026 r. w następujących formach:

1) **zbieranie uwag w terminie od 28 sierpnia 2026 r. do 26 września 2026** r., przy czym uwagi do projektu aktu planowania przestrzennego należy składać do Prezydenta Miasta Świnoujście **wyłącznie za pomocą „FORMULARZA PISMA DOTYCZACEGO AKTU PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO"**

Formularz jest dostępny w siedzibie Urzędu Miasta Świnoujście przy ul. Wojska Polskiego 1/5 w Biurze Obsługi Interesanta na stanowisku „Urbanistyka i Architektura" oraz zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Świnoujście na stronie internetowej https://bip.um.swinoujscie.pl/ (w zakładce: zagospodarowanie przestrzenne/plany miejscowe w opracowaniu - dokument należy wyszukać po dacie i przedmiocie ogłoszenia).
Uwagi do projektu planu oraz prognozy oddziaływania na środowisko można składać w postaci:

- papierowej – na formularzu w postaci papierowej – osobiście w Biurze Obsługi Interesanta Urzędu Miasta Świnoujście na stanowisku „Urbanistyka i Architektura" lub listownie na adres: Urząd Miasta Świnoujście, ul. Wojska polskiego 1/5, 72-600 Świnoujście, lub
- elektronicznej – w formie dokumentu elektronicznego:
  - na adres skrytki domyślnej ePUAP: /umswinoujscia/skrytka
  - na adres do doręczeń elektronicznych Urzędu Miasta Świnoujście: AE:PL-40873-25138-BHFJR-28
- dodatkowo uwagi do prognozy oddziaływania na środowisko można wnosić ustnie do protokołu oraz za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich kwalifikowanym podpisem elektronicznym na wskazane wyżej adresy oraz dodatkowo na adres e-mail: uwagi-wua@um.swinoujscie.pl

UWAGA:
Składający uwagę do projektu aktu planowania przestrzennego, podaje swoje imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania albo siedziby oraz adres poczty elektronicznej, o ile taki posiada, a także wskazuje, czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej wnioskiem lub uwagą, oraz może podać dodatkowe dane do kontaktu takie jak adres do korespondencji lub numer telefonu. Organem właściwym do rozpatrzenia uwag jest Prezydent Miasta Świnoujście. O zachowaniu terminu decyduje data wpływu do Urzędu Miasta Świnoujście. Pisma niespełniające powyżej wskazanych warunków pozostawi się bez rozpoznania.

2) **spotkanie otwarte**, poprzedzone prezentacją ww. projektu planu, odbędzie się w dniu **07 września 2026 r.** w godz. 15.30 - 17.00 w sali nr 1 Urzędu Miasta Świnoujście przy ul. Wojska Polskiego 1/5.
3) **dyżury projektanta planu** odbędą się w Urzędzie Miasta Świnoujście ul. Wojska Polskiego 1/5 w sali nr 130 w dniach**:**
   - 07 września 2026 r. w godzinach 17.15 – 18.15
   - 14 września 2026 r. w godzinach 15.15 – 16.15

Wszystkie uwagi do projektu planu wniesione w trakcie konsultacji społecznych w dniach od 12 czerwca 2026 r. do 12 lipca 2026 r., będą rozpatrywane na równi z uwagami zgłoszonymi w dalszym toku procedury planistycznej, bez potrzeby ich ponawiania.

PREZYDENT MIASTA ŚWINOUJŚCIE
mgr Joanna Agatowska

W związku z obowiązkiem informacyjnym, o którym mowa w art. 13 ust. 1 i 2 Rozporządzenia PE i Rady (UE) nr 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. (o ochronie danych „RODO") informuję, że pełen zakres informacji o ochronie przetwarzanych danych osobowych można znaleźć w Biuletynie Informacji publicznej: http://bip.um.swinoujscie.pl/, zakładka: zagospodarowanie przestrzenne/plany miejscowe w opracowaniu (dokument wyszukać po dacie i przedmiocie ogłoszenia).

Kraj/34449925

Prezydent Wrocławia

ogłasza

trzeci przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż wolnego lokalu mieszkalnego:

TERAZ NIŻSZA CENA

ul. Tadeusza Kościuszki 31 m. 7

Powierzchnia lokalu - **55,65 m²**
Powierzchnia pom. przynależnego - **7,70 m²**
Cena wywoławcza w zł - **488 000,00 zł**
Wadium - **48 800,00 zł**

Lokal mieszkalny oglądać można w dniach 19.10.2026 r. w godz. 9⁰⁰ – 11⁰⁰, 20.10.2026 r. w godz. 11⁰⁰ – 13⁰⁰ oraz 21.10.2026 r. w godz. 12⁰⁰ – 14⁰⁰ po uprzednim ustaleniu terminu z Biurem Obsługi Klienta nr 1, ul. św. Antoniego 19, 50-073 Wrocław, tel. 71 798-69-74.

U W A G I:

1. **Przetarg** odbędzie się w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia, pl. Nowy Targ 1-8 w sali nr 215, o godz. 10:00 dnia **4 listopada 2026 r.**
2. Wadium na w/w lokal uczestnik przetargu winien wpłacić **najpóźniej do dnia 28 października 2026 r.** na konto Gminy Wrocław – **Bank PKO BP S.A. nr 36 1020 5226 0000 6302 0417 7655.** Datą dokonania wpłaty wadium jest data uznania rachunku bankowego Gminy.
3. Dowodem wniesienia wadium jest potwierdzenie z banku.
4. Pełną informację dotyczącą przetargu zawiera ogłoszenie wywieszone na tablicy w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia ul. G. Zapolskiej 4, I p.
   Ogłoszenia o przetargach dostępne są również w internecie pod adresem: ***http://bip.um.wroc.pl***
5. Prezydent Wrocławia może odwołać przetarg z ważnych powodów.

Szczegółowe informacje uzyskać można w Wydziale Sprzedaży Lokali Urzędu Miejskiego Wrocławia przy ul. G. Zapolskiej 4, pok. 143 tel. 71 777 77 66.

Kraj/34449943

eprasa.pl 45341d2020

Media

Kliki nie zastąpią demokracji

Tradycyjne media nie wygrają z platformami społecznościowymi, próbując je naśladować.

Maciej Czajkowski

Kilka dni wystarczyło, aby wysokość wynagrodzeń lekarzy zdominowała debatę publiczną. Media mainstreamowe, portale społecznościowe i politycy skupili uwagę na jednym problemie. W odpowiedzi na ujawnione nieprawidłowości pojawiły się zapowiedzi zmian. Tyle że ograniczenie wynagrodzeń lekarzy nie jest reformą ochrony zdrowia. To błąd logiki klików. Ten sam mechanizm widzimy w debacie o migracji. Wystarczy jedno przestępstwo czy wykroczenie popełnione przez obcokrajowca, aby w chwilę urosło do rangi symbolu i zdominowało całą dyskusję. Pojawiają się żądania zaostrzenia prawa, wprowadzenia nowych kontroli czy nawet wyjścia ze strefy Schengen. Tymczasem polityka migracyjna to także rynek pracy, demografia, integracja, polityka azylowa i bezpieczeństwo. To system, którego nie da się naprawić jedną decyzją podjętą pod wpływem medialnego kryzysu.

Mechanizm natychmiastowości widać tu jak pod mikroskopem: wydarzenie staje się wiralem, wiral wywołuje oburzenie, oburzenie rodzi presję medialną, tę szybko rejestrują sondaże, a politycy odpowiadają deklaracją i rozwiązaniem, które musi być przede wszystkim szybkie. W ten sposób realny, złożony problem zostaje sprowadzony do jednego spektakularnego elementu, a reakcja na niego zaczyna uchodzić za rozwiązanie całości.

Tymczasem reforma wymaga czegoś dokładnie odwrotnego: czasu, analizy i konsekwencji, bo jej celem jest rozwiązanie problemu na lata, a nie zakończenie medialnego kryzysu do końca tygodnia. To zasadnicza różnica między rządzeniem państwem a zarządzaniem chwilowym oburzeniem.

Właśnie tutaj zaczyna się problem współczesnej demokracji. Nigdy wcześniej demokracja nie musiała podejmować długoterminowych decyzji pod presją algorytmów zaprojektowanych do maksymalizowania uwagi. Reformy takich dziedzin jak edukacja, bezpieczeństwo, ochrona zdrowia czy energetyka wymagają lat konsekwentnej pracy, kompromisów i cierpliwości. Tymczasem współczesny ekosystem informacyjny działa według zupełnie innej logiki. Liczą się sekundy, emocje i nieustanna walka o uwagę odbiorcy.

Media powstały jako instytucja kontrolująca władzę. Miały patrzeć politykom na ręce, ujawniać nadużycia i dostarczać obywatelom informacji potrzebnych do podejmowania świadomych decyzji. Dziś jednak coraz częściej same funkcjonują według reguł, które utrudniają odpowiedzialne sprawowanie władzy.

Cykl informacyjny stał się szybszy niż proces demokratycznego zarządzania państwem. W portalach społecznościowych każda godzina może przynieść nowy temat, nowe oburzenie i nowy kryzys. Rządzenie państwem nie działa w takim rytmie. Politycy znajdują się jednak pod nieustanną presją odpowiadania na bieżące emocje, nawet jeśli konsekwentna realizacja długofalowej strategii wymaga czasu.

Portale społecznościowe nie nagradzają najbardziej trafnego wyjaśnienia rzeczywistości. Czasem zresztą nie sposób zmieścić złożoności problemu w krótkim komunikacie. Cyfrowi giganci premiują treści, które wywołują najsilniejsze emocje, ponieważ gniew, strach, oburzenie i konflikt generują większe zaangażowanie niż spokojna analiza.

• **Media tradycyjne, a szczególnie media publiczne, powinny tworzyć wspólną przestrzeń faktów, w której spotykają się ludzie o różnych poglądach**
FOT. ROBERT KOWALEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Tradycyjne media, walcząc o odbiorców, coraz częściej przejmują tę samą logikę. Złożone problemy przedstawiane są jako starcie dwóch obozów, a skomplikowane procesy redukowane do prostych haseł. W efekcie debata publiczna staje się coraz bardziej spolaryzowana. To problem, ponieważ media, rywalizując o uwagę odbiorców, wpływają tym samym niszcząco na jakość debaty publicznej.

Tempo, w jakim zmienia się agenda publiczna, jest bezpośrednio związane z logiką internetu i portali społecznościowych. To „quick fix", czyli oczekiwanie natychmiastowych rozwiązań i przekonanie, że na każdy problem trzeba odpowiedzieć natychmiast. Media oczekują szybkiej reakcji, obywatele natychmiastowych efektów, a politycy są nagradzani za działania, które można pokazać jeszcze tego samego dnia. Demokracja wymaga cierpliwości, ale współczesny rynek informacji premiuje natychmiastowość.

Architektura portali społecznościowych jest lepiej dostosowana do logiki populizmu niż liberalnej demokracji. Portale społecznościowe premiują krótki komunikat, emocję, konflikt i natychmiastową reakcję. Populizm oferuje dokładnie to samo: proste hasła, podział na „my" i „oni", silnego lidera i obietnicę szybkiego rozwiązania skomplikowanych problemów. Problem ten nie dotyczy wyłącznie demokracji, ale różnica polega na tym, że podczas gdy systemy autorytarne mogą rozwiązać to „od ręki", to demokracja takimi środkami nie dysponuje.

Państwa autorytarne próbują przede wszystkim odzyskać kontrolę nad przepływem informacji. Chiny stworzyły Great Firewall, blokując dostęp między innymi do Facebooka, X i YouTube oraz poddając krajowy internet rozbudowanej cenzurze i nadzorowi. Rosja stopniowo odcina obywateli od kolejnych zachodnich platform i niezależnych źródeł informacji. Korea Północna poszła najdalej – zdecydowana większość jej obywateli w ogóle nie ma dostępu do globalnej sieci, korzystając jedynie z kontrolowanego przez państwo intranetu.

Przewaga mediów tradycyjnych leży w umiejętności oddzielenia tego, co jest tylko nośne, od tego, co jest mniej nośne, ale ważne

Demokracja z definicji nie może zastosować takiego rozwiązania. Nie może wyłączyć portali społecznościowych tylko dlatego, że destabilizują debatę publiczną ani podporządkować przepływu informacji państwowej kontroli.

Każda próba takiego kontrolowania informacji jest cenzurą i musi spotkać się ze sprzeciwem. Ale państwo musi jednocześnie chronić wolność słowa i zachować warunki dla racjonalnej, opartej na faktach debaty. To paradoks: strzegąc wolności słowa, demokracja jest bezbronna wobec logiki współczesnego rynku informacji. To prowadzi do fundamentalnego pytania o rolę mediów głównego nurtu. I tutaj trzeba dokonać ważnego rozróżnienia między mediami prywatnymi a publicznymi.

Prywatna telewizja, radio, gazeta czy portal są również przedsiębiorstwami, firmami, które kierują się zasadą zysku. Muszą zarabiać, żeby istnieć. Walczą więc o odbiorców, ale także o reklamodawców. Nie ma w tym nic złego, to naturalna konsekwencja modelu, w którym funkcjonują. Problem pojawia się dopiero, gdy walka o uwagę zaczyna wypierać dziennikarskie kryteria.

Inaczej jest jednak z mediami publicznymi. One powstały właśnie po to, aby logika rynku nie była jedynym kryterium decydującym o tym, co obywatele zobaczą, usłyszą i przeczytają. Ich podstawowym zadaniem nie jest generowanie zysku, lecz realizowanie misji publicznej. Oczywiście także muszą zabiegać o odbiorców, a jej prezesi są rozliczani z wyników – medium, którego nikt nie ogląda ani nie słucha, nie wypełni żadnej misji. Ale oglądalność powinna być środkiem dotarcia do obywatela, a nie celem samym w sobie.

Problem współczesnych mediów i tego, jak mają funkcjonować w nowych warunkach, nie sprowadza się do tego, czy powinny być obecne na TikToku, YouTubie i Instagramie. Chodzi o to, że media tradycyjne przejmują sposób myślenia z tych portali, zaczynając podejmować decyzje redakcyjne według tej samej logiki, według której działają algorytmy. Biznesowo to model bardzo korzystny, jednak nie możliwy do pogodzenia z dziennikarską misją.

Wszak portale społecznościowe odpowiadają na pytanie o to, co przykuwa największą uwagę w danej chwili, dziennikarstwo zaś powinno odpowiadać na to, co obywatele powinni wiedzieć dziś, aby jutro podejmować lepsze decyzje. Demokracja wymaga tego, aby te decyzje były pluralistyczne, a media, zwłaszcza publiczne, nie powinny niczego w tej kwestii narzucać.

Przykład BBC dobrze pokazuje, że można być nowoczesną redakcją, nie podporządkowując swojej redakcyjnej filozofii logice portali społecznościowych. BBC wykorzystuje Facebooka portale społecznościowe jako ważne kanały dystrybucji swoich treści, dzięki czemu dociera do odbiorców także tam, gdzie coraz częściej szuka się informacji. Nie ogranicza to jej zasięgu – treści BBC docierają co tydzień do około 450 mln odbiorców na świecie. BBC nie odrzuca portali społecznościowych – korzysta z ich zasięgu, ale nie oddaje im prawa do decydowania, co jest ważne.

Media tradycyjne nie wygrają z platformami społecznościowymi, próbując je naśladować. TikTok zawsze będzie szybszy. X zawsze będzie bardziej reaktywny. YouTube zawsze będzie oferował większą różnorodność treści. Przewaga mediów tradycyjnych leży gdzie indziej, w umiejętności oddzielenia tego, co tylko jest nośne, od tego, co jest mniej nośne, a ważne; tego, co przyciąga uwagę przez kilka godzin, od tego, co może mieć znaczenie przez następne lata.

Jest jeszcze jedna fundamentalna różnica. Algorytmy podsuwają nam coraz więcej tego, z czym się zgadzamy albo, przewrotnie, to, czego się obawiamy, ale nie na zasadzie konfrontacji z inną perspektywą, lecz wyłącznie po to, aby utwierdzić się w swoim poglądzie. W ten sposób portale społecznościowe wzmacniają bańki, w których różne grupy coraz częściej żyją, mając odmienne rzeczywistości informacyjne.

Media tradycyjne, a szczególnie media publiczne, powinny działać odwrotnie: tworzyć wspólną przestrzeń faktów, w której spotykają się ludzie o różnych poglądach.

Bo jeśli również tutaj algorytm zacznie wyznaczać hierarchię tematów, dziennikarstwo straci jeden z podstawowych powodów swojego istnienia. Zamiast pomagać obywatelom rozumieć świat i siebie nawzajem, będzie jedynie odbijać i wzmacniać jego chwilowe emocje i podziały. Demokracja potrzebuje czegoś więcej niż luster, którymi otaczamy się w portalach społecznościowych. ●

Maciej Czajkowski

Autor jest dziennikarzem. Pracował w BBC News, TVP (do 2016 roku), potem w „Wyborczej" i od 2023 roku znowu w TVP, gdzie współtworzy program informacyjny „19:30".

• **Teksty w dziale Opinie wyrażają poglądy autorów i nie muszą odzwierciedlać stanowiska redakcji**

eprasa.pl 45341d2020

Polityka

Prawica snuje fantazje o TK

Gruszczyński

Prawica uważa obecnie, że Polska osuwa się w dyktaturę, a premier Donald Tusk w białych rękawiczkach dokona za chwilę zamachu stanu. Zmiana ustrojowa jest przeprowadzana przy aplauzie liberalnych elit medialnych i biznesowych, a głównym celem jest zniszczenie konserwatywnych partii oraz „zaoranie" kraju. Głównym aktorem aktualnego zamachu jest Trybunał Konstytucyjny (TK), a konkretnie – Maciej Berek, były minister, którego Tusk wysyła właśnie do najważniejszego sądu w Polsce.

Próba rekonstrukcji powyższego sposobu myślenia wywołuje uśmiech po stronie liberałów, ale prawicowi publicyści naprawdę uważają, że czeka nas tu wszystkich za chwilę zamordyzm, czwarty rozbiór, Bereza Kartuska oraz eurokołchoz. Piszą o tym Rafał Ziemkiewicz w tygodniu „Do rzeczy" i Stanisław Janecki w „Sieci". Publicyści wychodzą od podobnego rozpoznania: Tusk nie może pochwalić się żadnymi sukcesami, zdaje sobie sprawę, że w przyszłym roku straci władzę, chce więc zabetonować system, dokonując zamachu stanu, w czym ma pomóc wysłanie Berka do TK.

Intelektualne zaplecze Prawa i Sprawiedliwości przekonuje, że Berek najpierw zdelegalizuje Konfederację Korony Polskiej, a następnie odwoła Nawrockiego z urzędu prezydenta. Prawo przewiduje, że partię polityczną może rozwiązać TK na wniosek organów publicznych: prokuratura generalnego, pierwszego prezesa Sądu Najwyższego czy prezydenta. O pomyśle mówił na początku roku Marcin Kierwiński, minister spraw wewnętrznych i administracji. Prokuratorem generalnym jest dzisiaj minister sprawiedliwości, a więc teoretycznie możemy spodziewać się próby delegalizacji partii Brauna, który zaprzecza istnieniu komór gazowych, szczuje na mniejszość ukraińską i mówi językiem Kremla. Obecnie Braun ma także zarzuty prokuratorskie, sprawy karne i sprawę przed Komisją Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi w IPN. Problem w tym, że Berek nie zostanie jesienią prezesem TK, nie będzie mógł więc zrealizować tego projektu.

Z odwołaniem prezydenta sprawa wydaje się bardziej zawiła. Jeśli prezydent nie może przejściowo pełnić urzędu, wówczas jego obowiązki automatycznie przejmuje marszałek Sejmu. Kluczowa w tej procedurze jest informacja przekazana przez Kancelarię Prezydenta na ręce marszałka. Jeśli dokumenty nie trafią do Sejmu, wówczas prezes TK może ogłosić, że tymczasowym prezydentem zostaje marszałek. Konstytucja mówi jednak wyraźnie, że procedura jest uruchamiana w wypadku śmierci prezydenta, zrzeczenia się urzędu, skazania przez Trybunał Stanu lub gdy nie obejmie funkcji lub zostanie odwołany przez Zgromadzenie Narodowe większością 2/3 głosów.

Operacja odwołania Karola Nawrockiego jest obecnie niemożliwa do przeprowadzenia. Sejm i Senat nie dysponują odpowiednią liczbą głosów, przed Trybunałem Stanu nie toczy się żadna sprawa przeciwko prezydentowi, a sam zainteresowany raczej nie poda się do dymisji. Prezes TK nie może sam z siebie ogłosić, że Karol Nawrocki nie nadaje się na prezydenta.

Rozważania Ziemkiewicza i Janeckiego sporo mówią o kondycji intelektualnej prawicy, która kreuje „fakty" niemające za wiele wspólnego z rzeczywistością i uważa, że każda decyzja Tuska oznacza instalację w Polsce dyktatury. Tak było w przypadku ścigania Zbigniewa Ziobry i Marcina Romanowskiego, którym prokuratura zarzuca wyprowadzenie publicznych pieniędzy, aresztowania posła Dariusza Mateckiego, na którym ciążą zarzuty o wyłudzenie dotacji i fikcyjne zatrudnienie w Lasach Państwowych, przejęcia mediów publicznych czy odpolitycznienia Krajowej Rady Sądownictwa.

Problem jest taki, że choć rząd rzecznika ma, niewiele się z polityką komunikacyjną zmieniło

Bez winy nie pozostaje premier, który nie potrafi wytłumaczyć, dlaczego Maciej Berek ma zostać sędzią Trybunału Konstytucyjnego. Nie usłyszeliśmy, jakie zadanie stawia Koalicja Obywatelska byłemu ministrowi, czym ma się zajmować w TK i czy brano pod uwagę innych kandydatów. Wiemy, że istnieje „jakiś plan", ale Tusk postanowił się nim nie dzielić, zostawiając wszystkich na pastwę domysłów, przeczucia i intuicji.

Zabrakło transparentnej komunikacji: szef rządu powinien udzielić wywiadów telewizyjnych, zmierzyć się z pytaniami dziennikarzy największych gazet, a na koniec pójść do popularnego kanału na YouTubie. Z podobnym rozmachem premier udzielił wywiadu trzem stacjom telewizyjnym w 2024 r. Od tamtego momentu błędy komunikacyjne zauważał sam, m.in. powołując Adama Szłapkę na rzecznika rządu. Problem jest taki, że choć rząd rzecznika ma, niewiele się z polityką komunikacyjną zmieniło.

Mamy więc festiwal domysłów i chaos informacyjny. Nie pomaga to ani rządzącym, ani Trybunałowi Konstytucyjnemu. ●

Arkadiusz Gruszczyński

REKLAMA

Kraj/34434244

2 RP

eprasa.pl 45341d2020

Żegnamy Ignacego Karpowicza

SZALONY, ODWAŻNY, PIĘKNY

Setki godzin rozmów zmieniły się nagle w milczenie. Teraz porozumiewamy się bez słów.

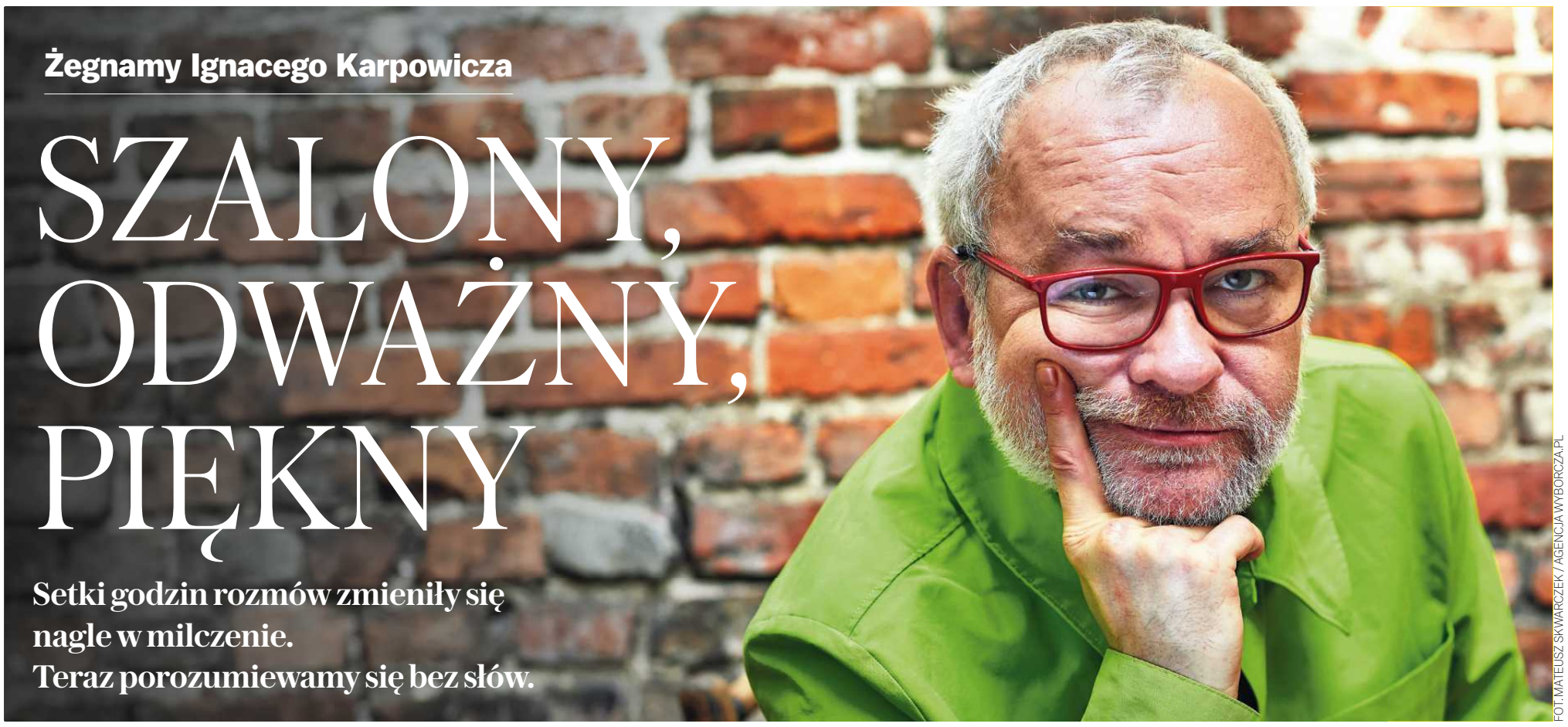

FOT. MATEUSZ SKWARCZEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Juliusz Kurkiewicz

W wieku 50 lat zmarł Ignacy Karpowicz: wybitny pisarz, tłumacz literacki, laureat Paszportu „Polityki" i pięciokrotny finalista Nagrody Literackiej „Nike".

Wczoraj rodzina, przyjaciele i współpracownicy żegnali go na pogrzebie pod rodzinnym Białymstokiem.

Tak wspominają go bliscy.

JOANNA TOKARSKA-BAKIR

• antropolożka kultury, historyczka Zagłady

Podczas naszej ostatniej rozmowy Ignacy pokazywał mi w skrzynkach balkonowych miejsca, gdzie świeżo zasadził bulwy, z których potem miały wyrosnąć pachnące kwiaty. Tak go zapamiętam: stoimy na balkonie przy Narbutta, w dole szumi Warszawa: on, siwy i wychudły, nawija coś o tych bulwach, a ja zastanawiam się, czy mnie przypadkiem nie podpuszcza. Tak zazwyczaj wyglądały nasze rozmowy.

Przy okazji zeszłorocznego finału „Nike" wyznał, że wylosował uszkodzony wariant egzystencji i zupełnie nie reaguje na podchody absolutu. Każdy, kto go znał, wie, że w to miejsce wpuścił wariackie, niepodrabialne poczucie humoru. Jak w powieści „Cud": „Romeo ginie, Julia żyje. Czy tak mógłby wyglądać początek wielkiej miłości? Dlaczego nie. Cuda się zdarzają, jeśli nie za życia, to po śmierci."

A może to śmierć jest cudem?

ANNA SMOLAR

• polsko-francuska reżyserka teatralna, tłumaczka, aktorka

Ignacy, drogi, zostają we mnie nasze długie gorące rozmowy o literaturze, teatrze i pieskach, zostaje przed oczami obraz, jak siedzimy na Różanej i śmiejemy się ze wszystkiego. Jak wkraczasz do sali prób w bydgoskim teatrze i nie zważasz na żadne teatralne konwenanse. Jak głęboko przeżywasz premierę naszego „Dybuka", ale jednak wracasz do opowieści o piesku, który w końcu bez wątpienia zaadoptujesz. Zapamiętam każdą Twoją książkę, a najbardziej „Gesty", przez to, ile w nich uchwyconej kondycji ludzkiej, przez miłość do zauważonych szczegółów.

Dziękuję za naszą wspólną przygodę i czas, niewielki, ale bogaty i żywo obecny.

RYSZARD KOZIOŁEK

• literaturoznawca

Ignacego poznałem po tym, jak napisał „Sońkę", która mnie zachwyciła. Przyszedłem na spotkanie z nim, żeby zobaczyć pisarza. Nie tyle konkretnego pisarza Ignacego Karpowicza, co człowieka, który dysponuje niepojmowalną dla mnie i podziwianą zdolnością łączenia cech i cnót rozdzielnych: erudycji, ironii i przenikliwości z naiwnością, entuzjazmem i odwagą pakowania się w problemy do opisania tak trudne, jak miłość niepiśmiennej chłopki z Podlasia i esesmana.

Do tego nie wystarczy talent. Trzeba jeszcze być dzieckiem z duszą mądrego starca. Tak go pamiętam.

DAWID OGRODNIK

• aktor

Ukochał literaturę i słowo, więc zacznę od etymologii jego imienia: „ignis" – ogień. Człowiek o płomiennym sercu. To serce nam zgasło, ale w pamięci każdy z nas ma momenty, kiedy odczuwał to ciepło, ten zapach, te nieskończone historie i wspomnienia.

Jak wielu z was poznałem Ignacego w jego książkach. Najpierw była „Miłość", gdzie byłem jakby jego głosem, potem czytając „Cicho cichutko" w jego mieszkaniu, w pokoju gościnnym. Drżałem ze spuszczoną głową przy mikrofonie, bo wersy, które układały się w zdania, zabierały mnie w meandry spraw tak trudnych jak słabość, sens, ludzka godność i walka o samostanowienie. Drżałem, bo wstydziłem się przyznać, że to też o mnie.

Ogień, do którego nie dokłada się drewna gaśnie, a ludzie przy zagaszonym ognisku marzną. Dziś jestem zmarznięty do szpiku „ości", więc otworzę książkę, żeby się z Ignacym w mej pamięci ogrzać!

MICHAŁ NOGAŚ

• dziennikarz (radiowa „Trójka")

Ignacy był, jak to się mówi, osobny. I był kolorowym ptakiem.

Ciągle na nowo zaglądał do świata, w którym: wzrastał, dojrzewał, stawał się dorosły i żył jako poważny – na jego miarę, rzecz jasna – mężczyzna. Z własnych doświadczeń i domysłów tworzył prozę uniwersalną.

Gdy okazało się, że Ignacy był – że stał się czasem przeszłym, wiele osób przyznało, że był ich głosem, że potrafił nazywać to, co je gryzło, że znalazł słowa na określenie stanów, których tak wielu z nas doświadczyło. Być może zbyt rzadko to od nas słyszał?

Ignacy nie bał się eksperymentów, co jednym się podobało, innym nie – wiedział jednak, czego jako pisarz chce. Głośno się śmiał, kochał życie. Był niespokojny i zdecydowanie zbyt wcześnie odnalazł spokój.

DARIUSZ NOWACKI

• literaturoznawca

W pisarstwie Ignacego Karpowicza nie zakochałem się od pierwszego wejrzenia. Nawet nie od drugiego czy trzeciego. Jego wczesna proza wydawała mi się nazbyt sztubacka, bardziej efekciarska niż efektywna. Ale Karpowicz na początku pisał szybko i dużo (pięć pierwszych lat to pięć powieści sygnowanych jego nazwiskiem). Najpóźniej przy „Ościach" (2013) nie miałem już wątpliwości: znakomitość, wyjątkowy talent, pisarz, chwilami genialny. Przede wszystkim jego proza to pisarstwo, którego tak nam dzisiaj brakuje – zwrócone ku językowi, nastawione na gry stylistyczne i narracyjne, samoświadome, nasycone mądrą i niekiedy bolesną ironią.

Nigdy nie przestał pytać o złudzenie bezpośredniości literackiego przedstawienia, o możliwości i ograniczenia transferu wzruszeń oraz o etyczny wymiar tego typu operacji. Jasne, że najwyraźniej w fenomenalnej „Sońce" (2014), ale przecież nie tylko w tej powieści. W planie problemowym to także pisarstwo niezwykle cenne, w dużej mierze odnowicielskie. Mam na myśli obecność problematyki metafizycznej (oczywiście krytycznie reinterpretowanej – zwłaszcza w „Balladynach i romansach", „Cicho, cichutko" i „Ludziach z nieba"), udane próby odnowienia psychologizmu w obrębie powieści o tematyce współczesnej.

Wielokrotnie zwracano uwagę, że spécialité Karpowicza stało się opisywanie i zgłębianie relacji międzyludzkich. Notabene pięknym paradoksem owa dyspozycja jest naznaczona: z jednej strony ironiczny postmodernista, z drugiej – pisarz nad wyraz empatyczny. Tym bardziej trudno uwierzyć, że powieść wydana dwa lata temu, „Ludzie z nieba", to ostatni utwór w jego dorobku.

Za szybko, za szybko nas zostawiłeś, Ignacy. Przecież zostało tyle do napisania!

LEON TARASEWICZ

MAŁGORZATA NYCZ

• b. redaktor naczelna Wydawnictwa Literackiego

Miałam wrażenie, że nie rozumiem dobrze Ignacego poza tym, że bardzo cierpi (ale przecież tak nie musiało być). Naprawdę cały czas się o niego martwiłam, po prostu. Kiedy dał mi do przeczytania „Ludzi z nieba", przeraziłam się światem książki i autorem Ignacym. Taka piękna otchłań. Napisałam mu to, odpisał krótko, że rozumie, bo dla niego była to prawdziwa „droga przez mękę „.

Tyle że jakby cały czas był dla mnie w drodze przez mękę – i wtedy, kiedy żartował bez końca, i kiedy był niezwykle, nadzwyczajnie wrażliwy na i dla innych,

eprasa.pl 45341d2020

bezbłędnie rozszyfrowując nastrój rozmówcy. I wtedy, gdy opowiadał o planach książkowych, choć wtedy może był w tych opowieściach inny lęk czy niemoc.

Był tak niezwykłym człowiekiem, autorem, że czasami budził grozę przez tę swoją otchłań. Tak bardzo, bardzo smutno.

EWELINA KOROSTYŃSKA
• redaktorka

„Orfeusz urodził się smutny, ale długo o tym nie wiedział"... Tak miało brzmieć pierwsze zdanie nowej powieści Ignacego, czegoś na kształt kontynuacji „Balladyn i romansów", co – bardzo trudno mi to napisać – już nie powstanie. Choć pewnie w finalnej wersji Orfeusz nie byłby Orfeuszem tylko Anną, albo kimś zupełnie innym...

Poznaliśmy się ponad sześć lat temu, gdy zaczęłam z nim pracować. Nasza zawodowa relacja szybko zmieniła się w wyjątkową dla mnie przyjaźń. Gdy pisał powieść, wchodził w jej świat całym sobą. Po każdym nowo napisanym fragmencie dzwonił do mnie i odczytywał go na głos, czasem w kilku wersjach, ważny był rytm i czy działa. A potem układaliśmy te puzzle i dyskutowaliśmy. Nie tylko o literaturze. O różowych karabinach maszynowych, minach oposów, operach, kulinarnych odkryciach, bezkostiumowych filmach, książkach, odbiciach w kałużach i snach. Niedawno śniły mu się żółwie, stadko żółwi, które roznosił w pudełku sąsiadom...

Rozmowy rozkłączały się i pączkowały, doprowadzały nas do łez ze śmiechu, czkawki i nagłych fabularnych plot twistów. Setki godzin rozmów zmieniły się nagle w milczenie. Teraz porozumiewamy się bez słów.

MAŁGORZATA I. NIEMCZYŃSKA
• reporterka i biografka

Wspominanie Ignacego to jakiś absurd, on przecież zaraz zadzwoni. Powie mi, że jest na stypendium w Szwajcarii i obudził się z kotem w łóżku, choć zasypiał bez. W ciągu dnia widział tego kota we wsi, ale jednak się nie spodziewał, że ten go odnajdzie, aż krzyknął.

W kolejnych dniach zarzuci mnie zdjęciami ślicznej, biało-rudej kotki i zacznie wydzwaniać po kilka razy dziennie. Bo przecież musi mi opowiedzieć, że nie wolno im trzymać w pokojach zwierząt, ale kotka się zadomowiła. Kiedy panie przyszły sprzątać, schował ją w szafie, a gdy zaczęła hałasować, powiedział, że to duchy. Później był u niego pan z administracji. Z pretensjami, że ma nie straszyć personelu.

Ta kotka to świeża historia, z tego roku. Zachwycony dzwonił też, pytać, czy to normalne, że koty zrzucają małe rzeczy ze stołu. Albo opowiedzieć mi, że kicia zjadła mu pasztet z truflami, nietani, a potem wlazła na najwyższą szafę, by z bezpiecznego dystansu obserwować jego reakcję. Bo z nas dwojga to ja byłam kociarą, on miał zawsze pieski.

Zanim sprowadził się do Warszawy, gdzie po jakimś czasie do rodziny dołączyła Fusia, mieszkał pod Białymstokiem z Sonią. Tak, jedna z jego najlepszych książek, „Sońka", ma tytuł od imienia labradorki. Pamiętam nasze dyskusje o tym, że w zimie Sonia nie chce robić kupy na śniegu. Musiał jej łopatą wykopywać dziurę. Raz opowiedziałam o tym, jego czułym poświęceniu, w gronie znajomych, którzy poznali go później przeze mnie. Magda Grzebałkowska stwierdziła wtedy, że będę miała dobrą historię, gdy Ignacy dostanie Nobla i zaczną do mnie wydzwaniać media, żebym podzieliła się osobistym wspomnieniem.

Wymyśliła mi tytuł: „Dziurka w śniegu".

Ignacy na to, po swojemu, zażartował: „To będzie świetne wspomnienie pośmiertne".

IZA KLEMENTOWSKA
• reporterka

„Zobacz, co Fusia zrobiła z twoim prezentem", Ignacy witał mnie w drzwiach niemal zawsze z rozbawieniem i wyrazem oczu, który trudno podrobić.

Duma Ignacego z możliwości Pani Pies do przetwarzania futrzaków, nawet najbardziej zwartych, zszytych i masywnych, w strzępy i frędzle była podobna do dumy rodzica ze zdolnego dziecka. Patrzyłam, jak zapalają mu się oczy na widok pieska targającego kilka razy większego pluszowego misia do swojego legowiska. Licytowaliśmy się, jak długo pingwinek, renifer, sowa czy inne zabawkowe zwierzę wytrwa w pierwotnej formie. I wcale nie było oczywiste, że lichszej postury zabawka padnie pierwsza.

Ignacy ze śmiechem, czułością i w detalach obserwował poczynania Fusi, jakby chciał poznać naturę jej mózgu oraz serca. Bo zdarzało się, że Pani Pies porzucała maskotkę, jakby chciała ją uchronić przed sobą w ostatnim momencie.

Myślę, że takie drobne chwile, krótkie momenty, czasem sekundy niewielkich zdarzeń cenił sobie najbardziej, bo były w swej prostocie najczystszą radością. Nawet marchewka w daniu musiała pozbyć się powagi i wystąpić w formie, do jakiej nie przywykła lub z kim nie przywykła.

Ten stan radości z niewielkich rzeczy i spraw udzielał mi się przez ponad piętnaście lat za każdym razem, kiedy się widzieliśmy. Czy było to wspólne oglądanie krótkich filmików z nietypowo wyglądającymi zwierzakami, czy zwykłe siedzenie na balkonie pośród kwiatów o dziwnych, niemal rastafariańskich fryzurach, czy wypady do warzywniaka, z których wracaliśmy z roślinami o wątpliwym, lecz uwodzicielskim, na szczęście nietrującym pochodzeniu.

Ignacy zawsze witał mnie w drzwiach z uśmiechem i zamykał je za mną, uśmiechając się do ostatniej chwili. Nie wierzę, że ten ostatni raz był naprawdę ostatni.

KRZYSZTOF KICZEK
• reżyser słuchowisk radiowych

W sytuacjach granicznych najwięcej prawdy niosą najprostsze słowa. „Nie wiem, co powiedzieć" wydaje się jedynym właściwym zdaniem. Zmarł Ignacy Karpowicz. Kiedyś – po prostu wybitny pisarz. Z czasem autor, nad którego twórczością miałem zaszczyt łącznie przez trzy lata pracować, i którego światłem odbitym mogłem świecić.

Z czasem ta relacja stała się prywatna i bliska. Byłem jednym z tych, którym wysyłał niedokończone powieści do przeczytania. Nocowałem u niego, jadłem przygotowane przez niego posiłki. Gotował wspaniale. W rozmowach, mimochodem, uczył, a może trafniej: uświadamiał. Można było z niego czerpać. Kiedy w kogoś uwierzył, stał za nim murem – doświadczyłem tego wielokrotnie.

Kolejny banał: „drugiego takiego nie spotkam". Piękny i Dobry Człowiek. Niezastąpiony.

Mój syn nosi po nim imię.

Człowiek o płomiennym sercu. To serce nam zgasło, ale w pamięci każdy z nas ma momenty, kiedy odczuwał to ciepło, ten zapach, te nieskończone historie i wspomnienia

DAWID OGRODNIK

LEON TARASEWICZ
• malarz

Za szybko, za szybko nas zostawiłeś, Ignacy. Przecież zostało tyle do napisania! Żyłeś zachłannie, żyłeś za szybko. Dzień mylił ci się z nocą, a noc z dniem, byle nie przestać pisać. Może wiedziałeś, że mało czasu ci zostało? Białostocczyzna żegna ciebie w ostatniej drodze, z modlitwą z cerkwi grodzkiej na cmentarz. Ale zostają słowa, to one sprawiają, że będziesz zawsze żył między nami.

MONIKA KOTECKA
• reżyserka filmowa

Przez krótką chwilę byliśmy sąsiadami. Najbliższymi. Pracował wtedy w domu, ja też. Wchodził do mnie zazwyczaj bez pukania, do niego zresztą niektórzy sąsiedzi też tak wchodzili, siadał na kanapie w kuchni i odpalał papierosa. Czasem przynosił pyszności, czasem opowieści, czasem po prostu siadał i palił.

Kiedy jadłam te jego rarytasy, patrzył w milczeniu, żeby po chwili spytać: „Smakowe?".

Razem przeżyliśmy część pandemii, to było jak dziwny, absurdalny sen. Intensywne imprezy mieszały się z elementami tragikomedii i mocnymi rozmowami. Zaczęliśmy wtedy pisać treatment serialu o naszej kamienicy. Całe szczęście nigdy go nie skończyliśmy. Zbyt wiele imion i faktów trzeba byłoby zmienić.

Mieliśmy też pomysł na film. Nie sądzę, że uda się go zrobić bez niego.

Był bezczelny, wspaniały, intensywny i niezwykle wrażliwy. Dobrze ukrywał swoją melancholię, przykrywając ją absurdalnym poczuciem humoru i cynizmem.

Dzięki niemu poznałam najgłupsze seriale i najpiękniejszy album malarstwa cerkiewnego.

Nadal nie oddał mi kubeczka, a ja mam jego chochelkę do zupy i parę książek.

Czasem tęsknię. Mimo wszystko.

KATARZYNA BONI
• pisarka

Hymkał, kiedy gotował, hymkał, kiedy siadał z nami do stołu (nigdy nie jadł tego, co przygotował, „ja podjadam podczas gotowania, Kasiu"), Hymkanie dobiegało z balkonu, na który wychodził zapalić. Hymkał nieustannie, jakby ten dźwięk utrzymywał go przy życiu. Zazwyczaj to ja ich odwiedzałam – witana szczekaniem Pani Pies, którą trzeba było od razu przekupić smakołykiem. Julek i Ignacy sadzali mnie na kanapie i opowiadali, opowiadali, opowiadali. Nic nie było zbyt błahe na przemianę w opowieść – nawet wędrówki obrazu po babci (Góral o surowym wejrzeniu) z salonu do sypialni i nowe postaci w starym domku dla lalek.

Ignacy uwielbiał osobliwe historie i odważne łączenie smaków (nauczył nas podawać bób z czereśniami i ostrą harissą, serwował sernik baskijski na bryndzy). Raz przyszli z rewizytą. Mój syn miał wtedy trochę ponad dwa lata. Ignacy od razu przeszedł na czworaka i był psem, był dzikiem, był samochodem, był łodzią, był jeleniem. Biegali wokół kuchni i balkonu. Jeden piszczał, drugi hymkał. A kiedy podałam rozgotowany makaron w cytrynach, Ignacy poprosił o dokładkę. Ledwie zamknęły się za nim drzwi, mój syn zapytał: „Kiedy wróci pan Ignacy?".

Ostatnio smażył cieniutkie niczym papier naleśniki. I opowiadał o nowej pracy, w której wreszcie mogła zrealizować się jego miłość do ciężkiego sprzętu zbrojnego. Miał pisać felietony do wojskowego magazynu. Pierwszy już sobie ułożył: historia jedynego na świecie zderzenia samochodu z łodzią podwodną.

Był bardziej szalony, bardziej odważny i piękniejszy niż którakolwiek jego książka. A były piękne, szalone i odważne.

Kiedy wróci pan Ignacy?

MAGDA BRZEZIŃSKA
• redaktorka

„Naj Mag, pisałem całą noc, chyba skończyłem część pierwszą. Bądź ofiarą". Uwielbiałam rano otwierać pocztę i znajdować w niej maile od Ignasia. Uwielbiałam być jego „ofiarą", beta-testerką czytelniczą. To był zaszczyt móc czytać dopiero co napisane fragmenty „Miłości", „Cicho, cichutko", „Ludzi z nieba"... Świetnie napisane, czysto, niepodrabialnym językiem i rytmem. Dojrzale i świadomie, a jednak za każdym razem świeżo, choć głosem rozpoznawalnym od pierwszych akapitów.

Był doskonałym pisarzem, jego proza zasługiwała na każdą nagrodę, a jednocześnie nie potrzebowała namaszczenia żadnej z nich.

Otwieram teraz nieśpiesznie jedna po drugiej z tych prawie 1200 wiadomości naszej kilkuletniej korespondencji – na początku zawodowej, potem już przyjacielskiej – i czytam sobie życie do tyłu. Ile w tych jego mailach ciepła, dowcipu, serdeczności, ironii i autoironii, życzliwości – na pohybel beznadziei i zgównowaconej rzeczywistości, na pohybel goryczy i absmakowi.

Trudno uwierzyć, że już go nie ma. To znaczy jest, ale tylko w swoich książkach. Świetnych przed „Sońką" i po „Sońce" (i w „Sońce", za którą Nike mu się należała). Ignaś z tą swoją niepowtarzalną melodią mówienia, która trochę przypominała mi zacinanie się zaciąganej trytytki. I z miłością do gotowania i karmienia (mistrz szakszuki, pulpetów z cielęciny, golonki po azjatycku, sosu pomidorowego podkręconego truskawkami i gałką muszkatołową...). Z miłością do życia po prostu – dlatego tak świetnie nam się żartowało, kiedy co roku relacjonowałam mu nowości z kieleckich targów branży pogrzebowej (marzył, by kiedyś zostać jurorem w organizowanym w czasie targów międzynarodowym konkursie kopania grobów na czas).

Kiedy przyjechałam do niego, żeby porozmawiać o „Miłości" (wywiad ukazał się potem w magazynie „Charaktery", w którym Ignacy przez kilka lat publikował felietony), minęłam po drodze ogromny i starannie wymalowany napis na murze: „Nienawidzimy wszystkich". A my tu mieliśmy rozmawiać o miłości... Ignaś przypomniał sobie, że w Tłuszczu jest też świetny napis na murze: „Nie wszyscy żyjemy, wszyscy umrzemy". „Kto wie, może to będzie pierwsze zdanie mojej kolejnej powieści", skwitował.

Nie wszyscy żyjemy, wszyscy umrzemy. Ignaś żył. ●

eprasa.pl 45341d2020

Witamy w Polsce

Cykl Witamy w Polsce tworzy zespół kilkudziesięciu reporterów „Wyborczej" pracujących w redakcjach w całym kraju.

DZIEWCZYNA Z KALENDARZA

„Psychol" – zanotowała Agnieszka Kotlarska w kalendarzu. Mogę tylko podejrzewać, że myślała o Jerzym Lisiewskim, który 27 sierpnia 1996 roku przyszedł z nożem pod jej dom.

EWA WILCZYŃSKA

We wtorek 27 sierpnia 1996 roku Agnieszka zapisała jedynie: „odebrać żakiet od Cichockiej".

Nie zdążyła.

NOWY JORK

Chciała go ubrać na konkurs miss. Zapraszano ją co roku do jury wrocławskich wyborów, ale zwykle nie miała czasu. Podróżowała po świecie, mieszkała w Stanach.

Wyjazd do Nowego Jorku był nagrodą za tytuł najpiękniejszej Polki 1991 roku. W wieku 19 lat jako pierwsza krajanka została jeszcze Miss International. Polska była wtedy szara, Agnieszka wchodziła do kolorowego świata luksusu.

Ewa Sochacki nie miała wątpliwości, że do niego pasuje. To ona zorganizowała jej spotkanie w nowojorskiej agencji, wydawany przez nią magazyn „Dom i wnętrze" opłacił przelot i hotel. W domu Agnieszki się nie przelewało, nie mogłaby sobie na to pozwolić.

W Stanach tytuły polskiej miss nic nie znaczyły. Liczyło się to coś. – Agnieszka od razu się spodobała – mówi Ewa Sochacki.

Kotlarska przeprowadziła się do Nowego Jorku w 1992 roku. Jej początki to mieszkanie z innymi modelkami w podrzędnych warunkach i ciągłe castingi. Szybko zaczęły pojawiać się zlecenia. Te komercyjne i coraz bardziej prestiżowe.

Do Stanów doleciał też jej partner Jarek Świątek, którego poznała w trakcie konkursu miss, był jednym z organizatorów.

– Po tych zaledwie kilku miesiącach była już inną dziewczyną. Dojrzałą, obytą – mówi Jarek. On przejął obowiązki domowe, ona pracowała.

Agnieszka nie mogła uwierzyć, gdy dostała propozycję od Ralpha Laurena. Została jego twarzą. W czerwonej marynarce i futrzanej czapce papasze otwierała pokaz jesiennej kolekcji na 1993 rok, inspirowanej Rosją lat dwudziestych. Razem z nią po wybiegu chodziły Tyra Banks czy Christy Turlington.

KALENDARZE

W dziennikach Agnieszka co raz odnotowywała kolejne zlecenia od Ralpha Laurena i innych domów mody: Escady, Calvina Kleina, Oscara de la Renty...

Wydarzenia w Nowym Jorku przeplatały się z zagranicznym wyjazdami. W jednym z dzienników Agnieszka spisała miejsca, w których pracowała. Było ich kilkadziesiąt m.in. Paryż, Wenecja, Mediolan, Londyn, Nowy Jork, Las Vegas, Miami, Waszyngton, Casablanca, Wyspy Dziewicze.

Nie ma kalendarza z początków jej pracy. Nie wiem, czy zaginął, czy miała wtedy inną metodę zapamiętywania, gdzie i kiedy ma się pojawić. Rodzina przekazała mi cztery dzienniki z lat 1993-1996, zapisane ręką Agnieszki.

Ani mąż Jarek Świątek, ani córka Patrycja nigdy ich nie czytali. Stały w kartonach na strychu. Przekazali je ze zgodą na powstanie książki i serialu o jej życiu.

Jako reporterka rzadko mam możliwość poznania bohaterki przez osobiste zapiski.

Niektóre myśli powtarzam rodzinie. Jarek dopowiada historie, które są tylko kilkoma zdaniami pod konkretną data.

Zaraz w styczniu 1993 roku w dzienniku widzę nazwisko: Albert Watson – światowej sławy fotografa.

Pod datą 9 stycznie wkleiła jedno ze zdjęć, które jej tam zrobił. Siedzi na nim po turecku, trzymając w rękach doniczkę z kaktusem.

Według Watsona Agnieszka była świetna, a stawała się jeszcze lepsza. A potem zniknęła.

CÓRKA

Pierwsze zniknięcie Agnieszki ze świata mody było spowodowane ciążą. Nie planowali tego z Jarkiem, wręcz przeciwnie. Jej kariera się rozkręcała, zarabiała coraz więcej, za jedno zlecenie potrafiła dostać tyle, ile wyno-

eprasa.pl 45341d2020

siła roczna średnia pensja w Polsce. Dla niej było jednak oczywiste, że urodzi.

Kolejne miesiące jednak normalnie pracowała, brzucha nie było widać. Jarkowi nakazała organizację ślubu, żeby dopełnić formalności przed narodzinami. Chcieli zostać w Stanach, mieli już urządzone mieszkanie, warunki w szpitalach były lepsze niż w Polsce i jeszcze dziecko otrzymałoby amerykańskie obywatelstwo.

Jednak któregoś dnia Agnieszka stwierdziła, że muszą wracać. Jarek próbował ją przekonać, ale gdy coś postanowiła, nie było z nią dyskusji.

W kalendarzu zapisała plan na lato 1993 roku:

Kupić bilety – wracamy do Polski! (jak najszybciej)

Wziąć ślub

Wysłać samochód i paczki ze sprzętem do Polski

Kupić dobre kosmetyki

Pod datą 18 czerwca w sercu wpisała ślub cywilny. Wkleiła zasuszoną margaretkę z bukietu i certyfikat małżeństwa, teraz już prawie kompletnie wyblakły.

2 lipca: wylot z Nowego Jorku.

Potem Agnieszka uznała, że to było przeczucie. Ciąża była zagrożona, musiała leżeć. Jarek załatwił izolatkę w szpitalu.

Kalendarz z tamtego okresu wypełniają zalecenia lekarskie. Agnieszka odnotowywała wyniki badań i przyjmowane tabletki, miała ich całą garść. Jedyną jej radością były odwiedziny Jarka. Notowała, o której przyszedł i ile spędził z nią czasu.

„Kocham Jarka bardzo, bardzo, tak bardzo, jak nikogo na świecie" – pisała. Jak również, że ma już dosyć szpitala.

19 listopada: Chcę iść do domu!!! Nic z tego, w szpitalu jest bezpieczniej.

23 listopada: Pięć tygodni w szpitalu. Nie mogłam w nocy spać, dusiłam się, gorąco mi, nie mogę oddychać, zatkany nos, ból gardła.

30 listopada: Muszę nareszcie wybrać się pod prysznic i umyć sobie głowę.

3 grudnia: Płaczący dzień. Kiedy ja urodzę? Pytam już sama siebie. Już mam szczerze dosyć tego szpitala i oczekiwania.

5 grudnia: Płaczę, jestem psychicznie wykończona.

7 grudnia: Siedem tygodni w szpitalu, skurcze co 10-8 min, usg: 3,450 kg.

8 grudnia: I ciągle nic.

I wreszcie...

12 grudnia: 0:05 urodziłam Patrycję, poród szybki: 1,5 h. 2 godziny silnych bóli.

15 grudnia: Prawie dwa miesiące non stop w szpitalu. Wychodzimy z Patrycją całe i zdrowe. Nareszcie w domu, nareszcie z Jarkiem, nareszcie razem. Piękna jest wolność.

POWRÓT

Jarek pamięta, że po wyjściu ze szpitala Agnieszka wpadła w panikę, czy sobie poradzi. Nie chciała kąpać Patrycji, ani jej przebierać. Położna powiedziała, że to może być depresja poporodowa. Radziła dużo wsparcia i spokoju. Żona zostawiła Jarkowi przewijanie dziecka, ale ciągle była przy Patrycji.

Pierwsze tygodnie po narodzinach córki w kalendarzach jest pustka, jedyna w jej zapiskach. Dopiero 9 stycznia Agnieszka wpisała: Pierwszy spacer Patrycji, na 15 minut, bo mróz.

Kolejne strony wypełnia córka: jej waga, kąpiele, wizyty u lekarza.

W marcu przeprowadzili się do swojego domu, wcześniej pomieszkiwali u matki Jarka. Wybudowali go od zera, urządzili po swojemu. A zaraz potem Agnieszka wróciła do pracy.

28 marca 1994 roku, trzy i pół miesiąca po porodzie, wyleciała do Nowego Jorku. W kalendarzu zapisała: zdjęcia z Rico Puhlmannem, pokaz Ralpha Laurena, okładkę „Bazaar" i kilka go-see.

13 kwietnia: Lot do Warszawy. Jaruś, Patrycja.

Wyjeżdżała co kilka tygodni, jak nie do Nowego Jorku, to do Paryża. „Zarabiam dla nich" – podkreśla w dzienniku, po narzekaniach na zmęczenie, zimno i głód. Skrupulatnie notowała wypłaty.

Po powrocie cieszyła się: „Patunia mnie poznała".

Oprócz notatek z tamtego czasu, w kartonach zachowały się też nagrania Agnieszki na sekretarce telefonu Jarka. „Strasznie mi ciebie brakuje, wiesz. Bardzo tęsknię, w ogóle nie mogę się tu znaleźć, bardzo cię kocham, już bym chciała wrócić „ – płakała do słuchawki.

Nie chciała już wyjeżdżać sama. Postanowili, że przeprowadzą się do Nowego Jorku całą rodziną. Do pomocy z Patrycją, zabrali jeszcze mamę Jarka.

17 kwietnia 1995 roku zanotowała: Jedziemy wszyscy do NYC.

Powrót nie był jednak łatwy. Branża się rozrosła. Z jednej strony był to czas top modelek z milionowymi zarobkami, z drugiej tysięcy adeptek marzących o wielkiej karierze, które coraz częściej przylatywały z krajów dawnego bloku wschodniego. Branża, otwierając się na coraz to nowe i młodsze twarze, cięła koszty.

SAMOTNOŚĆ

Agnieszka denerwowała się w dzienniku: Pracuję jak wół za marne grosze.

Była coraz bardziej zmęczona, a w domu trudno jej było odpocząć.

16 maja pisała: Patrycja jest bardzo niedobra, Jarek znerwicowany, ja załamana i bezsilna.

17 maja: Mam już dosyć swojej teściowej. Tragedia.

22 maja: Krytyczny dzień. Jarek chce wracać do Polski, załamanie.

Zmieniła agencję, pojawiły się zlecenia, ale z żadnego nie była tak naprawdę zadowolona.

21 czerwca: Nie wychodzi mi już nic w pracy. Na go-see kwitują mnie „dziękuję".

6 lipca: Dobre czasy się skończyły w kwietniu 1993.

17 sierpnia w końcu podjęła decyzję. Napisała: Koniec z agencją Ford. Koniec z karierą modelki. Koniec z Nowym Jorkiem. Oby już na zawsze!

Wrócili do Polski. Agnieszka wprawdzie wcale kariery nie zakończyła, ale wyjeżdżała tylko na zlecenia, które naprawdę ją interesowały. Coraz bardziej osiadała w polskiej rzeczywistości. Zarabiała w reklamach, chodziła w pokazach, zgodziła się na sesję w Playboyu, myślała o aktorstwie.

Przede wszystkim jednak cieszyła się, że jest z Patrycją. Choć też często czuła się samotna. Nie miała wtedy już kontaktu z rodzicami. Matka nigdy nie zaakceptowała kilkanaście lat starszego Jarka, uważała, że ją wykorzystuje. Agnieszka długo starała się podtrzymywać te kontakty, wysyłała jej ze Stanów prezenty, odwiedzała rodziców, gdy wracała do Polski. Była też jednak zła, że mama zapomina o jej imieninach i odmawia przyjścia na święta.

W końcu 22 grudnia 1994 roku napisała: Koniec kontaktów z rodzicami.

Nikt nie potrafi mi powiedzieć, co się wtedy wydarzyło. Agnieszka nie wspomniała o nich od tamtej pory ani razu. Między stronami kalendarza trzymała jednak zdjęcie matki.

STALKER

W jej dziennikach szukałam też informacji o Jerzym Lisiewskim. Chodził za nią jeszcze, gdy była w liceum. Zobaczył ją na pokazie sukien ślubnych, gdy została miss, w styczniu 1992 roku. Potem wystawał pod szkołą, wsiadał za nią do autobusu, chciał odprowadzać do domu i pod nim wystawał. Wysyłał jej listy, w których pisał o krasnoludku i królewnie. Narysował jej portret.

Wyznawał miłość, a zaraz obrażał. Na ścianie bloku napisał, że „została miss, bo obciągała organizatorowi". Obelgami wymazał też salon ślubny, w którym pierwszy raz ją zobaczył.

◀ **Agnieszka Kotlarska z córką**

FOT. MARZENA HMIELEWICZ / AGENCJA WYBORCZA.PL

Autorka napisała książkę **„Miss. Zabójstwo Agnieszki Kotlarskiej"**, która ukazała się nakładem wydawnictwa Agora

Rodzice załatwili wtedy, że znajomy odbierał ją ze szkoły. Kiedy się wyprowadziła od rodziców, Lisiewski potrafił zadzwonić do telewizji, gdy udzieliła wywiadu.

Czy to jego dotyczyły dwie krótkie notatki?

7 września 1993 roku Agnieszka zanotowała: Psychol.

A dziesięć dni później: 3 w nocy – telefon anonimowy. Wypchaj się.

Byli wtedy w Polsce. Gdy wrócili na stałe, chcieli zastrzec nowy numer telefonu, wtedy RODO jeszcze nie obowiązywało. Telekomunikacja Polska się jednak pomyliła i wpisała ich do powszechnie rozdawanej książki telefonicznej. Oprócz numeru telefonu był tam też adres.

Latem 1996 roku Lisiewski dzwonił do Agnieszki kilkukrotnie. Zachowały się dwa jego nagrania na sekretarce. „To ja, Jurek krasnoludek, zadzwonię jeszcze później" – powiedział na pierwszym. Na kolejnym, że Agnieszka wie, kim on jest i żeby się odezwała.

Tamtego dnia, 27 sierpnia 1996 roku, Jerzy Lisiewski przyszedł pod ich dom. Było koło godziny 15. Mieli odebrać żakiet Agnieszki, wcześniej zrobić jeszcze zakupy i odwiedzić ulubiony plac zabaw Patrycji w Parku Zachodnim.

Wsiedli już do auta, gdy go zauważyli. Mówił, że chce porozmawiać z Agnieszką, oparł się o auto. Ona tylko powtarzała, że nie będzie z nim rozmawiać. Jarek wysiadł i kazał mu się wynosić. Lisiewski stwierdził, że ma prawo stać na publicznej drodze. Jarek chciał zadzwonić po policję, wtedy tamten wyciągnął nóż i rzucił się na niego. Jarek upadł, kopniakami próbował się bronić, gdy napastnik wymachiwał nożem.

Agnieszka wybiegła z auta, chciała napastnika powstrzymać. Złapała go za ramię. Obrócił się i zaczął zadawać jej ciosy. A potem uciekł.

Agnieszka, trzymając się za brzuch, wróciła do auta. Nic już nie mówiła. Jarek z sąsiadami zaalarmowali pogotowie i policję. Agnieszkę jeszcze na miejscu próbował ratować mieszkający obok lekarz. Zaraz zabrała ją karetka, sala operacyjna już czekała, zapas krwi również, ale straciła jej zbyt wiele, rany klatki piersiowej były zbyt głębokie, nie mieli szans tego pozszywać.

Zmarła godzinę po napaści. Lisiewskiego zatrzymano jeszcze wcześniej, sam wezwał policję. Potwierdził, że zabił kobietę. Powtarzał jednak, że nie chciał tego zrobić. Tłumaczył: „To był odruch". I jeszcze, że gdyby z nim porozmawiała, to nic by się nie stało.

Skazano go na 15 lat więzienia. Biegły uznał, że w chwili ataku był częściowo niepoczytalny. Zadziałała jego zaburzona osobowość w połączeniu z poczuciem odrzucenia.

Kolejne strony kalendarza Agnieszki pozostały puste. Znajduję jeszcze tylko kilka zapisków. Zaznaczyła, że następnego dnia są imieniny Patrycji. I że we wrześniu ma zacząć pracę na planie serialu.

I jeszcze 31 grudnia zaznaczyła, że to będzie 6. rocznica jej związku z Jarkiem.

On teraz odlicza, że minęło 30 lat, jak jej nie ma. Potrafi już cieszyć się życiem, ale ta złość i tęsknota nigdy do końca nie odeszły. Tłumaczy: – Taką miłość przeżywa się tylko raz w życiu. Agnieszka była wyjątkowa.

Tamtego dnia, 27 sierpnia 1996 roku, Jerzy Lisiewski przyszedł pod ich dom. Było koło godziny 15. Mieli odebrać żakiet Agnieszki, wcześniej zrobić jeszcze zakupy i odwiedzić ulubiony plac zabaw Patrycji w Parku Zachodnim

eprasa.pl 45341d2020

TYLKO ZDROWIE

NIE MIESZAJ...

lek. dent. Filip Alchimowicz*

...implantów z klasycznym niktkowaniem

Wykorzystanie implantów stomatologicznych w uzupełnianiu braków w uzębieniu stanowi alternatywę dla mostów i ruchomych protez. Zapewnia lepszą stabilizację, przybliżając funkcjonalnie nowy ząb do naturalnego.

Implant zęba nie ulega próchnicy. Ale to nie znaczy, że nie trzeba o niego dbać.

Nitkowanie jest rekomendowane jako element codziennej profilaktyki próchnicy i chorób dziąseł, jednak w przypadku implantów niewłaściwie dobrane może – paradoksalnie – zaszkodzić.

Nitkować należy przestrzenie wokół zębów własnych, natomiast przestrzenie przy koronach na implantach należy oczyszczać szczoteczką międzyzębową.

Dlaczego? Używanie zwykłej, pierwszej-lepszej nici zwiększa ryzyko powstania stanu zapalnego, ponieważ może ona zostawiać fragmenty włókien, które prowadzą do akumulacji płytki nazębnej.

W przypadku bardzo ciasnych przestrzeni, zbyt małych na szczoteczkę, nić jest dopuszczalna, ale specjalna, przeznaczona do implantów, czyli taka, która ogranicza ryzyko pozostawienia włókien.

Nić najlepiej dobrać na wizycie z implantologiem lub higienistką stomatologiczną. ● **Not. ET**

*stomatolog z z Medicover Stomatologia.

PYTANIE DO... okulisty

Jak pływać z wadą wzroku?

lek. Robert Gilewski
ze Szpitala LUX MED Mavit

Kto nosi soczewki kontaktowe, powinien zdejmować je przed wejściem do basenu, morza czy jeziora. Znajdujące się w wodzie drobnoustroje mogą dostać się pomiędzy soczewkę a powierzchnię oka i znaleźć tam dobre warunki do namnażania. W efekcie może dojść do infekcji oka, w tym zapalenia rogówki.

Jednym z najpoważniejszych zagrożeń jest zapalenie rogówki wywołane przez Acanthamoeba. Zakażenie jest rzadkie, ale może być bardzo bolesne i trudne w leczeniu, a w najcięższych przypadkach prowadzić do trwałego pogorszenia widzenia.

Co więc zrobić, jeżeli bez okularów korekcyjnych lub soczewek praktycznie nie widzimy? Rozwiązaniem są okulary do pływania ze szkłami korekcyjnymi. Najprostsze modele mają gotowe szkła o wybranej mocy i kosztują zwykle do 150 zł. Przy większej lub bardziej skomplikowanej wadzie można zamówić okulary wykonane według indywidualnych parametrów, również z korekcją astygmatyzmu. Wówczas potrzebne są dane z aktualnej recepty, m.in. sfera, cylinder, oś czy rozstaw źrenic, a ceny zaczynają się od około 250 zł. Przy różnej wadzie w obu oczach również można korzystać z okularów pływackich z korekcją – w wielu modelach moc soczewki dobiera się osobno dla prawego i lewego oka.

Na basen czy wakacje nad wodą warto więc zabrać nie tylko zwykłe okulary korekcyjne, ale – szczególnie przy większej wadzie – również osobną parę przeznaczoną do pływania. ●

Notowała Katarzyna Staszak

Liczba

102

• gminy w Polsce nie mają ani jednego psychologa szkolnego – wynika z danych Instytutu Psychiatrii i Neurologii

Akcja

Rusza II edycja ogólnopolskiej kampanii społecznej **„Wyprostuj spojrzenie”,** której celem jest przeciwdziałanie stygmatyzacji osób z zaburzeniami ośrodkowego układu nerwowego – w tym z depresją, schizofrenią i padaczką. Tegoroczna odsłona projektu koncentruje się na edukacji młodzieży. Do uczniów szkół licealnych trafi program edukacyjny i ogólnopolski konkurs filmowy. ●

• Więcej na **wyprostujspojrzenie.pl**

U ginekolożki

Ból podczas

W gabinecie ginekologicznym łatwiej zapytać o miesiączkę czy wyniki cytologii niż powiedzieć lekarzowi, że seks sprawia ból. Część kobiet nie wie, jak opisać swoje dolegliwości, inne są przekonane, że tak po prostu musi być.

Paulina Mozolewska

Jedne kobiety czują pieczenie przy wejściu do pochwy, inne głęboki ból podczas penetracji. U jeszcze innych problem pojawia się dopiero po porodzie, w okresie karmienia piersią albo wraz ze zmianami hormonalnymi.

Niezależnie od tego, jak się objawia, ból podczas współżycia nie powinien być czymś, do czego musimy się przyzwyczaić.

Porozmawiałam z dr n. med. Dorotą Rabaniuk, lekarką zajmującą się zdrowiem seksualnym kobiet, o, tym kiedy ból podczas współżycia wymaga konsultacji.

PAULINA MOZOLEWSKA: Kiedy ból podczas współżycia powinien zapalić czerwoną lampkę? Czy nawet po jednorazowym epizodzie trzeba zgłosić się do lekarza?

DR N. MED. DOROTA RABANIUK: Każdy nowy ból, który pojawia się podczas aktywności seksualnej, warto wyjaśnić, zwłaszcza jeśli wcześniej go nie było i pojawił się nagle. Nie czekałabym, aż dolegliwości zaczną się powtarzać albo staną się bardziej nasilone. Sam fakt, że pojawił się ból, jest sygnałem, że organizm wysyła nam ważną informację.

Oczywiście nie oznacza to, że za każdym razem mamy do czynienia z poważną chorobą. Przyczyn może być wiele i nie każda wymaga skomplikowanego leczenia. Rolą lekarza jest jednak ustalenie, skąd ten ból się bierze. Im wcześniej znajdziemy przyczynę, tym większa szansa, że uda się skutecznie rozwiązać problem.

Warto też pamiętać, że niezaopiekowany ból może się z czasem utrwalać. Kobieta zaczyna obawiać się kolejnego zbliżenia, a w konsekwencji może zacząć unikać sytuacji intymnych. Pojawia się napięcie i lęk przed bólem, co może jeszcze bardziej nasilać dolegliwości. W ten sposób powstaje błędne koło, które z czasem może wpływać nie tylko na zdrowie, ale również na relację i jakość życia.

Ból podczas współżycia to częsty problem?

Szacuje się, że bólu podczas współżycia doświadcza co piąta kobieta. Choć w zależności od rodzaju dolegliwości odsetki mogą się różnić. Seksualne zespoły bólowe to bardzo zróżnicowana grupa problemów, obejmująca m.in. dyspareunię powierzchowną, głęboką, wulwodynię czy pochwicę.

Mam jednak poczucie, że rzeczywista skala problemu może być większa, niż pokazują to statystyki. Dopóki nie zaczęłam aktywnie pytać pacjentek o ból podczas współżycia, wiele z nich w ogóle o nim nie wspominało. Kiedy takie pytanie padało w gabinecie, nagle okazywało się, że problem wcale nie jest rzadki.

Czemu pacjentki nie mówią o tym same z siebie?

Myślę, że wciąż brakuje nam przede wszystkim swobody w mówieniu o seksualności. Poza tym wiele kobiet nie wie, jak nazwać to, co dzieje się z ich ciałem albo zastanawia się, czy dana dolegliwość jest w ogóle czymś, o czym powinny powiedzieć ginekologowi. Czasem pacjentka nie zna fachowego określenia i przez to obawia się, że nie będzie potrafiła dobrze opisać problemu.

Nie musimy jednak znać medycznego słownika, żeby rozmawiać.

Wystarczy powiedzieć, gdzie boli, kiedy pojawia się ból, czy jest związany z penetracją, konkretną pozycją albo momentem zbliżenia. Lekarz dopyta i pomoże pacjentce opisać dolegliwości. Najważniejsze jest to, żeby w ogóle rozpocząć rozmowę i nie uznawać, że skoro trudno nam o tym mówić, to problemu nie ma.

Potrzebujemy więc nie tylko wiedzy, ale też przekonania, że o seksualności można rozmawiać w gabinecie tak samo, jak o innych objawach. To część zdrowia, a nie temat, którego trzeba się wstydzić.

Jakie mogą być przyczyny bólu podczas współżycia?

Dziś coraz częściej patrzymy na ten problem przez pryzmat modelu biopsychospołecznego, który uwzględnia jednocześnie czynniki biologiczne, psychologiczne oraz społeczne i relacyjne.

Oglądanie sromu jest standardowym elementem badania ginekologicznego. Lekarz ocenia nie tylko narządy rodne od wewnątrz

To nie jest sytuacja „albo-albo”, tylko „i-i”. Te elementy często się ze sobą przenikają i wzajemnie wzmacniają. U jednej kobiety dominującym problemem będą zmiany hormonalne, u innej przewlekły stres czy lęk, a u jeszcze innej trudności w relacji. Bardzo często jednak te obszary nakładają się na siebie.

Zacznijmy od biologii. Z jakimi fizycznymi przyczynami bólu podczas współżycia spotyka się pani najczęściej?

Przyczyn biologicznych jest bardzo dużo. Diagnostykę warto rozpocząć od wizyty u ginekologa i sprawdzenia, czy za bólem nie stoi konkretna choroba lub zaburzenie, które można leczyć.

Do częstych przyczyn należą zmiany hormonalne.

Niedobór estrogenów, który może powodować suchość pochwy i ból podczas współżycia.

Taka sytuacja występuje nie tylko po menopauzie, ale również po porodzie, w okresie karmienia piersią czy u części kobiet stosujących antykoncepcję hormonalną.

Ból mogą wywoływać także infekcje intymne, choroby dermatologiczne sromu, blizny po po-

eprasa.pl 45341d2020

TYLKO ZDROWIE

seksu ma wiele twarzy

rodzie lub operacjach ginekologicznych, a także endometrioza, będąca jedną z częstszych przyczyn głębokiego bólu podczas współżycia. Mamy również pacjentki z wulwodynią, czyli przewlekłym bólem sromu, którego nie można wyjaśnić żadną widoczną chorobą ani zmianą, a także kobiety z nadmiernym napięciem mięśni dna miednicy.

A jak psychika wpływa na odczuwanie bólu?
Jeżeli kobieta raz doświadczy bólu podczas współżycia, może pojawić się lęk przed kolejnym zbliżeniem. Zaczyna spodziewać się go jeszcze zanim do dojdzie do stosunku. To wywołuje mimowolne napięcie mięśni dna miednicy, a ono może sprawić, że kolejne zbliżenie rzeczywiście będzie bardziej bolesne. W ten sposób zatacza się błędne koło.

Znaczenie mają również wcześniejsze doświadczenia życiowe. Większe ryzyko takich dolegliwości obserwujemy u kobiet zmagających się z depresją, zaburzeniami lękowymi, po doświadczeniu przemocy seksualnej lub innych traum. Wpływ może mieć także sposób postrzegania własnego ciała i poziom samoakceptacji.

To nie znaczy, że ból „jest w głowie". Psychika i ciało pozostają ze sobą w ścisłej relacji i wzajemnie na siebie oddziałują.

A co z tym, co dzieje się poza samym ciałem – z wychowaniem, przekonaniami, relacją?
Znaczenie mają m.in. przekonania wyniesione z domu czy kulturowe. Jeżeli kobieta dorastała w przekonaniu, że seksualność jest czymś wstydliwym albo że po menopauzie życie seksualne „powinno się skończyć", to takie przekonania mogą się jej utrwalić.

Nawet jeśli wszystko zaczyna się od przyczyny biologicznej, z czasem mogą pojawić się konsekwencje psychologiczne i relacyjne. Kobieta zaczyna unikać zbliżeń, partner może czuć się odrzucony, pogarsza się komunikacja. Dlatego ważne jest, żeby patrzeć na pacjentkę holistycznie.

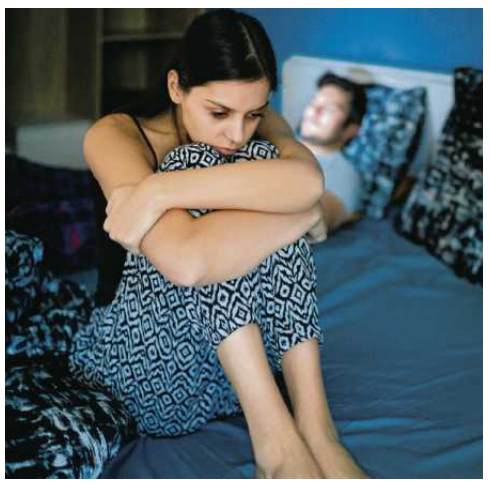

FOT. GETTY IMAGES

Czy ból podczas współżycia to w ogóle temat dla ginekologa?
Zdecydowanie powinien. Zdrowie seksualne jest częścią zdrowia i nie powinno być traktowane jako osobny, wstydliwy temat.

Ginekolog jest często pierwszym specjalistą, do którego kobieta zgłasza się z bólem podczas współżycia.

W gabinecie można rozpocząć diagnostykę i wykluczyć lub potwierdzić biologiczne przyczyny dolegliwości.

Lekarz może też zalecić konsultację u innych specjalistów – w zależności od przyczyny może to być fizjoterapeuta uroginekologiczny, psycholog lub psychoterapeuta, seksuolog, dermatolog czy endokrynolog.

Czy z bólem podczas współżycia można skutecznie walczyć, czy kobieta musi się nauczyć z nim żyć?
Zdecydowanie można go leczyć. Wszystko zależy od przyczyny, dlatego najpierw trzeba postawić właściwą diagnozę, a dopiero potem dobrać terapię.

Jeżeli dominują przyczyny biologiczne, stosujemy odpowiednie leczenie ginekologiczne. Jeśli problemem jest nadmierne napięcie mięśni dna miednicy, pomocna może być fizjoterapia uroginekologiczna. Gdy istotną rolę odgrywają czynniki psychologiczne, wsparciem jest psychoterapia lub terapia seksuologiczna. Najlepsze rezultaty daje współpraca konkretnych specjalistów i interdyscyplinarne podejście do pacjentki.

Co w takiej sytuacji może zrobić partner?
Przede wszystkim powinien wiedzieć, że ból podczas współżycia nie jest odrzuceniem jego osoby. To ważne, bo partner również może czuć się bezradny albo nie wiedzieć, jak reagować. Najlepsze, co może zrobić, to rozmawiać, słuchać i brać aktywny udział w diagnostyce i terapii. Ból podczas współżycia jest problemem, który dotyczy relacji, dlatego wsparcie drugiej osoby może być ważnym elementem zdrowienia.

Mówi pani o zdrowiu seksualnym, ale co właściwie się pod tym terminem kryje?
Zdrowie seksualne to znacznie więcej niż brak bólu czy choroby. To także możliwość czerpania satysfakcji z seksualności, budowania bliskości i relacji, poczucie bezpieczeństwa, własnej kobiecości i komfortu we własnym ciele.

Dlatego nie powinniśmy patrzeć na seksualność wyłącznie przez pryzmat problemu, który trzeba wyleczyć.

Chodzi również o to, żeby kobieta miała możliwość świadomego i satysfakcjonującego przeżywania swojej seksualności na różnych etapach życia.

Co kobieta może zrobić, żeby lepiej zadbać o swoje zdrowie seksualne?
Przede wszystkim nie powinnyśmy się wstydzić własnego ciała ani swojej seksualności. To naturalna część naszego zdrowia. Warto zwracać uwagę na sygnały, które wysyła organizm. Jeśli pojawia się ból, pieczenie, dyskomfort czy jakakolwiek inna zmiana, nie należy czekać, aż problem sam minie.

Zachęcam też kobiety do poznawania własnego ciała. Powinnyśmy wiedzieć, jak wygląda nasz srom, wejście do pochwy czy wargi sromowe. Tak jak regularnie wykonujemy samobadanie piersi, tak samo dobrze jest od czasu do czasu obejrzeć okolice intymne w lusterku. Dzięki temu łatwiej zauważyć ewentualne zmiany, a jednocześnie lepiej oswoić się z własnym ciałem.

A czy ginekolodzy w czasie badania ginekologicznego zwracają też uwagę na srom?
Oglądanie sromu jest standardowym elementem badania ginekologicznego. Lekarz ocenia nie tylko narządy rodne od wewnątrz, ale również zewnętrzne narządy płciowe. Czasem potrzebna jest dodatkowo konsultacja dermatologiczna, ale sama ocena sromu jest integralną częścią badania ginekologicznego.

A istnieje jakiś prosty zestaw zasad, które pomagają dbać o zdrowie intymne?
W przypadku kobiet, zwłaszcza tych, które mają skłonność do nawracających zakażeń układu moczowego, zaleca się oddanie moczu po współżyciu. To proste działanie może zmniejszać ryzyko infekcji. Warto także umyć srom i okolice intymne z zewnątrz letnią wodą i delikatnie osuszyć.

Ale dbanie o zdrowie seksualne nie kończy się na higienie.

To, co dzieje się po seksie, ma również znaczenie dla relacji. Bliskość, czułość, poczucie bezpieczeństwa i możliwość pozostania razem po zbliżeniu wpływają na jakość relacji i motywację do kolejnych kontaktów seksualnych.

Seksualność kobiety nie sprowadza się wyłącznie do samego aktu, ważne jest wszystko to, co dzieje się przed nim i po nim. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34450143

W SPRZEDAŻY

TEMAT NUMERU:

ROZSTANIE TO NIE KONIEC ŚWIATA

PSYCHOLOGIA: Jak rozpada się przyjaźń
RELACJE: Seks to nie nagroda
URODA: Reanimacja po lecie
ZDROWIE: Cytologia po nowemu

wysokieobcasy extra

2 RP

eprasa.pl 45341d2020

Polskie zawodniczki przerywa

Publiczne poniżanie, odcinanie od informacji i ignorowanie osiągnięć – polskie zawodniczki opowiadają o reprezentacji kraju, która doprowadziła je do stanów lękowych, emigracji i ucieczki ze sportu.

• **Katarzyna Szperkiewicz (po prawej) i Patrycja Mendelska opisują ten sam mechanizm. Ich relacje pokrywają się niemal co do szczegółu**
FOT. JAKUB KACZMARCZYK/PAP

Radosław Leniarski

– Nie jestem w najlepszym stanie psychicznym. Od dwóch miesięcy choruję z żalu nad tym, co zostało mi odebrane. Nie wiem, czy dobrze przeżyję publikację. Ale milczeć też jest mi bardzo trudno – mówi na wstępie jedna z zawodniczek, które opowiedziały o wydarzeniach w kajakarskiej reprezentacji Polski.

W polskim sporcie obowiązuje prosta hierarchia: na górze związek (w tym wypadku – Polski Związek Kajakowy), niżej trener, a na samym dole zawodnik. Paradoks, bo bez zawodnika nie ma sportu. To on trenuje po dwa razy dziennie, często płaci za obozy z własnej kieszeni, dokłada do pasji pracą na etacie, żeby móc dalej wiosłować, biegać, pływać. A mimo to w tym układzie ma najmniej do powiedzenia – i najwięcej do stracenia.

Trener decyduje o wszystkim: kto pojedzie na mistrzostwa, kto dostanie lepsze miejsce przy motorówce podczas treningu, kto usłyszy o sprawdzianie wcześniej, a kto dowie się o nim w ostatniej chwili. Trener kontroluje dostęp do startów, od których zależą punkty, stypendia i finansowanie klubu. Dla zawodnika sprzeciw wobec trenera nie jest więc kwestią charakteru – jest ryzykiem utraty kariery.

– Ogromna liczba decyzji dotyczących przyszłości człowieka w rękach jednej osoby tworzy ryzyko nadużycia – uważa Andrzej Staszczuk, jeden z najbardziej renomowanych psychologów w sporcie, współpracujący z zawodnikami i zawodniczkami reprezentacji. Nasza rozmowa dotyczy zasad współpracy między psychologiem, sportowcem, trenerem i federacją. – Jako psycholog mogę bardzo jasno wskazać zachowania, które uważam za poważne czerwone flagi. To między innymi systematyczne poniżanie, wyśmiewanie, zastraszanie, izolowanie zawodnika, personalne ataki, grożenie konsekwencjami w celu podporządkowania zawodnika czy wykorzystywanie zależności związanej z jego karierą. Nie należy mylić tego z wysokimi wymaganiami. Można wymagać bardzo dużo i jednocześnie traktować człowieka z szacunkiem.

Trzy kanadyjkarki, z którymi rozmawiałem, opisują ten sam mechanizm: publiczne poniżanie, izolowanie, faworyzowanie jednej zawodniczki kosztem reszty grupy, blokowanie informacji, ignorowanie osiągnięć.

Każda z nich mówi o tym z osobna, w innym momencie kariery, a mimo to ich relacje się pokrywają niemal co do szczegółu. To nie jest opowieść o pojedynczym konflikcie charakterów między nimi a trenerem reprezentacji Mariuszem Szałkowskim. To opowieść o systemie, w którym milczenie jest ceną za możliwość trenowania – i w którym ci, którzy tworzą sport swoim wysiłkiem, zdrowiem i latami życia, mają najmniej narzędzi, żeby się przed nim bronić.

Katarzyna Szperkiewicz: „Zawsze byłam dla nich problemem”

25 lat, olimpijka, akademicka mistrzyni świata, medalistka Pucharu Świata, dwukrotna wicemistrzyni świata młodzieżowców, wielokrotna mistrzyni Polski

– Mam w sobie dużo strachu, bo ten trener zawsze znajduje odwrotną wersję zdarzeń. Przerzucanie się argumentami – tego się boję, bo kłamie.

– Ja jestem problemem. Zawsze dla nich byłam.

– Nie jestem w najlepszym stanie psychicznym. Od dwóch miesięcy choruję z żalu nad tym, co zostało mi odebrane. Nie wiem, czy dobrze przeżyję publikację. Ale milczeć też jest mi bardzo trudno.

Wkrótce po powrocie z igrzysk w Paryżu zadzwonił telefon Katarzyny. Dzwonił Mariusz Szałkowski, żeby poinformować, że został ponownie trenerem kadry.

Katarzynie przed oczami stanął koszmar tego czasu, kiedy po raz pierwszy nim był. Przypomniała sobie najgorszy dzień w swoim sportowym życiu: zebranie reprezentacji w Bydgoszczy, cztery miesiące przed igrzyskami w Tokio, gdy trener Szałkowski wyrzucił ją z kadry za niesubordynację. Znaczy: brak posłuchu i krnąbrność.

– Miałam wtedy 19 lat, czyli jako nastolatka próbowałam się bronić, stojąc naprzeciw doświadczonego mężczyzny, wykorzystującego swój autorytet. Płakałam. To normalne. Płakałam i słuchałam. Kazali mi się tłumaczyć, ale za co? Nikt się za mną nie ujął.

– Linczowali mnie przez godzinę. Opluwali mojego ojca, który nie mógł się bronić. [ojciec zawodniczki wcześniej pokłócił się z trenerem na temat metod stosowanych wobec jego córki i sytuacji w kadrze]

Słuchałem nagrania z tego spotkania [jest w dyspozycji redakcji], bo Katarzynę tknęło i pierwszy raz nagrywała. „Za mocno podskakujesz”. „Jeszcze za mało umiesz, żeby podskakiwać”. „Tylko bez pyskówek!”. „Po co te spazmy?”. „Bez krzyków tutaj”. Z drugiej strony: „Ja nic takiego nie mówiłam”, „Nikomu nic takiego nie zarzuciłam” – słowa w obronie ojca, wypowiedziane drżącym z emocji głosem.

– Nawet asystent trenera i fizjoterapeuta dołożyli swoje, bo chyba czuli, że i oni nie mogą podskoczyć trenerowi. To mnie najbardziej zabolało. Wyszłam w histerii, we łzach.

– Przemogłam się jednak i tego dnia po igrzyskach w Paryżu odebrałam telefon od Szałkowskiego. Trener mówił, że teraz będzie inaczej. Że tworzy nową grupę. Nie będzie faworyzowania jednej osoby, wychowanki trenera [nazwisko znakomitej zawodniczki pomijamy z szacunku do jej prywatności; nie o nią tu chodzi], jak to było wcześniej. Odmówiłam, po kilku dniach zmagania się z myślami, czy jestem gotowa na ponowne wejście do piekła.

Tu małe wyjaśnienie: obecność w tzw. szkoleniu centralnym oznacza możliwość przyjazdu na obozy i trenowania ze szkoleniowcem PZK. Łatwiej jest, jeśli zawodnik ma stypendium, bo ma z czego żyć. Ale stypendium można uzyskać tylko na zawodach międzynarodowych. One są kluczem do sukcesu. Blokując do nich dostęp, trener reprezentacji może zadusić nawet najbardziej utalentowanego zawodnika – jeśli go nie lubi albo uważa, że może on zagrozić pozycji jego zawodnika klubowego, dzięki któremu otrzymuje premie.

– Do powrotu namówił mnie trener klubowy Zawiszy Bydgoszcz. Z początku faktycznie było inaczej, czyli trochę lepiej. Szałkowski mnie po prostu ignorował, albo przy całej grupie pytał dramatycznie, czy jestem w stanie wykonać trening. Niby zainteresowanie, ale tak naprawdę podważanie umiejętności, dość prowokacyjne. Widać to było jak na dłoni.

– Teraz najbardziej żałuję, że gdy na obozie trener zrobił podobny seans wobec Patrycji Mendelskiej, jak ze mną w Bydgoszczy, nie odezwałam się w jej obronie. Czuję, jakbym się dała sponiewierać przez niego i zastraszyć. Tak to trzeba określić. Czułam ulgę, że to nie o mnie chodzi. Byłam cicho, tak jak wszyscy byli cicho wtedy, gdy mnie mieszał z błotem.

– Z czasem było coraz gorzej. Całkowite ignorowanie, szkodzenie. Przychodzisz na trening, a tu faworytka trenera, a zarazem moja rywalka w kadrze, już jest na wodzie, motorówka z nią. Nie wiesz, co się stało, przecież jesteś o czasie. Potem nikt nie mówi, jaki i kiedy jest trening następnego dnia, nie omawia błędów technicznych. Informacja o kluczowym sprawdzianie spada na ciebie jak grom z jasnego nieba, podczas gdy faworytka wie o nim z dużym wyprzedzeniem. Nie możesz płynąć bliżej motorówki i liczyć na uwagi techniczne, bo tam jest miejsce tylko dla faworytki. Na zawodach międzynarodowych samochód trenera, przecież szkoleniowca związkowego, a więc rozliczany przez PZK – tylko do użytku faworytki. Leje deszcz i czekasz po zawodach z wiosłami przez godzinę na shuttle bus – to czekaj, samochód jest wyłącznie dla faworytki.

– Dla kogoś z zewnątrz to nie są duże sprawy, ale dla zawodniczki, która chce wygrywać i czuje, że jej trener z pełną premedytacją rzuca kłody pod nogi, to być albo nie być w sporcie. Kajaki są wystarczająco ciężkim sportem, nie trzeba dodatkowych przeszkód.

– Kiedy zdobyłam na jedynce medal w Pucharze Świata w Szeged, w olimpijskiej konkurencji – rzecz szalenie rzadka – trenera na dekoracji nie było. Później powiedział, że spóźniłam się na pakowanie łódki. Czy ucieszył się chociaż na Facebooku? Nie wiem. Już dawno mnie zablokował.

Nie miała pieniędzy, nie miała przyszłości. Czuła, że musi sobie udowodnić, że wiosłowanie nie jest jej jedynym talentem. Zdała egzaminy w Państwowej Straży Pożarnej z wyróżnieniem i pracowała na etacie. Przez ostatnie dwa miesiące przed mistrzostwami Polski jednocześnie trenowała dwa razy dziennie dzięki wsparciu klubu Zawisza i chodziła do biura w Bydgoszczy, na ośmiogodzinną służbę. Zawzięła się, żeby wystartować, dostać się do kadry i po-

eprasa.pl 45341d2020

ją milczenie i oskarżają system

walczyć o prawo startu w mistrzostwach świata w Poznaniu.

Stał się cud. W czerwcu zdobyła złoty medal mistrzostw Polski w Bydgoszczy w dwójce i dwa srebra: w jedynce na 200 m – to konkurencja olimpijska – i na 500 m. To oznacza, że jest niezaprzeczalnie drugą najlepszą zawodniczką w Polsce, w idealnym wieku do osiągania sukcesów – 25 lat.

I zaraz potem, w dniu, w którym kończyły się mistrzostwa Polski, a ona miała na szyi trzy medale, dostała wiadomość od trenera Szałkowskiego, że wyklucza ją z kadry na trwające właśnie mistrzostwa świata w Poznaniu. – Podobno za mało wygrałam z innymi – powiedziała.

– Znów zakochałam się w tym sporcie i znów go znienawidziłam. Zawsze chciałam trenować i być sprawiedliwie traktowana. Nie płaszczę się. Wiem, nie wpisuję się w ramy. Miałam przez to problemy, problemy miał mój klub. Płaciliśmy za moją postawę wobec jednego niekompetentnego mężczyzny, który – tak się nieszczęśliwie złożyło – przez lata stoi na mojej drodze. Moja postawa brała się stąd, że wierzyłam, że to, co pokazuję na wodzie, będzie realną odpłatą za możliwość trenowania. A teraz nie ma startów, treningów, zaufania, niczego. Jestem odstawiona na bok w momencie, gdy mogłabym przenosić góry.

Patrycja Mendelska: „Gdybym tylko miała pieniądze na prawników”

25 lat, akademicka mistrzyni świata, medalistka młodzieżowych i juniorskich mistrzostw świata, medalistka Pucharu Świata, wielokrotna medalistka mistrzostw Polski

Dzwonię do Patrycji przed jej wyjściem do pracy w rodzinnym barze w Berlinie. Skończyła geologię na UAM, ma tytuł inżyniera. – Przeprowadziłam się do Niemiec. Jak złapię język, zacznę pracować w zawodzie – mówi.

– Podziwiam Katarzynę, bo doświadczała szykanowania przez lata i u niej zaczęło się to w młodszym wieku niż u mnie. Nie poddawała się, walczyła z wykluczeniem. Ja odpuściłam, nie wytrzymując nawet pełnego sezonu. Ale powiem panu: gdybym miała pieniądze na prawników, dawno bym coś z tym zrobiła. I jeszcze jedno: wróciłabym do sportu. Wciąż trenuję z moim chłopakiem, też kanadyjkarzem. Ale jestem byłą zawodniczką. Nic nieznaczącą. Jestem zła, że nie mogę już być sportowcem, jakim byłam i chciałam wciąż być.

– Najgorsze doświadczenie w życiu sportowym przyszło na zagranicznym obozie. Pojechałam na niego ze słabymi wynikami badań krwi. Zbieg okoliczności i brak dobrej informacji spowodowały, że nie miałam diagnozy [później się okazało, że są to okresowe wahania poziomu czerwonych krwinek]. Mimo to robiłam treningi takie, jak inne dziewczyny, choć nie dawałam rady. Źle się czułam, spałam koszmarnie długo, miałam poczucie, że jestem ostatnia. Byłam załamana, powiedziałam trenerowi, że po powrocie do Polski muszę się doprowadzić do porządku, zanim wyjadę na kolejne zgrupowanie. Wtedy zaczął mnie ignorować. A potem przeprowadził godzinny seans, w którym przy całej grupie pastwił się nade mną, mówił o mnie w najgorszych słowach. Czy to nie był mobbing w czystej postaci? Chyba wyczuł to, bo gdy już po godzinie skończył seans nienawiści, wziął mnie pod rękę i powiedział, żebym nie brała tego do siebie, że „odprawa” była przeznaczona dla młodych dziewczyn, żeby pamiętały, jak się zachowywać.

– Okropne było, że gdy zmarła najbliższa mi osoba, moja opiekunka, która przez wiele lat mnie wychowywała, trener uznał, że wyjazd na ostatni dzień jej życia, na jej pogrzeb i moja żałoba są jakimś teatrem. Odłożył słuchawkę, gdy opowiadałam mu o swoim stanie psychicznym po jej śmierci. Byłam rozbita, roztrzęsiona. I kilka dni później przeczytałam w gazecie jego wypowiedź, że jedna zawodniczka powiedziała, że sport nie jest jej priorytetem. To o mnie! Jego zachowanie wzmacniało we mnie chęć jak najszybszej ucieczki.

To nie jest opowieść trzech kanadyjkarek o konflikcie charakterów między nimi a trenerem. To opowieść o systemie, w którym milczenie jest ceną za możliwość trenowania

– Marzyłam, żeby wystartować na igrzyskach olimpijskich. Powiedzieliśmy sobie z moim chłopakiem, że będziemy się ciągnąć nawzajem, że razem damy radę, wystartujemy. Nie dałam rady. On, jako reprezentant Niemiec, na pewno da – tu, w Niemczech, trenerzy pomagają.

– Była na naszym obozie psycholożka. Wyjechała przedwcześnie, powiedziała, że z powodów rodzinnych. Skontaktowałam się z nią i opowiedziałam, co się działo: o ignorowaniu, o seansie nienawiści, o blokowaniu informacji o treningach. Stwierdziła, że to wszystko oznacza jedno: mobbing w miejscu pracy.

– To jest układ zamknięty. Mówisz o problemie dyrektorowi sportowemu – jak do ściany. Od niby oficjalnego łącznika między nami a związkiem, usłyszałam: „Marudzicie, kiedyś było gorzej”.

Julia Walczak: „Świat jest zbyt piękny, żeby walczyć ze starymi dziadami”

26 lat, wicemistrzyni świata, brązowa medalistka mistrzostw Europy, medalistka Pucharu Świata, wielokrotna medalistka mistrzostw Polski

Odebrała ode mnie telefon, gdy zaparkowała swój kamper przy plaży w Estonii. Godzinę wcześniej zjechała z promu. W przybrzeżnym lesie sosnowym dyskoteka, może Julia zmieni miejsce biwaku. Wyjechała z Polski ponad miesiąc temu i już przejechała ponad 6000 kilometrów, przez Szwecję, Norwegię, Finlandię.

– Całe życie byłyśmy spychane na margines w sprawach drobnych dla innych ludzi, ale które, gdy się je zsumuje, okazują się szalenie ważne w życiu sportowca.

– Trenuję na najwyższym poziomie w reprezentacji seniorskiej od 18. roku życia. Zawsze byłam najmłodsza w grupie. A skończyło się tak: o tym, że wykluczono mnie z kadry przed igrzyskami w Paryżu, dowiedziałam się w Wałczu od koleżanki. Przez trzy dni siedziałam sama na „zgrupowaniu”. Nikt się do mnie nie odezwał, nikt. Później pojechałam do domu i mijały tygodnie bez kontaktu z PZKaj. Byłam w największym dołku swojego życia.

– Po Paryżu zadzwonił trener Szałkowski i zapewniał o wielkiej przyszłości. Znam te chwyty: będzie inaczej, będzie nieporównanie lepiej. Będziesz, Julia, pływać „na dwójce” z najlepszą. Ale znałam tego trenera. Przypomniałam sobie, jak byłam mniej ważna podczas treningów na wodzie. Trener nie miał na mnie pomysłu i czułam, że mój potencjał jest marnowany. Dziś mam 26 lat i chcę mieć poczucie, że się rozwijam. Powiedziałam sobie, że życie jest za krótkie, żeby je spędzać walcząc z wiatrakami.

– Wiedziałam, co mnie czeka z Szałkowskim. Pamiętałam zdarzenie, kiedy jako wysoka zawodniczka potrzebowałam wyporniejszej łódki. Tak się złożyło, że faworytka trenera otrzymała taką, która odpowiadałaby również mi – bardzo pasowałaby do moich rozmiarów i wagi. „To może i ja mogę na takiej pływać?” – poprosiłam Szałkowskiego. „Nie, no coś ty, Julio?! Ona jest wykonana specjalnie dla niej. Drugiej takiej nie ma” – odpowiedział trener.

Po jakimś czasie zdarzyło się, że byłam w szkutni Plasteksu na warszawskim Żeraniu. Piękne łódki. O, a tu taka jak dla faworytki trenera. „Skąd ją macie? Podobno jest tylko jedna?” – zapytałam menedżera zakładu. „Co? To linia światowa, jest ich mnóstwo, wystarczy zamówić” – odpowiedział zdziwiony. Zażenowanie, jakie wtedy poczułam, pozostanie ze mną na zawsze.

– Na początku 2025 r. trenowałam sama, na własny koszt, w Zakopanem. Pracowałam w siłowni, na ergometrze. Mój trener klubowy i trenerzy od wioślarstwa, choć to zupełnie inny sport, zajmowali się mną, widząc, że jestem ignorowana. Dali mi plany, mierzyli poziom kwasów. Ale tego się nie da długo ciągnąć „pod wiatr”.

– To jest system, w którym wielu ludziom chodzi o to, żeby nie mieć kłopotów. Pytałam kiedyś psycholożkę związkową, co z tym zrobić: z faworyzowaniem, z brakiem równych szans. „Chyba powinnaś skończyć ze sportem” – zasugerowała. Po igrzyskach w Paryżu zapisałam się na sesje coachingowe. Staraliśmy się z coachem zbudować na nich taką postawę: jestem kimś wartościowym, nie tylko sport mnie definiuje. Była to wymagająca praca nad sobą i nad swoimi myślami. Dzięki niej łatwiej mi było odejść i przestać grać w tę grę.

– 25 lat to dobry czas, żeby odpuścić i nie tracić kolejnych lat. Mam bardzo dużo pomysłów na siebie. Chce mi się jeszcze. Świat jest zbyt piękny, żeby walczyć z tymi starymi dziadami, żeby namawiać ich i przekonywać, że chce mi się trenować. A tak było przez większość mojego sportowego życia. Nigdy nie zrezygnowałabym ze sportu, gdyby nie to.

– Nigdy nie zaznałam normalnego życia, bo zawsze był sport na pierwszym miejscu. Nawet studia na UMK były zaoczne, w czasie obozów kadry. Mam teraz przestrzeń, szukam tego, co sprawia mi radość, poznaję ludzi spoza sportu, uczę się życia poza nim i dowiaduję się dopiero teraz, jaka jest.

Trener i prezes odpowiadają na zarzuty

Po rozmowach z Patrycją, Katarzyna i Julią zadzwoniłem do trenera Szałkowskiego. Pierwsze połączenie trwało krótko. Wzburzony trener rozłączył się, gdy powiedziałem, że jego zawodniczki mają mu za złe metody i styl pracy, i że przez to zakończyły lub – w przypadku Julii – nie wznowiły kariery, choć miały realne szanse na przyszłe sukcesy. – W żaden sposób nie przyjmuję ich wypowiedzi za prawdę, bo takie sytuacje nie miały miejsca. Nie widzę powodu, żeby się tłumaczyć z oskarżeń wyssanych z palca. Julia była ogarniętą zawodniczką – mówił trener.

Po kilku minutach zadzwonił. – Nie chcę wyjść na gbura. To nie mój styl – powiedział. – Ja się zajmuję kadrą olimpijską. W kadrę olimpijską idą olbrzymie pieniądze na szkolenie, to nie jest zabawa w przedszkole – tłumaczył swój styl prowadzenia grupy. Na Sport.pl publikujemy całą rozmowę z trenerem.

Zadzwoniłem też do prezesa PZKaj Grzegorza Kotowicza. Najbardziej ciekawiło mnie, czy odejście trzech utytułowanych zawodniczek nie zaniepokoiło go, czy próbował dowiedzieć się, dlaczego nie chcą trenować, choć są w optymalnym wieku. Oczywiście był zaniepokojony, przynajmniej na poziomie deklaracji. Ale zaraz dodał, że kiedyś było gorzej. – Pilnujemy, żeby podejmować decyzje dobre dla kajakarstwa, dla całych grup. Co nie znaczy, że się nie mylimy, bo pewnie czasem się to zdarza, ale staramy się robić to obiektywnie. Zawsze ktoś jest niezadowolony. Też byłem zawodnikiem, też nie miałem łatwo. Miałem konflikt z trenerem na początku, czułem się niesprawiedliwie traktowany, a to były jeszcze czasy tzw. fali. Dzisiaj to nie do pomyślenia, a kiedyś tak to wyglądało. Czy ja się poddałem? Walczyłem dalej i udowadniałem, że jestem dobry, a nie szedłem do mediów – powiedział prezes Kotowicz.

Poprosiłem Katarzynę, Patrycję i Julię o jednozdaniową odpowiedź na pytanie, z czego dziś są dumne. Julia odpowiedziała, że jest dumna z tego, że żyje dla siebie, nie dla innych, że wszystko co robi – robi dla dobra swojego i ludzi, których kocha. „Nie obchodzi mnie krytyka ludzi, którzy nie wiedzą o mnie nic. Jestem dumna ze swojej kreatywności i nieszablonowego myślenia, które przecież każdy ma od dziecka, ale z czasem potrafi się to gdzieś zgubić, między rutyną i dorosłością” – napisała na Whatsappie Julia. Patrycja: „ Dumna jestem z siebie, że pochodząc z niesportowej rodziny, zaczynając przygodę ze sportem dopiero w wieku 14 lat, udało mi się osiągnąć tak wiele”.

Najdłużej trwała wymiana myśli z Katarzyną. „Trudno mi coś wymyślić, bo sport więcej mi zabrał niż dał” – zaczęła. Chwilę potem wyjaśniła: „Sport dał mi wiele, ale ludzie sportu zabrali więcej”. Wreszcie, późnym wieczorem, przyszła jej ostatnia myśl: „Kocham sport, ale ludzie mnie zawiedli”.

SPORT.PL
Komentarz Radosława Leniarskiego
Co na to wszystko trener Mariusz Szałkowski?
Mamy reakcję prezesa Polskiego Związku Kajakowego
Psycholog sportowy: Decyzje w rękach jednej osoby to ryzyko nadużycia
Wiadomości, wyniki, historie sportowe znajdziesz na Sport.pl
Zapraszamy na Sport.pl+. Subskrypcja za 1 zł miesięcznie przez pół roku. Płatność 6 zł z góry za 6 miesięcy, potem 9,90 zł co cztery tygodnie.

34447255
wyborcza
REDAKCJA
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
E-mail: redakcja@wyborcza.pl
Listy do redakcji: listy@wyborcza.pl
Redakcja nie zwraca tekstów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo ich redagowania i skracania. Wnioski i pytania w sprawie ochrony danych osobowych: iod@wyborcza.pl
REDAKTOR NACZELNY: Adam Michnik
PIERWSZY ZASTĘPCA, REDAKTOR NACZELNY WYBORCZA.PL: Roman Imielski
ZASTĘPCY: Agata Żelazowska, Bartosz T. Wieliński
PROJEKT GRAFICZNY: Jacek Utko
KOLPORTAŻ: Michał Szalański
Problemy z dostępnością „Wyborczej” lub z właściwą mutacją lokalną: kolportaz@wyborcza.pl
Prenumerata cyfrowa: prenumerata.wyborcza.pl; pomoc@wyborcza.pl, 22 555 54 55, 519 255 455
Inne formy prenumeraty: wyborcza.pl/prenumerataGW
Gazeta Wyborcza w serwisach społecznościowych: facebook.com/wyborcza, bsky.app/profile/wyborcza.pl, instagram.com/gazeta_wyborcza
LICENCJE NA TREŚCI: licencje@wyborcza.pl
WYDAWCA
Wyborcza sp. z o.o., ul. Czerska 8/10
00-732 Warszawa; NIP: 521-403-30-11
PREZESKA ZARZĄDU: Aleksandra Sobczak
REKLAMA
Dyrektor sprzedaży: Bartosz Wysocki
Biuro reklam i ogłoszeń:
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
reklama@wyborcza.pl; 22 555 55 55, faks: 22 555 54 44
DRUK: Polska Press
ISSN 0860-908X
Rozpowszechnianie redakcyjnych materiałów publicystycznych bez zgody wydawcy jest zabronione.
NAKŁAD KONTROLOWANY

eprasa.pl 45341d2020

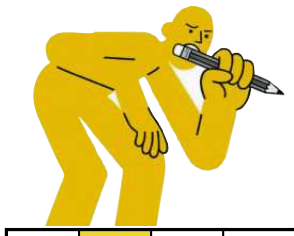

krzyżówka

■	1	2		3		■	4	5		6		7
8	■		■		■	9	■		■		■	
	■		■	10								
11					■		■		■		■	
	■		■		■	12			13			
14							■	■		■	■	
	■		■		■		■	■		■	■	
■	15		16					17		18		
19	■	■		■	■		■		■		■	20
	■	■		■	■	21						
22		23		24			■		■		■	
	■		■		■		■	25				
26									■		■	
	■		■		■		■		■		■	
27						■	28					■

Hasło:

Litery w kolorowych polach, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie.

Poziomo:

1) może być niestrzeżona
4) ... dożynkowy (ośpiewanie wieńców, dzielenie chleba)
10) Przystanek ..., obecnie z nazwą Pol'and'Rock Festival
11) ... ścisłego zarachowania, stosowane w księgowości
12) „Stracone ... miłości", komedia Szekspira
14) kostka sprasowanego miału węglowego
15) amerykańska piosenkarka, wykonawczyni piosenek „Blind Space", „Shake It Off"
21) kolor bladozielony
22) starożytne państwo na wschodnim wybrzeżu Morza Śródziemnego
25) „My, ... Polski – wszyscy obywatele Rzeczypospolitej", w preambule konstytucji
26) podjechanie autem do tyłu
27) północnoamerykański myśliwy
28) gaduła z bajki o Shreku

Pionowo:

2) luksusowy samochód do dyspozycji bogacza, celebryty
3) jedyny ... rodziny
5) język programowania popularny w komputerach z lat 80.
6) ... głupców, potoczna nazwa pirytu – żółtawego minerału
7) w miksie bakalii
8) szpilka z brylantem jako dodatek do krawata
9) sporządzą wycenę na podstawie projektu budowlanego
13) zbierane na politycznych rywali
16) tajemnicza istota z Himalajów
17) ośrodek spa & ...
18) imię Felliniego, włoskiego reżysera filmowego
19) niedobór w budżecie
20) koliste kluski nadziewane śliwkami albo mięsem
23) otrzymywana przez destylację ropy
24) ojczyzna Pabla Nerudy, poety uhonorowanego literackim Noblem

Rozwiązanie „krzyżówki" nr 105 z 27.08:
Poziomo: 1) rdest **4)** spadek **10)** twardziel **11)** Piotr **12)** urodzaj **14)** stalker **15)** przyzwoitka **21)** Geppert **22)** majster **25)** Asuan **26)** Ellington **27)** Hańska **28)** żyłka
Pionowo: 2) dinozaur **3)** sztruksy **5)** Pedro **6)** dzicz **7)** kolejka **8)** zapasy **9)** Lazurowa Grota **13)** duet **16)** Zeus **17)** implanty **18)** kierunek **19)** uśmiech **20)** stanie **23)** jeleń **24)** tonik
Hasło: Dalekie strony.

sudoku

4	6	7		8	2		5	3
8	9			3				1
		2	5	4				8
	4		3		8	5	7	
	7	8				1		
2	5			6	7	8		
5	2	6	8	7			9	4
		4		9	3			
9	8	3				6	1	

		2					5	
	1			8				
7	6						9	
					8			6
		3			4			
			2	1	9			7
4	3	9					7	
	5			2		9	3	
8		7	5		3			

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY Kraj/34427030

Czekamy na Twoje uwagi i pomysły

ROZRYWKA @WYBORCZA.PL

zakreślanka

Zakreślaj słowa z listy na planszy. Mogą być ukryte w wierszach, kolumnach lub prowadzić wężykiem. Niewykorzystane litery czytane rzędami utworzą hasło

K	I	O	Ł	A	E	R
I	P	K	I	E	A	A
C	Ą	U	N	R	K	G
S	K	S	A	Y	K	O
Y	Ł	Z	R	T	E	L
N	A	E	E	E	N	K
I	M	T	P	R	U	O
R	Y	K	Z	I	R	P
K	A	A	S	A	E	I

gol
opierunek
kryteria
szperanie
areał
kuszetka
kryminały
kąciki

Hasło z 27.08: szachista

skojarzenia

Płot Wałęsy	Znak zwycięstwa	Maszyna do szycia	Ketodieta
Dekolt serek	Trening kardio	Pomysłowe nianie	Rower wodny
Woda Niagary	Klucz dzikich gęsi	Ozempic	Kolarzówka
Kilwater za motorówką	Efekt jo-jo	Gburowaty Kanar	Organy Hammonda

Znajdź powiązania między hasłami i połącz je w cztery grupy po cztery hasła, by każdą grupę łączyło jedno wspólne skojarzenie.

Rozwiązanie z 27.08:
Elementy do montażu drzwi: Skrzydło, Zawias, Próg, Futryna. **Sprzęt w zawodach lekkoatletycznych:** Tyczka, Młot, Oszczep, Kula. **W repertuarze boksera:** Sierp, Garda, Hak, Zamachowy. **Zaczynają się wypiekiem, czymś słodkim:** Tartan, Dropszot, Bezanmaszt, Tortury

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY Kraj/34426992

Słówko
Wybierz słowo, sprawdzaj litery i kombinuj, aż skończą Ci się próby

Literówka
Kilka liter i jedno zadanie: ułożyć jak najwięcej słów

Jeszcze więcej rozrywki w Aplikacji Wyborczej
Szukaj w aplikacji

Zakreślanka

Skojarzenia

1 RP

eprasa.pl 45341d2020

wyborcza
TRÓJMIASTO
TYGODNIK

Piątek, 28 sierpnia 2026 | Redaktorka prowadząca **Katarzyna Fryc** trojmiasto.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: trojmiasto@wyborcza.pl

W poszukiwaniu stancji

Wymagający jak student

– Nawet nie negocjują specjalnie ceny, ale na dzień dobry pytają o miejsce parkingowe – mówią właściciele mieszkań na wynajem. Studenci mają w czym wybierać, bo ofert na rynku jest dużo.

Ilona Godlewska

FOT. ADAM STĘPIEŃ / AGENCJA WYBORCZA.PL

Katarzyna od 12 lat wynajmuje mieszkanie w Gdańsku-Wrzeszczu, które odziedziczyła po swojej babci. Ma dwa oddzielne pokoje, jest w dobrej – dla studentów dwóch uczelni – lokalizacji: do Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego jest stąd pięć minut piechotą, do Politechniki Gdańskiej niecały kwadrans.

– Nigdy nie było problemu z wynajmem. Zwykle studenci po prostu zaklepywali sobie już w czerwcu, że zostaną na kolejny rok akademicki. Ale trzy lata temu coś się zaczęło zmieniać. Wynajem był już tylko od października do czerwca. A w tym roku – choć jest końcówka sierpnia – nadal nie mam lokatorów. Przychodzą, oglądają i na tym się kończy – mówi Katarzyna.

Gdańszczanka przyznaje, że ostatni remont w mieszkaniu przeprowadziła pięć lat temu – odświeżyła ściany i wymieniła wykładziny. O to jednak studenci, którzy przychodzą oglądać mieszkanie, nie pytają.

– Najczęściej pytają o zmywarkę. Ostatnio też para powiedziała, że może byliby zainteresowani, ale muszą mieć Netfliksa, powiedziałam, że zorientuję się, jakie są miesięczne opłaty, ale więcej już się nie odezwali. Wychodzi na to, że bez zmywarki i Netfliksa jestem na straconej pozycji – mówi Katarzyna.

Przydałaby się rowerownia

Michał wynajmuje mieszkanie w centrum Gdańska, też ma problem z lokatorami. – Nawet nie negocjują specjalnie ceny, ale na dzień dobry pytają o miejsce parkingowe. A wiadomo, jak to w centrum miasta, z tym jest ciężko. Sam, kiedy jeszcze mieszkałem w Śródmieściu, nieraz musiałem objeżdżać okoliczne uliczki w poszukiwaniu miejsca, narzekałem, ale zawsze się jakieś znalazło. Dziś młodzi jednak nie chcą się w to bawić, dla nich standard to oznakowane miejsce na parkingu, a jeszcze lepiej w hali garażowej.

Michał ocenia, że studenci są coraz bardziej wybredni, bo mają z czego wybierać.

– Mieszkań na wynajem długoterminowy z roku na rok przybywa – ocenia. – Ludziom przestał się już opłacać wynajem kilkudniowy, bo firmy, które tym zarządzają, mają coraz wyższe stawki.

Mój rozmówca przytacza konkretne liczby: – Tylko na jednym lokalnym portalu z ogłoszeniami, w samym Śródmieściu, jest w tej chwili dokładnie 335 ofert mieszkań na wynajem. O tej samej porze w ubiegłym roku było ich o mniej więcej sto mniej. To mówi samo za siebie, studenci mają w czym przebierać i z tego korzystają.

Mieszkań na rynku jest po prostu dużo. Studenci zdają sobie z tego sprawę

MARCIN JAŃCZUK
ekspert rynku nieruchomości

Konkurencją dla mieszkań na wynajem są prywatne akademiki i apartamenty typu studio w modelu najmu na czas określony, których w dużych miastach przybywa. To głównie opcja dla studentów, którzy chcą mieszkać sami. Dodajmy: dość droga opcja. Np. w Noli Studios Gdańsk Old Town, które jest zlokalizowane w centrum Gdańska, łączny koszt najmu 18-metrowego lokalu z aneksem kuchennym i prywatną łazienką to 3150 zł miesięcznie. W cenie jest jednak siłownia i sauna. A za dodatkowe 400 zł też miejsce parkingowe w garażu podziemnym.

Mieszkania właśnie szuka Filip ze swoją dziewczyną, studenci Uniwersytetu Morskiego w Gdyni. Obejrzeli do tej pory siedem lokali i nadal się rozglądają. Co jest dla nich istotne?

– Wcale nie to, żeby było blisko uczelni, tylko żeby było dobrze skomunikowane – mówi Filip. – Dlatego, choć studiujemy w Gdyni, bierzemy też pod uwagę np. Sopot. Mieszkanie ma być w pełni wyposażone – oprócz mebli: telewizor, zmywarka, piekarnik. Preferujemy też nowe budownictwo – mamy rowery, często z nich korzystamy, więc przydałaby się rowerownia albo chociaż winda, żeby można je było trzymać w mieszkaniu. Ważne, żeby jakiś park był blisko, bo lubimy spacerować. Nasz przedział cenowy to ok. 3-3,5 tys. zł ze wszystkimi opłatami.

Ile za wynajem?

Czy takie widełki cenowe są realne? Z najnowszego raportu Rankomat.pl i Rentier.io wynika, że ceny mieszkań na wynajem są wyższe niż przed rokiem w 15 z 17 największych miast akademickich. Najbardziej podrożał najem w Łodzi i Poznaniu – o 5 proc. W Warszawie – o 0,8 proc. Tylko w Krakowie ceny spadły o 1,3 proc. w porównaniu z ubiegłym rokiem.

Mieszkanie o powierzchni do 50 m kw. najtaniej można wynająć w: Częstochowie – 2027 zł/miesiąc; Radomiu – ok. 2287 zł/miesiąc; Białymstoku – ok. 2388 zł/miesiąc; Toruniu – ok. 2390 zł/miesiąc.

Najdrożej jest w Warszawie, gdzie za każdy wynajęty metr kwadratowy trzeba średnio zapłacić 79 złotych. Drugi jest Gdańsk ze stawką 70 złotych za metr kwadratowy. Trzeci Kraków – 68 zł za m2. W Gdyni trzeba zapłacić 60 zł za m2.

W sześciu największych miastach sprawdzono też, czy wejście w życie unijnego rozporządzenia o rejestracji najmu krótkoterminowego wpłynęło już na rynek długoterminowy.

– Liczba ogłoszeń rośnie szybciej tam, gdzie najem na doby odgrywał większą rolę. Kraków zanotował w lipcu wzrost o 27 proc. rok do roku, Wrocław o 24 proc., a Gdańsk o 23 proc. Dla porównania Poznań i Łódź, gdzie rynek turystyczny jest wyraźnie płytszy, urosły łącznie o 6 proc. rok do roku, a więc około czterokrotnie wolniej. Jeszcze mocniej widać to wewnątrz miast. Dzielnice centralne sześciu rynków zwiększyły w lipcu podaż o 29 proc. rok do roku wobec 22 proc. w pozostałych. W promieniu 1,5 km od rynku różnica jest jeszcze większa – 31 proc. wobec 22 proc. – zauważa Anton Bubiel, prezes Rentier.io.

– Coraz częściej osoby, które dotychczas zajmowały się najmem krótkoterminowym, decydują się albo te mieszkania przeznaczyć na najem długoterminowy, albo rezygnują z nich, wystawiając je na sprzedaż – komentuje Marcin Jańczuk, ekspert rynku nieruchomości. – Jeżeli mieszkanie kupione w budynku typowo inwestycyjnym nie zarabia na siebie albo zarabia w zasadzie tyle, ile wynosi najem długoterminowy, to kalkulacja jest prosta. Takie mieszkanie sprzedajemy lub przeznaczamy na najem długoterminowy, który w obsłudze jest mniej obciążający. To trend, który się dopiero pokazuje, wcześniej raczej nieobserwowany.

Jańczuk zauważa też: – Mieszkań na rynku jest po prostu dużo. Studenci zdają sobie z tego sprawę. Mieszkania, które są relatywnie dobrze wycenione i są położone w miejscach komunikacyjnie lepszych, przyjaźniejszych do podróżowania na kampusy uczelni, znikają bardzo szybko. To, co zostaje, to zazwyczaj mieszkania, w których wyposażenie jest niedoinwestowane.

W poszukiwaniu wyższego standardu

Jańczuk potwierdza opinie właścicieli mieszkań: studenci są coraz bardziej wygodni.

– Pytają o miejsce postojowe w garażu, chcą mieć zmywarkę – komentuje ekspert. – Jeżeli ktoś wynajmuje mieszkanie przez 15 czy 20 lat i oczekuje, że bez remontu bardzo szybko znajdzie najemcę, to jest w błędzie.

Według niego obecne pokolenie studentów często wychowywało się w dobrych warunkach i takiego też, dobrego, standardu oczekuje.

– Obecnie bardzo rzadko student wchodzi do mieszkania i mówi, że je wynajmuje. Najczęściej jest umówiony z kilkoma właścicielami, z kilkoma pośrednikami. Dopiero po obejrzeniu tych mieszkań podejmuje decyzję – mówi Jańczuk. – Rynek jest zalany w dużej mierze mieszkaniami z rynku pierwotnego, które poszukują dopiero pierwszego czy drugiego najemcy. Ich standard jest więc o wiele wyższy niż lokali w budynkach z wielkiej płyty, które były wynajmowane, bo np. były w dobrej lokalizacji. Ktoś, oglądając kilka mieszkań jednego dnia, naprawdę dostrzega tę różnicę, stawia na wygody.

Jańczuk zauważa, że jeżeli ktoś nie inwestuje w mieszkanie, chociażby przeprowadzając drobne remonty, udoskonalenia, nie może oczekiwać, że będzie popularne wśród potencjalnych najemców.

– A wręcz bym powiedział, że w kolejnych latach takie mieszkania w ogóle trudno będzie wynająć – zauważa. – Studenci są coraz bardziej wymagający. Wiedzą, że często to oni rozdają karty, że rynek najmu nie jest tak silny, jak jeszcze kilka lat temu, że w niektórych lokalizacjach często są główną grupą najemców. Zwłaszcza w mniejszych miastach bez nich rynek mocno by się załamał.

eprasa.pl 45341d2020

Teatr Miniatura

Na finiszu konflikt sięgnął zenitu

Powodem najnowszego sporu w gdańskim Teatrze Miniatura były plany likwidacji pracowni stolarskiej. Po sprzeciwie związkowców wydawało się, że placówka wycofa się z tego pomysłu. Ale to był tylko pozór. Poleciała głowa, i to dyscyplinarnie.

Aleksandra Zdanowicz

• **Teatr Miniatura w Gdańsku** FOT. BARTOSZ BAŃKA / AGENCJA WYBORCZA.PL

Pracownia stolarska Teatru Miniatura działa od początku istnienia placówki. To tam powstają i są naprawiane elementy scenografii, rekwizyty oraz części teatralnych konstrukcji. Jej obecni pracownicy mają za sobą wiele lat pracy w teatrze.

W lipcu pojawiła się informacja, że pracownia zostanie zlikwidowana. Jej zadania miały realizować firmy zewnętrzne. – W piśmie, które związek zawodowy otrzymał, była informacja, że na podstawie audytu wewnętrznego z ostatnich dwóch sezonów, wyszło, że pracownia stolarska generuje bardzo duże koszty. Wliczono w nie także pensje, wszystko – mówi Przemysław Zakrzewicz, przedstawiciel związku zawodowego reprezentującego pracowników Teatru Miniatura.

Jak przekazuje, wniosek kierownictwa był jasny – bardziej opłacalne będzie zlecanie prac stolarskich na zewnątrz.

Pytali o wyliczenia

Związkowcy zakwestionowali te plany. Ich zdaniem przedstawione przez dyrekcję dane nie pozwalały ocenić, czy zastąpienie pracowni firmą spoza teatru rzeczywiście byłoby tańsze. – Zwracaliśmy się z prośbą o konkretne wyliczenie: na jakiej podstawie, jakie dane zostały wzięte pod uwagę, skąd się wzięły podane kwoty i do czego są porównywane. Nie dostaliśmy takiego szczegółowego wyliczenia – mówi Zakrzewicz.

Przedstawiciel związku zwraca też uwagę, że w innych teatrach korzystanie z usług zewnętrznych nie zawsze oznacza oszczędności. – Zamówione na zewnątrz elementy przychodziły, a i tak musiały zostać dostosowane przez własną pracownię stolarską do wymogów sceny. Naszym zdaniem generowało to więc podwójne koszty – mówi.

Związkowcy przekonywali również, że własna pracownia może być dla teatru nie tylko kosztem. Doświadczeni pracownicy i wyposażenie pracowni mogłoby być wykorzystywane, żeby świadczyć usługi innym instytucjom kultury.

W obronie pracowni rozpoczęła się akcja społeczna. W internecie 400 osób podpisało petycję do prezydent Gdańska. W sprawę zaangażowali się przedstawiciele środowiska teatralnego. Związkowcy napisali pismo do biura prezydenta Gdańska ds. kultury, prosząc o interwencję i mediację.

Po zmianach kadrowych związkowcy liczą na poprawę relacji z kierownictwem placówki

– Zrobił się spory szum w środowisku teatralnym. Poruszyliśmy Gildię Scenografów, media, radnych. Myślę, że ta akcja medialno-społeczna doprowadziła do tego, że dyrekcja wycofała się z tego, co proponowała – mówi teraz Zakrzewicz.

Nie wiadomo jednak, czy w sprawę bezpośrednio zaangażowało się miasto. Związek otrzymał odpowiedź z biura prezydenta ds. kultury, że sprawa pozostaje poza zakresem jego kompetencji. Jednocześnie zachęcono strony do dialogu. – Oficjalnie nie wiemy więc o żadnych działaniach ani pani prezydent, ani biura prezydenta ds. kultury. Możemy tylko podejrzewać, że gdzieś tam coś z biura wyszło – mówi przedstawiciel związku.

Zostaje, ale zmieni nazwę

W piątek związkowcy otrzymali oficjalne stanowisko Teatru Miniatura. Wynika z niego, że pracownia stolarska nie zostanie zlikwidowana, a zatrudnieni w niej pracownicy nie stracą pracy.

Nam teatr wyjaśnia jednak, że nie oznacza to pozostawienia pracowni dokładnie w takim kształcie jak dotychczas. Dorota Barczak-Perfikowska, rzeczniczka prasowa Teatru Miniatura informuje, że zmiany zostaną wprowadzone i będą miały charakter „organizacyjny i porządkujący strukturę organizacyjną". Teatr planuje ujednolicić stanowiska w ramach pracowni plastycznej, utworzyć stanowisko brygadzisty pracowni plastycznej oraz zmienić nazwę pracowni plastyczno-stolarskiej na pracownię plastyczną. – W ramach nowej struktury realizowane będą wszystkie zadania związane z przygotowaniem środków inscenizacji, w tym również prace stolarskie – informuje rzeczniczka.

Teatr podaje również, że odbyły się rozmowy z pracownikami pracowni, podczas których „wypracowano rozwiązanie satysfakcjonujące obie strony". Nie wiadomo jednak, ilu pracowników będzie po reorganizacji wykonywać prace stolarskie ani czy zakres tych prac pozostanie taki sam.

W sprawie pojawił się też zupełnie, zaskakujący dla wielu, wątek. Jak poinformował związek zawodowy, jeden z dwóch pracowników wykonujących dotychczas pracę w stolarni został zwolniony dyscyplinarnie. Związkowcy przekonują, że był objęty szczególną ochroną, co wynika z Ustawy o związkach zawodowych.

– Dostał dyscyplinarne zwolnienie z pracy z błahego powodu, nieusprawiedliwiającego takiego trybu – twierdzi Zakrzewicz.

Zwolnienie nastąpiło więc zaledwie kilka dni po informacji o pozostawieniu pracowni. To istotna zmiana, ponieważ – jak podkreśla Zakrzewicz – pracownia, która dotychczas miała dwóch pracowników, nie jest jego zdaniem w stanie skutecznie wykonywać swoich zadań, jeśli pozostanie w niej tylko jedna osoba. Związek pyta więc o faktyczny kierunek zmian w teatrze.

Teatr nie odniósł się do zarzutów dotyczących zwolnienia. Rzeczniczka placówki poinformowała jedynie, że teatr „nie zamierza publicznie, za pośrednictwem prasy, komentować kwestii związanych ze sprawami pracowniczymi teatru, które mogłyby naruszać przepisy prawa".

Miniaturę czeka modernizacja

Spór o przyszłość pracowni stolarskiej rozgrywa się w momencie, gdy Teatr Miniatura przygotowuje się do dużej modernizacji. W piątek w siedzibie teatru podpisano umowę na przygotowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej tego remontu. Modernizacja ma obejmować m.in. dostosowanie funkcji teatru i wyposażenia scenicznego, lepsze wykorzystanie powierzchni budynku, termomodernizację, poprawę dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz modernizację części technologicznej i instalacyjnej. Dokumentacja ma być gotowa do końca 2027 roku.

W informacji dotyczącej inwestycji teatr nie wspomina o przyszłości pracowni stolarskiej ani o zmianach w jej organizacji.

Sprawa stolarni jest częścią szerszego konfliktu pomiędzy związkiem zawodowym a dotychczasową dyrekcją Teatru Miniatura. Zakrzewicz twierdzi, że od powstania związku jego przedstawiciele spotkali się z dyrektorem Michałem Derlatką tylko raz – 18 grudnia 2024 roku. Później, jak relacjonuje, w sprawach dotyczących m.in. wynagrodzeń i warunków pracy kontakt z dyrekcją odbywał się głównie za pośrednictwem kancelarii prawnej. – Dyrektor nie chciał z nami rozmawiać – mówi Zakrzewicz.

Według niego w Teatrze Miniatura w związku jest 13 pracowników, ale tylko dwie osoby zdecydowały się działać w nim jawnie. – Reszta nie ujawniała swojej przynależności przed dyrekcją. Członkowie związku nie mieli odwagi nawet reprezentować samych siebie przed dyrekcją – twierdzi.

Pracowników Teatru Miniatura reprezentuje w imieniu związku oprócz Przemysława Zakrzewicza, także Agata Majewska. Oboje pracują w innych miejskich instytucjach.

Sytuacja jest o tyle zaskakująca, że od 1 września Teatr Miniatura będzie miał nową dyrekcję, więc do eskalacji doszło na finiszu obecnego dyrektora na stanowisku. Po zmianach kadrowych związkowcy liczą na poprawę relacji z kierownictwem placówki. – Mamy nadzieję, że nastąpi nowe otwarcie między związkiem a dyrekcją teatru – mówi Zakrzewicz.

Podkreśla też, że wolałby, aby pracowników Miniatury reprezentowała – jak ujawniony związkowiec – osoba zatrudniona w teatrze, a nie zewnętrzny przedstawiciel związku. Warunkiem jest jednak, jak mówi, stworzenie atmosfery, w której pracownicy nie będą się obawiać konsekwencji swojej działalności związkowej. ●

OGŁOSZENIE Gdańsk/34449101

2 GD

eprasa.pl 45341d2020

Pomorskie firmy angażują się w budowę atomu na Pomorzu

Prace przygotowawcze przy projekcie budowy elektrowni jądrowej Lubiatowo-Kopalino na Pomorzu z miesiąca na miesiąc nabierają coraz bardziej realnych kształtów. Za postępem projektu stoi coraz więcej polskich przedsiębiorstw, w tym wiele firm z Pomorza, które już dziś aktywnie uczestniczą w przygotowaniach do budowy siłowni jądrowej w gminie Choczewo dostarczając usługi, technologie oraz specjalistyczne kompetencje.

Przedsiębiorstwa z Pomorza odpowiadają za kolejne elementy infrastruktury niezbędnej do realizacji inwestycji, stopniowo zwiększając swoje zaangażowanie w projekcie. To rosnące zaangażowanie pokazuje, że projekt jądrowy staje się konkretną szansą rozwojową dla lokalnego biznesu. Skala udziału polskich przedsiębiorstw znajduje odzwierciedlenie w konkretnych liczbach. Od 2020 roku Polskie Elektrownie Jądrowe zawarły umowy z ponad 470 krajowymi podmiotami o łącznej wartości przekraczającej 1,2 miliarda złotych. Wśród nich 77 pochodzi z Pomorza, a umowy z nimi warte są około 370 milionów złotych. Co ważne, w projekcie uczestniczą zarówno większe przedsiębiorstwa, jak i mniejsze, lokalne firmy, które dzięki swojemu doświadczeniu i znajomości regionu skutecznie włączają się w przygotowania do inwestycji.

Jednym z przykładów skutecznego zaangażowania lokalnego biznesu jest pomorska spółka Engrid, specjalizująca się w budowie i utrzymaniu sieci elektroenergetycznych. Firma zrealizowała jeden z kluczowych elementów przygotowania przyszłego placu budowy pod elektrownię jądrową, odpowiadając za budowę oraz utrzymanie sieci elektroenergetycznej zasilającej teren inwestycji.

Spółka odpowiadała za powstanie stacji transformatorowej, która połączyła teren przyszłej elektrowni z siecią Energa-Operator. Było to pierwsze fizyczne połączenie inwestycji z krajowym systemem dystrybucyjnym i jednocześnie ważny etap w procesie przygotowywania infrastruktury towarzyszącej.

Rajmund Geliński, członek zarządu firmy Engrid podkreśla, że decyzja o zaangażowaniu się w projekt zapadła w oparciu o przekonanie, że energetyka jądrowa będzie za dekadę jednym z filarów przyszłego systemu elektroenergetycznego Polski. I choć wiele krajowych przedsiębiorstw nie posiada jeszcze doświadczenia przy budowie elektrowni jądrowych, dysponują one wieloletnią praktyką w realizacji zaawansowanych inwestycji energetycznych. W przypadku Engrid szczególnie istotne są doświadczenia zdobywane podczas współpracy z operatorami takimi jak Energa, Enea, PGE, Tauron czy Polskie Sieci Elektroenergetyczne.

Z poziomu wykonawcy ważnym elementem jest to czy proces zakupowy jest konkurencyjny. Postępowania PEJ są otwarte dla szerokiego grona wykonawców, a wymagania stawiane oferentom są dostosowane do charakteru i zakresu konkretnych zamówień. W efekcie także mniejsze firmy mogą skutecznie ubiegać się o udział w projekcie.

Usługi realizowane lokalnie nie ograniczają się oczywiście do sektora elektroenergetycznego. Pomorskie firmy uczestniczą też m.in. w pracach ziemnych i melioracyjnych, usługach geodezyjnych, działaniach środowiskowych, monitoringu, logistyce oraz szeregu innych prac wspierających realizację projektu jądrowego. PEJ podpisały umowy ramowe dotyczące remontów lokalnych dróg z pięcioma polskimi przedsiębiorstwami, z czego trzy firmy pochodzą z Pomorza.

Jedną z nich jest lokalne przedsiębiorstwo budowlane z Lubiatowa od lat działające na terenie gminy Choczewo. Firma budowlana „Dziobak" wykonuje prace związane zarówno z przygotowaniem terenu planowanej elektrowni, jak i z inwestycjami towarzyszącymi prowadzonymi w jej otoczeniu.

Jak podkreśla Pan Aleksander Dziobak, przedstawiciel firmy, jako lokalni przedsiębiorcy uważnie obserwowali rozwój inwestycji jądrowej i poszukiwali możliwości włączenia się w jej realizację. Kluczową rolę odegrała wtedy Platforma Zakupowa PEJ, gdzie na bieżąco publikowane są informacje o postępowaniach i innych formach współpracy. Po analizie ogłoszeń firma zdecydowała się ubiegać o udział w projekcie. Decyzję ułatwiło doświadczenie zdobyte przy realizacji innych projektów budowlanych, obejmujących między innymi budowę dróg, obiektów mieszkalnych oraz ich kompleksową obsługę. Przedsiębiorca podkreśla, że sam proces zgłoszenia był przejrzysty. Po uzyskaniu dostępu do platformy wystarczyło przeanalizować wymagania postępowania, ocenić własne możliwości techniczne oraz doświadczenie, a następnie przygotować i złożyć ofertę. Od ponad dwóch lat firma Dziobak realizuje więc na rzecz projektu jądrowego prace interwencyjne oraz zadania związane m.in. z budową i przebudową dróg.

Przedstawiciele obu wspomnianych firm zapytani o największe wyzwania wskazują przede wszystkim kwestie formalne. Przy inwestycji tej skali, co projekt pierwszej polskiej elektrowni jądrowej, kluczowe jest spełnienie określonych wymagań oraz przygotowanie odpowiedniej dokumentacji jeszcze przed rozpoczęciem prac. Lokalni przedsiębiorcy podkreślają, że dzięki doświadczeniu zdobytemu przy wcześniejszych inwestycjach kwestie organizacyjne nie stanowiły większej przeszkody.

Obawy przedsiębiorców dotyczące rozbudowanych procedur czy konieczności posiadania specjalistycznych certyfikatów często się nie materializują. Jak wskazują przedstawiciele firmy Dziobak z Lubiatowa, procedur rzeczywiście jest więcej niż przy standardowych inwestycjach, jednak po zapoznaniu się z nimi stają się naturalnym elementem codziennej pracy. W przypadku realizowanych usług nie było również konieczności posiadania szczególnych certyfikatów branżowych. Istotne były natomiast doświadczenie przy pracach, o które dana firma się ubiegała, wiedza techniczna oraz posiadane zaplecze sprzętowe.

Projekt jądrowy w gminie Choczewo to jednak nie tylko przestrzeń, w ramach której lokalne firmy ze sobą konkurują, ale także okazja do współpracy. W zależności od zakresu prac tworzone są bowiem też sieci podwykonawców, wzajemnie uzupełniających swoje kompetencje. Dotyczy to między innymi przedsiębiorstw z Lubiatowa, Kielna czy okolic Kartuz, które realizują własne kontrakty dla PEJ, a jednocześnie uczestniczą w zadaniach wykonywanych przez większych wykonawców działających przy projekcie.

Dla wielu przedsiębiorstw udział w budowie pierwszej elektrowni jądrowej oznacza znacznie więcej niż jednorazowy kontrakt. To możliwość zdobycia nowych doświadczeń, rozwoju kompetencji oraz budowania referencji przy strategicznej inwestycji państwowej. Postęp całej inwestycji jądrowej jest też stymulujący dla regionu. Wraz z elektrownią powstaje infrastruktura drogowa, kolejowa i energetyczna, która w kolejnych latach będzie wspierać rozwój gospodarczy Pomorza, przyciągać nowych inwestorów oraz tworzyć miejsca pracy.

Doświadczenia pomorskich przedsiębiorców pokazują, że udział w projekcie jest realną szansą nie tylko dla największych konsorcjów budowlanych, ale też dla mniejszych, lokalnych firm, które dzięki obecności na miejscu często potrafią być bardziej konkurencyjne, niż ich więksi konkurenci.

Gdańsk/34446350

eprasa.pl 45341d2020

Historia klubu „Rozi" oczami skruszonego gangstera

Strzelaniny, prostytucja, porwania i miliony złotych zysku

Witalij O. ps. Witek to skruszony gangster, były bokser, który przez 15 lat zapewniał ochronę w najsłynniejszym klubie nocnym w Gdańsku. Opowieść z perspektywy niepozornego, czerwonego domku przy ul. Słupskiej jest jak kronika trójmiejskiej przestępczości zorganizowanej.

Paweł Wojciechowski

Witalij O. ps. Witek to postać obecna w trójmiejskim półświatku przestępczym od wczesnych lat 2000. Rocznik '81, urodzony w Odessie bokser, jak sam się chwalił, były mistrz Ukrainy wagi lekkośredniej. Ma podwójne obywatelstwo: polskie i ukraińskie. W Polsce wielokrotnie karany, m.in. za pobicia, wyłudzanie haraczy, zatrzymywany do śledztw dotyczących zorganizowanych grup przestępczych, wyspecjalizowany w ochronie klubów i dyskotek.

Byłem jak straszak na ludzi. Potrafię się bić, nie będę ukrywał. I wszyscy na mieście o tym wiedzieli

– przyznawał podczas jednego z przesłuchań w prokuraturze.

ZNAD ZATOKI PERSKIEJ NA ŁAWĘ OSKARŻONYCH

Dziś Witek jest jedną z 32 osób oskarżonych o udział w grupie przestępczej prowadzącej najsłynniejszy na Pomorzu klub nocny – drink bar „Rozi". Odpowiada za udział w grupie, czerpanie korzyści z nierządu i nielegalne posiadanie broni. W innym procesie odpowiada za pranie brudnych pieniędzy i korumpowanie funkcjonariusza Centralnego Biura Śledczego Policji. W Prokuraturze Regionalnej w Gdańsku toczy się przeciwko O. jeszcze inne śledztwo – za fałszowanie pieniędzy w Hiszpanii.

Proces sutenerów rozpoczął się przed gdańskim sądem okręgowym 13 sierpnia i Witek był przesłuchiwany jako pierwszy. Według śledczych przez ponad 15 lat Witalij był „cichym wspólnikiem" zarządu klubu, szefem ochrony od – jak sam przyznał – zadań nadzwyczajnych.

W czerwcu 2021 roku został zatrzymany podczas nalotu CBŚP na klub. Po zwolnieniu z aresztu zbiegł do Zjednoczonych Emiratów Arabskich, w których prowadził wypożyczalnię samochodów. Na wniosek polskich organów ścigania został w końcu zatrzymany i, ku zaskoczeniu śledczych, ekstradowany do Polski w listopadzie 2025 roku.

Od tamtej pory, jako jedyny oskarżony w śledztwie dotyczącym „Rozi", przebywa w areszcie tymczasowym. Zarówno w trakcie śledztwa jak i obecnie przed sądem szeroko opowiada o działalności klubu, współpracuje z organami ścigania, licząc na łagodny wyrok sądu.

– Chcę jak najszybciej wrócić do rodziny, do dzieci – tłumaczył na ostatniej rozprawie. Z jego wyjaśnień składanych przed prokuratorem wyłania się obraz klubu, w którym przez ostatnie dekady krzyżowały się drogi najpoważniejszych gdańskich przestępców.

– Jego wyjaśnienia uważam za wiarygodne, ale Witalij O. ma tendencję do umniejszania swojej roli w całym procederze – słyszę od prokuratora Damiana Jażdżewskiego, prokuratora Prokuratury Okręgowej w Gdańsku, delegowanego do pomorskiego wydziału zamiejscowego Prokuratury Krajowej.

KULKA OD „ZACHARA", SZTAMA Z „OLEM"

Witalij O. ochroną klubu „Rozi" zajmował się od połowy 2005 roku. W tamtych latach, aby nocny klub mógł z powodzeniem działać w Gdańsku, musiał stać na dwóch nogach: jednej umocowanej w świecie gangsterskim, a drugiej – w policji. Witalij O. zapewniał, że tak właśnie było.

Witek nie był człowiekiem z przypadku. W tamtych latach dobrze znał się z trójmiejskimi gangsterami, w tym m.in. z Danielem Zacharzewskim, ps. „Zachar", szefem tzw. „klubu płatnych zabójców", brutalnie zamordowanym przy pętli w Oliwie w 2009 roku.

– Nie zliczę, ile razy za dzieciaka brałem udział w walkach ulicznych z Zacharem – wyjaśniał Witek. Opowiedział, że w pierwszej dekadzie lat 2000. grupa Zachara kilkukrotnie próbowała ściągnąć haracz od szefów „Rozi".

– Jego ekipa wjechała do klubu, kiedy byłem tymczasowo aresztowany do sprawy „Lewego". Po wyjściu spotkałem się z Zacharem „na budach" w Brzeźnie. Wyjaśniłem, że w tym uczestniczę i ma dać spokój.

Ale niedługo później ludzie „Zachara" zaatakowali klub.

– Po zadymie spotkaliśmy się w Osowej. W trakcie kłótni postrzelił mnie w nogę, ale zdążyłem do niego dobiec. Biłem go tak mocno, że później przez trzy tygodnie leżał w szpitalu w Warszawie. Mnie w szpitalu na Zaspie opatrzył znajomy lekarz. To mógł być 2008 rok. Po tym incydencie Zachar dał sobie spokój z „Rozi". Korzystał z usług klubu ze znajomymi jako gość – opowiadał Witek.

W tamtym czasie konkurencją dla „Rozi" była działalność Olgierda L. ps. Olo, skazywanego za sutenerstwo i udział w grupach przestępczych gdańskiego gangstera.

– Znałem Olka. Nigdy nie próbował najeżdżać „Rozi". Trzymał się z daleka. Po prostu nie wchodziliśmy sobie w drogę – wspominał Witek. – Raz były jakieś nieporozumienia, że Bartek [Bartosz W. ps. „Gucio", oskarżony o kierowanie grupą przestępczą, szef „Rozi"] kogoś oszukał. Dostałem telefon: „Witek, przyjedź". Porozmawiałem z Olkiem, wyjaśniłem, że to są moi koledzy i sprawa się rozmyła – wyjaśniał w śledztwie Witalij.

PIENIĄDZ GONI PIENIĄDZ

– Cały zarząd „Rozi", Bartosz W., Michał D. i Robert D. ps. Bercik, to moi koledzy z dorosłego dzieciństwa – wyjaśniał bokser. – Znaliśmy się z sal treningowych, gdzie uczyłem boksować. Bartosza W. poznałem natomiast, gdy on był barmanem w klubie Max we Wrzeszczu [nieistniejąca dziś dyskoteka przy stacji SKM Gdańsk Politechnika]. Potem Bartek dogadał się z panią Bożeną [Bożena M., właścicielka lokalu, gdzie mieści się „Rozi", również oskarżona o udział w grupie]. Pani Bożena nie chciała dać w dzierżawę lokalu trzem osobom, tylko jednej. Chodziło o to, by nikt nie dowiedział się, jakie klub przynosi korzyści – tłumaczył Witalij O.

Prokurator wyliczył, że Bartosz W. przez 15 lat działalności „Rozi", zarobił ok. 45 mln zł.

– Mieliśmy z Bartkiem różne interesy – wyjawił Witek. – Utrzymywaliśmy cały czas kontakt, on jest chrzestnym mojej córki. Handlowaliśmy działkami i nieruchomościami, udzielaliśmy pożyczek. Bartek dawał mi pieniądze na zakup paliwa, gdy otwierałem stacje benzynowe, płacił na moją spółkę Ekoenergia. Prowa-

eprasa.pl 45341d2020

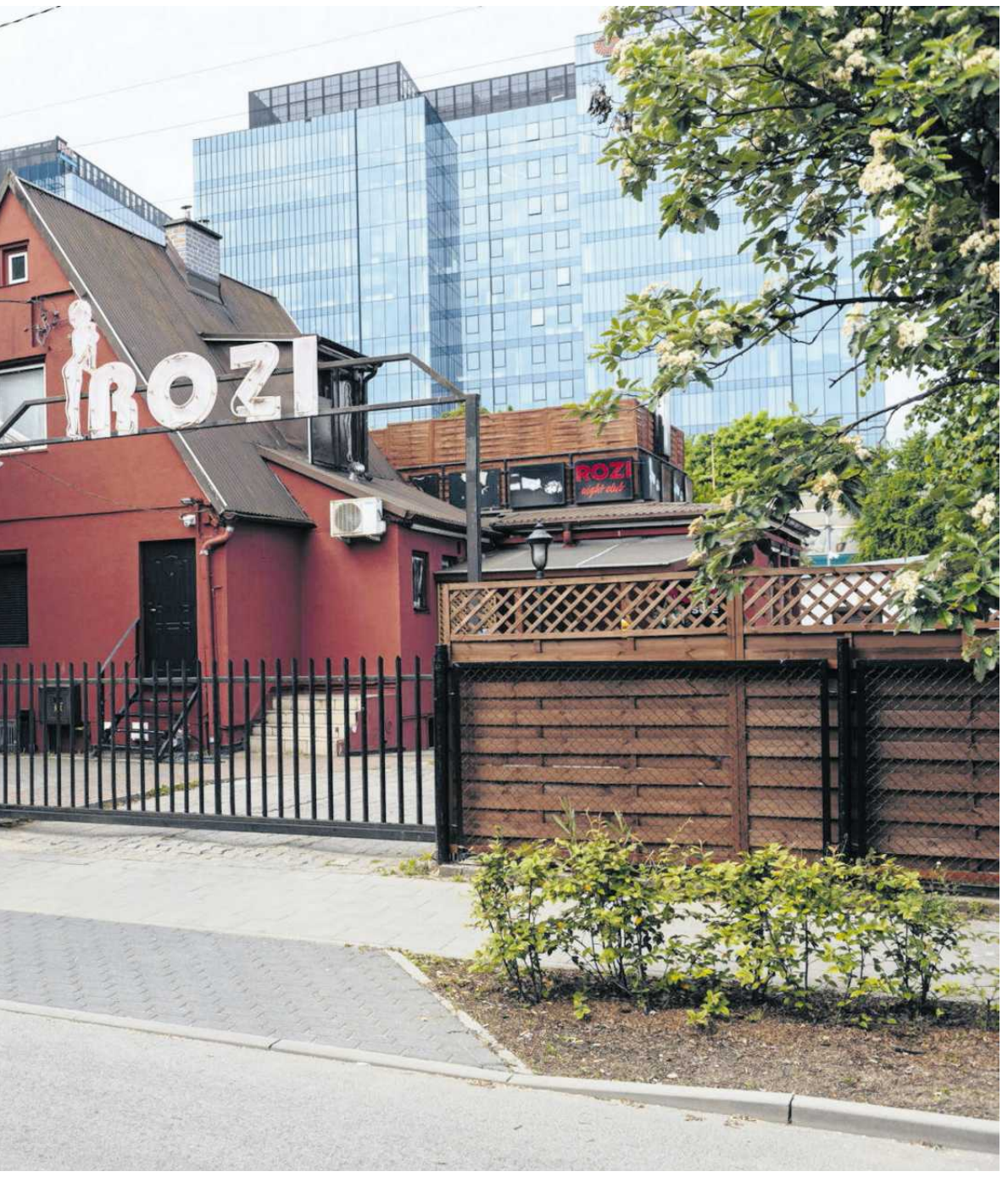

• **„Rozi", najsłynniejszy klub nocny w Gdańsku** FOT. BARTOSZ BAŃKA / AGENCJA WYBORCZA.PL

dziliśmy klub „Insomnia" w Gdańsku. Bartek pomagał mi, gdy ukrywałem się przed policją w 2007 roku. Opłacał mojej rodzinie wynajem apartamentu w Sea Towers w Gdyni, a później domu w Gdańsku, płacił za leasing samochodu. Jeździliśmy razem na narty, czy do Disneylandu z rodzinami – opowiadał Witalij O.

Stosunki Witka z Guciem pogorszyły się w 2018 roku, gdy Witek zaczął wyjeżdżać do Hiszpanii, a Bartek miał coraz większy problem z uzależnieniem od narkotyków i alkoholu.

– Poleciłem mu wtedy, aby ochroną zajęła się firma SAKO, należąca do Marka Ch. – wyjawiał Witalij. – Znaliśmy się z Markiem z różnych sal treningowych, dlatego go poleciłem. Chodziło o to, by Bartek się ogarnął [z uzależnieniami i kontrolą nad klubem] – mówił Witek.

Marek Ch. ps. Ciupaga również jest oskarżony o udział w grupie, czerpanie korzyści z prostytucji i pranie brudnych pieniędzy. To były szef gdańskich antyterrorystów, trener sztuk walki, niekarany. Po odejściu ze służby jego firma ochroniarska obstawiała bramki w najpopularniejszych klubach w Gdańsku i Sopocie. Gdy podczas procesu słuchał prokuratorskich zarzutów, z uśmiechem kręcił głową.

Witalij w procesie obciąża Bartka W. za to, że ten miał się od niego odwrócić po aresztowaniu w 2021 roku, kiedy jego „rodzina potrzebowała pomocy". W śledztwie Bartosz W. również obciążył wyjaśnieniami Witalija O.

Wyobrażenie o dochodach grupy daje też majątek zabezpieczony przez śledczych: przejęto w sumie 17 nieruchomości na szacunkową kwotę 25 mln zł.

ZAKAZ WSTĘPU DLA PSEUDOKIBICÓW. WYJĄTEK: ŚLEDZIU

Grupa z „Rozi" podsłuchiwana była przez CBŚP od 2018 roku. Z podsłuchanych rozmów wynika, że Witalij O. był szefem ochrony, nazywany był też wspólnikiem Bartosza W. Sam O. nie przyznaje się do tak ważkiej roli w przestępczej strukturze, ale potwierdza, że miał wpływ na to, kto stał na bramce w „Rozi". Rzucał pseudonimami: Litwin, Jaszczur, Koksik, Kulturysta.

– Chłopaki od Bartka byli duzi, ale nie mieli ikry. Zostało im powiedziane, że jak coś się dzieje, to mają dzwonić do mnie – wyjaśniał Witalij O.

Ochroniarzy od Witka było kilku. To m.in. oskarżeni Krzysztof N. ps. Wasyl, Sebastian Sz., Arkadiusz O. Na bramce stał także Arkadiusz M. ps. Pirat. To nieżyjący już gangster, skazywany m.in. za haracze i porwania dla okupu.

– Później dowiedziałem się, że Pirat chciał mnie porwać razem z Klimasem. Chyba w 2012 roku miałem iść na ślub Pirata, ale w tym dniu Pirat został zatrzymany przez policję za porwanie Tediego – opisywał Witalij O.

Na bramkę do „Rozi" Witek sprowadził też Grzegorza H. ps. Śledziu. To pseudokibic Lechii Gdańsk, który ma wytatuowanych pięć swastyk i motto SS. W środowisku pseudokibiców Lechii Gdańsk Śledziu ma status legendy.

Jest też znajomym z trybun Karola Nawrockiego. Obecny prezydent, jeszcze jako dyrektor Muzeum II Wojny Światowej poręczał za Śledzia, gdy ten został zatrzymany przez duńską policję za pomeczową burdę 1 września 2017 r. na stadionie Parken w Kopenhadze. – Nienawidzę pseudokibiców Lechii Gdańsk, mieli ode mnie zakaz przychodzenia do klubu. Poza Śledziem i jego znajomymi – mówił śledczym Witalij O.

MACZETA WBITA W AUTO SZEFA

Witalij O. opisywał też charakter swojej pracy w klubie. – Odpowiadałem za to, by był spokój. Przyjeżdżałem do klubu trzy razy w tygodniu. Średnio raz w miesiącu dochodziło do bójki. Przychodziły różne grupy, również spoza Trójmiasta – opisywał Witek.

Wspominał, że w 2018 roku klub został zaatakowany przez grupę około 20 Ormian. Pisaliśmy na łamach „Wyborczej" o tej napaści. W samochód Bartosza W. wbili wówczas maczetę, pobity został jeden z ochroniarzy, Krzysztof N. W bijatyce brał udział także Witalij. Wówczas doszło do wystrzału z broni palnej, pistoletu CZ 8mm, należącego do Witalija. Pocisk utknął w drzwiach. – Gdyby ta broń nie wypaliła, najpewniej by nas tam zadźgali – wspominał w sądzie gangster.

Swoją rolę określał jako „ochroniarza od zadań nadzwyczajnych". – Byłem również obecny podczas ważniejszych spotkań. Odpowiadałem za bezpieczeństwo kobiet. Ale interweniowałem też, kiedy któraś z nich nadużywała alkoholu bądź narkotyków. Zajmowałem się również mężczyznami tych kobiet, którzy czasem przychodzili i robili awanturę o to, że ich partnerka pracuje w klubie – wspominał Witalij.

Zaznacza, że nigdy nie rozliczał prostytutkom pensji. – Tym zajmował się Bartosz W. oraz Sylwia P., jego dziewczyna [współoskarżona o kierowanie grupą]. Za 'politykę narkotykową" w klubie również miał odpowiadać Bartosz W. i Sylwia P. To oni mieli ustalać ceny i sposób sprzedaży kokainy. Część towaru nabijana była na kasę w barze jako owoce (mają tańszy VAT niż inne produkty). – Przez lata dilerów z miasta było w klubie multum – podsumował Witalij O.

ZASADA NR 1: BRAMKA NIE SPOUFALA SIĘ Z BAREM

Ochroniarze, poza stałą pensją, mieli również profity z kwot kasowanych od klientów za wejście do klubu oraz procent utargu z baru.

– Gdy stawka za wejście wynosiła 20 zł, połowa należała się bramce, na której podczas zmiany była jedna bądź dwie osoby. Czasem dochodziło do konfliktów, gdy na sali bawiło się więcej osób niż zapłacono na bramce. Od czasów Bożeny M. panowała zasada, aby bramka nie spoufalała się z barem. Do oszustw na barze najczęściej dochodziło, gdy był tam Robert D. ps. Bercik, największy cwaniak – opisywał Witalij w sądzie. – Kiedyś Bartek mówił mi, że został oszukany przez Roberta D. na sześć milionów złotych. Po tym jak Bartek wyrzucił z pracy Roberta i Michała D., widziałem, że finansowo wyraźnie się poprawiło – opowiadał Witalij O. To wspólnicy W., pełnili rolę menadżerów sali.

Były ochroniarz potwierdził, że klub miał jasny i hierarchiczny podział obowiązków. W dostarczanie klientów, a także w transport narkotyków zaangażowani byli taksówkarze. Samochody mieli oklejone reklamami z „Rozi". Osobno działali kierowcy, którzy dowozili kobiety do klientów.

– Nie wiem, kto ile zarabiał. Bartosz W. pilnował, aby nikt nie wiedział, ile zarabiają inni. Barmanki i kelnerki pod groźbą wyrzucenia z pracy miały zakaz mówienia, kto, za co i ile zapłacił – mówił Witalij. Bar prowadził tzw. kartki, gdzie zapisywano wydatki za tzw. wynajem pokoi (od 200 zł w górę za godzinę). – Kartki te były strzeżone jak Fort Knox – mówił Witalij przed sądem. I dodał: Ale największe zarobki i tak były ze sprzedaży alkoholu. Piwo potrafiło kosztować 50 zł.

W klubie pracowała też była żona Bartosza W., Honorata, a za barem stała córka Paulina. W. zatrudniał nawet zięcia i teścia do prac gospodarczych. W „Rozi" jako księgowa pracowała też żona Michała D., czyli wspólnika Bartosza W.

Kobiety sprowadzano do pracy głównie z zagranicy poprzez spółkę księgowej, np. z Białorusi, Ukrainy, czy Azerbejdżanu. – Czasem poprzez zawieranie małżeństw legalizowany był pobyt tych kobiet w kraju – wyjaśniał Witalij O.

Wspomniał, że nie wszyscy klienci byli zadowoleni z usług. – Był przypadek jednego Norwega, któremu ściągnięto z karty 50 tys. zł. Były w tej sprawie jakieś wezwania na przesłuchania, ale nie wiem, jak to się skończyło – wspominał Witek przed sądem.

NA GRILLU Z POLICJANTEM CBŚP

Witalij O. przyznawał, że choć kilkukrotnie na przestrzeni lat klub był przeszukiwany przez policję, to nie było z tego wielkich konsekwencji. – Miałem wielu przyjaciół z drugiej strony, na komisariatach, w policji. Znałem m.in. [Jarosława] Marca [w 2007 roku dyrektor CBŚP, wcześniej w zarządzie w Gdańsku] i innych antyterrorystów.

Przed sądem Witek opowiedział o przyjaźni z byłym już funkcjonariuszem CBŚP, Danielem P., rodzinnych odwiedzinach i wspólnych wyjazdach. Ten policjant miał ostrzec Witalija przed planowanymi akcjami policji. Obecnie funkcjonariusz jest wydalony ze służby, a proces przeciwko niemu toczy się w Sądzie Rejonowym Gdańsk-Południe w Gdańsku. Przebieg rozpraw jest utajniony.

– Panowie z CBŚP też zamawiali dziewczyny. Było to trzy razy w 2015 i w 2016 roku. Zamawiał policjant o pseudonimie Bandi. Później nowe szefostwo zrobiło z tym porządek – wyjaśniał na przesłuchaniu Witalij O.

Warto zaznaczyć, że śledztwo wszczęte przeciwko grupie działającej w „Rozi" zostało zainicjowane dzięki funkcjonariuszom CBŚP z Gdańska. – Postawili sobie za punkt honoru zrobienie porządku z całą tą grupą – słyszę od prokuratora Jażdżewskiego.

Proces w sądzie zapewne szybko się nie skończy. Kolejną rozprawę, na której kontynuowane będzie przesłuchanie Witalija O., ma odbyć się 17 września. Następna w kolejce do przesłuchania jest Bożena M., właścicielka nieruchomości przy ul. Słupskiej w Gdańsku.

Śledztwo wszczęte przeciwko grupie działającej w „Rozi" zostało zainicjowane dzięki funkcjonariuszom CBŚP z Gdańska. – Postawili sobie za punkt honoru zrobienie porządku z całą tą grupą – słyszę od prokuratora Damiana Jażdżewskiego

eprasa.pl 45341d2020

Poleciały na włoskie wakacje

Powrót zamienił się w koszmar

Czekały na lot w Katanii, gdy dostały informację, że samolot do Polski poleci, ale z Palermo. Gdy tam dotarły, nie zostały wpuszczone na pokład. Domagają się od przewoźnika zwrotu poniesionych kosztów. Bezskutecznie.

Ilona Godlewska

Kilka lat z rzędu jeździłam na wakacje zorganizowane. W tym roku stwierdziłam: „Dobra, pojedziemy sobie same". Sycylia jest super, byłyśmy z mamą i córką zachwycone. A tu na koniec taki koszmar. Nie zapomnę tych wakacji do końca życia. Przez to, co nas spotkało, dziś nawet zdjęć nie chce mi się oglądać – opowiada pani Natalia.

Wizz Air: zbierajcie rachunki

8 sierpnia pani Natalia z mamą i córką miały wrócić z Katanii do Gdańska linią Wizz Air o godz. 22.35. Jednak ich lot został odwołany z powodu sytuacji związanej z erupcją Etny i pyłem wulkanicznym.

– I już wtedy zderzyłyśmy się z pierwszym ogromnym problemem – brakiem jakiejkolwiek realnej pomocy ze strony przewoźnika oraz ogromną barierą językową na lotnisku w Katanii – opowiada pani Natalia. – W praktyce bardzo trudno było uzyskać jakiekolwiek konkretne informacje, ponieważ osoby, do których próbowałyśmy się zwracać, nie posługiwały się językiem angielskim w stopniu pozwalającym na skuteczne wyjaśnienie sytuacji. Gdyby nie moja koleżanka, która biegle mówi po włosku, nie wiem, jak długo jeszcze siedziałabym na tym lotnisku, próbując dowiedzieć się, jak wrócić do Polski.

Pracownica lotniska przebukowała bilety pani Natalii i jej bliskich na 10 sierpnia. Tym razem z Katanii miały lecieć do Warszawy.

– Wizz Air przesłał mi również informację, że mamy samodzielnie zorganizować nocleg i wyżywienie, zachować wszystkie rachunki, a następnie wystąpić o zwrot [pieniędzy]. Zrobiłam dokładnie to, o co mnie poproszono. Zachowywałam rachunki, bilety i potwierdzenia płatności – zaznacza nasza czytelniczka.

Lot będzie, ale z Palermo

10 sierpnia rodzina ponownie pojechała na lotnisko w Katanii. Lot przez wiele godzin miał status „zaplanowany".

– Na lotnisku panował chaos. Kolejne loty były odwoływane, sytuacja była bardzo dynamiczna, a my nadal nie miałyśmy konkretnej informacji, co stanie się z naszym lotem – opowiada pani Natalia.

Najpierw godzina odlotu została zmieniona z 16.55 na 21.00. Po chwili z 21.00 na 01.25 w nocy z 10 na 11 sierpnia, mimo że lotnisko wydało komunikat o zawieszeniu odlotów i przylotów do godziny 6 rano. – Nikt nie potrafił nam powiedzieć, co właściwie się dzieje. I wtedy, około 22.30, otrzymałyśmy nagle informację od przewoźnika: lot odbędzie się, ale z Palermo – mówi pani Natalia.

Katanię od Palermo dzieli ponad 230 km. Tymczasem przewoźnik poinformował pasażerów, że nie jest w stanie zapewnić transportu i mają zorganizować go sobie sami. Rodzina pani Natalii wraz z dwiema innymi pasażerkami zamówiła taksówkę. Koszt przejazdu do Palermo: 400 euro. Dojechały na lotnisko około 1.50. Samolot nadal stał na płycie lotniska. Przeszły kontrolę bezpieczeństwa, ale nie zostały wpuszczone na pokład.

– Próbowałyśmy rozmawiać, tłumaczyć, prosić, negocjować. Bez skutku. Została wezwana policja lotniskowa, która nakazała nam wrócić na terminal. Moja córka była przerażona, mama dostała ataku astmy, był tak silny, że myślałam, że za chwilę umrze – opowiada pani Natalia.

Na pokład samolotu nie wsiadło też około 250 innych pasażerów tego samego lotu. Według informacji, które otrzymali, na pokład zdążyło wejść zaledwie około 10 osób. – I od tego momentu musiałyśmy już same wymyślić, jak wrócimy do kraju. Alternatywne loty były wyprzedane albo kosztowały kwoty, których nie byłam w stanie zapłacić – mówi pani Natalia.

Rodzina zdecydowała, że pojedzie autobusem do Rzymu. Koszt: 150 euro. Wyjechały o godz. 18, dotarłyśmy około 6.15 dnia następnego. W Rzymie musiały przeczekać kolejny dzień, bo pani Natalii udało się kupić bilety do Polski, ale na 13 sierpnia.

– Bilety z Rzymu do Gdańska kosztowały nas prawie 1900 złotych, ale byłyśmy zdeterminowane, żeby w końcu wrócić do kraju. Zresztą miałyśmy jeszcze wtedy przekonanie, że przewoźnik, tak jak obiecywał, zwróci nam poniesione koszta – mówi pani Natalia.

13 sierpnia rodzina w w końcu wróciła do Polski. – Nigdy w życiu tak bardzo nie cieszyłam się z powrotu do kraju – zaznacza pani Natalia.

Zaraz po powrocie do domu rodzina wysłała rachunki przewoźnikowi.

– Nie żądałam pieniędzy za utracone wynagrodzenie, bo przecież przez ten feralny powrót nie mogłam się zjawić w pracy na dyżurze, żądałam zwrotu realnych kosztów, które poniosłam w związku z całą sytuacją – mówi pani Natalia.

Zwrot kosztów się nie należy

Odpowiedź od przewoźnika zaskoczyła rodzinę. W mailu od Wizz Air czytamy: „Według naszego systemu nie było żadnego przekierowania lotu W4 1454. Zwrot kosztów opieki się nie należy".

– Ręce mi opadły. Mam wrażenie, że przewoźnik zwyczajnie robi z pasażerów idiotów, wysyłając wszystkim tę samą, automatyczną odpowiedź i licząc na to, że człowiek machnie ręką, odpuści i uzna, że nie warto walczyć. Ale nie odpuścimy – zaznacza pani Natalia.

Kobieta jest w kontakcie z innymi pasażerami lotu z Katanii. Zapowiadają, że jeśli przewoźnik nie rozpatrzy pozytywnie ich reklamacji, będą dochodzić swoich praw w sądzie. – Teraz mam debet na karcie kredytowej – mówi pani Natalia.

W czwartek, 20 sierpnia „Wyborcza" zapytała linie lotnicze Wizz Air, dlaczego samolot z Palermo do Warszawy nie zabrał większości pasażerów, a także dlaczego odmówiono im zwrotu poniesionych kosztów. Do momentu publikacji artykułu nie otrzymaliśmy żadnej odpowiedzi. ●

Mieliście kłopoty z powrotem z urlopu? Czekam na Państwa historie: **ilona.godlewska@wyborcza.pl**

OGŁOSZENIE PŁATNE Gdańsk/34449502

WI-V.747.8.4.2026.DK.i Gdańsk, 11 sierpnia 2026 r.

OBWIESZCZENIE

Działając na podstawie art. 9q ust. 2 i 3 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (tj. Dz.U. z 2025 r. poz. 1234 ze zm.), zwanej dalej „u.t.k.", art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks Postępowania Administracyjnego (Dz.U. z 2025 r. poz. 1691), zwanej dalej „Kpa",

Wojewoda Pomorski zawiadamia,

że zgodnie z art. 9o ust. 1 u.t.k., po rozpatrzeniu wniosku PKP Polskich Linii Kolejowych S.A. nr IRRK2/9/6.2234.2.PT.2026.ISW-01880-I.1 z dnia 1 kwietnia 2026 r., w dniu 11 sierpnia 2026 r. wydał decyzję nr WI-V.747.8.4.2026.DK o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej dla przedsięwzięcia pn.:

„Budowa elektroenergetycznej linii zasilania podstawowego oraz rezerwowego wraz ze światłowodem dla podstacji trakcyjnej „Starogard Gdański" w ramach zadania inwestycyjnego pn.: „Opracowanie dokumentacji projektowej wraz z pełnieniem nadzoru autorskiego dla budowy systemu zasilania sieci trakcyjnej w ramach zadania: „Prace na linii kolejowej nr 203 na odcinku Tczew – Czersk", na terenie działek ewidencyjnych nr:

powiat starogardzki:
gmina Starogard Gdański,
obręb 0006: 23/24, 23/26, 28, 23/3, 21/2, 20, 29, 22/4, 17, 16, 15, 13/2, 13/3, 12/1, 11, 68/4, 10/1, 9/1, 9/9, 8/2, 8/1, 7/5, 7/6, 7/7, 7/8, 7/9, 7/3, 6/6, 6/5, 6/7, 5/4, 5/1, 65, 64, 63, 42/2, 42/1, 41/1, 41/2, 40/1, 40/2, 40/3, 77/4, 77/1, 39/6, 39/8, 66, 38/3, 37/8, 37/2, 37/1, 31, 67/2, 67/1, 30/6, 30/7, 30/9, 30/10, 30/3, 56/1,

obręb 0005: 152/27, 152/39, 152/26, 152/31, 152/45, 152/25, 152/44, 152/29, 152/32, 152/24, 152/23, 152/22, 152/21, 16/1, 16/2, 17/2, 17/1, 15/9, 15/7, 15/11, 15/10, 15/8, 18/1, 18/16, 18/15, 18/9, 13/1, 12/1, 11/1, 10/1, 9/1, 8/1, 19/3, 20/3, 21/3, 22/6, 7/1, 6/1, 5/1 , 23/3, 159/1, 159/2, 158/2, 157, 22/2, 22/3, 22/5, 22/7, 22/4, 21/9, 21/7, 160, 24/1, 24/2, 172/2, 172/1, 25/1, 4/1, 4/4, 187/72, 2/4, 3/1, 3/2, 4/6, 187/71, 158/1.

Z wyżej wymienioną decyzją oraz aktami sprawy strony mogą zapoznać się w Wydziale Infrastruktury Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku przy ul. Okopowej 21/27, po telefonicznym uzgodnieniu terminu pod nr tel. 58 30-77-549

Treść decyzji została również zamieszczona w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego:

https://www.gov.pl/web/uw-pomorski/obwieszczenia-wojewody-pomorskiego-z-zakresu-wydzialu-infrastruktury5

Od decyzji stronom służy odwołanie do Ministra Finansów i Gospodarki, za pośrednictwem Wojewody Pomorskiego, w terminie 14 dni od skutecznego doręczenia. Zgodnie z art. 49 Kpa, doręczenie przez obwieszczenie uważa się za dokonane po upływie 14 dni od dnia publicznego ogłoszenia.

Jednocześnie informuję, że na podstawie art. 9w ust. 1 u.t.k. przedmiotowej decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności.

Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko

Dofinansowane przez Unię Europejską

Zadanie realizowane w ramach Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę Klimat, Środowisko na lata 2021-2027, priorytet XIV Pomoc techniczna w ramach finansowania niepowiązanego z kosztami.

OGŁOSZENIE PŁATNE Gdańsk/34449434

Sopot

Prezydent Miasta Sopotu
ul. Kościuszki 25/27
81-704 Sopot

OGŁOSZENIE
Na podstawie art. 35 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r.o gospodarce nieruchomościami (t. j. - Dz. U. z 2026 r., poz. 399 z późn. zm.)
PREZYDENT MIASTA SOPOTU informuje,
że w budynku Urzędu Miasta Sopotu, ul. Kościuszki 18 oraz w Biuletynie Informacji Publicznej, www.bip.sopot.pl, zamieszczone zostały wykazy nieruchomości przeznaczonych do:
I. Oddania w dzierżawę na czas nieoznaczony w trybie bezprzetargowym:
1) część działki nr 57/10, część działki nr 57/14, obręb 32, ul. Grunwaldzka, o łącznej pow. ca. 266 m², KW GD1S/00000859/0;
2) część działki nr 21/3, obręb 25, ul. Grunwaldzka, pow. ca 171 m², KW GD1S/00004632/1;
3) działka nr 32/6, obręb 30, ul. Armii Krajowej, pow. 596 m², KW GD1S/00020053/6;
4) działka nr 59/5, część działki nr 59/6, obręb 26, ul. Kościuszki, pow. ca 150 m², KW GD1S/00000228/8;
II. Oddania w dzierżawę na okres 3 lat w trybie bezprzetargowym:
1) działka nr 2/1, obręb 39, ul. Leśna, pow. 552 m², KW GD1S/00000627/5;
2) działka nr 133/2, obręb 23, ul. Bałtycka, pow. 17 m², KW GD1S/00001436/6;
III. Oddania w dzierżawę do dnia 30.06.2027 r. w trybie bezprzetargowym:
1) część działki nr 6/45, obręb 48, al. Niepodległości, pow. ca 102 m², KW GD1S/00019840/0;
IV. zbycia w trybie wniesienia aportu do spółki Pomorskie Centrum Reumatologiczne im. dr Jadwigi Titz-Kosko w Sopocie Sp. z o. o.:
1) działka nr 3/5, obręb 18, ul. 23 Marca, pow. 1.818 m², KW GD1S/00000369/8.

OGŁOSZENIE PŁATNE Gdańsk/34449570

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA

BURMISTRZ MIASTA MALBORKA

ogłasza w dniu 28 września 2026 r. o godz. 10.00 drugi ustny przetarg nieograniczony na sprzedaż nieruchomości lokalowej, stanowiącej własność Miasta Malborka

1. Opis nieruchomości

Przedmiotem przetargu jest nieruchomość lokalowa położona w budynku przy ul. Wiosennej 31, KW GD1M/00038376/0. Budynek, w którym znajduje się nieruchomość lokalowa został wybudowany w 1920 r. Jest to budynek mieszkalny dwurodzinny, w zabudowie szeregowej, podpiwniczony, trzykondygnacyjny, murowany.

l.p.	*adres*	*Pow. lokalu*	*Nr działki*	*pow. działki*	*udział w działce*	*Cena wywoławcza lokalu (VAT zw)*
1	ul. Wiosenna 31/2	64 m2	19/4	0.0147 ha	0.6874	242 863 zł

2. Warunki nabycia nieruchomości:

wadium w kwocie **25 000 zł** (dwadzieścia pięć tysięcy złotych) płatne najpóźniej do **25 września 2026 r.** przelewem na konto depozytowe Miasta Malborka prowadzone w PKO BP SA Nr 60 1020 1811 0000 0402 0339 9631. Za datę zapłaty uznaje się datę zaksięgowania środków na koncie Miasta Malborka.

Przetarg odbędzie się w siedzibie Urzędu Miasta Malborka Pl. Słowiański 5 w Malborku, p. 232.

Szczegółowych informacji udziela Wydział Rozwoju i Gospodarki Przestrzennej Urzędu Miasta Malborka w godzinach urzędowania - tel. 55 6290400 w. 458, 470, 471, 472. Nieruchomość udostępni zainteresowanym do oglądania Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Malborku Sp. z o.o. we wcześniej uzgodnionym terminie - tel. 55 629 86 00. Burmistrz Miasta Malborka zastrzega sobie prawo odwołania przetargu. Pełny tekst ogłoszenia znajduje się na stronie www.bip.malbork.pl oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Malborka. Pełny tekst ogłoszenia znajduje się na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Malborka i na stronie www.bip.malbork.pl

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34449960

GAZETA wyborcza

DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI

Przetargi
Ogłoszenia
Nekrologi

KONTAKT:

kontakt_komunikaty@wyborcza.pl,
tel. 507 094 232
nekrologi@wyborcza.pl,
tel. 22 555 55 55

Komunikaty.pl

nekrologi.wyborcza.pl

1 GD

eprasa.pl 45341d2020

REKLAMA

eprasa.pl 45341d2020

Polanka Redłowska w Gdyni

Plac zabaw, ścieżki, oświetlenie

Polankę Redłowską w Gdyni – jedyną w kraju leśną polanę położoną blisko centrum miasta, i nad samym morzem – czekają zmiany. Miasto wraca do planów z kadencji Wojciecha Szczurka i ogłosiło przetarg na projekt zagospodarowania tego miejsca.

Katarzyna Fryc

• **Polanka Redłowska w Gdyni**
FOT. MICHAŁ RYNIAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Polankę Redłowską – położoną w nadmorskim lesie oazę dzikiej przyrody, oddaloną kilka kroków od tętniącego życiem miasta – Gdynianie traktują, jak świętość.

W latach 1952-1980 na Polance funkcjonowały odkryte baseny zasilane morską wodą (mały brodzik dla dzieci oraz większy o długości 50 metrów z wieżą do skoków, który „zagrał" w filmie „Jutro Meksyk" ze Zbigniewem Cybulskim). Mniej więcej do roku 1990 w sąsiedztwie działał Hotel Lazurowy, po którym dziś zostało tylko trochę gruzów.

Ulubione miejsce wypoczynku

Przypomnijmy, że przez lata poprzednie władze Gdyni forsowały pomysł sprzedaży części Polanki pod przyszły hotel. Ale równolegle do prac planistów rósł opór społeczny przeciwko komercjalizacji choćby części terenu, który od dziesięcioleci Gdynianie wykorzystują jako polanę piknikową i popularne miejsce rekreacji.

W 2022 roku pod naciskiem opinii społecznej prezydent Wojciech Szczurek ostatecznie odstąpił od swoich planów.

– Po przeanalizowaniu czynników społecznych, gospodarczych, finansowych i klimatycznych podjąłem decyzję o przedłożeniu radnym projektu planu, który wyklucza jakąkolwiek zabudowę. Chcę, aby teren sąsiadujący z Polanką Redłowską stał się zielonym miejscem spacerów i rekreacji, dostępnym dla każdego. Bez mieszkań czy hotelu, które mogą powstawać gdzie indziej – zadeklarował wówczas Wojciech Szczurek.

Również w 2022 roku Rada Miasta Gdyni przyjęła plan zagospodarowania terenu Polanki Redłowskiej, a ratusz opublikował raport na temat Polanki Redłowskiej z wynikami konsultacji społecznych w tej sprawie. Główny wniosek z przeprowadzonych konsultacji był jeden – Polanka ma pozostać terenem zielonym, służącym do spacerów i rekreacji oraz dostępnym dla każdego.

Wówczas powstał poglądowy plan Polanki z podziałem na strefy.

Wielu mieszkańców chciałoby odtworzenia odkrytych basenów, ale ten postulat – głównie ze względów finansowych – zapewne nigdy nie doczeka się realizacji.

Efektem konsultacji jest główne założenie, że na nowo zostanie zagospodarowana tylko część Polanki, gdzie przed laty działały baseny (na planie oznaczona jako „Kieszeń").

Teren po basenach urządzony na nowo

Choć po zmianie władz Gdyni przez pierwsze dwa lata rządów ekipy Aleksandry Kosiorek w sprawie Polanki niewiele się działo, kilka dni temu Zarząd Dróg Miejskich ogłosił przetarg na opracowanie dokumentacji projektowej tego miejsca. Co oznacza, że miasto wraca do realizacji projektu, którego nie dokończył Wojciech Szczurek.

– Kilka lat temu mieszkańcy jasno wyrazili swoje stanowisko na temat tego, w jaki sposób mają przebiegać zmiany na Polance Redłowskiej – mówi Aleksandra Kosiorek, prezydentka Gdyni. – Samorząd kierował się właśnie tymi opiniami, które jednoznacznie podkreślały, że Polanka Redłowska ma pozostać miejscem zielonym. Po niezbędnych pracach przystępne dla mieszkańców staną się tereny po byłych basenach, które zarośnięte przez ostatnie kilkanaście lat nie były dumą tego miejsca. Nowa przestrzeń na Polance Redłowskiej, podobnie jak teren polany ogniskowej, będzie atrakcyjnym i bliskim natury miejscem do wypoczynku i rekreacji.

Dokumentacja projektowa, której wykonawcy szuka miasto, ma zawierać także uzyskanie wszystkich wymaganych uzgodnień i decyzji administracyjnych, w tym pozwolenia na budowę. Po podpisaniu umowy wykonawca będzie miał 10 miesięcy na przygotowanie dokumentacji projektowej zmian na Polance Redłowskiej.

Ścieżka sensoryczna i mała architektura

Zadaniem projektantów będzie zachowanie jak największej liczby istniejących drzew i siedlisk przyrodniczych. Na Polance zaplanowano urządzenie ponad 24 tys. m kw. terenów zielonych, również wykonanie nasadzeń nowych drzew i krzewów.

W zagospodarowanej na nowo przestrzeni mają znaleźć się także: plac zabaw, ścieżka sensoryczna, nowe ścieżki i place o nawierzchniach mineralnych, elementy małej architektury, oświetlenie, droga rowerowa.

W planach jest także przebudowa odcinka ul. Ejsmonda wraz z parkingiem oraz pętlą autobusową. Na końcu ul. Ejsmonda ma stanąć budynek z zapleczem socjalnym dla kierowców autobusów i ogólnodostępnymi toaletami. Remontu doczekają się także schody prowadzące z Polanki na plażę.

– To wymagające przedsięwzięcie projektowe. Musimy pogodzić ochronę zieleni z nowymi funkcjami rekreacyjnymi oraz przebudową infrastruktury drogowej i poprawą dostępności całego obszaru – podkreśla Michał Felon, dyrektor Zarządu Dróg Miejskich w Gdyni.

OGŁOSZENIE PŁATNE Gdańsk/34449629

OGŁOSZENIE
WÓJTA GMINY CEDRY WIELKIE
z dnia 25 sierpnia 2026 r.

o konsultacjach społecznych projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obrębu geodezyjnego Cedry Wielkie w gminie Cedry Wielkie

Na podstawie art. 17 pkt 11 i 13 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 538, z późn. zm.)

w związku z uchwałą Nr XVIII/132/2025 Rady Gminy Cedry Wielkie z dnia 31 października 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obrębu geodezyjnego Cedry Wielkie w gminie Cedry Wielkie

zawiadamiam o rozpoczęciu **dnia 19 października 2026r.** konsultacji społecznych projektu aktu planowania przestrzennego:

zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obrębu geodezyjnego Cedry Wielkie w gminie Cedry Wielkie

Z projektem konsultowanego projektu planu miejscowego można się zapoznać w Urzędzie Gminy Cedry Wielkie, ul. M. Płażyńskiego 16, 83-020 Cedry Wielkie, pokój nr **16** w godzinach pracy Urzędu oraz w wersji elektronicznej w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Cedry Wielkie na stronie internetowej https://www.e-bip.pl/Start/64/Information/234819 .

Zgodnie z Art. 8i ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 538, z późn. zm.) przewiduje się następujące formy konsultacji społecznych:

1. **Zbieranie uwag** do dnia 9 listopada 2026 r.; uwagi składa się na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej, na formularzu w postaci papierowej lub w formie dokumentu elektronicznego na adres: Urzędu Gminy Cedry Wielkie, ul. M. Płażyńskiego 16, 83-020 Cedry Wielkie, e-mail: urzad@cedry-wielkie.pl . Formularz jest dostępny pod ogłoszeniem, w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Cedry Wielkie. Składający uwagę podaje swoje imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania albo siedziby oraz adres poczty elektronicznej, o ile taki posiada, a także wskazuje, czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej wnioskiem, oraz może podać dodatkowe dane do kontaktu takie jak adres do korespondencji lub numer telefonu.
2. **Spotkanie otwarte**, które odbędzie się w dniu **28 października 2026 r**. w sali Żuławskiego Ośrodka Kultury i Sportu przy OSP, ul. Osadników Wojskowych 8, 83-020 Cedry Wielkie, początek spotkania o godz. 16.30
3. **Dyżur projektanta** planu miejscowego, które odbędzie się w dniu 28 października 2026 r. w Urzędzie Gminy Cedry Wielkie, ul. M. Płażyńskiego 16, 83-020 Cedry Wielkie, pokój nr 16 od godz. 17.00.

Informuję jednocześnie, że na podstawie art. 48 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. z 2026r., poz. 670, z późn. zm.) odstąpiono od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla dokumentu przedmiotowej zmiany planu miejscowego. W miejscu i czasie konsultacji społecznych projektu dokumentu można zapoznać się z niezbędną dokumentacją spraw.

Wójt Gmina Cedry Wielkie

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34449958

Słówko • Literówka
Quizy • Sudoku • Krzyżówki

Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

Zeskanuj QR kod i pobierz aplikację

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34449959

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny. Nasi najlepsi redaktorzy.
Możesz wybrać z bogatej oferty ponad **40** różnych newsletterów.

Zapisz się na:
wyborcza.pl/newslettery

1 GD

eprasa.pl 45341d2020

Teatr Muzyczny
im. D. Baduszkowej w Gdyni
Instytucja Kultury Samorządu
Województwa Pomorskiego
100 GDYNIA
INSTYTUCJA KULTURY
WSPÓŁORGANIZOWANA
PRZEZ MIASTO GDYNIA
Energa GRUPA ORLEN
MECENAS GŁÓWNY
Bank Polski
MECENAS
PORT GDYNIA
SPONSOR

Gdańsk/34445011

1 GDL

eprasa.pl 45341d2020

Kulturalne wydarzenia w Trójmieście

Brasswood i festiwal filmowy

– Festiwal Polskich Filmów Fabularnych i Brasswood Soundtracks są bardzo różnymi wydarzeniami, ale łączy je kilka istotnych elementów: kultura, emocje, kreatywność oraz silny związek z Pomorzem – mówi Magdalena Marszałkowska z firmy Energa, wspierającej finansowo oba festiwale.

• **Brasswood w Operze Leśnej w Sopocie** FOT. KAROL MAKURAT/REPORTER

Katarzyna Fryc

Wybierając projekty do współpracy, szukamy wydarzeń, które są ważne dla odbiorców, mają swoją wyrazistą tożsamość i dają nam możliwość tworzenia czegoś więcej niż tylko obecności marki – dodaje Magdalena Marszałkowska.

ŚWIĘTO FILMU W GDYNI

Podkreśla, że odbywający się w Gdyni Festiwal Polskich Filmów Fabularnych, który w tym roku zaprasza na swoją 51. edycję, to marka o ogromnej tradycji i znaczeniu dla polskiej kultury. Od lat jest miejscem spotkania twórców, widzów i całego środowiska filmowego, a jednocześnie przestrzenią, w której rodzą się nowe pomysły i debiutują kolejne pokolenia twórców.

– Właśnie ten aspekt jest dla nas szczególnie ważny. W tym roku, w ramach platformy „Energa włącza emocje", przygotowaliśmy konkurs dla studentów i tegorocznych absolwentów polskich szkół filmowych, dając im możliwość zaprezentowania swojej twórczości szerokiej publiczności podczas jednego z najważniejszych wydarzeń filmowych w Polsce – podkreśla Magdalena Marszałkowska, dyrektor Departamentu Marketingu w firmie Energa.

51. Festiwal Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni potrwa w tym roku od 21 do 26 września. W Konkursie Głównym powalczy 16 nowych polskich filmów pełnometrażowych, które wybrała dyrektorka artystyczna festiwalu Joanna Łapińska przy wsparciu powołanego przez nią Zespołu Selekcyjnego oraz Komitetu Organizacyjnego. – Niech to będzie edycja odkryć – życzę wszystkim, by było ich jak najwięcej. Niech tegoroczna konkursowa szesnastka stanie się doskonałym punktem wyjścia do rozmowy o współczesnym świecie, o roli polskiego kina i o jego przyszłości – mówi Joanna Łapińska.

> *Przed nami ciekawy rok. Różnorodny. Wracają z nowymi tytułami głośne nazwiska. Czekaliśmy na te filmy. Cieszy również obecność młodego kina w Konkursie Głównym. Niech to będzie edycja odkryć*
>
> **JOANNA ŁAPIŃSKA**
> dyrektorka artystyczna Festiwal Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni

Wśród filmów Konkursu Głównego jest pięć debiutów reżyserskich. O Złote Lwy powalczą w tym roku m.in. filmy „Ojczyzna" dwukrotnego zdobywcy Złotych Lwów Pawła Pawlikowskiego czy także znany już z kin anglojęzyczny film nominowanego do Oscara Jana Komasy „Dobry chłopiec" o przymusowej i niekonwencjonalnej resocjalizacji młodego kryminalisty.

W Głównym Konkursie znalazł się też najnowszy obraz Jana Holoubka „Dziki, dziki wschód", określany jako „eastern" i opowiadający o wydarzeniach z 1943 roku na terenach okupowanych przez Niemców, a także film „Nasza rewolucja" Piotra Domalewskiego, który opowiada historię miłości Gajki i Jacka Kuroniów.

Na wrześniowym festiwalu premierę będzie miała też biografia Violetty Villas w reżyserii Karoliny Bielawskiej, a także film o muzyku Lady Pank Janie Borysewiczu „Mniej obcy" w reżyserii Kristoffera Rusa.

Sprzedaż biletów na projekcje festiwalu filmowego w Gdyni rozpocznie się online 10 września o godz. 10, a stacjonarnie 14 września o godz. 10 w Gdyńskim Centrum Filmowym.

BRASSWOOD SOUNDTRACKS ZAPRASZA

Inne trójmiejskie wydarzenie, wcześniej znane jako Brasswood Festival, działa obecnie jako Brasswood Soundtracks i skupia się na muzyce filmowej, serialowej i gamingowej.

Łukasz L.U.C. Rostkowski, kompozytor, producent i pomysłodawca Brasswood: – Chciałem stworzyć przestrzeń, w której muzyka pozwala się zatrzymać, wziąć głęboki oddech i celebrować dźwięk w jego najczystszej postaci.

Dlatego w tym roku dotychczasowy Brasswood Festival zmienia się w Brasswood Soundtracks – międzynarodowy festiwal ścieżek dźwiękowych z filmów, gier i seriali. Pierwszego dnia festiwal zawita do Opery Leśnej w Sopocie, drugiego, po raz pierwszy, do Gdańska – na 34. piętro biurowca Olivia Star.

Pierwszy dzień festiwalu zaplanowano na sobotę 12 września. O godz. 18 z Placu Przyjaciół Sopotu wyruszy Brasswood Parada – filmowy przemarsz otwierający tegoroczny festiwal. Sobotni program w Operze Leśnej jest podzielony na dwa bloki: Hollywood Stories i Polish Master Shots.

W pierwszym z nich znajdzie się projekt Oliviera Mellano „In My Head. A Film Music Tribute to David Lynch". Tego samego wieczoru wystąpią Kyle Dixon i Michael Stein, autorzy muzyki do serialu „Stranger Things". W Operze Leśnej zabrzmi także muzyka Marca Shaimana z „The Addams Family". Utwory zostaną wykonane w wersji symfonicznej przez Rebel Babel Film Orchestra oraz Polską Filharmonię Kameralną Sopot.

Drugą część programu pierwszego dnia stanowić będzie blok Polish Master Shots. Wystąpi zespół Percival, który zagra jubileuszowy koncert „Ćwierć wieku muzyki". Muzycy są współtwórcami ścieżek dźwiękowych do gry „Wiedźmin 3: Dziki Gon" oraz serialu Netflixa „The Witcher". W programie jest także muzyka z polskich produkcji – z serialu „1670", „Janosika" i filmu „Chłopi", którego ścieżkę stworzył Łukasz L.U.C. Rostkowski.

Dzień później – 13 września o godz. 19 – festiwal przeniesie się do Gdańska – na 34. piętro Olivia Star. Wystąpi Federico Albanese, włoski pianista i kompozytor. Drugą część wieczoru wypełni występ Alter Echo String Quartet. Włoski kwartet wykona kompozycje Ennio Morricone, Nino Roty i Nicoli Piovaniego.

Magdalena Marszałkowska: – Brasswood Soundtracks pokazuje trochę inne oblicze kultury – bardziej współczesne, otwarte na łączenie różnych światów i poszukiwanie nowych sposobów docierania do odbiorców. To właśnie takie projekty również chcemy wspierać. Dla nas ważne jest, aby sponsoring kultury był różnorodny – podkreśla przedstawicielka Energi.

I dodaje: – Z jednej strony chcemy być obecni przy wydarzeniach o ugruntowanej pozycji i ogromnym znaczeniu, takich jak Festiwal Polskich Filmów Fabularnych, z drugiej – wspierać projekty, które rozwijają nowe formuły, eksperymentują i otwierają kulturę na kolejnych odbiorców. W obu przypadkach istotna jest również ich obecność na Pomorzu, regionie, z którym Energa jest od lat silnie związana.

Więcej informacji na stronach festiwalgdynia.pl, oraz brasswoodfestival.pl.

OGŁOSZENIE
Gdańsk/34443919

CYKL
Kulturalne Lato
• Festiwale, które elektryzują • Spektakle, o których będzie głośno
• Sprawdź, co warto zobaczyć
Czytaj w Wyborczej Trójmiasto i na trójmiasto.wyborcza.pl

REKLAMA
Partnerem cyklu i Głównym Mecenasem Kultury na Pomorzu jest Energa S.A.
Energa
GRUPA ORLEN

1 GD

eprasa.pl 45341d2020

REKLAMA

eprasa.pl 45341d2020

Podróże koleją

Miejsce coraz większym problemem

Coraz więcej Polaków wybiera kolej. Jest jednak problem: w pociągach brakuje miejsc. Zapytaliśmy ekspertów, co z tym zrobić. Rozwiązań jest wiele. Ale co na to PKP?

Joanna Wiśniowska

Znalezienie miejscówki w wakacje graniczyło z cudem – narzeka Maria, która często podróżuje pociągami.

W rozmowach z pasażerami PKP słychać narzekania na brak miejsc siedzących na dłuższych trasach, zwłaszcza latem.

– Przecież nie jestem w stanie przewidzieć niektórych wyjazdów miesiąc wcześniej. Jazda zapchanym pociągiem raczej zniechęca z korzystania z kolei. W takiej sytuacji wolę wybrać samochód – przyznaje kobieta.

Ale co na to PKP?

ROZWIJA SIĘ OFERTA, ROŚNIE LICZBA PASAŻERÓW

– To jest problem kolei, która się rozwija – komentuje Karol Trammer, redaktor naczelny pisma „Z biegiem szyn" oraz autor książek „Ostre cięcie. Jak niszczono polską kolej" i „Przestawianie zwrotnicy. Jak politycy bawią się koleją".

Przypomina, że pociągi nie są zatłoczone wyłącznie w Polsce. Podobne sytuacje zdarzają się także w Niemczech, Czechach czy Szwajcarii, gdzie pasażerowie również podróżują na stojąco. W Polsce problem jest szczególnie widoczny w okresach zwiększonego ruchu, zwłaszcza podczas wakacji. Zdaniem Trammera nie należy oczekiwać, że istnieje rozwiązanie, które sprawi, że w każdym pociągu każdy pasażer będzie miał zagwarantowane miejsce siedzące. Nawet mimo to, że na wielu trasach liczba pociągów rzeczywiście z roku na rok rośnie.

– A wraz z rozwojem oferty wzrasta także liczba pasażerów – mówi „Wyborczej".

Bo zasada jest prosta: im więcej połączeń, tym więcej pasażerów. Dlatego bardzo częste kursowanie pociągów wcale nie musi oznaczać końca problemu z brakiem miejsc. Zdaniem Karola Trammera, kluczowe jest więc systematyczne zwiększanie liczby miejsc, ale także lepsze wykorzystanie już istniejących możliwości przewoźnika.

– PKP Intercity ma ograniczoną liczbę taboru, ale więcej połączeń można byłoby uruchamiać w mniej popularnych godzinach, gdy wykorzystanie taboru jest mniejsze, na przykład późnym wieczorem, a przewoźnik mógłby ceną zachęcać pasażerów do wybierania właśnie tych, mniej obleganych kursów – podpowiada redaktor naczelny pisma „Z biegiem szyn".

Problem w tym, że – jak zauważa ekspert – w okresie wakacyjnym PKP Intercity ogranicza wykorzystanie dynamicznego systemu sprzedaży. Od dwóch-trzech lat trudno w wakacje znaleźć tańszy bilet, i to mimo planowania nawet podróży z miesięcznym wyprzedzeniem, co jeszcze niedawno było gwarancją zakupu biletu w niższej cenie.

– Teraz na większości tras na każdy dzień i na każdą porę bilety sprzedawane są w cenie bazowej, czyli z punktu widzenia pasażera najwyższej możliwej. To powoduje, że PKP Intercity pozbawia się narzędzia do regulowania popytu, przesuwania go na mniej atrakcyjne pory – wytyka ekspert.

W praktyce niższa cena mogłaby skłonić część pasażerów do podróży poza godzinami szczytu. Bilet zamiast 80 zł, kosztowałby w gorszej porze 40 zł. Ale dla części pasażerów byłaby to atrakcyjna alternatywa.

Podobnego zdania jest Michał Jamroż, autor książki „Miasta jutra", ekspert od transportu zbiorowego. Także on za jedno z narzędzi do lepszego zarządzania popytem uważa ceny. Niższe zachęcałyby do wybierania mniej obleganych kursów.

– Jeżeli pociąg o godz. 16 jest pełny, a o godz. 20 ma wolne miejsca, ten drugi powinien być wyraźnie tańszy. Część pasażerów wybierze wtedy późniejszy kurs – przekonuje Jamroż. I podkreśla, że dynamiczne ceny nie powinny służyć wyłącznie zwiększaniu przychodów przewoźnika. – Mogą również pomóc rozłożyć ruch pasażerski w ciągu dnia i odciążyć najbardziej zatłoczone pociągi – dodaje.

KRÓTKI CZAS NA SPRZEDAŻ

Inna kwestia, to krótki okres przedsprzedaży biletów. Obecny system został wprowadzony ponad dekadę temu, kiedy częste remonty i zmiany rozkładów jazdy rzeczywiście utrudniały planowanie połączeń.

– Rozwiązanie, które miało być tymczasowe, stało się jednak trwałym elementem systemu – wytyka Michał Jamroż. – Nie może być tak, że w XXI wieku pasażer może zaplanować podróż koleją najwyżej miesiąc wcześniej. Jeżeli planuję wakacje w sierpniu, powinienem móc kupić bilet na pociąg już w maju.

Choć PKP Intercity niedawno wydłużyło przedsprzedaż części połączeń, przede wszystkim EIP (Express InterCity Premium) oraz EIC (Express InterCity), czyli w najwyższej kategorii pociągach dalekobieżnych, to nadal nie dotyczy to większości oferty. Zdaniem eksperta od transportu zbiorowego remonty infrastruktury nie powinny być usprawiedliwieniem dla braku stabilnego i przewidywalnego rozkładu.

– Pasażer powinien móc planować podróż z podobnym wyprzedzeniem jak inne elementy wyjazdu – dodaje autor książki „Miasta jutra".

Nie może być tak, że w XXI wieku pasażer może zaplanować podróż koleją najwyżej miesiąc wcześniej. Jeżeli planuję wakacje w sierpniu, powinienem móc kupić bilet na pociąg już w maju

MICHAŁ JAMROŻ
autor książki „Miasta jutra", ekspert od transportu zbiorowego

NA KRÓTKIE TRASY BEZ MIEJSCÓWKI

Karol Trammer przywołuje kolejny problem polskich kolei, którym jest sposób funkcjonowania miejscówek. Obecny system powoduje sytuacje, w których miejsce jest zarezerwowane na krótkim odcinku przez pasażera, który wysiada po jednej czy dwóch stacjach.

– Jeżeli dziennie są cztery regionalne pociągi z Działdowa do Iławy, a jednocześnie duża liczba pociągów dalekobieżnych przejeżdżających przez te dwa miasta, to duża część pasażerów, która chce się dostać z Działdowa do Iławy, kupuje bilet na pociąg PKP Intercity i dostaje miejscówkę – mówi ekspert.

W efekcie miejsce może być zablokowane na krótkim odcinku dla pasażera podróżującego znacznie dalej. Dlatego Trammer proponuje, aby na krótkich odcinkach w ogóle nie obowiązywała rezerwacja miejsc.

– Moim zdaniem powinno być tak, że np. podróże na odcinku między jedną a drugą stacją pośrednią albo podróże do 50 kilometrów, odbywają się bez miejscówki – mówi.

Jednocześnie redaktor naczelny pisma „Z biegiem szyn" sprzeciwia się rozwiązaniu, w którym po wyprzedaniu wszystkich miejsc siedzących sprzedaż biletów zostaje całkowicie zablokowana, jak ma to miejsce w samolotach czy autokarach. Jego zdaniem kolej powinna zachować możliwość zabrania pasażera nawet wtedy, gdy oznacza to dla niego podróż na stojąco.

– Zawsze przewagą kolei było, że nawet, gdy siedzieliśmy w przedsionku czy przy

eprasa.pl 45341d2020

• **Gdańsk Główny**
FOT. BARTOSZ BAŃKA / AGENCJA WYBORCZA.PL

drzwiach, to dalej mogliśmy podróżować. Jest takie powiedzenie, że lepiej stać w pociągu niż zostać na dworcu. I uważam, że z tego kolej nie powinna rezygnować – mówi Karol Trammer.

Dlatego jego zdaniem trzeba zaakceptować fakt, że czasami część pasażerów będzie stała.

– Musimy przełknąć to, że ktoś nad nami stoi, bo innym razem my – mając nagłą potrzebę dostania się do innego miasta i kupując bilet na ostatnią chwilę – będziemy stali nad kimś – komentuje.

KONKURENCJA SPOSOBEM NA WIĘCEJ MIEJSC?

Następnym elementem, który może zwiększyć liczbę dostępnych miejsc w pociągach, jest – zdaniem Michała Jamroża – dopuszczenie większej liczby przewoźników do rynku. Nowi operatorzy nie muszą jedynie przejmować pasażerów od PKP Intercity, mogą również generować nowy popyt, zwiększając liczbę połączeń i podaż miejsc.

– Jeżeli chcemy mieć dobrą kolej, na polskich torach jest miejsce dla różnych przewoźników – przekonuje autor książki „Miasta jutra".

Zwraca przy tym uwagę na rozbieżność między deklaracjami dotyczącymi otwierania rynku kolejowego na konkurencję, a praktyką. Jak przypomina, o potrzebie większej konkurencji mówił również obecny prezes PKP Intercity podczas debaty „Wyborczej". Kiedy jednak prywatni przewoźnicy rzeczywiście zaczęli pojawiać się na polskich torach, sytuacja stała się konfliktowa. Ekspert wskazuje w tym kontekście na RegioJet.

– Czeski przewoźnik popełniał błędy i należy je krytykować, ale podobne problemy zdarzają się również PKP Intercity. Nie powinny więc automatycznie stawać się argumentem przeciwko samej idei konkurencji – uważa Jamroż. I dodaje: – Nie można stosować dwóch różnych miar. Nie można też być za konkurencją tylko do momentu, w którym staje się ona realna.

W jego ocenie przy obecnym problemie z brakiem miejsc każdy przewoźnik, który jest gotowy uruchamiać dodatkowe połączenia, powinien być traktowany jako sposób na zwiększenie podaży.

DO TRÓJMIASTA DŁUŻEJ, ALE Z MIEJSCÓWKĄ?

Innym sposobem na rozładowanie tłoku mogłyby być połączenia alternatywnymi trasami. Jeśli główna linia jest przeciążona, pasażer mógłby wybrać dłuższą podróż, ale z większą szansą na miejsce siedzące. Karol Trammer jako przykład wskazuje zapowiadane połączenia z Warszawy do Trójmiasta przez Płońsk, Sierpc, Brodnicę, Grudziądz, Kwidzyn i Sztum.

– Ktoś, kto chce dojechać szybko, kupuje bilet bez miejsca siedzącego, a ktoś, kto chce dotrzeć wygodnie, kupuje bilet na dłuższą trasę z miejscem siedzącym – proponuje Trammer.

Autor książek „Ostre cięcie. Jak niszczono polską kolej" zwraca również uwagę na jeszcze jedną możliwość. To wprowadzenie miejscówki tylko na część trasy. Pasażer mógłby kupić bilet na całą podróż, ale rezerwację miejsca otrzymałby tylko na tym odcinku, na którym jest ono dostępne.

– Kupujemy przykładowo bilet z Trójmiasta do Wrocławia, ale miejscówkę dostajemy tylko na odcinku Bydgoszcz-Wrocław – podaje.

Temat ten podjęła niedawno lewicowa posłanka Paulina Matysiak, przewodnicząca parlamentarnego zespołu ds. walki z wykluczeniem transportowym.

„Macie bilet z Warszawy do Gdyni, ale bez gwarancji miejsca do siedzenia. Na całej trasie nie ma jednego wolnego fotela, ale jest wolne miejsce na odcinku z Warszawy do Malborka, inne – z Malborka do Tczewa i jeszcze inne – z Tczewa do Gdyni. Czy pasażer może zarezerwować je kolejno i po prostu przesiadać się w trakcie podróży?" – napisała polityczka na swoim facebookowym profilu.

Zasada jest prosta: im więcej połączeń, tym więcej pasażerów. Dlatego bardzo częste kursowanie pociągów wcale nie musi oznaczać końca problemu z brakiem miejsc

W tej sprawie zapytała Ministerstwo Infrastruktury, chcąc wiedzieć, czy do jednego biletu na pociąg PKP Intercity bez gwarancji miejsca można dobrać kilka rezerwacji na różne odcinki tej samej trasy, a jeśli tak, to jak można to zrobić i czy wiąże się to z dodatkowymi opłatami.

„Przecież pasażer nie zajmowałby kilku miejsc jednocześnie. Korzystałby tylko z tego fotela, który na danym odcinku jest wolny. To szczególnie ważne w zatłoczonych pociągach, gdzie miejsca często zwalniają się i są ponownie zajmowane na kolejnych stacjach.

Skoro wolne miejsce jest dostępne choćby na części trasy, warto umożliwić pasażerowi skorzystanie z niego" – dodała Matysiak.

Pod postem pojawiło się rozwiązanie: „Wystarczyłoby wprowadzić wyświetlanie w pociągu nad siedzeniem informacji na jakim odcinku miejsce siedzące będzie zajęte – wtedy osoba bez miejscówki mogłaby usiąść, wiedząc, kiedy będzie je musiała ustąpić. Funkcjonuje to już w wielu krajach".

Inna z komentujących zwraca jednak uwagę: „Pasażer zatłoczonego pociągu będzie biegał po kilku wagonach, by zająć miejsce na dany odcinek? Raz do pierwszego za lokomotywa, potem na koniec. To dopiero niezadowolenie będzie".

Jak zwraca uwagę Karol Trammer, problemem jest także to, że informacja o braku miejscówki w momencie zakupu biletu nie zawsze oznacza, że w pociągu faktycznie nie będzie wolnego siedzenia. Bo pasażer, który wykupił wcześniej miejscówkę, się spóźnił, zrezygnował z podróży albo wymienił bilet.

– Okazuje się, że w systemie sprzedaży nie ma miejsca, a potem wsiadamy do pociągu i przynajmniej na części trasy jakieś miejsca są – zauważa ekspert.

Jego pomysłem na takie sytuacje jest stworzenie systemu powiadomień. Pasażer, który nie zdążył kupić biletu z miejscówką, mógłby zgłosić zainteresowanie konkretnym połączeniem. – Gdy ktoś zwróci bilet, otrzyma informację o zwolnionym miejscu i może je kupić – proponuje Trammer.

To jednak, jak sam przyznaje, tylko dodatkowe rozwiązania. Podstawową kwestią pozostaje rosnący popyt na podróże koleją. Problemu nie należy więc sprowadzać do pytania, czy wprowadzić albo zlikwidować miejscówki. Kluczowe jest stworzenie takiego systemu, który z jednej strony pozwoli możliwie wielu pasażerom podróżować, a z drugiej będzie lepiej wykorzystywał dostępne miejsca, tabor i godziny kursowania pociągów.

ZA KRÓTKIE PENDOLINO

Na najbardziej obciążonych trasach znaczenie ma również pojemność pojedynczych składów. Michał Jamroż zwraca uwagę, że Pendolino zabiera około 390 pasażerów, a długi skład złożony z wagonów – ponad dwa razy więcej. Przy ograniczonej przepustowości linii wybór taboru ma więc bezpośrednie przełożenie na liczbę osób, które można przewieźć.

– Na trasie Warszawa-Gdańsk w szczytach przewozowych puszczanie tak mało pojemnych składów [jak Pendolino] to marnowanie potencjału – ocenia.

Problemem pozostaje przy tym niedostateczna liczba wagonów. Dlatego zwiększanie zasobów taborowych powinno być jednym z podstawowych sposobów reagowania na rosnące zainteresowanie koleją.

CO NA TO PKP?

Poprosiliśmy PKP Intercity o komentarz do pomysłów na rozwiązanie kłopotów z brakującymi miejscami w pociągach.

– Na ten moment spółka nie planuje zmian w systemie rezerwacji miejsc. Warto dodać, że PKP IC cały czas analizuje dynamicznie zmieniające się otoczenie spółki i zachowania pasażerów w zakresie sprzedaży biletów – o wszelkich podjętych decyzjach w tym zakresie będziemy informować z wyprzedzaniem – komentuje Mateusz Gdowski, zastępca rzecznika prasowego w PKP Intercity.

Zapewnia, że w sytuacjach największego popytu system dynamicznej sprzedaży nie jest ograniczany. Spółka na bieżąco weryfikuje wyniki sprzedażowe, biorąc pod uwagę segmenty pasażerów, relacje, sezonowość, czasy przejazdu, komfort podróży, otoczenie konkurencyjne, prowadzone prace remontowe oraz modernizacyjne, podaż miejsc i frekwencje w poszczególnych pociągach.

– Rolą przewoźnika dalekobieżnego jest zaproponowanie odpowiedniego produktu w odpowiednim czasie za odpowiednią cenę, mając na uwadze cenową dostępność usługi przejazdu dla jak największej liczby pasażerów oraz przeciwdziałanie zjawisku nierównomiernego wypełnienia poszczególnych pociągów – przekazał „Wyborczej" Gdowski.

Czy PKP Intercity rozważa wprowadzenie któregoś z zaproponowanych wyżej rozwiązań, na przykład rezerwacji miejsca tylko na części trasy? – Spółka analizowała takie rozwiązanie, ale termin jego wdrożenia nie jest przewidziany w najbliższym czasie – odpowiada zastępca rzecznika.

Nie ma również obecnie prac nad systemem powiadomień o zwolnionym miejscu po zwrocie biletu. PKP Intercity informuje wprost, że „aktualnie spółka nie pracuje nad takim systemem".

PEŁNE POCIĄGI SĄ OZNAKA SUKCESU

W rozmowie z „Wyborczą" Michał Jamroż podkreśla jednak, że przy ocenie obecnej sytuacji warto zachować proporcje. Polska kolej, jego zdaniem, na tle innych europejskich systemów nie wypada źle. Liczba pasażerów rośnie, oferta się zwiększa, a zatłoczone pociągi są również konsekwencją tego, że coraz więcej osób wybiera kolej.

– Pełne pociągi są problemem, ale to problem, który w dużej mierze wynika z sukcesu kolei. Znacznie gorszym problemem byłyby puste pociągi – mówi ekspert.

Dlatego jego zdaniem nie chodzi o przekonywanie, że cały system działa źle, ale o konsekwentne zwiększanie jego możliwości. Rosnący popyt powinien być traktowany jako dobra wiadomość, pod warunkiem, że kolej będzie w stanie za nim nadążyć.

– Jeżeli coraz więcej ludzi chce jeździć pociągami, to bardzo dobra wiadomość. Zadaniem kolei jest po prostu nadążyć za tym popytem – uważa Michał Jamroż.

Tak samo sprawę podsumowuje Karol Trammer. – To, że dużo ludzi jeździ pociągami, to dobrze. Generalnie jednak kolej służy do masowych przewozów i w pewnych porach dnia, tygodnia czy roku tłok zawsze będzie występować – dodaje. ●

eprasa.pl 45341d2020

OGŁOSZENIE
WÓJTA GMINY CEDRY WIELKIE W SPRAWIE KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

dotyczących projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów inwestycyjnych w sąsiedztwie Wału Martwej Wisły, w miejscowości Trzcinisko w gminie Cedry Wielkie

Na podstawie art. 17 pkt 11 i 13 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026, poz. 538 ze zm.), art. 39 ust. 1 pkt 2-5, art. 40, art. 46, art. 54 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 670 ze zm.) oraz Uchwały Rady Gminy Cedry Wielkie Nr XIII/96/2025 z dnia 29 maja 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów inwestycyjnych w sąsiedztwie Wału Martwej Wisły, w miejscowości Trzcinisko w gminie Cedry Wielkie, **zawiadamiam o rozpoczęciu konsultacji społecznych miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów inwestycyjnych w sąsiedztwie Wału Martwej Wisły, w miejscowości Trzcinisko w gminie Cedry Wielkie wraz z prognozą oddziaływania na środowisko**.
Konsultacje będą prowadzone w dniach **od 1 września 2027 r. do 15 października 2027 r.,**
w następujących formach:
1) zbierania uwag, 2) spotkania otwartego, 3) dyżurów projektanta projektu planu.

1. **Zbieranie uwag** do projektu planu miejscowego. Uwagi dotyczące projektu planu miejscowego mogą być składane przez interesariuszy **od dnia 1.09.2027 r. do dnia 30.09.2027 r.** z podaniem imienia, nazwiska lub nazwy, adresu zamieszkania albo siedziby oraz adresu poczty elektronicznej, o ile składający uwagę taki posiada, wraz z oznaczeniem nieruchomości, której dotyczy uwaga (np. nr działki ewidencyjnej), oraz wskazaniem czy składający uwagę jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej uwagą. Uwagi należy składać do Wójta Gminy Cedry Wielkie**:**
   - w formie papierowej, na piśmie **–** na adres Urzędu Gminy Cedry Wielkie, ul. M. Płażyńskiego 16, 83-020 Cedry Wielkie,
   - w formie elektronicznej, za pomocą środków komunikacji elektronicznej na adres: urzad@cedry-wielkie.pl lub **AE:PL-86217-28049-CVBTD-27**, opatrzonej kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym,
2. **Spotkanie otwarte** poprzedzone prezentacją projektu planu miejscowego odbędzie się **20.09.2027 r. w sali Żuławskiego Ośrodka Kultury i Sportu przy OSP, ul. Osadników Wojskowych 8, 83-020 Cedry Wielkie o godz. 16.00**
3. **Dyżury projektanta projektu planu** odbędą się w dniach **6.09.2027 r. i 27.09.2027 r., w siedzibie Urzędu Gminy Cedry Wielkie, sala USC (parter), w godzinach od 16.00 do 17.00 .**

Formularz do składania uwag, projekt planu miejscowego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko dostępne będą w terminie i miejscu wyżej wyznaczonym, a także w postaci elektronicznej na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy Cedry Wielkie: https://www.e-bip.pl/Start/64/ w zakładce https://www.e-bip.pl/Start/64/Information/234825
od dnia 28 sierpnia 2026 r.

Klauzura informacyjna RODO, która obowiązuje łącznie ze składanymi uwagami dostępna jest na stronie:
https://www.cedry-wielkie.pl/index.php/rodo
Organem właściwym do rozpatrzenia uwag, jest Wójt Gminy Cedry Wielkie i Rada Gminy Cedry Wielkie. Wykaz zgłoszonych uwag wraz z propozycją ich rozpatrzenia przez Wójta Gminy Cedry Wielkie i uzasadnieniem zostanie zawarty w raporcie podsumowującym przebieg konsultacji społecznych, który przedstawiony będzie Radzie Gminy Cedry Wielkie wraz z projektem planu miejscowego do uchwalenia.

Wójt Gminy Cedry Wielkie

Gdańsk/34449907

OGŁOSZENIE
WÓJTA GMINY CEDRY WIELKIE W SPRAWIE KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

dotyczących projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów inwestycyjnych w miejscowości Stanisławowo w gminie Cedry Wielkie

Na podstawie art. 17 pkt 11 i 13 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026, poz. 538 ze zm.), art. 39 ust. 1 pkt 2-5, art. 40, art. 46, art. 54 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 670 ze zm.) oraz Uchwały Rady Gminy Cedry Wielkie Nr XIII/99/2025 z dnia 29 maja 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów inwestycyjnych w miejscowości Stanisławowo w gminie Cedry Wielkie, **zawiadamiam o rozpoczęciu konsultacji społecznych miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów inwestycyjnych w miejscowości Stanisławowo w gminie Cedry Wielkie wraz z prognozą oddziaływania na środowisko**.
Konsultacje będą prowadzone w dniach **od 1 września 2027 r. do 15 października 2027 r.,**
w następujących formach:
1) zbierania uwag, 2) spotkania otwartego, 3) dyżurów projektanta projektu planu.

1. **Zbieranie uwag** do projektu planu miejscowego. Uwagi dotyczące projektu planu miejscowego mogą być składane przez interesariuszy **od dnia 1.09.2027 r. do dnia 30.09.2027 r.** z podaniem imienia, nazwiska lub nazwy, adresu zamieszkania albo siedziby oraz adresu poczty elektronicznej, o ile składający uwagę taki posiada, wraz z oznaczeniem nieruchomości, której dotyczy uwaga (np. nr działki ewidencyjnej), oraz wskazaniem czy składający uwagę jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej uwagą. Uwagi należy składać do Wójta Gminy Cedry Wielkie**:**
   - w formie papierowej, na piśmie **–** na adres Urzędu Gminy Cedry Wielkie, ul. M. Płażyńskiego 16, 83-020 Cedry Wielkie,
   - w formie elektronicznej, za pomocą środków komunikacji elektronicznej na adres: urzad@cedry-wielkie.pl lub **AE:PL-86217-28049-CVBTD-27**, opatrzonej kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym,
2. **Spotkanie otwarte** poprzedzone prezentacją projektu planu miejscowego odbędzie się **20.09.2027 r. w sali Żuławskiego Ośrodka Kultury i Sportu przy OSP, ul. Osadników Wojskowych 8, 83-020 Cedry Wielkie o godz. 17.00**
3. **Dyżury projektanta projektu planu** odbędą się w dniach **6.09.2027 r. i 27.09.2027 r., w siedzibie Urzędu Gminy Cedry Wielkie, sala USC (parter), w godzinach od 17.00 do 18.00.**

Formularz do składania uwag, projekt planu miejscowego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko dostępne będą w terminie i miejscu wyżej wyznaczonym, a także w postaci elektronicznej na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy Cedry Wielkie: https://www.e-bip.pl/Start/64 w zakładce https://www.e-bip.pl/Start/64/Information/234824
od dnia 28 sierpnia 2026 r.

Klauzura informacyjna RODO, która obowiązuje łącznie ze składanymi uwagami dostępna jest na stronie:
https://www.cedry-wielkie.pl/index.php/rodo
Organem właściwym do rozpatrzenia uwag, jest Wójt Gminy Cedry Wielkie i Rada Gminy Cedry Wielkie. Wykaz zgłoszonych uwag wraz z propozycją ich rozpatrzenia przez Wójta Gminy Cedry Wielkie i uzasadnieniem zostanie zawarty w raporcie podsumowującym przebieg konsultacji społecznych, który przedstawiony będzie Radzie Gminy Cedry Wielkie wraz z projektem planu miejscowego do uchwalenia.

Wójt Gminy Cedry Wielkie

Gdańsk/34449905

OGŁOSZENIE
WÓJTA GMINY CEDRY WIELKIE W SPRAWIE KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

dotyczących projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów inwestycyjnych położonych w rejonie ulicy Żuławskiej w obrębie geodezyjnym Kiezmark w gminie Cedry Wielkie

Na podstawie art. 17 pkt 11 i 13 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026, poz. 538 ze zm.), art. 39 ust. 1 pkt 2-5, art. 40, art. 46, art. 54 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 670 ze zm.) oraz Uchwały Rady Gminy Cedry Wielkie Nr XVIII/139/2025 z dnia 31 października 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów inwestycyjnych położonych w rejonie ulicy Żuławskiej w obrębie geodezyjnym Kiezmark w gminie Cedry Wielkie, **zawiadamiam o rozpoczęciu konsultacji społecznych miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów inwestycyjnych położonych w rejonie ulicy Żuławskiej w obrębie geodezyjnym Kiezmark w gminie Cedry Wielkie wraz z prognozą oddziaływania na środowisko**.
Konsultacje będą prowadzone w dniach **od 1 września 2027 r. do 15 października 2027 r.,**
w następujących formach:
1) zbierania uwag, 2) spotkania otwartego, 3) dyżurów projektanta projektu planu.

1. **Zbieranie uwag** do projektu planu miejscowego. Uwagi dotyczące projektu planu miejscowego mogą być składane przez interesariuszy **od dnia 1.09.2027 r. do dnia 30.09.2027 r.** z podaniem imienia, nazwiska lub nazwy, adresu zamieszkania albo siedziby oraz adresu poczty elektronicznej, o ile składający uwagę taki posiada, wraz z oznaczeniem nieruchomości, której dotyczy uwaga (np. nr działki ewidencyjnej), oraz wskazaniem czy składający uwagę jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej uwagą. Uwagi należy składać do Wójta Gminy Cedry Wielkie**:**
   - w formie papierowej, na piśmie **–** na adres Urzędu Gminy Cedry Wielkie, ul. M. Płażyńskiego 16, 83-020 Cedry Wielkie,
   - w formie elektronicznej, za pomocą środków komunikacji elektronicznej na adres: urzad@cedry-wielkie.pl lub **AE:PL-86217-28049-CVBTD-27**, opatrzonej kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym,
2. **Spotkanie otwarte** poprzedzone prezentacją projektu planu miejscowego odbędzie się **22.09.2027 r. w sali Żuławskiego Ośrodka Kultury i Sportu przy OSP, ul. Osadników Wojskowych 8, 83-020 Cedry Wielkie o godz. 16.30**
3. **Dyżury projektanta projektu planu** odbędą się w dniach **8.09.2027 r. i 29.09.2027 r., w siedzibie Urzędu Gminy Cedry Wielkie, sala USC (parter), w godzinach od 16.30 do 17.30 .**

Formularz do składania uwag, projekt planu miejscowego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko dostępne będą w terminie i miejscu wyżej wyznaczonym, a także w postaci elektronicznej na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy Cedry Wielkie: https://www.e-bip.pl/Start/64 w zakładce https://www.e-bip.pl/Start/64/Information/234823
od dnia 28 sierpnia 2026 r.

Klauzura informacyjna RODO, która obowiązuje łącznie ze składanymi uwagami dostępna jest na stronie:
https://www.cedry-wielkie.pl/index.php/rodo
Organem właściwym do rozpatrzenia uwag, jest Wójt Gminy Cedry Wielkie i Rada Gminy Cedry Wielkie. Wykaz zgłoszonych uwag wraz z propozycją ich rozpatrzenia przez Wójta Gminy Cedry Wielkie i uzasadnieniem zostanie zawarty w raporcie podsumowującym przebieg konsultacji społecznych, który przedstawiony będzie Radzie Gminy Cedry Wielkie wraz z projektem planu miejscowego do uchwalenia.

Wójt Gminy Cedry Wielkie

Gdańsk/34449901

OGŁOSZENIE
WÓJTA GMINY CEDRY WIELKIE W SPRAWIE KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

dotyczących projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w południowej części miejscowości Giemlice w gminie Cedry Wielkie

Na podstawie art. 17 pkt 11 i 13 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026, poz. 538 ze zm.), art. 39 ust. 1 pkt 2-5, art. 40, art. 46, art. 54 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 670 ze zm.) oraz Uchwały Rady Gminy Cedry Wielkie Nr XVIII/138/2025 Rady Gminy Cedry Wielkie z dnia 31 października 2025 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w południowej części miejscowości Giemlice w gminie Cedry Wielkie, **zawiadamiam o rozpoczęciu konsultacji społecznych miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w południowej części miejscowości Giemlice w gminie Cedry Wielkie wraz z prognozą oddziaływania na środowisko**.
Konsultacje będą prowadzone w dniach **od 1 września 2027 r. do 15 października 2027 r.,**
w następujących formach:
1) zbierania uwag, 2) spotkania otwartego, 3) dyżurów projektanta projektu planu.

1. **Zbieranie uwag** do projektu planu miejscowego. Uwagi dotyczące projektu planu miejscowego mogą być składane przez interesariuszy **od dnia 1.09.2027 r. do dnia 30.09.2027 r.** z podaniem imienia, nazwiska lub nazwy, adresu zamieszkania albo siedziby oraz adresu poczty elektronicznej, o ile składający uwagę taki posiada, wraz z oznaczeniem nieruchomości, której dotyczy uwaga (np. nr działki ewidencyjnej), oraz wskazaniem czy składający uwagę jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej uwagą. Uwagi należy składać do Wójta Gminy Cedry Wielkie**:**
   - w formie papierowej, na piśmie **–** na adres Urzędu Gminy Cedry Wielkie, ul. M. Płażyńskiego 16, 83-020 Cedry Wielkie,
   - w formie elektronicznej, za pomocą środków komunikacji elektronicznej na adres: urzad@cedry-wielkie.pl lub **AE:PL-86217-28049-CVBTD-27**, opatrzonej kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym,
2. **Spotkanie otwarte** poprzedzone prezentacją projektu planu miejscowego odbędzie się **21.09.2027 r. w sali Żuławskiego Ośrodka Kultury i Sportu przy OSP, ul. Osadników Wojskowych 8, 83-020 Cedry Wielkie o godz. 18.00**
3. **Dyżury projektanta projektu planu** odbędą się w dniach **7.09.2027 r. i 28.09.2027 r., w siedzibie Urzędu Gminy Cedry Wielkie, sala USC (parter), w godzinach od 18.00 do 19.00 .**

Formularz do składania uwag, projekt planu miejscowego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko dostępne będą w terminie i miejscu wyżej wyznaczonym, a także w postaci elektronicznej na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy Cedry Wielkie: https://www.e-bip.pl/Start/64 w zakładce https://www.e-bip.pl/Start/64/Information/234822
od dnia 28 sierpnia 2026 r.

Klauzura informacyjna RODO, która obowiązuje łącznie ze składanymi uwagami dostępna jest na stronie:
https://www.cedry-wielkie.pl/index.php/rodo
Organem właściwym do rozpatrzenia uwag, jest Wójt Gminy Cedry Wielkie i Rada Gminy Cedry Wielkie. Wykaz zgłoszonych uwag wraz z propozycją ich rozpatrzenia przez Wójta Gminy Cedry Wielkie i uzasadnieniem zostanie zawarty w raporcie podsumowującym przebieg konsultacji społecznych, który przedstawiony będzie Radzie Gminy Cedry Wielkie wraz z projektem planu miejscowego do uchwalenia.

Wójt Gminy Cedry Wielkie

Gdańsk/34449899

GAZETA wyborcza
DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI

Przetargi,
licytacje,
zamówienia
publiczne

Ogłoszenia
sądowe
i rekrutacyjne

Nekrologi,
kondolencje,
wspomnienia

KONTAKT:

kontakt_komunikaty@wyborcza.pl,
tel. 507 094 232
nekrologi@wyborcza.pl,
tel. 22 555 55 55

Komunikaty.pl
nekrologi.wyborcza.pl

GDL 1

NOWOŚĆ
Słówko
Literówka
Quizy
Sudoku
Krzyżówki

Szukaj w APLIKACJ WYBORCZEJ

Zeskanuj QR kod
i pobierz aplikację

POBIERZ Z Google Play
Pobierz w App Store

WI-III.7840.12.6.2026.MH-e

Gdańsk, 24 sierpnia 2026 r.

OBWIESZCZENIE

Działając na podstawie art. 9ac ust. 1 i 1a ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1234) oraz art. 10, art. 49 i art. 61 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 1691),

Wojewoda Pomorski zawiadamia,

że na wniosek złożony w dniu dniu 13.05.2026 r. przez Inwestora: PKP Polskie Linie Kolejowe S.A., ul. Targowa 74, 03-734 Warszawa, reprezentowanego przez pana Wieńczysława Szwindowskiego, zostało wszczęte postępowanie administracyjne w sprawie wydania pozwolenia na budowę dla inwestycji, pn.: „Budowa, przebudowa, rozbudowa i remont układu torowego wraz z odwodnieniem, układu drogowego, sieci trakcyjnej, urządzeń i sieci elektroenergetycznych, urządzeń i sieci telekomunikacyjnych, sieci i urządzeń sterowania ruchem kolejowym, urządzeń i sieci sanitarnych, peronów oraz obiektów inżynieryjnych i kubaturowych w ramach zadania inwestycyjnego pn.: „Zapewnienie dostępu kolejowego do elektrowni jądrowej Lubiatowo – Kopalino» Odcinek 5;

zlokalizowanej w województwie pomorskim,
w powiecie wejherowskim,

w jednostce ewidencyjnej 221504_2 – Choczewo,
obręb 0007 Sasino, na działkach nr:
408/46 (408/4), 408/47 (408/4), 408/48 (408/4), 408/49 (408/4), 463/3 (463/1), 463/4 (463/1), 463/5 (463/1), 66, 71/3, 464, 408/44 (408/17), 465/1 (465), 465/2 (465), 408/40 (408/28), 408/41 (408/28), 408/42 (408/28), 71/2, 408/37 (408/27), 408/38 (408/27), 408/35 (408/27), 408/34 (408/27), 408/39 (408/27), 71/5, 466/1 (466), 466/2 (466), 408/31 (408/15), 408/32 (408/15), 71/4, 67/2, 65/2, 143/35, 68/1 (68), 68/2 (68), 68/3 (68), 67/3 (67/1), 67/4 (67/1), 65/3, 408/29 (408/14), 408/13, 408/12, 70/75 (70/35), 70/76 (70/35), 70/73 (70/36), 70/71 (70/20), 70/69 (70/19), 70/38, 70/4, 70/39, 70/50, 70/49, 70/67 (70/37), 70/65 (70/5), 70/61 (70/52), 70/63 (70/54), 70/53, 70/51, 406/8, 64/2, 64/4 (64/3), 64/5 (64/3), 406/23, 406/28, 469, 63, 509, 60/7 (60/2), 60/8 (60/2), 60/9 (60/2), 60/4 (60/3), 60/5 (60/3), 60/6 (60/3), 59/50 (59/2), 59/51 (59/2), 59/52 (59/2), 59/47 (59/18), 59/48 (59/18), 59/44 (59/22), 59/45 (59/22), 59/46 (59/22), 59/41 (59/17), 59/42 (59/17), 59/38 (59/24), 59/39 (59/24), 59/40 (59/24), 59/35 (59/3), 59/36 (59/3), 59/31 (59/6), 59/32 (59/6), 59/33 (59/7), 59/28 (59/5), 59/29 (59/5), 59/25 (59/4), 59/26 (59/4), 58/30 (58/10), 58/31 (58/10), 58/27 (58/9), 58/28 (58/9), 58/24 (58/8), 58/25 (58/8), 58/21 (58/3), 58/22 (58/3), 58/17 (58/4), 58/18 (58/4), 58/19 (58/5), 58/14 (58/1), 58/15 (58/1), 57/1 (57), 57/2 (57), 56/1 (56), 56/2 (56), 55/72 (55/6), 55/73 (55/6), 55/74 (55/7), 55/69 (55/42), 55/70 (55/42), 55/65 (55/5), 55/66 (55/5), 55/67 (55/8), 55/61 (55/4), 55/62 (55/4), 55/63 (55/9), 55/58 (55/41), 55/59 (55/41), 55/54 (55/3), 55/55 (55/3), 55/56 (55/10), 55/50 (55/2), 55/51 (55/2), 55/52 (55/11), 55/47 (55/40), 55/48 (55/40), 55/49 (55/40), 55/43 (55/1), 55/44 (55/1), 55/45 (55/12), 55/46 (55/12), 55/13, 55/24, 55/25, 55/36, 55/37, 52, 54/1 (54), 54/2 (54), 54/3 (54), 53/1 (53), 53/2 (53), 53/3 (53), 474.

w powiecie lęborskim,
w jednostce ewidencyjnej 220805_2 – Wicko,
obręb 0012 Ulinia, na działkach nr:
87, 187/1 (187), 187/2 (187), 187/3 (187), 93/2 (93/1), 93/3 (93/1), 85, 94, 95/3 (95/2), 95/4 (95/2), 95/5 (95/2), 98/1 (98), 98/2 (98), 98/3 (98), 99/1 (99), 99/2 (99), 99/3 (99), 103/1 (103), 103/2 (103), 104/1 (104), 104/2 (104), 107/1 (107), 107/2 (107), 108/1 (108), 108/2 (108), 9/1, 206/1 (206), 206/2 (206), 9/2, 22/1 (22), 22/2 (22), 24, 23/1 (23), 23/2 (23), 23/3 (23), 21/2 (21), 21/3 (21), 20/2 (20), 20/4 (20), 20/5 (20), 19/2 (19), 19/3 (19), 18/2 (18), 18/3 (18), 17/2 (17), 17/3 (17), 16/2 (16), 16/3 (16), 15/2 (15), 15/3 (15), 14/1 (14), 14/2 (14), 14/3 (14), 26/3 (26/1), 13/1 (13), 13/2 (13), 13/3 (13), 12/8, 12/9, 12/16 (12/10), 12/17 (12/10), 12/18 (12/10), 12/19 (12/10), 12/20 (12/10), 12/11 (12/6), 12/12 (12/6), 12/13 (12/6), 12/14 (12/6), 12/15 (12/6), 40/4 (40/1), 40/6 (40/3), 40/7 (40/3), 40/8 (40/3), 40/9 (40/3), 40/10 (40/3), 39/1 (39), 39/2 (39), 39/3 (39), 39/4 (39), 39/5 (39), 38/4 (38/1), 38/5 (38/1), 38/6 (38/1), 38/7 (38/1), 38/8 (38/1), 38/9 (38/1), 38/10 (38/1), 38/11 (38/1), 38/12 (38/1), 38/13 (38/1), 38/14 (38/1), 37/1 (37), 37/2 (37), 37/3 (37), 37/4 (37), 37/5 (37), 37/6 (37).

obręb 0010 Sarbsk, na działkach nr:
101/1 (101), 101/2 (101), 101/3 (101), 101/4 (101), 101/5 (101), 101/6 (101), 100/201, 100/203, 100/338 (100/205), 100/339 (100/205), 100/341 (100/205), 100/204, 100/345 (100/207), 100/346 (100/207), 100/347 (100/207), 100/348 (100/207), 100/342 (100/206), 100/343 (100/206), 100/344 (100/206), 100/350 (100/208), 100/351 (100/208), 100/352 (100/208), 100/353 (100/209), 100/354 (100/209), 100/355 (100/209), 100/356 (100/210), 100/280 (100/105), 100/281 (100/105), 100/282 (100/105), 100/283 (100/105), 100/284 (100/105), 100/285 (100/105), 100/286 (100/105), 100/287 (100/105), 100/288 (100/105), 100/289 (100/105), 100/194, 100/199, 100/302 (100/150), 100/298 (100/150), 100/294 (100/150), 100/297 (100/150), 100/299 (100/150), 100/301 (100/150), 100/295 (100/150), 100/293 (100/150), 100/296 (100/150), 204/21 (204/9), 204/22 (204/9), 204/23 (204/9), 204/17 (204/8), 204/18 (204/8), 204/19 (204/8), 204/20 (204/8), 204/13 (204/7), 204/14 (204/7), 204/15 (204/7), 204/24 (204/4), 204/25 (204/4), 204/27 (204/5), 204/28 (204/5), 204/29 (204/5), 204/10 (204/6), 204/11 (204/6), 204/12 (204/6), 100/330 (100/193), 100/331 (100/193), 100/336 (100/196), 100/337 (100/196), 100/333 (100/195), 100/334 (100/195), 100/335 (100/195), 100/326 (100/192), 100/327 (100/192), 100/328 (100/192), 100/317 (100/180), 100/318 (100/180), 100/323 (100/191), 100/324 (100/191), 100/325 (100/191), 100/319 (100/190), 100/320 (100/190), 100/321 (100/190), 100/322 (100/190), 100/303 (100/163), 100/305 (100/164), 100/306 (100/164), 100/314 (100/167), 100/315 (100/167), 100/316 (100/167), 100/311 (100/166), 100/312 (100/166), 100/313 (100/166), 100/274 (100/97), 100/275 (100/97), 100/308 (100/165), 100/309 (100/165), 100/310 (100/165), 100/98, 100/276 (100/99), 100/277 (100/99), 100/278 (100/99), 100/290 (100/108), 100/291 (100/108), 100/245 (100/66), 100/242 (100/66), 100/237 (100/66), 100/243 (100/66), 100/246 (100/66), 100/244 (100/66), 100/240 (100/66), 100/236 (100/66), 100/241 (100/66), 100/238 (100/66), 100/235 (100/66), 100/239 (100/66), 100/252 (100/88), 100/253 (100/88), 100/254 (100/88), 100/267 (100/92), 100/268 (100/92), 100/269 (100/92), 100/249 (100/87), 100/250 (100/87), 100/251 (100/87), 100/263 (100/91), 100/264 (100/91), 100/265 (100/91), 97, 100/13, 100/247 (100/86), 100/248 (100/86), 100/259 (100/90), 100/260 (100/90), 100/261 (100/90), 100/262 (100/90), 100/272 (100/94), 100/85, 100/83, 100/255 (100/89), 100/256 (100/89), 100/257 (100/89), 100/258 (100/89), 100/270 (100/93), 99/1 (99), 99/2 (99), 99/3 (99), 99/4 (99), 99/5 (99), 98/12, 98/28, 98/39, 98/48 (98/14), 98/49 (98/14), 98/44 (98/1), 98/45 (98/1), 98/46 (98/1), 98/47 (98/1), 98/50 (98/15), 98/51 (98/15), 98/52 (98/15), 98/53 (98/15), 98/54 (98/15), 98/55 (98/17), 98/5, 52/1 (52), 52/2 (52), 52/3 (52), 43/18 (43/13), 43/15 (43/11), 43/16 (43/11), 44/1 (44), 44/2 (44), 44/3 (44), 46/6 (46/5), 46/7 (46/5), 46/8 (46/5), 45/1 (45), 43/20 (43/14), 43/21 (43/14), 43/22 (43/14), 43/23 (43/14), 42/1 (42), 42/2 (42), 42/3 (42), 41/23 (41/15), 41/24 (41/15), 41/25 (41/15), 41/18 (41/12), 41/19 (41/12), 41/20 (41/12), 41/22 (41/12), 41/16 (41/7), 31/1 (31), 31/2 (31), 30/1 (30), 30/2 (30), 30/3 (30), 25/87 (25/38), 25/88 (25/38), 25/89 (25/38), 25/90 (25/38), 25/85 (25/37), 25/80 (25/34), 25/81 (25/34), 25/82 (25/34), 25/83 (25/35), 25/84 (25/35), 21/1 (21), 21/2 (21), 21/3 (21), 21/4 (21), 206/1 (206), 206/2 (206), 206/3 (206), 206/4 (206), 205/1 (205), 205/2 (205), 205/4 (205), 14/1 (14), 14/2 (14), 14/3 (14), 13/57 (13/14), 13/58 (13/14), 13/59 (13/15), 13/60 (13/15), 13/61 (13/15), 13/62 (13/15), 13/63 (13/16), 13/64 (13/16), 13/65 (13/16), 13/66 (13/16), 13/67 (13/17), 13/68 (13/17), 13/69 (13/17), 13/70 (13/17), 13/71 (13/18), 13/72 (13/18), 13/73 (13/18), 13/74 (13/18), 13/75 (13/18), 13/55, 12/1 (12), 12/2 (12), 12/3 (12), 12/4 (12), 12/5 (12), 10/50 (10/5), 10/54 (10/5), 10/51 (10/5), 10/52 (10/5), 10/53 (10/5), 10/9, 10/61 (10/10), 10/62 (10/10), 10/63 (10/10), 10/64 (10/11), 10/65 (10/11), 10/66 (10/11), 10/67 (10/11), 10/56 (10/7), 10/58 (10/7), 10/59 (10/7), 10/55 (10/7), 10/57 (10/7), 10/60 (10/7), 10/42 (10/2), 10/43 (10/2), 10/44 (10/2), 10/45 (10/2), 10/79 (10/32), 10/80 (10/32), 10/81 (10/32), 10/82 (10/33), 10/83 (10/33), 10/84 (10/33), 10/86 (10/34), 10/87 (10/34), 10/88 (10/34), 10/68 (10/21), 10/69 (10/21), 10/22 (10/22), 10/89 (10/35), 10/90 (10/35), 10/92 (10/36), 10/93 (10/36), 10/74 (10/30), 10/75 (10/30), 10/77 (10/30), 10/76 (10/30), 10/73 (10/30), 10/78 (10/30), 10/70 (10/29), 10/71 (10/29), 10/72 (10/29), 10/94 (10/37), 10/95 (10/37), 10/96 (10/37), 10/40, 10/39, 10/97 (10/38), 10/98 (10/38), 10/99 (10/38), 9/1 (9), 9/2 (9), 9/3 (9), 9/4 (9), 9/6 (9), 10/46 (10/4), 10/47 (10/4), 10/48 (10/4), 10/49 (10/4).

obręb 0011 Szczenurze, na działkach nr:
201/1 (201), 201/2 (201), 201/3 (201), 201/4 (201), 201/6 (201), 198/26 (198/18), 198/27 (198/18), 198/19 (198/11), 198/20 (198/11), 198/21 (198/11), 198/22 (198/11), 198/23 (198/11), 198/24 (198/11), 410, 409/1 (409), 409/2 (409), 409/3 (409), 187/2 (187/1), 187/3 (187/1), 187/4 (187/1), 193/83 (193/13), 193/85 (193/14), 193/94 (193/29), 193/96 (193/30), 193/111 (193/54), 193/112 (193/54), 193/109 (193/53), 193/110 (193/53), 193/107 (193/52), 193/108 (193/52), 193/125 (193/70), 193/130 (193/72), 193/131 (193/72), 193/127 (193/71), 193/128 (193/71), 193/98 (193/32), 193/99 (193/32), 193/100 (193/32), 193/137 (193/75), 193/132 (193/73), 193/133 (193/73), 193/134 (193/74), 193/135 (193/74), 193/104 (193/42), 193/101 (193/42), 193/102 (193/42), 193/103 (193/42), 193/116 (193/65), 193/113 (193/64), 193/114 (193/64), 193/123 (193/69), 193/124 (193/69), 193/120 (193/68), 193/121 (193/68), 193/118 (193/67), 408/1 (408), 408/2 (408), 408/3 (408), 408/4 (408), 193/87 (193/20), 193/88 (193/20), 193/89 (193/20), 193/90 (193/20), 193/93 (193/20), 193/79 (193/7), 193/80 (193/7), 193/81 (193/7), 193/82 (193/7), 153/2 (153/1), 153/3 (153/1), 153/4 (153/1), 149, 137/12 (137/7), 137/13 (137/7), 137/8 (137/6), 137/9 (137/6), 137/10 (137/6), 130/3 (130/1), 130/4 (130/1), 130/5 (130/1), 108/34 (108/14), 108/33 (108/14), 108/32 (108/14), 108/29 (108/13), 108/30 (108/13), 99/1 (99), 99/2 (99), 99/3 (99), 94/5 (94/2), 90/19 (90/2), 90/20 (90/2), 90/22 (90/3), 90/23 (90/3), 90/34 (90/17), 90/35 (90/17), 90/29 (90/16), 90/30 (90/16), 90/31 (90/16), 90/27 (90/15), 90/25 (90/14), 98/1 (98), 98/2 (98), 98/3 (98), 40/4 (40/3), 40/5 (40/3), 40/6 (40/3), 40/7 (40/3), 40/8 (40/3), 40/9 (40/3), 34/1 (34), 34/2 (34), 34/3 (34), 397/3 (397/1), 397/4 (397/1), 397/5 (397/1), 397/6 (397/1), 397/7 (397/1), 397/10 (397/1), 15/1 (15), 15/2 (15), 15/3 (15), 10/4 (10/2), 10/6 (10/3), 10/7 (10/3), 12, 14/2 (14/1), 14/3 (14/1), 14/4 (14/1), 14/5 (14/1), 14/6 (14/1), 14/7 (14/1), 14/10 (14/1), 14/11 (14/1).

obręb 0006 Łebieniec, na działkach nr:
70/5 (70/4), 70/6 (70/4), 70/7 (70/4), 65/1 (65), 65/2 (65), 65/3 (65), 61/7 (61/3), 61/8 (61/3), 61/9 (61/3), 61/10 (61/3), 61/11 (61/3), 61/12 (61/3), 310/1 (310), 310/2 (310), 61/4 (61/2), 61/5 (61/2), 61/6 (61/2), 60/1 (60), 60/2 (60), 60/3 (60), 42/2 (42), 42/3 (42), 42/4 (42), 43/1 (43), 43/2 (43), 43/3 (43), 49/2 (49), 49/3 (49), 49/4 (49), 48/1 (48), 48/2 (48), 48/3 (48), 48/4 (48), 47/1 (47), 47/2 (47), 47/3 (47), 46/1 (46), 46/2 (46), 46/3 (46), 45/2 (45/1), 45/3 (45/1), 45/4 (45/1), 25/1 (25), 25/2 (25), 14/4 (14/3), 14/5 (14/3), 19/1 (19), 19/2 (19), 19/3 (19), 11/1 (11), 11/2 (11), 3/2 (3/1), 3/3 (3/1), 50/1 (50), 50/2 (50), 50/3 (50), 52/1 (52), 52/2 (52), 51/1 (51), 51/2 (51), 105, 129/1 (129), 129/2 (129), 130/1 (130), 130/2 (130), 131/11 (131/6), 131/12 (131/6), 131/9 (131/3), 131/10 (131/3), 131/7 (131/2), 131/8 (131/2), 133/2 (133/1), 133/3 (133/1), 317, 329, 350/1 (350), 350/2 (350), 350/3 (350), 350/4 (350), 350/5 (350), 350/6 (350), 353/2 (353), 353/3 (353).

obręb 0016 Żarnowska, na działkach nr:
48/5 (48/4), 48/6 (48/4), 48/7 (48/4), 48/8 (48/4), 400/2 (400), 400/3 (400), 400/4 (400).

Zgodnie z art. 49 Kodeksu postępowania administracyjnego, zawiadomienie stron postępowania uważa się za dokonane po upływie 14 dni od dnia publicznego ogłoszenia.
W związku z powyższym informuję strony postępowania, właściwe organy administracji rządowej i samorządowej oraz właścicieli, zarządców i użytkowników terenów objętych inwestycją, o możliwości składania wniosków, uwag lub zastrzeżeń dotyczących przedmiotowej sprawy, a także o możliwości wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań przed wydaniem decyzji kończącej postępowanie.
Wyżej wymienione dokumenty należy kierować do Wydziału Infrastruktury Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku ul. Okopowa 21/27, 80-810 Gdańsk, a z aktami sprawy można zapoznać się w siedzibie urzędu, **po telefonicznym uzgodnieniu terminu pod nr tel. 58 30 77 489.**

Gdańsk/34449484

eprasa.pl 45341d2020

OGŁOSZENIE
WÓJTA GMINY CEDRY WIELKIE W SPRAWIE KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

dotyczących projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w sąsiedztwie gminnej oczyszczalni ścieków w miejscowości Cedry Wielkie w gminie Cedry Wielkie

Na podstawie art. 17 pkt 11 i 13 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026, poz. 538 ze zm.), art. 39 ust. 1 pkt 2-5, art. 40, art. 46, art. 54 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 670 ze zm.) oraz Uchwały Rady Gminy Cedry Wielkie Nr XIII/94/2025 z dnia 29 maja 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w sąsiedztwie gminnej oczyszczalni ścieków w miejscowości Cedry Wielkie w gminie Cedry Wielkie, zmienionej Uchwałą Nr XVIII/133/2025 Rady Gminy Cedry Wielkie z dnia 31 października 2025 roku w sprawie zmiany Uchwały Rady Gminy Cedry Wielkie Nr XIII/94/2025 z dnia 29 maja 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w sąsiedztwie gminnej oczyszczalni ścieków w miejscowości Cedry Wielkie w gminie Cedry Wielkie, **zawiadamiam o rozpoczęciu konsultacji społecznych miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w sąsiedztwie gminnej oczyszczalni ścieków w miejscowości Cedry Wielkie w gminie Cedry Wielkie wraz z prognozą oddziaływania na środowisko**.
Konsultacje będą prowadzone w dniach **od 1 września 2027 r. do 15 października 2027 r.,**
w następujących formach:
1) zbierania uwag, 2) spotkania otwartego, 3) dyżurów projektanta projektu planu.

1. **Zbieranie uwag** do projektu planu miejscowego. Uwagi dotyczące projektu planu miejscowego mogą być składane przez interesariuszy **od dnia 1.09.2027 r. do dnia 30.09.2027 r.** z podaniem imienia, nazwiska lub nazwy, adresu zamieszkania albo siedziby oraz adresu poczty elektronicznej, o ile składający uwagę taki posiada, wraz z oznaczeniem nieruchomości, której dotyczy uwaga (np. nr działki ewidencyjnej), oraz wskazaniem czy składający uwagę jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej uwagą. Uwagi należy składać do Wójta Gminy Cedry Wielkie**:**
   - w formie papierowej, na piśmie **–** na adres Urzędu Gminy Cedry Wielkie, ul. M. Płażyńskiego 16, 83-020 Cedry Wielkie,
   - w formie elektronicznej, za pomocą środków komunikacji elektronicznej na adres: urzad@cedry-wielkie.pl lub **AE:PL-86217-28049-CVBTD-27**, opatrzonej kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym,
2. **Spotkanie otwarte** poprzedzone prezentacją projektu planu miejscowego odbędzie się **20.09.2027 r. w sali Żuławskiego Ośrodka Kultury i Sportu przy OSP, ul. Osadników Wojskowych 8, 83-020 Cedry Wielkie o godz. 18.00**
3. **Dyżury projektanta projektu planu** odbędą się w dniach **6.09.2027 r. i 27.09.2027 r., w siedzibie Urzędu Gminy Cedry Wielkie, sala USC (parter), w godzinach od 18.00 do 19.00 .**

Formularz do składania uwag, projekt planu miejscowego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko dostępne będą w terminie i miejscu wyżej wyznaczonym, a także w postaci elektronicznej na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy Cedry Wielkie: https://www.e-bip.pl/Start/64/ w zakładce https://www.e-bip.pl/Start/64/Information/234821
od dnia 28 sierpnia 2026 r.

Klauzura informacyjna RODO, która obowiązuje łącznie ze składanymi uwagami dostępna jest na stronie:
https://www.cedry-wielkie.pl/index.php/rodo
Organem właściwym do rozpatrzenia uwag, jest Wójt Gminy Cedry Wielkie i Rada Gminy Cedry Wielkie. Wykaz zgłoszonych uwag wraz z propozycją ich rozpatrzenia przez Wójta Gminy Cedry Wielkie i uzasadnieniem zostanie zawarty w raporcie podsumowującym przebieg konsultacji społecznych, który przedstawiony będzie Radzie Gminy Cedry Wielkie wraz z projektem planu miejscowego do uchwalenia.

Wójt Gminy Cedry Wielkie

Gdańsk/34449898

OGŁOSZENIE
WÓJTA GMINY CEDRY WIELKIE W SPRAWIE KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

dotyczących projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla trzech terenów inwestycyjnych w miejscowości Błotnik w gminie Cedry Wielkie

Na podstawie art. 17 pkt 11 i 13 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026, poz. 538 ze zm.), art. 39 ust. 1 pkt 2-5, art. 40, art. 46, art. 54 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 670 ze zm.) oraz Uchwały Rady Gminy Cedry Wielkie Nr XIII/95/2025 z dnia 29 maja 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla trzech terenów inwestycyjnych w miejscowości Błotnik w gminie Cedry Wielkie zmienionej Uchwałą Nr XVIII/134/2025 z dnia 31 października 2025 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XIII/95/2025 Rady Gminy Cedry Wielkie z dnia 29 maja 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla trzech terenów inwestycyjnych w miejscowości Błotnik w gminie Cedry Wielkie, **zawiadamiam o rozpoczęciu konsultacji społecznych miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla trzech terenów inwestycyjnych w miejscowości Błotnik w gminie Cedry Wielkie wraz z prognozą oddziaływania na środowisko**.
Konsultacje będą prowadzone w dniach **od 1 września 2027 r. do 15 października 2027 r.,**
w następujących formach:
1) zbierania uwag, 2) spotkania otwartego, 3) dyżurów projektanta projektu planu.

1. **Zbieranie uwag** do projektu planu miejscowego. Uwagi dotyczące projektu planu miejscowego mogą być składane przez interesariuszy **od dnia 1.09.2027 r. do dnia 30.09.2027 r.** z podaniem imienia, nazwiska lub nazwy, adresu zamieszkania albo siedziby oraz adresu poczty elektronicznej, o ile składający uwagę taki posiada, wraz z oznaczeniem nieruchomości, której dotyczy uwaga (np. nr działki ewidencyjnej), oraz wskazaniem czy składający uwagę jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej uwagą. Uwagi należy składać do Wójta Gminy Cedry Wielkie**:**
   - w formie papierowej, na piśmie **–** na adres Urzędu Gminy Cedry Wielkie, ul. M. Płażyńskiego 16, 83-020 Cedry Wielkie,
   - w formie elektronicznej, za pomocą środków komunikacji elektronicznej na adres: urzad@cedry-wielkie.pl lub **AE:PL-86217-28049-CVBTD-27**, opatrzonej kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym,
2. **Spotkanie otwarte** poprzedzone prezentacją projektu planu miejscowego odbędzie się **21.09.2027 r. w sali Żuławskiego Ośrodka Kultury i Sportu przy OSP, ul. Osadników Wojskowych 8, 83-020 Cedry Wielkie o godz. 16.00**
3. **Dyżury projektanta projektu planu** odbędą się w dniach **7.09.2027 r. i 28.09.2027 r., w siedzibie Urzędu Gminy Cedry Wielkie, sala USC (parter), w godzinach od 16.00 do 17.00 .**

Formularz do składania uwag, projekt planu miejscowego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko dostępne będą w terminie i miejscu wyżej wyznaczonym, a także w postaci elektronicznej na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy Cedry Wielkie: https://www.e-bip.pl/Start/64 w zakładce https://www.e-bip.pl/Start/64/Information/234820
od dnia 28 sierpnia 2026 r.

Klauzura informacyjna RODO, która obowiązuje łącznie ze składanymi uwagami dostępna jest na stronie:
https://www.cedry-wielkie.pl/index.php/rodo
Organem właściwym do rozpatrzenia uwag, jest Wójt Gminy Cedry Wielkie i Rada Gminy Cedry Wielkie. Wykaz zgłoszonych uwag wraz z propozycją ich rozpatrzenia przez Wójta Gminy Cedry Wielkie i uzasadnieniem zostanie zawarty w raporcie podsumowującym przebieg konsultacji społecznych, który przedstawiony będzie Radzie Gminy Cedry Wielkie wraz z projektem planu miejscowego do uchwalenia.

Wójt Gminy Cedry Wielkie

Gdańsk/34449896

Gdański Zarząd Zieleni

OGŁOSZENIE
o naborze

DYREKTOR GDAŃSKIEGO ZARZĄDU ZIELENI
Aleja Grunwaldzka 103 A, 80-244 GDAŃSK
na podstawie art. 11 ust.1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych
(t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1135)
ogłasza nabór na wolne stanowisko urzędnicze:
Od Specjalisty\ Specjalistki do Starszego specjalisty\ Starszej specjalistki
ds. planowania inwestycji (na czas zastępstwa - 1 etat)
w Dziale Projektowania Przestrzeni Publicznej
Termin składania dokumentów aplikacyjnych od dnia **26.08.2026 r.** do dnia **08.09.2026 r.** (liczy się data wpływu do GZZ). Szczegółowe wymagania stawiane kandydatom, zakres zadań wykonywanych na danym stanowisku oraz niezbędne dokumenty aplikacyjne podane są na stronie Biuletynu Informacji Publicznej www.bip.gdansk.pl/gdanski-zarzad-zieleni/ lub na stronie internetowej Gdańskiego Zarządu Zieleni www.gzz.gda.pl.

Gdańsk/34449855

NEWSLETTER
Komunikaty.pl
Nowości w przepisach, zamówienia publiczne, porady ekspertów, raporty, ogłoszenia.
Dla przedsiębiorców, urzędników, zainteresowanych gospodarką.
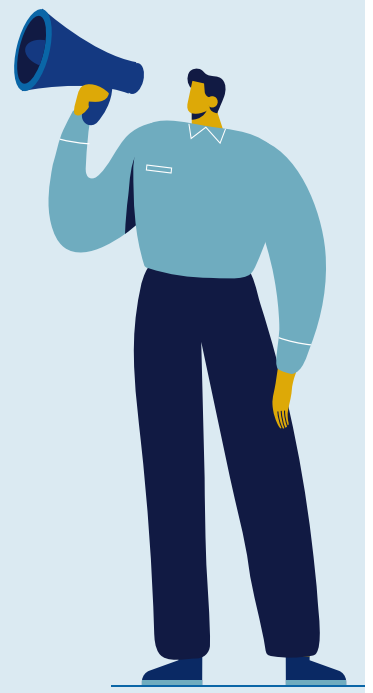
ZAPISZ SIĘ
Wejdź na stronę **komunikaty.pl**
lub użyj kodu QR

GDL 1

eprasa.pl 45341d2020

wyborcza
ŁÓDŹ
TYGODNIK

Piątek, 28 sierpnia 2026 | Redaktorka prowadząca **Małgorzata Szlachetka**

lodz.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: lodz@wyborcza.pl

FOT. ARCHIWUM PRYWATNE

Anna Midera

Absolutnie nie chcę pomnika

▶ 4-5

1 LO

eprasa.pl 45341d2020

Świetlica w tym liceum to nie przechowalnia

Wszyscy są tu ważni

– Nie chciałabym, żeby młody człowiek, który potrzebuje chwili wytchnienia, musiał siedzieć skulony na szkolnym korytarzu, w kącie czy w toalecie – mówi nauczycielka.

Maria Stefańska

XLIV LO w Łodzi przy ul. Wacława. To jedyna szkoła w Polsce, w której wszystkie klasy są terapeutyczne. W każdej z nich uczy się maksymalnie 15 uczniów.

– To młodzież wyjątkowa, ale z dużymi problemami – przyznaje Janusz Sapiński, dyrektor XLIV LO w Łodzi. – Bardzo wiele osób zmaga się z zaburzeniami lękowymi, depresją czy trudną sytuacją domową.

Dodając, że jego uczniowie to często osoby bardzo zdolne, twórcze i wrażliwe. Nie zawsze odnajdywały swoje miejsce w innych szkołach. Dlatego tak ważne jest, aby stworzyć dla nich bezpieczną przestrzeń. Tak, żeby nikt nie czuł się „inny" lub pominięty.

– Świetlica zamiast galerii handlowej, ulicy, przystanku czy przypadkowego miejsca, w którym mogą trafić na niewłaściwe wzorce – zaznacza dyrektor Sapiński.

To nie będzie też miejsce, gdzie nauczyciel ogranicza się do pilnowania uczniów w czasie swojego dyżuru na długiej przerwie.

– Nie chcemy tworzyć „przechowalni uczniów", ani tradycyjnej świetlicy kojarzonej ze szkołą podstawową. Chcemy stworzyć miejsce, które będzie żyło swoim rytmem i odpowiadało na rzeczywiste potrzeby młodzieży – podkreśla Katarzyna Federowicz, koordynatorka projektu i nauczycielka języka niemieckiego.

DAĆ UCZNIOWI POCZUCIE, ŻE JEST POTRZEBNY

Pomieszczenie przeznaczone na świetlicę już jest wybrane, ma około 40 metrów kwadratowych. Tutaj będzie można usiąść, wyciszyć się, porozmawiać, ale też odrobić lekcje, przygotować do sprawdzianu czy po prostu – pobyć w spokojnym otoczeniu.

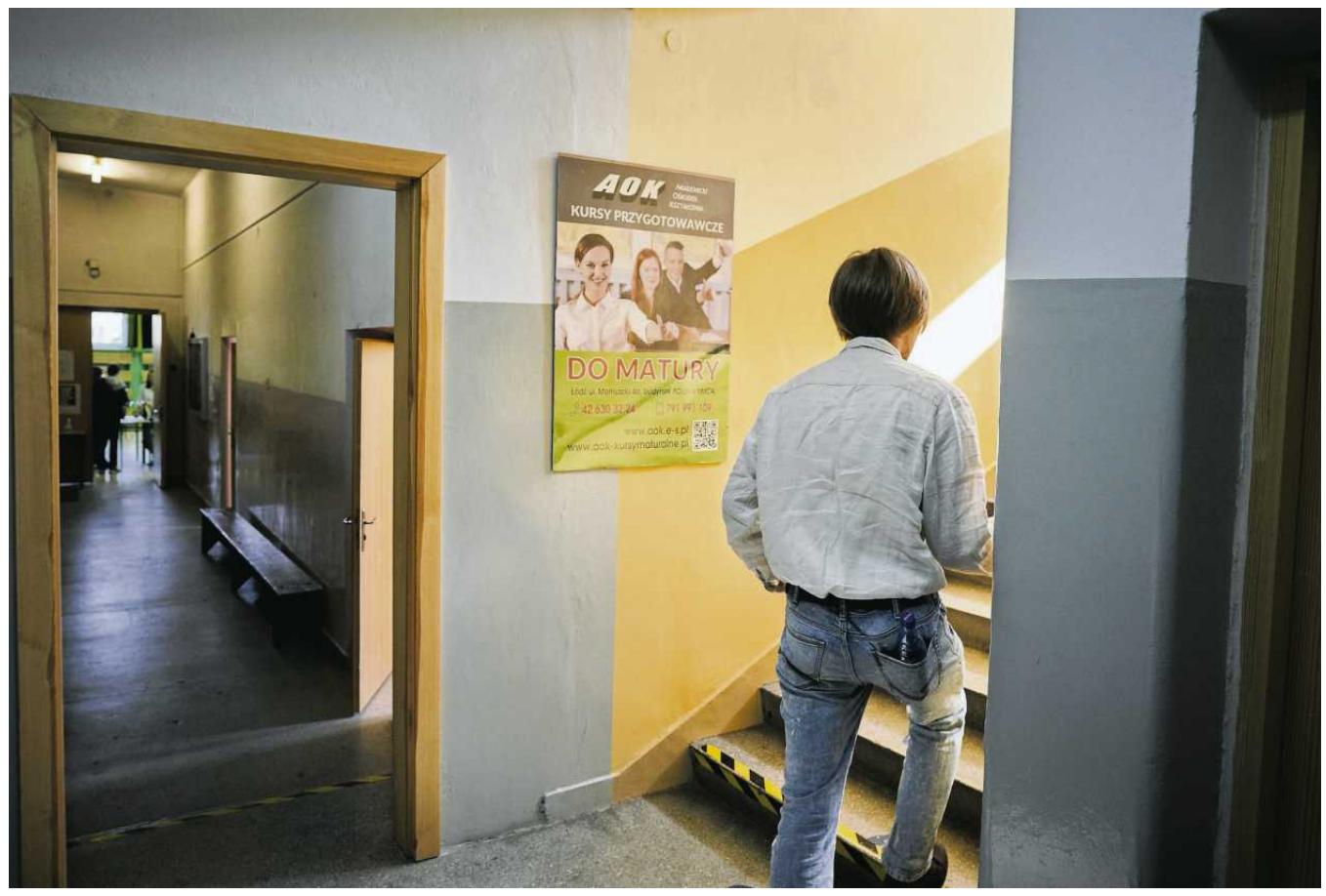

• **XLIV LO przy ul. Wacława w Łodzi** FOT. MARCIN STĘPIEŃ / AGENCJA WYBORCZA.PL

– Uczeń, który jest dobry z matematyki, języka czy innego przedmiotu, mógłby pomóc koledze, który ma trudności. To pozornie prosty pomysł, ale daje młodym coś niezwykle ważnego: poczucie, że są potrzebni, że mają coś wartościowego do zaoferowania – tłumaczy Federowicz.

W rozmowie wielokrotnie wraca słowo „sprawczość". Bo świetlica ma nie tylko pomóc uczniom przetrwać trudniejszy dzień. Ma też im dawać poczucie, że mogą coś stworzyć, komuś pomóc i mieć wpływ na swoje otoczenie.

W wakacje miałem sytuacje, kiedy do szkoły przychodziło dwóch, trzech czy czterech uczniów. Chcieli po prostu się przywitać

JANUSZ SAPIŃSKI
dyrektor XLIV LO w Łodzi

– Wielu młodych ludzi potrzebuje dziś usłyszeć: „jesteś tutaj ważny", „masz swoje miejsce", „ktoś cię zauważa", „potrafisz coś zrobić i możesz być potrzebny innym" – podkreśla koordynatorka projektu.

PRZYCHODZĄ NAWET W WAKACJE

Nauczyciele dostali już zielone światło od rady rodziców i deklarację pomocy w wyposażeniu świetlicy. Miałaby działać trzy-cztery godziny po południu, czyli jakieś 20 godzin tygodniowo. W tym czasie uczniowie mogliby korzystać ze wsparcia osób z odpowiednimi kwalifikacjami.

– W wakacje miałem sytuacje, kiedy do szkoły przychodziło dwóch, trzech czy czterech uczniów. Chcieli po prostu się przywitać – mówi Janusz Sapiński.

Szkoła na razie szuka funduszy, m.in. sponsorów, bo nie chodzi też o to, aby nauczyciele pracowali w świetlicy za darmo. Jeśli jednak pieniędzy nie uda się znaleźć od razu, projekt nie upadnie. Szkoła będzie szukać innych rozwiązań, również częściowo opierając się na wolontariacie. Dyrektor podkreśla, że praca z młodzieżą wymagającą wsparcia powinna być prowadzona przez osoby odpowiednio do tego przygotowane.

SPYTAJĄ UCZNIÓW, CZEGO POTRZEBUJĄ

Planowane są zajęcia integracyjne, plastyczne, muzyczne, rękodzielnicze czy filmowe. Ważnym elementem ma być także wolontariat młodzieży.

Ale najważniejszym krokiem będzie zapytanie uczniów, czego oni potrzebują. Na początku roku szkolnego zostaną poproszeni o udział w ankiecie. To będzie zaproszenie do współtworzenia świetlicy.

Federowicz: – Chciałabym, żeby szkoła była dla nich nie tylko miejscem zdobywania wiedzy, ale również tym, do którego chce się przychodzić. Miejscem, w którym można znaleźć drugiego człowieka, odkryć swoje mocne strony i przekonać się, że ma się w życiu coś wartościowego do zaoferowania. ●

OGŁOSZENIE Łódź/34448958

17 WRZEŚNIA, ŁÓDŹ

Wielki Test Wiedzy o Odpadach

Więcej: **Wyborcza.pl/testoodpadachLO**

ORGANIZATOR
wyborcza.pl

REKLAMA
SPONSOR GŁÓWNY I PARTNER MERYTORYCZNY
RLG by Reconomy
ELEKTRO 3000

Zrealizowano w ramach publicznych kampanii edukacyjnych prowadzonych przez RLG w Polsce

2 LO

eprasa.pl 45341d2020

Fundusze Europejskie

Ruszył nowy nabór:

niemal 55 mln zł na szkoły zawodowe w Łódzkiem!

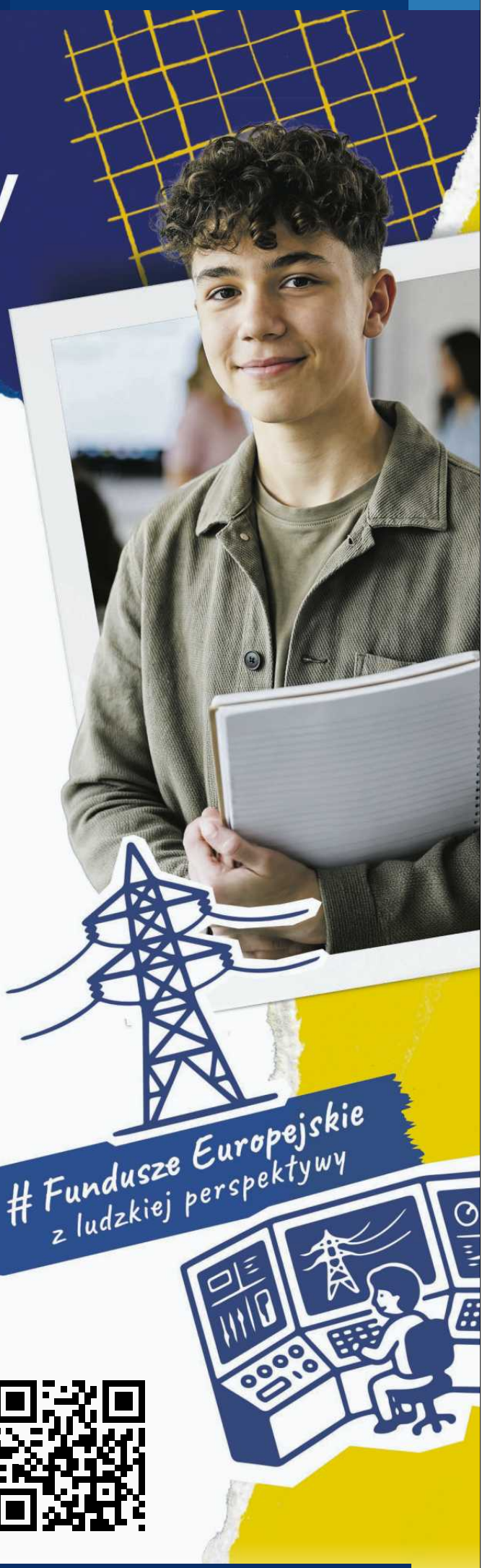

Sektory ochronny i energetyczny potrzebują młodych pasjonatów z konkretnymi umiejętnościami. Odpowiedzią na to zapotrzebowanie jest program wsparcia techników i szkół zawodowych, z pulą środków prawie 55 milionów złotych. Pieniądze z Funduszy Europejskich są przeznaczone m.in. na płatne staże dla uczniów, nowoczesny sprzęt w pracowniach oraz kursy dla nauczycieli.

Nowe możliwości dla szkół i uczniów

Celem naboru, który wystartował 24 sierpnia, jest unowocześnienie programów edukacyjnych w technikach i szkołach branżowych oraz dostosowanie ich do wymogów współczesnego przemysłu zbrojeniowego i energetycznego. W ramach realizowanych projektów możliwe będzie dofinansowanie szeregu inicjatyw, polegających m.in. na:

- rozwoju młodzieży: podnoszenie umiejętności, kompetencji i uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych oraz udziału w stażach;
- doskonalenie kompetencji kadry: szkolenia dla nauczycieli, instruktorów praktycznej nauki zawodu oraz kadry zarządzającej i wspierającej proces nauczania;
- aktualizacji programów nauczania we współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami;
- wdrażaniu nowoczesnych rozwiązań i narzędzi w placówkach oświatowych.

Do kogo skierowany jest program?

Nabór potrwa do 30 października 2026 roku. O dofinansowanie mogą ubiegać się organy prowadzące szkoły lub placówki kształcenia zawodowego.

Całe przedsięwzięcie stanowi element szerszej strategii budowania odporności i gotowości cywilnej regionu, obejmującej również m.in. budowę schronów czy rozwój awaryjnych źródeł zasilania. Wszelkie wytyczne i komplet dokumentów aplikacyjnych dostępne są na oficjalnej stronie Funduszy Europejskich dla Łódzkiego: funduszeUE.lodzkie.pl.

Obserwuj nasze kanały w social mediach i bądź na bieżąco z Funduszami Europejskimi dla Łódzkiego!

Fundusze Europejskie dla Łódzkiego

Fundusze Europejskie dla Łódzkiego | Rzeczpospolita Polska | Dofinansowane przez Unię Europejską | ŁÓDZKIE

funduszeUE.lodzkie.pl

Łódź/34446046

eprasa.pl 45341d2020

Prezeska lotniska w Łodzi straciła pracę

Telefon z otoczenia prez

– Jeżeli jestem odwoływana za rzekomo popełnione błędy i brak kompetencji, jak można proponować mi współpracę?

Alicja Zboińska, Piotr Brzózka

Anna Midera, od 2017 roku zarządzająca Portem Lotniczym Łódź im. Władysława Reymonta, straciła stanowisko 19 sierpnia. Miasto Łódź, które jest większościowym właścicielem spółki, zwołało radę nadzorczą, chcąc wycofać rekomendacje dla prezeski.

ROZMOWA Z
DR ANNĄ MIDERĄ*
byłą już prezeską Portu Lotniczego Łódź im. Władysława Reymonta

ALICJA ZBOIŃSKA, PIOTR BRZÓZKA: Z jednej strony lotnisko pobiło historyczny rekord, obsługując 488 tysięcy pasażerów rocznie. Z drugiej – spółka przyniosła kilkadziesiąt milionów straty, nie pierwszy i zapewne nie ostatni raz. Jakiej byśmy nie przyjęli perspektywy, pozostaje pytanie: dlaczego miasto chce odwołać panią właśnie teraz?
DR ANNA MIDERA: To pytanie powinno być skierowane do właścicieli. Dlaczego odbierają rekomendację za sukcesy, które lotnisko osiągnęło? Bierzemy pod uwagę niemal dekadę. Rok 2016 – wynik: 50 milionów straty. W ubiegłym roku – 37. Czyli spadek o 12 milionów.

Wciąż na minusie.
– Na minusie, ale jednak strata jest mniejsza o 12 milionów w wartościach nominalnych. Jeśli uwzględnilibyśmy jeszcze do tego inflację, zmiany cen, sytuację na rynku, pandemię – można to przeliczyć na 23 miliony.

Zostawiam lotnisko z liczbą pasażerów na poziomie niemal pół miliona. Zastałam je z wynikiem niewiele ponad 200 tysięcy. To jest różnica.

Zostawiam lotnisko z przeszło 100 tysiącami pasażerów czarterowych. Gdy rozpoczynałam pracę, w ogóle nie mieliśmy do zaoferowania czarterów. Pasażerowie z Łodzi i regionu nie latali stąd na wakacje.

Zostawiam lotnisko z niższym poziomem zobowiązań – o czym nikt nie mówi – które spadły z 258 milionów złotych w 2017 roku do 123 milionów.

Zostawiam lotnisko z przychodami w wysokości 26 milionów wobec 16 milionów dziewięć lat temu. Nie wspomnę o pandemii, która zamknęła rynek i skrajnie zmniejszyła przychody – do sześciu milionów w 2020 roku. To oznacza wzrost o 20 milionów w ciągu ostatnich sześciu lat.

Zostawiam lotnisko z podpisaną umową o dofinansowanie zadań związanych z programem ochrony ludności cywilnej, która umożliwi budowę schronu i inwestycje w terminalu, generujące duże oszczędności w kolejnych latach.

Zostawiam spółkę z rozwiniętą siatką połączeń, kompletnym i zaangażowanym zespołem.

Zostawiam miękkie projekty, jak lądowanie św. Mikołaja, czyli akcja charytatywna dla łódzkich domów dziecka i hospicjum. Projekt kina letniego. Projekt ogrodu przed terminalem. Galerię ARTPort ze sztuką nowoczesną.

Może miasto powinno postawić pani pomnik, zamiast odwoływać ze stanowiska?
– Absolutnie nie chcę pomnika. Natomiast należy się szacunek dla mnie i wszystkich moich współpracowników.

Skoro jednak pokusiła się pani o tak długą litanię, wrócimy do pierwszego pytania: co się stało, że władze Łodzi postanowiły zakończyć współpracę? Dotąd miasto chwaliło się rekordami dotyczącymi pasażerów, dotąd miastu nie przeszkadzały kolejne ujemne wyniki finansowe, przynajmniej oficjalnie.
– Zacznijmy od tego, że właściciel ma prawo do odwołania swojego menedżera w którymkolwiek momencie. Ma do tego prawo. I ja to szanuję, jednak istnieje coś takiego, jak kultura biznesowa. Nie trzeba produkować wymyślonych historii o niekompetencji, po to, aby bronić błędów swoich urzędników. Wystarczy podjąć decyzję.

Komunikowanie przez media fałszywych informacji dotyczących nieprawidłowości, które nie miały miejsca, czerpanie sensacji z błędów urzędników – to rzeczy trudne do zaakceptowania.

Dlaczego miasto robi to teraz? Nie wiem, może ma inne koncepcje, może wiedzą, że na rynku jest inny menedżer, który w tym momencie etapu rozwoju pociągnie to lepiej. To co powiedziałam, to co nazwaliście litanią, to są liczby, to są fakty. Chciałabym, żeby trafiły do świadomości osób, które mieszkają w Łodzi. Chciałabym aby fakty pozostały faktami, liczby pozostały liczbami a opinie opiniami.

Miała pani wcześniej jakieś negatywne sygnały od władz Łodzi, w tym również nasycone osobistą niechęcią?
– Nie odczułam takich sygnałów. Podchodzę do świata pozytywnie i może zbyt naiwnie.

A czy rozmawiała pani z kimś z władz po tym, jak informacja o możliwym odwołaniu pojawiła się w mediach?
– Tak. Próbowałam się skontaktować, nikt nie odbierał ode mnie telefonu. Natomiast kiedy ta informacja wypłynęła do mediów i zatoczyła szerokie koło, zadzwoniła do mnie jedna osoba z kręgu pani prezydent i – doceniając moją wiedzę, kompetencje i doświadczenie – zaproponowała stanowisko pełnomocnika do spraw lotnictwa, CPK.

Weźmie pani to stanowisko?
– Nie.

Dlaczego?
– Bo współpraca musi się opierać na zaufaniu i lojalności.

Rozumiemy, że nie czuje pani zaufania do władz miasta?
– Uczucia pozostawiam najbliższym. Propozycja jest zwyczajnie niekonsekwentna. Bo jeżeli jestem odwoływana za rzekomo popełnione błędy i brak kompetencji, to jak można proponować mi współpracę?

Jeżeli właściciel lotniska decyduje się na to, żeby mieć lotnisko, to musi też wiedzieć, co mu ono przyniesie i jakie są ryzyka prowadzenia działalności

ANNA MIDERA

Takie bywają zawiłości polityki... Należy pani do Koalicji Obywatelskiej, tak jak wielu innych prezesów łódzkich spółek?
– Nie wiem, jak inni prezesi. Ja nie należę i nie należałam.

I nie miała pani propozycji lub sugestii, by zapisać się do partii?
– Nie.

W sierpniu, trzy dni przed informacją o planach odwołania pani ze stanowiska, do dziennikarzy trafił raport ze zleconego przez miasto audytu dotyczącego funkcjonowania lotniska w 2024 roku. Przypadek?
– Nie wiem. Może jest pomysł na inne zarządzanie tą infrastrukturą, inny rozwój lotniska. Proszę zauważyć, jak w ciągu kilku ostatnich lat osiedla mieszkaniowe zbliżyły się do lotniskowej infrastruktury, co zawsze uznawaliśmy za bardzo ryzykowne w kontekście choćby hałasu i ryzyka późniejszych odszkodowań. O czym głośno komunikowaliśmy.

Chce pani powiedzieć, że była przeciwna zbliżaniu się osiedli do lotniska, a ktoś za tym optował?
– Chcę powiedzieć, że mamy przykład lotnisk, które w związku z przegranymi spra-

eprasa.pl 45341d2020

ydent Zdanowskiej

wami sądowymi są zobowiązane płacić gigantyczne kwoty odszkodowań, przekraczające kilkukrotnie stratę lotniska. I to może być problem w przyszłości

Kiedy 10 lat temu obejmowałam stanowisko, przestrzeń w pobliżu łódzkiego lotniska była pusta. Były drzewa, samosiejki. Mając przykład lotniska w Poznaniu przedstawiliśmy sytuację miastu, informując o ryzykach – z czym może się wiązać zabudowa mieszkaniowa wokół lotniska. My jeszcze nie jesteśmy w obszarze ograniczonego użytkowania jeśli chodzi o normy hałasu i pewnych barier wciąż nie przekraczamy, ale przy takim rozwoju jesteśmy bardzo blisko.

Co by jednak nie powiedzieć, lista „zarzutów" we wspomnianym raporcie też jest litanią. Z audytu wynika na przykład, że w 2024 roku spędziła pani ponad 100 dni poza spółką. Dlaczego aż tyle?
– Źle zadane pytanie. Nie spędziłam tylu dni poza spółką. Tłumaczę się z raportu pełnego błędów. Jeśli ktoś uważa, że prezes lotniska powinien większość czasu siedzieć poza biurkiem, to być może pomylił zarządzanie lotniskiem z zarządzaniem halą targową albo innym podmiotem.

Przyjęcie takiego kryterium świadczy o braku elementarnej wiedzy kontrolerów na temat tego, jak w ogóle funkcjonuje ten biznes, na czym polega różnica między zwykłą spółką komunalną i międzynarodowym, certyfikowanym lotniskiem, obsługującym regularny ruch.

To przedsiębiorstwo operacyjne, które działa w szczególnym reżimie prawa międzynarodowego, europejskiego i polskiego. Podlegamy nadzorowi Urzędu Lotnictwa Cywilnego, co oznacza, że dochodzi zupełnie inna warstwa odpowiedzialności prezesa.

Zarząd nie odpowiada wyłącznie za wynik finansowy, sprzedaż, marketing, relacje z właścicielem. Odpowiada też za zapewnienie ciągłości operacyjnej, za to, że lotnisko jest wciąż otwarte. A przede wszystkim odpowiada za bezpieczeństwo. A bezpieczeństwo nie ma ceny. Szczególnie w obecnej sytuacji geopolitycznej. Poza tym branża lotnicza to bardzo kosztowny biznes, choć bilety lotnicze potrafią kosztować niewiele.

Różnica jest więc niebagatelna. Lotnisko nie rozwinie się biznesowo bez aktywności swojego szefa. Przewoźników, inwestorów, partnerów biznesowych pozyskuje się wyjeżdżając. Tego nie można zrobić siedząc za biurkiem. Trzeba się spotykać, budować relacje, prowadzić negocjacje, być tam, gdzie ten rynek oddycha.

***Dr Anna Midera.** Od 2017 do 2026 roku prezes Portu Lotniczego Łódź im. Władysława Reymonta. Prezes Związku Regionalnych Portów Lotniczych. Ekonomistka, specjalistka w dziedzinie transportu. Była m.in. dyrektorem i zastępcą dyrektora Departamentu Polityki Transportowej i Spraw Międzynarodowych w Ministerstwie Infrastruktury. Zajmowała się negocjacjami z Komisją Europejską w sprawie Transeuropejskiej Sieci Transportowej TEN-T. Była też dyrektorem Departamentu Strategii i Współpracy Międzynarodowej w Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej

Z mojej aktywności zrobiono zarzut, a to właśnie dzięki niej mamy dziś prawie pół miliona pasażerów obsłużonych w 2025 roku. Dzięki tej aktywności lotnisko w Łodzi przeszło z 12. miejsca wśród 14 lotnisk na ósmą pozycję. Jesteśmy liderem wśród portów obsługujących poniżej miliona pasażerów.

Pomijam już fakt, że kontrolerzy nie znają nawet matematyki. Nie potrafili policzyć moich dni w podróży służbowej i przez pomyłkę są one zdublowane. A ja muszę się teraz tłumaczyć z ich błędów. I jeszcze jedna rzecz jest ważna. Nie wykorzystałam wszystkich dni urlopu w 2024 roku, czego nie zauważyli kontrolerzy, tymczasem do analizy dorzucono mi jeszcze urlop. Oraz soboty i niedziele. Więc jest to absolutnie błędna matematyka.

To teraz może przejdźmy do nocnych spotkań z kontrahentami w pijalni wódki, o czym też można przeczytać w raporcie.
– Kiedy mam się spotykać z partnerami? Jeżeli przyjmujemy kryterium urzędnicze, to wszystkie spotkania biznesowe powinny się zakończyć o godzinie 15.30. Tyle, że one nie mają miejsca w tych godzinach. Co zrobić, jeśli partner biznesowy przyjeżdża późno?

Tamta sytuacja była tego dokładnym przykładem. Po kolacji odprowadzaliśmy przedstawicieli biznesu do hotelu ulicą Piotrkowską. Zauważyli ładnie wyglądający lokal, do którego weszli. Nawet nie płaciłam za te rachunki, a przypisuje mi się alkohol w późnych godzinach nocnych. To już jest zupełny absurd.

Wróćmy do delegacji, które kosztowały 200 tysięcy złotych. Dotyczy to 150 osób i 248 delegacji, które miały miejsce w okresie półtora roku Były to głównie szkolenia, bo pracownicy operacyjni mają obowiązek szkolić się regularnie, aby mogli pełnić swoje zadania na lotnisku. To są szkolenia obowiązkowe, bez których pracownicy nie mogliby wykonywać swoich zadań. A to kosztuje. Powtórzę. Branża lotnicza to bardzo drogi biznes.

Strażacy mają obowiązek szkoleń poligonowych, jedno kosztuje 12-13 tysięcy złotych; odbywają się one za granicą i trzeba strażaków wysłać w delegację. Strażaków mamy około 30 na lotnisku. Służba ochrony lotniska i strażacy kosztują lotnisko rocznie około 10 milionów złotych – bez delegacji nie mówiąc o innych pracownikach.

A teraz metafora. Proszę sobie wyobrazić firmę, która oferuje jabłka i sprzedała ich w ubiegłym roku 488 tysięcy Jednocześnie firma ta przyniosła 37 milionów straty. W poprzednich latach też była mocno pod kreską. Gdyby była pani jej udziałowcem, co by panią interesowało: to, że prezes sprzedał prawie pół miliona owoców, czy to, że spółka straciła kilkadziesiąt milionów złotych?
– Jeżeli właściciel ogrodu decyduje się na to, żeby mieć sad, to musi wiedzieć, co ten sad mu przyniesie. Jeżeli właściciel lotniska decyduje się na to, żeby mieć lotnisko, to musi też wiedzieć co mu ono przynosi i jakie są ryzyka prowadzenia działalności. Ktoś podjął kiedyś decyzję: spółka funkcjonuje od 1993 roku, samo lotnisko obchodziło niedawno stulecie.

I nigdy nie było rentowne.
– Nigdy nie było rentowne. W momencie, kiedy właściciel powołał „menedżera od jabłek", było na bardzo dużej stracie. Myślę, że decyzję o dalszej działalności trzeba było podjąć dużo wcześniej. Natomiast lotnisko jest nieprawdopodobną wartością dla dużego miasta i dla regionu. Nie mielibyśmy tylu inwestycji, gdyby nie sam fakt istnienia lotniska, bez względu na to, czy biznes z niego korzysta raz, czy kilkanaście razy w roku.

Tutaj przylatują zespoły muzyczne, które dają koncerty w Łodzi. Mamy najpopularniejszą w Europie szkołę Bartolini Air, która szkoli tu pilotów. Te wszystkie podmioty płacą podatki. Pasażerowie, którzy tutaj przylatują, to są turyści. Dlaczego Łódzka Organizacja Turystyczna w ubiegłym roku chwaliła się tym, że nagle zwiększyła się liczba turystów z Włoch czy z Hiszpanii? Nie dlatego, że mamy połączenie z Hiszpanią i z Włochami?

To są te drobne elementy, przykłady i wartości, które można podać. Z raportu Zespołu Doradców Gospodarczych TOR wynika, że w 2024 roku zyski pośrednie i bezpośrednie z istnienia lotniska w Łodzi wyniosły 2,6 miliarda złotych. Więc jeżeli mamy jabłoń, która w tej chwili ma 37 milionów straty, ale jej wartość dla całego ogrodu to 2,6 miliarda, to chyba nie warto jej ścinać.

Nawet jeśli w pobliżu jabłoni wyrośnie większy sad w postaci Portu Polska, czyli gigantycznego lotniska budowanego przez spółkę CPK, zlokalizowanego między Łodzią i Warszawą?
– Podpisaliśmy niedawno porozumienie z CPK – list intencyjny, który dawał wyraz zainteresowania dużego projektu mniejszym lotniskiem. Mamy fantastyczną grupę szkoleniowców, a rynek bardzo potrzebuje pracowników i będzie ich potrzebował dużo więcej, gdyż rośnie bardzo dynamicznie. Możemy być backupem szkolącym kadry, możemy wykorzystać naszą infrastrukturę do tego, żeby ich lepiej przygotować, również dla CPK.

Możemy być świetnym lotniskiem zapasowym, z którego można błyskawicznie przewieźć pasażerów CPK w miejsce, gdzie powinni się znaleźć. Jesteśmy świetną infrastrukturą dla prowadzenia działalności zwanej MRO, czyli montażu i serwisu samolotów. Nie każdy będzie chciał go ulokować na lotnisku dużym, zatłoczonym i drogim. Samolotów na niebie jest coraz więcej, a liczba lotnisk pozostaje ograniczona.

Przyszłość lotniska w Łodzi widzę nie tylko w ruchu pasażerskim i rozwoju tego segmentu turystyki, ale również w rozwoju biznesu serwisowego.

A gdzie widzi pani swoją przyszłość?
– Nie myślałam o tym jeszcze.

To może warto rozważyć „telefon od przyjaciela" z kręgu prezydent Zdanowskiej?
– Warto być przyzwoitym.

eprasa.pl 45341d2020

To będzie największe takie centrum w Europie

Łódzki serwis Apache

– Prawdziwą istotą tych projektów jest polskie bezpieczeństwo, rozwój polskiego przemysłu zbrojeniowego i wielki skok technologiczny – mówił Donald Tusk w łódzkich Zakładach Lotniczych nr 1.

Robert Grześkowiak

Dzięki umowom podpisanym 11 sierpnia pomiędzy Boeingiem i Wojskowymi Zakładami Lotniczymi nr 1 w Łodzi powstanie autoryzowane centrum serwisowe Apache.

– Mówimy nie tylko o największym kontrakcie w historii, ale także o tym, co powstaje dzisiaj na naszych oczach, o największym centrum serwisowym tych śmigłowców w Europie – zaznaczył premier Donald Tusk.

• **Apache w łódzkich zakładach** FOT. MARCIN STĘPIEŃ / AGENCJA WYBORCZA.PL

Umowa z Boeingiem

– Program Apache zbliża się do końca. Nie do samego końca, ale prawie – mówił na początku uroczystości Jacek Goszczyński, prezes Wojskowych Zakładów Lotniczych nr 1. Przypomniał, że podpisane dokumenty są wykonaniem umowy offsetowej z 2024 r. i efektem dwóch lat negocjacji.

Polska zawarła umowę na zakup 96 śmigłowców AH-64E w sierpniu 2024 r. Kontrakt ze Stanami Zjednoczonymi obejmuje także uzbrojenie, części zamienne, szkolenie i zaplecze logistyczne. Po zrealizowaniu zamówienia Polska będzie jednym z największych użytkowników Apache na świecie – pod względem liczby zamówionych maszyn ustępującym jedynie Stanom Zjednoczonym.

Jeszcze przed podpisaniem kontraktu na śmigłowce MON zawarł z Boeingiem umowę offsetową. Obejmuje ona siedem zobowiązań o wartości ponad 400 mln zł. Łódzkie WZL-1 mają dzięki temu uzyskać kompetencje do przeglądów, napraw i remontów wybranych podzespołów Apache.

Donald Tusk podkreślał, że po ponownym objęciu władzy, jednym z celów jego rządu było przywrócenie Łodzi roli ważnego ośrodka przemysłu lotniczego

Nie jest to jednak pierwszy element zaplecza budowanego dla polskich Apache w Łodzi. 23 marca WZL-1 podpisały osobne umowy z Lockheed Martinem dotyczące obsługi i napraw systemów obserwacyjnych oraz radarów kierowania ogniem. Teraz do tego zakresu dochodzą kompetencje związane z Boeingiem, producentem śmigłowca.

Premier o projekcie

Donald Tusk mówił o tym, co amerykański kontrakt ma pozostawić w Łodzi. WZL-1 mają zyskać perspektywę pracy na kolejne lata. Rząd zapowiada, że powstające tutaj autoryzowane centrum serwisowe Apache będzie największym tego rodzaju ośrodkiem w Europie.

Premier wrócił przy tym do historii niezrealizowanego kontraktu na francuskie Caracale. To właśnie Łódź miała być jednym z głównych ośrodków ich obsługi i produkcji, zanim poprzedni rząd zerwał negocjacje w 2016 r. Dodał, że po ponownym objęciu władzy jednym z celów jego rządu było przywrócenie miastu roli ważnego ośrodka przemysłu lotniczego.

Szef rządu przedstawiał podpisanie umów także jako element współpracy polsko-amerykańskiej. Podkreślał, że nie chodzi wyłącznie o zakup amerykańskiego sprzętu, ale również o przenoszenie do Polski kompetencji technologicznych i serwisowych.

– Wszyscy czujemy się tutaj współpracownikami, wspólnikami. Nie ma podwykonawców – mówił Tusk, określając przedsięwzięcie jako wspólny polsko-amerykański projekt.

– Polska chce być hubem dla amerykańskiego uzbrojenia w Europie – podkreśliła sekretarz stanu w MON Magdalena Sobkowiak-Czarnecka. Dodała, że umowy dotyczące Apache mają być początkiem szerszej współpracy obejmującej serwisowanie, produkcję i rozwój zdolności związanych z amerykańskim sprzętem używanym w Europie.

Po co Polsce Apache

Nowe śmigłowce mają zastąpić używane dotąd przez polskie wojsko maszyny Mi-24, których konstrukcja wywodzi się jeszcze z czasów Związku Radzieckiego. Trafią do lotnictwa Wojsk Lądowych. Ich podstawowym zadaniem będzie rozpoznawanie i zwalczanie celów na ziemi oraz bezpośrednie wsparcie oddziałów prowadzących walkę. MON przewiduje również wykorzystanie Apache przeciwko dronom i innym nisko lecącym celom.

Śmigłowce mają działać nie jako samodzielna formacja, lecz razem z innymi systemami wprowadzanymi do polskiej armii. MON wskazuje przede wszystkim na współpracę z wojskami pancernymi, rozpoznaniem i bezzałogowcami. Najnowsza wersja Apache może zbierać informacje o celach, przekazywać je innym jednostkom, a także odbierać obraz z dronów. Minister obrony mówił również o wymianie danych m.in. z czołgami Abrams i samolotami F-35.

Resort obrony tłumaczy skalę zakupu rozbudową Wojsk Lądowych i położeniem Polski na wschodniej flance NATO. Przygotowania rozpoczęły się jeszcze przed dostawą nowych maszyn. Od ubiegłego roku polscy żołnierze szkolą się na ośmiu starszych śmigłowcach Apache wydzierżawionych od armii amerykańskiej za około 300 mln dolarów. Pierwszych 15 docelowych śmigłowców ma, według obowiązującego harmonogramu MON, przybyć w 2028 r.

Weteran w najnowszej wersji

Apache nie jest konstrukcją stworzoną w ostatnich latach. Pierwsze maszyny trafiły do armii amerykańskiej w 1984 r., a śmigłowiec był później wielokrotnie przebudowywany i unowocześniany. Obecna wersja ma dwuosobową załogę, rozwija prędkość około 280 km/h i jest uzbrojona w działko kalibru 30 mm. Może przenosić m.in. do 16 kierowanych pocisków przeciwpancernych oraz rakiety kalibru 70 mm.

To także konstrukcja z bardzo długą historią bojową. Apache zostały po raz pierwszy użyte w walce w Panamie w 1989 r. Dwa lata później osiem takich śmigłowców zaatakowało irackie stacje radarowe w pierwszych minutach operacji „Pustynna Burza", otwierając korytarz dla samolotów koalicji. Później Apache uczestniczyły m.in. w wojnach w Afganistanie i Iraku. Producent podaje, że cała flota ma już na koncie ponad 1,3 mln godzin lotów w warunkach bojowych.

Dzisiejszy Apache różni się od maszyn sprzed czterech dekad przede wszystkim wyposażeniem elektronicznym. Kolejne modernizacje objęły systemy obserwacji, radar, łączność i komputery pokładowe. Załoga może wykrywać cele z większej odległości, wymieniać informacje z innymi uczestnikami walki i współpracować z bezzałogowcami – od odbierania obrazu z ich kamer po kierowanie ich sensorami.

REKLAMA Łódź/34446021

OGŁOSZENIE PŁATNE Łódź/34449281

Syndyk masy upadłości

Tomasza Szymaniaka – osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej informuje, iż **posiada do sprzedania wchodzącą w skład masy upadłości nieruchomość gruntową, zabudowaną zlokalizowaną w miejscowości Gajówka-Kolonia, województwo łódzkie, powiat poddębicki, gmina Dalików,** dla której prowadzona jest księga wieczysta KW nr SR2L/00023028/4 (numer działki 173/13) oraz działkę gruntu (numer działki 173/19), dla której prowadzona jest księga wieczysta KW nr SR2L/00035129/9.
Cena wywoławcza wynosi 643.500,00 zł (słownie sześćset czterdzieści trzy tysiące pięćset złotych).

Syndyk informuje, iż istnieje możliwość negocjacji ceny. Syndyk może sprzedać nieruchomość po cenie niższej niż cena wywoławcza, jeśli nieruchomość nie zostanie sprzedana po cenie wywoławczej wskazanej w ogłoszeniu i sędzia-komisarz wyrazi zgodę na sprzedaż nieruchomości po cenie niższej niż wskazana w ogłoszeniu cena wywoławcza.

Oferty należy składać do Kancelarii syndyka Macieja Wieniakowskiego – 90-337 Łódź ul. Tymienieckiego 58 m. 39.
Oferta winna być złożona w zamkniętej kopercie z napisem „oferta na zakup nieruchomości Tomasza Szymaniaka - dom". Otwarcie kopert nastąpi w obecności notariusza.
W przypadku dwóch lub więcej zbliżonych ofert syndyk dopuszcza przeprowadzenie licytacji pomiędzy zainteresowanymi.

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34449792

GAZETA wyborcza **DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI**

- **Przetargi,** licytacje, zamówienia publiczne
- **Ogłoszenia** sądowe i rekrutacyjne
- **Nekrologi,** kondolencje, wspomnienia

KONTAKT:
kontakt_komunikaty@wyborcza.pl, tel. 507 094 232
nekrologi@wyborcza.pl, tel. 22 555 55 55

Komunikaty.pl nekrologi.wyborcza.pl

eprasa.pl 45341d2020

Elektroodpady

Stare smartfony na wagę złota

Gromadzisz kable i ładowarki w szufladach? Dziecko zdarło świecące buty? Padła ci elektryczna szczoteczka do zębów? Podpowiadamy, jak się ich pozbyć i poczuć się lepiej.

Jakub Chełmiński

Przepaliła się żarówka? Stare żelazko dożyło swoich dni? Zamarzyłeś o nowym odkurzaczu bezprzewodowym? Szybko sobie z tym radzimy, po prostu kupując nowy sprzęt. Problem pojawia się ze starym. Najczęściej zalega nam w szafie lub – co niedopuszczalne – ląduje w zwykłym koszu na śmieci. Grozi za to grzywna od 500 do 5000 zł.

Bo nawet przestarzały smartfon czy stara pralka są wciąż sporo warte, jeśli trafią w ręce specjalistów. W jednym telefonie może być 15-30 gramów miedzi, 0,4 grama srebra czy nawet niewielkie ilości złota. Wydaje się mało, ale tylko w Polsce kupujemy rocznie 7-8 milionów nowych telefonów. Niemal tyle samo ląduje więc w szufladach „na zapas", o ile jeszcze działają.

Tymczasem z tony smartfonów można już uzyskać 200-350 gr złota, 2-4 kg srebra czy 80 kg miedzi. Do tego tantal, lit, nikiel, pallad i wiele innych metali rzadkich lub szlachetnych, o których złoża na świecie toczą się już wojny, a światowe mocarstwa marzą o wydobywaniu ich na Antarktydzie czy w Arktyce.

CORAZ WIĘCEJ ELEKTROODPADÓW

W Polsce wciąż marnujemy bogactwo ukryte w urządzeniach elektronicznych. Z badania przeprowadzonego na zlecenie firmy RLG wynika, że blisko 89 proc. respondentów wie, że istnieje obowiązek segregacji odpadów, ale tylko 66 proc. zadeklarowało, że segreguje elektroodpady.

Przy czym deklaracje to jedno, a praktyka to drugie. – Aż 17 procent ankietowanych odpowiedziało, że nie wytwarza elektroodpadów. Nie do końca więc zdajemy sobie sprawę z tego, co jest faktycznie elektroodpadem. A jednocześnie produkujemy ich coraz więcej. Kiedyś były to stare radio czy lodówka, teraz grupa elektroodpadów jest dużo większa – mówi Monika Wyciechowska, dyrektorka ds. edukacji i promocji w firmie RLG Systems Polska.

We wspomnianym badaniu tylko 24 proc. ankietowanych potrafiło poprawnie zidentyfikować wszystkie rodzaje elektroodpadów. Monika Wyciechowska jako nieoczywisty przykład podaje świecące buty czy grające kartki, a tę listę można znacznie rozszerzyć.

Trzeba do niej dodać elektryczne szczoteczki do zębów, e-papierosy, często gubione i wymieniane słuchawki, czajniki, ale też stare płyty CD, pendrive'y, ładowarki i kable, które stosami zalegają w szufladach.

GDZIE JE ODDAĆ

Najprostsza definicja elektroodpadów to po prostu wszystko to, co działa na prąd lub go przewodzi. Co więc z nimi robić? Rozwiązań jest kilka.

Przy zakupie nowego sprzętu sprzedawca ma obowiązek przyjęcia starego tego samego rodzaju. Czyli kupując nową pralkę, oddajemy starą. To wygodne, szczególnie jeśli nowe urządzenie zamawiamy z transportem – ekipa zabierze od razu stare.

Sprzęt małych rozmiarów (którego żaden wymiar nie przekracza 25cm) możemy bezpłatnie oddawać w markach z elektroniką o powierzchni sprzedaży pow. 400 m kw. Takie zazwyczaj są w centrach handlowych, szukajcie pojemników przy kasach.

Dobrym rozwiązaniem jest odwiezienie sprzętu do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK). W Warszawie działa takich kilka.

W Warszawie odbywa się też mobilna zbiórka elektrośmieci. W każdej dzielnicy urządzenia można oddać w soboty w godzinach 10-14 w oznakowanych punktach. Ich listę znajdziesz na stronie: www.elektrosmieci.pl/punkt-zbierania-elektrosmieci.

Odbiór większego sprzętu można umówić z firmą, która zajmuje się przetwarzaniem elektroodpadów. Szczegóły tutaj: www.warszawa19115.pl/-/informacja-o-elektroodpadach.

W Łodzi jest cała sieć (około 150 punktów) charakterystycznych czerwonych kontenerów, do których możemy wrzucać drobne elektroodpady. W Warszawie również można znaleźć takie kontenery, w różnych kolorach.

Tak samo jak zużyty sprzęt, powinniśmy segregować zużyte baterie. Paluszki, R20, ale także te najmniejsze, tzw. guzikowe, z zegarków czy pilotów do telewizorów i wielu innych drobnych urządzeń.

Specjalistyczne firmy potrafią odzyskać z nich cenne metale, ale korzyść jest jeszcze jedna: baterie czy akumulatory niezutylizowane, zalegające latami w środowisku czy na wysypisku śmieci, zagrażają środowisku. Kto choć raz odnalazł zostawioną w szafce baterię na lata, która „wylała", czyli wydostał się na zewnątrz zawarty w niej elektrolit, ten wie, o co chodzi.

Takiego wycieku nie można nawet dotykać, bo może zawierać żrące i toksyczne związki chemiczne, np. ołów, kadm czy w niektórych typach baterii nawet rtęć. Szkody spowodują po przedostaniu się substancji do gleby, a przez nią do wód gruntowych. Mogą gromadzić się w żywych organizmach i przechodzić dalej w łańcuchu pokarmowym. A finalnie mogą trafić do naszych organizmów, powodując spore kłopoty.

Gdy pytam Monikę Michalską, ekspertkę technologii przetwarzania odpadów, działającą w serwisach społecznościowych jako „Pani od odpadów" o najczęściej popełniane błędy, odpowiada bez wahania: – Wrzucanie elektroniki do zwykłych odpadów komunalnych. Zapominamy, że piloty do telewizorów czy papierosy elektroniczne to też elektroodpady.

Zwraca uwagę na jeszcze jeden szczegół: – Pamiętajmy, że baterie trzeba zawsze wyjąć z urządzenia. Powodują bardzo duże zagrożenie pożarowe w sortowni odpadów.

Równie restrykcyjne – z tych samych powodów – są obostrzenia dotyczące akumulatorów. Te wprawdzie wymieniamy znacznie rzadziej, ale zagrożenie jest proporcjonalnie większe do masy urządzenia. Niszczejący akumulator litowo-jonowy może prowadzić do emitowania zanieczyszczeń gazowych w postaci fluorowodoru, tlenku węgla czy cyjanowodoru. Stary akumulator także musi przyjąć od nas sprzedawca, jeśli kupujemy od niego nowy. Można też go oddać w PSZOK-u.

TO MUSI BYĆ NAWYK

Segregacja wydaje się może czasochłonna, ale w praktyce nie jest problemem, jeśli wejdzie nam w nawyk. To trochę jak z oddawaniem butelek kaucyjnych, którego wszyscy się bali, a teraz stało się elementem zakupów.

– Zachęcamy do wyrobienia mikronawyku i zanoszenia baterii do recyklingu. To mały gest, a dużo znaczy: dzięki temu pomagacie środowisku, a zarazem pozbywacie się z domu odpadów, które zagracają waszą przestrzeń – podpowiada Monika Wyciechowska.

Na zachętę podajmy jeszcze jeden fakt z cytowanego badania. Ponad 70 proc. ankietowanych osób segregujących odpady stwierdziło, że czuje się dzięki temu lepszymi ludźmi.

FOT. ŁUKASZ KRAJEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Wielki Test Wiedzy o Odpadach

• „Gazeta Wyborcza" zaprasza do udziału w kolejnej edycji Wielkiego Testu Wiedzy o Odpadach, organizowanego z okazji Światowego Dnia Ziemi. Odbędzie się 17 września, jednocześnie w Warszawie i Łodzi.

Segregacja odpadów jest dziś jednym z najprostszych działań, które każdy z nas może podejmować na rzecz środowiska. Choć podstawowe zasady wydają się dobrze znane, wciąż mamy wiele wątpliwości. Gdzie powinny trafić fusy po kawie? Czy stłuczony talerz należy wrzucić do pojemnika na szkło? Co zrobić ze zużytymi bateriami lub opakowaniami po lekach?

Konkurs ma formę testu wiedzy składającego się z 60 pytań zamkniętych dotyczących segregacji odpadów, recyklingu oraz zasad prawidłowego postępowania z odpadami. Na rozwiązanie całości uczestnicy będą mieli 45 minut, a odpowiedzi będą zaznaczać na tabletach.

Do wygrania jest łącznie 12 tys. zł. W każdym mieście organizator wyłoni trzech laureatów.

I miejsce – 3 000 zł;
II miejsce – 2 000 zł;
III miejsce – 1 000 zł.

• Udział w konkursie jest bezpłatny. Zgłoszenia przyjmowane są do 11 września za pośrednictwem formularzy dostępnych pod adresem **wyborcza.pl/testoodpadach**

OGŁOSZENIE

Łódź/34445644

17 WRZEŚNIA, ŁÓDŹ

Wielki Test Wiedzy o Odpadach

Więcej: **Wyborcza.pl/testoodpadachLO**

ORGANIZATOR

wyborcza.pl

REKLAMA

SPONSOR GŁÓWNY I PARTNER MERYTORYCZNY

RLG by Reconomy

ELEKTRO 3000

Zrealizowano w ramach publicznych kampanii edukacyjnych prowadzonych przez RLG w Polsce

1 LO

eprasa.pl 45341d2020

Ciężarówka uszkodziła słupek z Piotrkowskiej

Radny: Bokiem wychodzi oszczędność

Kolejny pancerny słupek na Piotrkowskiej znokautowany, tym razem przez ciężarówkę – informuje radny niezależny Kosma Nykiel. Chodzi o miejską inwestycję za ok. 5,8 mln zł.

Alicja Zboińska, Jerzy Walczyk

Kolejna odsłona łódzkiej „afery słupkowej". Tym razem ucierpiał słupek zamontowany na wysokości Kamienicy Siemensa przy ul. Piotrkowskiej 96. Zahaczyła o niego ciężarówka dużej hurtowni spożywczej. Słupek został wyrwany z podłoża, ale całkowicie się nie przewrócił. Z informacji „Wyborczej" wynika, że sytuacja miała miejsce w poprzedni piątek, 21 sierpnia o godz. 11.08. Jak ustaliliśmy, kierowca zaparkował przed słupkiem, przy chodniku, by wyładować towar. Po skończeniu tej pracy wsiadł do samochodu i ruszył.

Podkomisarz Maksymilian Jasiak z zespołu prasowego Komendy Miejskiej Policji w Łodzi: – Do zdarzenia doszło z winy kierującego, który nie zachował należytej ostrożności. Został ukarany mandatem w wysokości 300 zł. Mężczyzna był trzeźwy, nikt nie odniósł obrażeń.

• **Uszkodzony słupek na ul. Piotrkowskiej** FOT. KOSMA NYKIEL

Słupki mało antyterrorystyczne

O sprawie jako pierwszy poinformował Kosma Nykiel, radny niezrzeszony. – Zwrócił mi na to uwagę znajomy, który akurat przechodził w pobliżu. Po chwili byłem na miejscu, była tam także Straż Miejska w Łodzi. Strażnicy rozmawiali z kierowcą – relacjonuje i podkreśla: – Nie wyobrażam sobie, że każde stuknięcie w słupek będzie teraz naprawiane, niezależnie na czyj koszt.

Samochody dostawcze mogą jeździć po ul. Piotrkowskiej do godz. 11. Słupki, które się chowają, zostały zamontowane tylko na środku jezdni.

Radny Nykiel dodaje: – Bokiem wychodzi oszczędność, która polega na tym, że chowają się dwa z czterech słupków, a nie wszystkie. Gdyby opuszczały się wszystkie, nie byłoby problemu z przejazdem. Jestem za ograniczeniem wjazdu na ulicę Piotrkowską, ale te słupki są średnio antyterrorystyczne. Tym razem co prawda całkiem się nie przewrócił, ale z drugiej strony ciężarówka nie jechała szybko.

Urzędnicy odpowiadają

„Wyborcza" zapytała Zarząd Dróg i Transportu w Łodzi o ten incydent.

Tomasz Śliwiński z Urzędu Miasta Łodzi tłumaczy: „Winę za zdarzenie ponosi kierujący ciężarówką. Po zakończeniu dostawy kierowca nie upewnił się, czy może bezpiecznie ruszyć do przodu i doszło do kolizji z dwoma słupkami stałymi, które są podniesiony na stałe. Słupki zachowały się prawidłowo, zatrzymały pojazd i uniemożliwiły dalszą jazdę. Do zdarzenia by nie doszło, gdyby nie nieostrożna jazda dostawcy."

System kosztował około 5,8 mln zł, choć początkowo koszt miał nie przekroczyć 3,6 mln zł.

Kolejne uszkodzenie

Nie jest to pierwsze tego typu zdarzenie. 12 maja samochód dostawczy wjechał w jeden ze słupków, wyrywając go z gruntu. Zdarzenie doczekało się nawet wpisu na oficjalnym profilu miasta. Oczywiście w tonie uspokajającym: „Dziś na ul. Piotrkowskiej doszło do zdarzenia, w którym kierujący pojazdem dostawczym uderzył w montowane słupki. To nietypowa sytuacja, ponieważ incydent miał miejsce w trakcie trwającego montażu – inwestycja nie została jeszcze odebrana ani przetestowana. Sprawa zostanie dokładnie przeanalizowana, aby zapewnić, że słupki będą w pełni bezpieczne i spełnią swoją funkcję".

„Wyborcza" pisała wówczas, że słupek nieoczekiwanie stał się gwiazdą mediów społecznościowych, obfotografowywaną z każdej strony. Łodzianin Bałuciarz ironizował: „Urzędnicy piszą, że inwestycja nie została jeszcze przetestowana. Jak to nieprzetestowana? Pan z tego srebrnego dostawczaka właśnie zrobił im darmowy test wytrzymałości i te całe słupki oblały go koncertowo. Zobaczcie na te kable sterczące z ziemi i tę rozwaloną kostkę dookoła. To jest dokładnie ta sama łódzka fuszerka, co na ulicy Legionów, gdzie ulica sypie się po kilku miesiącach od remontu i wypadają z niej kamienie".

Słupki zostały wprowadzone, aby ucywilizować parkowanie na najważniejszej ulicy Łodzi. Ma to być system rozpoznający rejestracje aut mających prawo do wjazdu.

OGŁOSZENIE PŁATNE Łódź/34449667

GPB-II.7820.8.2025.HJ/PM

OBWIESZCZENIE WOJEWODY ŁÓDZKIEGO

Na podstawie art. 131 w związku z art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego, Wojewoda Łódzki zawiadamia strony postępowania, że wniesiono odwołanie od decyzji Wojewody Łódzkiego Nr 90/26 z dnia 29.06.2026 r., udzielającej Zarządowi Województwa Łódzkiego, reprezentowanemu przez Dyrektora Zarządu Dróg Wojewódzkich w Łodzi, z siedzibą pod adresem: al. Piłsudskiego 12 w Łodzi, zezwolenia na realizację inwestycji drogowej, polegającej na rozbudowie drogi wojewódzkiej Nr 710 od km 10+542,00 do km 12+193,58 w Konstantynowie Łódzkim.

W związku z powyższym zawiadamia się, że odwołanie wraz z aktami sprawy, zgodnie z art. 11g ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych, przekazane zostało do Ministra Finansów i Gospodarki w Warszawie, obsługiwanego przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii w Warszawie, Plac Trzech Krzyży 3/5.

Zawiadomienie uważa się za dokonane po upływie 14 dni od dnia, w którym nastąpiło publiczne obwieszczenie. Dzień publicznego obwieszczenia – 28.08.2026 r.

OGŁOSZENIE PŁATNE Łódź/34449664

Syndyk masy upadłości Moniki Gawieńczyk sprzeda z wolnej ręki w drodze wyboru najkorzystniejszej oferty udział 1/4 w nieruchomości gruntowej zabudowanej, działka ew. nr 196 o pow. 0,0235 ha, położona przy ul. St. Wyspiańskiego 28, obręb nr 0027-P-27, jedn. ewidencyjna: Łódź-Polesie, pow. miasto Łódź, woj. łódzkie, dla której prowadzona jest KW nr LD1M/00003049/0 – za cenę nie niższą niż 30% oszacowania tj. 29.100,00 zł (słownie: dwadzieścia dziewięć tysięcy sto złotych)

Warunkiem niezbędnym do udziału w procedurze sprzedaży jest wpłata na rachunek bankowy prowadzony dla masy upadłości nr **48 1090 2688 0000 0001 6171 7859** wadium w wysokości 20% ceny minimalnej tj. **5.820,00 zł w terminie do dnia 25 września 2026 r.** (liczy się data zaksięgowania na rachunku bankowym), która to kwota będzie stanowiła zabezpieczenie wykonania złożonej oferty.

Oferty w zamkniętych kopertach z adnotacją „Oferta na zakup masy upadłości Moniki Gawieńczyk" należy składać **do dnia 25 września 2026 r.** (liczy się data wpływu do kancelarii) na adres kancelarii syndyka masy upadłości: ul. Czechowska 3/19, 20-072 Lublin. Bliższe informacje na temat przedmiotu sprzedaży można uzyskać pod numerem telefonu +48 886 523 359 lub email: jczarnowska@kancelaria-ostrowski.eu

Syndyk zastrzega sobie prawo do przeprowadzenia licytacji w przypadku złożenia ofert przez więcej niż jednego oferenta oraz odstąpienia od sprzedaży bez podania przyczyn. Zawarcie umowy sprzedaży będzie uzależnione od zapłaty ceny najpóźniej w dzień przed przeniesieniem prawa własności. Kupujący ponosi wszelkie koszty związane z zwarciem umowy sprzedaży. Ogłoszenie nie stanowi oferty w rozumieniu Kodeksu Cywilnego.

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34449891

NOWOŚĆ
Słówko Literówka Quizy • Sudoku Krzyżówki
Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

Zeskanuj QR kod i pobierz aplikację
POBIERZ Z Google Play Pobierz w App Store

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34449794

W sprzedaży!

SPONSOR WYDANIA
PETER MÖLLER ESTABLISHED 1856 MÖLLER'S SUPLEMENT DIETY OMEGA-3

TEMAT NUMERU:
JAK SIĘ DOGADAĆ Z DORASTAJĄCYM DZIECKIEM

oraz:
- Agresja nastolatka. Co za nią stoi
- Matki z ADHD
- Orzeczenia i opinie. Sprawdź, co należy się w szkole

żyć lepiej psychologia codziennie
Więcej o psychologii czytaj na **wysokieobcasy.pl/zyclepiej**

1LO

eprasa.pl 45341d2020

wyborcza
POZNAŃ
TYGODNIK

Piątek, 28 sierpnia 2026 | Redaktor prowadząca **Monika Pasławska** poznan.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: poznan@wyborcza.pl

Kościół szykuje kolejną eksmisję z osiedla Maltańskiego w Poznaniu

Następny na liście jest dom Sandry

Najbardziej boję się, że wrócę z pracy i domu już nie będzie – mówi Sandra. Gdy odmawia wyprowadzki, prawnik archidiecezji wywleka w telewizji szczegóły jej życia rodzinnego.

Piotr Żytnicki
Mikołaj Woźniak

• **Sandra Mayer przed domem na osiedlu Maltańskim. Poznań, 18 sierpnia 2026 roku**
FOT. RAFAŁ POZORSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Kiedy przychodzimy do Sandry Mayer, nie jest sama. Na drewnianej werandzie siedzi asesorka komornicza z włączoną kamerą. Wypełnia protokół. Przyniosła kolejne wezwanie do opuszczenia nieruchomości z terminem eksmisji.

Sandra przeprasza nas od progu: – Nie wiedziałam, że przyjdzie akurat dzisiaj. Przychodzą bez zapowiedzi.

Ściany wyłożone są jasną boazerią. W oknach wiszą koronkowe firanki. Przy stole przykrytym ceratą stoją drewniane ławy. Weranda jest przedłużeniem domu, w którym od 60 lat toczy się życie jej rodziny.

Asesorka wyłącza kamerę. Sandra odprowadza ją do furtki. Wraca na werandę.

– Tak teraz wygląda moja codzienność – mówi. – Budzę się rano i zastanawiam, czy kiedy wrócę z pracy, dom będzie jeszcze stał. Czy będą w nim moje rzeczy.

Tydzień wcześniej obudził ją telefon od sąsiadki. – Eksmitują Krzysztofa – usłyszała.

Zna go od dziecka. Znała jego rodziców. Widywali się codziennie. Ona wychowywała się na działce nr 75, on na działce nr 43.

Patrzyła, jak policjanci w białych kaskach i z tarczami otaczają jego dom i odciągają od drzwi jedną z sąsiadek. Jak mężczyźni w żółtych kamizelkach wyważają łomem zamek i wynoszą meble.

– Czułam złość, że wyrzucają Krzysztofa z domu jak psa – wspomina.

Gdy policjanci prowadzili do radiowozu sąsiadkę, która blokowała wejście chciała podać jej wodę. Nie pozwolili.

Spotkała adwokata, który reprezentuje mieszkańców osiedla.

– Kazał mi wrócić do domu, żebym na to nie patrzyła. Wiedział, że jestem następna.

Od działek do domów

Dzień przed naszym spotkaniem nad Poznaniem przechodzi ulewa. Nieutwardzone alejki osiedla Maltańskiego toną w błocie. W powietrzu unosi się zapach szamba. Trudno uwierzyć, że do Starego Rynku są stąd niespełna cztery kilometry.

Idziemy z wydrukowaną mapą parceli. Bez niej łatwo się zgubić. Nie ma ulic, drogowskazów ani latarni. Wszyscy mieszkańcy mają ten sam adres: Warszawska 82.

Mijamy stare domy ukryte za żywopłotami i dawne altany przerobione na całoroczne mieszkania. Coraz więcej budynków stoi pustych. Zarządca osiedla wymontował w nich okna i drzwi, żeby nikt nie mógł się ponownie wprowadzić. W niektórych zerwał dachy.

Mieszkańcy mówią, że gdy osiedle opustoszeje, wjadą tu koparki i buldożery. – Nocą strach wyjść z domu – mówi Sandra.

Historia tego miejsca zaczęła się niemal sto lat temu.

Był 1931 rok, czas wielkiego kryzysu gospodarczego. Proboszcz parafii św. Jana Jerozolimskiego wydzierżawił ziemię towarzystwu ogrodów działkowych. Chciał pomóc najuboższym mieszkańcom. Mieli uprawiać warzywa i wykarmić nimi rodziny.

W umowach z działkowcami pojawiło się zastrzeżenie: „Zamieszkiwanie w altanach jest wzbronione".

Działkowcy szybko je zignorowali. Najpierw postawili altany, potem małe domy. Z czasem całe rodziny zaczęły mieszkać tu na stałe.

Po wojnie teren funkcjonował jako Pracowniczy Ogród Działkowy „Wolność". Miasto zameldowało mieszkańców, powstały kolejne domy.

W latach 70. urzędnicy chcieli wyburzyć osiedle i zbudować wielopoziomowe skrzyżowanie. Ostatecznie zniknął tylko jeden rząd działek. Miasto poszerzyło ulicę, powstało torowisko tramwajowe. Wysiedleni dostali mieszkania w nowej dzielnicy.

W 1988 roku nowy proboszcz ks. Kazimierz Królak dostał od władz komunistycznych potwierdzenie, że ziemia należy do parafii. Wpisał to do księgi wieczystej.

Na papierze to grunty rolne. W rzeczywistości od dawna stały tu domy i mieszkali ludzie.

W 1994 roku Polski Związek Działkowców wykreślił „Wolność" z rejestru ogrodów działkowych. Uznał, że to miejsce od dawna nie jest już ogrodem, tylko osiedlem mieszkaniowym.

Poznańscy radni stworzyli jednostkę pomocniczą pod nazwą Osiedle Maltańskie, mimo że to własność parafii. Miasto przez kolejne lata meldowało tu mieszkańców i pobierało od nich podatek od nieruchomości.

Dla nich to było kolejne potwierdzenie, że są u siebie.

Sandra tych wydarzeń nie pamięta. Pamięta co innego: boisko, plac zabaw, świetlicę i kuchnię babci.

Cztery pokolenia na osiedlu Maltańskim

– Kuchnia była najważniejsza. Babcia zawsze tu siedziała. Na krześle, które stoi do dziś – mówi Sandra.

Pokazuje miejsce przy oknie.

– Widziała stąd każdego, kto przechodził obok domu. Gdy ktoś nas odwiedzał, siadało się przy stole i piło kawę.

Prowadzi nas na podwórko: – Tu też stał stół. Pamiętam, jak siedziały tu razem: mama, babcia i prababcia.

Historia jej rodziny na osiedlu Maltańskim zaczęła się długo przed narodzinami Sandry.

REKLAMA Poznań/34447433

eprasa.pl 45341d2020

Pierwsi byli dziadkowie. W połowie lat 60. kupili prawo do parceli, która była częścią ogrodów działkowych. Szybko przestała pełnić funkcję rekreacyjną. Dziadkowie wybudowali dom i wprowadzili się tu na stałe. Wychowali pięcioro dzieci. Po ślubie rodzice Sandry postawili obok drugi dom.

Sandra urodziła się w 1993 roku. Na osiedlu było wtedy boisko i plac zabaw. Bawiła się z dziećmi sąsiadów. Na wakacje przyjeżdżało kuzynostwo.

W osiedlowej świetlicy odbywały się osiemnastki. Siostra Sandry wyprawiła tu wesele.

– Żyliśmy na osiedlu jak jedna wielka rodzina. Wszyscy się odwiedzali – wspomina Sandra. – Ksiądz przychodził po kolędzie. Pamiętam, jak byłam mała i dawałam mu obrazek do podpisu.

Powtarza opowieść przekazywaną przez babcię. Pod koniec lat 80. ówczesny proboszcz ks. Władysław Koperski miał zapewnić mieszkańców, że są u siebie.

Strach przyszedł później. Babcia była już schorowana, lekarze amputowali jej nogę, nie mogła chodzić do kościoła. Księdza przyjmowała w domu.

– Mówiła, że ksiądz chce nam zabrać ziemię – wspomina Sandra. – Denerwowała się tym. Zmarła osiem lat temu. Nie dożyła tego, co dzieje się teraz.

Proboszcz z osiedla Maltańskiego: Nie stać was!

W lutym 1992 roku na osiedle Maltańskie przyjechał reporter „Wyborczej". Wąskie alejki także tonęły w błocie. Po deszczu pod domami stała woda, podłogi pękały od wilgoci, mieszkańcy grzęźli w gumowcach. Domy ogrzewali piecami.

„Powszechny jest sąd, że działkowa społeczność składa się głównie z alkoholików i złodziei" – napisał reporter. Rozprawiał się z tym stereotypem. Policjanci powiedzieli mu, że więcej pracy mają na nowych osiedlach.

„Dlaczego więc trzy pokolenia zwyczajnych, lepiej lub gorzej zarabiających ludzi, nie polepszyły swego losu?" – zastanawiał się reporter. Zauważył, że nikt nie jest zainteresowany inwestowaniem w to miejsce: ani miasto, ani związek działkowców, ani Kościół.

Nazwał osiedle „enklawą ludzi skazanych na życie w prowizorce".

Dwa lata później teren przejęła parafia, ale warunki życia się nie zmieniły. Proboszcz nie zgodził się, by miasto doprowadziło kanalizację, zablokował podłączenie gazu. Zostały szamba i stary wodociąg.

– Kiedy pękały rury, sami składaliśmy się na naprawę. Wynajmowaliśmy człowieka z koparką – mówi Sandra.

Sami remontowali również domy: łatali dachy, wymieniali okna, dobudowali kolejne pomieszczenia dla dzieci i wnuków. Płacili za prąd, wywóz szamba i śmieci.

Przez lata mieszkańcy i proboszcz trwali w niełatwym rozejmie. Jedna z rodzin zaprosiła go na kolację i zapytała o możliwość wykupu działki. Ks. Królak odpowiedział krótko: – Nie stać was.

W 2002 roku umarł mąż jednej z mieszkanek. Kobieta poszła do parafii zamówić mszę pogrzebową.

– Dobrze – usłyszała od proboszcza. – Ale najpierw proszę podpisać umowę dzierżawy swojej działki.

Wkrótce po osiedlu zaczęli chodzić przedstawiciele firmy wynajętej przez parafię z umowami dzierżawy. Ich podpisanie przerywało bieg zasiedzenia, jedynej drogi, dzięki której mieszkańcy mogliby stać się właścicielami ziemi.

Wielu odmawiało, ale presja narastała. Proboszcz mówił o umowach nawet podczas kazań. Najpierw o dzierżawie. Potem o miłosierdziu.

Gdy proboszcz chodził po kolędzie, część mieszkańców zamykała przed nim drzwi. Coraz częściej zastępował go wikary albo księża z innych parafii.

Niektórzy mieszkańcy próbowali walczyć w sądzie. Przegrali. Proboszcz żądał od nich zwrotu kosztów swojego adwokata. Reporter „Wyborczej" pytał wtedy, czy nie mógłby miłosiernie odpuścić.

– A gdzie oni mieli miłosierdzie, kiedy pozywali mnie do sądu? – odpowiedział proboszcz.

Osiedle Maltańskie w Poznaniu składa się z blisko 300 działek i nieutwardzonych alejek. Zdjęcie z maja 2017 roku FOT. PIOTR SKÓRNICKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

– Wie pan, ile mnie to kosztowało stresu? Nie ma mowy.

Większość w końcu podpisała dzierżawę. Płacili po kilkadziesiąt złotych miesięcznie. Stawki niewielkie, bo formalnie wciąż są to grunty rolne.

Sandra była wtedy dzieckiem, chodziła do podstawówki. Jej rodzina nie podpisała umowy i nie płaciła.

Wielkopolskie Stowarzyszenie Lokatorów podliczyło, że przez ponad 20 lat parafia otrzymała od mieszkańców łącznie 4 mln zł.

Prawnik parafii: Slumsy powinny być zlikwidowane

Strach przed eksmisją pojawił się na osiedlu już w 1992 roku. Reporter „Wyborczej" pytał o to ks. Królaka. – O wyrzuceniu ludzi nie ma mowy. Przecież to są moi parafianie – zapewniał proboszcz.

32 lata później jego następca ks. Paweł Deskur powiedział dziennikarce „Newsweeka" niemal to samo: – Przecież to są moi parafianie. Ja tam chodzę po kolędzie.

Tym razem mieszkańcy nie odetchnęli jednak z ulgą. Wiedzieli już, że Kościół zamierza opróżnić osiedle.

W połowie lat 90. rada osiedla pytała proboszcza ks. Królaka, czy chciałby sprzedać teren miastu. Proboszcz nie był zainteresowany.

Tak teraz wygląda moja codzienność. Budzę się rano i zastanawiam, czy kiedy wrócę z pracy, dom będzie jeszcze stał. Czy będą w nim moje rzeczy

SANDRA MAYER
mieszkanka osiedla Maltańskiego w Poznaniu

W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego teren wciąż figurował jako ogrody działkowe. Dla inwestorów nie był więc atrakcyjny.

Zmieniło się to w 2004 roku. Radni dopuścili na osiedlu zabudowę wielorodzinną. Mogły tu powstać bloki. Wartość ziemi gwałtownie wzrosła.

Rok później reporter „Wyborczej" rozmawiał z ks. Królakiem. Tym razem proboszcz mówił już wprost: – Ludzie zostaną stąd wyprowadzeni. Teren będzie oczyszczony, bo powstanie tu osiedle.

Pierwszy plan zakładał powołanie spółki. Parafia miała wnieść do niej ziemię, a miasto zbudować bloki. Część zysków spółka miałaby przekazywać parafii. Rozmowy zakończyły się jednak fiaskiem.

W 2010 roku zmarł ks. Królak, ale parafia nie zrezygnowała z planów biznesowych. Jej pełnomocnik, radca prawny Tadeusz Kieliszewski, stwierdził: – Nie ukrywam, że jest zainteresowanie inwestorów. A slumsy i tak powinny być zlikwidowane.

Archidiecezja wzywa do wyprowadzki

Pięć lat później kolejny proboszcz ks. Paweł Deskur mówił w „Głosie Wielkopolskim", że na osiedlu nie da się dłużej mieszkać. Proponował, by miasto postawiło dla mieszkańców budynek socjalny.

– Pozwoliłoby to wyjść z twarzą miastu, Kościołowi i tym ludziom – przekonywał.

Miasto nie zamierzało jednak przejmować odpowiedzialności za mieszkańców osiedla.

– Nigdy nie byliśmy stroną sporu – stwierdziła rzeczniczka urzędu Hanna Surma.

Proboszcz miał już wtedy pierwsze wyroki eksmisyjne, ale ich nie wykonywał. Tłumaczył, że nie chce konfliktu z parafianami.

Pierwszy konkretny inwestor pojawił się w czasie pandemii. W 2021 roku archidiecezja poznańska zawarła umowę przedwstępną z deweloperem Czerniakowski Tower. Ostatecznie transakcja nie doszła do skutku, ale pozostawiła ślad w księgach wieczystych.

Mieszkańcy nie wiedzieli, że trwają rozmowy o sprzedaży ziemi, na której stoją ich domy. Proboszcz zaprosił ich na spotkanie dopiero w 2024 roku.

Nie byli już parafianami ani mieszkańcami. Na niepodpisanych ogłoszeniach rozwieszonych na osiedlu pojawiło się nowe określenie: „osoby przebywające na parcelach".

Podczas spotkania proboszcz poinformował, że użytkownikiem gruntów została archidiecezja, a osiedlem zarządza od tej pory spółka Komandoria.

Mieszkańcy pytali, czy mogą wykupić działki albo czy miasto mogłoby przejąć teren. Proboszcz wykluczył oba rozwiązania. Ujawnił, że osiedle zostanie sprzedane.

Archidiecezja przestała przedłużać umowy dzierżawy i wezwała mieszkańców do opuszczenia osiedla.

Mimo to proboszcz uspokajał: – Gwarantuję głową, że nie ma mowy o eksmisjach w takim znaczeniu, że przyjeżdża komornik, wystawia rzeczy i mówi: radźcie sobie.

Myśleli, że mają dom

Na osiedlu jest blisko 300 działek. Gdy archidiecezja szukała kupca, wciąż mieszkało tu kilkaset osób.

Pod koniec 2024 roku działacze Wielkopolskiego Stowarzyszenia Lokatorów i Inicjatywy Pracowniczej ruszyli od domu do domu. Przeprowadzili 100 ankiet. Chcieli poznać sytuację mieszkańców.

Ponad połowa ankietowanych odpowiedziała, że żyje na osiedlu od przeszło 20 lat, co czwarty od ponad 40. Niektórzy – tak jak rodzina Sandry – mieszkają tu od czterech pokoleń.

Dziewięciu na dziesięciu zadeklarowało, że nie zamierza się wyprowadzać. Jedna trzecia odpowiedziała jeszcze mocniej: „Bez względu na wszystko".

Mieszkańcy podkreślali: „Ten dom należy do mnie", „Chcę mieć prawo pierwokupu".

Dla większości rozwiązaniem było przejęcie osiedla przez miasto. W zamian samorząd mógłby przekazać archidiecezji inne grunty albo zapłacić za ziemię.

Prezydent Poznania Jacek Jaśkowiak z Koalicji Obywatelskiej publicznie wyśmiał taki pomysł. Porównał Maltańskie do koczowiska Romów. Opowiada się za stworzeniem w tym miejscu nowoczesnego osiedla.

Ankiety pokazały też, jak bardzo Maltańskie różni się od reszty miasta. W Poznaniu co trzeci mieszkaniec ma dyplom uczelni wyższej. Na Maltańskim tylko co siódmy. Najliczniejszą grupę stanowią osoby z wykształceniem podstawowym lub zawodowym.

Jeszcze więcej mówią odpowiedzi dotyczące dochodów. Blisko połowa ankietowanych znalazła się w luce mieszkaniowej: zarabia zbyt dużo, by otrzymać lokal od miasta, a jednocześnie zbyt mało, by bezpiecznie wynająć albo kupić mieszkanie na wolnym rynku.

Czterech na dziesięciu ankietowanych kwalifikowało się do otrzymania lokalu socjalnego. Kolejnych kilkanaście procent mogło starać się o mieszkanie komunalne. Jednak tylko nieliczni składali takie wnioski.

Nie szukali innego lokum, bo byli przekonani, że mają już dom. Przez lata słyszeli od kolejnych proboszczów, że eksmisja im nie grozi.

Osiedle Maltańskie sprzedane za 421 mln zł

Od 2024 roku osiedlem zarządza spółka Komandoria, ale w praktyce jej zadanie jest szersze: wyprowadzić mieszkańców i przygotować grunt pod przyszłą inwestycję.

Komandoria przejęła rozmowy z mieszkańcami i kontakt z mediami. Wspiera ją kancelaria poznańskiego adwokata Jacka Masioty.

Od tego momentu wokół osiedla toczą się dwie wojny. Pierwsza o ziemię i domy. Druga o sympatię opinii publicznej.

Mieszkańcy założyli stowarzyszenie Maltańskie Nasz Dom. Organizują protesty przed urzędem miasta i pałacem arcybiskupa. Żądają trójstronnych negocjacji, ale prezydent Jaśkowiak zignorował ich apel.

Komandoria wynajęła z kolei agencję PR. Do dziennikarzy trafiają informacje o mieszkańcach, którzy zgodzili się wyprowadzić. Przekaz jest prosty: wybieramy pomoc zamiast konfliktu.

Na początku tego roku archidiecezja sprzedała osiedle spółce deweloperskiej JHM Development za 421 mln zł. Mimo sprzedaży nie wycofała się z terenu. Nadal pozostaje jego użytkownikiem i kontynuuje wyprowadzanie mieszkańców.

Kiedy w czerwcu spotkaliśmy się z adwokatem Jackiem Masiotą, mówił nam, że porozumiał się już z 94 rodzinami. Dwa miesiące później podaje liczbę 122.

Nazywa to „porządkowaniem wieloletniego chaosu". Podkreśla, że podnosi mieszkańcom standard życia. Tym, którzy pozostają na osiedlu, wytyka, że mieszkają w samowolach budowlanych.

Setki milionów złotych ze sprzedaży osiedla trafią na konto archidiecezji, ale znaczną część kosztów jego opróżniania wzięło na siebie miasto.

Część mieszkańców otrzymuje lokale socjalne lub komunalne. Inni dostają mieszkania miejskie wymagające kapitalnego remontu. Remonty finansuje archidiecezja.

Pozostałym proponuje lokale z własnych zasobów albo pomoc w wynajęciu mieszkania na wolnym rynku. Niektóre rodziny wybierają jeszcze inne rozwiązanie: przyjmują pieniądze za wyprowadzkę.

Jacek Masiota twierdzi, że archidiecezja przeznaczyła już na ten cel kilkanaście milionów złotych, a pomoc dla jednej rodziny sięga nawet 100 tys. zł.

W czerwcu Masiota podkreślał, że choć Kościół ma wyroki eksmisyjne, to ich nie wykonuje. Mówił też: – Kościół zrobił to, co powinien, czyli przeznaczył pieniądze dla tych ludzi i zakazał eksmisji.

eprasa.pl 45341d2020

Mijają dwa miesiące. Na osiedle Maltańskie przyjeżdża komornik.

Pierwsza eksmisja na osiedlu Maltańskim

Jest 12 sierpnia. Na działce nr 43 gromadzą się mieszkańcy i dziennikarze. Z głośnika płynie wciąż ta sama obietnica proboszcza sprzed dwóch lat: – Gwarantuję głową, że nie będzie eksmisji.

Komornik przychodzi w asyście policji, która szybko przełamuje opór mieszkańców. Mężczyźni w żółtych kamizelkach wyważają łomem drzwi i wynoszą meble.

Pierwszym eksmitowanym jest 45-letni Krzysztof Obst. Wprowadził się na osiedle z rodzicami i babcią w 1994 roku. Po ich śmierci został sam. Mówi, że utrzymuje się z prac dorywczych i tysiąca złotych zasiłku.

Wyrok eksmisyjny zapadł bez jego udziału. Nie odbierał korespondencji z sądu i nie wniósł sprzeciwu. Nie starał się również o lokal socjalny.

Krzysztof twierdzi, że w kancelarii Jacka Masioty zaproponowano mu jedynie 12 tys. zł na wynajęcie nowego mieszkania. Na wolnym rynku taka kwota wystarczyłaby najwyżej na kilka miesięcy. Nie skorzystał.

Masiota nie potwierdza tej kwoty ani jej nie dementuje. Nie chce podać szczegółów złożonej propozycji. Przekonuje tylko, że warunki wsparcia były ustalone i rozmowy trwały do ostatniej chwili. Podkreśla, że eksmisja była ostatecznością.

„Nie oznacza to, że możliwość pomocy została zamknięta" – pisze w mailu do redakcji. Zapewnia, że nadal jest gotowy rozmawiać z eksmitowanym mężczyzną.

Krzysztof mieszka dziś u sąsiadki, która miała wolny pokój. Może zostać u niej przez kilka miesięcy. Zabrał ze sobą tylko plecak. Resztę jego rzeczy komornik wywiózł do magazynu pod Poznaniem. Jeśli Krzysztof ich nie odbierze, zostaną zutylizowane.

Milczenie arcybiskupa

Po pierwszej eksmisji adwokat Jacek Masiota zmienia narrację. W mailu do redakcji przekonuje, że „zakaz eksmisji", o którym wcześniej mówił, oznacza jedynie pierwszeństwo rozmów i pomocy. Jeśli natomiast mieszkaniec odrzuca propozycję, wyrok eksmisyjny należy wykonać.

Komornik działał na wniosek archidiecezji, ale Masiota przekonuje, że decyzję o eksmisji podjęła spółka JHM Development. Nie wyjaśnia jednak, na jakiej podstawie prawnej mógł o tym decydować deweloper, skoro formalnie to archidiecezja była wierzycielem i stroną procesu.

Wiemy natomiast, że sam występuje w tej sprawie w różnych rolach. Ma pełnomocnictwa archidiecezji, Komandorii i dewelopera. Przyznaje, że w zależności od potrzeb reprezentuje jeden z tych podmiotów.

Adwokat nie ujawnia jednak zakresu pełnomocnictw. Nie wyjaśnia, czy ma prawo decydować w imieniu archidiecezji o wykonaniu wyroków eksmisyjnych. Powołuje się na tajemnicę zawodową.

Nie odpowiada też na pytanie, czy Krzysztofa eksmitowano za wiedzą i zgodą metropolity poznańskiego abp. Zbigniewa Zielińskiego.

Na tak proste pytanie nie odpowiada również rzecznik kurii ks. Maciej Szczepaniak.

Dwukrotnie prosiliśmy arcybiskupa o spotkanie i rozmowę. Nie dostaliśmy odpowiedzi.

Sandra przerwała remont

Sandra oprowadza nas po domu zbudowanym przez dziadków. To trzy pokoje, kuchnia i łazienka. Tłumaczy, że w domu nie ma progów. Rodzina usunęła je, gdy babcia zachorowała i zaczęła poruszać się na wózku. Rodzina przebudowała też łazienkę: wannę zastąpił prysznic.

W przedpokoju stoi wiadro z farbą. Kilka tygodni wcześniej Sandra zaczęła odmalowywać ściany. Przerwała 5 sierpnia.

Tydzień przed eksmisją Krzysztofa przed furtką Sandry stanął ten sam komornik.

– Zapytałam, o co chodzi. Powiedział, że za dwa tygodnie będę miała eksmisję – opowiada. – 32 lata mam zabrać ze sobą w dwa tygodnie?

Gdy rozmawiamy, jest przekonana, że sprawa jest wciąż otwarta.

• Matka, babcia i prababcia Sandry Mayer siedzą przed domem na osiedlu Maltańskim w Poznaniu

FOT. ARCHIWUM RODZINNE

Pierwszym eksmitowanym jest 45-letni Krzysztof Obst. Wprowadził się na osiedle z rodzicami i babcią w 1994 roku. Po ich śmierci został sam. Mówi, że utrzymuje się z prac dorywczych i tysiąca złotych zasiłku. Wyrok eksmisyjny zapadł bez jego udziału

– Dostałam wyrok zaoczny, ale złożyłam w terminie sprzeciw. Sąd nie rozpatrzył go od trzech miesięcy, a już przychodzi komornik. Zrobią eksmisję, wyburzą okna i drzwi, a potem okaże się, że miałam rację? I kto mi je z powrotem wstawi?

W sprzeciwie przekonuje, że nie ma podstaw do eksmisji, bo jej rodzina nabyła własność tej działki przez zasiedzenie. Przez ponad pół wieku traktowała ją jak własną nieruchomości: postawiła dwa domy, sadziła drzewa i krzewy, nie pytając nikogo o zdanie.

W sądzie ustaliliśmy, że parafia pozwała Sandrę już trzy lata temu, ale postępowanie toczyło się powoli. Sandra nie odbierała korespondencji i nie przychodziła na rozprawy. Podobnie postępują inni mieszkańcy osiedla, by przedłużać procesy. Dopiero po wydaniu wyroków zaocznych składają sprzeciw i przedstawiają sądowi własne argumenty.

Tamara Grzelak, wiceprezeska Sądu Rejonowego Poznań-Nowe Miasto i Wilda, potwierdza, że Sandra złożyła sprzeciw w terminie. Problem w tym, że nie uiściła wymaganej opłaty – 115 zł. Nie zrobiła tego również na wezwanie sądu. W rezultacie sąd pozostawił sprzeciw bez rozpoznania. Miesiąc temu wystawił tytuł wykonawczy, który otwiera parafii drogę do eksmisji.

Mieszkańcom osiedla pomaga od dwóch lat adwokat Marcin Czachor. Jest zaskoczony, gdy mówimy mu o braku opłaty. Dzwoni do Sandry. Okazuje się, że wezwanie do uiszczenia opłaty zagubiło się w gąszczu dokumentów.

Po rozmowie z adwokatem Sandra wpłaca 115 zł i prosi sąd o rozpoznanie sprzeciwu. Jednak szanse, że sąd przychyli się do jej wniosku, wydają się znikome.

Niebieska Karta

Dzień przed pierwszą eksmisją mieszkańcy wysłali list otwarty do abp. Zbigniewa Zielińskiego i proboszcza ks. Pawła Deskura. Poprosili o wstrzymanie eksmisji. Nie dostali odpowiedzi.

List trafił również do dziennikarzy. Mieszkańcy informują w nim o planie kolejnej eksmisji. Piszą, że tym razem chodzi o kobietę wychowującą nastoletniego syna.

Lokalna telewizja WTK pyta o to adwokata Jacka Masiotę.

– To kolejny dosyć jasny przypadek – odpowiada pełnomocnik archidiecezji. – Temu dziecku zapewniliśmy już lokal komunalny razem z opiekunem prawnym, ojcem. Wróciło do mamy na czas wakacji i we wrześniu wraca do ojca. Matka nie jest opiekunem prawnym i ma Niebieską Kartę. Ona nie może mieszkać ze swoim mężem. Ma zakaz tego typu działań.

Kilka dni później dziennikarze pytają o kolejną eksmisję prezydenta Poznania. Jacek Jaśkowiak powtarza narrację Masioty o „kobiecie z Niebieską Kartą".

Masiota mówi też o tym w rozmowie z Radiem Poznań: – Nie mogła po rozwodzie z przyczyn prawnych mieszkać z mężem i dzieckiem.

Dziennikarz zwraca mu uwagę: – To szczegóły z życia osobistego. Nie wiem, na ile jest pan uprawniony, żeby o tym mówić.

– Nie podałem nazwiska ani danych osobowych – odpowiada adwokat.

Nazwiska rzeczywiście nie podał. Mimo to Sandra została rozpoznana. Nie tylko mieszkańcy osiedla wiedzą, że chodzi o nią. Wypowiedzi Masioty słuchała jej rodzina, znajomi i współpracownicy ze sklepu, w którym pracuje jako sprzedawczyni.

Wywiad w telewizji WTK Sandra obejrzała podczas przerwy w pracy.

– Byłam wściekła – mówi. – Ludzie pytają mnie o Niebieską Kartę i zakaz zbliżania się do męża. Każdemu musiałam się tłumaczyć.

Sandra potwierdza, że w przeszłości, po zgłoszeniu jej matki, wobec rodziny wszczęto procedurę Niebieskiej Karty. Powodem miały być wszczynane przez Sandrę domowe awantury. Procedura oznaczała objęcie rodziny nadzorem służb, ale później została zakończona.

Potwierdza również, że rozwiodła się z mężem. Pozostałym twierdzeniom Masioty zaprzecza. Policja ani prokuratura nie prowadziły przeciwko niej postępowania. Nie miała zarzutów ani zakazu kontaktowania się z byłym mężem czy zbliżania się do niego.

Zgodnie z wyrokiem sądu syn mieszka z ojcem. Z Sandrą spędza co drugi weekend oraz część świąt, ferii i wakacji.

Negatywny obraz mieszkańców osiedla Maltańskiego

Były mąż Sandry również chce zdementować twierdzenia prawnika archidiecezji.

– Nie wiem, skąd wziął informację o jakimś zakazie – mówi.

Opowiada, że po rozwodzie nie mógł dłużej mieszkać z Sandrą na osiedlu Maltańskim. Podpisał porozumienie ze spółką Komandoria i przeprowadził się z synem do mieszkania komunalnego.

– Takie mieszkanie i tak by mi przysługiwało, ale oni przyspieszyli jego przyznanie – przekonuje.

Potwierdza, że to on przekazał Komandorii informację o procedurze Niebieskiej Karty.

– Nie godziłem się jednak na wykorzystywanie tego w mediach. Przekazałem tę informację wyłącznie na potrzeby wniosku o mieszkanie – podkreśla.

Wyprowadził się rok temu. Zapewnia, że dziś utrzymuje z byłą żoną normalne relacje, a syn sam decyduje, kiedy chce u niej przebywać. – Przecież nie będę utrudniał mu kontaktów z matką – mówi.

Pytamy Jacka Masiotę, dlaczego upublicznił informacje dotyczące życia rodzinnego Sandry. Nie odpowiada. Twierdzi, że nasze pytanie dotyczy „prywatnej i rodzinnej sytuacji konkretnej osoby". Jego zdaniem omawianie takich spraw za pośrednictwem mediów „nie służy ochronie zainteresowanych osób".

Tyle że to właśnie on zaczął opowiadać o tym w mediach.

Sandra nie jest pierwszą osobą, której prywatną historię wykorzystano do budowania negatywnego obrazu mieszkańców osiedla Maltańskiego.

Trzy miesiące temu celem była Patrycja Bartoszewska, jedna z liderek protestu mieszkańców. Lokalny portal wPoznaniu.pl poinformował, że zarobiła miliony na sprzedaży kamienicy z lokatorami. Także tę informację powielił natychmiast prezydent Poznania.

Nasze śledztwo wykazało jednak, że opowieść o milionach jest manipulacją. Po sprzedaży odziedziczonej kamienicy Bartoszewska została z długami. Ujawniliśmy również, że materiały na jej temat rozsyłała dziennikarzom agencja PR pracująca dla spółki Komandoria.

W telewizji WTK Jacek Masiota mówił o Sandrze: – Jeżeli jest gotowa, żeby z nami rozmawiać, zapraszam na takie spotkanie.

Sandra nie zamierza jednak skorzystać z zaproszenia: – Po tym, co robią, nie mam na to ochoty.

Na dom Sandry patrzy całe osiedle

Sandra opowiada, że po pierwszej eksmisji osiedle zamarło. – Wszyscy są nerwowi. Boją się, że to się powtórzy. Przyszła do mnie sąsiadka i się rozpłakała – mówi.

Komornik wyznaczył eksmisję Sandry na 2 września. Komandoria próbuje jeszcze raz przekonać ją do dobrowolnej wyprowadzki. Robi to za pośrednictwem byłego męża.

– Dzwoni do mnie i przekonuje, żebym przyjęła ich propozycję i sama się wyprowadziła – opowiada Sandra.

Były mąż potwierdza taką rozmowę, ale zaznacza, że nie działał z własnej inicjatywy.

– Po pierwszej eksmisji odezwała się do mnie pani Ania Gramza ze spółki Komandoria. Pytała, czy mogę jakoś wpłynąć na byłą żonę. Mówiła, że mogą jej pomóc – relacjonuje. – Zadzwoniłem do Sandry i przekazałem jej tę informację. Niech sama decyduje.

Sandra przyznaje, że po rozwodzie przez chwilę rozważała wyprowadzkę. Poszła nawet do kancelarii Masioty, ale więcej już tam nie wróciła.

– To była chwila słabości. Przemyślałam wszystko na spokojnie i doszłam do wniosku, że nie potrzebuję innego mieszkania – mówi.

– Nie potrzebuje pani? A jeśli panią eksmitują? – pytamy.

– Chcę walczyć o to, co zbudowała tu babcia. Nie oddam całego życia.

Były mąż nie rozumie uporu Sandry. – Skoro deweloper już położył rękę na tych działkach, zrobi wszystko, żeby nie przetrwały – mówi.

Sandra wie, że część mieszkańców podpisała porozumienia i opuściła osiedle. – Wyprowadzili się najsłabsi. Nie mają siły walczyć o miejsce, w którym spędzili całe życie – ocenia.

Na jej dom patrzy dziś całe osiedle. Pytamy, czy inni mieszkańcy próbują wpływać na jej decyzję.

– Nikt na mnie nie wpływa. To wyłącznie moja decyzja – zapewnia.

Dziennikarz Radia Poznań zapytał prawnika archidiecezji, co stanie się, jeśli Sandra nie podejmie rozmów: – Będzie powtórka? Policja, komornik, przepychanki?

– Tak, bo nie mamy innego wyjścia – odpowiedział Jacek Masiota.

– To musi tak wyglądać?

– Ma pan inny pomysł?

Krzyż nad drzwiami

Sandra wie już, że w dniu eksmisji jej syn będzie u ojca. – Nie chcę, żeby to oglądał – mówi. – Już eksmisję pana Krzysztofa strasznie przeżywał.

Pytamy Sandrę, jak się zachowa w dniu eksmisji.

– Nie wiem – odpowiada. – Nie dopuszczam do siebie myśli, że to nastąpi. Z własnej woli nie opuszczę tego miejsca. Nadal uważam je za swój dom. Najbardziej boję się, że wrócę z pracy i domu już nie będzie. Jest we mnie nadzieja, że uda się go ocalić.

Gdy kończymy rozmowę, zauważamy mosiężny krzyż. Wisi nad drzwiami łączącymi dom z werandą.

– Dostałam go od siostry – mówi Sandra. Przez chwilę na jej twarzy pojawia się uśmiech: – Dała mi go do powieszenia, gdy osiem lat temu zmarła babcia. Jest poświęcony. ●

eprasa.pl 45341d2020

Transkrypcja małżeństw jednopłciowych

Ponad 40 samorządów kupiło

Miasta i gminy zapłaciły publicznymi pieniędzmi za szkolenia i poradnik dla urzędników: jak odrzucać wnioski małżeństw jednopłciowych i nie wykonywać poleceń przełożonych. W tym gronie jest też Poznań.

Piotr Żytnicki
Mikołaj Woźniak

• **Mateusz Kaczmarek-Brzozowski składa z mężem wniosek o transkrypcję aktu małżeństwa zawartego za granicą. Poznań, 24 sierpnia 2026 roku**

FOT. ŁUKASZ CYNALEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

W poniedziałek 24 sierpnia prezydent Poznania Jacek Jaśkowiak poinformował na Facebooku o pierwszej transkrypcji zagranicznego aktu małżeństwa pary jednopłciowej. Nie ujawnił, kogo dotyczy decyzja, ale jedyny taki wniosek złożyli trzy miesiące wcześniej Maciej Kucharski i Bartosz Żurawiecki.

O pozytywnej decyzji urzędu stanu cywilnego dowiedzieli się od dziennikarzy, którzy zadzwonili z prośbą o komentarz. – Urząd nas nie poinformował. Czekamy, aż dokument dotrze pocztą – mówią.

Kilka godzin przed wpisem prezydenta do tego samego urzędu przyszli Mateusz i Wiktor Kaczmarek-Brzozowscy. Są małżeństwem od trzech lat. Ślub wzięli w Portugalii.

Przed wejściem zastanawiali się, jak zostaną potraktowani. – Spodziewałem się wszystkiego – przyznaje Mateusz.

Samą wizytę wspomina jednak dobrze. Urzędniczka zachowała się profesjonalnie i skrupulatnie sprawdziła wniosek wraz z dołączonymi dokumentami. Teraz pozostaje im czekać na decyzję.

Mateusz należy do zarządu Grupy Stonewall, która organizuje w Poznaniu Marsz Równości i działa na rzecz praw osób LGBT.

Jego obawy były tym większe, że poznańscy urzędnicy uczestniczyli w co najmniej czterech szkoleniach dotyczących odmawiania transkrypcji.

POZNAŃ KUPIŁ SZKOLENIE Z ODMAWIANIA TRANSKRYPCJI

Prezydent Jacek Jaśkowiak już w maju zadeklarował, że Poznań będzie dokonywał takich transkrypcji. Urzędnicy czekali jednak na nowy wzór polskiego aktu małżeństwa. Wprowadziło go rozporządzenie ministra cyfryzacji. W odpowiednich rubrykach można już wpisywać nazwiska dwóch kobiet albo dwóch mężczyzn.

Zdaniem poznańskich urzędników brak odpowiedniego formularza uniemożliwiał im rozpoznanie wniosku Kucharskiego i Żurawieckiego. Z tego powodu postępowanie było zawieszone przez trzy miesiące.

Poniedziałkowa decyzja o dokonaniu transkrypcji pozytywnie zaskoczyła środowisko LGBT. Jeszcze kilka tygodni wcześniej poznańscy urzędnicy uczestniczyli w szkoleniu zorganizowanym przez Fundację Instytut Naukowy im. prof. Józefa Litwina z Lublina. Oficjalnym tematem było „wypracowanie jednolitego postępowania" kierowników urzędów stanu cywilnego w takich sprawach.

Fundacja sama zaproponowała poznańskiemu urzędowi przeprowadzenie szkolenia. Problem w tym, że prezentowała urzędnikom tylko jeden sposób postępowania: odmowę transkrypcji. Wynika to wprost z programu dołączonego do oferty szkolenia.

Udział jednego uczestnika w zdalnym szkoleniu fundacja wyceniła na 330 zł. Poznań wysłał urzędników na kilka takich szkoleń.

Jako pierwsi zwrócili na to uwagę działacze Grupy Stonewall. Dostrzegli sprzeczność pomiędzy deklaracjami i działaniami władz miasta. Prezydent publicznie zapowiada transkrypcję zagranicznych aktów małżeństwa par jednopłciowych, a jednocześnie miasto płaci za szkolenia, na których urzędnikom przedstawia się tylko jeden sposób postępowania: odmowę transkrypcji.

Poznań nie jest wyjątkiem. Od 1 lipca działa centralny rejestr umów zawieranych przez podmioty publiczne. Dzięki niemu ustalamy, że szkolenia w Fundacji Instytut Naukowy im. prof. Józefa Litwina z Lublina wykupiły co najmniej 44 inne samorządy

Od kilku tygodni próbujemy wyjaśnić tę sprzeczność.

Rzeczniczka urzędu Joanna Żabierek zaprzecza, by urzędnicy szkolili się z wydawania decyzji odmownych. Co innego wynika jednak z programu szkolenia, który udostępniła sama fundacja.

„Prowadzący seminaria przedstawiali swoje oceny stanu prawnego oraz możliwe sposoby postępowania" – twierdzi Żabierek. Według niej udział urzędników w szkoleniach „miał wyłącznie charakter poznawczy".

Żabierek przekonuje, że dla kierowników urzędów stanu cywilnego wiążące są wyłącznie wytyczne wojewody i ministerstw. Dodaje, że przekazane w czasie szkoleń materiały mają „niewielką wartość dydaktyczną" i nie będą podstawą działania urzędników.

Nie wyjaśnia jednak, dlaczego w takim razie miasto wydało publiczne pieniądze na szkolenia fundacji z Lublina.

PORADNIK JAK ODMAWIAĆ TRANSKRYPCJI. DOTARLIŚMY DO TREŚCI

Chcemy poznać materiały, które fundacja przekazała urzędnikom. Prosimy o ich udostępnienie, ale miasto odmawia.

„Materiały szkoleniowe nie są dokumentem urzędowym i są objęte prawami autorskimi" – odpowiada Żabierek.

Z oferty przesłanej urzędowi wynika, że uczestnicy szkoleń otrzymali „przewodnik postępowania dla kierowników USC". Zawierał wzór decyzji odmownej wraz z uzasadnieniem, a także wskazówki, jak odpowiadać na pytania dziennikarzy i organizacji LGBT.

Prosimy fundację o udostępnienie materiałów. Otrzymujemy jedynie wzór decyzji odmownej.

Docieramy jednak do poradnika, za który poznański urząd zapłacił w ramach szkolenia. Dokument przedstawia tylko jedną interpretację przepisów.

„Kierownik urzędu stanu cywilnego ma obowiązek odmówić dokonania transkrypcji" – czytamy.

Autorzy nazywają wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego nakazujący dokonanie transkrypcji „ekscesem orzeczniczym". Twierdzą również, że rozporządzenie ministra cyfryzacji nie może być podstawą wpisania zagranicznego aktu małżeństwa do polskiego rejestru.

Określenie „małżeństwo osób tej samej płci" konsekwentnie zapisują w cudzysłowie, podkreślając w ten sposób, że ich zdaniem taki związek nie jest małżeństwem.

Poradnik, za który zapłacił poznański samorząd, zawiera też ostrzeżenie dla pracowników USC: dokonanie transkrypcji może ich narazić na odpowiedzialność zawodową, majątkową, a nawet karną.

Poradnik zawiera również instrukcję sprzeciwu wobec przełożonych. Urzędnik, który otrzyma polecenie dokonania transkrypcji, ma najpierw zażądać go na piśmie, a następnie odmówić wykonania.

„Polecenie służbowe nie chroni przed odpowiedzialnością karną" – ostrzegają autorzy. Przekonują, że urzędnik „ma nie tylko prawo, ale obowiązek odmowy wykonania takiego polecenia".

Autorzy poradnika piszą też o możliwej presji ze strony polityków, mediów i organizacji pozarządowych. Przekonują, że na-

eprasa.pl 45341d2020

o instrukcję, jak odmawiać

ciski na dokonanie transkrypcji mogą zostać uznane za nakłanianie urzędnika do złamania prawa.

CZTERY SZKOLENIA Z ODMAWIANIA TRANSKRYPCJI

Z rejestru umów Urzędu Miasta w Poznaniu wynika, że w tym roku pracownicy USC uczestniczyli w co najmniej czterech szkoleniach organizowanych przez tę samą fundację. Wszystkie dotyczyły transkrypcji zagranicznych aktów małżeństwa par jednopłciowych.

Już tytuł jednego z tych szkoleń wskazywał jego kierunek: „Czy wydajemy decyzję odmowną (...)? Postępowanie kierownika USC po wprowadzeniu rozporządzenia".

Mariusz Kopeć, kierownik poznańskiego USC, ujął temat jeszcze krócej: „Decyzja odmowna do przeniesienia do rejestru stanu cywilnego w drodze transkrypcji...". Takie zdanie wpisał we wniosku do urzędu miasta o pokrycie kosztów szkolenia.

Kopeć nie chce z nami rozmawiać. Gdy wokół szkoleń wybuchła burza, udzielił jednak wywiadu Radiu Poznań. Zaprzeczył, by jego podwładni szkolili się z wydawania decyzji odmownych. Przyznał jednocześnie, że tytuł szkolenia mógł to sugerować. Czego w takim razie dotyczyły zajęcia – nie wyjaśnił.

Poznań zapłacił fundacji w sumie ponad tysiąc złotych. Decyzje o korzystaniu z jej usług podejmował Kopeć. Fundacja nie ukrywała, że zamierza przedstawiać urzędnikom tylko jedną interpretację prawa: obowiązek odmowy transkrypcji.

Dziś urząd miasta podważa wartość materiałów rozpowszechnianych podczas szkoleń. Pisze o ich „niewielkiej wartości dydaktycznej" i braku przydatności w pracy urzędu.

Skoro materiały były nieprzydatne, pytamy, czy miasto złoży reklamację i zażąda zwrotu pieniędzy.

„Nie ma podstaw do wystąpienia o zwrot kosztów szkolenia. Szkolenie odbyło się w zaplanowanym terminie, usługa zatem została zrealizowana" – odpowiada rzeczniczka urzędu Joanna Żabierek.

Przekonuje też, że „osobiste opinie osób prowadzących szkolenie" nie dają podstaw do reklamacji. Jednocześnie zapewnia: „Udział w szkoleniu nie przesądza w żaden sposób o rozstrzyganiu konkretnych spraw".

Złożenie reklamacji byłoby zresztą trudne z jeszcze jednego powodu. Poznański urząd znał programy szkoleń, a fundacja już w przesłanych ofertach informowała, że zajęcia będą dotyczyć odmowy transkrypcji.

Po wymianie maili nadal nie wiemy, dlaczego miasto wydało publiczne pieniądze na szkolenia przedstawiające urzędnikom tylko jedną interpretację prawa. Nikt nie poniósł też konsekwencji.

PIOTR KASPRZYK: TRANSKRYPCJA JAK MAKULATURA

Treść poradnika jest zbieżna z publicznymi wypowiedziami jednego z prowadzących szkolenie.

Na początku lipca Piotr Kasprzyk, prawnik, redaktor naczelny czasopisma „Metryka", wystąpił w programie Radia Maryja poświęconym transkrypcjom. Jego stanowisko było jednoznaczne: – Kierownik USC musi odmówić rejestracji.

– Urząd stanu cywilnego to nie jest miejski ośrodek pomocy społecznej. Nie jest również formą terapii dla tych osób – dodał.

Przekonywał też, że transkrypcja zagranicznego aktu małżeństwa osób tej samej płci byłaby bezprawna i warta tyle co makulatura.

W mailu do naszej redakcji Kasprzyk podtrzymuje, że urzędnicy nie mają prawa dokonywać takich transkrypcji. Jednocześnie przekonuje, że szkolenia oferowane samorządom służą wyłącznie „wspieraniu urzędników w interpretowaniu przepisów".

POZNAŃ OSTRZEGA: ODMÓWIMY TRANSKRYPCJI. MAŁŻEŃSTWO COFA WNIOSEK

Poznańscy urzędnicy utrzymują, że nie korzystają z materiałów otrzymanych podczas szkoleń. Ustaliliśmy jednak, że na początku lipca poznański USC zapowiedział odmowę transkrypcji aktu małżeństwa dwóch mężczyzn, którzy pobrali się w Szwecji.

Urząd zakwestionował dołączony do wniosku szwedzki dokument. Stwierdził, że nie może być podstawą do uznania małżeństwa w Polsce. Na tym jednak uzasadnienie się nie kończy. USC twierdzi, że sporządzenie polskiego aktu małżeństwa byłoby sprzeczne z polskim porządkiem prawnym.

„Przedłożone dokumenty nie potwierdzają małżeństwa rozumianego zgodnie z art. 1 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego jako związek dwóch osób różnej płci" – czytamy w dokumencie.

Urząd powołuje się na konieczność „zachowania spójności normatywnej" polskiego aktu stanu cywilnego. Argumentacja w dużej mierze pokrywa się z prezentowaną przez Piotra Kasprzyka, jednego z autorów szkoleń fundacji z Lublina.

Zbieżność dostrzega również Mateusz Kaczmarek-Brzozowski z Grupy Stonewall. Zapoznał się ze wzorem decyzji odmownej, który fundacja przekazała urzędnikom.

Kierownik poznańskiego USC Mariusz Kopeć nie odnosi się do podobieństwa obu argumentacji. Odpisuje, że nie będzie prowadził polemiki z „ocenami, własnymi osądami i wnioskami pana redaktora".

Fundacja z Lublina nadal prowadzi szkolenia z odmawiania transkrypcji. Kolejne zaplanowała na 26 sierpnia. Program się nie zmienił. Uczestnicy otrzymają „uaktualnioną ponownie wersję decyzji odmownej kierownika USC"

Po otrzymaniu pisma z poznańskiego USC małżeństwo wycofało wniosek o transkrypcję i złożyło nowy w Warszawie. Tamtejsi urzędnicy uznali te same dokumenty za wystarczające do sporządzenia polskiego aktu małżeństwa.

SZKOLENIA Z TRANSKRYPCJI. SAMORZĄDY WIEDZIAŁY ZA CO PŁACĄ?

Poznań nie jest wyjątkiem. Od 1 lipca działa centralny rejestr umów zawieranych przez podmioty publiczne. Dzięki niemu ustalamy, że szkolenia tej samej fundacji wykupiły co najmniej 44 inne samorządy.

W rzeczywistości może być ich znacznie więcej, bo rejestr obejmuje tylko umowy zawarte od 1 lipca, a fundacja organizowała takie szkolenia już wcześniej.

Chcemy ustalić, czy samorządy wiedziały, za co płacą. Wysyłamy pytania. Po dwóch tygodniach otrzymujemy odpowiedzi od 20 urzędów.

Aż 16 przyznaje, że przed podpisaniem umowy znało program szkolenia fundacji z Lublina. Jeden z jego punktów brzmi: „Elementy decyzji i prawne argumenty, które powinien kierownik USC przytoczyć, odmawiając dokonania transkrypcji".

Następny punkt dotyczy odpowiedzialności służbowej i karnej urzędników, którzy pozytywnie rozpatrzą wnioski małżeństw jednopłciowych.

Mimo tak jednoznacznego programu większość samorządów twierdzi, że nie wiedziała, iż szkolenie ma przygotować urzędników do odmawiania transkrypcji. Niektóre przekonują, że odmowy były tylko jednym z poruszanych tematów.

Tyle że w programie nie ma żadnego punktu poświęconego argumentom za dokonaniem transkrypcji. Są tylko odmowy i „wypracowanie jednolitego stanowiska".

Inaczej odpowiadają Legionowo i Kraśnik. Oba miasta przyznają wprost, że wiedziały, czego dotyczy szkolenie: wydawania decyzji odmownych.

Z odpowiedzi samorządów wynika, że większość korzystała wyłącznie ze szkoleń fundacji z Lublina. Urzędnicy poznawali więc tylko jedną interpretację: nakazującą odmowę transkrypcji.

Wyjątkiem są gminy Oława i Czerwonak. Ta druga skorzystała ze szkolenia organizowanego przez Stowarzyszenie Kierowników Urzędów Stanu Cywilnego.

Pytamy samorządy, które zapłaciły za szkolenia z odmawiania transkrypcji, czy będą wpisywać do polskiego rejestru zagraniczne akty małżeństwa par jednopłciowych.

Jednoznacznie odpowiada tylko gmina Gubin: „W naszym urzędzie dopuszczamy możliwość dokonywania takich transkrypcji".

Pozostałe samorządy unikają takiej deklaracji. Odpowiadają, że „każda sprawa będzie rozpatrywana indywidualnie".

KOLEJNE MAŁŻEŃSTWO CZEKA NA TRANSKRYPCJĘ

Tę samą formułę powtarza kierownik poznańskiego USC. Mariusz Kopeć deklaruje, że transkrypcje w Poznaniu „będą dokonywane zgodnie z obowiązującym prawem".

– Wolę być miło zaskoczony niż bardzo rozczarowany – mówi Mateusz Kaczmarek-Brzozowski, który wniosek o transkrypcję złożył z mężem w poniedziałek. – Urzędniczka powiedziała, że decyzja zostanie wydana tak szybko, jak to możliwe. Pozostaje nam czekać,

Fundacja z Lublina nadal prowadzi szkolenia z odmawiania transkrypcji. Kolejne zaplanowała na 26 sierpnia. Program się nie zmienił. Uczestnicy otrzymają „uaktualnioną ponownie wersję decyzji odmownej kierownika USC". ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY
34449994

POLSKA NA DWÓCH KÓŁKACH

PRZEWODNIK
po *najpiękniejszych*
trasach rowerowych

ZAMÓW NA
KulturalnySklep.pl

wyborcza.pl

- Idealne zarówno na weekendowe wycieczki, jak i dłuższe wyprawy
- Czytelne mapy, doskonałe uzupełnienie opisów, pomocne przy planowaniu wypraw

1 PO

eprasa.pl 45341d2020

Rekrutacja na studia

Dziesiątki wolnych miejsc na UAM

Na UAMtrwa drugi nabór – wciąż można się zapisać na aż 41 kierunków studiów stacjonarnych. Na Politechnice Poznańskiej po raz pierwszy w historii nie organizowano w ogóle drugiego naboru.

Monika Pasławska

• **Poznań, rektorat Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza**

FOT. ŁUKASZ CYNALEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

To fatalny rok dla kandydatów na studia wyższe. Maturę zdawało półtora rocznika – w całym kraju do matury przystąpiło 321 tys. osób, o 66 tys. więcej niż w zeszłym roku. Progi punktowe były rekordowo wysokie. Na Politechnice Poznańskiej po raz pierwszy w historii nie organizowano w ogóle drugiego naboru.

Natomiast na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, mimo tak ogromnego zainteresowania, zostały wolne miejsca.

Można się zapisać na aż 41 kierunków studiów stacjonarnych. To oferty z 15 jednostek oraz miejsca na Międzydziedzinowych Studiach Indywidualnych. Na niektórych kierunkach są to pojedyncze miejsca, ale są też takie, gdzie jest ich kilkadziesiąt. Na większość kierunków można się zapisywać do 11 września, ale nie jest to zasadą. Szczegóły i terminy najlepiej sprawdzić na stronie internetowej UAM.

Wolne miejsca na filologiach

Na samej anglistyce miejsc już nie ma, ale pięć osób ma jeszcze szanse dostać się na filologię angielską z pedagogiką. To studia, które realizowane są w filii UAM w Kaliszu.

Jest też szansa na studiowanie filologii francuskiej. Sześć osób może zostać przyjętych na pierwszy rok studiów pierwszego stopnia. Kierunek przeznaczony jest dla osób rozpoczynających naukę tego języka. Także chętni na germanistykę mają jeszcze szanse na przyjęcie – na tym kierunku jest 10 wolnych miejsc.

Kilkadziesiąt wolnych miejsc jest jeszcze na kierunku Filologie regionów, specjalność lingwistyka kulturowa. To studia językowe, w trakcie których nacisk kładziony jest na zdobycie umiejętności komunikowania się w trzech językach obcych, wiedzy o kulturach powiązanych z tymi językami, oraz nabycie szerokich umiejętności lingwistycznych i społecznych, pozwalających na poruszanie się w międzynarodowym środowisku.

Pięć miejsc czeka na chętnych na hebraistyce. To studia silnie nakierowane na praktyczne nauczanie współczesnej hebrajszczyzny używanej w Izraelu oraz przekazywanie ogólnej wiedzy z zakresu hebraistyki i judaistyki.

Na indologii jest 15 wolnych miejsc. Te studia umożliwiają zdobycie wiedzy teoretycznej z zakresu językoznawstwa i literaturoznawstwa odniesionej do języków subkontynentu indyjskiego, dlatego istotnym elementem studiów jest nauka takich języków jak hindi, sanskryt czy języki drawidyjskie.

Wolne miejsca na filozofii i prawie

15 wolnych miejsc jest jeszcze na filozofii, specjalność komunikacja społeczna. Program studiów łączy w sobie refleksję filozoficzną z rozwijaniem kompetencji komunikacyjnych. Pięć osób ma szanse na studiowanie pedagogiki w filii UAM w Kaliszu.

Aż 25 wolnych miejsc jest na bioinformatyce. To kierunek dla osób zainteresowanych biologią molekularną i technikami informatycznymi, którzy chcą podejmować wyzwania nowoczesnej biologii.

Na chcących zrobić karierę w instytucjach administracji państwowej oraz zainteresowanych zajmowaniem stanowisk kierowniczych i menedżerskich w sektorze publicznym czeka pięć miejsc na kierunku zarządzanie państwem. To jedyne studia dualne UAM, które łączą naukę z praktykami zawodowymi, oferując od drugiego roku nauki 3 dni zajęć i 2 dni praktyk. Do wyboru są trzy specjalności: administracja publiczna, zarządzanie projektami i funduszami Unii Europejskiej oraz zarządzanie wizerunkiem w instytucjach publicznych.

12 miejsc jest jeszcze wolnych na Governance of Organizations (GOO) – innowacyjnym i interdyscyplinarnym kierunku dla zainteresowanych zdobyciem wiedzy oraz umiejętności w obszarze kierowania i zarządzania organizacjami każdego typu. Program studiów licencjackich GOO przygotowuje do podjęcia pracy w szerokim spektrum organizacji (zarówno publicznych, jak i prywatnych) albo kontynuacji nauki na studiach drugiego stopnia. Te studia są prowadzone w Słubicach. Tam także jest aż 50 miejsc na jednolitych magisterskich Polsko-Niemieckich Studiach Prawniczych. To oferta dla maturzystów oraz maturzystek gotowych studiować równocześnie dwa systemy prawne w dwóch językach. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE Poznań/34449387

ZASTĘPCZYNI PREZYDENTA MIASTA POZNANIA

MPU-OR.5044.11.2024 (7459/08/2026) Poznań, 28 sierpnia 2026 roku

OBWIESZCZENIE

PREZYDENTA MIASTA POZNANIA

o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru „Brama Zachodnia – Centrum" w Poznaniu

Na podstawie art. 17 pkt 9 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (w brzmieniu sprzed wejścia w życie nowelizacji w dniu 24 września 2023 r. – tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 977 z późn. zm.), w związku z art. 67 ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1688) oraz w związku z Uchwałą Rady Miasta Poznania nr LXXIV/1392/VII/2018 z dnia 16 października 2018 roku, zawiadamiam o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru „Brama Zachodnia – Centrum" w Poznaniu, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, w dniach od 4 września 2026 roku do 25 września 2026 roku, w siedzibie Miejskiej Pracowni Urbanistycznej, ul. Za Bramką 1, 61-842 Poznań, w godz. od 9:00 do 13:00. Projekt planu udostępniony zostanie ponadto na stronach internetowych: www.mpu.pl oraz www.bip.poznan.pl (w dziale informacji Planowanie przestrzenne/Plany miejscowe w opracowaniu).
Granice obszaru objętego projektem planu określone są na załączniku graficznym.
Dyskusja publiczna nad przyjętymi w projekcie planu miejscowego rozwiązaniami odbędzie się w dniu 15 września 2026 roku o godz. 17:00 w siedzibie Miejskiej Pracowni Urbanistycznej w Poznaniu, ul. Za Bramką 1, 61-842 Poznań.
Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy, każdy, kto kwestionuje ustalenia przyjęte w projekcie planu miejscowego, może wnieść uwagi.
Uwagi należy składać w formie papierowej, na adres Miejskiej Pracowni Urbanistycznej w Poznaniu, ul. Za Bramką 1, 61-842 Poznań, lub elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej lub formularzy zamieszczonych przez Miejską Pracownię Urbanistyczną w Poznaniu w Biuletynie Informacji Publicznej na swojej stronie podmiotowej oraz na stronie internetowej www.mpu.pl, na adres mpu@poznan.mpu.pl lub adres e-Doręczeń AE:PL-33601-40048-DEAJF-16, z podaniem imienia i nazwiska lub nazwy, adresu zamieszkania albo siedziby, oznaczenia nieruchomości, której uwaga dotyczy, w nieprzekraczalnym terminie do dnia 9 października 2026 roku.
Informuję o możliwości zapoznania się z niezbędną dokumentacją za pośrednictwem Miejskiej Pracowni Urbanistycznej w Poznaniu.

z up. PREZYDENTA MIASTA
Marek Wróbel
Dyrektor Miejskiej Pracowni Urbanistycznej

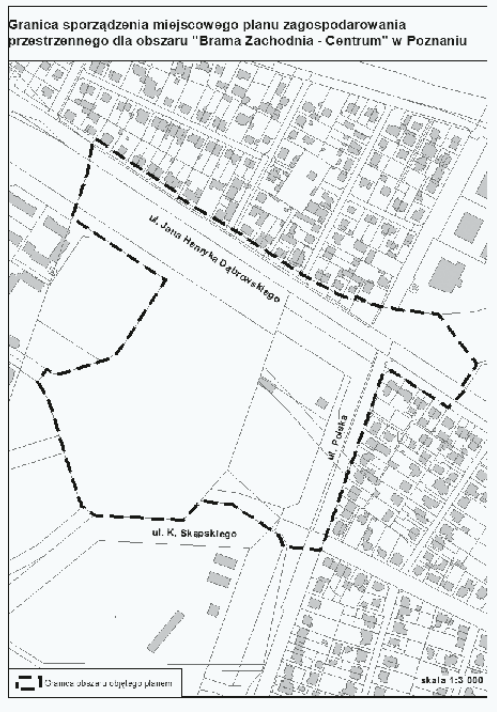

Klauzula informacyjna dotycząca przetwarzania danych osobowych
Administratorem Pana/Pani danych osobowych jest Miejska Pracownia Urbanistyczna w Poznaniu z siedzibą przy ul. Za Bramką 1. Dane osobowe będą przetwarzane w celu realizacji obowiązku prawnego ciążącego na administratorze (art. 6 ust. 1 lit. c RODO) oraz wykonywania zadań realizowanych w interesie publicznym (art. 6 ust. 1 lit. e RODO), które wynikają z ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i realizowane są w postaci sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W przypadku udostępnienia danych nieobowiązkowych (numer telefonu, adresu e mail) przetwarzane one będą na podstawie art. 6 ust. 1 lit. a RODO (wyrażona zgoda) w celach kontaktowych. Zgodnie z RODO posiada Pan/Pani prawo do dostępu do swoich danych, ich sprostowania, uzupełnienia, ograniczenia przetwarzania oraz żądania usunięcia danych, gdy dane nie są niezbędne do celów, dla których zostały zebrane lub gdy dane przetwarzane są niezgodnie z prawem. Jeżeli dane osobowe nie zostały zebrane od Pani/Pana przysługują Pani/Panu wszelkie dostępne informacje o ich źródle, jeżeli nie wpływa to na ochronę praw i wolności osoby, od której dane te pozyskano (art. 8a ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym). Pełna treść klauzuli informacyjnej dotyczącej przetwarzania danych osobowych w procesie przetwarzania danych osobowych w toku prowadzenia postępowań dotyczących sporządzania aktów planistycznych dla Miasta Poznania, o których mowa w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w Miejskiej Pracowni Urbanistycznej w Poznaniu dostępna jest na stronie podmiotowej w Biuletynie Informacji Publicznej Miejskiej Pracowni Urbanistycznej w Poznaniu, na stronie internetowej www.mpu.pl oraz w siedzibie Pracowni.

OGŁOSZENIE PŁATNE Poznań/34449628

STAROSTA POZNAŃSKI

wykonujący zadanie z zakresu administracji rządowej podaje do publicznej wiadomości, że nw. wykazy nieruchomości Skarbu Państwa

zostały wywieszone na okres 21 dni na tablicy ogłoszeń w siedzibie Starostwa Powiatowego w Poznaniu ul. Jackowskiego 18 (tablica ogłoszeń II piętro), w budynku Starostwa Powiatowego w Poznaniu przy ul. Słowackiego 8 (tablica ogłoszeń IV piętro), oraz zamieszczone na stronach internetowych Powiatu Poznańskiego: www.bip.powiat.poznan.pl, www.powiat.poznan.pl, a także na stronie podmiotowej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu: www.poznan.uw.gov.pl.

Wykazy dotyczą zbycia prawa własności nieruchomości w drodze darowizny na rzecz:

1. Miasta i Gminy Kórnik, ozn.: gm. Kórnik, obręb Kamionki, ark. mapy 1, działki nr 1/15, 1/17, 2/5, 1/7, 1/9, 1/11, 1/13 o łącznej pow. 0,6514 ha,
2. Powiatu Poznańskiego, ozn.: gm. Kórnik, obręb Błażejewko, ark. mapy 1, działka nr 2, o pow. 0,7700 ha.

Informacje w powyższych sprawach można uzyskać w Wydziale Gospodarowania Mieniem, tel. 061/84 10 707 (pkt 1.), 061/84 10 697 (pkt 2.)

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34449750

eprasa.pl 45341d2020

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

INGA IWASIÓW znalazła klucz, który otwiera świat. O jej nowej powieści „Tobiasz i wielki liść" – książce o emeryturze, samotności, końcu pewnego świata i... króliku, który niespodziewanie wypełnia pustkę

ARTUR DOMOSŁAWSKI o legendarnym reporterze i „Operacji Masakra". Pióro, pistolet i srebrnolistne topole, czyli o tym, dlaczego niektóre reportaże stają się legendami

Dlaczego jesteśmy coraz bardziej zmęczeni i czy książki o wypaleniu naprawdę pomagają z niego wyjść?

Spotkanie Książkowego Klubu Książki, przegląd jesiennych nowości, kryminały i powieści z dreszczykiem oraz książki dla młodszych czytelników.

Zamów magazyn z darmową dostawą na: **Prenumerata24.pl**

Więcej na: **Wyborcza.pl/ksiazki**

eprasa.pl 45341d2020

Dlaczego popkultura omija Powstanie Wielkopolskie?

Avengersi wśród przodków

Są seriale, filmy, powieści pokazujące Powstanie Wielkopolskie. Ale wszystko to pozostaje na marginesach polskiej popkultury. „Wielkopolska niestety nie miała swojego Kutza".

Sławomir Szymański

• **Projekt Niezwyczajni** FOT. ANNA KROTOFIL / BARAK KULTURY

Dawno temu z wypiekami na twarzy oglądałem pierwsze odcinki serialu „Pogranicze w ogniu", których akcja toczy się podczas Powstania Wielkopolskiego. Teraz też, przygotowując ten artykuł, z przyjemnością wróciłem do tej produkcji z młodymi Cezarym Pazurą i Olafem Lubaszenką w rolach głównych.

I zdałem sobie sprawę, że wyobrażam sobie Powstanie Wielkopolskie przez pryzmat scen z tego serialu, mam przed oczami jego bohaterów. I nie mają oni w mojej wyobraźni konkurencji. Chodzi o to, że w polskiej kulturze popularnej ten temat nie był szczególnie eksploatowany, bez porównania z Powstaniem Warszawskim. Okazuje się, że niełatwo znaleźć inne przykłady niż „Pogranicze w ogniu", przynajmniej z tych nieco szerzej znanych. A dla młodego pokolenia ten serial to też już przecież prehistoria.

CZY TO TRAFNA DIAGNOZA?

– Podręczniki mamy niezłe, ale z Powstaniem Wielkopolskim związanych jest wiele miejsc i historii, które nie doczekały się dobrego kina muzyki czy dobrej książki. Powstania śląskie mają to szczęście, że opowiadał o nich, przede wszystkim w filmach, serii programów i wywiadów, ale także w doskonałych książkach jak „Piąta strona świata" Kazimierz Kutz. Wielkopolska niestety nie miała swojego Kutza – mówi Przemysław Terlecki, dyrektor Wielkopolskiego Muzeum Niepodległości.

Przypomina, że o Powstaniu Wielkopolskim opowiada jeszcze serial „Najdłuższa wojna nowoczesnej Europy" (ostatni odcinek zatytułowany: „Zwycięstwo bez wodzów"). To produkcja sprzed prawie 50 lat. Tytuł może niektórzy rozpoznają, jednak sam serial nie wdarł się do zbiorowej wyobraźni, a w dzisiejszej popkulturze to już w ogóle nie ma żadnych szans, że zostanie na nowo odkryty i zyska status „kultowego".

– Najlepsi polscy aktorzy, wspaniały scenariusz napisany przez Bratkowskiego, cudownie opowiedziana historia. Doskonały serial, ale współczesny człowiek nie jest w stanie tego filmu obejrzeć, bo dla niego to będą dłużyzny. Tam nie ma kina akcji, choć historia i aktorstwo najwyższej próby – zauważa Przemysław Terlecki.

Wcześniej zaistniało nieco szerzej widowisko „27grudnia.pl" zorganizowane w 2008 roku z okazji 90. rocznicy wybuchu Powstania Wielkopolskiego, z inicjatywy marszałka województwa wielkopolskiego Marka Woźniaka. To była artystyczna rekonstrukcja wydarzeń z końca 1918 roku. W spektakl zaangażowały się największe nazwiska. Widowisko wyreżyserował Filip Bajon, rolę Ignacego Jana Paderewskiego odegrał wtedy Andrzej Seweryn, specjalny utwór skomponował Krzesimir Dębski, narratorem został Piotr Gąsowski. Całość transmitowała TVP, więc nie było to wydarzenie o znaczeniu tylko regionalnym. A o to chodziło, żeby wyjść z Powstaniem Wielkopolskim poza granice Wielkopolski.

Z drugiej strony, było to jednak wydarzenie jednorazowe. Na stulecie Powstania też działo się sporo, ale wszystko to również miało charakter okolicznościowy. A co poza tym? Np. w 2015 roku premierę miał film „Hiszpanka", opowiadający o Powstaniu Wielkopolskim. Produkcja dużo nowocześniejsza niż serial „Najdłuższa wojna nowoczesnej Europy", jeśli chodzi o formę. Furory jednak nie zrobił, choć nie przeszedł też niezauważony. W tym przypadku – niestety. Spotkał się z falą krytyki, pisano, że to obraz „kuriozalny", „katastrofa" itp.

Można wskazać pojedyncze komiksy, utwory raperów czy książki, jak np. „Wiwat! Saga Wielkopolska" Marka Hendrykowskiego, w której Powstanie Wielkopolskie jest jednym z wątków. Ale wszystko to nie zmienia faktu, że pozostaje ono mało znane. Co więcej: ta diagnoza jest może nawet zbyt ostrożna.

POWSTANIEC TEŻ CZŁOWIEK

– Przywracanie pamięci o Powstaniu Wielkopolskim należało zacząć od podstaw, bo okazało się, że nawet wśród Wielkopolan wiedza na ten temat jest bardzo różna, a nierzadko znikoma. To właśnie Marszałek Marek Woźniak zainicjował nieomal 20 lat temu szereg działań – akcji i projektów, które miały powstanie przybliżać ale i też nadać mu należną rangę – mówi Marcin Fuszpaniak z UMWW.

I dodaje: – Zanim zostanie otwarte nowe Muzeum Powstania Wielkopolskiego, mamy jeszcze 2 lata na to, by opowiedzieć Polakom o Powstaniu Wielkopolskim, o tym, dlaczego wybuchło, jak przebiegało, dlaczego było tak niezwykle ważne, czy wręcz kluczowe dla dalszych losów wolnej Polski. Uznaliśmy, że warto o nim opowiadać poprzez ludzkie historie, często wręcz osobiste. Stąd pomysł na podcasty z 10 bohaterami – wyjaśnia.

Wspólnie z zespołem muzeum wybrali osoby z tamtych czasów, które miały swój udział w Powstaniu, a jednocześnie niosły ciekawą życiową historię. To właśnie te postaci „występują" w podcastach. Głosu użyczają im znani aktorzy, jak Zbigniew Zamachowski, Danuta Stenka, Aleksandra Popławska czy Piotr Adamczyk.

Ludzie spoza Poznania i Wielkopolski są zachwyceni, gratulują nam pomysłu na nowoczesne opowiadanie historii. A osoby z Poznania, z Wielkopolski zamieszczają w serwisach społecznościowych pełne jadu i nienawiści komentarze

PRZEMYSŁAW TERLECKI
dyrektor Wielkopolskiego Muzeum Niepodległości

– Chcieliśmy dotrzeć również do młodszego pokolenia, stąd pomysł na Niezwyczajnych, „wielkopolskich Avengersów" – opowiada Marcin Fuszpaniak

Tu pojawiło się pięć postaci: Dama Konspiracja (Aleksandra Bukowiecka), Piłkarz Wartownik (Edmund Szyc), Fantastyczny Pilot (Franciszek Jach), Jednoręki Buntownik (Józef Owczarski) i Żelazny Człowiek (Sam Sandi). Koncepcję przygotowała Fundacja Barak Kultury.

Co ważne, to nie jest rekonstrukcja historyczna.

DLACZEGO TACY BOHATEROWIE

Do tej pory Powstanie Wielkopolskie miało twarz bohatera zbiorowego. Tak widzi to Przemysław Prasnowski, prezes Fundacji Barak Kultury: – Mówiło się o walczących powstańcach albo kobietach, które ich wspierały – w liczbie mnogiej. Wyjątkiem jest m.in. postać Ignacego Jana Paderewskiego, o której jest szczególnie głośno 26 grudnia, kiedy świętujemy w Poznaniu kolejną rocznicę przyjazdu pianisty i kompozytora do naszego miasta. Jego przyjazd jest odtwarzany w formie inscenizacji ze słynnym przemówieniem, które stało się iskrą zapalną do wybuchu Powstania w 1918 roku. Oczywiście należy również wspomnieć o generale Stanisławie Taczaku, pierwszym dowódcy Powstania Wielkopolskiego. Przygotowano o nim niejedną wystawę. Ale to są wyjątki – zauważa.

Jak mówi, o bohaterze zbiorowym opowiadać jest bardzo trudno: – Nie jest łatwo się z nim utożsamić, a jeszcze trudniej poczuć więź emocjonalną, a przecież o to tutaj chodzi – podkreśla.

Zainspirowani niezwykłymi działaniami powstańców, ale też faktem, że byli to ludzie „z krwi i kości", o różnych charakterach, zawodach, pasjach, a nawet pochodzeniu, wpadli więc na pomysł, żeby stworzyć grupę Niezwyczajnych.

– A kiedy trafiliśmy na postać Aleksandry Bukowieckiej, która stała się dla nas inspiracją, byliśmy pewni, że dowodzić grupą powinna kobieta. Zależało nam, żeby opinia publiczna, szczególnie młodzi ludzie, którym dedykowany jest projekt, mogli się z nimi utożsamić. Dodatkową wartością jest też fakt, że nie są to bohaterowie znani z podręczników, tylko (nie)zwyczajne osoby, które zasłynęły niecodziennymi czynami prowadzącymi do zwycięstwa – zaznacza.

Przykładem może być tu Franciszek Jach – pierwszy pilot Powstania Wielkopolskiego.

– Wśród niezwykłych pamiątek po nim najbardziej poruszyły nas te najbardziej zwyczajne. Zdjęcia z dzieciństwa, rodzinne fotografie przy choince – kto z nas takich nie ma? I owszem, wspominamy o jego odznaczeniach i pokazujemy fotografie w mundurze, ale ważny jest dla nas nie tylko jako niepokonany „zaklinacz samolotów", lecz także jako pasjonat fotografii z promiennym uśmiechem, który nie schodził mu z twarzy. Czasem wystarczy spojrzeć z innej perspektywy – opowiada Przemysław Prasnowski.

JAK SPRAWDZA SIĘ TEN POMYSŁ

– Jeśli chodzi o szerszy odbiór projektu, to bardzo nas cieszy, kiedy w komentarzach w social mediach czytamy: „Mój pradziadek też był niezwyczajny" albo „Moja babcia była niezwyczajna jak Bukowiecka". To znaczy, że projekt działa. Dokładnie o to nam chodziło! – mówi Michalina Dolińska z Fundacji Barak Kultury, koordynatorka projektu „Niezwyczajni 1918–1919".

Przemysław Terlecki zwraca uwagę na to, że Niezwyczajni spotykają się z różnymi reakcjami: – Ludzie spoza Poznania i Wielkopolski są zachwyceni, gratulują nam pomysłu na nowoczesne opowiadanie historii. A osoby z Poznania, z Wielkopolski zamieszczają w serwisach społecznościowych pełne jadu i nienawiści komentarze, że to niegodne Powstania Wielkopolskiego, że można występować tylko w oryginalnym mundurze itd. Absolutnie się z tym nie zgadzam. „Niezwyczajni" to bardzo dobra robota. Pożądane są wszystkie drogi i sposoby służące rozpoznawalności naszego zwycięskiego powstania. To jest krótkotrwała historia, ale bardzo ciekawa, można ją polubić. Nasze muzeum będzie miało tę odwagę, by w taki nietypowy sposób opowiadać współczesnemu człowiekowi historię – podkreśla dyrektor WMN.

Chodzi tu oczywiście o budowane w Poznaniu Muzeum Powstania Wielkopolskiego. Jego twórcy mają ambicję, by dobrze odpowiedzieć na oczekiwania dzisiejszych odbiorców i wprowadzić Powstanie Wielkopolskie do masowej wyobraźni Polaków. ●

Partnerem akcji ISKRA ZWYCIĘSTWA o powstaniu wielkopolskim jest Samorząd Województwa Wielkopolskiego.

eprasa.pl 45341d2020

wyborcza

ŁÓDZKIE ZAPRASZA

Piątek, 28 sierpnia 2026 | Redaktor prowadzący **Kamilla Sierocka**

wyborcza.pl

16 Light.Move.Festival.

BOKKA, Odet, BEMY, Black Radio, Marek Biliński

To tylko kilku artystów, którzy wystąpią na XVI edycji Light.Move.Festival. w ostatni weekend września. Co jeszcze nas czeka? ▶ 2

Kulturalna Łódź

Wrzesień pełen festiwali i wydarzeń artystycznych

4

17. Summer Dying Loud w Aleksandrowie Łódzkim

Wśród gwiazd Nevermore

8

eprasa.pl 45341d2020

16 Light.Move.Festival.

BOKKA, Odet, BEMY, Black

To tylko kilku artystów, którzy wystąpią na XVI edycji Light.Move.Festival. w ostatni weekend września. Co jeszcze nas czeka?

FOT. TOMASZ STAŃCZAK / AGENCJA WYBORCZA.PL (4)

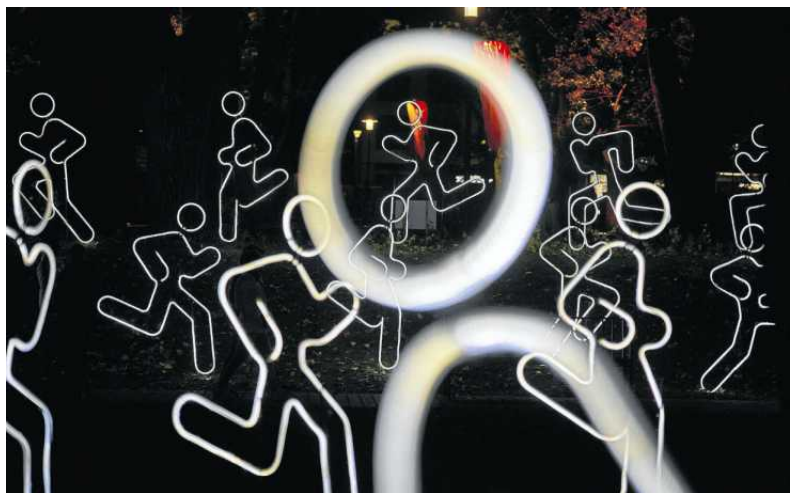

Kamilla Sierocka

Od lat ważnym elementem Light.Move.Festival. jest muzyka i tworzące trasę festiwalu przystanki muzyczne wkomponowane w łódzką XIX-wieczną architekturę. W dwóch lokalizacjach na trasie festiwalowej mappingi będą połączone z muzyką na żywo.

– Tegoroczna, szesnasta edycja festiwalu to nie tylko festiwal światła. To całe kompletne doświadczenie audiowizualne. Jest tak stworzone, aby każdy mógł doświadczyć Łodzi w zupełni inny, niecodzienny sposób – mówi Adam Pustelnik, wiceprezydent Łodzi.

Sześć scen muzycznych

W tym roku w ramach LMF Music Festiwalowiczki i Festiwalowicze posłuchają muzyki z aż sześciu scen: Elektro, Muzyczne Podróże, Rock'n'Pop, Classic, Baroque oraz Klubowa. – W ramach XVI edycji Light.Move. Festival. na scenie „Muzyczne Podróże" Paweł Steczek z gośćmi stworzy muzykę wpisującą się do przedstawianego mappingu na Pałacu rodziny Poznańskich od strony ogrodu. Autor zaprezentuje: „Grand Prix Marzeń" – premierową kompozycję napisaną specjalnie na festiwal światła.

Beata Konieczniak, dyrektor Light. Move.Festival.: Zapraszamy szczególnie do odwiedzenia przystanków muzycznych, które w połączeniu z eklektyczną, XIX -wieczną architekturą tworzą niezapomniane, artystyczne przeżycie. Balkon Pałacu Poznańskich będzie jednym z takich przystanków muzycznych i jedną ze scen. W tym roku to scena elektro. W piątek zobaczymy artystów Bokka. To jeden z najbardziej tajemniczych zespołów na polskiej scenie alternatywnej. Od początku działalności artyści pozostają incognito, konsekwentnie budując własny, zamknięty świat audiowizualny, w którym najważniejsza jest muzyka i atmosfera – mówi Beata Konieczniak.

W sobotni wieczór na pałacowym balkonie zobaczymy Marka Bilińskiego – To polski kompozytor muzyki elektronicznej, a także multiinstrumentalista wykorzystujący elektroniczne instrumenty klawiszowe. Zobaczymy jak kompozycje tego twórcy świetnie współgrają z nowoczesnymi aranżacjami graficznymi i mappinigiem – dodaje Beata Konieczniak.

Popularność solową na rodzimym rynku muzycznym zdobył Marek Biliński bestsellerowym albumem „Ogród Króla Świtu" (Złota Płyta) oraz

eprasa.pl 45341d2020

Radio, Marek Biliński

wideoklipem „Ucieczka z Tropiku". Jako jeden z pierwszych w kraju i Europie, wykonał multimedialne plenerowe koncerty muzyki i światła.

Z kolei w niedzielę na balkonie „łódzkiego Luwru" pojawi się Odet – solowy projekt pianistki klasycznej i wokalistki Aleksandry Dąbrowskiej. Jej muzyka to hybryda gatunków – od popu i elektroniki po muzykę klasyczną. Artystka odpowiada za kompozycję oraz warstwę tekstową wszystkich utworów i zaprezentowała swój materiał na najważniejszych festiwalach muzycznych w Polsce.

FOT. TOMASZ STAŃCZAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

W Parku Staromiejskim imprezowy tramwaj

– Pomiędzy wschodnią, a zachodnią częścią Parku Staromiejskiego stanie tramwaj imprezowy z muzyką techno i disco upiększony świetlnymi iluminacjami. Stanie w nim także zjawiskowa scena Rock & Pop położona na wodzie z instalacją artystyczną Jarosława Koziary – zapowiada Adam Pustelnik.

Wystąpią na niej zespoły rockowe: zespół Cochise, którego muzykę można określić jako oryginalne połączenie rocka, grunge-u i metalu, a jej wokalistą jest znany aktor filmowy, teatralny i telewizyjny Paweł Małaszyński. W sobotę na scenie zagra łódzki zespół Black Radio, ceniony za energiczne koncerty. W niedzielny wieczór na scenie zagości polsko-francuski popowo-indie rockowy zespół BEMY założony przez braci Mattię i Elie Rosinskich, do których dołączył polski muzyk Wojciech Trusewicz.

Piotrkowska „Na tropie przygód"

Na ulicy Piotrkowskiej 50 pojawi się mapping „Na tropie przygód", który, każdego dnia wzbogacony będzie występami muzycznymi na żywo – ariami i pieśniami barokowymi w specjalnie przygotowanych aranżacjach przez łódzkiego barytona Piotra Płuskę. Na scenie Baroque artysta wystąpi w duecie z uznaną pianistką Danutą Antoszewską grającą na fortepianie. Muzyczno-wizualna opowieść przeprowadzi nas przez zapomniane historie niegdyś pełnej życia i bogatej w architekturę kamienicy Frischmanna.

Kolejny przystanek muzyczny pojawi się na ulicy Piotrkowskiej jako scena Classic. Na balkonach pod numerami 77 i 82 wystąpią trzej tenorzy, a wśród nich wybitny śpiewak operowy Dariusz Stachura z gościnnym udziałem Dawida Kwiecińskiego, Wiktora Sobkowiaka i Łukasza Ratajczaka. Zagrają na trzech balkonach zabytkowych secesyjnych kamienic położonych naprzeciwko siebie.

– Serdecznie zapraszamy do wspólnego celebrowania sztuki światła w Łodzi w muzycznych aranżacjach. To będzie bardzo ekumeniczne wydarzenie, które ma trafić w gusta wszystkich łodzian i łodzianek, a także wszystkich tych, którzy chcą z nami obchodzić to wyjątkowe święto – zachęca Adam Pustelnik.

Wszystkie atrakcje Light.Move.Festival. będą dostępne dla widzów 25-27 września 2026 roku w godzinach 19:00–00:00. Szczegółowy harmonogram koncertów będzie dostępny na stronie www.lmf.com.pl oraz na naszych social mediach.

REKLAMA
34446258

WITKO – polska firma z ponad 35-letnim doświadczeniem w kompleksowym wyposażaniu laboratoriów naukowych i przemysłowych. W WITKO specjalistki i specjaliści są aktywnie zaangażowani w dostarczaniu innowacyjnych rozwiązań dla sektorów: biotechnologicznego, farmaceutycznego i chemicznego. Od ponad 3 dekad kobiety odgrywają w tym procesie bardzo ważną rolę. W środowisku, w którym precyzja oraz wiedza winny mieć laboratoryjną dokładność, to właśnie kompetencje kobiet merytoryczne, analityczne, organizacyjne i relacyjne są niekwestionowanym atutem w realizacji codziennych wyzwań firmy. Kobiety w WITKO, łącząc techniczne kompetencje z kreatywnym podejściem do rozwiązywania problemów, z powodzeniem realizują swoje ambicje zawodowe – od doradztwa produktowego i budowania relacji z partnerami, po udział w skomplikowanych projektach technicznych.

Jako stabilna firma rodzinna o ugruntowanej pozycji rynkowej stale rozwijamy naszą strukturę handlową i techniczną.

W związku z dynamicznym rozwojem poszukujemy zarówno kandydatek, jak i kandydatów – wykwalifikowanych specjalistów oraz handlowców z branży – na stanowiska:

• Asystent / Asystentka ds. sprzedaży w Łodzi

• Przedstawiciel / Przedstawicielka naukowo-handlowy(-a) w Gdańsku

Otwieramy drzwi dla wybitnych ekspertek i ekspertów. Jeśli posiadasz wykształcenie kierunkowe (chemia, biotechnologia lub nauki pokrewne), znasz język angielski na poziomie co najmniej B2 i chcesz budować swoją karierę w oparciu o pasję do nauki i nowoczesnego przemysłu – dołącz do nas! Do aplikowania zapraszamy zarówno kobiety, jak i mężczyzn.

CV należy wysłać na adres:

rekrutacja@witko.com.pl

Prosimy o dodanie klauzuli: *„Wyrażam zgodę na przetwarzanie i przechowywanie moich danych osobowych dla potrzeb niezbędnych do realizacji procesu rekrutacji, zgodnie z RODO oraz Ustawą z dnia 10.05.2018 r. o Ochronie Danych Osobowych (Dz.U. 2018 poz. 1000)"*

Informujemy, że skontaktujemy się z wybranymi osobami.

WITKO to polska firma rodzinna, która od ponad 35 lat dostarcza kompleksowe rozwiązania dla laboratoriów najwyższej klasy. Tworzymy zespół pasjonatów budujących pomost między nauką a biznesem. Wierzymy w innowacje, które zmieniają świat.

DOBRA FIRMA 2021 INNOWATOR

Dołącz do naszego zespołu!

1 RP

eprasa.pl 45341d2020

Kulturalna Łódź

Wrzesień pełen festiwali i wydarzeń artystycznych

Podczas piątej edycji Great September Showcase Festival & Conference wystąpi prawie 100 artystów i zespołów. Fanów z całego kraju przyciągnie 37. Międzynarodowy Festiwal Komiksu i Gier

Sławomir Szymański

Na długi weekend zaprasza Festiwal Łódź Wielu Kultur. W Kutnie odbędzie się 52. Święto Róży. A w ostatni weekend września najbardziej spektakularne wydarzenie w przestrzeni publicznej w mieście, festiwal światła, obrazu, dźwięku i ruchu. Będzie się działo!

• **Na 5 września zaplanowano inaugurację jubileuszowego sezonu artystycznego Teatru Wielkiego w Łodzi, który obchodzi 60-lecie działalności. Tego dnia odbędzie się koncert „Opera Łódź Opener”** FOT. TEATR WIELKI W ŁODZI

„Opera Łódź Opener”

Na 5 września zaplanowano inaugurację jubileuszowego sezonu artystycznego Teatru Wielkiego w Łodzi, który obchodzi 60-lecie działalności. Tego dnia odbędzie się koncert „Opera Łódź Opener” – nie w gmachu łódzkiej opery, lecz na Placu Dąbrowskiego. Co w programie? „Podczas tego wyjątkowego wieczoru zabrzmią znane i lubiane fragmenty oper ze światowego kanonu, jak i klasyki opery polskiej oraz arie z premierowych spektakli sezonu” – zapowiadają organizatorzy. Podkreślają też, że koncert jest adresowany zarówno do wytrawnych melomanów, jak i do każdego, komu „bliska jest muzyka”. Początek o godz. 19.00.

REKLAMA
34445382

1 RP

eprasa.pl 45341d2020

Teatr tworzą ludzie

Rozmowa z Rałałem Kłoczko – dyrektorem Teatru Wielkiego w Łodzi

fot. Karpai & Zarewicz

Jaki jest pański stosunek do jubileuszy?
Uwielbiam świętować, szukać powodów do radości i życzyć sobie nawzajem wszystkiego, co najlepsze. Jubileusze stwarzają ku temu znakomitą okazję – pozwalają zatrzymać się na chwilę, docenić wspólną drogę i ludzi, którzy ją tworzyli, ale także z nadzieją spojrzeć w przyszłość. Zdecydowanie bliższe są mi takie radosne rocznice niż upamiętnianie dat śmierci kompozytorów. Domyślam się jednak, że pyta pan przede wszystkim w kontekście zbliżającego się jubileuszu Teatru Wielkiego w Łodzi.

Tak. Po jubileuszowym sezonie w Filharmonii Zielonogórskiej, gdzie spędził pan ostatnie lata, obejmuje pan Teatr Wielki w Łodzi, który rozpoczyna swój 60. sezon, a zatem znów jubileusz. Czy czuje się pan specjalistą od jubileuszy?
Specjalistą od jubileuszy bym się nie nazwał, ale rzeczywiście los obdarzył mnie pod tym względem pewną konsekwencją. Miniony sezon w Filharmonii Zielonogórskiej upłynął pod znakiem jej 70-lecia, a teraz rozpoczynam pracę w Teatrze Wielkim w Łodzi u progu 60. sezonu. Zielonogórskie doświadczenie wiele mnie nauczyło i z pewnością wykorzystam je w Łodzi. Jubileusz powinien być nie tylko okazją do wspomnień, lecz także impulsem do rozwoju i początkiem kolejnego rozdziału. Jednocześnie przed Teatrem stoją codzienne wyzwania repertuarowe i organizacyjne, a także rozpoczynający się remont. Moją troską będzie więc takie ułożenie wszystkich działań, abyśmy mogli świętować z rozmachem, ale bez utraty oddechu i jakości bieżącej pracy.

Rozpoczynając pracę w Teatrze Wielkim w Łodzi, znalazł się pan w sytuacji, w której jubileusz był praktycznie zaplanowany. Miał pan chyba niewielkie pole manewru pod względem realizacji własnych pomysłów.
Nie do końca. Poprzednia dyrekcja zaproponowała, aby w jubileuszowym sezonie powrócić do tytułów, którymi w 1967 roku zainaugurowano działalność Teatru Wielkiego w Łodzi. Uważam, że to bardzo dobry pomysł, budujący wyraźny pomost między historią naszej sceny a jej teraźniejszością. Ja natomiast skupiłem się przede wszystkim na gali jubileuszowej. W tym przypadku mogłem już nadać wydarzeniu własny kształt – zarówno repertuarowy, jak i obsadowy.

Uchyli pan rąbka tajemnicy?
Oczywiście. Zależało mi przede wszystkim na tym, aby gala była prawdziwym świętem naszego zespołu, dlatego wystąpią w niej wszyscy soliści Teatru Wielkiego w Łodzi. Szczegóły programu wciąż ustalamy, mogę jednak zdradzić, że chcę położyć mocny akcent na muzykę polską – zwłaszcza tę mniej znaną, a niekiedy niemal zupełnie zapomnianą. Wszyscy znamy Moniuszkę, Karłowicza czy Szymanowskiego, ale co z twórczością Henryka Jareckiego, Franciszka Mireckiego albo Adama Münchheimera? To znakomici kompozytorzy, których dzieła odnosiły niegdyś sukcesy, a później zostały przykryte grubą warstwą historycznego kurzu. Przywracanie ich muzyki może być wielką wartością zarówno dla artystów, jak i dla publiczności. Chcę w ten sposób nawiązać również do tradycji Teatru Wielkiego w Łodzi, który wielokrotnie był miejscem pierwszych prezentacji dzieł operowych.

Chce pan walczyć z kompleksem polskim?
Nie nazwałbym tego walką. Uważam po prostu, że nie mamy żadnego powodu do kompleksów. Muzyka polska zawsze pozostawała w żywym dialogu z najważniejszymi nurtami europejskimi, a jednocześnie potrafiła udzielać na nie własnej, oryginalnej odpowiedzi. Problem polega na tym, że wiele wartościowych dzieł nie doczekało się odpowiedniej promocji, a czasem nawet szansy na trwałe zaistnienie w repertuarze. W mojej koncepcji rozwoju Teatru muzyka polska stanowi jeden z najważniejszych filarów repertuarowych – obok wielkiej klasyki, dzieł XX i XXI wieku oraz nowych zamówień kompozytorskich. Nie chodzi więc o jednorazowy gest ani o zamykanie się na repertuar światowy, lecz o systematyczne przywracanie polskiej twórczości należnego jej miejsca.

Teatr otwarty czy teatr dla koneserów?
Nie widzę tu sprzeczności. Teatr może być otwarty na każdego, a jednocześnie oferować najwyższy poziom artystyczny i propozycje interesujące dla koneserów. Chcę postawić na różnorodność – repertuarową, estetyczną i pokoleniową – tak aby różni widzowie mogli znaleźć w Teatrze coś dla siebie. Szczególnie ważne jest dla mnie dostrzeganie grup, których wykluczenie nie zawsze jest oczywiste. Dobrym przykładem są młodzi rodzice.

Inną grupą są seniorzy, których zbyt często traktuje się w sposób protekcjonalny lub wręcz infantylizuje, zamiast uważnie wsłuchać się w ich rzeczywiste potrzeby. Teatr otwarty to dla mnie nie hasło, lecz konsekwentne usuwanie barier: organizacyjnych, ekonomicznych, komunikacyjnych i mentalnych. To bardzo szeroki temat, do którego z pewnością warto jeszcze powrócić.

Jak znaleźć równowagę między repertuarem, który zapewnia pełną widownię, a dziełami mniej znanymi, wymagającymi od publiczności większej ciekawości i otwartości? Czy dyrektor teatru operowego powinien podążać za gustem widzów, czy również ten gust kształtować?
Jedno i drugie. Teatr publiczny powinien uważnie słuchać swojej widowni, ale nie może ograniczać się wyłącznie do prezentowania tego, co już dobrze znane i sprawdzone. Musi również rozbudzać ciekawość, proponować nowe doświadczenia i otwierać drzwi do repertuaru, po który widz być może sam nigdy by nie sięgnął.

Najważniejsze jest odpowiednie ułożenie proporcji, ale także sposób przedstawienia tych propozycji publiczności. Nieznany tytuł nie musi oznaczać pustej widowni, jeśli potrafimy ciekawie o nim opowiedzieć, zbudować wokół niego zainteresowanie i przekonać widzów, że warto podjąć to ryzyko razem z nami. Dyrektor nie powinien więc ani bezrefleksyjnie podążać za gustem publiczności, ani próbować kształtować go z pozycji kogoś, kto wie lepiej. Powinien prowadzić z widzami dialog i stopniowo zdobywać ich zaufanie.

Co za kilka lat powinno wyróżniać Teatr Wielki w Łodzi spośród innych polskich scen operowych? Po czym widz ma rozpoznać, że ogląda spektakl właśnie tego Teatru?
Chciałbym, aby Teatr Wielki w Łodzi był kojarzony przede wszystkim z otwartością, różnorodnością i odwagą artystyczną. Z miejscem dostępnym nie tylko w sensie architektonicznym, lecz także społecznym, ekonomicznym i komunikacyjnym – takim, które zaprasza różnych widzów i nikomu nie daje odczuć, że opera jest przestrzenią przeznaczoną wyłącznie dla wtajemniczonych.

Różnorodność powinna dotyczyć zarówno repertuaru, jak i języków artystycznych, twórców oraz publiczności. Chcę, aby obok wielkiej klasyki pojawiały się dzieła zapomniane, muzyka najnowsza, polskie opery, odważne interpretacje i spektakle baletowe reprezentujące różne estetyki. Nie oznacza to jednak przypadkowości. Każda propozycja powinna mieć swoje uzasadnienie i wpisywać się w wyrazistą wizję Teatru.

Ambicją tak dużej instytucji nie może być wyłącznie obserwowanie, co sprawdziło się już gdzie indziej, i podążanie za obowiązującymi trendami. Teatr Wielki w Łodzi powinien sam je wyznaczać – inicjować nowe zjawiska, odkrywać twórców i dzieła, podejmować artystyczne ryzyko oraz proponować rozwiązania, które później staną się punktem odniesienia dla innych scen. Chciałbym, aby widz, wychodząc ze spektaklu, miał poczucie, że zobaczył coś przygotowanego na najwyższym poziomie, ale też coś, czego nie mógłby doświadczyć w żadnym innym miejscu.

eprasa.pl 45341d2020

– Dzień później można wybrać się na piknik familijny, który odbędzie się przed siedzibą teatru. Okazja, by „przyjrzeć się operowej kuchni na wesoło z niemałą dawką fachowej wiedzy, podanej w sposób przystępny i zachęcający do kolejnych wizyt w naszym teatrze – zachęcają organizatorzy.

Jubileuszowych wydarzeń w następnych miesiącach pojawi się więcej. W repertuarze na najbliższe miesiące są też premiery. Najbliższa 27 października – to balet „Coppélia" Léo Delibesa, powracający na scenę Teatru Wielkiego w Łodzi po 26 latach. A pod koniec listopada pojawi się tam nowa inscenizacja „Otella". To dzieło wraca do łódzkiej opery po pół wieku.

Już można przygotowywać się na niezwykły koncert jubileuszowy, który odbędzie się 19 stycznia. Zapowiada się swego rodzaju artystyczny przegląd sześciu dekad. W programie najpiękniejsze fragmenty oper, baletów i dzieł symfonicznych, które przez lata pojawiały się w łódzkim Teatrze Wielkim.

Miasto całe w różach

W dniach 4-6 września zaplanowano 52. Święto Róży, czyli flagową imprezę Kutna, przyciągającą gości z całego kraju. Organizatorzy zaplanowali mocny akcent na początek. Podczas uroczystego otwarcia na Placu Piłsudskiego zostanie zaprezentowany pokaz „Flora Couture" – na wybiegu pojawią się modelki w kreacjach z kwiatów, roślin i materiałów florystycznych. Pokaz będzie połączony z prezentacją Królowej Róż 2026.

Jednym z najbardziej widowiskowych punktów programu będzie Parada Kwiatowa, która przejdzie w tym roku zmienioną, wydłużoną trasą. Wyruszy w sobotę, 5 września, ze Stadionu Miejskiego i przejdzie ulicami Kościuszki oraz Królewską na Plac Piłsudskiego.

Najważniejsza w Kutnie jest jednak Ogólnopolska Wystawa Róż, która w tym roku odbędzie się pod hasłem „Sekret Symetrii". Przez cały festiwalowy weekend w Kutnowskim Domu Kultury będzie można podziwiać podziwiać setki odmian róż ogrodowych. Zostanie również zorganizowany plebiscyt na najpiękniejszą różę i kompozycję wystawy.

Wystawa koncentruje na sobie uwagę odwiedzających Kutno podczas Święta Róży, ale w programie jest więcej wydarzeń.

W Parku Traugutta pojawią się efektowne instalacje florystyczne z żywych roślin, zaprojektowane i stworzone przez ponad 60 florystów z całego kraju. Nie zabraknie również wydarzeń artystycznych, w tym wystawy Agaty Serwatki „Malowane papierem".

Znajdzie się też coś dla praktyków. Organizatorzy proponują udział w warsztatach, spotkaniach i prezentacjach poświęconych różom oraz sztuce ich uprawy. W Centrum Teatru Muzyki i Tańca zaplanowano m.in. Różane Atelier, spotkania z ekspertami oraz warsztaty z sadzenia i pielęgnacji róż.

Będą też dwa konkursy o Złotą Różę, jeden dla profesjonalistów, drugi dla amatorów, jak również chrzest nowej odmiany róży, przygotowany we współpracy z Polskim Towarzystwem Różanym.

• **Light.Move.Festival w ostatni weekend września (25-27) całkowicie odmieni Łódź** FOT. TOMASZ STAŃCZAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Jeśli chodzi o koncerty, to w sobotę 5 września wystąpią Poparzeni Kawą Trzy, Piersi oraz Michał Szpak, a dzień później na scenie pojawią się Anastazja Maciąg, Blanka i Smolasty. Podczas 52. Święta Róży odbędą się również koncerty lokalnych i zaproszonych zespołów, a wśród nich XVIII Ogólnopolski Festiwal Piosenki „Kwietnik", a także blok występów „Folklor i róże", czyli spotkanie z folklorem, tradycjami muzycznymi różnych regionów i kultur.

W tym roku na Placu Piłsudskiego pojawi się także II Festiwal Róża i Wino. A stałymi elementami różanego weekendu w Kutnie pozostają Jarmark Różany, Plenerowe Targi Różane, strefa food trucków oraz lunapark. Na najmłodszych i całe rodziny czekają Przystanek Dziecko, animacje i zabawy plenerowe.

Great September w centrum Łodzi

Od 10 do 12 września centrum Łodzi ponownie wypełni się scenami. W ciągu trzech dni wystąpi prawie 100 artystów i zespołów, w tym Zalewski, Julia Wieniawa, Andrzej Piaseczny, Maria Peszek x Hoshii, Kuba Karaś, Livka, Drabusheyka. Master Stone & The Stoneheads, Poczta Polska, Tranzyt, Deathknell, Qncicka, Jan Majewski, Strangers in Name, Banda Debili czy Torschlusspaniki, a także artyści z zagranicy, w tym Los Bitchos z Wielkiej Brytanii, Ava Rasti z Iranu czy Dove Ellis i Yard z Irlandii.

Koncerty zaplanowano w wielu różnych miejscach, to m.in. Łódzkie Centrum Wydarzeń, Scena mBank Grand Hotel, Teatr Club, Wooltura, 6. Dzielnica i Łódź Kaliska, Prywatka, Iron Horse Pub, Cabaret Club, Dom Literatury czy Scena mBank ON TOUR w Pasażu Schillera.

Program Great September pojawi się także poza klubami i scenami koncertowymi. W Pasażu Róży przy ul. Piotrkowskiej 3 zaplanowano instalację artystyczną, a kolejnymi punktami na festiwalowej mapie będą Galeria ASP oraz Pan Tu Nie Stał.

Great September to także część konferencyjna poświęcona branży muzycznej. Panele, spotkania i rozmowy odbędą się w Teatrze Pinokio.

Kilka dni z Łodzią Wielu Kultur

W dniach 17-20 września odbędzie się Długi Weekend Festiwalu Łódź Wielu Kultur.

Festiwal otworzy łódzka premiera drugiej płyty zespołu Współgłosy, łączącego muzyków jazzowych, osoby aktorskie i chór osób z niepełnosprawnościami intelektualnymi. „W drugim albumie eksplorują swój piosenkowy potencjał. Solowo, unisono i polifonicznie. Jest jungle'owy beat, jest soul, gospel i pop. Jest piosenka z potencjałem na stadionowy hit i artystyczna – taka trochę krakowska. Alternatywa, improwizacja i operowe wokalizy. Głęboki oddech. Muzyczny eksperyment, który wydarza się między rozstrojonym keyboardem i fortepianem za milion" – zapowiadają ten koncert organizatorzy. Odbędzie się w Centrum Dialogu im. Marka Edelmana

W tym samym miejscu, w dniach 20 i 21 września, premiera spektaklu „Pola Nireńska. Próba otwarta", inspirowanego życiem i twórczością jednej z najwybitniejszych polskich tancerek i choreografek XX wieku.

– To opowieść o pamięci. O tym, co pozostaje po człowieku, gdy znikają świadkowie jego życia. O historii zapisanej w ciele, ruchu i sztuce. O próbie ocalenia śladów tych, którzy odeszli.

To opowieść o determinacji, wytrwałości, ambicji i talencie, o walce o siebie, o realizację marzeń, mimo niesprzyjających okoliczności: rodzinnych, społecznych, politycznych i historycznych – opowiada Agnieszka Przepiórska, odtwórczyni głównej roli w tym przedstawieniu.

19-20 września w Parku Ocalałych będzie działać Miasteczko Festiwalowe. Ma być to przestrzeń „współtworzona przez lokalnych twórców, organizacje społeczne, kolektywy, wydawnictwa, animatorów, artystów oraz osoby tworzące autorskie produkty i rękodzieło. Wśród drzew rozbrzmiewać będzie muzyka podczas potańcówek Poranki u Yanki, pojawi się Punkt Interwencji Artystycznej, a także instalacja artystyczna Latawce dla pokoju, którym towarzyszyć będą międzypokoleniowe warsztaty" – zapowiadają organizatorzy.

Będzie też koncert. W sobotę 20 września na scenie muzycznej Festiwalu Łódź Wielu Kultur wystąpią Rasm Almashan, Rasha Nahas oraz Shkoon.

Spotka się świat gier i komiksów

W przedostatni weekend września w w Atlas Arenie i sąsiedniej Sport Arenie odbędzie się 37. Międzynarodowy Festiwal Komiksu i Gier. To wydarzenie przyciąga fanów i gości z całego kraju.

Co w tym roku? Nie zabraknie oczywiście planszówek i różnych odmian gier bez prądu. Ma być m.in.: strefa dla najmłodszych z grami wieloformatowymi, gry RPG, turnieje dla każdego z niskim progiem wejścia, gralnia oraz warsztaty z malowania figurek.

Organizatorzy zapowiadają też w sumie ponad 2000 metrów kw. interaktywnych atrakcji dla miłośników gier wideo. Łącznie na graczy czekać będzie blisko 200 interaktywnych stanowisk.

Obszerne strefy przygotowane zostaną także dla fanów gier „retro", współczesnych hitów AAA, rozrywek ruchowych i tanecznych, flipperów, a także nowoczesnych doświadczeń z zakresu wirtualnej i rozszerzonej rzeczywistości.

Szczególnie licznie reprezentowany będzie niezależny nurt elektronicznej rozrywki, określany jako „indie", funkcjonujący bez wsparcia wielkich wydawców i gigantycznych budżetów, za to w niewielkich zespołach i z pasją. Dlaczego warto zwrócić uwagę na takich twórców? Organizatorzy festiwalu uważają, że najciekawsze i najbardziej innowacyjne tytuły powstają obecnie właśnie w tym obiegu

– Niestety, produkcje te – pozbawione należnej im promocji – niekiedy giną w informacyjnym szumie, dlatego MFKiG otworzy strefę indie, na której będzie można sprawdzić potencjalne przyszłe przeboje, porozmawiać z ich twórcami i dowiedzieć się, czy warto kroczyć drogą „indyka" – wyjaśniają.

Co jeszcze? Rozstrzygnięte zostaną festiwalowe konkursy. Statuetki Komiksusa odbiorą zwycięzcy rywalizacji na projekt publikacji komiksowej, na najlepsze polskie komiksy (w trzech kategoriach), na najlepszego wydawcę historii obrazkowych w Polsce oraz nagrody im. Sophie Castille za przekład komiksu. Poznamy też laureatów konkursu dla dzieci i młodzieży „Skok w przeszłość" oraz zmagań w konkursie im. Zbigniewa Lengrena na serię humorystycznych pasków komiksowych. Jak co roku organizatorzy przyznają też doktorat humoris causa, czyli Nagrodę im. Papcia Chmiela za zasługi dla polskiego komiksu.

W 40. rocznicę publikacji pierwszego opowiadania Andrzeja Sapkowskiego na festiwalu nie może zabraknąć premier, spotkań, warsztatów czy wystaw, a także cosplaya poświęconego Wiedźminowi.

Wśród gości z zagranicy jest John Romita Junior, twórca tytułów takich jak „Amazing Spider-Man", „Punisher" czy „Kick Ass". Po raz pierwszy odwiedzi Polskę i spotka się z fanami właśnie w Łodzi. Przyjadą też Mike Perkins („Bastion", „Kapitan Ameryka", „Bat-man: Pierwszy rycerz"), Jesse Lonergan (nagradzany „Drom") czy przedstawiciele komiksu portugalskiego: Osvaldo Medina i Ricardo Cabral.

Główną wystawą towarzyszącą 37. MFKiG będzie „Produkt wystawowy", czyli ekspozycja prezentująca – jak piszą organizatorzy – wyjątkowe zjawisko, jakim był kultowy dziś magazyn „Produkt". W Łodzi pojawią się autorzy związani z tym periodykiem, m.in.: Michał „Śledziu" Śledziński, Marek Lachowicz, Rafał Skarżycki i Tomasz Lew Leśniak. Ekspozycję będzie można zwiedzać w sali wystaw czasowych Centrum Komiksu i Narracji Interaktywnej EC1 Łódź.

W tym samym miejscu pojawi się ekspozycja dokonań Rafała Gosienieckiego, czyli autora tegorocznego plakatu festiwalowego. Twórca przyjedzie do Łodzi z Japonii.

Światło, obraz, dźwięk, ruch

Wszystko to w spektakularnej skali. To najkrótszy opis Light.Move.Festival, który w ostatni weekend września (25-27) całkowicie odmieni Łódź. Uwagę przykują przede wszystkim wielkoformatowe mappingi 3D, czyli kilkuminutowe animacje,

zsynchronizowane z dźwiękiem, przygotowane specjalnie z myślą o detalach łódzkich

budynków.

W tym roku pojawi się sporo nowych lokalizacji przy ulicy Piotrkowskiej. Zacznie się od projekcji 360 stopni na Placu Wolności i prowadzącej do jej wejścia „bramy" stworzonej z dwóch kamienic przy Piotrkowskiej 11 i 12, które po raz pierwszy znajdą się w programie Light.Move.Festival. Oniryczne animacje przygotuje węgierska grupa Fényszóró.

W dalszej części głównej ulicy miasta, na dwóch budynkach pod numerami 60 i 62, zostanie zaprezentowana projekcja wielkoformatowa francuskiej wizjonerki Pia Vidal „Les Yôkai". Zapowiada się podróż do świata japońskich mitycznych stworzeń, duchów i demonów z legend.

Kolejnym nowym adresem będzie kamienica przy Piotrkowskiej 50, na której zostanie przedstawiony mapping Roberta Słowika połączony z ariami operowymi śpiewanymi na żywo z balkonu kamienicy w wykonaniu łódzkiego artysty Piotra Płuski. To niezwykła lokalizacja, ponieważ mapping ukaże utracone w latach 70. walory architektoniczne kamienicy.

Na ulicy Piotrkowskiej nie zabraknie także instalacji przestrzennych. Pod numerami 90 i 92 stanie 31-metrowa instalacja świetlna „A Bird Passing By" stworzona przez francuską formację Luminariste. Wzdłuż ulicy będzie spacerować brytyjski duet Theatre Illumiere, czyli żywe latarnie uliczne.

Przy Pasażu Schillera, na kamienicy przy Piotrkowskiej 113, zobaczymy projekcję Sławomira Fąfary a tuż obok stanie wielkogabarytowa instalacja świetlna polskiej artystki Miss God Joanny Zubryckiej „She is the light", czyli efemeryczna rzeźba kobiecej postaci.

W magiczne, świetlne ogrody zamienią sie Park Staromiejski oraz Park Sienkiewicza. Organizatorzy zapowiadają też wiele wydarzeń muzycznych.

Wszystkie atrakcje Light.Move.Festival. będą dostępne dla widzów od godz. 19.00 do północy. Organizatorzy zapowiadają, że szczegółowy program pojawi się wkrótce.

Zaucha w Wytwórni

W sobotę 26 września w Klubie Wytwórnia odbędzie się koncert pamięci Andrzeja Zauchy. W programie znajdą się oczywiście największe przeboje tego artysty, w tym „Byłaś serca biciem", „C'est la vie" czy „Bądź moim natchnieniem". Niekoniecznie będzie to tylko sentymentalna podróż w przeszłość. Znane utwory tego artysty zostaną zaprezentowane w nowych aranżacjach. Na scenie, w roli gościa specjalnego, pojawi się Natalia Kukulska.

eprasa.pl 45341d2020

ŚWIĘTO DŹWIĘKU PO RAZ OSIEMNASTY

Czym zaskoczy Soundedit ’26?

Ikony sceny i pionierzy nowych brzmień. Od synth-popu po new romantic, coś dla rockmanów, coś dla fanów trip hopu, i tanecznie, i mrocznie. Wchodzący w dorosłość Festiwal Soundedit na swoją osiemnastkę zaprosił sceniczne osobowości od Kasi Lins począwszy na Marcu Almondzie kończąc. Koneserzy dźwięku mogą delektować się czystym brzmieniem i autorską selekcją gwiazd, które od 23 do 27 października jaśnieć będą na scenie łódzkiego klubu Wytwórnia. Zamieniamy się w słuch!

Jedyne na świecie wydarzenie skupione na twórcach muzyki: producentach, realizatorach i sound designerach kończy osiemnaście lat. Święto muzyki zaczyna się w piątek (23 października) i przyniesie zderzenie klubowej awangardy z nowymi odczytaniami klasyki. Festiwal otworzy sceniczna premiera duetu Maszynowa (Marcin Pryt i Grzegorz „Fagot” Fajngold z 19 Wiosen) z albumem „Supernowa” – nostalgiczną, electro-punkową opowieścią o dawnej Łodzi. Chwilę później Kasia Lins zaprezentuje projekt „Obywatelka K.L.”, czyli mroczną interpretację twórczości Grzegorza Ciechowskiego. Zespołowi towarzyszyć będzie oryginalny syntezator Yamaha EX5, na którym grał sam lider Republiki. Zwieńczeniem wieczoru będzie jedyny w Polsce występ brytyjskiego producenta Howiego B. – współtwórcy sukcesów U2, Björk i Massive Attack.

Sobota (24 października) upłynie pod znakiem legend elektroniki i alternatywnego popu. W Łodzi wystąpi legendarny wokalista Marc Almond, można będzie usłyszeć utwory z pożegnalnego materiału duetu Soft Cell „Danceteria”, zarejestrowanego tuż przed śmiercią drugiego członka zespołu Dave’a Balla. Obok Almonda na scenie pojawi się Wolfgang Flür, wieloletni członek grupy Kraftwerk. Sobotni skład dopełni post-punkowa formacja The Wolfgang Press z kultowej wytwórni 4AD, która powraca do Łodzi z nowym albumem.

Niedzielę (25 października) zdominują obchody 50-lecia punk rocka. W poświęconej jubileuszowi debacie o historii gatunku wezmą udział między innymi Ziemowit Kosmowski (Brak), Paweł „Guma” Gumola (Moskwa), Marcin Pryt (19 Wiosen), Wiktor Skok (Jude) oraz Mariusz Jakóbczak (The Corpse). Na scenie wystąpi Dezerter – świętujący 45-lecie i promujący album „Wolny wybieg” na jedynym tegorocznym koncercie w Łodzi. Nowofalową energię podtrzyma Hugh Cornwell, legendarny głos The Stranglers. Kulminacją emocji będzie pożegnalny występ Lecha Janerki. Laureat statuetki Człowieka ze Złotym Uchem zagra swój ostatni koncert dla łódzkiej publiczności, wieńczący jego spektakularną karierę.

– *Osiemnasta edycja to dla nas ważny moment. Postawiliśmy na zestaw premier i powrotów, które świetnie łączą historię ze współczesnością. Osiemnaście lat temu naszą pierwszą statuetkę przyznaliśmy pośmiertnie Grzegorzowi Ciechowskiemu, a teraz jego twórczość przypomni Kasia Lins. Z kolei pożegnanie Lecha Janerki z łódzką publicznością to wydarzenie, które po prostu trzeba zobaczyć na żywo* – podkreśla Maciej Werk, dyrektor Festiwalu.

Szczegóły programu koncertów, debat i warsztatów branżowych publikowane są na bieżąco na stronie www.soundedit.pl

Festiwal Soundedit realizowany jest przy wsparciu Miasta Łodzi oraz Łódzkiego Centrum Wydarzeń w ramach strategii promującej Łódź jako miasto branż kreatywnych.

Marc Almond i 45-lecie singla „Tainted Love” w wersji duetu Soft Cell

SOUNDEDIT ’26
Międzynarodowy Festiwal Producentów Muzycznych

PIĄTEK 23.10
MASZYNOWA
OBYWATELKA K.L. (Kasia LINS)
HOWIE B.

SOBOTA 24.10
Marc ALMOND
Wolfgang FLÜR (ex-KRAFTWERK)
THE WOLFGANG PRESS

NIEDZIELA 25.10
50 LAT PUNK ROCKA
Lech JANERKA
DEZERTER
Hugh CORNWELL (ex-the STRANGLERS)
K-2 (ZIEMOWIT KOSMOWSKI)

PON. 26.10
WALUŚKRAKSAKRYZYS
W HOŁDZIE ROBERTOWI BRYLEWSKIEMU
+ MUNIEK + KRZYSIEK (CKOD) + DAWID (DZIWNA WIOSNA)

NIEDZ.-WT. 25-27.10
WARSZTATY i SZKOLENIA BRANŻOWE

PRIORYTET
KARNETY KUP TUTAJ
soundedit.pl
Dołącz do społeczności Soundedit.

PATRON MEDIALNY Trójka POLSKIE RADIO

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury w ramach programu *„Muzyka”*, realizowanego przez Narodowy Instytut Muzyki i Tańca.

34448606

eprasa.pl 45341d2020

17. Summer Dying Loud w Aleksandrowie Łódzkim

Wśród gwiazd Nevermore

Summer Dying Loud to w tym roku koncerty 51 wykonawców. Na scenie zobaczymy Ponte del Diavolo z Włoch, to ich pierwszy występ w Polsce. Fani czekają też na koncert Nevermore.

• **Koncert grupy Behemot na Summer Dying Loud** FOT. TOMASZ STAŃCZAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Maria Stefańska

Summer Dying Loud odbędzie się w Aleksandrowie Łódzkim między 3 a 5 września. To mocna marka muzyczna i festiwal, który od lat cieszy się zaufaniem fanów dobrej muzyki – nie tylko z Polski, ale z całej Europy.

– Absolutnie nie stoimy w miejscu. Polska scena metalowa rozwija się prężnie, powstaje dużo nowych zespołów. Na tle Europy jest ewenementem. To już nie jest tylko Behemoth czy Vader. Mamy mnóstwo ciekawych zespołów – podkreśla Tomasz Barszcz, naczelnik Wydziału Promocji i Współpracy z Zagranicą Urzędu Miejskiego w Aleksandrowie Łódzkim.

Nevermore gwiazdą 17. edycji Summer Dying Loud

To ważny zespół amerykańskiego metalu progresywnego. Grupa powstała na początku lat 90. w Seattle z inicjatywy muzyków związanych wcześniej z zespołem Sanctuary.

Po rozwiązaniu zespołu w 2011 roku i śmierci jego wokalisty Warrela Dane'a w 2017 roku przez lata wydawało się, że historia grupy Nevermore dobiegła końca. W 2026 roku zespół powrócił jednak na scenę pod wodzą gitarzysty Jeffa Loomisa i perkusisty Van Williamsa, rozpoczynając nowy rozdział.

W obecnym składzie śpiewa turecki wokalista Berzan Önen.

Tegoroczny Summer Dying Loud będzie też też okazją do zobaczenia koncertu zespołu, który w Polsce wystąpi po raz pierwszy. Ponte del Diavolo z Włoch godzi doom i black metal z post-punkiem, tworząc jedno z bardziej nieoczywistych brzmień tegorocznego festiwalu.

Summer Dying Loud odbędzie się w Aleksandrowie Łódzkim między 3 a 5 września. To mocna marka muzyczna i festiwal, który od lat cieszy się zaufaniem fanów dobrej muzyki – nie tylko z Polski, ale z całej Europy

• **Summer Dying Loud odbędzie się w Aleksandrowie Łódzkim między 3 a 5 września** FOT. TOMASZ STAŃCZAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Co jeszcze warto polecić, jeśli chodzi o zagranicznych wykonawców? – Jesu łączy ciężar z drone'em, doomem, shoegaze'em i post-rockiem. Lucifer sięga po retrobrzmienia lat 70., a Dool porusza się na styku dark rocka i cięższych brzmień – wylicza organizator Summer Dying Loud.

Koncerty na Summer Dying Loud. 17 twórców z Polski

Swoje miejsce na festiwalowej mapie mocno zaznaczy polska scena. W tym roku 17 z 51 wykonawców pochodzi z Polski. Obok uznanych już zespołów, takich jak Azarath czy Neolith, wystąpią debiutanci. Organizatorzy Summer Dying Loud zwracają na te koncerty szczególną uwagę.

– Dla grupy Atavia to będzie debiut sceniczny. Projekt Michaliny Mai Rutkowskiej, początkowo solowe przedsięwzięcie, rozwinął się w trzyosobową formację. Muzycy zaprezentują materiał z albumu „To the Old Ones", w którym słychać inspiracje rockiem psychodelicznym, post-punkiem, dark folkiem i brzmieniami lat 70. To propozycja również dla tych, którzy z metalem nie mają wiele wspólnego – mówi organizator festiwalu.

Na jaki koncert jeszcze warto wybrać się do Aleksandrowa Łódzkiego?

Zespół Ciśnienie łączy post-rock, muzykę orkiestrową i transowy jazz. Inspirując się m.in. Swans, Fire! Orchestra, Godspeed You! Black Emperor oraz muzyką Henryka Mikołaja Góreckiego, a także tym, co proponuje słynny estoński kompozytor Arvo Pärt.

Tomasz Barszcz: – Ciśnienie buduje swoją muzykę wokół post-rockowej i post-metalowej ekspresji.

Na festiwalu wystąpi też zespół Czernina, którego muzyka wychodzi poza klasyczny black metal, oraz Grief Circle, grający ciężkie, powolne i pełne emocji riffy inspirowane m.in. Amenrą, Cult of Luną i Rosettą.

Summer Dying Loud w Aleksandrowie Łódzkim. 17 lat historii

Siedemnaście lat temu to było skromne wydarzenie: jednodniowa impreza z udziałem przede wszystkim polskich artystów. Z roku na rok rosła zarówno liczba wykonawców, jak i zainteresowanie publiczności, która docenia konsekwencję kierunku, w którym rozwija się festiwal.

– Mamy gości z Wielkiej Brytanii, Belgii, Francji, Niemiec, Czech i Białorusi – wylicza Tomasz Barszcz.

Tegoroczna edycja Summer Dying Loud będzie trwała już trzy dni. Na dwóch scenach wystąpi w tym czasie aż 51 zespołów.

– Publiczność wraca do nas z kilku powodów. Jednym z najważniejszych jest program, który wyróżnia Summer Dying Loud na tle innych festiwali metalowych. Na scenach pojawiają się zespoły cieszące się renomą w świecie metalu, ale obok nich można znaleźć również mniejsze, jeszcze nieodkryte formacje. Dzięki temu festiwal daje publiczności możliwość poznawania nowych artystów i zachęca do wychodzenia poza to, co już dobrze znane – dodaje organizator Summer Dying Loud.

Organizatorzy Summer Dying Loud od lat powtarzają, że nie chcą zamykać się w granicach tzw. ciężkiego brzmienia. Doom, post-rock, shoegaze, psychodelia, noise, rock alternatywny, dark ambient i brzmienia, których nie da się wrzucić do jednej szuflady.

To wszystko znajduje swoje miejsce na Summer Dying Loud.

– Nie trzeba zaczynać obecności na festiwalu od słuchania hardcore'owych brzmień – przekonuje naczelnik Wydziału Promocji i Współpracy z Zagranicą Urzędu Miejskiego w Aleksandrowie Łódzkim. I dodaje: – Summer Dying Loud pokazuje, że metal nie musi oznaczać wyłącznie ekstremalnego brzmienia. To również różnorodność, interesujące melodie, aranżacje i możliwość odkrywania muzyki, która może spodobać się znacznie szerszej publiczności.

Miasteczko festiwalowe tradycyjnie będzie urządzone na terenie MOSiR-u w Aleksandrowie Łódzkim. Na miejscu można nocować pod namiotem albo w kamperze.

1 RP

eprasa.pl 45341d2020

„Rave Lucid" fot. Jonathan Lutumba Viascent

MOC WRAŻEŃ, WAŻNE PYTANIA I RODZINNY RAVE

DRUGA EDYCJA FESTIWALU S·PLOT

Jeden tydzień i dziesięć spektakli z Hiszpanii, Francji, Niemiec, Turcji czy Polski – widowiskowych, poruszających wyobraźnię scenicznych opowieści, które do młodego widza mówią jego własnym językiem.

Poza tym: rozmowy, spotkania, wieczorny rave, ale też konferencja naukowa czy ekspercka dyskusja o kryzysie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży. Teatr Pinokio w Łodzi w dniach 5-11 października zaprasza na II Międzynarodowy Festiwal Sztuk Performatywnych dla Dzieci i Młodzieży S•PLOT.

Program festiwalu obejmuje w sumie blisko 60 wydarzeń. – *Naszym celem jest zaprezentowanie widzom różnorodności współczesnego teatru dla młodych widzów, bogactwa artystycznych form, służących dialogowi z publicznością na temat spraw aktualnych i ważnych. Inspiracji dla programu szukaliśmy na europejskich festiwalach i za ich przykładem równolegle do tego, co dzieje się na scenie, tworzymy przestrzeń dyskusji ekspertów, badaczy, teoretyków i praktyków teatru* – wyjaśnia Gabriel Gietzky, dyrektor Teatru Pinokio w Łodzi, a zarazem dyrektor festiwalu.

Co na scenie?

Katalońska grupa Animal Religion performansem „To Copy" zaprosi dzieci do współtworzenia unikalnej choreografii, a hiszpański kolektyw laSala & Com un Ilum stworzy „A City of Shadows"– przestrzeń, gdzie uczestnicy zbudują upcyklingowe miasto. Dla najmłodszych – najnajów – grupa elPetit & Imaginart przygotuje sensoryczną przestrzeń „The Lair of the Senses" oraz instalację o takim samym tytule, dostosowaną do osób z różnorodnymi potrzebami.

Są też propozycje z Polski. Fundacja LALE.Teatr i Wrocławski Teatr Lalek zaprezentują „BAAACH!" historię o poczuciu bezpieczeństwa łączącą teatr formy z muzyką klasyczną, a Teatr Pinokio w Łodzi swoim najnowszym spektaklem „Moko Moko Moko" zabierze widzów w podróż do świata kształtów inspirowaną twórczością Shuntarō Tanikawy.

Dla młodzieży wybrane zostały spektakle poruszające współczesne tematy. „Chłopcy" (15+) Fundacji Horyzont Sztuki to studium radykalizacji oparte na wpisach z mediów społecznościowych, zaś turecki ACT Project w sztuce „*of… @h / OH!" (12+) opowie o relacjach i empatii. Głos w dyskusji o klimacie zabierze z kolei niemiecka performing:group prezentująca „TRASHedy" (13+).

Opowieść zakorzenioną w kulturze elektronicznego hip-hopu dla widzów powyżej 13. roku życia przywiezie francuski kolektyw MazelFreten, który zasłynął między innymi występami z Madonną. Po jego spektaklu „Rave Lucid" zaplanowano otwarty, rodzinny „Rave after Rave".

Festiwalowe spektakle będą dostępne po polsku i angielsku, a także z audiodeskrypcją i tłumaczeniem na polski język migowy.

O teatrze i emocjach

Ważnym punktem tegorocznego S•PLOTU będzie międzynarodowa konferencja naukowa „Sztuki performatywne dla dzieci i młodzieży: aktualne wyzwania". Uczestnicy zastanowią się m.in. nad tym, jak sztuka odpowiada na kryzysy i kiedy staje się aktem politycznym.

Nowością tej edycji jest blok tematyczny „Zjednoczeni wobec kryzysu zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży" (10-11 października). W programie znalazły się m.in. dwudniowy warsztat „Pierwsza pomoc emocjonalna" prowadzony przez suicydolożkę Lucynę Kicińską oraz interdyscyplinarny panel dyskusyjny z udziałem ekspertek.

Szczegółowy program, informacje na temat zakupu biletów czy warunków uczestnictwa w konferencji dostępne są na stronie **www.teatrpinokio.pl**.

34448848

eprasa.pl 45341d2020

Niekoniecznie w góry lub nad morze

Łódzkie na końcówkę wakacji

Luksus, kajaki, folklor, dobre jedzenie – wcale nie trzeba szukać daleko, aby jedynie godzinę od domu znaleźć ciekawe miejsce na wypoczynek

Kamilla Sierocka

• **Opactwo Cystersów w Sulejowie** FOT. GETTY IMAGES

• **Zoo Borysew** FOT. MARCIN STĘPIEŃ / AGENCJA WYBORCZA.PL

Czy poróbowaliście zaplanować wakacje w Łódzkiem? Zapewniam, że jeżeli spróbujecie i dobrze traficie, to niedaleko Łodzi można spędzić ciekawie nawet dwa tygodnie.

Rower, konie, kajaki i termy

Załęczański Park Krajobrazowy to teren dla miłośników kajaków i rowerów. Jest tam cicho i spokojnie, a przyroda na wyciągnięcie ręki. Do tego baseny i place zabaw.

Z pewnością fajnie uda się spędzić czas nad Zalewem Sulejowskim. Można tu uprawiać sporty wodne (żeglarstwo, kajaki, windsurfing), odpoczywać na piaszczystych plażach, jeździć na rowerach wokół zbiornika oraz zwiedzać okoliczne atrakcje, takie jak zapora wodna w Smardzewicach, Ośrodek Hodowli Żubrów czy Opactwo Cystersów w Sulejowe.

Jeśli ktoś potrzebuje relaksu w ciepłej wodzie warto odzwiedzić Termy Uniejów. Kompleks oferuje zewnętrzny basen solankowo – tężniowy ze strefą hydromasażu, basenem pływackim i dla dzieci, a także strefę saun, kapielisko wewnętrzne z m.in. z tężnią solankową.

Na nieco zasobniejszych turystów czekają Lawendowe Termy, także z wodą termalną, ale bez tłumów. Z kolei w hotelu Uniejów browar oferuje regionalne piwo a restauracja dania przygotowywane na bazie wody termalnej. Dla miłośników rekreacji hotelowej dobrym rozwiązaniem może być też hotel Ossa Kongres & Spa pod Rawą Mazowiecką.

Gospodarstw agroturystycznych jest w okolicach Łodzi około 300. Można tam rezerwować miejsce już od 50 zł za dobę. W Łódzkiem swój raj mogą znaleźć też miłośnicy koni. Doskonałe miejsce na wypoczynek w siodle jest w Nieborowie, tuż obok Pałacu Radziwiłłów. To Stajnia u Kowala, doskonały punkt wypadowy do Bolimowskiego Parku Krajobrazowego. W pobliżu jest również mnóstwo atrakcji turystycznych, na przykład Łowicz, skansen w Maurzycach, park romantyczny w Arkadii czy warsztat garncarski w Bolimowie.

W gospodarstwach agroturystycznych położonych wzdłuż Warty i Pilicy są doskonale przygotowane bazy do kajakowych wypadów. Możemy mieć zapewniony transport, noclegi i dodatkowe atrakcje. W takich miejscach można spędzić całe tygodnie i nie narzekać na nudę. Piękna jest Spała ze swoim mikroklimatem, z Pilicą przepływającą przez miejscowość. Baza noclegowa to sporo obiektów – od tanich po czterogwiazdkowe. W pobliżu jest też Skansen Rzeki Pilicy w Tomaszowie, Groty Nagórzyckie. Można odwiedzić bunkier w Konewce, czyli dawny schron kolejowy dla niemieckich pociągów sztabowych położony w środku lasu. Można też wybrać się do kościoła św. Idziego w Inowłodzu czy częściowo odrestaurowanego zamku Kazimierza Wielkiego.

Do małej Japonii albo na safari

Coraz więcej turystów odkrywa też Dojo Stara Wieś. To nasza mała Japonia. Luksusowy obiekt położony jest na zboczu góry, goście śpią na japońskich materacach futonach, mogą podziwiać ogród w stylu japońskim i obserwować japoński ceremoniał parzenia herbaty. Piękne miejsce, w którym można zapomnieć o bożym świecie i oczywiście uprawiać karate.

Z kolei miłośnicy dzikich zwierząt mogą podziwiać białego tygrysa bengalskiego, dzikany rzeczne czy strusie afrykańskie w Zoo w Borysewie. ●

Jak zwiedzać region łódzki?

Kajakiem do perły architektury romańskiej, autem i/ lub rowerem dotrzeć do Tumu lub Parku Bolimoweskiego

Dla fanów średniowiecznej historii

Zaczynamy od odkrywania tajemnic Opactwa Cystersów w Sulejowie, które jest perłą architektury romańskiej, nie tylko w skali Polski. Cystersi zbudowali swój klasztor na wzgórzu, nad brzegiem Pilicy, w XII wieku rzeka płynęła bliżej klasztornych murów. Dziś do Sulejowa możemy dojechać samochodem, ale jest też możliwość wypożyczenia kajaków, żeby poznać okolicę z nieco innej perspektywy. Przystań kajakowa jest kilkaset metrów od historycznych zabudowań klasztornych.

Cystersów do Sulejowa sprowadził książę Kazimierz II Sprawiedliwy. Zakonnicy przybyli nad Pilicę na początku sierpnia 1177 roku. Cystersi zajmowali się rolnictwem i ogrodnictwem, ale można powiedzieć, że byli pionierami w wielu dziedzinach.

Budowa kościoła w stylu romańskim trwała ponad 50 lat. Budulcem świątyni był szydłowiecki piaskowiec. Do dziś zachwyca portal zdobiący główne wejście do kościoła, który został konsekrowany 23 listopada 1232 roku. Co ciekawe, wyposażenie kościoła jest barokowe, ale w czasie renowacji świątyni odkrywano nie tylko gotycką cegłę, ale i freski. Można je podziwiać w prezbiterium, przy ołtarzu głównym. Pozostałe ściany świątyni są nadal otynkowane – kto wie, jakie skarby czekają jeszcze na odkrycie? Wrażenie robią podwójne stalle – bogato zdobione, malowane na zielono oraz na złoto.

Opaci sulejowscy wielokrotnie przyjmowali możnych gości, na czele z królem Władysławem Jagiełłą w czasie, gdy rycerstwo przygotowywało się do bitwy pod Grunwaldem.

Będą w Sulejowie nie można zrezygnować z wizyty w tamtejszym muzeum – kameralnym, ale z wieloma interesującymi zabytkami. W środku prezentowane jest m.in. ciekawe lapidarium z fragmentami odkrytych w czasie prac archeologicznych pieców, naczyń i kamiennych detali.

Dzieci na pewno zainteresuje drewniana rzeźba lwa, datowana na połowę XVII wieku. Taką samą można zobaczyć w kościele.

Jeśli chcą Państwo spędzić noc w tym historycznym kompleksie, to dawne zabudowania gospodarcze cystersów pełnią obecnie nową rolę – mieści się w nich Hotel Podklasztorze ze spa oraz restauracją. To dobry adres! W klimat przeszłości miejsca wprowadzają nie tylko łacińskie sentencje, umieszczone w pokojach, ale też dźwiękowy detal – na korytarzach słychać momentami gregoriańskie chorały.

Dla fanów grodów

Fani historii na pewno znajdą coś dla siebie w Tumie. Wizyta w słynnej Archikolegiacie Tumskiej to punkt obowiązkowy, ale w odległości spaceru od tego zabytku są jeszcze dwie inne atrakcje.

Od 2022 roku można zwiedzać częściową rekonstrukcję fragmentu średniowiecznego grodu w Tumie. Do współczesnej budowy zużyto zużyto 1 tys. m sześc. drewna. To inwestycja za prawie 12 mln zł, w tym 7,5 mln dotacji z UE.

Największym odkryciem z trzech sezonów poprzedzających rekonstrukcję w Tumie jest srebrny dziewięcioboczny pierścień z inskrypcją po łacinie – „Obyś żył szczęśliwy, ile czasu żyje feniks". Został znaleziony w warstwie ziemi datowanej na drugą połowę XI w. i początek XII stulecia. Pierwszy gród w tym miejscu założył prawdopodobnie Bolesław Chrobry.

Będąc w tym miejscu, zajrzyjmy również do niewielkiego skansenu, który jest rzut beretem. Kierujcie się w stronę wiatraka!

Dla fanów przyrody

Inny sposób na zwiedzanie odkrywania łódzkiego? Na przykład wybierając ścieżkę parków krajobrazowych oraz rezerwatów, a tych w regionie nie brakuje. Tylko na terenie obecnej Puszczy Bolimowskiej żyje ponad 200 gatunków zwierząt chronionych. Cenne przyrodniczo tereny zostały objęte ochroną w granicach Bolimowskiego Parku Krajobrazowego z około 160 pomnikami przyrody, a także podmokłymi łąkami.

Przyrodniczą atrakcją są również Niebieskie Źródła w Tomaszowie Mazowieckim. Nazwa pochodzi od barwy wody. Podobno ich widokiem zachwycał się już car Mikołaj II w 1901 roku. Nie inaczej jest dzisiaj, chociaż do źródeł idzie się lasem od ruchliwej drogi. W ciepłe weekendy przygotujcie się na tłumy.

– Niebieski kolor jest w tym przypadku iluzją świetlną – mówi Krzysztof Olkusz, znany łódzki przewodnik. I dodaje: – Łódzkie generalnie ma niesamowite walory przyrodnicze i piękne lesiste tereny. Jestem zachwycony zespołem parków nad Pilicą, bo to ciągle jest to dzika rzeka – świetna do spływów kajakowych. Świetne spływy są też na Rawce i Grabi. Jest gdzie wypoczywać.

* Dla fanów młynów

Krzysztof Olkusz zwraca również uwagę, że Łódzkie jest zagłębiem młynów pochodzących z przełomu XIX i XX wieku. Często są one jeszcze drewniane. – Niektóre z nich zamieniły się w punkty gastronomiczne i dzięki temu ciągle żyją. To na przykład Osada Dwa Młyny nad Grabią – mówi przewodnik. Gospodarze tego miejsca piszą tak: „Na terenie Osady funkcjonuje Muzeum oraz Bar. W sprawie sesji zdjęciowych, planów filmowych oraz artystycznego wykorzystania Osady Dwa Młyny, prosimy o bezpośredni kontakt telefoniczny". Lokalizacja: gmina Dobroń, niedaleko Pabianic.

– Fryszerka nad Pilicą tuż za Inowłodzem, gdzie obok siebie są dwa młyny. Jeden jest smażalnią ryb, drugi nieco ukryty w lesie. Malowniczo położony. W Konstantynowie Łódzkim nawet zachował się ostatni młyn nad rzeką Łódką. Piękne młyny przetrwały nad Nerem, na przykład w Wilkowicach. Jest też młyn Jamborek koło Zelowa – wylicza Olkusz. Dodając, na zasadzie ciekawostki, że niektóre młyny miały metalowe elementy wyposażenia pochodzące z łódzkich fabryk.

Oznakowany przez PTTK jest Szlak Młynów nad Grabią w powiecie łaskim. Długość – 46 kilometrów. ●

Małgorzata Szlachetka

eprasa.pl 45341d2020

PATRONAT HONOROWY

MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO
Joanna Skrzydlewska

ORGANIZATORZY:

KUTNO
miasto róż

Kutnowski
Dom Kultury

Polskie Towarzystwo Różane
ptr

kdk.net.pl

34449092

1

eprasa.pl 45341d2020

34448750

eprasa.pl 45341d2020

wyborcza

PORADNIK PSYCHOLOGICZNY
EKSPERCI ODPOWIADAJĄ CZYTELNIKOM

Piątek, 28 sierpnia 2026 | Redaktorka prowadząca **Katarzyna Stożek** wyborcza.pl

Zastałam ich w łóżku i usłyszałam:

To nie tak, jak myślisz

Weszłam do pokoju, zastałam ich w łóżku. Stanęłam jak wryta, łzy cisnęły się do oczu. Dobrze, że nie mogli wiedzieć, co w tej chwili myślałam i co chciałam im zrobić. Ręce mi się trzęsły, głos drżał.

FOT. GETTY IMAGES

Nasza Czytelniczka czuje się zdradzona przez dwoje najbliższych jej osób:

Wiecie, jak to jest być oszukaną przed dwie najbliższe osoby w życiu? Ja już wiem i nikomu nie życzę, żeby przekonał się, jak to boli. Wszystko rozegrało podczas wakacyjnego wyjazdu, ale jestem przekonana, że miało początek znacznie wcześniej.

Od ponad pięciu lat, kiedy byłam w związku, to mój partner załatwiał wakacje. Zawsze wyczekiwał dobrej ceny. Wiadomo było, kiedy jedziemy, a to, gdzie, okazywało się krótko przed wylotem. W ten sposób udało nam się zwiedzić fajne miejsca za niewygórowane pieniądze.

W tym roku po raz pierwszy polecieliśmy do Portugalii i po raz pierwszy nie byliśmy na wyjeździe sami. Poleciała z nami moja najlepsze przyjaciółka, którą tuż po nowym roku rzucił facet.

Zdecydowaliśmy się na wspólne wakacje z moją przyjaciółką

W tym czasie bardzo potrzebowała mojego wsparcia i byłam zawsze blisko. Kiedy chciała się wypłakać, kiedy musiała pogadać, kiedy zaczęła w końcu wychodzić na miasto. Mój partner nigdy nie przepadał za moją przyjaciółką i początkowo miał focha, że poświęcam jej tyle uwagi. Z czasem nie przeszkadzało mu, że do nas wpadała, zostawała na noc. Kiedy zaproponował, żeby pojechała z nami na majówkę, ucieszyłam się, że przyjaciółka przestała mu przeszkadzać.

Podczas długiego weekendu, który fajnie minął, zdecydowaliśmy o wspólnych wakacjach. W tym czasie w ogóle nie zwróciło mojej uwagi, że przyjaciółka przestała szukać nowego faceta, choć, gdy ochłonęła po rozstaniu, chwaliła się, że „rozpoczęła łowy".

Teraz już wiem, że łowy były skuteczne, a nową zdobyczą był mój facet. Choć coś między nimi zaczęło się już wcześniej, przekonałam się o tym dopiero podczas wakacji.

Moim hobby jest fotografia. Na wyjazdy zawsze zabieram aparaty i kiedy inni robią sobie sjestę, ja wychodzę robić zdjęcia. Uwielbiam to, znajomi mówią, że podobają im się efekty mojej pracy.

Trzy dni przed powrotem do domu znowu wybrałam się na zdjęcia. Kiedy tuż po wyjściu z hotelu chciałam zrobić zdjęcie psa liżącego resztki lodów, które musiały komuś upaść, zorientowałam się, że nie zabrałam akumulatora do aparatu. Został przy drugim aparacie.

Weszłam do pokoju, zastałam ich w łóżku. Stanęłam jak wryta, łzy cisnęły się do oczu i otrzeźwiło mnie dopiero: „To nie jest tak, jak myślisz". To jak jest? Przecież wiem, co widziałam.

Dobrze, że nie mogli wiedzieć, co w tej chwili myślałam i co chciałam im zrobić. Ręce mi się trzęsły, głos drżał. Powiedziałam partnerowi, że nie chcę go widzieć w pokoju, jak wrócę. Nie chcę z nimi kontaktu, nie chcę wracać do tej sytuacji i najlepiej będzie, jak o sobie zapomnimy.

Przeżywanie żałoby po zdradzie polega na stopniowym odzyskiwaniu poczucia bezpieczeństwa, sprawczości i wiary w siebie

Nadal jestem wkurzona

Ostatni raz siedziałam obok niego w samolocie. Próbował się tłumaczyć, ale nie chciałam tego słuchać. Po powrocie do Polski on wyprowadził się do niej, nie miał daleko, trzy piętra wyżej. Czasami mijamy się przed windą, bo nie wsiadam do niej z nimi, lub na klatce schodowej. Nie patrzymy sobie w oczy, traktuję ich jak obcych ludzi.

Przyjaciółka próbowała jeszcze przepraszać na komunikatorze, były partner przysłał wiadomość: „Przepraszam, ale miłość nie wybiera". To prawda, miłość nie wybiera. To on wybrał moją przyjaciółkę. Nie wiem, czy mu się znudziłam? Czy jej nie chciało się szukać, skoro obok miała mojego faceta?

Może dlatego, że nadal jestem wkurzona, pełna złości, to jeszcze się trzymam. Nie wiem, co będzie, gdy złość zastąpią smutek i samotność. Nie wiem, czy dam radę. Na pewno zamierzam zmienić mieszkanie, żeby nie mieć ich obok. Nie myślałam, że spotka mnie coś takiego. Zostać oszukaną przez dwoje najbliższych osób boli. Boli cholernie.

Złość mobilizuje do działania, pomaga chronić własne granice

Szczególnie zatrzymałam się przy zdaniu, w którym napisała Pani, że „na razie trzyma mnie złość". Z perspektywy psychologicznej to bardzo ważna emocja. Złość mobilizuje do działania, pomaga chronić własne granice i daje energię potrzebną do poradzenia sobie z pierwszymi tygodniami po tak bolesnym doświadczeniu. Z czasem zwykle dołączają także smutek, tęsknota i żałoba po relacji oraz po wspólnych planach. Wszystkie te emocje mają swoje miejsce i każda z nich odgrywa ważną rolę w procesie zdrowienia.

Czytając pani list, pomyślałam również o pytaniach, które często pojawiają się po zdradzie: Dlaczego? Kiedy to się zaczęło? Coś przeoczyłam? Umysł szuka odpowiedzi, bo próbuje odzyskać poczucie kontroli. W terapii poznawczo-behawioralnej często rozmawiamy o tym, że warto oddzielać fakty od domysłów. Faktem jest to, że partner i przyjaciółka podjęli decyzję o przekroczeniu granic zaufania. To ich wybór i ich odpowiedzialność. Wartość osoby zdradzonej pozostaje niezależna od cudzych decyzji.

Zwróciłam też uwagę na pani reakcję w chwili odkrycia prawdy. W ogromnym szoku potrafiła pani jasno określić swoje granice i podjąć decyzję o zakończeniu tej relacji. To pokazuje, że mimo cierpienia zachowała pani kontakt ze swoimi wartościami i zadbała o siebie najlepiej, jak było to możliwe w tamtym momencie.

Rozumiem także potrzebę zmiany mieszkania. Codzienne spotykanie osób, które kojarzą się z traumatycznym wydarzeniem, utrudnia wyciszenie emocji i odzyskanie wewnętrznego spokoju. Stworzenie sobie nowej przestrzeni często staje się symbolicznym początkiem kolejnego etapu życia.

Napisała pani, że zastanawia się, co wydarzy się wtedy, gdy złość ustąpi miejsca smutkowi i samotności. To bardzo ważna refleksja. Właśnie wtedy szczególnego znaczenia nabiera wsparcie. Życzliwi ludzie, codzienne rytuały, aktywności, które przynoszą ukojenie oraz satysfakcję, a czasem także psychoterapia. Przeżywanie żałoby po zdradzie polega na stopniowym odzyskiwaniu poczucia bezpieczeństwa, sprawczości i wiary w siebie.

Życzę pani, aby z czasem coraz częściej patrzyła na tę historię przez pryzmat własnej siły, a nie wyłącznie doznanej krzywdy. To doświadczenie zostawi ślad, ale nie odbiera pani prawa do budowania dobrych, bezpiecznych i opartych na wzajemnym szacunku relacji. ●

ALEKSANDRA WRÓBEL-MURSHID*: Ta historia porusza, bo opisuje stratę, która dotknęła Panią z dwóch stron jednocześnie. Straciła pani partnera i przyjaciółkę – dwie osoby, które były częścią pani codziennego życia i którym pani ufała. Taka podwójna zdrada potrafi zachwiać poczuciem bezpieczeństwa, a także sprawić, że świat na jakiś czas przestaje być uważany za przewidywalny i sprawiedliwy.

***Aleksandra Wróbel-Murshidjest** psycholożką, psychoterapeutką, udziela wsparcia online na avigon.pl.

Ekspertki odpowiadają Czytelniczkom

• Masz problemy, o których nie umiesz rozmawiać z bliskimi? Chciałabyś/chciałbyś powiedzieć komuś o tym, co cię trapi, ale nie masz odwagi? Potrzebujesz wsparcia lub chcesz się najzwyczajniej w świecie wygadać? Pisz do nas: **pytanie@wysokieobcasy.pl.** Nie bój się zapytać, a my postaramy się udzielić eksperckiej odpowiedzi.

eprasa.pl 45341d2020

FOT. GETTY IMAGES

Jestem po wspólnych wakacjach ze znajomymi

Porażka. Nigdy więcej

Zaczęło się już podczas pierwszej kolacji. Kiedy mój partner zapytał, co zamawiamy do picia, znajomi odpowiedzieli, że oni nic. Kiedy napoje wjechały na stół, zapytaliśmy przez grzeczność, czy może się skuszą. No i się skusili.

Nasza czytelniczka pojechała na wakacje ze znajomymi i żałuje tego pomysłu:

Jestem po wspólnych wakacjach ze znajomymi. Jednym słowem porażka, dwoma: nigdy więcej. Choć znamy się od studiów, spotykamy się sporadycznie, najczęściej na mieście. Praca, dodatkowe zajęcia, szkolenia. To wszystko powoduje, że trudno nam zgrać kalendarze. Dlatego uznaliśmy, że wspólny tydzień wakacji dobrze nam zrobi. Zuza jest naszą bliższą znajomą, mieszkałyśmy razem przez dwa lata w czasie studiów. Jej mąż dołączył do naszej paczki dopiero trzy lata temu.

Już przy wyborze hotelu powinna mi się zapalić ostrzegawcza lampka. Znajomi naciskali, żeby z oferty kilku, które nam odpowiadały, wybrać tańszy i żadnego all inclusive. Zrobiliśmy, jak chcieli.

Zaczęło się już podczas pierwszej kolacji. Kiedy mój partner zapytał, co zamawiamy do picia, znajomi odpowiedzieli, że oni nic. Nawet wody nie chcieli. Zdziwiłam się, bo w Hiszpanii chce się pić przez cały dzień, a hiszpańskie przysmaki też warto popijać.

Kiedy wino i woda wjechały na stół, zapytaliśmy przez grzeczność, że może jednak się skuszą. No i się skusili. Tak bardzo, że jeszcze drugą butelkę domówiliśmy. Wtedy jeszcze nie wiedziałam, że to dopiero początek historii, którą poznam.

Podczas płacenia znajomy rzucił, że w takim razie jutro będzie ich kolej na zakup napojów do kolacji. I rzeczywiście kupili. Dwie półlitrowe butelki wody na cztery osoby. Ja się nie odzywałam, ale mój parter zapytał, a gdzie wino? W odpowiedzi usłyszał, że dzisiaj oni nie mają ochoty na alkohol. Mówił za nich dwoje, ale widziałam, że Zuza ma inne zdanie.

Zamówiliśmy butelkę z myślą, że połowę zostawimy sobie na następny dzień. Na co dzień nie pijemy alkoholu, sporadycznie wino do dobrej kolacji. Ale do tego jedzenia przygotowywanego w hotel aż się prosiło o kilka łyków czerwonego trunku. Kiedy pojawiło się wino, Zuza poprosiła o kieliszek, jej mąż zrezygnował. Kiedy odchodziliśmy od stołu, zauważyłam, że jednak dopił, to co Zuza zostawiła w kieliszku.

Podczas wycieczki do Barcelony, to my zapłaciliśmy za lody, pinchosy, bo mąż Zuzy zapomniał portfela, a telefonem dla zasady nie płaci, bo „człowiek przykłada ten telefon, gdzie popadnie i nie kontroluje wydatków". Miał nam oddać w gotówce po powrocie do hotelu, ale jakoś mu się nie przypomniało. „Co za koleś" – pomyślałam.

Wspólne konto jest tylko do chwili, kiedy wpłynie jej pensja

Zuza nawet nie miała pieniędzy na głupi magnes na lodówkę. Kupiłam go dla niej i zapytałam, co jest nie tak? Rozpłakała się. Okazuje się, że mają wspólne konto, ale wspólne jest tylko do chwili, kiedy wpłynie tam pensja Zuzy. Później to on rozlicza każdy wydany przez nią grosz. Ostatnio zaproponował jej, żeby droższe tampony zamieniła na tańsze podpaski. Podobno jest bardzo oszczędny i przekonuje ją, że w ten sposób szybciej pozbędą się kredytu, ale okazuje się, że to oszczędzanie dotyczy tylko Zuzy, bo on może sobie kupić nowy laptop czy nowszy model telefonu.

Chciałam z nim pogadać, ale mój partner powiedział, że mam się nie mieszać, a Zuza poprosiła o dyskrecję. Stwierdziła, że sama rozwiąże ten problem, ale jakoś jej nie wierzę. Do końca pobytu przy kolacjach płaciliśmy za napoje, sponsorując w ten sposób „pana oszczędnego". Nie chcieliśmy sprawiać przykrości Zuzie, bo czujemy, że najgorsze i tak dopiero przed nią.

Jedno jest pewne, już nie chcemy jechać ze znajomymi na wakacje. Chyba na długo odpoczniemy sobie od tej znajomości, ale żal mi Zuzy, bo wtedy zostanie sama ze skąpcem. Nie wiem, jak mogę jej pomóc.

JUSTYNA RYCZKO*: Doskonale rozumiem, dlaczego wróciła pani z tych wakacji bardziej zmęczona niż wypoczęta. Nie chodziło przecież tylko o niesprawiedliwie dzielone rachunki czy skąpstwo znajomego. Najbardziej poruszyło to, że za kulisami tej sytuacji zobaczyła pani cierpienie bliskiej osoby. I właśnie dlatego nie może Pani przestać myśleć przyjaciółce.

Przemoc ekonomiczna często pozostaje niewidoczna

To, co Pani opisuje, budzi niepokój. Kontrolowanie wydatków partnera, rozliczanie każdej złotówki, ograniczanie dostępu do własnych pieniędzy przy jednoczesnym pozwalaniu sobie na kosztowne zakupy dla siebie może być przejawem przemocy ekonomicznej. Nie oznacza to automatycznie, że dokładnie z takim zjawiskiem mamy tu do czynienia, ale są to sygnały, których nie wolno bagatelizować.

Kontrolowanie wydatków partnera, rozliczanie każdej złotówki, ograniczanie dostępu do własnych pieniędzy może być przejawem przemocy ekonomicznej

Przemoc ekonomiczna często pozostaje niewidoczna. Warto wiedzieć, jakie są sygnały ostrzegawcze.

Dzieje się tak, kiedy jedna osoba decyduje o wszystkich wydatkach. Partner musi pytać o zgodę na zakup ubrań, kosmetyków, leków czy spotkanie ze znajomymi, podczas gdy druga osoba wydaje pieniądze według własnego uznania, często nie licząc się z kosztami.

Sygnałem jest także rozliczanie każdego grosza. Wspólny budżet nie oznacza przesłuchiwania partnera z każdej wydanej złotówki. Jeżeli partner rozlicza każdy grosz, wymaga zachowania i przedstawienia paragonów, krytykuje zakupy, mówiąc, że można kupić tańsze produkty, to niewątpliwie jest to sygnał ostrzegawczy.

W przemocy ekonomicznej ogranicza się partnerowi dostęp do pieniędzy. Wtedy jedna osoba zarządza wszystkimi kontami, hasłami i oszczędnościami, a druga nie ma realnego dostępu do wspólnych środków.

Pojawiają się także podwójne standardy i jest to jeden z najbardziej charakterystycznych sygnałów. Partnerowi mówi się: „musimy oszczędzać", „nie stać nas na to", „kup tańsze", a jednocześnie osoba kontrolująca kupuje sobie nową elektronikę, markowe ubrania, kosztowne gadżety, inwestuje w drogie hobby. Taki właśnie sygnał pojawił się w historii pani przyjaciółki.

Do przemocy ekonomicznej można także zaliczyć utrudnianie pracy zawodowej. Partner zniechęca do pracy, awansu lub samodzielnych zarobków. Może mówić: „po co ci ta praca?", „dzieci bardziej cię potrzebują", „ja zarabiam wystarczająco", a w rzeczywistości utrzymuje w ten sposób zależność finansową.

Oczywiście dochodzi także do zabierania lub przejmowania dochodów partnera. Pensja wpływa na wspólne konto, ale faktyczny dostęp do niej ma tylko jedna osoba, która dodatkowo wzbudza poczucia winy przy wydatkach na podstawowe potrzeby. Wtedy ktoś słyszy: „po co ci takie drogie leki?", „nie możesz kupować takich tamponów?", „naprawdę potrzebujesz nowej kurtki?". Wtedy mówimy już nie o oszczędności, lecz o kontroli drugiej osoby.

Przy przemocy ekonomicznej dochodzi także do izolowania partnera od wsparcia bliskich, znajomych. Osoba kontrolowana przestaje wychodzić ze znajomymi, bo „szkoda pieniędzy", nie wyjeżdża, nie rozwija zainteresowań i z czasem traci kontakty społeczne. Jest to jeden z celów działania osoby przemocowej.

Przemoc ekonomiczna zawsze eskaluje

Trzeba pamiętać, że przemoc ekonomiczna często pojawia się stopniowo, ale zawsze

eprasa.pl 45341d2020

eskaluje. Zaczyna się zwykle od „rozsądnego oszczędzania", potem przechodzi w kontrolę, a z czasem może prowadzić do całkowitego uzależnienia jednej osoby od drugiej. Dlatego warto reagować już na etapie sygnałów ostrzegawczych, zanim sytuacja stanie się naprawdę poważna.

W historii, którą Pani opisała, niepokojące nie jest nawet zachowanie męża Zuzy przy restauracyjnym rachunku. Bardziej alarmujące są informacje o rozliczaniu jej wydatków, ograniczaniu dostępu do własnych pieniędzy i stosowaniu innych standardów wobec siebie, a innych wobec żony. To właśnie takie nierówności są często jedną z pierwszych oznak przemocy ekonomicznej.

Jednocześnie proszę pamiętać o jednej ważnej rzeczy: nie uratuje pani Zuzy wbrew jej woli. To bardzo trudne dla przyjaciół i bliskich osób, będących w przemocowych związkach. Kiedy widzimy, że ktoś tkwi w niezdrowej relacji, naturalną reakcją jest chęć działania, pomoc, uwolnienie bliskiej osoby od toksycznego partnera. Chcemy porozmawiać ze sprawcą, przekonać, naprawić sytuację. Niestety, takie interwencje często kończą się pogorszeniem położenia osoby, której próbujemy pomóc.

Dlatego, zamiast walczyć z mężem Zuzy, proszę się skupić na samej Zuzie. Przede wszystkim pokazać jej, że jest pani obok. Nie ocenia pani jej decyzji, nie pyta, dlaczego na to pozwala, nie namawia do natychmiastowego rozstania. Osoba żyjąca pod silną kontrolą często już i tak zmaga się z poczuciem winy, wstydu i bezradności. Dużo bardziej pomocne będą słowa: „martwię się o ciebie", „jeśli będziesz chciała porozmawiać, jestem", „możesz na mnie liczyć".

Warto też od czasu do czasu delikatnie wracać do tematu. Nie po to, by wywierać presję na przyjaciółce, ale żeby Zuza wiedziała, że nie była to jednorazowa rozmowa na wakacjach.

Często osoby znajdujące się w trudnych relacjach potrzebują miesięcy, a czasem lat, zanim same uznają, że chcą coś zmienić. Świadomość, że mają bezpieczną przystań, bywa wtedy bezcenna.

Może pani również wzmacniać jej poczucie sprawczości. Osoby poddawane kontroli często zaczynają wierzyć, że same sobie nie poradzą. Proszę przypominać Zuzie o jej kompetencjach, sukcesach zawodowych, samodzielności. Niech pamięta, że jest kimś więcej niż tylko żoną swojego męża i że ma prawo decydować o własnym życiu oraz własnych pieniądzach.

Wakacje są jak szkło powiększające

A co do Waszej znajomości? Rozumiem pani rozczarowanie. Wakacje często działają jak szkło powiększające. W ciągu tygodnia widzimy rzeczy, których nie dostrzeglibyśmy podczas kilku godzin spędzonych razem w restauracji.

Być może rzeczywiście przez jakiś czas będziecie potrzebowali dystansu od wspólnych wyjazdów. Nie musi to jednak oznaczać rezygnacji z przyjaźni z Zuzą. Wręcz przeciwnie. To właśnie teraz może najbardziej potrzebować ludzi, którzy nie będą jej oceniać, ale dadzą jej poczucie, że nie jest sama.

Czasami największą pomocą nie jest znalezienie rozwiązania czyjegoś problemu. Czasami jest nią cierpliwa obecność, dzięki której druga osoba odzyskuje siłę, by pewnego dnia znaleźć rozwiązanie samodzielnie.

Proszę zadbać o to, by przyjaciółka wiedziała, że ma w pani życzliwego i dyskretnego sprzymierzeńca. Trzymam kciuki za waszą relację z przyjaciółką, a jej życzę odwagi, by zaczęła szukać skutecznej pomocy, jeżeli problem będzie się pogłębiał.

***Justyna Ryczko** jest psycholożką z avigon.pl.

żyć lepiej
psychologia codziennie

Więcej o zdrowiu psychicznym na wysokieobcasy.pl/zyclepiej

SKANUJ I CZYTAJ

Sąsiadka z plaży złośliwie komentowała mój brzuch:

Widziałeś? Jak można pokazywać takie ohydztwo?

Już pierwszego dnia pani sąsiadka z plaży zwróciła uwagę na mój brzuch. Może nie jest zbyt wystający, ale za to „upiększony" sporymi bliznami po trzech operacjach. I tak było codziennie, dopóki nie odezwał się jej mąż.

FOT. GETTY IMAGES

Nasza czytelniczka słyszała na plaży obraźliwe komentarze na temat swojego wyglądu:

Chciałam zapomnieć o tej historii, ale Wasza akcja „Ciało bez presji", zachęciła mnie, żeby do niej wrócić i dać odpór chamskim odzywkom i dawania sobie prawa do oceniania innych.

Ale od początku. Raz na dwa lata spędzam urlop w wersji all inclusive. Po wakacjach, podczas których zwiedzam odległe rejony świata, w następnym roku wybieram odpoczynek z książką, leżakiem i nicnierobieniem. Każda forma odpoczynku ma swój urok, więc po wyczerpującym trekkingu jednego roku, następnego uprawiam leżing.

Przywitali się po angielsku

Tak było i w tym roku. Pojechałam do bardzo dobrego hotelu, gdzie mogłam dodatkowo skorzystać ze strefy SPA. Byłam zachwycona. Aż po trzech dniach mojego pobytu przyjechała następna grupa z Polski.

Małżeństwo w średnim wieku ulokowało się na plaży obok mojego leżaka. Kiedy przyszli pierwszego dnia przywitali się, używając angielskiego, więc odpowiedziałam im grzecznie również po angielsku. Przez kolejne dni wybieraliśmy te same miejsca, witając się w obcym języku. Nie mogli zauważyć, że jestem ich rodaczką, bo książka, którą zabierałam na plażę, była obłożona papierem. To ważna część tej opowieści.

Już pierwszego dnia pani sąsiadka zwróciła uwagę na mój brzuch. Może nie jest zbyt wystający, ale za to „upiększony" sporymi bliznami po trzech operacjach. Jedna z nich uratowała mi życie.

Blizny są częścią mojego życia

Pamiętam, że pierwszego roku po ostatniej operacji, która zakończyła się prawie dwudziestocentymetrową blizną, na plażę wychodziłam tylko w jednoczęściowym stroju. Jednak następnego roku włożyłam bikini i nie mam już problemu z bliznami. Są moje, są częścią mojego życia i wychodzę z założenia, że jeżeli kogoś gorszą lub mu przeszkadzają, to jego problem, a nie mój. Nie zmuszam nikogo, żeby na nie patrzył, a tym bardziej nie daję prawa, żeby komentował wygląd mojego brzucha.

Jak wspomniałam, sąsiadka z plaży, nie odmówiła sobie komentarza. Do męża rzuciła: „Widziałeś tę obok? Jak można pokazywać takie ohydztwo? Przecież są stroje jednoczęściowe". Mąż znad telefonu potwierdził tylko, że widział i nie wracał do tematu, pogrążając się w oglądaniu kolejnej rolki w sieci.

Kolejne dni wyglądały podobnie. Zawsze był jakiś komentarz ze strony rodaczki: „Stroje ma fajne, ale brzuch mogłaby zakrywać", „Po co tak świeci tymi bliznami", „Zmuszanie ludzi do patrzenia na blizny jest okropne". Było tego więcej, a ja udawałam, że nie rozumiem, co mówi.

Kobieta o kobiecie

Ostatniego dnia przed wyjazdem na lotnisko postanowiłam pożegnać się z morzem. Znów wybrałam to samo miejsce, a moi sąsiedzi już tam byli. Zbliżając się do łóżka, usłyszałam: „Znów ta z bliznami idzie". Na co mąż sąsiadki odparł: „Dałabyś już spokój tej kobiecie". I to mnie chyba ośmieliło, bo powiedziałam po polsku: „Dziękuję panu za mądre słowo". Pani tak opadła szczęka, że chyba długo zbierała ją z piachu. Mąż odpowiedział tylko: „Nie ma za co" i wrócił do obróbki telefonu.

I tutaj pojawią się moje spostrzeżenia, które jednocześnie stają się pytaniami. Dlaczego kobieta o kobiecie jest w stanie wypowiedzieć tak krzywdzące, dołujące opinie? W tym duecie to mężczyzna okazał się tym bardziej wrażliwym, dającym przestrzeń drugiej osobie, szanującym jej wybór. Czy jest sens zwracanie uwagi na takie zachowania? Nie sądzę, że przy następnej sposobności ta pani zastanowi się i zrezygnuje z komentowania wyglądu innej osoby. Czy naprawdę największym problemem w naszym życiu jest wygląd cudzego brzucha? Dlaczego to sobie robimy?

PS. Na pewno nie zamierzam rezygnować z bikini.

MONIKA DENKIEWICZ*: Szanowna Pani, dziękuję za list i za zaufanie, którym obdarzyła nas Pani dzieląc się swoją historią. Dziękuję też za pytania. Akcje dotyczące ciałopozytywności są właśnie po to, by przełamywać wstyd i mówić o tym, co zwykle jest tematem tabu.

Niestety niektórzy z nas potrzebują porównywać się do innych, by spojrzeć na samych siebie życzliwiej, bo porównując się możemy dostrzec wyraźniej własne atuty. Sąsiadka z plaży myśli „Wyglądam lepiej, nie mam blizn, to dobrze" i oddycha z ulgą. Może ten komunikat skierowany w pani stronę pełnił też funkcję obronną. W końcu sąsiadka z plaży wypoczywa z mężem. Może chce się upewnić, że jej mąż nie będzie panią zainteresowany?

Blizny są moje, są częścią mojego życia i wychodzę z założenia, że jeżeli kogoś gorszą lub mu przeszkadzają, to jego problem, a nie mój

Jest to też pytanie o wstyd. Wstyd jest jedną z podstawowych emocji – tych uruchamiających się w nas już w pierwszych latach życia. Od tego, jak przebiega rozwój naszej osobowości zależy, czy w dorosłym życiu nasz wstyd będzie nas blokował czy pomoże nam stawiać zdrowe granice.

Sąsiadka być może nie miała żadnego pozytywnego, kobiecego wzorca. Mamy, babci, siostry czy kuzynki, która dmucha w jej skrzydła. Wspiera niezależnie od wszystkiego. Brak takiego kogoś w dzieciństwie, sprawia, że w dorosłym życiu udowadniamy sobie, że jesteśmy wartościowi w różny, niekoniecznie zdrowy sposób. Porównywanie się do innych to jedna z metod.

Patologiczny wstyd prowadzi do zazdrości

Porównywanie się do innych często prowadzi do patologicznego wstydu, który blokuje nasze aktywności. Utrudnia on wchodzenie w satysfakcjonujące relacje, prowadzi do rywalizacji z innymi ludźmi, do zazdrości.

Być może sąsiadka z plaży również miałaby ochotę na bikini, jednak poczucie wstydu jej na to nie pozwala. Może sąsiadka zazdrościła pani pewności siebie, odwagi, dystansu do siebie, lubienia siebie samej?

Pyta pani czy reagować? Można, ale nie trzeba. Następnym razem może pani w podobnej sytuacji uśmiechnąć się i powiedzieć coś w stylu „Ja lubię swój brzuch, przypomina mi, że jestem silna, potrafię o siebie walczyć".

PS. Trzymam kciuki, by nigdy nie zrezygnowała pani z bikini. Bo warto wierzyć w siebie.

***Monika Denkiewicz** jest psycholożką, psychoterapeutką. Udziela wsparcia online na avigon.pl.

eprasa.pl 45341d2020

Małżeństwo

To ja w związku noszę spodnie. Jemu to odpowiada, a ja mam dość

Koleżanki od zawsze były zachwycone moim mężem. Że wpatrzony we mnie jak w obrazek, że mądry, że zawsze zgadza się z moim zdaniem. A mnie od jakiegoś czasu zaczęło to ciążyć. Też chciałabym czuć się wreszcie zaopiekowana.

Nasza Czytelniczka spędzi wakacje bez męża. Ma to być dla niego nauczką:

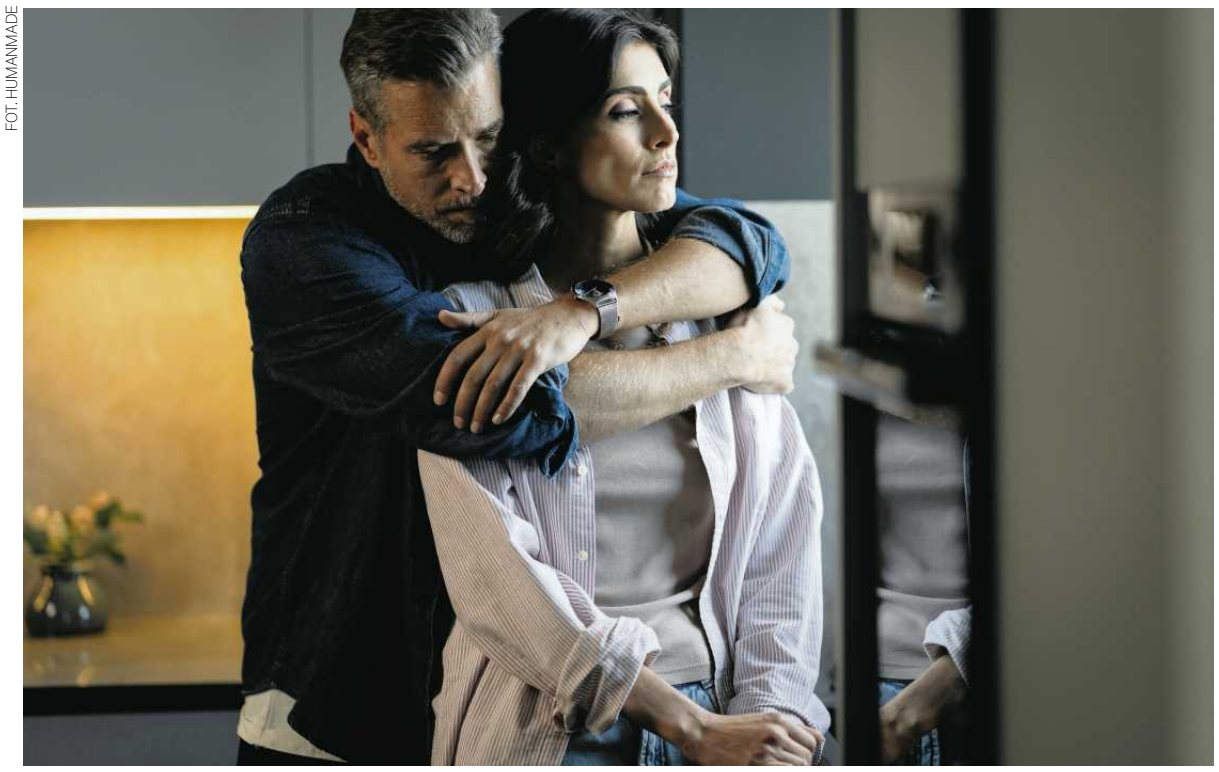
FOT. HUMANMADE

Jadę w tym roku na wakacje bez męża. To moja decyzja, ale spowodowana jego zachowaniem. Jesteśmy małżeństwem od prawie 16 lat. Poznaliśmy się przez jego znajomych z uczelni. On jest wykładowcą, ja od zawsze w biznesie. Zakochałam się w jego inteligencji, elokwencji, w tym, jak wieczorami czytał mi na głos.

Od początku to ja dominowałam w tym związku, a później małżeństwie. Mąż skupiał się na swoich wykładach, a ja wszystko ogarniałam. Rachunki, zakupy, remonty, wakacje. Wszystko na mojej głowie. Gdybym miała liczyć w tych sprawach na mojego męża, to pewnie wcześniej czy później odłączyliby nam prąd.

Też chciałabym czuć się wreszcie zaopiekowana

Koleżanki od zawsze były zachwycone moim mężem. Że wpatrzony we mnie jak w obrazek, że mądry, że zawsze zgadza się z moim zdaniem. A mnie od jakiegoś czasu zaczęło to ciążyć. Też chciałabym czuć się wreszcie zaopiekowana. Nie myśleć o codzienności, wiedzieć, że mam faceta, który o mnie zadba, zaskoczy, zrobi coś szalonego.

Jak się nad tym teraz zastanawiam, to chyba najbardziej zaczęła mi doskwierać ta jego przewidywalność. Co roku na urodziny bukiet róż i co roku o jedna więcej. Raz powiedziałam, że podobają mi się wyroby jednej z firm jubilerskich i teraz dostaję je co roku. Kiedyś lubiłam, jak zachwycał się jedzeniem, które przygotowywałam, a teraz unikam wspólnego jedzenia, żeby nie słuchać tego mruczenia i komplementów. W łóżku też ja dominuję, bo jego inicjatywa ograniczałaby się do przytulenia i całusa.

Specjalnie prowokuję kłótnie

To wszystko powoduje, że jestem sfrustrowana, a swoją złość wyładowuję na mężu. Łapię się na tym, że specjalnie prowokuję kłótnie. Wiele razy powtarzałam, o co mi chodzi, ale on twierdzi, że to ja w tym związku noszę spodnie i jemu to odpowiada. Ale mnie przestało odpowiadać!

Kiedy na początku czerwca zapytałam, co z naszymi wakacjami, dowiedziałam się, że on nie ma pomysłu, a ja to zrobię najlepiej. No to zrobiłam. Załatwiłam wakacje dla siebie i koleżanki

Dlatego już po feriach powiedziałam, że w tym roku on załatwia nasze wakacje. Nie ważne gdzie, za ile, ale ma mnie zaskoczyć. Przypominałam się co miesiąc, ale słyszałam tylko: pamiętam. Kiedy na początku czerwca zapytałam, co z naszymi wakacjami, dowiedziałam się, że on nie ma pomysłu, a ja to zrobię najlepiej.

No to zrobiłam. Załatwiłam wakacje dla siebie i koleżanki. Już nie przypominam, a on nie pyta. Jedziemy pod koniec lipca. Będę miała ponad tydzień na przemyślenia. Bez niego. I nie wiem, czy to będzie tylko ten tydzień bez niego. Przestało mi zależeć.

EWA CISŁO*: Droga Czytelniczko, Pani list jest dla mnie w swym wyrazie bardzo smutny, bo mówi o narastającym i kumulującym się rozczarowaniu w jednym z kluczowych obszarów życia. 16 lat wspólnego funkcjonowania nie oznacza, że potrzeby obu stron relacji będą zaspokojone w wystarczający sposób.

Trudna historia o zmieniających się potrzebach

Poszukiwanie „winy" w którejś osobie byłoby dużym uproszczeniem. Państwa historia jest historią o rozpadzie i o zmieniających się potrzebach.

Podstawowa trudność, jaką widzę, leży w odmiennych założeniach startowych. Pani mąż zauroczył Panią swoją inteligencją, erudycją i niekłamanym oddaniem i pozostał w tym niezmienny. Na szczęście i nieszczęście zarazem.

W tamtym okresie życia związek, w którym przyjęła Pani rolę swoistej lokomotywy i przewodniczki stada, był dla Pani wystarczający. Realizowała Pani swoje potrzeby dominacji i kształtowania Waszej wspólnej rzeczywistości, co dawało Pani poczucie spełnienia. Pozytywny odbiór społeczny męża utwierdzał Panią w poczuciu dokonania dobrego wyboru życiowego.

Z kolei Pani mąż jawi się w Pani opowieści jako nieco oderwany od realiów życia intelektualista, któremu rola drugich skrzypiec przynosi dużo satysfakcji. Wydaje się być przewidywalny, jednak uważnie słucha Pani sugestii i wyraża swoje uczucia i zaangażowanie.

Kumulacja rozczarowania

Z czasem to, co na początku było satysfakcjonujące, przestało być wystarczające. Założyła Pani, że mąż będzie bardziej elastyczny i skoro na początku idealnie wpasowywał się w Pani potrzeby, będzie tak nadal, nawet jeśli one się zmieniły. Nie wzięła Pani pod uwagę tego, że stabilność, przewidywalność i urok lekko niezaradnego i nieżyciowego idealisty, zaczną być uciążliwe w obliczu wyzwań codzienności.

Nadal podejmowała je Pani samodzielnie, nie wywierając presji na zmianę postawy męża, wychodząc z założenia, że nie udźwignie on zadań przyziemnych. A to przecież dorosły człowiek, w pełni władz umysłowych i o wysokim poziomie intelektualnym, który, zmuszony przez życiowe okoliczności, musiałby poradzić sobie jakoś z ogarnięciem płatności i innych prozaicznych zadań. Tymczasem w Pani kumulowało się rozczarowanie, które wylało się przy okazji planów wakacyjnych, które obnażyły złą kondycję relacji.

Wygodnie było nie dostrzegać zachodzących zmian

Żeby oddać sprawiedliwość, należy też dodać, że Pani mężowi było zapewne wygodnie nie dostrzegać zachodzących zmian. W swoim przekonaniu okazywał Pani atencję i był uważny, ale wyłącznie w aspektach, które były względnie łatwe do realizacji. W pewnym sensie odwracał głowę od Pani faktycznych potrzeb. Ponieważ nie były one wystarczająco jasno i jednoznacznie wyrażane, uważał, że sytuacja jest mniej więcej satysfakcjonująca dla obu stron. O tym, że przyjął strategię chowania głowy w piasek, świadczy omijanie tematu wakacji i przyznanie się do bezradności dopiero w ostatnim momencie.

I co teraz? Teraz proszę pojechać na wakacje i odpocząć. Nie analizować zbyt dużo, na pewno nie podejmować żadnych zmieniających życie decyzji, popływać, pozwiedzać, wyspać się, wytańczyć, poczytać książki i jeść lokalne przysmaki.

A po powrocie udać się z mężem na terapię małżeńską, która pomoże Państwu dostrzec faktyczne i aktualne potrzeby obu stron i wspólnie podjąć decyzję o kontynuowaniu lub niekontynuowaniu relacji. Decyzja o końcu relacji lub jej naprawie nie musi spaść na Panią. Uważam wręcz, że powinna być wspólna, aby odpowiedzialność obciążyła obie strony w podobny sposób. ●

***Ewa Cisło** jest psycholożką, trenerką kompetencji miękkich, socjoterapeutką i psychodietetyczką. Udziela indywidualnego wsparcia online na platformie avigon.pl.

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY
34449578

W sprzedaży!

SPONSOR WYDANIA
MÖLLER'S OMEGA-3

TEMAT NUMERU:
JAK SIĘ DOGADAĆ Z DORASTAJĄCYM DZIECKIEM
oraz:
• Agresja nastolatka. Co za nią stoi
• Matki z ADHD
• Orzeczenia i opinie. Sprawdź, co należy się w szkole
• Fakty i mity o diecie dziecka

żyć lepiej
psychologia codziennie
Więcej o psychologii czytaj na
wysokieobcasy.pl/zyclepiej

1 RP

eprasa.pl 45341d2020

wyborcza.pl
wyborcza TV
VOD: Netflix | Disney+ | HBO Max | H
CANAL+ | SkyShowtime | Player | Ap

„CHŁOPAK Z OSTATNIEGO RZĘDU". MŁODY WILK PRZECHYTRZY STAREGO LISA
S. 4-5

EUROWIZJA JEDZIE NAD MORZE CZARNE
S. 5

„STROICIEL SEJFÓW". IDEALNY FILM MA RANDKĘ
S. 6

TED LASSO

Wąsaty trener poprowadzi kobiecą drużynę piłkarską

S. 2-3

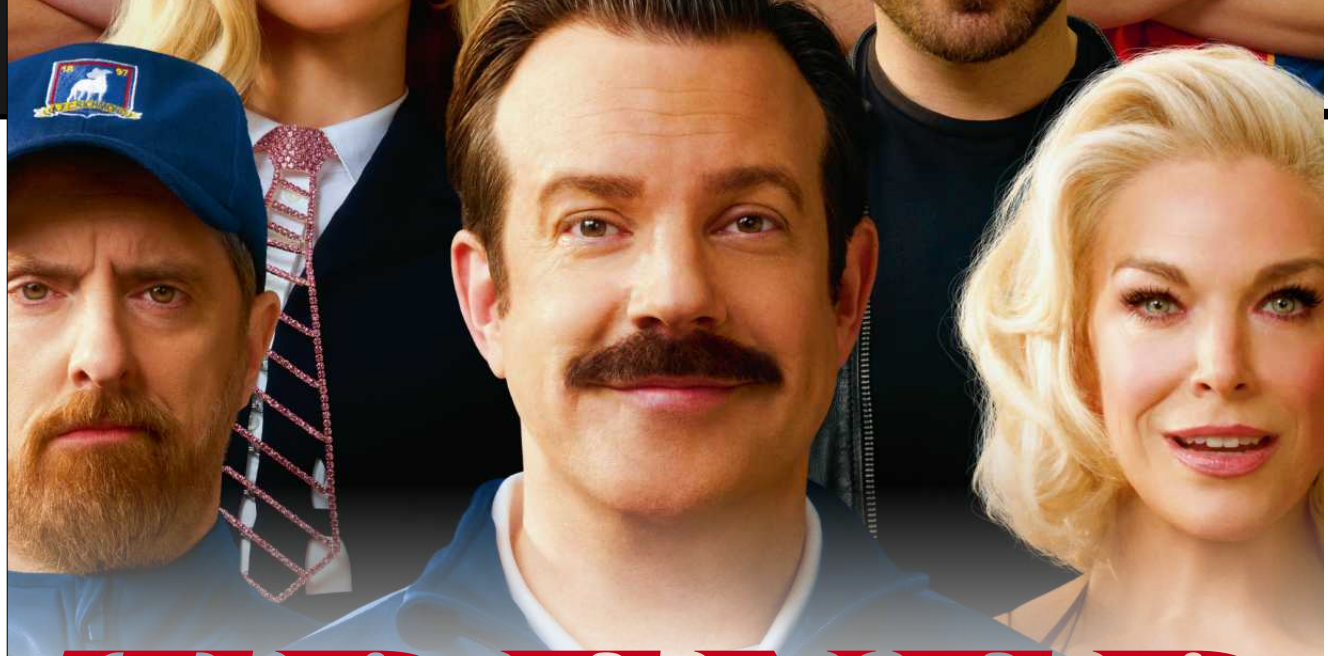

FOT. APPLE TV

TRENER z przypadku

Choć trzy lata temu się pożegnał, wąsaty trener znów poprowadzi drużynę piłkarską. Tym razem kobiecą.

Ted Lasso przyjechał z rodzinnego Kansas City do Londynu, by trenować drużynę piłkarską, do tego pierwszoligową. Nie wiedział do końca, dlaczego – nie znał nawet dobrze przepisów – ale propozycja była tak intratna, że ją przyjął. I zaskoczył wszystkich.

Zbudował drużynę i ruszył z nią na podbój Premier League, przy okazji sprawiając, że życie ludzi wokół niego stało się lepsze.

A jego życie? Cóż, tutaj serial nieoczekiwanie uderzył w poważne tony, bo uśmiechnięty trener miewał ataki paniki i nosił w sobie dużo smutku. Własne problemy umniejszał, ale przyjaciele zaopiekowali się nim tak, jak on wcześniej zaopiekował się nimi.

To wszystko zgrabnie łączyło się z mniej lub bardziej wyszukanymi żartami i dużą porcją wulgaryzmów. Było i o związkach, i o kobiecej przyjaźni, a nawet o nierównościach, w tym klasowych.

Najmniej zaś o piłce, choć aktorzy zatrudnieni do ról piłkarzy przyzwoicie radzili sobie na boisku.

Drugi sezon „Teda Lasso" był nawet lepszy od pierwszego, oba obsypano nominacjami do Emmy (po 20!) i nagrodzono jako najlepszą komedię dwa lata z rzędu. A potem przyszedł sezon trzeci.

Przeciągnięte odcinki, które z 30 minut wydłużyły się do 45 i więcej, niespójności, wątki prowadzące donikąd, a co najgorsze – wymuszone zmiany w życiu niektórych bohaterów czy nawet, o zgrozo, w ich osobowościach. Sezon trzeci, który miał być ostatnim, był okropnym zawodem.

Zatrzeć fatalne wrażenie?

Ale amerykański show-biznes nie potrafi odpuścić. I tak po ponad trzech latach serial wraca. Czy wraca poziom dwóch pierwszych sezonów? Pierwsze odcinki napawają mnie nadzieją.

W słodkim do mdłości finale trzeciego sezonu Ted postanowił wrócić do Kansas City, żeby być blisko swojego syna.

Gdy spotykamy go w sezonie czwartym, jest zastępcą kierownika w dużym sklepie spożywczym. Ale pracuje tam tylko na część etatu, żeby mieć czas dla Henry'ego. Po pracy Ted swoim wielkim amerykańskim samochodem wraca do swojego amerykańskiego szaro-beżowego domu na przedmieściach. A tam czeka niespodzianka: Rebecca, właścicielka AFC Richmond, Leslie (Jeremy Swift), dyrektor drużyny, i Keeley (Juno Temple), specjalistka od PR-u, przyjechali, żeby namówić go do powrotu i objęcia stanowiska trenera kobiecej drużyny. Ted się oczywiście waha, ale spokojnie – zanim pierwszy odcinek dobiegnie końca, zgodzi się.

Jednak Alice Chilton, dotychczasowa trenerka kobiecej drużyny złożyła rezygnację i będzie mu pomagać tylko do końca tygodnia. Czy Ted będzie w stanie ją zatrzymać?

Trenerka na ratunek Tedowi

Trenerkę Chilton gra znana z serialu „Sex Education" Tanya Reynolds. Grała tam nieco dziwną nastolatkę piszącą erotyczne opowiadania o kosmitach.

Ma wielki talent, charakterystyczną urodę i wspaniałą vis comica. Świetnie odnalazła się w kostiumie w filmowej „Emmie" na podstawie Jane Austen i w „Tej innej siostrze Bennet", moim ulubionym serialu tego roku.

W „Tedzie Lasso" jej bohaterka zachowuje kamienną, niczym u Bustera Keatona, twarz. Jest niewzruszona – nie daje nic po sobie poznać. To sprawia, że Rebecca nazywa ją z przekąsem „promyczkiem słońca", a trenerka Chilton na jej „dzień dobry" odpowiada: „Skąd wniosek, że dobry?". Kiedy na tej twarzy pojawia się w końcu uśmiech, widz czuje, jakby rzeczywiście zza chmur wyszło słońce. Nie należy tego jednak oczekiwać ani szybko, ani często.

eprasa.pl 45341d2020

VOD

Ted Lasso trenuje piłkarki

Podoba mi się również, że tym razem „Ted Lasso" zajął się kobiecą piłką nożną. Wciąż niedofinansowaną, wciąż traktowaną po macoszemu, ale powoli rosnącą w siłę. I pod względem talentu piłkarek, i pod względem liczby kibiców.

W Wielkiej Brytanii, w której toczy się akcja serialu, kobieca piłka była tak popularna, że zazdrośni o kibiców i pieniądze mężczyźni w 1921 roku jej zakazali. Pretekstem było to, że jest „nieodpowiednia" i „niekobieca". Zakaz obowiązywał do lat 70.

U nas zakazu nie było, ale dziewczynki w piłkę nożną nie grały zbyt często. Z tych najbardziej zdeterminowanych wyrosły takie wspaniałe piłkarki jak gwiazda Barcelony Ewa Pajor.

W kontraście do Europy w Stanach, z których pochodzi trener Lasso, piłka nożna przez lata była uznawana za sport kobiecy, nie tak kontaktowy i niebezpieczny jak futbol amerykański. I to właśnie Amerykanki – Mia Hamm, Alex Morgan czy Hope Solo – były pierwszymi znanymi na świecie zawodowymi piłkarkami.

A jednak, gdy ogłoszono, że w czwartym sezonie Ted Lasso będzie trenował kobiety, niektórym internetowym komentatorom to się nie spodobało.

Padały argumenty, że twórcy serialu poddali się „terrorowi wokizmu" czy że kobieca piłka jest nudna i nikt nie chce jej oglądać. Co prawda coraz to nowe rekordy liczby widzów na stadionach i przed telewizorami podczas dużych imprez, a czasem także meczów ligowych w Anglii, Niemczech, Hiszpanii czy USA temu przeczą, ale kto by się przejmował faktami. Przyszłoroczny kobiecy mundial w Brazylii zapewne też będzie się cieszył powodzeniem wśród kibiców.

Ci wojownicy klawiatury, którzy stwierdzili, że dalej „Teda Lasso" oglądać nie będą, nie są jednak prawdziwymi fanami serialu. Bo gdyby nimi byli, pamiętaliby jedną z najważniejszych lekcji, jakiej, grając w pubie w darta z Rupertem, udzielił wszystkim Ted: „Be curious, not judgmental" – bądź ciekawy, zamiast oceniać. Zwłaszcza zanim obejrzysz.

Maja Staniszewska

TED LASSO

serial komediowy, USA, Wielka Brytania 2020-26, wyk. Jason Sudeikis, Hannah Waddingham, Juno Temple, Jeremy Swift, Phil Dunster, Brett Goldstein, Brendan Hunt, Nick Mohammed, Sarah Niles, Anthony Stewart Head

4 sezony | Apple TV+

Między snem a jawą

Powieść przez lata uchodziła za niemożliwą do przeniesienia na ekran. Czy serial podołał wyzwaniu?

„Sto lat samotności" to tytuł, który od dekad miał status jednej z najwybitniejszych powieści literatury iberoamerykańskiej. Historia Macondo i kolejnych pokoleń rodziny Buendia jest jednocześnie rodzinną sagą, opowieścią o Kolumbii i niezwykłą podróżą przez realizm magiczny. To świat, w którym historia splata się z legendą, a to, co niemożliwe, przyjmowane jest z rozbrajającą naturalnością.

Nic dziwnego, że sam autor uważał swoją powieść za niemożliwą do przeniesienia na ekran. – Powieść, w przeciwieństwie do filmu, pozostawia czytelnikowi pole do kreatywności, pozwalając mu wyobrazić sobie bohaterów, scenerię i sytuacje tak, jak sam je postrzega – serwis newswav.com cytuje słowa Gabriela Garcíi Márqueza, które miał wypowiedzieć w wywiadzie udzielonym w latach 80.

Nie da się sfilmować?

Po śmierci pisarza w 2014 roku jego spadkobiercy zdecydowali się jednak udostępnić historię do ekranizacji. Netflix podzielił ją na dwa sezony. Pierwszy liczy osiem odcinków. Zadebiutował 11 grudnia 2024 roku. Druga część przedstawia kolejne dekady historii rodziny Buendia. Pierwsze siedem odcinków pojawiło się 5 sierpnia 2026 roku, natomiast finał zaplanowano na 26 sierpnia. Zamiast ściskać wielką powieść w dwóch godzinach, twórcy dostali przestrzeń, by pozwolić tej historii wybrzmieć pełnym głosem.

– Każdy odcinek tej drugiej części jest jak film – przyznał reżyser Carlos Moreno. – Przenieśliśmy serial na zupełnie nowy poziom pod względem estetycznym, narracyjnym, a także dźwiękowym i muzycznym, aby stworzyć znacznie bardziej kinowe i emocjonalne zakończenie. Po trzech latach spędzonych w tym domu i w tym miasteczku czuliśmy, że zakończenie tej podróży musi być równie wielkie, epickie i kinowe – zapowiadał, cytowany przez deadline.com.

Jest dobrze, choć nie idealnie

– Nie przesadzę, jeśli napiszę, że to chyba najpiękniejszy serial nie tylko tego roku, ale i wielu lat. To film rozciągnięty na całe godziny, który nie nuży i sprawia tylko, że chce się więcej – pisała w swojej recenzji o pierwszym sezonie „Stu lat samotności" Magda Walma z kultura.gazeta.pl. Drugi sezon zdaje się nie odstawać. Nie ucieka od trudniejszych tematów. Losy rodziny stają się coraz bardziej uwikłane w politykę, konflikty i nieuchronny rozpad świata, który znamy z pierwszej części.

Pierwsze reakcje są zdecydowanie przychylne. Nie brakuje także głosów bardziej sceptycznych. Pozostaje problem, który Márquez przeczuwał przed laty. Jak pokazać na ekranie coś, co w książce działa właśnie dlatego, że czytelnik sam dopowiada sobie granicę między snem a jawą?

Jednak „Sto lat samotności" to tytuł, który zdecydowanie jest godny uwagi. Oczywiste jest, że nie każdemu przypadnie do gustu, ale biorąc pod uwagę liczne wyzwania, Netflix może uznać go za udany. – Szala przechyla się bardziej w stronę sukcesu niż porażki – skwitowali recenzenci.

Wiktoria Cidyło

Historia Macondo i pokoleń rodziny Buendia jest jednocześnie rodzinną sagą, opowieścią o Kolumbii i niezwykłą podróżą przez realizm magiczny

· FOT. NETFLIX

STO LAT SAMOTNOŚCI

serial dramatyczny, Kolumbia 2024-26, wyk. Claudio Cataño, Marco Antonio González, Susana Morales, Gino Montesinos, Ruggero Pasquarelli, C. Eduardo de los Reyes, Janer Villareal

2 sezony | Netflix

eprasa.pl 45341d2020

VOD

FOT. YU ARA/NETFLIX

MŁODY WILK

przechytrzy starego lisa

„Chłopak z ostatniego rzędu" serwuje widzom dreszczowiec w środowisku literackim.

To historia stara jak literatura. Wypalony pisarz, który wiele lat wcześniej wydał jedną powieść i jego utalentowany student, bez wysiłku piszący genialne zdania. Profesor Heo Mun-oh murszeje intelektualnie na wydziale literatury prestiżowego uniwersytetu. Opowiada o klasykach uczniom, których bardziej interesują telefony. Wciąż marzy o tym, że po latach ukończy wreszcie drugą książkę. Codziennie chodzi do pracy przekonany o jej bezsensie, od kilkunastu lat żyje z żoną jak ze współlokatorką. Jego smętne życie zmienia się, kiedy czyta wypracowanie jednego ze studentów.

Czyż nie byłoby wspaniale?

Milczący i wycofany Lee Kang zawsze siada w ostatnim rzędzie. Pisze o swojej zazdrości wobec jednego z kolegów, o tym, jak próbuje się do niego zbliżyć, a właściwie być nim i mieć to, co on. Profesor Heo Mun-oh jest oczarowany boleśnie surową prozą. Robi to, czego nie zrobił nigdy wcześniej. Proponuje Lee Kangowi prywatne zajęcia. Po części dlatego, że rozpoznaje geniusz. Ale chciałby też, żeby część talentu spłynęła również na niego.

Bo czyż nie byłoby wspaniale zdobyć okruch uznania? Uśmiechać się skromnie w błysku fleszy, kiedy ze sceny płyną podziękowania za cierpliwość i mądrość starego profesora? Południowokoreański, liczący sześć odcinków thriller psychologiczny „Chłopak z ostatniego rzędu" robi coś, co udaje się rzadko. Serwuje widzom dreszczowiec w środowisku literackim. I wciąga jak najlepsza powieść. To nie powinno dziwić, skoro scenariusz powstał na podstawie jednej z nich – hiszpańskiej książki „El chico de la última fila" autorstwa nagradzanego autora Juana Mayorgi.

Manipulacja i morderstwo

Skąd dreszcze? Lee Kang jest zdeterminowany. Nie tylko zaprzyjaźnia się z bardziej uprzywilejowanym kolegą. Jak Ripley z powieści Patricii Highsmith chce więcej i więcej. Manipulacją i odgrywaniem ofiary, udaje mu się przekonać do siebie rodziców kumpla. Ci proponują nawet, by z nimi zamieszkał. Przekonuje ich to, że świetnie się uczy, a wzrusza rzewna historia o odejściu matki i chorobie ojca, którą Lee Kang sprzedaje im nad wystawną kolacją.

Profesor jest wniebowzięty. Dzięki temu jego uczeń ma o czym pisać, może obserwować pierwowzory swoich bohaterów w środowisku naturalnym. Nalega, że na pewno nie wszystko wygląda w tym domu tak sielsko, jak wydaje się na pierwszy rzut oka. I ma rację.

„Chłopak z ostatniego rzędu" skręca w stronę thrillera bardzo szybko. Profesor i uczeń rozwiązują nawet wspólnie zagadkę morderstwa, nie to jest tu jednak najważniejsze. Od pierwszego odcinka wiadomo, że Lee Kang coś ukrywa. Co?

Finał „Chłopaka z ostatniego rzędu" zaskakuje swoim okrucieństwem psychologicznym, ale jest dobrze przemyślany. Od pierwszej sceny pierwszego odcinka wszystkie fabularne ścieżki wiodły właśnie do niego. Ta historia nie mogła się skończyć inaczej. W czasie jednego z wykładów na temat konstrukcji powieści sam Heo Mun-oh mówi zresztą, że w życiu każdego bohatera jest wydarzenie, które „wprawia całą opowieść w ruch".

Sflaczały kręgosłup moralny

„Chłopak z ostatniego rzędu" nie jest jednak tylko historią mentora i jego adepta rzuconych w kryminalną intrygę. To przede wszystkim opowieść o obsesji i zawiści, przed którymi nie chronią profesorskie tytuły. Heo Mun-oh bywa miałki i zawistny. Od lat nie napisał ani słowa, bo jego kolega pisarz krytycznie ocenił jego prozę. Namawia Lee Kanga do podglądania, śledzenia, a powoduje nim nie poczucie tego, co słuszne, lecz osobista zadra.

eprasa.pl 45341d2020

Dla tej historii pozbędzie się swojej etyki, pozwoli, by jego kręgosłup moralny sflaczał. Jest od kolejnych rozdziałów pisanych przez Lee Kanga uzależniony. Dla kolejnej działki złożonej ze zdań i kropek zrobi wszystko. Postawi na szali swoją renomę, życie rodzinne i szacunek kolegów. Oglądanie jego upadku sprawia niemal fizyczną przykrość.

„Chłopak z ostatniego rzędu" nie oszczędza swojego bohatera, pozwala widzowi nim pogardzać i jednocześnie czuć do niego sympatię. Ot, żałosny gość w wygniecionych garniturach, który przez chwilę uwierzył, że wciąż jeszcze może coś osiągnąć. Bardzo prawdziwy i ludzki.

Serial pewnie nie byłby taki świetny, gdyby nie 64-letni Choi Min-sik w głównej roli.

Ten południowokoreański aktor zasłynął rolami w mocnych filmach – w legendarnym już dziś „Oldboyu" zagrał główną rolę, w przerażającym „Widziałem diabła" był wynaturzonym seryjnym mordercą, dla którego zabijanie to hobby.

W „Chłopaku z ostatniego rzędu" aktor znów ma okazję błysnąć w kilku scenach swoim szalonym spojrzeniem. Wspaniale ogląda się jego aktorskie popisy i powolny moralny kolaps jego postaci. Oczywiście z dystansu, przez barierę z ekranu. Z bliska patrzenie na ten stopniowy, cichy upadek byłoby trudne do zniesienia.

Marta Górna

CHŁOPAK Z OSTATNIEGO RZĘDU

serial dramatyczny, Korea Południowa 2026, tw. Kim Kyu-tae, wyk. Choi Min-sik, Choi Hyun-wook, Jin Kyung, Huh Joon-ho, Yunjin Kim, Han Ji-eun, Lee Jin-woo

6 odc. | Netflix

Eurowizja jedzie nad Morze Czarne

Choć od zakończenia Eurowizji minęły trzy miesiące, przygotowania do kolejnej nabierają tempa.

Po zwycięstwie Dary w 70. Konkursie Piosenki Eurowizji po raz pierwszy w historii konkurs zawita do Bułgarii. Gospodarzem w 2027 roku będzie Burgas, miasto nad Morzem Czarnym. Organizatorzy chcą jednak, aby wydarzenia towarzyszące odbywały się również w Sofii, Płowdiwie i Warnie.

– Nie chodzi o to, że jedno miasto organizuje Eurowizję. To Bułgaria ją organizuje: cała społeczność, zjednoczona i zainspirowana – oznajmił burmistrz Burgas Dimitar Nikolow.

EBU dokręca regulamin

Eurowizja 2027 to także kolejne zmiany. Organizatorzy tłumaczą, że są one efektem corocznego przeglądu regulaminu oraz uwag nadawców po tegorocznym konkursie w Wiedniu.

Najwięcej emocji może wzbudzić zapis dotyczący organizacji konkursu. Europejska Unia Nadawców (EBU) może odebrać to prawo zwycięskiemu krajowi, jeśli znajduje się on w stanie wojny lub sytuacja w państwie bądź jego regionie będzie stwarzała poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa. W takiej sytuacji EBU wyznaczy gospodarza zastępczego.

Tak było już w 2022 roku, kiedy zwyciężyła Ukraina. Nowe przepisy są jednak szczególnie interesujące w kontekście Izraela – gdyby to ten kraj wygrał Eurowizję, EBU musiałaby odpowiedzieć na pytanie, czy sytuacja w regionie pozwala mu zostać gospodarzem kolejnej edycji konkursu.

FOT. VALENTINA PETROVA/ASSOCIATED PRESS/EAST NEWS

Doprecyzowano także zasady dotyczące występów. Główna melodia nadal musi być wykonywana przez wokalistę na żywo. Podkłady i wcześniej nagrane elementy pozostają dozwolone, ale nie mogą zastępować głównego wokalu ani nadmiernie go wspomagać.

Zmienia się także zapis dotyczący wieku uczestników. Na scenie będą mogli występować wyłącznie artyści, którzy ukończą 18 lat przed pierwszą próbą. EBU tłumaczy to wzmacnianiem ochrony młodych wykonawców przed presją związaną z udziałem w konkursie. W praktyce oznacza to koniec występów 16- i 17-latków w dorosłej Eurowizji.

Koniec ery Moroccanoil

To jednak nie koniec rewolucji. Po sześciu latach z Eurowizją ma rozstać się Moroccanoil, izraelska firma kosmetyczna, której charakterystyczne logo było jednym z najbardziej rozpoznawalnych elementów komercyjnej oprawy konkursu.

Współpraca marki z konkursem rozpoczęła się jeszcze przed odwołaną z powodu pandemii edycją w 2020 roku. W 2027 roku tego partnera już jednak nie zobaczymy. 13 sierpnia EBU oznajmiła to w oświadczeniu przekazanym hiszpańskiemu portalowi ESCplus. „Możemy potwierdzić, że po sześciu udanych latach Moroccanoil zdecydowało się nie przedłużać sponsoringu Konkursu Piosenki Eurowizji" – napisał Dave Goodman, szef komunikacji Konkursu Piosenki Eurowizji.

Co ciekawe, do momentu wysłania tego wydania do druku, EBU nie opublikowała osobnego komunikatu prasowego w tej sprawie. Logo Moroccanoil nie pojawiło się jednak w filmie promocyjnym miasta gospodarza.

Przez ostatnie lata obecność Moroccanoil w gronie najważniejszych sponsorów Eurowizji stała się częścią sporu wokół udziału Izraela w konkursie. Krytycy pytali, czy pieniądze od izraelskiej firmy nie są jednym z powodów, dla których organizacja tak stanowczo broni prawa Izraela do udziału w wydarzeniu. Podczas tegorocznej Eurowizji w Wiedniu dyrektor konkursu Martin Green zdecydowanie odrzucił te sugestie, zapewniając, że sponsorzy nie mają wpływu na decyzje EBU.

Półfinały Eurowizji 2027 zaplanowano na 11 i 13 maja, a wielki finał odbędzie się 15 maja. Na razie udział w konkursie potwierdziło 20 państw, w tym debiutująca Kanada.

Magdalena Birska

„WYBORCZA TV". Redakcja: Magdalena Birska; **Projekt makiety „Wyborczej TV":** Dorota Jezierska i Tomasz Lebioda; **Wydawca:** Wyborcza Sp. z o.o., ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa, tel. 22 555 66 00, **e-mail:** kultura@wyborcza.pl, **Licencje na treści:** licencje@wyborcza.pl
Naświetlanie i druk: Quad/Graphics Europe Sp. z o.o.; **Okładka:** Fot. Colin Hutton; **Serwis telewizyjny przygotowuje media-press.tv.**
Za zmiany w programie wprowadzone przez stacje po wysłaniu numeru gazety do drukarni redakcja nie odpowiada.

eprasa.pl 45341d2020

VOD

FOT. KINO ŚWIAT

Nareszcie świetny film dla dorosłych widzów. Szkoda, że nie trafił do kin.

Idealny film *na randkę*

Przyznam się od razu: to nazwisko Leo Woodalla przyciągnęło mój wzrok. Odkąd pojawił się w drugim sezonie „Białego Lotosu", oglądam wszystko, w czym gra. Po serialu „Jeden dzień" byłam pewna, że czeka go wielka kariera. I nie myliłam się.

Bondem pewnie nie zostanie, choć z drugiej strony, kto wie? Jest Anglikiem w odpowiednim wieku – nie ma jeszcze trzydziestki, a ponoć właśnie takiego aktora szukają amerykańscy producenci. Do tego podoba się kobietom, a przede wszystkim ma charyzmę i urok. Co nie znaczy, że nie potrafi zagrać prostaka, patrz wspomniany „Biały Lotos".

Partnerował już Renee Zellweger w „Bridget Jones: Szalejąc za facetem" (to on był tytułowym facetem), Ramiemu Malekowi i Russellowi Crowe'owi w „Norymberdze" czy Rachel Weisz w serialu „Vladimir".

Teraz połączono go w parę z samym Dustinem Hoffmanem. I to parę niezwykle oryginalną.

Stroiciel fortepianów i sejfów

Woodall gra Nikiego, stroiciela fortepianów cierpiącego na poważną nadwrażliwość słuchową, który terminuje u starego mistrza Harry'ego Horowitza, w którego wciela się Hoffman.

Razem jeżdżą po Nowym Jorku i okolicach, przywracając czyste brzmienie instrumentom, które większość właścicieli uważa po prostu za kolejny symbol statusu, niczym sportowe auto w garażu. Ci bogacze traktują zresztą naszych stroicieli jak kolejnych fachowców od napraw i pytają, czy skoro już tu są, nie mogliby naprawić spłuczki. W końcu gość w roboczym kombinezonie to tylko gość w roboczym kombinezonie, prawda?

Niki poza kombinezonem nosi też na stałe zatyczki do uszu. Nawet zwykłe dźwięki, takie jak brzęczenie lodówki czy szum ulicy za zamkniętym oknem, są dla niego zbyt głośne, drażniące i niepozwalające się skupić. Głośniejsze – sama ulica na przykład – są wręcz bolesne. Dlatego, chodząc po Nowym Jorku, potrzebuje także dużych, wygłuszających słuchawek.

Fortepiany stroi w zatyczkach, ale kiedy je zdejmuje, jest w stanie usłyszeć dźwięk zapadki mechanizmu sejfu. To się przydaje, gdy Harry zapomina kombinacji do swojego. A później, gdy szef firmy ochroniarskiej opiekującej się domami bogaczy proponuje Nikiemu zajęcie na boku – otwieranie sejfów w zamian za część zysków z łupów. Chłopak nie zgodziłby się na to, gdyby nie fakt, że Harry trafił do szpitala, a do tego nie tylko nie ma ubezpieczenia, ale także długi medyczne.

Mistrz, uczeń i dziewczyna

Niki uważa Harry'ego nie tylko za mentora, ale przede wszystkim za przyjaciela. Ten zaś żywi wobec swojego czeladnika ojcowskie uczucia. Hoffman gra to z taką lekkością, ciepłem i słodyczą, że widz całkowicie rozumie oddanie Nikiego.

Na dodatek Harry pomaga mu zdobyć dziewczynę – piekielnie zdolną studentkę kompozycji, której Niki przeszkodził w próbach przed koncertem dyplomowym. Ruthie (Havana Rose Liu) jest początkowo zirytowana. Patrzy na Nikiego z góry, aż okazuje się, że o muzyce wie on być może więcej niż ona.

Tutaj w filmie zaczynają pobrzmiewać przyjemne tony komedii romantycznej, które zgrabnie przenikają się z bardziej dramatycznymi tonami kina sensacyjnego. Głównie jest to jednak historia obyczajowa. Taka, utrzymana w coraz rzadziej dziś spotykanym stylu amerykańskich komediodramatów obyczajowych – starego dobrego kina środka, opowiadającego ciekawe historie o ciekawych ludziach, bez komputerowych efektów specjalnych, scen seksu czy nadmiernej przemocy.

„Stroiciel sejfów" to inteligentne, dobrze napisane i świetnie zagrane kino dla dorosłego widza, który po seansie będzie miał poczucie dobrze spędzonego czasu. Mnie przypomina nieco filmy Nory Ephron czy Nancy Meyers, ale nakręcone tu i teraz, dla współczesnej publiczności.

Nie ma dziś wielu takich filmów, dlatego żałuję, że „Stroiciel sejfów" nie trafił do kin. Idealnie nadawałby się na piątkową lub niedzielną randkę. Ale warto go zobaczyć choćby z własnej kanapy.

Maja Staniszewska

STROICIEL SEJFÓW

reż. Daniel Roher, wyk. Leo Woodall, Dustin Hoffman, Havana Rose Liu, Tovah Feldshuh, Jean Reno, Lior Raz, Nissan Sakira, C.S. Lee, Gil Cohen, Rek Lee, Jonnie Park

m.in. CANALVOD, Player, Prime Video i TVP VOD

eprasa.pl 45341d2020

PIĄTEK 28.08

GOLF

• PGA TOUR – TOUR CHAMPIONSHIP
2. dzień
19:00 | EUROSPORT 2

KAJAKARSTWO

• MISTRZOSTWA ŚWIATA W POZNANIU
09:00 | POLSAT SPORT 1
15:00 | POLSAT SPORT 2

KOLARSTWO

• VUELTA A ESPAÑA
UCI World Tour – 7. etap
13:30 | EUROSPORT 1

PIŁKA NOŻNA

• BUNDESLIGA
Bayern Monachium – VfB Stuttgart
20:20 | ELEVEN SPORTS 2

• LIGA PORTUGAL BETCLIC
Rio Ave FC – Sporting CP
21:10 | ELEVEN SPORTS 4

• LIGUE 1 MCDONALD'S
Lille OSC – Paris Saint-Germain
20:40 | ELEVEN SPORTS 3

• PKO BP EKSTRAKLASA
Wisła Płock – Korona Kielce
17:55 | CANAL+ SPORT 3 HD
Legia – Śląsk Wrocław
20:25 | CANAL+ SPORT 3 HD

• PREMIER LEAGUE
Crystal Palace – Man. City
20:55 | CANAL+ EXTRA 1

• SERIE A ENILIVE
AC Milan – Venezia FC
20:40 | ELEVEN SPORTS 1

SIATKÓWKA

• MISTRZOSTWA EUROPY KOBIET W AZERBEJDŻANIE, CZECHACH, SZWECJI I TURCJI
Turcja – Polska
17:45 | POLSAT SPORT 1

SNOOKER

• WUHAN OPEN
Półfinały
08:00 | EUROSPORT 1
13:30 | EUROSPORT 2

TENIS

• ATP 250 – WINSTON-SALEM OPEN
1. półfinał
22:00 | POLSAT SPORT 2
2. półfinał
00:00 | POLSAT SPORT 2

• WTA 500 – ABIERTO GNP SEGUROS
Półfinał
01:00 | CANAL+ SPORT2 HD
03:00 | CANAL+ SPORT2 HD

SOBOTA 29.08

KOLARSTWO

• VUELTA A ESPAÑA
8. etap
15:00 | EUROSPORT 1

PIŁKA NOŻNA

• BUNDESLIGA
Union Berlin – Frankfurt
15:20 | ELEVEN SPORTS 2
1. FSV Mainz 05 – SC Paderborn 07
15:20 | ELEVEN SPORTS 4
Goal Arena – 1. kolejka Bundesligi
15:20 | ELEVEN SPORTS 3
RB Lipsk – Mönchengladbach
15:20 | ELEVEN SPORTS 1
Dortmund – Hamburger SV
18:20 | ELEVEN SPORTS 1

• LIGUE 1 MCDONALD'S
Olympique Lyonnais – Le Havre
20:40 | ELEVEN SPORTS 3
Stade Brestois 29 – Toulouse
20:40 | ELEVEN SPORTS 4

• PKO BP EKSTRAKLASA
Radomiak Radom – Cracovia
12:10 | CANAL+ SPORT 3 HD
Motor Lublin – Piast Gliwice
14:40 | CANAL+ SPORT 3 HD
Wisła Kraków – Wieczysta
17:25 | TVP SPORT
Wisła Kraków – Wieczysta
17:25 | CANAL+ SPORT 3 HD
KGHM Zagłębie Lubin – Pogoń
20:10 | CANAL+ SPORT 3 HD

• PREMIER LEAGUE
Tottenham – Newcastle United
18:25 | CANAL+ EXTRA 1

• SERIE A ENILIVE
18:25 | ELEVEN SPORTS 4
Juventus – Parma Calcio 1913
20:40 | ELEVEN SPORTS 1

TENIS

• ATP 250 – WINSTON-SALEM OPEN
Finał
22:00 | POLSAT SPORT 2

• WTA 500 – ABIERTO GNP SEGUROS
01:30 | CANAL+ SPORT2 HD

NIEDZIELA 30.08

KOLARSTWO

• VUELTA A ESPAÑA
12:00 | EUROSPORT 1

KOSZYKÓWKA

• ELIMINACJE MISTRZOSTW ŚWIATA MĘŻCZYZN
Polska – Niemcy
14:35 | TVP SPORT

PIŁKA NOŻNA

• BUNDESLIGA
SC Freiburg – SV Werder Brema
15:20 | ELEVEN SPORTS 1
FC Augsburg – FC Schalke 04
17:20 | ELEVEN SPORTS 2

• LIGUE 1 MCDONALD'S
Paris FC – OGC Nice
14:55 | ELEVEN SPORTS 3
Stade Rennais FC – Le Mans FC
17:10 | ELEVEN SPORTS 3
AS Monaco – Marsylia
20:40 | ELEVEN SPORTS 3

• MULTI PREMIER LEAGUE
14:55 | CANAL+ EXTRA 2

• PKO BP EKSTRAKLASA
Raków – Jagiellonia Białystok
14:40 | CANAL+ SPORT 3 HD
Górnik Zabrze – GKS Katowice
17:25 | CANAL+ PREMIUM, CANAL+ SPORT 3 HD
Widzew Łódź – Lech Poznań
20:10 | CANAL+ SPORT 3 HD

• PREMIER LEAGUE
Chelsea FC – Brighton & Hove
14:55 | CANAL+ EXTRA 1
Manchester Utd. – Ipswich
17:25 | CANAL+ EXTRA 1

• SERIE A ENILIVE
SSC Napoli – Como 1907
18:25 | ELEVEN SPORTS 1
Cagliari Calcio – Inter Mediolan
20:40 | ELEVEN SPORTS 1
SS Lazio – Genoa CFC
20:40 | ELEVEN SPORTS 2

TENIS

• US OPEN W NOWYM JORKU
18:00 | 20:00 | 23:00 | 00:45 | 00:00 | 01:00 | EUROSPORT 2
04:00 | EUROSPORT 1, EUROSPORT 2

WIOŚLARSTWO

• MISTRZOSTWA ŚWIATA
Finały – 4. dzień
13:35 | TVP SPORT

PONIEDZIAŁEK 31.08

PIŁKA NOŻNA

• PREMIER LEAGUE
Aston Villa – Arsenal FC
20:55 | CANAL+ EXTRA 1

SIATKÓWKA. Trwają ME siatkarek. Reprezentantki Polski zmierzą się w piątek z broniącymi trofeum Turczynkami. Transmisja w Polsacie · FOT. KUBA ATYS / AGENCJA WYBORCZA.PL

• SERIE A ENILIVE
US Lecce – AS Roma
18:25 | ELEVEN SPORTS 1
Atalanta BC – Bologna FC 1909
20:40 | ELEVEN SPORTS 1

SIATKÓWKA

• MISTRZOSTWA EUROPY KOBIET
14:45 | POLSAT SPORT 1
17:45 | POLSAT SPORT 1
17:50 | POLSAT SPORT 2
20:20 | POLSAT SPORT 2

TENIS

• US OPEN W NOWYM JORKU
16:30 | EUROSPORT 2
17:30 | EUROSPORT 1
19:00 | EUROSPORT 2
19:30 | EUROSPORT 1
22:00 | EUROSPORT 2
22:30 | 00:45 | EUROSPORT 1
01:00 | EUROSPORT 2
1. runda
04:00 | EUROSPORT 1, EUROSPORT 2

WTOREK 1.09

KOLARSTWO

• VUELTA A ESPAÑA
14:45 | EUROSPORT 1

PIŁKA NOŻNA

• STS PUCHAR POLSKI
1. runda
14:25 | TVP SPORT
1. runda: Odra Opole – Wisła Kraków
17:25 | TVP SPORT

PIŁKA RĘCZNA

• ORLEN SUPERLIGA KOBIET
ELMAS-KPS Radom – PGE El-Volt Lublin
20:15 | POLSAT SPORT 2

SIATKÓWKA

• MISTRZOSTWA EUROPY KOBIET
14:45 | POLSAT SPORT 1
17:45 | POLSAT SPORT 1

TENIS

• US OPEN W NOWYM JORKU
16:30 | EUROSPORT 2
17:45 | EUROSPORT 1
19:00 | EUROSPORT 2
19:30 | EUROSPORT 1
22:00 | EUROSPORT 2
1. runda
22:30 | EUROSPORT 1
00:45 | EUROSPORT 1
01:00 | EUROSPORT 2
04:00 | EUROSPORT 1, EUROSPORT 2

ŚRODA 2.09

KOLARSTWO

• VUELTA A ESPAÑA
11. etap
14:45 | EUROSPORT 1

PIŁKA NOŻNA

• STS PUCHAR POLSKI
1. runda
14:25 | TVP SPORT
1. runda: Znicz Pruszków – Cracovia Kraków
17:25 | TVP SPORT
Widzew Łódź – Korona Kielce
20:30 | TVP SPORT

SIATKÓWKA

• MISTRZOSTWA EUROPY KOBIET
15:45 | POLSAT SPORT 1
18:45 | POLSAT SPORT 1

TENIS

• US OPEN W NOWYM JORKU
16:30 | EUROSPORT 2
17:45 | EUROSPORT 1
19:00 | EUROSPORT 2
19:30 | EUROSPORT 1
22:00 | EUROSPORT 2
22:30 | EUROSPORT 1
00:45 | EUROSPORT 1
01:00 | EUROSPORT 2
04:00 | EUROSPORT 1, EUROSPORT 2

CZWARTEK 3.09

KOLARSTWO

• VUELTA A ESPAÑA
12. etap
12:45 | EUROSPORT 1

PIŁKA NOŻNA

• PKO BP EKSTRAKLASA
Raków – Górnik Zabrze
17:55 | CANAL+ SPORT 3 HD
Lech Poznań – Jagiellonia
20:25 | CANAL+ SPORT 3 HD

SIATKÓWKA

• MISTRZOSTWA EUROPY KOBIET
17:50 | POLSAT SPORT 1
20:20 | POLSAT SPORT 1

TENIS

• US OPEN W NOWYM JORKU
16:30 | EUROSPORT 2
17:45 | EUROSPORT 1
19:00 | EUROSPORT 2
19:30 | EUROSPORT 1
22:00 | EUROSPORT 2
22:30 | EUROSPORT 1
00:45 | EUROSPORT 1
01:00 | EUROSPORT 2
04:00 | EUROSPORT 1, EUROSPORT 2

eprasa.pl 45341d2020

PIĄTEK 28.08

Od A do Z

BRACIA ★★★
dramat wojenny, USA 2009, reż. Jim Sheridan, wyk. Tobey Maguire, Jake Gyllenhaal, Natalie Portman
23:35 | canal+ premium
Obsypany nagrodami duński dramat Susanne Bier w wersji hollywoodzkiej: kiedy jeden z braci wyjeżdża na wojnę do Afganistanu i ginie, drugi próbuje go zastąpić u boku żony i dzieci. Do zadumy.

BRAT ★★★
dramat obycz., Polska 2025, reż. Maciej Sobieszczański, wyk. Filip Wilkomirski, Tytus Szymczuk, Agnieszka Grochowska
19:25 | canal+ premium
Kiedy mąż trafia do więzienia, żona zachłystuje się wolnością, a opieka nad młodszym bratem (i trwałością rodziny) spada na czternastolatka, który przedwcześnie staje przed dorosłymi wyborami.

CICHE MIEJSCE 2 ★★★
horror, USA 2020, reż. John Krasinski, wyk. Emily Blunt, John Krasinski, Cillian Murphy
23:20 | tvn
Ocalona przed atakiem monstrów, które prowokuje każdy dźwięk, rodzina wychodzi na zewnątrz, by szybko przekonać się, że owe potwory stanowią niejedyne zagrożenie, a zachowanie ciszy nie zawsze pomaga.

FISHER KING ★★★
komediodramat, USA 1991, reż. Terry Gilliam, wyk. Robin Williams, Jeff Bridges, Amanda Plummer
23:00 | tvp kultura
Oscar dla Mercedes Ruehl i opowieść o krzepiącej przyjaźni Robina Williamsa i Jeffa Bridgesa na tle Nowego Jorku pokazanego przez Terry'ego Gilliama jak miejsce akcji średniowiecznej legendy.

GLADIATOR ★★★★
dramat historyczny, USA/Wlk. Brytania/Maroko/Malta 2000, reż. Ridley Scott, wyk. Russell Crowe, Joaquin Phoenix, Connie Nielsen
20:00 | tvn
"Bracia! Nasze czyny za życia brzmią echem w wieczności" - krzyczał do żołnierzy przed bitwą generał Maximus. "Siła i honor" - odpowiedzieli i poszli za nim. Tę historię można oglądać bez końca.

Birth/Rebirth

20:00 | hbo
★★★

· FOT.IFC FILMS

Jakby film grozy, a w istocie dramat o macierzyństwie. Pani patolog ożywia martwą dziewczynkę. Dołącza do niej matka zmarłej, która chciałaby pożegnać się z córką, jeśli nie utrzymać ją przy życiu.

MYZ

HORROR
USA 2023, REŻ.LAURA MOSS, WYK. MARIN IRELAND, JUDY REYES, A.J. LISTER, BREEDA WOOL, MONIQUE GABRIELA CURNEN

JEDENASTE: ZNAJ SĄSIADA SWEGO ★★★
komedia, Niemcy 2021, reż. Daniel Brühl, wyk. Daniel Brühl, Peter Kurth, Rike Eckermann
20:00 | cinemax
Debiut reżyserski popularnego aktora Daniela Brühla: znany aktor, mieszkający od niedawna we wschodniej części Berlina, w wolnej chwili wstępuje do pobliskiego baru, gdzie poznaje swoich sąsiadów.

JURASSIC WORLD ★★★★
film przyg., USA 2015, reż. Colin Trevorrow, wyk. Chris Pratt, Bryce Dallas Howard, Nick Robinson
22:50 | polsat
Pod auspicjami Spielberga: powrót do „Jurassic Parku" i od razu najbardziej kasowy film cyklu. Po parku ze wskrzeszonymi prehistorycznymi gadami grasuje genetycznie zmodyfikowany dinozaur morderca.

LUDZKIE DZIECI ★★
film s.f., USA/Wlk. Brytania/Japonia 2006, reż. Alfonso Cuarón, wyk. Clive Owen, Julianne Moore, Michael Caine
21:40 | hbo
Kiedy ludzkość straciła zdolność prokreacji a świat pogrąża się w anarchii, bohater otrzymuje zadanie wywiezienia z Anglii ciężarnej(!) dziewczyny. Wizja przyszłości sugestywna, ale całość nudnawa.

MAD MAX: NA DRODZE GNIEWU ★★★★★
film s.f., Australia/USA 2015, reż. George Miller, wyk. Tom Hardy, Charlize Theron, Nicholas Hoult
21:35 | cinemax
Po 30 latach George Miller powraca do swego bohatera – bez Mela Gibsona, ale z tą samą energią: Mad Max miesza szyki postapokaliptycznemu satrapie. Kino dynamiczne w stanie czystym.

MORTAL KOMBAT ★★★
film s.f., USA/Australia 2021, reż. Simon McQuoid, wyk. Lewis Tan, Jessica McNamee, Josh Lawson
23:30 | hbo
Mistrz mieszanych sztuk walki jedynym człowiekiem godnym stawienia czoła najeźdźcom z zaświatów w turnieju Mortal Kombat, od którego zależą losy świata. Ładna bajka, choć do bólu przewidywalna.

SEKSMISJA ★★★★
komedia, Polska 1984, reż. Juliusz Machulski, wyk. Olgierd Łukaszewicz, Jerzy Stuhr, Bożena Stryjkówna
20:00 | stopklatka
Poddani hibernacji mężczyźni budzą się w następnym stuleciu – w postapokaliptycznym świecie kobiet, pozbawionym pierwiastka męskiego. Wielki przebój od czasów kinowej premiery: nie starzeje się.

SUMA WSZYSTKICH STRACHÓW ★★★
film sens., USA/Niemcy/Kanada 2002, reż. Phil Alden Robinson, wyk. Ben Affleck, Morgan Freeman, James Cromwell
22:40 | stopklatka
Ben Affleck zastępuje Harrisona Forda w roli analityka CIA Jacka Ryana, którego przenikliwość umysłu po raz czwarty w cyklu ekranizacji prozy Toma Clancy'ego ma zapobiec wojnie światowej. Rutyna.

SZCZĘŚCIARZ ★★★
melodramat, USA 2012, reż. Scott Hicks, wyk. Zac Efron, Taylor Schilling, Blythe Danner
20:00 | warner tv
Zac Efron jako amerykański komandos, który w Iraku wychodził cało z najgorszych opresji dzięki zdjęciu dziewczyny, jakie nosił przy sobie, więc po powrocie do kraju postanawia ją odnaleźć, by jej podziękować.

UNCHARTED ★★★
film przyg., USA/Hiszpania 2022, reż. Ruben Fleischer, Ruben Flajšer, wyk. Tom Holland, Mark Wahlberg, Sophia Ali
20:15 | polsat
Z tęsknoty za nowym Indianą Jonesem: Mark Wahlberg z Tomem Hollandem czy Antonio Banderas – który z nich pierwszy dotrze do wartego 5 miliardów dolarów skarbu Magellana, który zaginął kilkaset lat temu?

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl 45341d2020

PIĄTEK 28.08

TVP1

05:25 Akacjowa 38
06:30 I Choose Poland
07:00 Msza święta
07:30 Welon, fura i brawura
08:00 Serwis Info, pogoda
08:15 Noce i dnie (6)
09:15 Ranczo X (3)
10:05 Komisarz Alex XXIV (9)
11:00 Ojciec Mateusz XIX (7)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes
12:40 Magazyn rolniczy (789)
13:00 Podróż przez życie (3/3)
14:00 Splątane losy
15:00 Serwis Info, pogoda
15:25 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5764)
18:05 Reporterzy (601)
18:25 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 **Ojciec Mateusz 35** (4) - serial krym. Polska 26
21:25 **Drelich** (6/7)
22:25 **Kobieta sukcesu** ** - dramat obycz. Polska 2018, reż. Robert Wichrowski (115 min)
00:20 **Londyński bulwar (London Boulevard)** *** - dramat kryminalny Wlk. Brytania/USA 2010 (110 min)
02:10 **Morderstwa w Nimes** *** - dramat kryminalny Francja 2024, reż. Anne Péjean (100 min)

TVP2

05:30 M jak miłość
06:25 Anna Dymna – spotkajmy się (443) - dyskusja
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7659) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7659) - mag. Polska 2026
11:30 Operacja zdrowie (45)
12:00 Rodzinka.pl IV (10/26)
12:35 Koło fortuny (2084)
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (1051)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (2085)
16:35 Familiada (3028)
17:20 Panna młoda - serial obyczajowy Turcja 2024
18:15 Va banque (1052)
18:50 Jeden z dziesięciu (10)
19:25 Barwy szczęścia

20:00 **Lato z Radiem i Telewizją Polską** - koncert Polska 2026
22:10 **To jest grane** (103) - program muzyczny
22:50 **Piknik Country** - koncert Polska 2026
00:50 **Psy II. Ostatnia krew** *** - film sens. Polska 1994, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Bogusław Linda, Cezary Pazura, Artur Żmijewski (115 min)
02:45 **Akacjowa 38** - serial obycz. Hiszpania 2026

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - mag.
08:30 Halo tu Polsat (3107) - magazyn Polska 2024
11:20 Dlaczego ja? 33 (55,56) - serial fabularno-dokumentalny Polska 2026
13:20 Gliniarze XVI (58,59) - serial fab.-dok. Polska 2024
15:30 Wydarzenia
15:55 Milionerzy (18) - teleturniej Polska 2025
16:35 Gliniarze XIX (40) - serial fabularno-dok. Polska 2025, wyk. Arkadiusz Krygier, Tomasz Skrzypniak, Ewelina Ruckgaber, Piotr Mróz, Aleksander Mackiewicz
17:45 Siatkówka: Mistrzostwa Europy kobiet w Azerbejdżanie, Czechach, Szwecji i Turcji: Turcja – Polska (na żywo)

20:15 **Uncharted** - film *** przyg. USA/Hiszpania 2022, reż. Ruben Fleischer, wyk. Tom Holland, Mark Wahlberg, Sophia Ali (155 min)
22:50 **Jurassic World** - film **** przyg. USA 2015, reż. Colin Trevorrow, wyk. Chris Pratt, Bryce Dallas Howard (155 min)
01:25 **Łowca androidów (Blade Runner)** **** - film sens. USA/Wlk. Brytania 1982, reż. Ridley Scott (160 min)

TVN

05:40 Uwaga! (8018) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (55/60) – serial fabularno-dok.
06:50 Kuchenne rewolucje XXVI (7) - reality show
07:45 Dzień dobry wakacje (63) - mag. Polska 2026
11:25 Babski biznes II (1/8) - serial dok. Polska 2026
12:35 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Vintuna", Warszawa XX - reality show
13:40 Ukryta prawda (24,25,12/60) - serial fabularno-dok. Polska 2023
16:50 Szpital św. Anny III (24/53) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Detektywi VI (60/60) - serial fabularno-dok.
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:50 Uwaga! (8075) - mag.

20:00 **Gladiator** - dramat **** historyczny USA/Wlk. Brytania/Maroko/Malta 2000, reż. Ridley Scott, wyk. Russell Crowe (200 min)
23:20 **Ciche miejsce 2 (A Quiet Place Part 2)** *** - horror USA 2020, reż. John Krasinski, wyk. Emily Blunt, John Krasinski (120 min)
01:20 **Kaganiec (Muzzle)** ** - thriller USA 23, reż. John Stalberg jr., wyk. Aaron Eckhart (130 min)

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami IV (17,18/22) - serial krym. USA 1988, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XXIV (16,13/18)
10:00 Zaklinaczka duchów IV (17/23) - serial fantasy
11:00 Kotka - serial obycz.
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2009
13:00 Wspaniałe stulecie III - serial obycz. Turcja 2013
14:00 Kurierzy II (28)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XII - serial obycz.
17:00 Kurierzy II (29) - serial obyczajowy Polska 2023
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (57,58)
20:00 **Plan lekcji** * - dramat kryminalny Polska 2022, reż. Daniel Markowicz, wyk. Piotr Witkowski, Jan Wieczorkowski (120 min)
22:00 **Black Lotus** ** - film sens. Holandia/USA 2023, reż. Todor Chapkanov, wyk. Rico Verhoeven (110 min)
23:50 **Pielgrzym (Pilgrim)** *** - film sens. Kanada/Wlk. Brytania/Meksyk 2000 (130 min)
02:00 **Menu na miarę** (10)

TVN7

05:20 Ten moment (10/40) - serial fab.-dok. Polska 2021
05:55 Szkoła (46,47,48/72) - serial fab.-dok. Polska 2017
08:45 Ukryta prawda (21,52,53) - serial fab.-dok.
11:50 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2010
13:55 Kryminalni IV (2) - serial kryminalny Polska 2006
15:00 Szpital (41,42/68) - serial fab.-dok. Polska 2018
17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
18:00 SOS. Ekipy w akcji (53/60) - telenowela dokumentalna Polska 2018
19:00 Młode gliny (10/50) - serial krym. Polska 2026
20:00 **After 5. Na zawsze (After Everything)** ** - dramat obycz. USA 2023, reż. Castille Landon, wyk. Hero Fiennes Tiffin (125 min)
22:05 **Baywatch: Słoneczny patrol (Baywatch)** ** - komedia sensacyjna USA/Wlk. Brytania/Chiny 2017, reż. Seth Gordon (140 min)
00:25 **Los numeros** ** - komedia Polska 2011, reż. Ryszard Zatorski, wyk. Lesław Żurek (105 min)

MEZZO

10:00 La grande danza – Aterballetto w Mediolanie - balet Włochy 2017
11:20 Prix de Lausanne: Gala 2026 - balet Szwajcaria 2026
13:10 Intermezzo
13:30 Antonio Sartorio: Orfeusz - opera Francja 2023
16:45 Intermezzo
17:35 James Francies na Międzynarodowym Festiwalu Jazzowym w Montrealu
18:35 Hiromi: The Piano Quintet – Międzynarodowy Festiwal Jazzowy w Montrealu
20:30 Argerich, Kovacevich, Bar-Shai, Moreau, Kwartet Modigliani: Debussy, Ravel, Mozart, Schubert
21:55 Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny w Leeds
00:50 Georges Bizet: Poławiacze pereł - opera F 23

PULS 2

09:25 Świnka Peppa II
09:45 Bing IV (3,4/27)
10:00 Jeżyk i przyjaciele
10:35 Spidey i superkumple II
11:35 Gus. Mały II (31,32/52)
12:00 Psi patrol VIII (5/26)
12:35 Marta mówi! II
13:00 Smerfy - serial anim.
14:00 Baranek Shaun IV
14:35 My Little Pony (25/26)
15:00 Miraculous III (7,13/26)
16:00 Fineasz i Ferb II
17:00 Smerfy (37/40)
18:00 Pingwiny z Madagaskaru
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (45) - serial obycz.
21:00 Pan i pani Kiler - komedia sensacyjna USA 2010
23:00 Ludożerca - horror USA 2022, reż. Justin Lee
00:45 Piła IV - horror USA/Kanada 2007, wyk. Tobin Bell

TV4

07:00 Strażnik Teksasu II (6/25) - serial sens. USA 1994
07:55 Bogaty dom – biedny dom XIII (3) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci XI (21,22/65) - serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVII (16,17) - serial fabularno-dok.
11:55 Policjantki i policjanci (21,22/40) - serial obycz.
13:55 Trudne sprawy XVII (32,33,34/40) - serial fab.-dok.
16:55 Policjantki i policjanci XXIV (64/65) - serial obycz.
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (552) - reality show
19:00 Policjantki i policjanci XXIV (65/65) - serial obycz.
20:00 Gwiazdy kabaretu (64, 89) - kabaret i satyra
22:05 Wodny świat - film s.f. USA 1995, reż. Kevin Reynolds
00:55 STOP Drogówka (334)

METRO

07:35 Tajemnice miłości
08:30 Szpital (49,50/68)
10:30 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:30 SOS. Ekipy w akcji (7/60) - telenowela dok.
13:30 Brzydula - serial obycz.
14:40 Za głosem serca
15:50 Magda M. II (13)
16:55 Idź na całość (7)
18:00 Złomowisko PL III
19:00 Kartoteka VI (6/30) - serial fab.-dok. Polska 2014
20:00 Johnny - film biograficzny Polska 2022, reż. Daniel Jaroszek, wyk. Dawid Ogrodnik, Piotr Trojan, Anna Dymna
22:30 Nie martw się, kochanie - thriller USA 2022, reż. Olivia Wilde, wyk. Florence Pugh, Harry Styles, Chris Pine
00:55 Szpital (29/68)
01:55 Szkoła (36/68)

eprasa.pl 45341d2020

PIĄTEK 28.08

STOPKLATKA

08:50 Robert Makłowicz (144) - mag. kulinarny
09:40 Zagadki kryminalne panny Fisher: Królowa kwiatów (9/13) - serial krym. Australia 2012
10:55 Górski lekarz XVII (1,2/8) - serial obycz. Niemcy/Austria 2024
12:55 Zagadki kryminalne panny Fisher: Wyrok losu (10/13) - serial krym. Australia 2012, wyk. Essie Davis
14:00 Hudson i Rex III (15/16) - serial krym. Kanada 21
15:00 Zajazd. Będzie się działo (30,12)
17:00 Katastrofy w przestworzach III (3,9,9/10) - serial dokumentalny
20:00 Seksmisja - komedia Polska 1984, reż. Juliusz Machulski, wyk. Olgierd Łukaszewicz, Jerzy Stuhr, Bożena Stryjkówna (160 min)
22:40 Suma wszystkich strachów (The Sum of All Fears) - film sens. USA/Niemcy/Kanada 2002, reż. Phil Alden Robinson (145 min)
01:05 Ekstradycja II (1) - serial sens. Polska 1995

KINO POLSKA

07:30 Bolek i Lolek (6/13)
07:40 Reksio II - serial anim.
08:00 Przygody Myszki
08:25 Ranking Naj Polskiego Kina - serial dok. Polska 2024
09:05 Nibylandex - film krótkometrażowy Polska 2026
09:35 7 słów o przemijaniu
09:45 Komedia małżeńska - komedia Polska 1993
11:50 W pustyni i w puszczy - film przygodowy Polska 2001, reż. Gavin Hood
14:30 Potop, cz. 2 - film historyczny Polska 1974, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Daniel Olbrychski, Małgorzata Braunek, Tadeusz Łomnicki
17:35 Pogranicze w ogniu (5,6)
20:00 Och, Karol! - komedia Polska 1985, reż. Roman Załuski, wyk. Jan Piechociński, Dorota Kamińska, Marta Klubowicz, Danuta Kowalska
22:00 Jeszcze raz - komedia romant. Polska 2008, reż. Mariusz Malec, wyk. Danuta Stenka, Jan Frycz
23:55 Ach śpij kochanie - thriller Polska 2017, reż. Krzysztof Lang, wyk. Karolina Gruszka, Andrzej Chyra
02:05 Skazany na bluesa - film biograf. Polska 2005, reż. Jan Kidawa-Błoński, wyk. Tomasz Kot, Jolanta Fraszyńska

ALE KINO+

09:30 Problem - film krótkom. Polska 2020 (30 min)
10:00 Bestia III (5,6/6) - serial obycz. Kanada 2025
12:05 Karen Pirie II (1/3) - serial kryminalny
14:00 Terapia dla par (Bajo terapia) - komedio-dramat Hiszpania 2023, reż. Gerardo Herrero, wyk. Malena Alterio, Alexandra Jiménez, Fele Martínez (120 min)
16:00 Marzyłam o Afryce (I Dreamed of Africa) - dramat obyczajowy USA 2000, reż. Hugh Hudson (135 min)
18:15 Karen Pirie II (2) - serial krym. Wlk. Brytania 2025
20:10 Feralna noc (The Bag Man) - thriller USA/Bahama 2014, reż. David Grovic, wyk. Rebecca Da Costa (135 min)
22:25 Chief of Station - thriller USA/Wlk. Brytania/Węgry 2024, reż. Jesse V. Johnson, wyk. Aaron Eckhart (125 min)
00:30 Gorący temat (Bombshell) - film biograficzny USA 2019, reż. Jay Roach, wyk. Charlize Theron (120 min)

POLSAT FILM

08:30 Przyjaciółki XVII (11,12/12) - serial obycz.
10:25 Świat według Kiepskich (32,16,1,18,19,13) - serial kom.
14:50 Miłość na nowo - komediodramat USA 2023
17:00 Opancerzony - film sensacyjny USA 2009
18:50 Aniołki Charliego: zawrotna szybkość - kom. USA 2003, reż. Joseph McGinty Nichol
21:00 Dziedzictwo Bourne'a - film sens. USA/Japonia 2012
23:45 Ostatni Mohikanin - film przyg. USA 1992, reż. Michael Mann, wyk. Daniel Day-Lewis

FILMBOX+ ONE

08:05 Zagadki kryminalne panny Fisher (4/13)
09:15 Panna Scarlet i komisarz III (2/6) - serial krym.
10:20 Panna Marple V (1/4)
12:15 Hudson i Rex V
14:30 Poirot XIII (1/5)
16:40 Strażnik Teksasu (7,8/26) - serial sens. USA 1995
18:55 Poirot: Niewiarygodna kradzież (8/10) - serial krym.
20:00 Ze śmiercią jej do twarzy - komedia USA 1992
22:10 Hellboy - film fantasy USA 04, reż. Guillermo del Toro
00:50 Szczęki – zemsta - thriller USA/Bahama 1987

TVP KULTURA

08:35 Kolekcja (8) - mag.
09:00 Polskie drogi (2)
10:40 Boccaccio '70 - film obycz. Francja/Włochy 1962 (105 min)
12:25 Roman Opałka – czas artysty, czas sztuki
13:05 Boccaccio '70 - film obycz. Francja/Włochy 1962 (115 min)
15:00 Ewa Bem - koncert
16:10 Wydarzenie aktualne
16:40 Polskie drogi (3) - serial wojenny Polska 1976
18:25 Mistrzowie wideo - serial dokumentalny
18:55 Rawhide II (30) - western USA 1960
20:00 Samuraj (Le samouraï) - dramat krym. Francja/Włochy 1967, reż. Jean-Pierre Melville, wyk. Alain Delon (115 min)
21:55 Akta Sherlocka Holmesa (1) - serial krym. Wlk. Brytania 1991
23:00 Fisher King (The Fisher King) - komediodramat USA 1991, reż. Terry Gilliam, wyk. Robin Williams (150 min)
01:30 Parada atrakcji - film krótkom. Holandia/Belgia/Wlk. Brytania/Francja 2023 (15 min)

WARNER TV

08:35 Bajer z Bel-Air II (4,5/24)
09:35 Prawo Agaty V (11)
10:30 Pełniejsza chata IV
11:40 Teraz albo nigdy!
13:55 Bajer z Bel-Air II
15:50 Pełniejsza chata IV
18:15 Licencja na miłość - komedia romantyczna USA/Australia 2007
20:00 Szczęściarz - melodramat USA 2012
22:05 Zabójcza broń IV - komedia sens. USA 1998
00:40 Kryptonim U.N.C.L.E. - komedia sensacyjna USA/Wielka Brytania 2015

PARAMOUNT

07:30 Czarodziejki II (17,18/22)
09:25 Policyjna grupa pościgowa XIX - serial dok.
10:30 Krokodyl Dundee II - komedia Australia/USA 1988
13:00 Czarodziejki II
15:00 Pingwiny z Madagaskaru (7/26) - serial anim. USA 2009
15:30 Przyznaj się, Fletch - komedia krym. USA 2022
17:50 Dirty Dancing - film muzyczny USA 1987
20:00 Świat w ogniu - thriller USA/Wlk. Brytania/Portugalia/Kanada/Bułgaria 2019
22:30 Uśmiechnij się - thriller USA 2022, reż. Parker Finn

HBO

08:55 Eddie zwany Orłem - film biograficzny Wlk. Brytania/Niemcy/USA 2016 (105 min)
10:40 Christy - dramat obycz. Irlandia/Wlk. Brytania 2025 (95 min)
12:15 Na planie (35) - mag.
12:45 Mroczny Rycerz powstaje - film sensacyjny Wlk. Brytania/USA 2012 (160 min)
15:25 The Pitt II (6/15)
16:15 Spider-Man: Daleko od domu - film sensacyjny USA 2019, reż. Jon Watts (130 min)
18:25 Lista - komedia USA 2023, reż. Melissa Miller Costanzo, wyk. Halston Sage (95 min)
20:00 Birth/Rebirt - horror USA 2023, reż. Laura Moss, wyk. Marin Ireland, Judy Reyes (100 min)
21:40 Ludzkie dzieci - film s.f. USA/Wlk. Brytania/Japonia 2006, reż. Alfonso Cuarón (110 min)
23:30 Mortal Kombat - film s.f. USA/Aus. 2021, reż. Simon McQuoid (110 min)
01:20 Mortal Kombat II - film s.f. USA 2026, reż. Simon McQuoid (120 min)

CINEMAX

12:00 Śniadanie na Plutonie - komediodramat Irlandia/Wielka Brytania 2005
14:10 Życie i miłość - dramat obyczajowy Estonia 2024
16:15 Rzeka życia - dramat obyczajowy USA 1992
18:15 Całe szczęście - komedia romantyczna USA 2006
20:00 Jedenaste: Znaj sąsiada swego - komedia Niemcy 2021, reż. Daniel Brühl
21:35 Mad Max: Na drodze gniewu - film s.f. Aus./USA 2015
23:35 Liberator II - film sens. USA 1995, reż. Geoff Murphy

ROMANCE TV

08:30 Górski lekarz (1/7)
10:25 Statek marzeń - serial obycz. Niemcy 2022
12:25 Pulchna jak ja - komedia romantyczna Niemcy 2007
14:20 Inga Lindström: Róże na piasku - melodramat Niemcy/S 2021, reż. Marco Serafini
16:15 Dzikie fale – nic się nie ukryje (4/4) - serial obycz.
18:05 Górski lekarz (2/7)
20:00 Rejs ku szczęściu: Podróż poślubna do Zambii
22:00 Bachmannowie. Jak zawsze za późno? - kom. Niemcy 2024, reż. Miriam Bliese
23:55 Górski lekarz (2/8)

CANAL+ PREMIUM

09:40 Królowa chmur - komedia Polska 2003 (80 min)
11:00 Być kochaną - dramat obycz. Norwegia/Szwecja 2024 (100 min)
12:40 Długi weekend - film obycz. Polska 2004, reż. Robert Gliński (75 min)
13:55 Godzina zero (4/4)
14:40 Ekstremalne opady: niszczycielski żywioł
15:30 Battleship: Bitwa o Ziemię - film przyg. USA/Japonia 2012, reż. Peter Berg (130 min)
17:40 Niania w Nowym Jorku - komedia romantyczna USA 2007 (100 min)
19:20 Łapu-Capu (206)
19:25 Brat - dramat obycz. Polska 2025, reż. Maciej Sobieszczański (95 min)
21:00 The Walking Dead: Dead City III (5/8) - serial grozy USA 2026
21:50 Wolf Man - horror USA/Irlandia/Nowa Zelandia 2025 (105 min)
23:35 Bracia - dramat wojenny USA 2009, reż. Jim Sheridan (105 min)
01:20 Sprzątaczka - film sensacyjny Wlk. Brytania 2025 (100 min)

TVN FABUŁA

07:45 Detektywi
09:50 Prawo Agaty VI (10)
10:55 Lekarze III (4)
11:55 Zapukaj do moich drzwi
13:55 Prawo Agaty VI (9)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:05 Na Wspólnej (59,60)
17:10 Seriaale: Rozmowy (2)
17:55 Po pierwsze kino (1)
18:00 Cisza - film obycz. Polska 2010, reż. Sławomir Pstrong, Natalia Siekierska
20:00 Flash - film s.f. USA/Kan./Aus./Nowa Zelandia 2023
23:05 Zakonnica - horror USA 2018, reż. Corin Hardy

AMC

09:05 Wściekła pięść - film sens. Hongkong 1972
11:15 I tak, i nie - komedia Kanada 2004, reż. Kelly Makin
13:15 Błękitna laguna - film przygodowy USA 1980
15:25 I uderzył grom - film sens. USA/Czechy/Wlk. Brytania/Niemcy 2005
17:30 Legionista - film sensacyjny USA 1998
19:40 Star Trek: W nieznane - film s.f. USA/Chiny/Emiraty Arabskie/Kanada 2016
22:00 Anakonda IV: Krwawe ślady - film przyg. USA/Rum. 2009, reż. Don E. FauntLeRoy

eprasa.pl 45341d2020

AXN

08:10 Ostry dyżur IV (6/22)
09:10 Castle VI (4,5/23)
11:10 Rekrut IV (21,22/22)
13:10 Dowody zbrodni IV (8,9/24) - serial sens.
15:10 FBI IV (3,4/21)
17:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas VI (24,1/24)
19:05 Castle VI (6,7/23) - serial krym. USA 2013
21:05 Zabójca - film sensacyjny USA/Kanada 2007
23:10 Uprowadzona III - film sens. USA/Hiszpania/F 2014
01:25 Castle VI (6/23)

EPIC DRAMA

08:35 Detektyw Murdoch XVIII
09:30 Wszystkie stworzenia duże i małe VI (5/6)
10:30 Lekarze na start
12:00 Zatraceni w miłości
13:05 Morderstwo w małym mieście II (8) - serial krym.
14:00 Agenci NCIS XVI (9/24)
14:55 Panna Marple II (2/4)
16:55 Poirot IX (1/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2003
19:00 Agenci NCIS XVI (10/24)
19:55 Poirot V (4/8)
21:00 Marlow: klub zbrodni II
22:00 Morderstwo w małym mieście (7/8) - serial krym.
22:55 Poirot V (4/8)

TVN STYLE

07:45 Dzień dobry wakacje (63) - mag. Polska 2026
11:25 Ugotowani (13, 1)
13:30 Kuchenne rewolucje (11, 3) - reality show Polska 25
15:35 Zgłoś remont (4)
16:35 Pary młode ponad miarę II (6) - serial dok.
17:40 Kuchenne rewolucje (12, 13, 10) - reality show
20:50 Bitwa o gości (4) - reality show Polska 2025
21:50 Jestem z Polski IX (6,12/15) - serial dok.
23:50 Mroczne sekrety małżeńskie VII - serial dok.

TVN TURBO

08:20 Nic do zgłoszenia III
09:20 Samochód marzeń (3) - mag. motoryzacyjny
10:15 Ciężarówką przez Stany V (4/9) - serial dok.
11:15 101 napraw (4, 5)
12:15 Jeździć, obserwować III
13:00 Mobilni mechanicy (7, 8)
14:30 Zawodowi handlarze (9, 10) - mag. motoryzacyjny
16:00 Wojny samochodowe
18:00 Raport Turbo (5055)
18:15 Z drugiej ręki (8, 9, 10)
20:30 Jeździć, obserwować V (5,6/16) - serial dok. Polska 25
22:00 Raport Turbo (5055)
22:15 Wojny samochodowe

BBC FIRST

08:40 Lewis (2/6)
09:40 Ojciec Brown III (12/15)
10:40 Śmierć pod palmami VII
11:50 Z pamiętnika położnej
12:55 Tajemnice Majorki
15:00 Ojciec Brown XI (4/10)
16:00 Lewis (2/6)
17:00 My Life is Murder II
18:00 Morderstwa w Midsomer XVI (5/5) - serial krym.
19:55 Śmierć pod palmami VII
21:00 Po powodzi (2/6)
22:00 W cieniu podejrzeń (3/8)
23:05 Annika II (3/6)
00:10 Tajemnice Majorki

FX

08:00 Kości XI (5/22)
09:00 SkyMed III (6/9)
10:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami IV (14,15/25)
11:55 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VII (17,18/22)
13:45 Agenci NCIS IX (19,20/24) - serial krym.
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Miami IV (16,17/25)
17:25 Z Archiwum X IV (8,9/24)
19:15 Agenci NCIS: Sydney III
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VII (19,20/22)
22:00 Air Force One - film sens. USA/Niemcy 1997
00:30 Z Archiwum X IV (9/24)

HGTV

08:00 Poszukiwacze domów: Australia (17,18) - serial dok.
09:00 Remontujemy dom na plaży VIII - serial dok.
09:55 Letnia chata na lata 12R
11:55 Usterka XI (8)
13:05 Rajska posiadłość Pameli Anderson (1, 2) - real tv
15:05 Mieszkanie na miarę
17:05 Polowanie na ogród VIII
18:20 Weekendowa metamorfoza (2, 3) - reality show
20:10 Będzie pięknie (8/8) - serial dok. Polska 2025
21:10 Zgłoś remont (2)
22:05 House Hunters

BBC LIFESTYLE

11:30 Klasa pierwsza czy ekonomiczna? - film dok.
12:30 Najdroższe brytyjskie domy III - serial dok.
13:30 Mistrzowie szycia (4)
14:40 Wielkie brytyjskie wypieki (9) - pr. rozrywkowy
15:45 Zapraszam do stołu: profesjonaliści (7, 8)
17:45 Klasa pierwsza czy ekonomiczna? - film dok.
18:45 Mistrzowie szycia (5)
19:50 Wielkie brytyjskie wypieki (10) - pr. rozrywkowy
21:00 Miłosne przekręty
22:00 Bad Boyfriends (3, 4)
00:35 Ratunek dla skóry

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół XII (8/16)
08:55 Przyjaciele VI
11:55 Teoria wielkiego podrywu
14:30 Dwóch i pół XII
16:30 Przyjaciele VI (24,25,1,2,3,4/25) - serial kom.
19:30 Teoria wielkiego podrywu IV - serial kom.
22:00 The Office PL II (4,5) - serial kom. Polska 2022
23:05 Comedy Club (13, 14)
00:05 Miasteczko South Park VII (5,6/15) - serial anim. dla dorosłych USA 2003
01:00 Pracoholicy II (9/10)

TVP SERIALE

08:35 Komisarz Alex V (8)
09:30 Rodzinka.pl VI (10/26)
10:05 Klan - telenowela
10:35 Ranczo (8,9/13)
12:30 Komisarz Alex V (9)
13:25 Ojciec Mateusz 33 (2,3)
15:25 Komisarz Alex V (10)
16:15 Na sygnale - serial obycz.
17:25 Ranczo (10,11/13)
19:30 Ojciec Mateusz 33 (4)
20:25 Komisarz Alex XXV (12) - serial krym. Polska 2026
21:30 Ranczo (12,13/13) - serial kom. Polska 2006
23:30 Ojciec Mateusz 33 (5)
00:30 Zwerbowana miłość - film sens. Polska 2010

CANAL+ KUCHNIA

10:40 U sąsiadów w kuchni XI
11:50 Top Chef (1)
12:50 Poza utartym szlakiem
14:45 U sąsiadów w kuchni XIII
15:50 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (7) - mag.
16:10 Jakubiak rozgryza Polskę (7) - mag. kulinarny
16:40 Jamie Oliver (1, 5) - mag. kulinarny Wlk. Brytania 2024
18:30 Azjatycka kuchnia Evy Pau (2, 3) - mag. kulinarny
19:25 Gotuj taniej z Jamiem (6)
20:15 Kulinarne szlaki
23:40 Bitwa na smaki (10)
00:15 David w Europie (1)

CANAL+ DOMO

09:00 Rośliny Karoliny (7, 8)
10:00 Gardeners' World (9)
11:10 Ucieczka na wieś XXII
12:05 Wielkie projekty X (11)
13:05 Pogromcy bałaganu (9)
14:00 Cudotwórcy – pod presją - serial dok. USA 2026
14:55 Liczy się miejsce (15)
15:50 Daleko od miasta XVI
16:50 Gardeners' World (12)
18:00 Ucieczka na wieś XXII
18:55 Wielkie projekty
20:00 Daleko od miasta XII (6)
21:00 Cudotwórcy – pod presją (9) - serial dok. USA 2026
21:55 Wielkie projekty XI
23:00 Domy na krańcu świata

PLANETE+

13:45 Najpiękniejsze rzeki świata II (10/10) - serial dok.
14:45 Wiatr. Niewidzialna siła
15:50 Niezwykłe podróże koleją XIV (3/5) - serial dok.
16:55 Świat z góry (5,6/14)
18:00 Dokąd dzisiaj? IV
18:40 Jak oligarchowie korumpują Zachód (3)
19:45 My, budowniczowie nowej Czechosłowacji
20:50 Oceń tego sprzedawcę. Terror pięciu gwiazdek
22:00 Premiera: Ekskluzywna szkoła dla lokajów - serial dok.

DISCOVERY CHANNEL

09:00 Parker na złotym szlaku IV (4/9) - serial dok.
10:00 Gorączka złota XVI
12:00 Przemytnicy: na morzu
13:00 Wyzwanie: przetrwanie
14:00 Nagi instynkt przetrwania – 21 dni samotności (3/8)
15:00 Złomowisko PL VIII
16:00 Łowcy opali VIII (14)
17:00 Kroniki policyjne: Szwecja - serial dok.
18:00 Polscy truckersi III
19:00 Nagi instynkt przetrwania VI (16/17) - serial dok.
21:00 Zawodowcy - serial dok.
22:00 Najniebezpieczniejszy zawód świata XXII (6)

TVP HISTORIA

09:30 Triest – miasto o wielu przydomkach - film dok.
10:25 Podróże z Agatą Christie i Sir Davidem Suchetem (5)
11:25 Wszystkie kolory świata
12:30 Odkryć tajemnicę VII
13:25 Amerigo Vespucci
14:30 Janosik (12,13/13)
16:20 Sensacje XX wieku
17:45 Budowniczowie świata
18:05 1920. Wojna i miłość
18:55 Wszystkie kolory świata
20:00 Powstanie warszawskie
21:30 Historia w postaciach zapisana - serial dok.
23:30 Sensacje XX wieku

HISTORY

12:10 Gwiazdy lombardu XXV
13:05 Starożytni kosmici XVI
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata (12/26)
14:50 Największe tajemnice świata VI (18/20) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
16:15 Jak to wyjaśnić IV (7/20)
17:10 II wojna światowa na Pacyfiku (1) - serial dok.
18:10 Największe tajemnice świata VI (5/20) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XVI
21:00 Wojownicy wszech czasów (8) - serial dok. USA 2026
22:00 Starożytni kosmici XVII
23:00 Jak to wyjaśnić IV

NATIONAL GEOGRAPHIC

11:00 Plemienna szkoła przetrwania: Andy - serial dok.
12:00 Człowiek kontra żywioł
15:00 Katastrofa w przestworzach XXI (6/10) - serial dok.
16:00 Ukryte pod miastami (9)
17:00 Tajemnicze wyspy
17:55 Otchłań: powstanie i upadek nazizmu (4,5/10)
20:05 Katastrofa w przestworzach XXIV (5/10) - serial dok.
21:00 Premiera: 9/11: zjednoczeni: 10:15, 11 września – 07:45, 12 września (3)
22:00 Tajne pliki bin Ladena

FOCUS TV

08:00 Było sobie życie
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici VIII
10:00 Gwiazdy lombardu XXIII
12:00 Tajemnice II wojny światowej - serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii
14:00 Kroniki Hitlera (9/13)
15:00 Truckersi przez Australię IX (7/13) - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka
18:00 Rolnicy. Podlasie V
20:00 Kosmos – niewyjaśnione tajemnice starożytności
21:00 Koloseum (6/8)
22:00 Naziści: ściśle tajna nauka (7,8/8) - serial dok.

BBC EARTH

11:25 Zabójcza pogoda V
12:30 Missisippi z Nickiem Knowlesem - serial dok.
13:30 Najwspanialsze rzeki świata: Missisipi (3/3)
14:35 W okowach mrozu VII
16:40 Sekretne życie ogrodu
17:40 Najwspanialsze rzeki świata: Missisipi (3/3)
18:45 Missisippi z Nickiem Knowlesem - serial dok.
19:45 Wietnamskie przygody Billa Baileya (6/6) - serial dok.
20:55 W okowach mrozu VII
22:55 Brutalna planeta
23:50 Zabójcza pogoda V

POLSAT VIASAT HISTORY

08:55 Wojna światowa: 1914-1945 (5/8) - serial dok.
09:55 Podziemna armia
10:55 Faszyści i masoni (1)
12:00 Starożytna apokalipsa
15:15 Wezuwiusz: historia zaginionych zwojów
16:25 Wojna światowa: 1914-1945 (6/8) - serial dok.
17:35 Podziemna armia
18:35 Majowie: wojna pięciu królestw (4) - serial dok.
19:45 Wezuwiusz: historia zaginionych zwojów - film dok.
20:55 Hitler i jego władza (3/3)
22:05 Próby zamachów na królową Wiktorię - film dok.

eprasa.pl 45341d2020

SOBOTA 29.08

Od A do Z

BEZ LITOŚCI ★★★
film sens., USA 2014, reż. Antoine Fuqua, wyk. Denzel Washington, Marton Csokas, Chloë Moretz
23:00 | polsat
Kinowy remake kultowego (w Stanach) serialu: były agent specjalny na emeryturze postanawia pomóc dziewczynie prześladowanej przez rosyjską mafię, co – oczywiście – niesie określone konsekwencje.

DZIEŃ ŚWIRA ★★★★
komediodramat, Polska 2002, reż. Marek Koterski, wyk. Marek Kondrat, Janina Traczykówna, Andrzej Grabowski
23:00 | stopklatka
Grand Prix w Gdyni: Marek Kondrat (owacja!) jako uosobienie kompleksów polskiego inteligenta niepotrafiącego odnaleźć się na przełomie tysiącleci: celna, jakkolwiek gorzka wizja Marka Koterskiego.

FARINELLI, OSTATNI KASTRAT ★★★★
dramat historyczny, Francja/Belgia/Włochy 1994, reż. Gérard Corbiau, wyk. Stefano Dionisi, Enrico Lo Verso, Elsa Zylberstein
22:55 | tvp kultura
Urzekająca kostiumem i pięknem ludzkiego głosu historia wielkiego włoskiego śpiewaka i jego brata – miernoty, który pławi się w blasku cudzej sławy.

JASON BOURNE ★★★
film sens., USA/Chiny/Hiszpania/Japonia/Islandia/Niemcy/Włochy 2016, reż. Paul Greengrass, wyk. Matt Damon, Tommy Lee Jones, Alicia Vikander
22:40 | cinemax
Powrót do zamkniętego już cyklu: były tajny agent CIA do zadań specjalnych odkrywa kolejne stopnie uwikłania w coraz bardziej przerażające – nielegalne – działania agendy rządu USA. Na ekranie oczywiście Matt Damon.

KILL BILL II ★★★★
film sens., USA 2004, reż. Quentin Tarantino, wyk. Uma Thurman, David Carradine, Michael Madsen
23:15 | tvp 1
Quentin Tarantino powraca: niedoszła panna młoda, zawodowa morderczyni, budzi się ze śpiączki i postanawia zemścić się na człowieku, który nie dopuścił do jej ślubu – swoim szefie. Majstersztyk.

Pojedynek

21:00 | canal+ premium
★★★

· FOT. JAROSŁAW SOSINSKI / MONOLITH FILMS

Odpowiedź na „Katyń" Andrzeja Wajdy: polski oficer, w cywilu pianista, w sowieckiej niewoli mierzy się z doświadczonym funkcjonariuszem NKWD – jego przegrana pogrąży pozostałych polskich jeńców.

MYZ

DRAMAT WOJENNY POLSKA-IRLANDIA-CYPR-UKRAINA 2025
REŻ. ŁUKASZ PALKOWSKI. WYK. AIDAN GILLEN, JULIA PIETRUCHA, JAKUB GIERSZAŁ, BOGUSŁAW LINDA, TOMASZ KOT

KUCHENNA REWOLUCJA ★★★
komedia, USA 2023, reż. Joseph Schuman, Austin Stark, wyk. Fisher Stevens, Billy Magnussen, Sarah Gadon
20:00 | tvp kultura
W trakcie epidemii grypy „Hiszpanki", bogaty Amerykanin zatrudnia nowego kucharza, który okazuje się sprytnym oszustem gotowym do podjęcia gry ze swoim pracodawcą, prowadzącej do konfliktu klasowego.

LIBERATOR ★★★
film sens., USA/Francja 1992, reż. Andrew Davis, wyk. Steven Seagal, Tommy Lee Jones, Gary Busey
20:00 | tv puls
Steven Seagal jako kucharz na amerykańskim pancerniku, który przerabia terrorystów na mielone. Bez ironii – klasyk kina akcji. Były czasy, kiedy Seagala uważano za następcę Slya i Arnolda.

MISSION: IMPOSSIBLE – ROGUE NATION ★★★
film sens., USA 2015, reż. Christopher McQuarrie, wyk. Tom Cruise, Jeremy Renner, Simon Pegg
21:55 | tvn 7
Po rozwiązaniu swej agencji Ethan Hunt odnotowuje wzmożoną aktywność Syndykatu – organizacji byłych agentów, dążących do przejęcia władzy. Powstrzymać ją może tylko zespół Hunta. Plus cały sztafaż cyklu.

NIEMOŻLIWE ★★★★
film katas., USA/Hiszpania/Tajlandia 2012, reż. J.A. Bayona, wyk. Naomi Watts, Ewan McGregor, Tom Holland
19:10 | canal+ premium
Mistrz horroru J.A. Bayona z rozmachem i międzynarodową obsadą o słynnym tsunami, które w Boże Narodzenie 2004 r. uderzyło w plaże Tajlandii. Niezwykle sugestywne plus poruszająca kreacja Naomi Watts.

PEWNEGO RAZU... W HOLLYWOOD ★★★★
komediodramat, USA/Wlk. Brytania/Chiny 2019, reż. Quentin Tarantino, wyk. Leonardo DiCaprio, Brad Pitt, Margot Robbie
20:00 | cinemax
Quentin Tarantino o Hollywood schyłku lat 60.: gwiazdor tv (Leonardo DiCaprio) i jego dubler (Oscar dla Brada Pitta) chcą zatrzymać proces przemijania, wybierając sposób zgodny z logiką tamtego kina.

SALA SAMOBÓJCÓW. HEJTER ★★★★
thriller, Polska 2020, reż. Jan Komasa, wyk. Maciej Musiałowski, Agata Kulesza, Danuta Stenka
20:00 | kino polska
Rekompensując życiowe (zawinione przez siebie) niepowodzenia, młodzieniec aranżuje hejterską nagonkę na znanego polityka i – doprowadzając swoje dzieło do tragicznego finału – nieźle na tym wychodzi.

SPIDER-MAN: BEZ DROGI DO DOMU ★★★
film s.f., USA 2021, reż. Jon Watts, wyk. Tom Holland, Zendaya, Benedict Cumberbatch
20:00 | hbo
Ujawnienie tożsamości Spider-Mana zamienia jego życie, podobnie jak i życie Petera Parkera w koszmar. Pomoc dr. Strange'a okazuje się nieskuteczna: na drodze Parkera stają wszystkie bestie świata.

W TRÓJKĄCIE ★★★★
komedia, Szwecja/Niemcy/Francja/Wlk. Brytania 2022, reż. Ruben Östlund, wyk. Harris Dickinson, Charlbi Dean Kriek, Dolly De Leon
22:25 | ale kino+ hd
Złota Palma z Cannes: gdy rejs bogaczy i celebrytów kończy się katastrofą u wybrzeży rzekomo bezludnej wyspy, ludzie, którym przyszło przejąć rząd dusz, nie są zainteresowani ratowaniem pozostałych.

ZAGINIONA DZIEWCZYNA ★★★★
thriller, USA 2014, reż. David Fincher, wyk. Ben Affleck, Rosamund Pike, Neil Patrick Harris
20:00 | stopklatka
David Fincher czyta powieść Gillian Flynn: w piątą rocznicę ślubu znika młoda żona, a sąsiedzi i otoczenie natychmiast wydają wyrok na jej męża pisarza - jest mordercą. Czyżby mieli rację? Błyskotliwe.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl 45341d2020

SOBOTA 29.08

TVP1

05:20 Film dokumentalny
06:20 Balans bieli (138)
07:00 Msza święta
07:40 Rok w ogrodzie (1180)
08:05 Rok w ogrodzie extra
08:20 Pełnosprawni
08:55 Ranczo X (4/13)
09:50 Komisarz Alex XXIV (10)
10:50 Ojciec Mateusz XIX (8)
11:45 Skrzydła i sieci. Niezwykły taniec w powietrzu
12:50 Rio Lobo - western USA/Meksyk 1970, reż. Howard Hawks (115 min)
14:45 Dobre strony (11)
15:10 Okrasa łamie przepisy
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:35 Rolnik szuka żony (12) - reality show Polska 2025
18:40 Jaka to melodia? (5873)
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:25 **Gra z Cieniem** (12) - serial krym. Polska 24, wyk. Natalia Rybicka
21:20 **Paranoja (Paranoia)** ★★ - thriller USA/Indie/Francja 2013, reż. Robert Luketic, wyk. Liam Hemsworth (115 min)
23:15 **Kill Bill II** - film sens. ★★★★ USA 2004, reż. Quentin Tarantino, wyk. Uma Thurman, David Carradine (145 min)
01:40 **Kobieta sukcesu** ★★ - dramat obyczajowy Polska 2018 (115 min)

TVP2

05:15 Barwy szczęścia
06:25 M jak miłość
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7660) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7660) - mag. Polska 2026
11:20 Górna półka smaku (1)
11:55 Zmiennicy (14)
13:05 Panna młoda
14:00 Familiada (3029) - teleturniej Polska 2025
14:35 Koło fortuny (2086) - teleturniej Polska 2025
15:15 Szansa na sukces. Opole 2026 (7) - show
16:20 Na dobre i na złe - serial obycz. Polska 2026
17:15 Panna młoda
18:10 Va banque (1053)
18:40 Słowo na niedzielę (1178) - program religijny
18:50 Rodzinka.pl XVIII (10,11) - serial kom. Polska 2026

20:00 **Lato z Radiem i Telewizją Polską** - koncert Polska 2026
22:10 **Gabi Drzewiecka zaprasza** (12)
23:10 **Miłość, ślub i inne nieszczęścia (Love, Weddings & Other Disasters)** ★★ - komedia romantyczna USA 2020 (105 min)
00:55 **Fatalna namiętność (Red Corner)** ★★★ - thriller USA 1997, reż. Jon Avnet, wyk. Richard Gere (130 min)

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień (2355) - mag. informacyjny
08:00 Halo tu Polsat (3114)
11:25 Hotel Transylwania - film anim. USA 2012, reż. Genndy Tartakovsky
13:10 Robin Hood, książę złodziei (Robin Hood: Prince of Thieves) - film przyg. USA 1991, reż. Kevin Reynolds, wyk. Kevin Costner, Morgan Freeman, Mary Elizabeth Mastrantonio (200 min)
16:30 Inna kobieta (The Other Woman) - komedia romantyczna USA 2014, reż. Nick Cassavetes, wyk. Cameron Diaz, Leslie Mann (140 min)
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Prezydenci i premierzy (465) - program publicyst.

20:00 **Festiwal Magiczne Zakończenie Wakacji** (4, 5, 6) - program rozrywkowy Polska 2026
23:00 **Bez litości (The Equalizer)** ★★★ - film sens. USA 2014, reż. Antoine Fuqua, wyk. Denzel Washington, Marton Csokas (170 min)
01:50 **Szybcy i wściekli: Tokio Drift (The Fast and the Furious: Tokyo Drift)** ★★ - film sens. USA/Niemcy/Japonia 2006 (140 min)

TVN

05:40 Uwaga! (8075) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (56/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Zajazd „Dwa Koguty", Przędzel XXVII (2) - reality show
07:45 Dzień Dobry TVN (5759) - magazyn Polska 2026
11:25 Dobrze zrobione w domu (2) - mag. Polska 2026
11:30 Niezwykłe Stany Prokopa IV (8/11) - serial dok.
12:05 Przygoda na Alasce (Alaska) - film przyg. USA 1996, reż. Fraser C. Heston, wyk. Thora Birch, Dirk Benedict, Ben Cardinal (145 min)
14:25 Green Lantern - film s.f. USA 2011, reż. Martin Campbell (155 min)
17:00 Piłka nożna: Mecz Gwiazd (na żywo)
19:00 Fakty, sport, pogoda

19:45 **The Floor. VIP Challenge** - teleturniej
20:55 **Hotel Paradise** (1) - real tv Polska 2026
21:50 **Kac Vegas III (The Hangover Part III)** ★★ - komedia USA 2013, reż. Todd Phillips, wyk. Bradley Cooper, Zach Galifianakis (130 min)
00:00 **Na skraju jutra (Edge of Tomorrow)** ★★★ - film s.f. USA 2014, reż. Doug Liman, wyk. Tom Cruise (145 min)
02:25 **Uwaga!** (7735)

TV PULS

06:00 Kobra – oddział specjalny XXIV (14,15,12/18) - serial sens. Niemcy 2019
09:00 Taki jest świat (34)
09:25 Boso przez świat: Słoń domowy (78) - cykl reportaży
10:00 Lombard. Życie pod zastaw XII (54,55,56,57,58) - serial obycz. Polska 2023, wyk. Zbigniew Buczkowski, Henryk Gołębiewski, Michał Chorosiński. 19-letni Mieszko ma nadopiekuńczą matkę, która kontroluje każdy jego krok. Gdy kobieta zabrania mu iść na lodowisko, chłopak łamie zakaz i wraz ze swoją dziewczyną udaje się na ślizgawkę, gdzie dochodzi do wypadku.
20:00 **Liberator (Under Siege)** ★★★ - film sens. USA/Francja 1992, reż. Andrew Davis, wyk. Steven Seagal, Tommy Lee Jones (125 min)
22:05 **Strefa wroga (Land of Bad)** ★★★ - film sensacyjny USA/Australia 2024, reż. William Eubank (135 min)
00:20 **Krwawa pogoń (Hounds of War)** ★★ - film sens. USA/Malta 2024, reż. Isaac Florentine (120 min)

TVN7

06:55 New Looney Tunes III - serial anim. USA 2019
07:25 Piotruś Pan i Alicja w Krainie Czarów - film przyg. Wlk. Brytania/USA 2020
09:20 Ukryta prawda
11:25 Mówię Wam (2) - mag.
12:50 Ukryta prawda (46,47/60) - serial fab.-dok.
15:00 Szpital św. Anny (23,24/50) - serial obycz. Polska 2025, wyk. Joanna Liszowska, Klaudia Koścista
17:10 Detektywi (15/56)
18:10 Fantastyczne zwierzęta i jak je znaleźć (Fantastic Beasts and Where to Find Them) - film przyg. Wlk. Bryt./USA/Kan. 2016 (165 min)
20:55 **Hotel Paradise**
21:55 **Mission: Impossible – Rogue Nation (Mission Impossible: Rogue Nation)** ★★★ - film sens. USA 2015, reż. Christopher McQuarrie, wyk. Tom Cruise, Jeremy Renner (170 min)
00:45 **Podwójne ryzyko (Double Jeopardy)** ★★ - thriller USA/Niemcy/Kanada 1999, reż. Bruce Beresford (130 min)
02:55 **Miasta, w których straszy II** - serial dok.

MEZZO

10:20 Intermezzo
10:45 Ludwig van Beethoven: Fidelio - opera Holandia 2024
13:30 Samara Joy na Międzynarodowym Festiwalu Jazzowym w Montrealu
14:20 Jazz w Vienne: Trombone Shorty - koncert
15:20 Maria João Pires i Renaud Capuçon w Gstaad
16:30 Intermezzo
17:00 Międzynarodowy Konkurs Muzyczny w Genewie 2025, kategoria altówka: finał z orkiestrą - muzyka klasyczna
19:00 Koncert z okazji 25-lecia Mezzo - muzyka klas.
20:30 Richard Wagner: Götterdämmerung - opera Szwajc. 2024, reż. Michael Beyer
01:05 Królewska Orkiestra Filharmonii w Liège, Gergely Madaras, Denis Kozhukhin

PULS 2

08:15 Dzielny kogut Maniek - film anim. Meksyk/USA 2015
10:10 Ekipa z dżungli. Misja ratunkowa - film anim. Francja 2023, reż. Laurent Bru, Yannick Moulin, Benoît Somville
12:00 Boso przez świat
13:45 Gwiazdy Mazurskiej Nocy Kabaretowej (10, 11)
15:40 Hudson Hawk - komedia sensacyjna USA 1991
17:45 Roszpunka - film fantasy Niemcy 2009
19:00 Kumba - film anim. RPA 2013, reż. Anthony Silverston
20:30 Hot Chick (Gorąca laska) - komedia USA 02, reż. Tom Brady, wyk. Rob Schneider
22:35 Zielona strefa (Green Zone) - film sens. Wlk. Brytania/Francja/Hiszpania/USA 2010, reż. Paul Greengrass
01:00 Wstydliwe choroby VI

TV4

07:00 Galileo - pr. popularn.
09:05 #JesteśmyDlaDzieci (342) - mag. Polska 2026
09:30 Galileo
11:35 Mini Galileo
12:15 Spider–Man III - film akcji USA 2007, reż. Sam Raimi, wyk. Tobey Maguire
15:00 Policjantki i policjanci XXIV (51,52,53,54,55/65) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Mariusz Węgłowski, Paweł Kowalczyk, Wojciech Sikora
20:00 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (49,50,51,52) - serial krym. Polska 2026, wyk. Jerzy Zelnik, Artur Dziurman, Aleksandra Galczynska, Maria Wieczorek, Rafał Cieluch
00:05 Gwiazdy kabaretu (57, 56) - kabaret i satyra
02:05 STOP Drogówka (361) - mag. policyjny Polska 2025

METRO

07:05 Gorączka złota XII (8/24) - serial dok. USA 2021
08:00 Klan z Alaski II
10:00 Złomowisko PL III (7) - serial dok. Polska 2016
13:00 Strażacy 24h - serial dokumentalny Polska 2020
14:05 Makłowicz w drodze (5)
14:40 Farma Clarksona (5/8)
15:50 Jestem z Polski III (3,4/6) - serial dok.
17:50 Kryminalni VII (4,3/13) - serial krym. Polska 2007, wyk. Marek Włodarczyk
20:00 Całe szczęście - komedia Polska 2019, reż. Tomasz Konecki, wyk. Roma Gąsiorowska, Piotr Adamczyk
22:10 Gliniarz z Beverly Hills III - komedia sensacyjna USA 1994, reż. John Landis
00:15 Zbrodnie z pierwszych stron gazet V (2/12)

eprasa.pl 45341d2020

SOBOTA 29.08

STOPKLATKA

08:00 **Komisarz Rex VI** (2,3/10) - serial sensacyjny A/Niemcy 2001
10:00 **Hudson i Rex III** (16,1/16) - serial krym.
12:00 **Kryminalne zagadki Mazur** (1) - serial krym.
14:00 ** **Duszek w zamku wiedźmy (Hui Buh und das Hexenschloss)** - komedia Niemcy 2022, reż. Sebastian Niemann, wyk. Christoph Maria Herbst (115 min)
15:55 ** **Tata i małolata (My Father the Hero)** - komedia Francja/USA 1994 (110 min)
17:45 ** **Lot Feniksa (Flight of the Phoenix)** - film sens. USA 2004 (135 min)
20:00 **** **Zaginiona dziewczyna (Gone Girl)** - thriller USA 2014, reż. David Fincher, wyk. Ben Affleck, Rosamund Pike, Tyler Perry (180 min)
23:00 **Dzień świra** - komediodramat Polska 2002, reż. Marek Koterski, wyk. Marek Kondrat (120 min)
01:00 ** **Anatomia strachu (Trespass)** - thriller USA/Bułgaria 11, reż. Joel Schumacher (120 min)

KINO POLSKA

07:40 Polska Kronika Filmowa 8A/72 - reportaż Polska 1972
07:50 Polska Kronika Filmowa 40A/73 - reportaż Polska 1973
08:15 Podróże kapitana Klipera (5,6) - serial anim.
08:35 Bolek i Lolek (9,10/13)
08:55 Noce i dnie (1) - dramat obycz. Polska 1975, reż. Jerzy Antczak, wyk. Jerzy Bińczycki
10:55 Ranking Naj Polskiego Kina - serial dok. Polska 2024
11:40 Skradziona kolekcja - komedia kryminalna Polska 1979, reż. Jan Batory
13:35 Nie ma róży bez ognia - komedia Polska 1974, reż. Stanisław Bareja
15:40 Hallo Szpicbródka, czyli ostatni występ króla kasiarzy - komedia muzyczna Polska 1978, reż. Janusz Rzeszewski, Mieczysław Jahoda
17:50 Piłsudski - film biograficzny Polska 2019, reż. Michał Rosa, wyk. Borys Szyc
20:00 Sala samobójców. Hejter - thriller Polska 2020, reż. Jan Komasa, wyk. Maciej Musiałowski, Agata Kulesza
22:55 Pokaż, kotku, co masz w środku - komedia Polska 2011, reż. Sławomir Kryński
00:55 Kingsajz - komedia PL 1988, reż. Juliusz Machulski, wyk. Jacek Chmielnik

ALE KINO+

10:10 **Glenn Close. Sztuka transformacji** - film dok. Francja 2025
11:25 **Tatami** - film sens. **** USA/Wlk. Brytania/Izrael/Gruzja 2023, reż. Zar Amir Ebrahimi, Guy Nattiv (130 min)
13:35 **W sieci wojny (Fog of War)** - thriller USA 2025, reż. Michael Day (125 min)
15:40 ** **Nora Roberts – Księżyc nad Karoliną (Carolina Moon)** - thriller USA/Niemcy/Kanada 2006 (125 min)
17:45 **Michael Clayton** - dramat krym. USA 2007, reż. Tony Gilroy, wyk. George Clooney, Tom Wilkinson (145 min)
20:10 **Czarna rzeka (Fleuve noir)** - dramat krym. Francja/Belgia 2018, reż. Erick Zonca, wyk. Vincent Cassel (135 min)
22:25 **W trójkącie (Triangle of Sadness)** - komedia Szwecja/Niemcy/Francja/Wlk. Bryt. 2022, reż. Ruben Östlund, wyk. Harris Dickinson (170 min)
01:15 **Sharon Stone. Instynkt przetrwania** - film dokumentalny

POLSAT FILM

08:10 Był sobie człowiek
09:50 Skubani - film animowany USA 2013
11:45 Kopciuszek - musical USA/Wlk. Brytania 2021
14:00 Jeszcze większe dzieci - komedia USA 2013
16:05 Jak wytresować smoka II - film anim. USA/Indie 2014
18:20 Szybcy i wściekli: Hobbs i Shaw - film sens. USA 2019
21:00 Battleship: Bitwa o Ziemię - film przyg. USA/Japonia 2012, reż. Peter Berg
23:45 Captain Fantastic - komediodramat USA 2016

FILMBOX+ ONE

08:00 Strażnik Teksasu (1,2,3/26) - serial sens.
11:00 Nad Niemnem, cz. 1 - film obycz. Polska 1986
12:45 Znachor - melodramat PL 1981, reż. Jerzy Hoffman
15:35 Tootsie - kom. USA 1982
17:55 Ze śmiercią jej do twarzy - komedia USA 1992
20:00 Uprowadzona - thriller USA/Francja 2008, reż. Pierre Morel, wyk. Liam Neeson
22:00 Uprowadzona II - film sens. Francja 2012, reż. Olivier Megaton, wyk. Liam Neeson
23:55 Przekręt - kom. krym. Wlk. Brytania/USA 2000

TVP KULTURA

08:00 **Uśmiech** - film anim. Polska 1965 (5 min)
08:05 **Fair play** - film anim. Polska 1971 (20 min)
08:25 **Szukając cudów** ** - dramat obyczajowy Wlk. Brytania/Australia 2020 (95 min)
10:00 **Kosmos 1999 II** (1/24)
11:05 **Cannes od kulis**
12:40 **Lunana. Szkoła na końcu świata (Lunana)** **** - film przyg. Bhutan/Chiny 2019 (125 min)
14:45 **Alternatywy 4** (2/9)
15:50 **Świat Leszka Płażewskiego**
16:15 **Boccaccio '70** - film *** obyczajowy Francja/Włochy 1962, wyk. Marisa Solinas (205 min)
20:00 **Kuchenna rewolucja (Coup!)** *** - komedia USA 2023, reż. Joseph Schuman, Austin Stark (110 min)
21:50 **Muzyka na dobry wieczór** (15)
22:55 **Farinelli, ostatni kastrat (Farinelli, il castrato)** **** - dramat historyczny F/Belgia/Włochy 1994 (120 min)
00:55 **Świat Leszka Płażewskiego**

WARNER TV

11:10 Bliźniaczki na boisku - komedia USA 1999
12:50 Raport Pelikana - thriller USA 1993
15:45 Licencja na miłość - komedia romantyczna USA/Australia 2007, reż. Ken Kwapis
17:25 Dziewczyna na pożegnanie - kom. romant. USA 77
19:40 Facet z ogłoszenia - komedia romantyczna USA 2005, reż. Gary David Goldberg
21:35 Batman i Robin - film fantasy USA/Wlk. Bryt. 1997
00:00 Hannibal (3,4/13) - serial grozy USA 2013

PARAMOUNT

08:45 Co wiecie o swoich dziadkach - komedia USA 2017
10:55 Wredne dziewczyny - komedia USA/Kanada 2004
13:00 BFG: Bardzo fajny gigant - film fantasy USA/Indie/Wlk. Brytania 2016, reż. Steven Spielberg, wyk. Mark Rylance
15:30 Wojownicze żółwie ninja - komedia sens. USA 2014
17:45 Szkoła rocka - komedia USA/Niemcy 2003
20:00 Zjawa - film przyg. USA/Tajwan/Hongkong 2015, reż. Alejandro González Iñárritu
23:15 Adrenalina - film sensacyjny USA 2006

HBO

09:20 **The Pickup** - komedia ** sensacyjna USA 2025, reż. Tim Story (95 min)
10:55 **Dražen** - film bio- *** graficzny Chorwacja/Serbia/Słowenia 2024, reż. Danilo Šerbedžija, Ljubo Zdjelarević, wyk. Zrinka Cvitešić (100 min)
12:35 **Longing** - komedio- ** dramat USA/Kanada/Izrael 2024, reż. Savi Gabizon (110 min)
14:25 **I.S.S.** - film s.f. USA ** 2023, reż. Gabriela Cowperthwaite (95 min)
16:00 **Bliżej** - melodramat **** USA/Wlk. Brytania 2004, reż. Mike Nichols, wyk. Julia Roberts (100 min)
17:40 **Player One** - film s.f. **** USA 2018, reż. Steven Spielberg, wyk. Tye Sheridan (140 min)
20:00 **Spider-Man: Bez drogi do domu** *** - film s.f. USA 2021, reż. Jon Watts, wyk. Tom Holland, Zendaya (145 min)
22:25 **The Pickup** - komedia ** sensacyjna USA 2025, reż. Tim Story (95 min)
00:00 **Queer** - dramat obycz. *** Wł./USA 2024, reż. Luca Guadagnino (135 min)

CINEMAX

13:10 Niemcy - dramat obycz. Arg./Niemcy/Hiszpania 2023
14:35 Przez skały i chmury - dramat obycz. Peru/Chile 2024, reż. Franco García Becerra
16:00 Inferno - thriller USA/Węgry 2016, reż. Ron Howard
18:00 Magia uczuć - film przyg. USA/RPA/Indie/Wlk. Bryt. 2006, reż. Tarsem Singh
20:00 Pewnego razu... w Hollywood - komediodramat USA/Wlk. Brytania/Chiny 2019
22:40 Jason Bourne - film sens. USA/Chiny/Hiszp./Jap./Islandia/Niemcy/Włochy 2016

ROMANCE TV

07:40 Górski lekarz (7,8/8)
12:25 Rosamunde Pilcher: Trudna miłość - film obycz. Austria/Niemcy 1999
14:15 Rejs ku szczęściu - serial obycz. Niemcy 2007
16:05 Statek marzeń - serial obyczajowy Niemcy 2024
18:05 Inga Lindström: Po prostu powiedz „tak" - film obycz. Niemcy 2024, reż. Julia Peters
20:00 Joachim Vernau: Jezioro Düster - thriller Niemcy 2023
21:55 Dora Heldt: Ucieczka ciotki Inge - kom. Niemcy 2011
23:50 Człowiek robi, co może - komedia Niemcy 2012

CANAL+ PREMIUM

09:05 **Kiedy nadchodzi jesień** *** - dramat obycz. Francja 2024 (105 min)
10:50 **Jutro będzie nasze** **** - komediodramat Włochy 2023, reż. Paola Cortellesi, wyk. Paola Cortellesi (115 min)
12:45 **Łapu-Capu** (207)
13:00 **Spirala kłamstw** (1,2,3,4/4) - serial krym.
16:25 **Wicked** - musical USA/ *** Wlk. Brytania/Kanada 2024, reż. Jon M. Chu, wyk. Cynthia Erivo, Ariana Grande (165 min)
19:10 **Niemożliwe** - film **** katas. USA/Hiszpania/Tajlandia 2012, reż. J.A. Bayona, wyk. Naomi Watts, Ewan McGregor, Tom Holland (110 min)
21:00 **Pojedynek** - dramat *** wojenny Cypr/Irlandia/Polska/Ukraina 2025, reż. Łukasz Palkowski, wyk. Aidan Gillen, Julia Pietrucha (110 min)
22:50 **Skincare** - thriller ** USA/Włochy 2024, reż. Austin Peters, wyk. Elizabeth Banks (95 min)
00:25 **Christy** - film biogra- *** ficzny USA 2025, reż. David Michôd (130 min)

TVN FABUŁA

07:30 Lekarze (6,7,8) - serial obyczajowy Polska 2012
10:30 Koniec wakacji - film psychologiczny Polska 1975
12:30 Uwolnić orkę III: Na ratunek - film przyg. USA 1998
14:20 Harry Potter i Insygnia Śmierci, cz. 1 - film przygodowy Wlk. Brytania/USA 2010
17:30 Harry Potter i Insygnia Śmierci, cz. 2 - film przyg. Wlk. Brytania/USA 2011
20:00 Skazani na Shawshank - dramat psycholog. USA 1994
23:00 To - horror USA/Kanada 2017, reż. Andy Muschietti

AMC

07:50 W 80 dni dookoła świata (1,3/3) - serial przygodowy
13:50 Flirt z czterdziestką - komedia romantyczna USA/Kanada 2008
15:45 Operacja Kondor - kom. sens. Hongkong 1991
18:00 Zagniewani młodociani - komedia USA 1996
19:50 Pole rażenia - film sensacyjny USA 1993
22:00 Człowiek w ogniu - thriller Szwajcaria/Wlk. Brytania/USA/Meksyk 2004
01:10 Facet pełen uroku - komedia romantyczna USA/Kanada 2007

eprasa.pl 45341d2020

AXN

08:10 FBI: International IV (19/22) - serial akcji USA 2025
09:10 FBI: Most Wanted IV (22/22) - serial krym.
10:10 Rekrut IV - serial krym.
15:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIV (6,7,8,9,10/22) - serial krym. USA/Kan. 2013
20:00 Iluzja - thriller USA/Francja 2013, reż. Louis Leterrier, wyk. Jesse Eisenberg
22:25 Jumanji - komedia USA 1995, reż. Joe Johnston
00:25 Patriota - dramat historyczny USA/Niemcy 2000

EPIC DRAMA

08:10 Zatraceni w miłości - serial obycz. Turcja 2024
11:25 Agenci NCIS XVI (6,7,8,9,10/24) - serial krym.
15:55 Panna Marple V (4/4) - serial krym. Wlk. Bryt. 2010
17:50 Poirot VI (2/4) - serial krym. Wlk. Brytania 1995
20:05 Detektyw Murdoch: Holowanie XIX - serial krym. Kanada/Wlk. Brytania 2026
21:00 Inspektor Ricciardi (2/6) - serial krym. Włochy 2021
23:25 Hiszpańska księżniczka (8/8) - serial historyczny
00:40 Zatraceni w miłości - serial obycz. Turcja 2024

TVN STYLE

11:30 Jestem z Polski VIII (13,4,17/17) - serial dok.
14:30 Do zobaczenia II (5/11) - cykl reportaży Polska 2025
15:00 Ostre cięcie (4)
16:00 Bitwa o gości (4)
17:00 Zgłoś remont (5)
18:00 Poukładani (6)
18:31 Stylowa kawiarenka
19:00 Kuchenne rewolucje
21:05 Śmierć Diany: dwa śledztwa (4/4) - serial dok.
22:10 Ambasady luksusu (2)
23:10 Skok na Luwr: jak skradziono klejnoty za 102 miliony dolarów - film dokumentalny

TVN TURBO

08:10 Nauka jazdy (9)
08:40 Samochód marzeń (5)
09:35 Naprawy nie do naprawy (1, 2) - mag. motoryzacyjny
11:00 Jeździć, obserwować III
12:30 Wojny samochodowe
15:30 Zawodowi handlarze
17:00 Mobilni mechanicy (1, 2)
18:30 Nauka jazdy (10, 11)
19:30 Prawko na świecie. Jazda bez zasad (10) - mag.
20:15 Z drugiej ręki (14)
21:00 Naprawy nie do naprawy
21:45 Moto kombat (8)
22:25 Zawodowi handlarze (15)
23:10 Wojny samochodowe
00:10 Duda kontra Szafrański

BBC FIRST

08:30 Zbrodnie w Prowansji (1)
10:20 Morderstwa w Midsomer III (3,3/4) - serial krym.
12:35 Ojciec Brown X (10,1,2/10) - serial krym.
15:35 My Life is Murder V
17:40 Z pamiętnika położnej X
18:45 Śmierć z dala od palm II
19:55 Śmierć pod palmami VII (8/8) - serial krym. Wlk. Brytania/Francja 2018
21:00 Annika II (4/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2023
22:05 Milczący świadek XXIV
00:15 Po powodzi (2/6)

FX

08:50 CSI: Kryminalne zagadki Miami IV (8,9/25) - serial krym. USA 2005, wyk. David Caruso
10:50 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VII (11,12,13/22) - serial krym. USA/Kan. 2011
13:50 Z Archiwum X IV (5,6,7/24) - serial s.f.
16:50 Julie i Julia - komediodramat USA 2009, reż. Nora Ephron
19:20 Helikopter w ogniu - dramat wojenny USA/Wlk. Brytania 2001, reż. Ridley Scott, wyk. Josh Hartnett
22:25 Szklana pułapka III - film sensacyjny USA 1995
00:55 Zakłamanie

HGTV

08:05 Najdziwniejsze domy na wynajem (7, 8) - reality show
09:05 Nowa Maja w ogrodzie (37, 1, 2) - mag. poradnikowy
10:40 Uratuj swój ogród (22)
11:40 Postaw na kolor (5, 6)
12:45 Pogromcy chaosu (5)
13:45 Weekendowa metamorfoza (1, 2) - reality show
15:35 Polowanie na ogród VII
17:10 House Hunters (4, 5, 6)
18:50 Będzie pięknie (8/8)
19:50 Weekendowa metamorfoza (8, 5) - reality show
21:40 Mieszkanie na miarę
23:30 Usterka XI (11,5,7)

BBC LIFESTYLE

08:40 Mistrzowie ceramiki (10) - teleturniej muzyczny
09:45 Wielkie nowozelandzkie wypieki (9, 10) - show
12:30 W świecie luksusu - serial dok. Wlk. Bryt. 2025
13:30 Mistrzowie szycia (1, 2)
15:40 Zapraszam do stołu (26—29) - mag. kulinarny
17:40 Zapraszam do stołu: profesjonaliści (1) - program rozrywkowy Wlk. Bryt. 2022
18:40 Bajecznie bogaci agenci
19:55 Bake off: zawodowcy (7, 8) - program rozrywkowy
22:00 Bad Boyfriends (5, 6)
00:15 Wstydliwe choroby V

COMEDY CENTRAL

08:00 Tata ma plan II (14/21) - serial kom. USA 2018
08:30 Teoria wielkiego podrywu III - serial kom.
12:45 Teoria wielkiego podrywu IV (6,7/24)
13:30 Przyjaciele V
18:30 Przyjaciele VI (10/25)
19:00 Duchy (17,18/18)
20:00 Wasabi - komedia sensacyjna Japonia/Francja 2001
22:00 The Office PL II (6,7/12)
23:05 Comedy Club (15, 1)
00:05 Miasteczko South Park VI (14,15,16/17)

TVP SERIALE

08:20 Na sygnale
10:00 Ranczo (5,6/13)
11:55 Rodzinka.pl XVIII (6,7,8)
13:35 Ojciec Mateusz 32 (9,10) - serial krym. Polska 2025
15:25 Komisarz Alex XXV (12) - serial krym. Polska 2026
16:25 Ranczo (7/13)
17:30 Czarne chmury (3)
18:30 Ogniem i mieczem (4/4) - serial Polska 2000
19:35 Ojciec Mateusz 32 (11,12,13) - serial krym. Polska 2025, wyk. Artur Żmijewski
22:25 Ranczo (8,9/13) - serial komediowy Polska 2006
00:30 Komisarz Alex XXV

CANAL+ KUCHNIA

15:25 Nie bój ryby! (6)
15:55 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (7)
16:05 m jak mięso (3, 4)
16:55 Jamie Oliver
17:50 Ekoporady z Julią Oleś II
17:55 Ziemia, ogień i smak (4)
18:45 Premium bez gotowania
20:00 Poza utartym szlakiem: Colin i Manu (3,4) - serial dok.
21:50 James Martin: hiszpańska przygoda (1/20)
22:45 Tajemnice indyjskich smaków (3) - pr. rozrywkowy
23:10 Wszystkie smaki fermentacji II (4,5) - serial dok.

CANAL+ DOMO

09:30 Mam zamek III (8)
10:00 Daleko od miasta XVI (2)
10:30 Ucieczka na wieś XXII
12:15 Cuda z drewna (9/12)
13:10 Cudotwórcy: zakochaj się w swoim domu na nowo (9)
14:10 Wielkie projekty: Australia XI - serial dok.
15:20 Gardeners' World (21)
16:30 Mam zamek III (8)
17:00 Kupione i co dalej? (5, 6)
18:00 Daleko od miasta XVI
19:00 Zbudujemy ten dom
20:00 Po pierwsze lokalizacja! Nowa Zelandia - serial dok.
21:00 Wielkie projekty XII
22:10 W mieście czy na wsi

PLANETE+

12:30 Najpiękniejsze rzeki świata II (10/10) - serial dok.
13:35 Wytwórz i wyślij (3/4)
14:40 Orłosęp - film dok.
15:50 Najdziksze ostępy Europy (1/5) - serial dok.
17:00 Historia fantasy (1)
18:00 Dokąd dzisiaj? IV (165,1)
18:40 Polska z góry II (2,3/12)
19:45 Komensky. Edukacja tworzy człowieka - film dok.
20:55 Jimmy Sommerville. I Feel Love - film dok.
22:00 Premiera: James Dean – wrażliwy chłopak - film dok.

DISCOVERY CHANNEL

11:00 Od samochodu do domu III - serial dok.
12:00 Awantura o furę (5,6/10)
13:00 Złomowisko PL V
15:00 Nic do zgłoszenia (2/8)
16:00 Bracia Collins biorą się do roboty (5) - pr. rozrywkowy
17:00 Ciężarówką przez Route 66 (2/7) - serial dok.
18:00 W dżungli z Edem Staffordem (2/6) - serial dok.
19:00 Teorie spiskowe pod lupą (8) - serial dok. USA 2026
20:00 W oku cyklonu II
21:00 Najniebezpieczniejszy zawód świata XXII (6)
22:00 Złoto drwali II (6/8)

TVP HISTORIA

10:25 Podziemne Włochy II
11:25 Wszystkie kolory świata
12:30 Magiczny Adriatyk (3/6)
13:35 Ex libris - mag.
14:10 Zakazane piosenki - dramat wojenny Polska 1947
16:00 Flesz historii (776)
16:25 Tajemnice samolotów prezydenckich - film dok.
17:25 Sława i chwała (3)
18:35 Zabójcza nauka II (6/6)
19:35 Bałtycki łańcuch, protest, który zmienił bieg historii
20:40 Operacja Himmler - dramat obycz. Polska 1979
22:10 Powstanie warszawskie

HISTORY

08:15 Starożytni kosmici XVI
09:15 Gwiazdy lombardu XIII
10:10 Wojny magazynowe XVI (10/10) - serial dok. USA 2025
11:10 Wojownicy wszech czasów (8) - serial dok. USA 2026
12:05 Starożytni kosmici XIV
13:05 Tajemnice zaginionych miast (6) - serial dok.
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata (13/26) - serial dok.
14:55 Gwiazdy lombardu XXV
17:10 UFO: łowcy prawdy
19:05 Starożytni kosmici XVI
21:00 Starożytni kosmici (4)
23:00 Niewyjaśnione tajemnice świata VII (15,16/18)

NATIONAL GEOGRAPHIC

08:55 Uwaga, katastrofa! (2/8)
10:00 Katastrofa w przestworzach XVI (3,4,8,6,10,7/10)
16:00 Morskie megamaszyny
17:00 Wojna widziana z powietrza III (3,4/6)
19:00 Sekrety starożytnej medycyny (5) - serial dok.
20:00 Odkrywcy: na wodach Pacyfiku: Poza horyzont (2)
21:00 Starożytne konstrukcje (6) - serial dok. Kanada 2025
22:00 Ukryte pod miastami
23:00 Ciemna strona świata (8,1/8) - serial dok. USA 2021

FOCUS TV

08:00 Rolnicy. Podlasie VII
09:00 Wielkie wycieczkowce
11:00 Wraki, które zmieniły świat (4,9/10) - serial dok.
13:00 Rolnicy. Podlasie VIII
16:00 Podglądacze przyrody
17:00 Superstatki – morskie kolosy - film dok. Niemcy 2020
18:00 Ekstremalne drogi do szkoły - serial dok. F 2015
19:00 Jak to wyjaśnić III (4/20)
20:00 Świat z góry. Zamki (1/4)
21:00 Ciężki transport – ostatnia podróż okrętu podwodnego U-17 - film dok.
22:00 Wygrać z żywiołem
23:00 Poza kontrolą

BBC EARTH

08:05 Wyspy. Laboratoria natury (4, 5/6) - cykl reportaży
10:05 Sekretne życie ogrodu
11:15 Wietnamskie przygody Billa Baileya (6/6) - serial dok.
12:20 W okowach mrozu IV
17:10 David Attenborough i cuda natury IV (1/6)
17:45 Wielka nowozelandzka przygoda (2/4) - serial dok.
18:40 Parki narodowe z lotu ptaka: Irlandia - serial dok.
19:45 Skandynawia i Simon Reeve (3/3) - serial dok.
21:00 Sekretne życie drzew
22:00 W okowach mrozu

POLSAT VIASAT HISTORY

08:25 Podziemna armia - serial dok. Polska 2021
09:25 Hitler i jego władza (1,2,3/3) - serial dok.
12:50 Berlin 1936: olimpiada Hitlera w kolorze - film dokumentalny Wlk. Brytania 2026
14:05 Tajemnice machiny wojennej nazistów (2,3,4) - serial dok. Wlk. Brytania 2019
18:05 Królowie-zabójcy (3,1,6/6) - serial dokumentalny Wlk. Brytania 2025
21:00 Życie w kraju Hitlera (1,2,3/3) - serial dok.
00:20 Wojna światowa: 1914-1945 (1,2/8) - serial dok.

eprasa.pl 45341d2020

Od A do Z

AD ASTRA ★★★
film s.f., USA/Chiny/Brazylia 2019, reż. James Gray, wyk. Brad Pitt, Liv Tyler, Ruth Negga
21:30 | cinemax
Brad Pitt wyrusza na krańce Układu Słonecznego, by zbadać zakłócenia zagrażające życiu na Ziemi, a przy okazji poznać tajemnicę zaginięcia jego ojca w kosmosie. Plus nieco filozofii do przemyślenia.

ELITA ZABÓJCÓW ★★★
thriller, Wlk. Brytania/Australia/USA 2011, reż. Gary McKendry, wyk. Jason Statham, Clive Owen, Robert De Niro
20:00 | tv puls
Być może zza kulis brytyjskiego wywiadu: aby ratować swego mentora, sfrustrowany agent – zmuszony szantażem – podejmuje się karkołomnego zadania na prywatne zlecenie. Jednak zwyczajne łubu–du.

GRAWITACJA ★★★★★
film s.f., Wlk. Brytania/USA 2013, reż. Alfonso Cuarón, wyk. Sandra Bullock, George Clooney, Ed Harris
20:00 | cinemax
Science fiction awansuje do poziomu realistycznego dokumentu: para astronautów traci statek i rozpaczliwie szuka szansy ocalenia w kosmosie. Siedem Oscarów (w tym za film roku i reżyserię).

GRU I MINIONKI: POD PRZYKRYWKĄ ★★★
film anim., USA 2024, reż. Chris Renaud, Patrick Delage,
20:00 | hbo
Po raz czwarty: Gru, niegdyś superzbir a później superagent ucieka wraz ze swymi małymi żółtymi sojusznikami przed trudami ojcostwa, ścigając nowych kandydatów na mistrzów zbrodni. Do śmiechu.

KOMÓRKA ★★★
film sens., USA/Niemcy 2004, reż. David R. Ellis, wyk. Chris Evans, Kim Basinger, Jason Statham
20:00 | warner tv
Kim Basinger jako porwana przez mafię, która znajduje wyjście z sytuacji, łącząc się z rozbitego aparatu telefonicznego z przypadkowym numerem komórkowym. Czy młodzian po drugiej stronie zdąży z pomocą?

Krucjata Bourne'a

19:30 | canal+ premium
★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Drugi tom trylogii Roberta Ludluma: Matt Damon jako tajny agent, który porzuca zasłużoną emeryturę, by ocalić swoje życie zagrożone przez dawnych pracodawców. Dobre kino.

THRILLER
USA/NIEMCY 2004, REŻ. PAUL GREENGRASS, WYK. MATT DAMON, FRANKA POTENTE, JOAN ALLEN

MAD MAX ★★★★
film sens., Australia 1979, reż. George Miller, wyk. Mel Gibson, Joanne Samuel, Hugh Keays-Byrne
21:50 | warner tv
Klasyk współczesnego kina akcji: w zdziczałym świecie po zagładzie atomowej dzielny policjant próbuje zaprowadzić dawny porządek. Mela Gibsona pociąg do Hollywood.

MISSION: IMPOSSIBLE – FALLOUT ★★★★
film sens., USA 2018, reż. Christopher McQuarrie, wyk. Tom Cruise, Henry Cavill, Ving Rhames
21:55 | tvn 7
Ethan Hunt musi odzyskać pluton z rąk terrorystów, planujących zagładę świata. Tom Cruise po raz szósty plus eskapizm na najbardziej filmowym poziomie, oczywiście – w stanie czystym.

ROZMOWY KONTROLOWANE ★★★★
komedia, Polska 1991, reż. Sylwester Chęciński, wyk. Stanisław Tym, Irena Kwiatkowska, Alina Janowska
21:55 | kino polska
Sylwester Chęciński przejmuje schedę po Stanisławie Barei, by w jego stylu stworzyć dalszy ciąg perypetii peerelowskiego notabla z „Misia" – w śmieszno-strasznych realiach stanu wojennego.

SOLIDARNOŚĆ, SOLIDARNOŚĆ... ★★★
dramat społeczny, Polska 2005, reż. Filip Bajon, Jacek Bromski, Ryszard Bugajski, Jerzy Domaradzki, Feliks Falk, Robert Gliński, Juliusz Machulski, Andrzej Jakimowski, Jan Jakub Kolski, Piotr Trzaskalski, Krzysztof Zanussi, Andrzej Wajda, Małgorzata Szumowska, wyk. Marek Kondrat, Krzysztof Kiersznowski, Maciej Stuhr
22:55 | tvp historia
Spojrzenie na Sierpień '80 z perspektywy 25 lat: oczami 13 polskich twórców uprawiających najróżniejsze odmiany kina. Do refleksji.

SZYBCY I WŚCIEKLI: HOBBS I SHAW ★★★
film sens., USA 2019, reż. David Leitch, wyk. Dwayne Johnson, Jason Statham, Idris Elba
21:35 | hbo
Oficjalny reboot popularnego cyklu: stróż prawa i bandyta łączą siły, by powstrzymać szaleńca, wcielającego w życie plan przejęcia kontroli nad całym światem. Plus Dwayne Johnson i Jason Statham.

ŚMIETANKA TOWARZYSKA ★★★★
komedia, USA 2014, reż. Woody Allen, wyk. Jesse Eisenberg, Kristen Stewart, Steve Carell
21:20 | tvp 1
Woody Allen jak za dawnych lat: młodzieniec, któremu nie udała się kariera producencka w Hollywood, wraca do Nowego Jorku, by z sukcesem poprowadzić modny klub. Jest też Jesse Eisenberg udający Allena.

ŚWIADEK ★★★★
thriller, USA 1985, reż. Peter Weir, wyk. Harrison Ford, Kelly McGillis, Josef Sommer
20:00 | stopklatka
Detektyw na tropie afery narkotykowej w policji i morderstwa, którego świadkiem był mały chłopiec, amisz (Lukas Haas). Plus Harrison Ford jako obcy wśród religijnej społeczności: niezwykłe.

WYJDŹ ZA MNIE ★★★
komedia romantyczna, USA/Chiny/Japonia 2022, reż. Kat Coiro, wyk. Jennifer Lopez, Owen Wilson, John Bradley
23:20 | polsat
Dwie supergwiazdy nagrywają singla „Wyjdź za mnie", który bije rekordy popularności, więc gwiazdy planują ślub na koncercie. Ale kiedy partner okazuje się niewierny, pani poślubia przypadkowego fana.

ZAKAZANE PIOSENKI ★★★
dramat wojenny, Polska 1947, reż. Leonard Buczkowski, wyk. Danuta Szaflarska, Janina Ordężanka, Jerzy Duszyński
21:05 | tvp historia
Pierwszy powojenny film polski: okupacyjne losy mieszkańców Warszawy ilustrowane podtrzymującymi na duchu piosenkami. Plus parada przyszłych gwiazd: lektura obowiązkowa.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl 45341d2020

TVP1

06:20 Słownik polsko@polski
06:55 Słowo na niedzielę
07:00 Msza święta
08:00 Tydzień (1096)
08:35 Kariera Nikodema Dyzmy (6,7/7) - serial obycz.
10:55 Ojciec Mateusz XIX (9)
11:55 Między ziemią a niebem
12:00 Anioł Pański
12:15 Między ziemią a niebem
12:45 W głąb Jasnogórskiej Ikony (3) - cykl reportaży
13:10 Małe wielkie podróże (2/3) - serial dokumentalny
14:45 Parada oszustów (4) - serial sens. Polska 1977
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:30 Irena Santor. Magiczny jeden krok - film dok.
18:40 Jaka to melodia? (5838)
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:25 **Gra z Cieniem** - serial krym. Polska 2024
21:20 **Śmietanka towarzyska (Café Society)** ★★★★ - komedia USA 2014, reż. Woody Allen, wyk. Jesse Eisenberg, Kristen Stewart (105 min)
23:05 **Dewajtis** (6/7)
00:05 **Paranoja (Paranoia)** ★★ - thriller USA/Indie/Francja 2013 (115 min)
02:00 **Kill Bill II** - film sens. ★★★★ USA 2004, reż. Quentin Tarantino, wyk. Uma Thurman (135 min)

TVP2

05:10 Barwy szczęścia - serial obycz. Polska 2025
06:25 M jak miłość
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7661) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7661) - mag. Polska 2026
11:15 Porozmawiajmy szczerze (8) - rozmowa Polska 2025
11:50 Lato z Radiem i Telewizją Polską - koncert
14:00 Familiada (3030)
14:35 Koło fortuny (2087) - teleturniej Polska 2025
15:10 Szansa na sukces. Opole 2026 (8) - show
16:10 Akwen Eldorado (3,4/4) - serial sensacyjny Polska 1988, wyk. Artur Dziurman
18:20 Rodzinka.pl XVII (8) - serial kom. Polska 2025
18:55 Kocham Cię, Polsko! (1) - quiz Polska 2026

20:20 **Postaw na milion** (390) - teleturniej
21:20 **Kabaretowa Noc pod Gwiazdami – Kogo tu nie było!** (1, 2) - program rozrywkowy
23:45 **Fuks** - komedia sensacyjna ★★★ Polska 1999, reż. Maciej Dutkiewicz, wyk. Agnieszka Krukówna, Maciej Stuhr, Janusz Gajos, Adam Ferency (100 min)
01:25 **Król** (8/8) - serial krym. Polska 2020, wyk. Michał Żurawski

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - mag. informacyjny Polska 2026
08:00 Halo tu Polsat (3121)
11:30 Karate Kid - film przyg. USA/Chiny 2010, reż. Harald Zwart, wyk. Jaden Smith, Jackie Chan, Taraji P. Henson
14:35 Kevin sam w domu – po raz czwarty (Home Alone 4: Taking Back the House) - komedia USA 2002, reż. Rod Daniel, wyk. Mike Weinberg, French Stewart, Missi Pyle, Joanna Going (110 min)
16:25 Uncharted - film przyg. USA/Hiszpania 2022, reż. Ruben Fleischer, wyk. Tom Holland, Mark Wahlberg, Sophia Ali, Alana Boden (145 min)
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:30 Jesień pełna hitów

20:00 **Festiwal Magiczne Zakończenie Wakacji** (1, 2, 3) - program rozrywkowy Polska 2026
23:25 **Wyjdź za mnie (Marry Me)** ★★★ - komedia romantyczna USA/Chiny/Japonia 2022, reż. Kat Coiro, wyk. Jennifer Lopez, Owen Wilson, John Bradley (155 min)
02:00 **Holmes i Watson (Holmes & Watson)** ★ - kom. USA/Kan. 2018, reż. Etan Cohen, wyk. Will Ferrell (115 min)

TVN

05:05 Zamieszkać na plaży VII
05:40 Uwaga! (7735)
05:55 Ukryta prawda (57/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Warszawa – bar mleczny
07:45 Dzień Dobry TVN (5760)
11:30 Kobieta na krańcu świata XVII (1/8)
12:40 Co za tydzień (1258)
13:20 Jak rozmawiać z psem (Think Like a Dog) - komedia USA/Wlk. Brytania/Chiny 2021, reż. Gil Junger, wyk. Josh Duhamel (110 min)
15:10 Fantastyczne zwierzęta: Zbrodnie Grindewalda (Fantastic Beasts: The Crimes of Grindelwald) - film fantasy Wlk. Bryt./USA 2018 (165 min)
17:55 Kuchenne rewolucje: Wrocław – Bistro „Zapętlone"
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:35 Raport US Open

19:45 **The Floor. VIP Challenge** - teleturniej Polska 2026
20:55 **Hotel Paradise** (2) - real tv Polska 2026
21:50 **Poranek kojota** ★★ - komedia Polska 2001, reż. Olaf Lubaszenko, wyk. Maciej Stuhr, Karolina Rosińska, Tadeusz Huk (130 min)
00:00 **Każdy wie lepiej** ★★★ - kom. Polska 2022, reż. Michał Rogalski, wyk. Joanna Kulig (135 min)
02:15 **Uwaga!** (7736)

TV PULS

06:00 Taki jest świat (34)
06:40 Don Matteo: Boski detektyw XV
08:55 Kurierzy II (25,26)
10:55 Kuloodporny - film fantasy USA/Kanada 2003
13:15 Wyspa piratów (Cutthroat Island) - film akcji USA/Francja/Włochy/Niemcy 1995, reż. Renny Harlin, wyk. Geena Davis (145 min)
15:40 Johnny English - komedia sensacyjna Wlk. Brytania/F 2003, reż. Peter Howitt, wyk. Rowan Atkinson (115 min)
17:35 Moonfall - film s.f. USA/Wlk. Brytania/Kanada/Chiny 2022, reż. Roland Emmerich, wyk. Halle Berry (145 min)
20:00 **Elita zabójców (Killer Elite)** ★★★ - thriller Wlk. Brytania/Australia/USA 2011, reż. Gary McKendry, wyk. Jason Statham, Clive Owen, Robert De Niro (135 min)
22:15 **Ocalić córkę (Shrapnel)** ★★★ - film sens. USA 2023, reż. William Kaufman, wyk. Jason Patric (115 min)
00:10 **Amber Alert** ★★★ - thriller USA 2024, reż. Kerry Bellessa, wyk. Hayden Panettiere (110 min)

MEZZO

11:25 Jazz w Vienne: Marcel Khalife i Bachar Mar-Khalife - koncert Francja 2022
12:25 Intermezzo
13:15 Konkurs im. Van Cliburna 2025 - muzyka klas.
14:40 Gaetano Donizetti: Córka pułku - opera Wł. 2022
17:00 Brahms: Niemieckie requiem - muzyka klasyczna
18:20 Intermezzo
18:45 Filharmonicy Berlińscy, Kirill Pietrienko : Europakonzert 2026
20:30 Izraelska Orkiestra Filharmoniczna, Lahav Shani, Pinchas Zukerman: Bruch, Ben-Haïm, Czajkowski
21:50 Orkiestra Kapitolu z Tuluzy pod batutą Thomasa Guggeisa: Ravel i Mahler
23:30 Dietrich Fischer-Dieskau: Ostatnie słowa

PULS 2

08:00 Aukcja w ciemno II (6,7,8/13) - serial dok.
09:30 Boso przez świat (76, 77) - cykl reportaży
10:40 Żandarm na emeryturze - komedia Francja/Włochy 1970, reż. Jean Girault
12:50 Żandarm i kosmici - komedia Francja 1978
14:45 Niesforne diabły - film fantasy Czechy 2018
16:50 Magiczny kamień - film fantasy Słowacja/Czechy 2019, reż. Kristína Herczegová, wyk. Zuzana Bydžovská
18:45 Niedźwiedzia skóra - film fantasy Niemcy 2015
20:00 Bez paniki - film sensacyjny Wlk. Brytania 2024
21:55 Wróg u bram - dramat wojenny USA/Wlk. Brytania/Niemcy/Francja/Irlandia 2001
00:50 Dzielnica strachu X

TV4

07:00 Ewa gotuje (480)
07:35 Powrót do przeszłości (5,8/12) - serial dok.
08:25 11 września – ostatnie minuty lotu 93 - film dok.
09:25 Galileo
11:25 Mini Galileo
11:50 Klik: i robisz, co chcesz - komedia USA 2006
14:05 Quest - film sensacyjny USA/Kanada 1996
16:05 Wodny świat - film s.f. USA 1995, reż. Kevin Reynolds
18:55 Uroczysko IV (41,42/52) - serial krym.
20:00 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (49,50,51,52) - serial krym. Polska 2026, wyk. Marek Włodarczyk
00:00 STOP Drogówka (362) - mag. policyjny Polska 2025
01:05 Prawdziwe oblicze SS - film dok. USA 2018

METRO

07:15 Gorączka złota XII (10/24) - serial dok. USA 2021
08:10 Klan z Alaski III (1,2/32)
10:20 The Floor (18, 1)
11:45 Chłopiec i wilk - komedia Belgia/Francja 2019
13:30 Diagnoza III (8,9) - serial obycz. Polska 2018
15:35 Kryminalni VII (6,7,9) - serial krym. Polska 2007
18:55 Milionerzy (638, 639)
20:10 Teściowie - komedia Polska 2021, reż. Jakub Michalczuk, wyk. Izabela Kuna
22:00 Podwójne ryzyko - thriller USA/Niemcy/Kanada 1999, reż. Bruce Beresford, wyk. Tommy Lee Jones, Ashley Judd, Bruce Greenwood
00:00 Zbrodnie z pierwszych stron gazet V (1/12)
01:00 Szpital (31/68)
02:00 Szkoła (40/68)

TVN7

05:05 Szkoła (50/72) - serial fabularno-dok. Polska 2017
06:05 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie III - serial dokumentalny USA 2015
07:00 New Looney Tunes III - serial anim. USA 2019
07:30 Karol – papież, który pozostał człowiekiem (1/2) - film biograficzny Włochy/Polska/Kanada 2006, reż. Giacomo Battiato, wyk. Piotr Adamczyk, Małgorzata Bela
09:30 Ukryta prawda (48,49,50,51,52/60) - serial fabularno-dok. Polska 2023
14:30 Szpital św. Anny (25,26/50) - serial obycz.
16:35 Detektywi (16,17/56)
18:35 **Monte Carlo** ★★★ - komedia Węgry/USA 2011, reż. Thomas Bezucha, wyk. Selena Gomez, Leighton Meester, Katie Cassidy, Cory Monteith (140 min)
21:55 **Mission: Impossible – Fallout** ★★★★ - film sens. USA18, reż. Christopher McQuarrie (180 min)
00:55 **Wydział pościgowy (U.S. Marshals)** ★★★ - thriller USA 1998, reż. Stuart Baird, wyk. Tommy Lee Jones (160 min)

eprasa.pl 45341d2020

NIEDZIELA 30.08

STOPKLATKA

08:00 Komisarz Rex VI (5,6/10) - serial sens. Austria/Niemcy 2001
10:00 Hudson i Rex VIII (2,3,4/14) - serial krym.
13:00 Komisarz Rex — Powrót do Wiednia (1/6) - serial krym.
15:00 Janosik - film przyg. * Polska 1974, reż. Jerzy Passendorfer, wyk. Marek Perepeczko, Ewa Lemańska (165 min)
17:45 RoboCop - film s.f. USA ** 2014, reż. José Padilha, wyk. Joel Kinnaman, Gary Oldman, Michael Keaton, Abbie Cornish (135 min)
20:00 Świadek (Witness) **** - thriller USA 1985, reż. Peter Weir, wyk. Harrison Ford, Kelly McGillis, Josef Sommer, Lukas Haas (145 min)
22:25 Wstrząsy (Tremors) ** - film s.f. USA 1990, reż. Ron Underwood, wyk. Kevin Bacon, Fred Ward, Finn Carter (180 min)
01:25 Anna German. Tajemnica białego anioła - serial biograf. Ukr./PL/Chorwacja 2012, wyk. Joanna Moro, Marija Poroszyna

ALE KINO+

09:40 Natalie Portman: Niepokorna ikona Hollywoodu - film dokumentalny Niemcy 2025
10:55 Arktyka (Arctic) - film *** przyg. Isl./USA 2018, reż. Joe Penna, wyk. Mads Mikkelsen, Tintrinai Thikhasuk (120 min)
12:55 Wszyscy wiedzą (Todos lo saben) **** - dramat krym. Hiszpania/Francja/Włochy 2018, reż. Asghar Farhadi, wyk. Penélope Cruz (155 min)
15:30 Trzy dni Kondora (Three Days of the Condor) *** - film sens. USA 1975, reż. Sydney Pollack, wyk. Robert Redford (140 min)
17:50 Niemożliwe (The Impossible) **** - film katas. USA/Hiszpania/Tajlandia 2012, reż. J.A. Bayona, wyk. Naomi Watts (140 min)
20:10 Zbrodnie w Ystad (1—6/6) - serial krym. Szwecja 2023, wyk. Sofia Helin, Hedda Stiernstedt
02:00 Kruk. Szepty słychać po zmroku (6/6) - serial krym. Polska 2018, wyk. Michał Żurawski

TVP KULTURA

08:00 Liturgia prawosławna
09:00 Przystań nad Biblią (26) - program religijny
09:20 Znaki rozpoznawcze. Karol Śliwka - film dok.
09:55 Cannes od kulis
12:05 Kosmos 1999 II (2/24)
13:10 Opole — koncertowe wspomnienia (12)
13:25 15. Krajowy Festiwal Piosenki Polskiej Opole '77 (102)
14:25 Podróż Fanny (Le voyage de Fanny) *** - dramat wojenny Francja/Belgia 2016, reż. Lola Doillon (105 min)
16:10 Alternatywy 4 (3/9)
17:15 Studio Kultura (687)
18:00 Złota Płyta dla Mieczysława Fogga - program rozrywkowy
18:35 17. Krajowy Festiwal Piosenki Polskiej Opole '79 - koncert Polska 1979
20:00 Miasto 44 - film wojenny **** Polska 2014, reż. Jan Komasa, wyk. Wojciech Błach (135 min)
22:15 Kulturalni (33) - mag.
23:10 Marlon Brando — tahitańska ułuda - film dok.
00:20 Funeralia - film krótkom. Polska 22 (20 min)

HBO

09:10 Player One - film s.f. **** USA 2018 (140 min)
11:30 Salve Maria - thriller *** Hiszpania 2024, reż. Mar Coll (110 min)
13:20 Fantastyczny Pan Lis *** - film anim. Wlk. Brytania/USA 2009, reż. Wes Anderson (85 min)
14:45 O psie, który wrócił do domu *** - film przyg. USA/Chiny 2019, reż. Charles Martin Smith (95 min)
16:20 Wielka mała koza *** - film animowany USA 2026 (100 min)
18:00 Alita: Battle Angel **** - film sens. USA/Japonia/Kanada 2019, reż. Robert Rodriguez (120 min)
20:00 Gru i Minionki: Pod przykrywką *** - film anim. USA 2024, reż. Chris Renaud, Patrick Delage (95 min)
21:35 Szybcy i wściekli: Hobbs i Shaw *** - film sens. USA 2019, reż. David Leitch (135 min)
23:50 Dzień Bastylii - film *** sens. USA/F/Luksemburg 2016 (90 min)
01:20 Bezmiar - dramat *** obyczajowy Francja/Włochy 2022 (100 min)

CANAL+ PREMIUM

08:45 Heidi ratuje rysia *** - film animowany Niemcy/Hiszpania/Belgia 2025 (75 min)
10:00 Dog Man - film anim. *** USA 2025, reż. Peter Hastings (90 min)
11:30 Kawałek po kawałku *** - film anim. USA/Dania/Australia/Hongkong 2024 (95 min)
13:05 Pod gwiaździstym niebem ** - kom. romant. USA 2025, reż. Michelle Danner (100 min)
14:45 Battleship: Bitwa o Ziemię ** - film przyg. USA/Japonia 2012, reż. Peter Berg (130 min)
16:55 Wstęp do meczu
17:25 Piłka nożna: PKO BP Ekstraklasa: Górnik Zabrze — GKS Katowice (na żywo)
19:30 Krucjata Bourne'a *** - thriller USA/Niemcy 2004 (105 min)
21:15 Niewypowiedziana wojna II (2/6) - serial s.f.
22:05 Quebonafide: Ostatni koncert - koncert
00:00 Wyścig śmierci (Death Race) * - film s.f. USA/Niemcy/Wlk. Brytania 2008 (110 min)

KINO POLSKA

07:40 Polska Kronika Filmowa 37B/66 - reportaż Polska 1966
07:50 Polska Kronika Filmowa 16B/68 - film dok. Polska 1968
08:15 Podróże kapitana Klipera - serial animowany
08:35 Bolek i Lolek (11,12/13)
08:55 Noce i dnie (2) - dramat obyczajowy Polska 1975, reż. Jerzy Antczak
10:50 Ranking Naj Polskiego Kina: Seksbomby (1) - mag.
11:20 Widzisz? - film krótkometrażowy Polska 2025
11:55 Wielka majówka - film muzyczny Polska 1981, reż. Krzysztof Rogulski
13:55 Wyjście awaryjne - komedia Polska 1982, reż. Roman Załuski, wyk. Bożena Dykiel, Jerzy Michotek
15:55 Brunet wieczorową porą - komedia Polska 1976
18:00 Jeszcze raz - komedia romant. PL 2008, reż. Mariusz Malec, wyk. Danuta Stenka
20:00 Zgorszenie publiczne - komedia romantyczna Polska 2009, reż. Maciej Prykowski, wyk. Krzysztof Czeczot
21:55 Rozmowy kontrolowane - komedia Polska 1991, reż. Sylwester Chęciński
23:50 Wesele - dramat obyczajowy Polska/Łotwa 2021, reż. Wojciech Smarzowski

POLSAT FILM

12:25 Finn sam w domu: Świąteczny skok - kom. USA/Kanada 2012, reż. Peter Hewitt
14:15 John Tucker musi odejść - komedia romantyczna USA/Kanada 2006
15:55 Aniołki Charliego: zawrotna szybkość - kom. USA 2003, reż. Joseph McGinty Nichol
18:15 Robin Hood - film przyg. USA/Wlk. Brytania 2010
21:00 Ostatni Mohikanin - film przyg. USA 1992, reż. Michael Mann, wyk. Daniel Day-Lewis
23:15 Koniec świata, czyli Kogel Mogel 4 - kom. PL 2022

WARNER TV

11:15 Dziewczyna na pożegnanie - komedia romantyczna USA 1977, reż. Herbert Ross
13:25 Godziny szczytu - film sensacyjny USA 1998
15:15 Licencja na miłość - komedia romantyczna USA/Australia 2007, reż. Ken Kwapis
17:00 Raport Pelikana - thriller USA 1993
20:00 Komórka - film sensacyjny USA/Niemcy 2004
21:50 Mad Max - film sens. Aus. 1979, reż. George Miller
23:45 Odwet - film sensacyjny USA/Niemcy 2003

CINEMAX

10:10 Jason Bourne - film sensacyjny USA/Chiny/Hiszpania/Japonia/Islandia/Niemcy/Włochy 2016
12:10 Trzy rodziny (1,2/2)
14:15 Duse - film biograficzny Włochy/Francja 2025
16:25 Dwóch gniewnych ludzi - komedia USA 2003
18:10 Wybuchowa para - komedia sens. USA 2010
20:00 Grawitacja - film s.f. Wlk. Brytania/USA 2013
21:30 Ad Astra - film s.f. USA/Chiny/Brazylia 2019
23:30 Fargo V (1,2/10)

TVN FABUŁA

07:35 Lekarze (9,10,11)
10:35 Hrabina Cosel - film historyczny Polska 1968
13:40 Akademia policyjna VI: Operacja Chaos - komedia USA 1989, reż. Peter Bonerz
15:30 Black Adam - film s.f. USA 2022, reż. Jaume Collet-Serra
18:10 Wyjście awaryjne - komedia Polska 1982
20:00 Mission: Impossible — Fallout - film sens. USA 2018
23:05 Kryptonim Polska - komedia Polska 2022
01:10 Terminator: Genisys - film s.f. USA/Kanada 2015

FILMBOX+ ONE

08:00 Strażnik Teksasu (6,7,8/26) - serial sens.
11:00 Nad Niemnem, cz. 2 - film obycz. Polska 1986
12:55 Ściśle tajne - komedia sens. USA/Wlk. Brytania 1984
14:50 Fenomen - film obycz. USA 1996, reż. Jon Turteltaub
17:15 Zaginione miasto Z - film biograficzny USA 2016
20:00 Hulk - film sens. USA 2003, reż. Ang Lee, wyk. Eric Bana, Jennifer Connelly
22:55 Pocałunek śmierci - dramat krym. USA 1995
01:05 Hannibal - thriller USA/Wlk. Brytania/Włochy 2001

PARAMOUNT

09:00 Agent XXL: Rodzinny interes - kom. sens. USA 2011
11:20 Wredne dziewczyny II - komedia USA 2011
13:25 Wojownicze żółwie ninja - komedia sensacyjna USA 2014, reż. Jonathan Liebesman
15:30 Wojownicze żółwie ninja: Wyjście z cienia - film przyg. USA/Hongkong/Chiny 2016
17:50 Czy to ty, czy to ja? - komedia USA 1995
20:00 Lodowy szlak - film sens. USA/Kanada 2021
22:25 Świat w ogniu - thriller USA/Wlk. Brytania/Portugalia/Kanada/Bułgaria 2019

ROMANCE TV

08:15 Górski lekarz (1,2/7)
12:00 Szkoła jazdy - komedia romantyczna Niemcy 2012
13:55 Zabójcze tropiki (7,8/8)
16:15 Käthe i ja: Śpiąca Królewna (1/10) - serial obycz.
18:05 Lato na Lazurowym Wybrzeżu - dramat obyczajowy Niemcy 2024
20:00 Lato nad jeziorem Garda - romans Niemcy 2022, reż. Stefanie Scholt
21:55 Lato w Portugalii - film obycz. Niemcy/Portugalia 13
23:50 Pokój ze stajnią: Teściowa na horyzoncie - komedia Niemcy 2021

AMC

11:35 I uderzył grom - film sens. USA/Czechy/Wlk. Brytania/Niemcy 2005
13:40 Wściekła pięść - film sensacyjny Hongkong 1972
15:50 Niewinna - thriller Wlk. Brytania/USA 2008
17:45 Lara Croft Tomb Raider: Kolebka życia - film przyg. USA/Niemcy/Japonia/Wlk. Brytania/Hongkong 2003
20:00 Bez wyjścia - real tv
22:00 Tożsamość - thriller USA 2003, reż. James Mangold, wyk. John Cusack, Ray Liotta
23:55 Komenda: zabij - horror Wielka Brytania 2016

eprasa.pl 45341d2020

AXN

08:10 Walker: Strażnik Teksasu II (13,14/20)
10:05 Rekrut IV (18,19, 20,21,22/22) - serial krym.
15:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIV (11,12,13,14,15/22) - serial krym. USA/Kanada 2013
20:00 Iluzja II - thriller USA/ Hongkong 2016, reż. Jon M. Chu, wyk. Jesse Eisenberg
22:50 Pogromcy duchów - komedia sens. USA 1984
00:50 Dzień Świstaka - komedia USA 1993

EPIC DRAMA

08:20 Lekarze na start - serial obyczajowy Polska 2017
10:40 Poirot V (1/8)
11:50 Poirot: Przegrany gość V
12:55 Poirot V (3,4/8)
15:15 Dalgliesh III (6/6)
17:15 Komisarz Maigret (1/2)
19:05 Projekt Błękitna Księga II (4/10) - serial s.f.
20:00 Wszystkie stworzenia duże i małe VI (4/6) - serial obycz. Wlk. Brytania 2025
21:00 Morderstwo w małym mieście (8/8) - serial krym.
22:00 Marlow: klub zbrodni II
23:00 Wszystkie stworzenia duże i małe VI (4/6)

TVN STYLE

11:30 Ostre cięcie (5)
12:35 Babski biznes II (5/8)
13:35 Jestem z Polski VIII (15,10,5/17) - serial dok.
16:35 Bitwa o gości (5)
17:35 Do zobaczenia II (6/11)
18:10 Ugotowani (5)
19:10 Kuchenne rewolucje (3, 11) - reality show
21:05 Ostre cięcie (5) - reality show Polska 2026
22:10 Niezwykłe Stany Prokopa V (1/8) - serial dok.
23:10 Hotel Paradise (1, 2)
01:05 Domy z potencjałem – wnętrza z pomysłem (1)

TVN TURBO

08:20 Duda kontra Szafrański IX (10/10)
09:05 Raport końcowy (833)
09:30 Jeździć, obserwować VII
10:15 Z drugiej ręki (15, 16)
11:45 Naprawy nie do naprawy
12:30 Wojny samochodowe
14:30 Zawodowi handlarze
15:15 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia (11,12/12)
16:15 Moto Fachury (11)
17:00 Moto kombat (9)
17:45 Raport końcowy (833)
18:10 Zawodowi handlarze
19:40 Naprawy nie do naprawy
21:55 Wojny samochodowe
22:55 Z drugiej ręki (15)

BBC FIRST

08:40 Śmierć z dala od palm II (4/6) - serial kryminalny
09:50 Sanditon III (1,2/6)
11:50 Duchy IV (5,6,7/6)
13:35 Morderstwa w Midsomer III (1,1,1,2/4) - serial krym.
17:50 Z pamiętnika położnej XI (1/8) - serial obyczajowy
18:55 Detektyw z Chelsea II
19:55 Śmierć pod palmami VIII (1/8) - serial kryminalny
21:00 W cieniu podejrzeń (4/8)
22:05 Line of Duty – Wydział wewnętrzny II (2,3/6)
00:30 Annika II (4/6)

FX

10:00 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VII (14,15/22)
11:50 Z Archiwum X IV (8,9/24)
13:40 The Hunting Party II
14:35 Bogowie Egiptu - film fantasy USA/Australia/ Chiny/Hongkong 2016
17:00 Helikopter w ogniu - dramat wojenny USA/Wlk. Brytania 2001, reż. Ridley Scott, wyk. Josh Hartnett
20:00 The Mandalorian (1,2/8)
21:45 Liberator - film sensacyjny USA/Francja 1992
23:50 Na krawędzi - film sens. USA/Włochy/Francja/Japonia 1993, reż. Renny Harlin

HGTV

08:05 Uratuj swój ogród (22)
09:05 Nowa Maja w ogrodzie (4, 5, 29, 30) - magazyn
11:05 Polowanie na ogród
12:40 Letnia chata na lata 12R
14:40 Będzie pięknie (8/8)
15:40 Zgłoś remont (2)
16:40 Weekendowa metamorfoza (7, 7) - reality show
18:35 Postaw na kolor (7, 8) - reality show Polska 2017
19:40 House Hunters (7, 8, 2) - reality show Polska 2021
21:20 Pogromcy chaosu (5)
22:20 Dorota inspiruje (8)
23:20 Zamek w spadku (1, 2)

BBC LIFESTYLE

08:50 Bake off: zawodowcy
10:55 Wymarzone domy (18, 19, 20) - reality show
13:55 Jane Austen: narodziny geniuszu (3/3) - serial dok.
15:05 Wielkie brytyjskie wypieki (1, 2) - pr. rozrywkowy
17:55 Najzdrowsza dieta świata - serial dok.
18:55 W świecie luksusu
19:55 Wielkie nowozelandzkie wypieki (9, 10) - show
22:45 Miłosne przekręty (4/4) - serial dok. Wlk. Bryt. 2024
23:45 Ibiza: za kulisami wieczornej imprezy (1/4) - serial dok.
00:45 Wstydliwe choroby V

COMEDY CENTRAL

08:00 Tata ma plan II (19/21)
08:30 Teoria wielkiego podrywu IV (8,9,10,11,12,13,14, 15,16,17/24) - serial kom.
12:45 Teoria wielkiego podrywu IV (18,19/24) - serial kom.
13:30 Przyjaciele VI - serial kom.
17:00 Duchy (17,18/18)
18:00 Wasabi - komedia sensacyjna Japonia/Francja 2001
20:00 Mexican - komedia sensacyjna USA/Meksyk 2001
22:32 The Office PL II (8/12)
23:05 Comedy Club
00:05 Miasteczko South Park

TVP SERIALE

08:00 Czarne chmury (4)
09:05 Ogniem i mieczem
11:15 Czterej pancerni i pies (3) - serial wojenny
13:30 Ojciec Mateusz 32 (11,12) - serial kryminalny
15:25 Komisarz Alex XXV (13)
16:20 Ranczo (10/13)
17:25 Czterej pancerni i pies (4,5) - serial wojenny Polska 1969, wyk. Janusz Gajos
19:40 Ojciec Mateusz 32 (13,1,2) - serial krym.
22:35 Ranczo (11,12/13) - serial kom. Polska 2006
00:35 Rodzinka.pl XVIII (9,10) - serial kom. Polska 2026

CANAL+ KUCHNIA

13:50 Podróż przez smaki Chin
14:50 James Martin: hiszpańska przygoda - serial dok.
15:40 Jamie Oliver
16:35 Ekoporady z Julią Oleś II
16:40 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (8)
16:50 Moje smaki wsi (5/6)
17:15 U sąsiadów w kuchni XV
18:25 Poza utartym szlakiem
19:25 Nie bój ryby! (5) - mag.
19:50 Dzień dobry, śniadanie
20:45 m jak mięso (2)
21:15 Anthony Bourdain IX
23:00 Wszystkie smaki fermentacji II (6) - serial dok.

CANAL+ DOMO

09:45 Przekopiemy Ci ogródek
10:15 Gardeners' World (27)
11:25 Cztery pory roku w ogrodach Kew II (6)
12:25 Ucieczka na wieś XXIV
14:10 Wielkie projekty XII
15:15 Luksusowa ucieczka
16:20 Po pierwsze lokalizacja! Nowa Zelandia - serial dok.
17:10 Projekty marzeń – Nowa Zelandia (1/12)
18:10 Mam zamek III (7)
18:35 Daleko od miasta XVI (3)
19:05 Ucieczka na wieś XXII
21:00 Pokochaj lub sprzedaj – Wielka Brytania (1, 2)
22:50 Pogromcy bałaganu

PLANETE+

11:25 Krajobrazy świata (2/12)
12:30 Surfing. Historia nieznana
13:35 Wytwórz i wyślij (4/4) - serial dok. Australia 2024
14:45 Najdzikse ostępy Europy (1,2/5) - serial dok.
17:00 Historia fantasy (2) - film dok. Niemcy 2019
18:00 Dokąd dzisiaj? IV (2,3)
18:40 Polska z góry. Zamki, dworki, pałace II (4,5/12)
19:45 Dzieci chaosu
21:35 Parada Równości
22:00 Berlusconi. Początki imperium - serial dok.

DISCOVERY CHANNEL

08:00 Rolnicy w akcji
09:00 Złomowisko PL V
11:00 Poza cywilizacją
12:00 Bracia Collins biorą się do roboty - pr. rozrywkowy
13:00 Ciężarówką przez Route 66 (3/7) - serial dok.
14:00 Gorączka złota V (10/11)
15:00 Złoto drwali II (6/8)
16:00 Zawodowcy
17:00 Nic do zgłoszenia (2/8)
18:00 Od samochodu do domu
19:00 Awantura o furę (5,6/10)
20:00 Akta ekspedycji II
21:00 Gorączka złota: na kłopoty Freddy Dodge V (10/11)
22:00 W oku cyklonu II

TVP HISTORIA

13:05 Najwspanialsze góry Afryki (2) - serial dok.
14:05 Flesz historii (776)
14:35 Operacja Himmler - dramat obycz. Polska 1979
16:00 Sława i chwała (4)
17:05 Ex libris - magazyn
17:30 Jerzy Buzek. Siła marzeń
18:40 Debata po filmie
20:00 Druga wojna światowa w kolorze. Droga do zwycięstwa (8/10) - serial dok.
21:05 Zakazane piosenki - dramat wojenny Polska 1947
22:55 Solidarność, Solidarność... - dramat społ. PL 2005

HISTORY

13:00 Niewyjaśnione tajemnice świata IV (9/11)
14:00 Piątka z historii (6)
14:25 David Duchovny: archiwum tajemnic II (12)
15:20 Starożytni kosmici XVIII
16:10 Tajemnice zaginionych miast (6) - serial dok.
17:10 II wojna światowa w kolorze (3,4/6) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XVI
20:00 Tom Hanks: II wojna światowa (10/20) - serial dok.
21:00 David Duchovny: archiwum tajemnic II (8)
22:00 Największe tajemnice świata VII (4) - serial dok.

NATIONAL GEOGRAPHIC

12:00 Premiera: Stacja Amsterdam - serial dok.
13:00 Premiera: W królestwie lwa (3,4/6) - serial dok.
14:50 Śladami tajemnic
16:00 Premiera: Grecja: miejsce pełne tajemnic (3/6)
17:00 Wojna widziana z powietrza III (5,6/6) - serial dok.
19:00 Sekrety starożytnej medycyny (6) - serial dok.
19:55 Bitwa o Księżyc (1)
21:00 Katastrofy pod lupą II
22:00 Katastrofa w przestworzach XVI (5,1,5,7/10)

FOCUS TV

08:00 Rolnicy. Podlasie VII (22)
09:00 Działkowcy II
11:00 Z klimatem i z pasją (1)
11:30 Wojny magazynowe VIII (3,4,5,6,7/13) - serial dok.
14:00 Gwiazdy lombardu XXV
15:00 Przygody poszukiwaczy złota II (3,4) - serial dok.
17:00 Rolnicy. Podlasie VIII (32,33,34,35) - serial dok.
21:00 Podróże Gienka i Jastrzębia II (5,6) - serial dok.
22:00 Tokio nocą. Sekretna Japonia - film dok.
23:00 Najsłynniejsze napady
00:00 UFO. Zaginione dowody II (1/10) - serial dok.

BBC EARTH

08:00 W okowach mrozu V - serial dok. USA 2017
10:00 Życie na pustkowiu
11:00 Dzika Wielka Brytania (1)
12:05 W okowach mrozu IV
13:05 Skandynawia i Simon Reeve (1,2,3/3) - serial dok.
16:50 Życie na pustkowiu III
18:45 Miłosne rozgrywki zwierząt (1/5) - serial dok.
19:45 Najwspanialsze rzeki świata: Nil (2/3) - film dok.
20:50 Dzika Wielka Brytania
21:55 W okowach mrozu: Kanada II (2/8) - serial dok.
22:55 Planeta zmian

POLSAT VIASAT HISTORY

09:10 Sisi: zabójstwo cesarzowej - film dok. Niemcy 2018
10:10 Anna Boleyn i Elżbieta I: królowe-więźniarki - film dok.
11:15 Tajemnice królowej Wiktorii - film dok.
12:30 Próby zamachów na królową Wiktorię - film dok.
14:30 Maria Stuart: listy pisane szyfrem - film dok.
15:35 Wojna światowa: 1914-1945 (1,2,3,4,5/8) - serial dok.
21:00 Tajemnice templariuszy (1) - serial dok. Czechy 2019
00:30 Tajemnice machiny wojennej nazistów (2) - serial dok. Wlk. Brytania 2019

eprasa.pl 45341d2020

Od A do Z

DESZCZE NAD KLUBEM BABEL ★★★
komedia, Kolumbia/USA/Hiszpania 2025, reż. Gala del Sol, wyk. Jhon Narváez, Sofia Buenaventura, John Alex Castillo
23:00 | cinemax
Punkowa, nie stroniąca od perwersji, wersja „Piekła" Dantego. Grupa wyrzutków oczekuje w barze Babel, w istocie w czyśćcu, na spotkanie ze Śmiercią – w nadziei, że znów uda się ją oszukać.

DOSIĘGNĄĆ KOSMOSU ★★★
film biograficzny, USA 1999, reż. Joe Johnston, wyk. Jake Gyllenhaal, Chris Cooper, Laura Dern
20:00 | cinemax
Wysnuta z autobiografii inżyniera NASA, Homera Hickama, opowieść o chłopcu, który w latach 50. XX wieku, zafascynowany radzieckim sputnikiem, postanawia wbrew licznym przeciwnościom zbudować rakietę.

JUTRO IDZIEMY DO KINA ★★★
dramat wojenny, Polska 2007, reż. Michał Kwieciński, wyk. Mateusz Damięcki, Antoni Pawlicki, Jakub Wesołowski
22:10 | tvp 1
Michał Kwieciński wraca do losów pokolenia Kolumbów: maturzyści A.D. 1938 na chwilę przed wybuchem II wojny światowej. Kwiat młodych polskich aktorów i scenariusz Jerzego Stefana Stawińskiego.

KRWAWA ZEMSTA ★★
film sens., USA 2011, reż. Jason Hewitt, wyk. Luke Goss, Val Kilmer, 50 Cent
23:55 | tv puls
Zastępca szeryfa z małego miasteczka porzuca służbę i przenika do struktur wielkomiejskiego gangu, by odnaleźć mordercę swego młodszego brata i odpowiednio pomścić jego śmierć. Rutyna.

LA GOMERA ★★★★
komedia kryminalna, Rumunia/Francja/Niemcy/Szwajcaria/Szwecja 2019, reż. Corneliu Porumboiu, Agustí Villaronga, Catrinel Marlon, wyk. Vlad Ivanov, Catrinel Marlon
21:30 | tvp kultura
Rumuński policjant udaje się na Wyspy Kanaryjskie, by poznać tajemniczy język gwizdów, dzięki czemu może wyciągnąć zza krat więźnia, który jako jedyny wie, gdzie ukryto 30 mln skradzionych euro.

28 lat później: Świątynia kości

21:50 | hbo ★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Druga część sequela „28 dni później" Danny'ego Boyle'a: w dystopijnym świecie pod pręgierzem inwazji zombie ludzie coraz bardziej zatracają swoje człowieczeństwo. Szczęśliwie, nie wszyscy. Dla koneserów.

HORROR
WLK. BRYTANIA/USA 2026,, REŻ. NIA DACOSTA, WYK. RALPH FIENNES, JACK O'CONNELL, ALFIE WILLIAMS

OSTATNIE WIELKIE DZIEŁO ★★★
dramat historyczny, USA/Holandia 2019, reż. Dan Friedkin, wyk. Guy Pearce, Claes Bang, Vicky Krieps
20:10 | ale kino+ hd
Tuż po wojnie malarz i genialny kopista Han van Meegeren zostaje postawiony przed sądem pod zarzutem kolaboracji z hitlerowcami po sprzedaży Goeringowi obrazu Vermeera – jak się okaże - falsyfikatu.

PAN HIRE ★★★
dramat, Francja 1989, reż. Patrice Leconte, wyk. Michel Blanc, Sandrine Bonnaire, Luc Thuillier
20:00 | tvp kultura
Patrice Leconte czyta Georgesa Simenona: czy istotnie stroniący od otoczenia dziwak jest zdolny do zamordowania kobiety? Oklaski dla Michela Blanca oraz Sandrine Bonnaire. Ekscytujące.

ROMERIA ★★★
dramat obycz., Hiszpania/Niemcy 2025, reż. Carla Simón, wyk. Llúcia Garcia, Mitch Martín, Tristán Ulloa
22:40 | canal+ premium
Osierocona w dzieciństwie 18-latka przybywa do Galicji, by uzyskać administracyjne potwierdzenie pochodzenia, przy okazji natrafia na swoich krewnych i odkrywa skrywaną – wstydliwą – tajemnicę rodzinna.

SISU: DROGA DO ZEMSTY ★★★
film wojenny, USA/Finlandia/Wlk. Brytania 2025, reż. Jalmari Helander, wyk. Jorma Tommila, Stephen Lang, Einar Haraldsson
23:35 | hbo
Ciąg dalszy opowieści: niepokonany fiński komandos wraca po wojnie na tereny okupowane przez Sowietów, by rozebrać i przewieźć przez granicę swój dom – kolebkę rodu. Jednoosobowa armia w akcji!

STREFA ZAGROŻENIA ★★★
thriller, Wlk. Brytania 2025, reż. David Mackenzie, wyk. Aaron Taylor-Johnson, Theo James, Gugu Mbatha-Raw
20:50 | canal+ premium
Na londyńskiej budowie zostaje znaleziony niewybuch z czasów wojny. Władze przeprowadzają pospieszną ewakuację mieszkańców dzielnicy, gdy jednocześnie grupa przestępcza podejmuje napad na bank.

SUPERMAN ★★★
film s.f., USA/Wlk. Brytania 1978, reż. Richard Donner, wyk. Christopher Reeve, Marlon Brando, Margot Kidder
19:05 | warner tv
Współczesna ekranizacja bodaj najbardziej znanego komiksu wszech czasów: Christopher Reeve ratuje świat przed zakusami superzbira Hackmana. Wielka obsada, wielki rozmach, wielka klapa.

TITANIC ★★★★
film katas., USA/Meksyk 1997, reż. James Cameron, wyk. Leonardo DiCaprio, Kate Winslet, Billy Zane
20:30 | polsat
11 Oscarów dla kasowego rekordzisty: tragedia „Titanica" z punktu widzenia młodej kobiety, która przeżyła dzięki największej miłości życia. Techniczny wyczyn i zarazem poruszający melodramat.

WYWIAD Z WAMPIREM ★★★
horror, USA 1994, reż. Neil Jordan, wyk. Tom Cruise, Brad Pitt, Kirsten Dunst
22:00 | warner tv
Oryginalne spojrzenie na zagadnienie wampiryzmu według powieści Anne Rice: młody dziennikarz przeprowadza wywiad z liczącym sobie 200 lat wampirem. Parada gwiazd: przewrotne i wciągające!

ZABAWA, ZABAWA ★★★
dramat obycz., Polska 2018, reż. Kinga Dębska, wyk. Agata Kulesza, Maria Dębska, Dorota Kolak
20:00 | kino polska
Kinga Dębska o alkoholizmie kobiet: trzy panie w różnym wieku przekraczają granice samokontroli, co niesie za sobą gorzkie konsekwencje. Świetnie zagrane przez aktorskie tuzy: ku przestrodze.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl 45341d2020

PONIEDZIAŁEK 31.08

TVP1

06:35 I Choose Poland
07:00 Msza święta
07:30 Studio Raban (446)
08:00 Serwis Info, pogoda
08:15 Noce i dnie (7)
09:15 Ranczo X (5)
10:10 Komisarz Alex XXIV (11)
11:05 Ojciec Mateusz XIX (10)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 Rok w ogrodzie extra
12:55 Małe wielkie podróże
14:00 Splątane losy
15:00 Serwis Info
15:10 Pogoda Info
15:25 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5765)
18:05 Reporterzy (602)
18:25 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 **07 zgłoś się** (4) - serial krym. Polska 1984
21:45 **Rzeki Literatury**
22:10 **Jutro idziemy do kina** ★★★ - dramat wojenny Polska 2007, reż. Michał Kwieciński (115 min)
00:05 **Brigitte Bardot, buntowniczka nie bez powodu** - film dokumentalny Francja 2019
01:10 **Rio Lobo** - western ★★★ USA/Meksyk 1970, reż. Howard Hawks, wyk. John Wayne, Jorge Rivero (120 min)

TVP2

05:30 M jak miłość
06:25 Rodzina (nie od) święta (21) - program religijny
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7662) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7662) - mag. Polska 2026
11:30 Okrasa łamie przepisy (255) - mag. kulinarny
12:00 Rodzinka.pl IV (12/26)
12:35 Koło fortuny (2087)
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (1053)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (2088)
16:35 Familiada (3031)
17:20 Panna młoda
18:15 Va banque (1054)
18:50 Jeden z dziesięciu (11)
19:25 Barwy szczęścia

20:05 **Barwy szczęścia** - serial obycz. Polska 2026
20:35 **Kulisy serialu „M jak miłość"** (1668)
20:45 **M jak miłość** - serial obycz. Polska 2026
21:45 **Na sygnale** - serial obycz. Polska 2026
22:45 **Matlock** (9,10/19) - serial krym. USA 25
00:30 **Karol, władca Hiszpanii** - serial kostiumowy Hiszpania 2015
01:25 **W cieniu śmierci** (10/12) - serial krym. Finlandia/Niemcy 2018

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - mag.
09:10 Malanowski i Partnerzy VIII (38/59)
09:40 Wypasiona Kuchnia
09:45 Malanowski i Partnerzy VIII (39/59)
10:20 Trudne sprawy XX (17/40) - serial fab.-dok.
11:20 Dlaczego ja? 33 (57,58) - serial fabularno-dok.
13:20 Gliniarze XVI (60,61)
15:30 Wydarzenia
15:55 Gliniarze XXI (1) - serial fabularno-dok. Polska 2026
16:55 Gliniarze Śląsk (1)
18:00 Pierwsza miłość 50 (67) - serial obycz. Polska 2026
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (831)
19:25 Wypasiona Kuchnia
19:55 Milionerzy (121)

20:35 **Titanic** - film katas. ★★★★ USA/Meksyk 1997, reż. James Cameron, wyk. Leonardo DiCaprio, Kate Winslet, Billy Zane, Kathy Bates, Bill Paxton (250 min)
00:45 **Złoto pustyni (Three Kings)** ★★★★ - dramat wojenny USA/Australia 1999, reż. David O. Russell, wyk. George Clooney, Mark Wahlberg, Ice Cube (150 min)
03:15 **Nasz nowy dom** (317) - reality show Polska 24

TVN

05:05 Zamieszkać na plaży VII
05:40 Uwaga! (7736) - mag. reporterów Polska 2025
05:55 Ukryta prawda (58/60)
06:50 Kuchenne rewolucje XXVI (8) - reality show
07:45 Dzień Dobry TVN (5761)
11:20 Doradca smaku (13)
11:30 Kuchenne rewolucje: Wrocław – Bistro „Zapętlone" 31 (12) - reality show PL 2025
12:35 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Kuchnia z piwnicą", Człuchów XX (11) - reality show Polska 2019
13:40 Ukryta prawda (13,14,1/40) - serial fab.-dok.
16:50 Szpital św. Anny IV (1)
17:55 Detektywi VII (1) - serial fabularno-dokumentalny
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:40 Raport US Open
19:55 Uwaga! (8076) - mag.

20:15 **Na Wspólnej XXIV** - serial obycz. Polska 26
20:50 **The Floor** (1) - teleturniej Polska 2026
21:30 **Taskmaster** (1) - program rozrywkowy
22:25 **Gladiator** - dramat ★★★★ historyczny USA/Wlk. Brytania/Maroko/Malta 2000, reż. Ridley Scott, wyk. Russell Crowe, Joaquin Phoenix (200 min)
01:45 **Co za tydzień** (1258) - mag. Polska 2026
02:25 **Uwaga!** (8076)

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami IV (18,19/22) - serial krym. USA 1988, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XXIV (13,17/18) - serial sens. Niemcy 2019
10:00 Zaklinaczka duchów IV (18/23) - serial fantasy
11:00 Kotka - serial obycz.
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2009
13:00 Wspaniałe stulecie III - serial obycz. Turcja 2013
14:00 Kurierzy II (29)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XIV (1,2) - serial obycz.
17:00 Kurierzy II (30)
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII - serial obycz.
20:00 **Akt zemsty (Acts of Vengeance)** ★★ - film sens. USA/Bułgaria 2017, reż. Isaac Florentine, wyk. Antonio Banderas (115 min)
21:55 **Plan lekcji** ★ - dramat kryminalny Polska 2022, reż. Daniel Markowicz (120 min)
23:55 **Krwawa zemsta (Blood Out)** ★★ - film sens. USA 2011, reż. Jason Hewitt (125 min)
02:00 **Dzielnica strachu X** (25) - serial krym.

TVN7

05:20 Ten moment (11/40) - serial fabularno-dok.
05:55 Szkoła (51,52,53/72) - serial fab.-dok. Polska 2017
08:45 Ukryta prawda (22,54,55) - serial fab.-dok.
11:50 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2010
13:55 Kryminalni IV (3) - serial kryminalny Polska 2006
15:00 Szpital (43,44/68) - serial fab.-dok. Polska 2018
17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
18:00 SOS. Ekipy w akcji (54/60) - telenowela dokumentalna Polska 2018
19:00 Młode gliny (11/50) - serial krym. Polska 2026
20:00 **Hotel Paradise** (3) - real tv Polska 2026
21:00 **Karol – papież, który pozostał człowiekiem** ★★★ (2) - film biograf. Włochy/Polska/Kanada 2006, reż. Giacomo Battiato, wyk. Piotr Adamczyk (130 min)
23:10 **Gliniarz z Beverly Hills III (Beverly Hills Cop III)** ★★ - komedia sensacyjna USA 1994, reż. John Landis, wyk. Eddie Murphy (135 min)
02:20 **Mówię Wam** (2) - mag.

MEZZO

08:10 Keyon Harrold – Międzynarodowy Festiwal Jazzowy w Montrealu
09:35 Intermezzo
10:00 Konkurs im. Van Cliburna 2025 - muzyka klas.
11:25 Filharmonicy Berlińscy, François-Xavier Roth: Strawiński, Bach - muzyka klas.
12:55 Intermezzo
13:30 Richard Wagner: Zygfryd - opera Szwajc. 2024
17:50 Giovanni Antonini i Il Giardino Armonico
19:05 Orkiestra kameralna z Lozanny, Renaud Capuçon, Stefan Dohr: Mozart, Strauss
20:30 Wielcy muzyczni rywale: Callas vs Tebaldi - muzyka klasyczna Niemcy 2020
21:10 Verdi: Requiem
22:35 Vincenzo Lamagna: Creature - balet Wlk. Bryt. 21

PULS 2

10:00 Jeżyk i przyjaciele (11)
10:35 Basia - serial anim.
11:15 Gus. Mały II (33,34/52) - serial anim. Francja 2022
11:35 Tomek i przyjaciele: Naprzód lokomotywy! 28 (1,2)
12:00 Psi patrol VIII (25/26)
12:35 Marta mówi! II
13:00 Gumisie IV (1/10)
13:35 Smerfy (15/26)
14:00 Baranek Shaun IV
14:35 Fineasz i Ferb II (35/39)
15:00 Miraculous III
16:00 Patryk Rozgwiazda Show (1,2/26) - serial anim.
17:00 SpongeBob Kanciastoporty IX (1,2/26)
18:00 Pingwiny z Madagaskaru
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (46) - serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu X
23:00 Wstydliwe choroby

TV4

07:00 Strażnik Teksasu II (8/25) - serial sens. USA 1994
08:00 Bogaty dom – biedny dom XIII (4) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci
11:55 Na ratunek 112 XVII
12:55 Trudne sprawy XVII
15:55 Policjantki i policjanci XXIV (65/65) - serial obycz.
17:00 Trudne sprawy 28
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (73) - reality show
19:00 Policjantki i policjanci XXV (1) - serial obycz.
20:05 Uroczysko VI (1)
20:40 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XXI (1)
21:40 Sprawiedliwi. Trójmiasto IV (1) - serial krym.
22:45 Opowiem ci o zbrodni
23:20 Rev - film sens. Kanada 2020, reż. Ant Horasanli
01:05 Love Island V

METRO

07:35 Tajemnice miłości - serial fab.-dok. Polska 2021
08:30 Szpital (51,52/68)
10:30 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:30 SOS. Ekipy w akcji (8/60) - telenowela dok.
13:30 Brzydula - serial obycz.
14:40 Za głosem serca - telenowela Meksyk 2013
15:50 Magda M. II (14)
16:55 Idź na całość (8)
18:00 Złomowisko PL III
19:00 Kartoteka VI (7,8/30) - serial fab.-dok. Polska 2014
21:05 Kryminalni VII (11,12/13) - serial krym. Polska 2007, wyk. Marek Włodarczyk
23:15 Hannibal (7/13)
00:20 Zbrodnie z pierwszych stron gazet V (3/12)
01:20 Szpital (32/68)
02:20 Szkoła (42/68)

eprasa.pl 45341d2020

PONIEDZIAŁEK 31.08

STOPKLATKA

08:45 Robert Makłowicz (152) - mag. kulinarny
09:40 Górski lekarz XVII (2,3/16) - serial obycz. Niemcy/Austria 2024
11:45 Zagadki kryminalne panny Fisher (10,11/13) - serial krym. Aus. 2012
14:00 Hudson i Rex III (16/16) - serial krym. Kanada 21
15:00 Zajazd. Będzie się działo (6,1) - serial fabularno-dok.
17:00 Katastrofy w przestworzach III (4,5/10) - serial dok. Kan. 2005
20:00 Patriota (The Patriot) * - film akcji USA 1998, reż. Dean Semler, wyk. Steven Seagal, Gailard Sartain (115 min)
21:55 Ekstradycja II (3,4/9) - serial sens. Polska 1996, wyk. Marek Kondrat, Małgorzata Pieczyńska, Maria Pakulnis, Witold Dębicki
00:05 Millennium: Mężczyźni, którzy nienawidzą kobiet (Män som hatar kvinnor) *** - thriller Szwecja/Dania/Niemcy/Norwegia 2009, reż. Niels Arden Oplev (210 min)

ALE KINO+

09:20 Przybieżeli - film krótkom. Polska 24 (40 min)
10:00 Co się zdarzyło w Mount Affinity? II (1,2/6) - serial obycz. Nowa Zel./Irlandia 2024
12:20 Karen Pirie II (2) - serial krym. Wlk. Brytania 2025
14:20 41 dni nadziei (Adrift) *** - film biograf. USA/Isl./Hongkong 2018, reż. Baltasar Kormákur (125 min)
16:25 Storm - dramat obycz. *** Norwegia 2022, reż. Erika Calmeyer, wyk. Tamina Ali (110 min)
18:15 Karen Pirie II (3/3) - serial kryminalny Wlk. Brytania 2025
20:10 Ostatnie wielkie dzieło (The Last Vermeer) *** - dramat historyczny USA/Holandia 2019, reż. Dan Friedkin, wyk. Guy Pearce, Claes Bang, Vicky Krieps, Roland Møller (140 min)
22:30 Prosta sprawa (5,6/6) - serial sens. Polska 2024, wyk. Mateusz Damięcki, Piotr Adamczyk, Mateusz Kmiecik
01:05 Planeta Singli. Osiem historii: Noc w Amsterdamie (8/8)

TVP KULTURA

08:40 Wymiana poglądów - film animowany Polska 1972 (20 min)
09:00 Polskie drogi (3)
10:40 Podróż Fanny (Le voyage de Fanny) *** - dramat wojenny Francja/Belgia 2016, reż. Lola Doillon (110 min)
12:30 Maria Montessori, wizjonerka - film dok.
14:00 Kosmos 1999 II (1/24)
14:55 O północy w Paryżu (Midnight in Paris) **** - komedia romantyczna USA/Hiszp./F 2011, reż. Woody Allen (105 min)
16:40 Polskie drogi (4)
18:10 Dźwięk Nowego Jorku: Gerald Clayton (4)
18:55 Rawhide II (32/32) - western USA 1960
20:00 Pan Hire (Monsieur Hire) *** - dramat Francja 1989, reż. Patrice Leconte, wyk. Michel Blanc, Sandrine Bonnaire (90 min)
21:30 La Gomera - komedia **** kryminalna Rumunia/Francja/Niemcy/Szwajcaria/Szwecja 2019 (110 min)
23:20 Muzyka w zabytkach
00:20 Kulturalni (33) - mag.

HBO

09:15 Across the Universe *** - musical USA/Wlk. Brytania 2007 (130 min)
11:25 Scott Pilgrim kontra świat *** - komedia USA/Wlk. Brytania/Kanada/Japonia 2010 (110 min)
13:15 Wasza Wysokość - kom. ** USA 2011, reż. David Gordon Green (100 min)
14:55 Saga »Zmierzch«: Przed świtem, cz. 2 ** - film fantasy USA 2011, reż. Bill Condon (115 min)
16:50 Gru i Minionki: Pod przykrywką *** - film anim. USA 2024 (95 min)
18:25 No hej! - komedia *** USA 2025, reż. Sophie Brooks, wyk. Molly Gordon (95 min)
20:00 Latarnie (3) - serial sensacyjny USA 2026
21:00 Lady (1/4) - serial obycz. Wlk. Brytania 2026
21:50 28 lat później: Świątynia kości *** - horror Wlk. Brytania/USA/Kanada 2026 (105 min)
23:35 Sisu: Droga do zemsty *** - film woj. USA/Fin./Wlk. Brytania 2025 (90 min)
01:05 Policja zastępcza *** - komedia sensacyjna USA 2010 (105 min)

CANAL+ PREMIUM

09:00 Ida - dramat obycz. ***** Polska/Dania/Fr/Wlk. Bryt. 2013, reż. Paweł Pawlikowski (80 min)
10:20 Łapu-Capu (207)
10:35 Kopnięci w czasie ** - komedia Francja/Belgia 2025, reż. Vinciane Millereau (105 min)
12:20 Fuks - komedia sens. *** PL 1999, reż. Maciej Dutkiewicz (85 min)
13:45 Wszystko, czego nie zdążyliśmy powiedzieć (1,2/9)
14:50 Copa 71 - film dok.
16:20 Thelma - komedia USA/**** Szwajcaria 2024, reż. Josh Margolin (100 min)
18:00 Łapu-Capu (208)
18:05 Tożsamość Bourne'a *** - thriller USA/Niemcy/Czechy 2002 (115 min)
20:00 Niewypowiedziana wojna II (3/6) - serial s.f. Wlk. Brytania 2026
20:50 Strefa zagrożenia *** - thriller Wlk. Brytania 2025 (110 min)
22:40 Romeria - dramat *** obycz. Hiszpania/Niemcy 2025 (115 min)
00:35 The Wasp - thriller *** psychologiczny Wlk. Brytania 2024 (95 min)

KINO POLSKA

07:30 Bolek i Lolek (7,8/13)
07:50 Reksio II - serial anim.
08:10 Przygody Myszki - serial dla dzieci Polska 1978
08:35 Tego się nie robi kotu - film krótkom. Polska 2022
08:45 W pustyni i w puszczy - film przyg. Polska 2001, reż. Gavin Hood, wyk. Adam Fidusiewicz, Karolina Sawka
11:05 Papierowe małżeństwo - komedia romantyczna Polska/Wlk. Brytania 1991
13:00 Rozmowy nocą - komedia romantyczna Polska 2008, reż. Maciej Żak, wyk. Magdalena Różczka
15:05 Orzeł. Ostatni patrol - dramat hist. Polska 2022
17:35 Pogranicze w ogniu (6,7) - serial sens. Polska 1988
20:00 Zabawa, zabawa - dramat obycz. Polska 2018, reż. Kinga Dębska, wyk. Agata Kulesza, Maria Dębska
21:50 Hallo Szpicbródka, czyli ostatni występ króla kasiarzy - komedia muz. Polska 1978
23:50 Przepraszam, czy tu biją? - film sens. Polska 1976, reż. Marek Piwowski, wyk. Jerzy Kulej, Jan Szczepański
01:50 Chemia - dramat obycz. Polska 2015, reż. Bartosz Prokopowicz, wyk. Agnieszka Żulewska, Tomasz Schuchardt

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin X (1/9)
08:30 Przyjaciółki XVIII
10:25 Świat według Kiepskich (3,1,29) - serial komediowy
14:20 Finn sam w domu: Świąteczny skok - komedia USA/Kanada 2012, reż. Peter Hewitt
16:15 Szybcy i wściekli: Hobbs i Shaw - film sens. USA 2019
18:55 Z bożą pomocą - thriller USA 2023
21:00 Captain Fantastic - komediodramat USA 2016
23:20 Baby driver - film krym. USA/Wlk. Brytania 2017
01:50 Gliniarze XII (10/60)

FILMBOX+ ONE

08:05 Zagadki kryminalne panny Fisher (5/13)
09:15 Panna Scarlet i komisarz III (3/6) - serial krym.
10:20 Panna Marple V (2/4)
12:15 Hudson i Rex V
14:30 Poirot XIII (2/5)
16:40 Strażnik Teksasu (9,10/26) - serial sens.
18:55 Poirot (9/10) - serial krym. Wlk. Brytania 1989
20:00 Wichry namiętności - dramat obycz. USA 1994
22:45 Przekręt - kom. krym. Wlk. Brytania/USA 2000
00:55 Wściekły pies - film sensacyjny USA 2017

WARNER TV

08:05 Bajer z Bel-Air II (6,7/24)
09:00 Prawo Agaty V (12)
10:00 Pełniejsza chata (2,3/13)
11:05 Teraz albo nigdy!
13:10 Bajer z Bel-Air II (6,7,8,9/24) - serial kom.
15:10 Pełniejsza chata (2,3,4,5/13) - serial kom.
17:25 Psy i koty III: Łapa w łapę - film przyg. USA 2020
19:00 Superman - film s.f. USA/Wlk. Brytania 1978
22:00 Wywiad z wampirem - horror USA 1994
00:20 Wzgórze rozdartych serc - film sens. USA 1986

PARAMOUNT

07:30 Czarodziejki II
09:25 Policyjna grupa pościgowa XIX - serial dok.
10:25 Pingwiny z Madagaskaru (12/26) - serial animowany
10:55 Krokodyl Dundee - komedia Australia 1986
13:00 Czarodziejki II
15:00 Pingwiny z Madagaskaru
15:30 Wredne dziewczyny - komedia USA/Kanada 2004
17:30 G.I. Joe: Czas Kobry - film sens. USA/Czechy 2009
20:00 Tomb Raider - film przyg. Wlk. Brytania/USA 2018
22:30 Lodowy szlak - film sens. USA/Kanada 2021

CINEMAX

13:15 Najdzielniejsza - dramat obyczajowy Francja 2025
14:55 Sześć stóp pod ziemią - dramat obycz. Francja 2023
16:35 Cena zwycięstwa - dramat obycz. Grecja 2025
18:30 Co ci jest, dziewczyno - dramat obycz. Słowenia/Wł./Chorwacja/Serbia 2025
20:00 Dosięgnąć kosmosu - film biograficzny USA 1999
21:45 Ujęcie - thriller Rum. 2023, reż. Adrian Voicu
23:00 Deszcze nad klubem Babel - komedia Kolumbia/USA/Hiszpania 2025

ROMANCE TV

08:40 Górski lekarz (2/7)
10:30 Diagnoza Betty
12:25 Dwoje wśród milionów - komedia Niemcy 2022
14:20 Lato na Islandii - film obyczajowy Niemcy 2014
16:15 Toni – akuszer: Niemowlę w koszyku - kom. Niemcy 2024
18:05 Górski lekarz (3/7) - serial obycz. Niemcy/A 2022
20:00 Ojcowskie radości - komedia Niemcy 2022, reż. Sinje Köhler, wyk. Oliver Wnuk
21:55 Rozwód dla zaawansowanych - komedia romantyczna Niemcy 2010
23:50 Górski lekarz (3/7)

TVN FABUŁA

07:45 Detektywi
09:50 Prawo Agaty VI (11) - serial obycz. Polska 2014
10:55 Lekarze III (5) - serial obyczajowy Polska 2013
11:55 Zapukaj do moich drzwi
13:55 Prawo Agaty VI (10)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:05 Na Wspólnej (61,62)
17:10 Magia kina (2)
17:30 Black Adam - film s.f. USA 2022, reż. Jaume Collet-Serra
20:00 Ścigany - film sens. USA 1993, reż. Andrew Davis
22:50 Wydział pościgowy - thriller USA 1998

AMC

10:45 Operacja Kondor - kom. sens. Hongkong 1991
13:10 Most przeznaczenia - dramat obycz. Wlk. Brytania/Francja/Hiszpania/USA 2004
15:40 Star Trek: W nieznane - film s.f. USA/Chiny/Emiraty Arabskie/Kanada 2016
18:10 Flirt z czterdziestką - komedia romantyczna USA/Kanada 2008
20:00 Śmierć i dziewczyna - dramat Wlk. Bryt./USA/F 1994, reż. Roman Polański
22:15 Teksańska masakra piłą mechaniczną - horror USA 2003, reż. Marcus Nispel

eprasa.pl 45341d2020

AXN

08:10 Ostry dyżur IV (8/22)
09:10 Castle VI (6,7/23)
11:10 Rekrut V (1,2/22)
13:10 Dowody zbrodni IV
15:10 FBI IV (5,6/21)
17:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas VII (2,3/24)
19:10 Castle VI (8,9/23)
21:05 FBI: International IV (20/22) - serial akcji USA 2025
22:05 FBI: Most Wanted V (1/13) - serial krym. USA 2024
23:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas VII (2,3/24)
00:50 Castle VI (8/23)

EPIC DRAMA

08:40 Detektyw Murdoch XVIII (19/22)
09:35 Wszystkie stworzenia duże i małe VI (6/6)
10:35 Lekarze na start
12:10 Zatraceni w miłości
13:10 Morderstwo w małym mieście II (9) - serial krym.
14:00 Agenci NCIS XVI (11/24)
14:55 Panna Marple II (3/4)
16:55 Poirot IX (2/4)
19:00 Agenci NCIS XVI (12/24)
19:55 Poirot V (5/8)
21:00 Robin Hood - serial przyg. USA/Serbia 2025
22:10 Sherlock i córka (4/8)
23:05 Poirot V (5/8)

TVN STYLE

11:20 Ugotowani (2, 3) - reality show Polska 2016
13:25 Kuchenne rewolucje (6, 5) - reality show
15:35 I nie opuszczę Cię aż do ślubu (8, 1) - reality show
17:05 Magda gotuje Internet (5) - talk-show Polska 2026
17:40 Kuchenne rewolucje (4, 5, 12) - reality show
20:50 Jestem z Polski IX (1,3/15) - serial dok.
22:50 Hotel Paradise (3) - real tv Polska 2026
23:45 Mroczne sekrety małżeńskie VI - serial dok.

TVN TURBO

09:20 Samochód marzeń (4)
10:15 Ciężarówką przez Stany V (5/9) - serial dok.
11:15 101 napraw (6, 7)
12:15 Jeździć, obserwować III
13:00 Mobilni mechanicy
14:30 Zawodowi handlarze
16:00 Wojny samochodowe
18:00 Raport Turbo (5056)
18:15 Jeździć, obserwować VII
19:00 Prawko na świecie. Jazda bez zasad (10) - mag.
19:45 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia (11/12)
20:15 Naprawy nie do naprawy
21:00 Wojny samochodowe
22:00 Raport Turbo (5056)

BBC FIRST

08:35 Lewis (3/6)
09:45 My Life is Murder V
10:45 Śmierć pod palmami VIII
11:50 Z pamiętnika położnej XII (4/8) - serial obycz.
12:55 Tajemnice Majorki
14:55 Ojciec Brown XI (5/10)
15:55 Lewis (3/6)
17:00 My Life is Murder III
18:00 Morderstwa w Midsomer XVII (1/4) - serial krym.
19:50 Śmierć pod palmami VIII
21:00 Harry Wild V (1)
22:00 Sześć cztery (1,2/4)
00:00 Zbrodnie Saint-Pierre

FX

08:00 Kości XI (7/22)
09:00 SkyMed III (7/9)
10:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami IV (16,17/25)
11:55 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VII (19,20/22)
13:45 Agenci NCIS IX
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Miami IV (18,19/25)
17:25 Z Archiwum X IV
19:15 Agenci NCIS: Sydney III
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VII (21,22/22)
22:00 The Hunting Party II
22:55 Z Archiwum X IV (10/24)
23:50 Szklana pułapka III - film sensacyjny USA 1995

HGTV

08:05 Zamek w spadku (1, 2)
10:00 Widok, na który cię stać
11:00 Usterka XI (12,13)
12:30 Wymarzony dom w 100 dni VI (1) - serial dok.
14:25 Mieszkanie na miarę
16:25 Polowanie na ogród VIII (5,6,7/7) - serial dok.
18:05 Będzie pięknie (8/8)
19:00 Weekendowa metamorfoza (4) - reality show
20:00 Zgłoś remont (2)
20:55 Dorota was urządzi IV
22:25 House Hunters – poszukiwacze domów
00:40 Usterka XI (9)

BBC LIFESTYLE

09:35 Dekady Diany (1,2/3)
11:40 Na bogato: sekrety pierwszej klasy (1/4)
12:40 Najdroższe brytyjskie domy III (8) - serial dok.
13:45 Hilton przy Park Lane (2)
14:45 Wielkie brytyjskie wypieki (10) - pr. rozrywkowy
15:50 Zapraszam do stołu: profesjonaliści (9, 10)
17:50 Na bogato: sekrety pierwszej klasy (1/4)
18:45 Mistrzowie szycia (6)
19:50 Wielkie nowozelandzkie wypieki (1) - show
21:00 Hilton przy Park Lane
22:00 W świecie luksusu

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół XII (12/16)
08:55 Przyjaciele VI (24,25, 1,2,3,4/25) - serial kom.
11:55 Teoria wielkiego podrywu IV (20,21,22,23,24,1/24)
14:30 Dwóch i pół XII (13,14,15,16/16) - serial kom.
16:30 Przyjaciele VII (5,6,7,8,9,10/24) - serial kom.
19:30 Duchy II (1,2/22)
20:30 Teoria wielkiego podrywu V (2,3,4/24)
22:00 The Office PL II (9,10/12)
23:05 Comedy Club (4, 5)
00:05 Miasteczko South Park

TVP SERIALE

08:20 Komisarz Alex XXV (8)
09:15 Rodzinka.pl VI (11/26)
09:50 Klan - telenowela
10:40 Ranczo (9,10/13) - serial komediowy Polska 2006
12:30 Komisarz Alex XXV (9)
13:30 Ojciec Mateusz 33 (3,4)
15:25 Komisarz Alex IX (1)
16:15 Na sygnale - serial obyczajowy Polska 2023
17:25 Ranczo (11,12/13)
19:30 Ojciec Mateusz 33 (5,4) - serial krym. Polska 2025
21:30 Ranczo (13,1/13) - serial komediowy Polska 2006
23:35 Ojciec Mateusz 33 (6,7) - serial krym. Polska 2025

CANAL+ KUCHNIA

10:40 U sąsiadów w kuchni XI
11:50 Top Chef (2)
12:50 Poza utartym szlakiem: Colin i Manu (6,7) - serial dok.
14:40 U sąsiadów w kuchni
15:45 Jakubiak rozgryza Polskę (7, 8) - mag. kulinarny
16:40 Jamie Oliver (2, 6)
18:30 Azjatycka kuchnia Evy Pau (3, 4) - mag. kulinarny
19:25 m jak mięso
19:50 Zgrillowani (8)
20:20 Gotuj taniej z Jamiem (2)
21:15 Anthony Bourdain IX
23:50 David w Europie (2, 3)
00:45 Top Chef (14)

CANAL+ DOMO

10:00 Gardeners' World (10)
11:10 Ucieczka na wieś XXII
12:05 Wielkie projekty
13:05 Pogromcy bałaganu (10)
14:05 Cudotwórcy (9)
15:00 Po pierwsze lokalizacja! Nowa Zelandia - serial dok.
15:55 Meblokreacje (1, 2)
16:50 Gardeners' World (13)
18:00 Ucieczka na wieś XXII
18:55 Wielkie projekty X
20:00 Daleko od miasta XII
21:00 Cudotwórcy – pod presją (10) - serial dok. USA 2026
21:55 Wielkie projekty
23:05 Po pierwsze lokalizacja!
00:00 Luksusowa ucieczka

PLANETE+

15:50 Niezwykłe podróże koleją XIV (4/5) - serial dok.
16:55 Świat z góry (6,7/14)
18:00 Dokąd dzisiaj? IV (4)
18:15 Polska z góry X (9) - serial dok. Polska 2026
18:40 Premiera: Polska z góry. Blokowiska (1) - serial dok.
19:10 Mam zamek II (10)
19:45 Zaginiona świątynia Artemidy - film dok.
20:50 Jak budowano Watykan. Sekrety świętego miasta
22:00 Premiera: Legendarne bitwy II (4/6) - serial dok.

DISCOVERY CHANNEL

09:00 Parker na złotym szlaku
10:00 Wyprawa w nieznane VI
11:00 Gorączka złota XVI (2)
12:00 Przemytnicy: na morzu
13:00 Wyzwanie: przetrwanie
14:00 Nagi instynkt przetrwania – 21 dni samotności (4/8)
15:00 Złomowisko PL VIII (12)
16:00 Awantura o furę (5,6/10)
17:00 Od samochodu do domu
18:00 Polscy truckersi III
19:00 Nagi instynkt przetrwania VI (17/18) - serial dok.
21:00 Nic do zgłoszenia (3/8)
22:00 Od samochodu do domu III - serial dokumentalny
23:00 Awantura o furę (7,8/10)

TVP HISTORIA

10:55 Zalana dolina - film dok.
12:00 Magiczny Adriatyk (3/6)
13:00 Zabójcza nauka II (6/6)
14:05 Dom (1/7) - serial obycz.
15:40 Sensacje XX wieku
18:00 Wojenne dziewczyny (1)
19:00 Gdzie jest Porozumienie Gdańskie? - reportaż
19:45 Powstanie warszawskie dzień po dniu - serial dok.
20:00 Trzeci oficer (12)
20:55 Tajemnice szpiegów
21:55 Druga wojna światowa w kolorze. Droga do zwycięstwa (8/10) - serial dok.
23:05 Sensacje XX wieku

HISTORY

12:10 Gwiazdy lombardu XXV
13:05 Starożytni kosmici XVI
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata (14/26)
14:50 Największe tajemnice świata VI (19/20) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
16:15 Wykute w ogniu (18)
17:10 II wojna światowa na Pacyfiku (2) - serial dok.
18:10 Największe tajemnice świata VI (9/20) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XVI
22:00 Największe tajemnice świata VII (20) - serial dok.
23:00 Niewyjaśnione tajemnice świata IV (4/11)

NATIONAL GEOGRAPHIC

11:00 Na granicy wytrzymałości (4/10) - serial dok.
12:00 Era supertransportu
15:00 Katastrofa w przestworzach XXI (3/10) - serial dok.
16:00 Ukryte pod miastami
17:00 Neuschwanstein
18:00 Otchłań: powstanie i upadek nazizmu (6,7/10)
20:00 Katastrofa w przestworzach XXIV (4/10) - serial dok.
21:00 Katastrofa w przestworzach: raport specjalny II
22:00 Katastrofa w przestworzach XVI (7,11/10) - serial dok.

FOCUS TV

08:00 Było sobie życie
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici VIII
10:00 Gwiazdy lombardu XXIII
12:00 Tajemnice II wojny światowej (21) - serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii XXIII (6,7) - serial dok.
14:00 Kroniki Hitlera (10/13)
15:00 Truckersi przez Australię IX (8/13)
16:00 Dorwać tuńczyka II
18:00 Rolnicy. Podlasie V
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Wojna widziana z powietrza II (6/6) - serial dok.
22:00 Ostatni bastion Hitlera

BBC EARTH

12:15 Missisippi z Nickiem Knowlesem - serial dok.
13:15 Najwspanialsze rzeki świata II (1/3) - serial dok.
14:25 W okowach mrozu VII
16:30 Wietnamskie przygody Billa Baileya (6/6) - serial dok.
17:35 Najwspanialsze rzeki świata II (1/3) - serial dok.
18:45 Ameryka Południowa z Nickiem Knowlesem
19:45 Fenomeny współczesnego życia II (2/6) - serial dok.
20:55 W okowach mrozu VII
22:55 Wietnamskie przygody Billa Baileya (6/6) - serial dok.

POLSAT VIASAT HISTORY

10:55 Faszyści i masoni (2)
12:10 Anna Boleyn i Elżbieta I
13:05 Maria Stuart: listy pisane szyfrem - film dok.
14:15 Tajemnice królowej Wiktorii - film dok.
15:30 Sisi: zabójstwo cesarzowej - film dok. Niemcy 2018
16:30 Wojna światowa: 1914-1945 (7/8) - serial dok.
17:35 Podziemna armia (3)
18:40 Starożytna apokalipsa
19:50 1776: niepodległość USA
21:00 Berlin 1936: olimpiada Hitlera w kolorze - film dok.
22:00 Majowie: wojna pięciu królestw (1) - serial dok.

eprasa.pl 45341d2020

WTOREK 1.09

Od A do Z

BŁĘKITNY GROM ★★★
film sens., USA 1983, reż. John Badham, wyk. Roy Scheider, Warren Oates, Malcolm McDowell
20:00 | stopklatka
Roy Scheider jako pilot superśmigłowca, mającego ochraniać Los Angeles przed atakiem terrorystycznym, kontra Malcolm McDowell na czele faszystowskiego spisku. Gwarancja mocnych wrażeń.

COŚ JEST NIE TAK Z DZIECIAKAMI ★★
horror, USA 2023, reż. Roxanne Benjamin, wyk. Alisha Wainwright, Amanda Crew, Carlos Santos
23:45 | tvn 7
Podczas wakacji dwóch małżeństw na odludziu, dzieci jednego z nich znikają w tajemniczym forcie, a gzy zostają odnalezione, ich zachowanie zmienia się diametralnie: zwracają się przeciwko dorosłym.

GIGANT ★★★
film biograficzny, Wlk. Brytania/USA 2025, reż. Rowan Athale, wyk. Pierce Brosnan, Philip Gascoyne, Doren John Farmer
23:40 | canal+ premium
Odmieniony Pierce Brosnan jako Brendan Ingle, trener i mentor angielskiego boksera jemeńskiego pochodzenia Naseema Hameda, na przełomie tysiącleci 16-krotnego zawodowego mistrza wagi piórkowej.

JESTEM MORDERCĄ ★★★★
thriller psychologiczny, Polska 2016, reż. Maciej Pieprzyca, wyk. Agata Kulesza, Arkadiusz Jakubik, Mirosław Haniszewski
22:10 | kino polska
Gorzkie spojrzenie na Polskę czasów Gierka przez pryzmat głośnej sprawy „wampira z Zagłębia", podające w wątpliwość wyniki śledztwa i słuszność wydanego wówczas wyroku. Świetna filmowa robota.

KAC VEGAS III ★★
komedia, USA 2013, reż. Todd Phillips, wyk. Bradley Cooper, Zach Galifianakis, Ed Helms
22:45 | tvn
Jeszcze raz to samo, jakkolwiek bez ślubnej okazji. Doświadczona w Vegas i Bangkoku paczka szuka porwanego przez mafię przyjaciela, odkrywając po drodze przyczynę większości swoich kłopotów.

Szklana pułapka II

23:35 | polsat
★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Jeszcze raz Bruce Willis walczy z terrorystami, tym razem na lotnisku w Waszyngtonie. Próba nerwów dla każdego widza.

FILM AKCJI
USA 1990, REŻ. RENNY HARLIN, WYK. BRUCE WILLIS, BONNIE BEDELIA, WILLIAM ATHERTON

MARSJANIN ★★★★
film s.f., USA/Wlk. Brytania/Węgry/Jordania 2015, reż. Ridley Scott, wyk. Matt Damon, Jessica Chastain, Kristen Wiig
20:30 | polsat
Matt Damon jako pozostawiony omyłkowo na Marsie astronauta, który musi powiadomić Ziemię, że żyje i oczekuje na ekspedycję ratunkową. I bawiący się konwencją Ridley Scott za kamerą.

NAKARMIĆ KRUKI ★★★★★
dramat obycz., Hiszpania 1975, reż. Carlos Saura, wyk. Geraldine Chaplin, Ana Torrent, Mónica Randall
22:25 | tvp kultura
Znak firmowy Carlosa Saury sprzed „Carmen". Studium kobiecej psychiki: trzydziestolatka wspomina dzieciństwo, które straciło urok po śmierci matki. Plus niepokojące oczy małej Any Torrent. Koniecznie.

PATRIOTA ★★★
dramat historyczny, USA/Niemcy 2000, reż. Roland Emmerich, wyk. Mel Gibson, Heath Ledger, Joely Richardson
21:30 | cinemax
Spokojny Amerykanin chwyta za broń: Mel Gibson dołącza do amerykańskiej rewolucji, czyli wojny George'a Washingtona z Anglią króla Jerzego III. Sporo patosu, ale bez ambicji historycznych.

PIANISTA ★★★★★
dramat wojenny, Francja/Niemcy/Polska/Wlk. Brytania/USA 2001, reż. Roman Polański, wyk. Adrien Brody, Thomas Kretschmann, Frank Finlay
22:05 | tvp 1
Złota Palma dla Romana Polańskiego i wiele innych nagród za ekranizację okupacyjnych wspomnień Władysława Szpilmana. Muzyka, który przeżył zagładę getta, przetrwał powstanie i wegetował w ruinach opustoszałej Warszawy.

POKEROWY BLEF ★★
komediodramat, USA/Niemcy/Australia 2007, reż. Curtis Hanson, wyk. Eric Bana, Drew Barrymore, Debra Messing
19:35 | warner tv
Eric Bana jako pokerzysta w rozterce, który staje do turnieju pokera w Las Vegas w nadziei, że uda mu się uciec od wierzycieli i problemów osobistych. Nie tylko do refleksji.

PORWANY ★★
thriller, USA 2017, reż. Luis Prieto, wyk. Halle Berry, Sage Correa, Chris McGinn
23:50 | tv puls
Halle Berry jako matka czterolatka uprowadzonego na jej oczach: kiedy policja wydaje się działać zbyt opieszale, kobieta sama podejmuje pościg za porywaczami – i nikt, i nic jej nie powstrzyma.

RIVER WILD ★★
film sens., USA/Węgry 2023, reż. Ben Ketai, wyk. Leighton Meester, Taran Killam, Adam Brody
21:50 | hbo
Rodzeństwo zaprasza znajomego z dzieciństwa, człowieka z wątpliwą ponoć przeszłością, na spływ kajakowy górską rzeką. Gdy sytuacja staje się niebezpieczna, znajomy objawia swoje prawdziwe oblicze.

WIĘCEJ NIŻ WALKIRIA: UPADEK CZWARTEJ RZESZY ★★
dramat wojenny, USA 2016, reż. Claudio Fäh, wyk. Sean Patrick Flanery, Tom Sizemore, Kip Pardue
20:10 | ale kino+ hd
Po nieudanym zamachu na Hitlera w Wilczym Szańcu, amerykańsko-angielski oddział komandosów przekracza front, by odnaleźć i ocalić domniemanego przywódcę IV Rzeszy. Przejmująca strata czasu.

WYDZIAŁ POŚCIGOWY ★★★
thriller, USA 1998, reż. Stuart Baird, wyk. Tommy Lee Jones, Wesley Snipes, Joe Pantoliano
21:00 | tvn 7
Tommy Lee Jones powtarza swą oscarową rolę ze „Ściganego", próbując schwytać zbiegłego więźnia i mając coraz większe wątpliwości co do jego winy.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl 45341d2020

TVP1

06:30 I Choose Poland
07:00 Msza święta
07:30 Kościół z bliska (733)
08:00 Serwis Info, pogoda
08:15 Noce i dnie (8)
09:15 Ranczo X
10:10 Komisarz Alex XXIV (12)
11:05 Ojciec Mateusz XIX (11)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 Magazyn rolniczy (765)
12:55 Gołąb i jego krzątanina
14:00 Splątane losy
15:00 Serwis Info
15:10 Pogoda Info
15:25 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5734)
18:05 Reporterzy (603)
18:25 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 **07 zgłoś się** (1) - serial krym. Polska 1987, wyk. Piotr Fronczewski, Bronisław Cieślak
22:05 **Pianista (The Pianist)** ★★★★★ - dramat wojenny Francja/Niemcy/Polska/Wlk. Brytania/USA 2001, reż. Roman Polański (155 min)
00:40 **Film dokumentalny**
01:45 **Jasminum** - komedia ★★★★ Polska 06, reż. Jan Jakub Kolski, wyk. Janusz Gajos, Grażyna Błęcka-Kolska (115 min)

TVP2

05:35 M jak miłość
06:25 Bieg pamięci Aleksandra Prokopiuka - reportaż Polska 2026
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7663) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7663) - mag. Polska 2026
11:30 Rodzinka.pl IV (11,13/26) - serial kom.
12:35 Koło fortuny (2088)
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (1054)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (2089)
16:35 Familiada (3032)
17:20 Panna młoda
18:15 Va banque (1055)
18:50 Jeden z dziesięciu (12)
19:25 Barwy szczęścia

20:05 **Barwy szczęścia** - serial obycz. Polska 2026, wyk. Elżbieta Jarosik, Leon Charewicz
20:35 **Kulisy serialu „M jak miłość"** (1669)
20:45 **M jak miłość** - serial obycz. Polska 2026
21:45 **Na sygnale**
22:45 **Ku'damm 63 III**
23:40 **Pitbull** (12) - serial sens. Polska 2008
00:35 **Karol, władca Hiszpanii** - serial kostiumowy Hiszpania 2015
01:35 **W cieniu śmierci**

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień
09:10 Malanowski i Partnerzy VIII (41/59)
09:40 Wypasiona Kuchnia
09:45 Malanowski i Partnerzy VIII (42/59)
10:20 Dlaczego ja? 33 (59,60)
12:20 Gliniarze Śląsk (1) - serial krym. Polska 2026
13:20 Gliniarze XVI (62,63) - serial fabularno-dok. Polska 2024, wyk. Arkadiusz Krygier
15:30 Wydarzenia
15:55 Gliniarze XXI (2) - serial fabularno-dok. Polska 2026
16:55 Gliniarze Śląsk (2)
18:00 Pierwsza miłość 50 (68) - serial obycz. Polska 2026
18:50 Wydarzenia, sport
19:15 Gość „Wydarzeń" (901)
19:25 Wypasiona Kuchnia
19:55 Milionerzy (122)

20:35 **Marsjanin (The Martian)** ★★★★ - film s.f. USA/Wlk. Brytania/Węgry/Jordania 2015, reż. Ridley Scott, wyk. Matt Damon, Jessica Chastain (185 min)
23:40 **Szklana pułapka II (Die Hard 2)** ★★★ - film akcji USA 1990, reż. Renny Harlin, wyk. Bruce Willis (150 min)
02:10 **Łzy słońca (Tears of the Sun)** ★★ - film akcji USA 2003, reż. Antoine Fuqua (165 min)

TVN

05:10 Zamieszkać na plaży VII (13/14) - serial dok.
05:40 Uwaga! (8076) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (59/60)
06:50 Kuchenne rewolucje XXVI (9) - reality show
07:45 Dzień Dobry TVN (5762)
11:20 Doradca smaku (1)
11:30 Kuchenne rewolucje: Restauracja-pizzeria „Irlandia", Czechowice-Dziedzice XXV (1)
12:35 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Prova Gourmet", Toruń XX (12) - reality show
13:40 Ukryta prawda (15,16,2/40) - serial fab.-dok.
16:50 Szpital św. Anny IV (2)
17:55 Detektywi VII (2) - serial fabularno-dok.
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:40 Raport US Open
19:55 Uwaga! (8077) - mag.

20:15 **Na Wspólnej** - serial obycz. Polska 2026
20:50 **The Floor** (2) - teleturniej Polska 2026
21:30 **Kuba Wojewódzki** (1)
22:45 **Kac Vegas III (The Hangover Part III)** ★★ - komedia USA 2013, reż. Todd Phillips, wyk. Bradley Cooper, Zach Galifianakis (120 min)
00:45 **Superwizjer** (1349) - mag. reporterów
01:25 **Uwaga!** (8077)
01:45 **Młode gliny** (1/50) - serial krym. Polska 26

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami IV (19,20/22) - serial krym. USA 1988, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XXIV (17,18/18)
10:00 Zaklinaczka duchów IV (19/23) - serial fantasy USA 09, wyk. Jennifer Love Hewitt
11:00 Kotka - serial obycz.
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2009
13:00 Wspaniałe stulecie III - serial obycz. Turcja 2013
14:00 Kurierzy II (30)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XIV (3,4) - serial obycz.
17:00 Kurierzy II (31)
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XIX (1,2) - serial obycz.
20:00 **Godziny szczytu III (Rush Hour 3)** ★★ - komedia USA/Niemcy 2007, reż. Brett Ratner, wyk. Jackie Chan, Chris Tucker (115 min)
21:55 **Zawrotna prędkość (Overdrive)** ★★ - thriller Francja/Belgia/USA 2017, reż. Antonio Negret (115 min)
23:50 **Porwany (Kidnap)** ★★ - thriller USA 2017, reż. Luis Prieto, wyk. Halle Berry (125 min)
01:55 **Dzielnica strachu X**

TVN7

05:20 Ten moment (12/40) - serial fabularno-dok.
05:55 Szkoła (54,55,56/72) - serial fabularno-dok.
08:45 Ukryta prawda (23,56,57) - serial fab.-dok.
11:50 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2010
13:55 Kryminalni V (1) - serial kryminalny Polska 2006
15:00 Szpital (45,46/68) - serial fab.-dok. Polska 2018
17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
18:00 SOS. Ekipy w akcji (55/60) - telenowela dok.
19:00 Młode gliny (12/50) - serial krym. Polska 2026, wyk. Zofia Zborowska
20:00 **Hotel Paradise** (4) - real tv Polska 2026
21:00 **Wydział pościgowy (U.S. Marshals)** ★★★ - thriller USA 1998, reż. Stuart Baird, wyk. Tommy Lee Jones (165 min)
23:45 **Coś jest nie tak z dzieciakami (There's Something Wrong With the Children)** ★★ - horror USA 2023, reż. Roxanne Benjamin (120 min)
01:45 **Hotel Paradise** (3) - real tv Polska 2026

MEZZO

13:30 Królewska Orkiestra Filharmonii w Liège i Gergely Madaras: Dvořák, Franck
15:00 Filharmonicy Berlińscy, Kirił Pietrienko, Jonas Kaufmann: Waldbühne 2026
16:30 Samara Joy na Międzynarodowym Festiwalu Jazzowym w Montrealu
17:45 Wielcy muzyczni rywale: Furtwängler vs Toscanini
18:40 Mozart: Serenady – Orkiestra Symfoniczna Radia Bawarskiego, Sir Colin Davis - muzyka klasyczna
20:30 Sigur Rós: The Feeling of Going - balet Szwecja 2018
21:45 Renaud Capuçon, Martha Argerich, Orkiestra kameralna z Lozanny: Prokofiew, Beethoven, Fauré, Ravel
23:20 Antonio Sartorio: Orfeusz - opera Francja 2023

PULS 2

10:35 Basia (3,4)
11:10 Gus. Mały – wielki rycerz II (34,34/52)
11:35 Tomek i przyjaciele: Naprzód lokomotywy! 28 (2,3)
12:00 Psi patrol IV (1/26)
12:35 Marta mówi! II
13:00 Gumisie IV (2/10)
13:35 Smerfy - serial anim.
14:00 Baranek Shaun IV
14:35 Fineasz i Ferb II (36/39)
15:00 Miraculous III
16:00 Patryk Rozgwiazda Show (2,3/26) - serial anim.
17:00 SpongeBob Kanciastoporty IX (2,3/26)
18:00 Pingwiny z Madagaskaru
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (47) - serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu X
23:00 Wstydliwe choroby
01:00 Dzielnica strachu X (34)

TV4

07:00 Strażnik Teksasu II (9/25) - serial sens. USA 1994
07:55 Bogaty dom – biedny dom XIII (5) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci
11:55 Na ratunek 112 XVII
12:55 Trudne sprawy XVII
15:55 Policjantki i policjanci
17:00 Trudne sprawy 28
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (74) - reality show
19:00 Policjantki i policjanci
20:00 Wypasiona Kuchnia
20:05 Uroczysko VI (2) - serial kryminalny Polska 2026
20:40 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XXI (2)
21:40 Sprawiedliwi. Trójmiasto IV (2) - serial krym.
22:45 Opowiem ci o zbrodni
23:20 Krwawa zemsta - film sensacyjny USA 2009
01:05 Love Island V (7/50)

METRO

07:35 Tajemnice miłości - serial fab.-dok. Polska 2021
08:30 Szpital (53,54/68)
10:30 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:30 Szkoła (42/68)
13:30 Brzydula - serial obyczajowy Polska 2009
14:40 Za głosem serca (14) - telenowela Brazylia 2023
15:50 Magda M. II (15)
16:55 Idź na całość (9)
18:00 Złomowisko PL III - serial dok. Polska 2016
19:00 Kartoteka VI (9,10/30) - serial fab.-dok. Polska 2014
21:05 Kryminalni VII (13,1/13) - serial krym. Polska 2007
23:15 Hannibal (8/13)
00:20 Zbrodnie z pierwszych stron gazet V (4/12)
01:20 Szpital (51/68)
02:20 Szkoła (43/68)

eprasa.pl 45341d2020

WTOREK 1.09

STOPKLATKA DVB T

08:40 Robert Makłowicz (150) - mag. kulinarny
09:40 Górski lekarz XVII (3,4/16) - serial obycz. Niemcy/Austria 2024
11:45 Zagadki kryminalne panny Fisher (11,12/13) - serial krym. Aus. 2012
14:00 Hudson i Rex VIII (1/14) - serial krym. Kanada 25
15:00 Zajazd. Będzie się działo II (1,2) - serial fabularno-dok.
17:00 Katastrofy w przestworzach III (6,5/10) - serial dokumentalny Kanada 2005
20:00 Błękitny Grom (Blue Thunder) *** - film sens. USA 1983, reż. John Badham, wyk. Roy Scheider, Warren Oates, Malcolm McDowell, Candy Clark (145 min)
22:25 Za linią wroga (Enemy Lines) *** - film wojenny Wlk. Brytania 2020, reż. Anders Banke, wyk. Ed Westwick, John Hannah, Tom Wisdom (120 min)
00:25 Tajemnica Westerplatte ** - film wojenny Polska/Litwa 2013, reż. Pawel Chochlew (145 min)

ALE KINO+

08:50 The Office PL (1,2/12) - serial kom. Polska 2021, wyk. Piotr Polak
10:00 Co się zdarzyło w Mount Affinity? II (3,4/6) - serial obycz.
12:15 Karen Pirie II (3/3) - serial kryminalny
14:10 Terapia dla par (Bajo terapia) *** - komediodramat Hiszpania 2023, reż. Gerardo Herrero, wyk. Malena Alterio (115 min)
16:05 Strefa interesów (The Zone of Interest) ***** - dramat wojenny Wlk. Brytania/Polska/USA 2023, reż. Jonathan Glazer (120 min)
18:05 Detektyw Foyle (1/4) - serial kryminalny
20:10 Więcej niż Walkiria: Upadek Czwartej Rzeszy (Beyond Valkyrie: Dawn of the 4th Reich) ** - dramat wojenny USA 2016, reż. Claudio Fäh (130 min)
22:20 Zatruta róża (The Poison Rose) ** - dramat krym. USA/Włochy 2019 (125 min)
00:25 Dream Scenario *** - komedia USA/Kanada 2023 (120 min)

TVP KULTURA DVB T

08:30 Rzeki Literatury
09:00 Polskie drogi (4)
10:30 Ada, to nie wypada ** - komedia Polska 1936, reż. Konrad Tom, wyk. Antoni Fertner (105 min)
12:15 Luftwaffe 39: Zbrodnia nieukarana - film dok. Polska 2019
13:15 Co mówią lekarze - film krótkometrażowy Polska 2009 (40 min)
13:55 Kosmos 1999 II (2/24)
15:00 Syzyfowe prace - film obycz. Polska 2000, reż. Paweł Komorowski, Waldemar Prokopowicz, wyk. Jerzy Bińczycki, Łukasz Garlicki (115 min)
16:55 Polskie drogi (5)
18:20 Kwiaty i jaszczury. Historia majoliki nieborowskiej - film dok.
18:55 Rawhide III - western
20:00 Emigranci - spektakl teatralny Polska 1995
22:25 Nakarmić kruki (Cría cuervos) ***** - dramat obyczajowy Hiszpania 1975, reż. Carlos Saura, wyk. Geraldine Chaplin, Ana Torrent (120 min)
00:25 Modigliani, portrecista niekonwencjonalny - film dok.

HBO

09:45 Królestwo niebieskie *** - dramat hist. Wlk. Bryt./Niemcy/Hiszpania/Maroko/USA/Włochy/Francja 2005 (140 min)
12:05 Wielka odważna piękna podróż *** - film przyg. USA/Irlandia 2025, reż. Kogonada (110 min)
13:55 Przegląd tygodnia: Wieczór z Johnem Oliverem (22)
14:40 Film balkonowy - film dok. Polska 2021
16:25 Policja zastępcza *** - komedia sensacyjna USA 2010, reż. Adam McKay (110 min)
18:15 Istoty fantastyczne *** - komedia USA 2024, reż. John Krasinski, wyk. Ryan Reynolds (105 min)
20:00 The Pitt II (7/15) - serial obyczajowy USA 2026
20:55 Niebo. Rok w piekle (1/6) - serial obycz.
21:50 River Wild - film sens. ** USA/Węgry 2023, reż. Ben Ketai (90 min)
23:20 Nasienie świętej figi *** - dramat krym. Niemcy/F/Iran 2024 (165 min)
02:05 Przepiękne - komedia *** Polska 25, reż. Katarzyna Priwieziencew (115 min)

CANAL+ PREMIUM

09:10 Długi weekend - film *** obycz. Polska 2004, reż. Robert Gliński (75 min)
10:25 Łapu-Capu (208)
10:30 Być kochaną - dramat *** obycz. Norwegia/Szwecja 2024, reż. Lilja Ingolfsdottir (105 min)
12:15 Masz ci los! - komedia *** Polska 2023 (90 min)
13:45 Wszystko, czego nie zdążyliśmy powiedzieć (3,4/9)
14:50 Naturalna dzikość serca - film dok.
16:15 Cudowne życie *** - komediodramat F/Kanada 2025 (100 min)
17:55 Łapu-Capu (209)
18:00 Zmierzch - film fantasy ** USA/Wlk. Brytania 2008, reż. Catherine Hardwicke (120 min)
20:00 Najbogatsza kobieta świata *** - komediodramat Francja/Belgia 2025 (125 min)
22:05 Replika - film dok. Aus./Chiny/Francja 2026
23:40 Gigant - film biograficzny Wlk. Brytania/USA 2025 (115 min)
01:35 Ich bronią były kamery: Od plaż Normandii do Dachau - film dok.

KINO POLSKA

07:30 Bolek i Lolek (2/13) - serial anim. Polska 1986
07:40 Przygody Myszki
08:00 Rzemiosła świata według Orskiej - serial dok.
08:55 Widzisz? - film krótkometrażowy Polska 2025
09:25 Skradziona kolekcja - komedia kryminalna Polska 1979, reż. Jan Batory, wyk. Izabella Dziarska
11:05 Komedia małżeńska - komedia Polska 1993, reż. Roman Załuski
13:30 Chłopi: Boryna (1) - film obyczajowy Polska 1973, reż. Jan Rybkowski
15:35 Chłopi: Jagna (2) - film obyczajowy Polska 1973, reż. Jan Rybkowski
17:15 Pogranicze w ogniu (7,8) - serial sens. Polska 1988
20:00 Mistyfikacja - thriller Polska 2010, reż. Jacek Koprowicz, wyk. Maciej Stuhr, Jerzy Stuhr, Ewa Błaszczyk, Karolina Gruszka
22:10 Jestem mordercą - thriller psychologiczny Polska 2016, reż. Maciej Pieprzyca, wyk. Agata Kulesza, Arkadiusz Jakubik, Mirosław Haniszewski
00:40 Ach śpij kochanie - thriller Polska 2017, reż. Krzysztof Lang, wyk. Karolina Gruszka, Andrzej Chyra

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin X (2/9)
08:30 Przyjaciółki XVIII
10:25 Świat według Kiepskich (39,11,2,7,11/42) - serial kom.
13:50 Kopciuszek - musical USA/Wlk. Brytania 2021
16:15 Robin Hood - film przyg. USA/Wlk. Brytania 2010
19:00 Wkręceni II - kom. PL 2015, reż. Piotr Wereśniak
21:00 Koniec świata, czyli Kogel Mogel 4 - kom. PL 2022
22:55 Pretty Woman - komedia romantyczna USA 1990
01:25 Fala zbrodni - serial sensacyjny Polska 2003

FILMBOX+ ONE

07:45 Panna Marple V (3/4)
09:40 Panna Fisher i Krypta Łez - film krym. Australia 2020
11:50 Zagadki kryminalne panny Fisher - serial krym.
13:05 Poirot: Zbrodnia na festynie XIII (3/5) - serial krym.
15:00 Strażnik Teksasu
17:05 Vera V (1/4)
19:00 Poirot: Sen (10/10)
20:00 Wróg u bram - dramat wojenny USA/Wlk. Brytania/Niemcy/Francja/Irlandia 2001
22:55 Uprowadzona - thriller USA/Francja 2008
01:00 Pocałunek śmierci - dramat krym. USA 1995

WARNER TV

08:25 Bajer z Bel-Air II (8,9/24)
09:25 Prawo Agaty V (13)
10:20 Pełniejsza chata (4,5/13)
11:25 Teraz albo nigdy! (3,4/13)
13:25 Bajer z Bel-Air II (8,9,10,11/24) - serial kom.
15:20 Pełniejsza chata (4,5,6,7/13) - serial kom.
17:30 Facet z ogłoszenia - komedia romant. USA 2005
19:30 Pokerowy blef - komediodramat USA/Niemcy/Australia 2007, reż. Curtis Hanson
22:00 4 Blocks (1,2/6)
00:20 Mad Max - film sensacyjny Australia 1979

PARAMOUNT

07:30 Czarodziejki II
09:25 Policyjna grupa pościgowa XIX - serial dok.
10:30 Krokodyl Dundee II - komedia Australia/USA 1988
13:00 Czarodziejki III (1,2/22)
15:00 Pingwiny z Madagaskaru (14,15/26) - serial anim.
16:00 Wredne dziewczyny II - komedia USA 2011
18:00 Żony ze Stepford - film s.f. USA 2004
20:00 Mission: Impossible – Rogue Nation - film sens. USA 2015, reż. C. McQuarrie
22:55 Zjawa - film przyg. USA/Tajwan/Hongkong 2015

CINEMAX

11:40 Krótkie lato - dramat obycz. Niemcy/F/Serbia 2025
13:20 Pod szarym niebem - film biograficzny Polska 2024
14:45 Żona na niby - komedia USA 2011, reż. Dennis Dugan
16:40 Nowa przygoda po włosku - film przyg. Włochy 2025
18:20 Faceci w czerni - komedia sensacyjna USA 1997
20:00 Grawitacja - film s.f. Wlk. Brytania/USA 2013
21:30 Patriota - dramat historyczny USA/Niemcy 2000
00:10 Stoker - thriller Wlk. Brytania/USA 2013

ROMANCE TV

08:40 Górski lekarz (3/7) - serial obycz. Niemcy/A 2022
10:30 Bella vita - komedia romantyczna Niemcy 2010
12:25 Käthe i ja (2/10)
14:20 Dzieci zostają z tobą! - komedia Niemcy 2017
16:15 Rosamunde Pilcher: Mężczyzna moich marzeń - film obycz. Niemcy/A 2007
18:05 Górski lekarz (4/7)
20:00 Rosamunde Pilcher: Niechciana miłość - film obyczajowy Niemcy 2025
21:55 Käthe i ja (9/10)
23:50 Górski lekarz (4/7) - serial obycz. Niemcy/A 2022

TVN FABUŁA

07:45 Detektywi
09:50 Prawo Agaty VI (12)
10:55 Lekarze III (6)
11:55 Zapukaj do moich drzwi
13:55 Prawo Agaty VI (11)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:05 Na Wspólnej (63,64)
17:10 Po drugiej stronie kamery (1) - serial dok.
18:20 Akademia policyjna VI: Operacja Chaos - komedia USA 1989, reż. Peter Bonerz
20:00 Kurier - film sens. PL 2019, reż. Władysław Pasikowski
22:35 Mission: Impossible – Fallout - film sens. USA 2018

AMC

07:10 Mead - komedia 2022
09:20 W 80 dni dookoła świata (1,3/3) - serial przygodowy
15:20 Moneyball - film biograficzny USA 2011
18:10 Bez wyjścia (2) - real tv
20:15 Przebudzenie - thriller USA 2007, reż. Joby Harold, wyk. Hayden Christensen
22:00 Paradox Effect - film sensacyjny USA 2023
23:50 Resident Evil: Domena zła - horror Wlk. Brytania/Niemcy/USA/Jap./F 2002
01:55 Krwawa rozgrywka - film akcji Chiny/Hongkong/USA 2017, reż. Leo Zhang

eprasa.pl 45341d2020

AXN

08:25 Ostry dyżur IV (10/22) - serial obycz. USA 1997
09:25 Castle VI (8,9/23)
11:20 Rekrut V (3,4/22)
13:20 Dowody zbrodni IV (12,13/24) - serial sens.
15:25 FBI IV (7,8/21)
17:20 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas VII (4,5/24)
19:10 Castle VI (10,11/23)
21:05 Rekrut V (6/22)
22:05 Rekrut: Feds (6/22)
23:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas VII (4,5/24)
00:50 Castle VI (10/23)

EPIC DRAMA

08:15 Detektyw Murdoch XVIII
09:10 Wszystkie stworzenia duże i małe VI (7/7)
10:25 Lekarze na start
11:55 Zatraceni w miłości
13:00 Morderstwo w małym mieście II (10) - serial krym.
13:55 Agenci NCIS XVI (12/24)
14:50 Panna Marple II (4/4)
16:50 Poirot: Śmierć na Nilu IX (3/4) - serial kryminalny
18:55 Agenci NCIS XVI (13/24) - serial krym. USA 2019
19:55 Poirot V (6/8)
21:00 Hiszpańska księżniczka
22:15 Domina II (1/8) - serial obycz. Wlk. Bryt./Włochy 2022

TVN STYLE

11:20 Ugotowani (4, 5) - reality show Polska 2016
13:25 Kuchenne rewolucje (7, 7) - reality show
15:35 I nie opuszczę Cię aż do ślubu (2, 3) - reality show
17:05 Stylowa kawiarenka
17:40 Kuchenne rewolucje (6, 7, 13) - reality show
20:50 Ostre cięcie (5) - reality show Polska 2026
21:50 Jestem z Polski X (14/15)
22:50 Hotel Paradise (4)
23:45 Mroczne sekrety małżeńskie V (2, 3/12) - film dok.
00:50 Apetyt na miłość (1)

TVN TURBO

08:30 Najpopularniejsze auta świata (8, 9) - magazyn
09:15 Fani czterech kółek XVIII
11:15 Złomowisko PL X
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować III
18:00 Raport Turbo (5057)
18:15 Z drugiej ręki (15, 10)
19:45 Naprawy nie do naprawy (8) - mag. motoryzacyjny
20:30 Moto Fachury (11)
21:15 Jeździć, obserwować VII
22:00 Raport Turbo (5057)
22:15 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia (12,11/12)

BBC FIRST

08:45 Lewis (4/6)
09:40 Ojciec Brown III (13/15)
10:40 Śmierć pod palmami VIII (2/8) - serial kryminalny
11:45 Z pamiętnika położnej
12:55 Tajemnice Majorki
15:00 Ojciec Brown XI (6/10)
16:00 Lewis (4/6) - serial krym.
17:00 My Life is Murder III
18:00 Morderstwa w Midsomer XVII (2/4) - serial krym.
19:55 Śmierć pod palmami VIII
21:00 Zbrodnie Saint-Pierre
22:00 Sześć cztery (3,4/4)
23:55 Zbrodnie na Szetlandach

FX

08:00 Kości XI (9/22)
09:00 SkyMed III (8/9)
10:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami IV (18,19/25)
11:55 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VII (21,22/22)
13:45 Agenci NCIS IX (23,24/24)
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Miami IV (20,21/25)
17:25 Z Archiwum X IV
19:15 Agenci NCIS: Sydney III
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VIII (1,2/18)
22:00 9-1-1: Nashville
22:55 Z Archiwum X IV (11/24)
23:50 Rambo II - film sensacyjny USA/Meksyk 1985

HGTV

08:05 Remontujemy dom na plaży VIII - serial dok.
09:55 Poszukiwacze domów
10:55 Kamera, akcja, wpadka!
12:00 Odlotowy ogród (1)
12:30 Nowe życie w starym domu VII (1) - serial dok.
14:30 Mieszkanie na miarę II
15:30 Pogromcy chaosu (5)
16:30 Polowanie na ogród IX
18:10 Weekendowa metamorfoza (5) - reality show
19:05 Zgłoś remont (2)
20:05 Dorota inspiruje (1)
21:00 Dorota was urządzi V
22:35 House Hunters

BBC LIFESTYLE

09:40 Dekady Diany (2,3/3)
11:40 Na bogato: sekrety pierwszej klasy (2) - serial dok.
12:35 Luksusowe koleje Szkocji z Alanem Cummingiem
13:40 Hilton przy Park Lane (3)
14:40 Bake off: zawodowcy (1)
15:40 Zapraszam do stołu
17:50 Na bogato: sekrety pierwszej klasy (2)
18:50 Mistrzowie szycia (7)
19:50 Wielkie nowozelandzkie wypieki (2) - show
21:00 Koreańska uczta Eda i Ryu (1) - mag. kulinarny
22:00 Ibiza: za kulisami wieczornej imprezy - serial dok.

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół XII (16/16)
08:55 Przyjaciele VII (5,6,7,8,9,10/24) - serial kom.
11:55 Teoria wielkiego podrywu V - serial kom.
14:30 Dwóch i pół (1,2,3,4/24) - serial kom. USA 2003
16:30 Przyjaciele VII - serial komediowy USA 2001
19:30 Teoria wielkiego podrywu V (8,9,10,11,12,13/24)
22:00 The Office PL II (11,12/12) - serial kom.
23:05 Comedy Club (6, 7)
00:05 Miasteczko South Park

TVP SERIALE

08:20 Komisarz Alex IX (1) - serial krym. Polska 2017
09:15 Rodzinka.pl VI (12/26) - serial kom. Polska 2015
09:50 Klan - telenowela
10:45 Ranczo (10,11/13)
12:35 Komisarz Alex XXV (10)
13:35 Ojciec Mateusz 33 (4,5)
15:30 Komisarz Alex IX (2)
16:20 Na sygnale
17:30 Ranczo (12,13/13)
19:35 Ojciec Mateusz 33 (6,5) - serial krym. Polska 2025
21:30 Ranczo II (1,2/13) - serial komediowy Polska 2006
23:35 Ojciec Mateusz 33 (7,8) - serial krym. Polska 2025

CANAL+ KUCHNIA

11:50 Top Chef (3)
12:50 Poza utartym szlakiem: Colin i Manu (7) - serial dok.
13:45 Włoskie życie Sophie Grigson (1,2) - serial dok.
14:40 U sąsiadów w kuchni
15:45 Jakubiak rozgryza Polskę (8, 9) - mag. kulinarny
16:40 Jamie Oliver (3, 7)
18:30 Azjatycka kuchnia Evy Pau (4, 5) - mag. kulinarny
19:25 m jak mięso (5)
19:50 Nico wrzuca na ruszt (1)
20:20 Premium bez gotowania
21:15 Anthony Bourdain VII
23:55 Top Chef (1)

CANAL+ DOMO

11:10 Ucieczka na wieś XXII
12:05 Wielkie projekty
13:05 Pokochaj lub sprzedaj – Wielka Brytania (1)
14:05 Cudotwórcy – pod presją (10) - serial dok.
15:00 Po pierwsze lokalizacja! Nowa Zelandia - serial dok.
15:55 Kupione i co dalej? (5, 6)
16:50 Gardeners' World (14)
18:00 Ucieczka na wieś XXII
19:00 Wielkie projekty
20:00 Daleko od miasta XII (9)
21:00 Cudotwórcy – pod presją (11) - serial dok. USA 2026
21:55 Wielkie projekty (4)
23:05 W mieście czy na wsi

PLANETE+

12:35 360° – świat bez granic XI - serial dokumentalny
13:45 Dzikie iberyjskie opowieści (2/3) - serial dok.
14:50 Wiatr. Niewidzialna siła
15:50 Niezwykłe podróże koleją XIV (5) - serial dok.
16:55 Świat z góry (7,8/14)
17:55 Polska z góry. Blokowiska
18:20 Dokąd dzisiaj? IV (5,6)
19:00 Dzieci chaosu
20:50 1936-1953. Hiszpańska zbrodnia domowa - serial dok.
22:00 Kto zapłacił za II wojnę światową? - film dok.

DISCOVERY CHANNEL

08:00 Zoom na architekturę
09:00 Wyprawa w nieznane VI
11:00 Gorączka złota XVI (3)
12:00 Przemytnicy: na morzu
13:00 Wyzwanie: przetrwanie
14:00 Nagi instynkt przetrwania – 21 dni samotności (7/8)
15:00 Złomowisko PL VIII
16:00 Łowcy opali VIII
17:00 Kroniki policyjne: Szwecja - serial dok.
18:00 Polscy truckersi III
19:00 Nagi instynkt przetrwania VI - film dok. USA 2020
21:00 Poszukiwacze przeklętego złota V - serial dok.
22:00 W oku cyklonu

TVP HISTORIA

11:45 Najwspanialsze góry Afryki (2) - serial dok.
12:45 Tajemnice szpiegów. Atomowa gra (3) - serial dok.
13:45 Wieluń 4.40 - film dok.
14:10 Dom - serial obycz.
15:45 Sensacje XX wieku
17:30 Wojenne dziewczyny (2)
18:25 Westerplatte – jeszcze jedna historia - reportaż
18:50 Pomiędzy – 1944-1945
20:15 Trzeci oficer (13)
21:15 Kroniki Hitlera (1/13)
22:15 Nieznana wojna na Północy II (3/6) - serial dok.
23:20 Sensacje XX wieku

HISTORY

12:10 Gwiazdy lombardu XXV
13:05 Starożytni kosmici XVII
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata (15/26)
14:50 Największe tajemnice świata VI (20/20) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
17:10 II wojna światowa w kolorze: największe bitwy (3/6)
18:10 Największe tajemnice świata VI (13/20) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XVII (1,13/8) - serial dok.
21:00 Tom Hanks: II wojna światowa (11,1/20)
23:00 II wojna światowa na Pacyfiku (2) - serial dok.

NATIONAL GEOGRAPHIC

11:00 Plemienna szkoła przetrwania: Andy (4/6)
12:00 Katastrofa w przestworzach XXIV (1,2,3,4/10)
16:00 Zaginione skarby Biblii: tajemnice wiary - serial dok.
17:00 Klucz do przepowiedni
18:00 Otchłań: powstanie i upadek nazizmu (8/10)
19:00 Złoto Hitlera (1/4)
20:00 Katastrofa w przestworzach XVIII (1/10) - serial dok.
21:00 Premiera: Tajemnicze wyspy II (1) - serial dok.
22:00 Ukryte pod miastami

FOCUS TV

08:00 Było sobie życie
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici VIII
10:00 Gwiazdy lombardu XXIII
12:00 Tajemnice II wojny światowej - serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii XXIII (8,9) - serial dok.
14:00 Kroniki Hitlera (11/13)
15:00 Truckersi przez Australię IX (9/13) - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka II
18:00 Rolnicy. Podlasie V
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Wojna widziana z powietrza II (3/6) - serial dok.
22:00 Ostatni bastion Hitlera

BBC EARTH

12:25 Ameryka Południowa z Nickiem Knowlesem
13:25 Najwspanialsze rzeki świata II (2/3) - serial dok.
14:30 W okowach mrozu VII
15:30 Życie na pustkowiu IX
16:35 Pociągiem przez Imperium Rzymskie (5/6)
17:35 Najwspanialsze rzeki świata II (2/3) - serial dok.
18:45 Ameryka Południowa z Nickiem Knowlesem
19:45 Dzika Wielka Brytania
20:55 W okowach mrozu VII
22:55 Krótka kronika dłuższego życia (1/4) - serial dok.

POLSAT VIASAT HISTORY

09:50 Wojna światowa: 1914-1945 (7/8) - serial dok.
10:55 Podziemna armia (3)
11:55 Lądowanie w Normandii: historia żołnierza (1/2)
12:55 Miasta świata podziemi
16:30 Wojna światowa: 1914-1945 (8/8) - serial dok.
17:35 Podziemna armia
18:40 Starożytna apokalipsa
19:50 1776: niepodległość USA (2/6) - serial dok.
21:00 Naziści, U-booty i bitwa o Atlantyk - serial dok.
22:05 Majowie: wojna pięciu królestw (2) - serial dok.
23:05 Wszystko, co zobaczyli

eprasa.pl 45341d2020

ŚRODA 2.09

Od A do Z

ANIOŁKI CHARLIEGO ★★
film sens., USA/Niemcy 2000, reż. Joseph McGinty Nichol, wyk. Cameron Diaz, Drew Barrymore, Lucy Liu
22:50 | polsat
Popularny serial o dziewczynach z agencji detektywistycznej przeniesiony na duży ekran we współczesnym tempie i z gwiazdami. Wzbudza tylko nostalgię za oryginałem.

DZIEŃ ŚWIRA ★★★★
komediodramat, Polska 2002, reż. Marek Koterski, wyk. Marek Kondrat, Janina Traczykówna, Andrzej Grabowski
23:00 | stopklatka
Grand Prix w Gdyni: Marek Kondrat (owacja!) jako uosobienie kompleksów polskiego inteligenta niepotrafiącego odnaleźć się na przełomie tysiącleci: celna, jakkolwiek gorzka wizja Marka Koterskiego.

EL MARIACHI ★★★★
film sens., Meksyk/USA 1992, reż. Robert Rodriguez, wyk. Carlos Gallardo, Consuelo Gómez, Jaime De Hoyos
22:20 | cinemax
Błyskotliwy i niezwykle tani (rekord w „Księdze rekordów Guinnessa") debiut Roberta Rodrigueza: pierwowzór „Desperado". Koniecznie.

JEDNA BITWA PO DRUGIEJ ★★★★
film sens., USA 2025, reż. Paul Thomas Anderson, wyk. Leonardo DiCaprio, Sean Penn, Benicio del Toro
22:35 | hbo
Paul Thomas Anderson czyta Thomasa Pynchona, a Leonardo DiCaprio wciela się w starzejącego się buntownika po przejściach, któremu przychodzi zmierzyć się z konsekwencjami burzliwej młodości.

KRONIKA WYPADKÓW MIŁOSNYCH ★★★
dramat obycz., Polska 1985, reż. Andrzej Wajda, wyk. Piotr Wawrzyńczak, Paulina Młynarska, Tadeusz Konwicki
23:55 | tvp 1
Wajda czyta Konwickiego: pierwsza miłość na Wileńszczyźnie w przededniu wybuchu II wojny światowej. Wzruszające i pięknie zagrane.

Transformers

20:00 | cinemax
★★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Od zabawki poprzez komiks na duży ekran: opowieść o kosmicznej wojnie dwóch klanów wysoko technicznie zaawansowanych robotów, w której polem walki staje się nasza planeta. Eskapizm w najczystszej postaci.

FILM S.F.
USA 2007, REŻ. MICHAEL BAY, WYK. SHIA LABEOUF, MEGAN FOX, JOSH DUHAMEL

LEKTOR ★★★★
melodramat, USA/Niemcy 2008, reż. Stephen Daldry, wyk. Kate Winslet, Ralph Fiennes, David Kross
22:40 | canal+ premium
Kwestia odpowiedzialności synów za zbrodnie ojców: student odkrywa, że kobieta (Oscar dla Kate Winslet), która wprowadziła go w świat miłosnych uniesień, w czasie wojny była strażniczką w Auschwitz.

ŁOWCY BURZ ★★
film przyg., USA 2023, reż. Herbert James Winterstern, wyk. Skeet Ulrich, Anne Heche, Alec Baldwin
23:55 | tv puls
Syn legendarnego łowcy burz ucieka z domu i dołącza do innych badaczy zjawisk meteorologicznych, by przeżyć własną emocjonującą przygodę, ale i poznać istotę pasji, jaka kieruje poczynaniami jego ojca.

OCH, KAROL II ★★★
komedia, Polska 2011, reż. Piotr Wereśniak, wyk. Piotr Adamczyk, Małgorzata Socha, Małgorzata Foremniak
20:30 | polsat
Przebój sezonu, remake filmu sprzed 25 lat: Piotr Adamczyk, polski Don Juan, otoczony wianuszkiem kobiet i nadal – zaskakujące! – bezbronny. Plus mocny rys współczesności i parada gwiazd.

PROTEKTOR ★★★
film sens., USA 2012, reż. Boaz Yakin, wyk. Jason Statham, Catherine Chan, Chris Sarandon
22:15 | tvp 1
Dziewczynka, która zna tajemniczy kod, obiekt zainteresowania całego przestępczego świata, szuka pomocy i znajduje ją w osobie skompromitowanego policjanta, który pragnie odzyskać dobre imię.

RAPORT MNIEJSZOŚCI ★★★
film s.f., USA 2002, reż. Steven Spielberg, wyk. Tom Cruise, Colin Farrell, Samantha Morton
20:00 | stopklatka
Steven Spielberg czyta Philipa K. Dicka: Tom Cruise jako detektyw ścigający zbrodniarzy za sam zamiar popełnienia przestępstwa. Koszmarna wizja przyszłości plus reżyserski popis.

RIO BRAVO ★★★★★
western, USA 1959, reż. Howard Hawks, wyk. John Wayne, Dean Martin, Angie Dickinson
22:00 | warner tv
Howard Hawks polemizuje z innym klasykiem, „W samo południe" Freda Zinnemanna, czyli jak to było – a jeśli nie było, to być powinno – naprawdę. Plus szeryf John Wayne z kumplami i Angie Dickinson. Wciąga, oj, wciąga!

STRZĘPY ★★★★
dramat obycz., Polska 2022, reż. Beata Dzianowicz, wyk. Michał Żurawski, Grzegorz Przybył, Agnieszka Radzikowska
21:00 | tvp kultura
Cztery pory roku – cztery stadia choroby Alzheimera i jej druzgocący wpływ na wielopokoleniową rodzinę, która musi nauczyć się żyć ze schorzeniem swego patriarchy. Plus wiele zasłużonych nagród.

ŚLADY PO TOBIE ★★★
dramat obycz., Hiszpania/Włochy/Portugalia 2025, reż. Gala Gracia, wyk. Laia Manzanares, Ángela Cervantes, Ruy de Carvalho
23:40 | cinemax
Liczne nagrody na hiszpańskich festiwalach: po śmierci ojca pianistka jazzowa porzuca karierę w Nowym Jorku i wraca na rodzinne gospodarstwo w Pirenejach, by zmierzyć się z rodzinnym dziedzictwem.

ZGORSZENIE PUBLICZNE ★★★
komedia romantyczna, Polska 2009, reż. Maciej Prykowski, wyk. Krzysztof Czeczot, Marian Dziędziel, Dorota Pomykała
23:45 | kino polska
Nostalgiczne pożegnanie z tradycyjnym widzeniem Śląska: mieszkańcy starego familoka szukają swojej szansy w nowej rzeczywistości. Autentycznie zabawne, a miejscami wręcz ujmujące.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl 45341d2020

ŚRODA 2.09

TVP1

07:00 Msza święta
07:30 Rodzina (nie od) święta
08:00 Serwis Info, pogoda
08:15 Noce i dnie (9)
09:15 Ranczo X
10:10 Komisarz Alex XXIV (13)
11:05 Ojciec Mateusz XIX (12)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 Magazyn rolniczy (802)
13:00 Sęp kasztanowaty - film dok. Hiszpania 2024
14:00 Splątane losy
15:00 Serwis Info
15:10 Pogoda Info
15:25 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5765)
18:05 Reporterzy (604)
18:25 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 **07 zgłoś się** (2) - serial krym. Polska 1987, wyk. Bronisław Cieślak
22:15 **Protektor (Safe)** - film ★★★ sens. USA 2012, reż. Boaz Yakin (100 min)
23:55 **Kronika wypadków miłosnych** ★★★ - dramat obycz. Polska 1985, reż. Andrzej Wajda, wyk. Piotr Wawrzyńczak (130 min)
02:05 **Jutro idziemy do kina** ★★★ - dramat wojenny Polska 2007, reż. Michał Kwieciński (105 min)

TVP2

05:35 M jak miłość
06:25 Pożyteczni.pl (381)
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7664) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7664) - mag. Polska 2026
11:30 Rodzinka.pl IV
12:35 Koło fortuny (2089)
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (1055)
14:35 Na sygnale - serial obyczajowy Polska 2026
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (2090) - teleturniej Polska 2025
16:35 Familiada (3033)
17:20 Panna młoda - serial obyczajowy Turcja 2024
18:15 Va banque (1056)
18:50 Jeden z dziesięciu (13)
19:25 Barwy szczęścia

20:05 **Barwy szczęścia** - serial obycz. Polska 2026
20:30 **Przepis dnia** - mag. kulinarny
20:45 **Na dobre i na złe** - serial obyczajowy, wyk. Sylwia Achu
21:45 **Na sygnale** - serial obycz. Polska 2026
22:45 **Ku'damm 63 III** - miniserial Niemcy 2016
23:45 **Pitbull** (13) - serial sens. Polska 2008
00:45 **W cieniu śmierci**
01:45 **Implozja: Katastrofa "Titana"** - film dok.

POLSAT

05:40 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień
09:10 Malanowski i Partnerzy VIII (44/59)
09:40 Wypasiona Kuchnia
09:50 Malanowski i Partnerzy VIII (46/59)
10:15 Dlaczego ja? 30 (1,2) - serial fabularno-dok.
12:20 Gliniarze Śląsk (2) - serial krym. Polska 2026
13:20 Gliniarze XVI (64,65) - serial fab.-dok. Polska 2024
15:30 Wydarzenia
15:55 Gliniarze XXI (3)
16:55 Gliniarze Śląsk (3)
18:00 Pierwsza miłość 50 (69) - serial obycz. Polska 2026
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (902)
19:25 Wypasiona Kuchnia
19:55 Milionerzy (123)

20:30 **Och, Karol II** - komedia ★★★ Polska 2011, reż. Piotr Wereśniak, wyk. Piotr Adamczyk, Małgorzata Socha (140 min)
22:50 **Aniołki Charliego (Charlie's Angels)** ★★ - film sens. USA/Niemcy 2000, wyk. Cameron Diaz (125 min)
00:55 **Gruby i chudszy II: Rodzina Klumpów (Nutty Professor II: The Klumps)** ★★ - komedia USA 2000, reż. Peter Segal (145 min)

TVN

05:40 Uwaga! (8077) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (60/60) – serial fabularno-dok.
06:50 Kuchenne rewolucje XXVI (10) - reality show
07:45 Dzień Dobry TVN (5763) - mag. Polska 2026
11:20 Doradca smaku (2)
11:30 Kuchenne rewolucje: Szczecin – „Cafe Elegancko" XXV (2) - reality show
12:35 Kuchenne rewolucje: „Karczma u sołtysa", Duszniki Zdrój XX (13) - reality show
13:40 Ukryta prawda (17,18,3/40) - serial fab.-dok.
16:50 Szpital św. Anny IV (3) - serial obycz. Polska 2026
17:55 Detektywi VII (3)
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:40 Raport US Open
19:55 Uwaga! (8078) - mag.

20:15 **Na Wspólnej** - serial obycz. Polska 2026
20:50 **The Floor** (3)
21:30 **Top Model** (1) - reality show Polska 2026
23:05 **Poranek kojota** - komedia Polska 2001, ★★ reż. Olaf Lubaszenko, wyk. Maciej Stuhr, Karolina Rosińska, Tadeusz Huk (115 min)
01:00 **Klara** (1,2/8) - serial kom. Polska 2024
02:20 **CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas X** (1/23) - serial krym.

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami IV (20,21/22) - serial krym. USA 1988, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XXIV (18,6/18)
09:55 Zaklinaczka duchów IV (20/23) - serial fantasy
11:00 Kotka - serial obycz.
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2009
13:00 Wspaniałe stulecie III - serial obycz. Turcja 2013
14:00 Kurierzy II (31)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XIV (5,6) - serial obycz.
17:00 Kurierzy II (32) - serial obyczajowy Polska 2023
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XIX (2,3) - serial obycz.
20:00 **Żywioł. Deepwater Horizon** ★★★ - film sens. USA/Hongkong/Chiny 2016, reż. Peter Berg, wyk. Mark Wahlberg, Kurt Russell (125 min)
22:05 **Nadciąga tornado (Epicentrum) (Into the Storm)** ★★★ - thriller USA 2014 (110 min)
23:55 **Łowcy burz (Supercell)** ★★ - film przyg. USA 2023, reż. Herbert James Winterstern, wyk. Skeet Ulrich (120 min)
01:55 **Dzielnica strachu X**

TVN7

05:20 Ten moment (13/40) - serial fab.-dok. Polska 2021
05:55 Szkoła (57,58,59/72) - serial fab.-dok. Polska 2017
08:45 Ukryta prawda (24,58,59) - serial fab.-dok.
11:50 W-11 Wydział Śledczy - serial fabularno-dok.
13:55 Kryminalni V (2) - serial kryminalny Polska 2006, wyk. Marek Włodarczyk
15:00 Szpital (47,48/68) - serial fab.-dok. Polska 2018
17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
18:00 SOS. Ekipy w akcji (56/60) - telenowela dokumentalna Polska 2018
19:00 Młode gliny (13/50)
20:00 **Hotel Paradise** (5) - real tv Polska 2026, program prowadzi Klaudia El Dursi
21:00 **Podwójne ryzyko (Double Jeopardy)** ★★ - thriller USA/Niemcy/Kanada 1999, reż. Bruce Beresford (140 min)
23:20 **Mission: Impossible – Rogue Nation** ★★★ - film sens. USA 2015, reż. Christopher McQuarrie (160 min)
02:00 **Hotel Paradise** (4) - real tv Polska 2026

MEZZO

10:30 Elisabeth Leonskaja, Quatuor Danel: Szostakowicz, Wajnberg – Théâtre du Capitole, Tuluza
12:30 Thomas Adès i Pekka Kuusisto w Fondation Louis Vuitton: Janacek, Adès, Strawiński, Ravel
13:50 Intermezzo
14:05 Międzynarodowy Konkurs Muzyczny w Genewie 2025, kategoria altówka: finał
16:05 Tisseurs de sons: Ludovico Einaudi, Hauschka, Joep Beving, Hania Rani
17:00 Intermezzo
17:15 Adolphe Adam: Giselle - balet Wlk. Brytania 2017
18:50 Gala Placido Domingo
20:30 Johann Strauß: Zemsta nietoperza - operetka F 2024
22:35 Mozart: V koncert fortepianowy – Malcom Frager

PULS 2

10:35 Basia (5,6)
11:10 Gus. Mały II (35/52)
11:35 Tomek i przyjaciele
12:00 Psi patrol IV (2/26)
12:35 Marta mówi! II
13:00 Gumisie IV (3)
13:35 Smerfy - serial anim.
14:00 Baranek Shaun IV
14:35 Fineasz i Ferb II (37/39)
15:00 Miraculous III
16:00 Patryk Rozgwiazda Show (3,4/26) - serial anim.
17:00 SpongeBob
18:00 Pingwiny z Madagaskaru III (2,3/15)
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (48) - serial obycz.
21:00 Last Vegas - komedia USA 2013, reż. Jon Turteltaub
23:05 Pan i pani Kiler - komedia sensacyjna USA 2010
01:00 Lombard (15)

TV4

07:00 Strażnik Teksasu II
07:55 Bogaty dom – biedny dom XIII (6) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci
11:55 Na ratunek 112 XVII (22,23) - serial fabularno-dok.
12:55 Trudne sprawy XVIII
15:55 Policjantki i policjanci
17:00 Trudne sprawy 28 (3/60) - serial fabularno-dok.
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (75) - reality show
19:00 Policjantki i policjanci
20:00 Wypasiona Kuchnia
20:05 Uroczysko VI (3)
20:40 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XXI (3)
21:40 Sprawiedliwi. Trójmiasto IV (3) - serial krym.
22:45 Opowiem ci o zbrodni
23:10 Następny (Next) - film sensacyjny USA 2007
01:20 Love Island V (8/50)

METRO

07:35 Tajemnice miłości - serial fabularno-dok.
08:30 Szpital (55,56/68)
10:30 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:30 Szkoła (43/68)
13:30 Brzydula
14:40 Za głosem serca - telenowela Brazylia 2023
15:50 Magda M. III (1) - serial obyczajowy Polska 2006
16:55 Idź na całość (10)
18:00 Złomowisko PL III (7) - serial dok. Polska 2016
19:00 Kartoteka VI (11,12/30) - serial fab.-dok. Polska 2014
21:05 Kryminalni VIII - serial kryminalny Polska 2008
23:15 Hannibal (9/13)
00:20 Zbrodnie z pierwszych stron gazet V (6/12)
01:20 Szpital (53/68)
02:20 Szkoła (44/68)

eprasa.pl 45341d2020

ŚRODA 2.09

STOPKLATKA

08:45 Robert Makłowicz (138) - mag. kulinarny
09:40 Górski lekarz XVII (4,5/16) - serial obycz. Niemcy/Austria 2024
11:45 Zagadki kryminalne panny Fisher (12,13/13) - serial krym. Aus. 2012
14:00 Hudson i Rex VIII (2/14) - serial krym. Kanada 2025, wyk. Luke Roberts
15:00 Zajazd. Będzie się działo II (2,3) - serial fabularno-dok.
17:00 Katastrofy w przestworzach III (5,6,3/10) - serial dok.
20:00 Raport mniejszości (Minority Report) *** - film s.f. USA 2002, reż. Steven Spielberg, wyk. Tom Cruise, Colin Farrell, Samantha Morton, Max von Sydow (180 min)
23:00 Dzień świra - komedia **** dramat Polska 2002, reż. Marek Koterski, wyk. Marek Kondrat, Janina Traczykówna (115 min)
00:55 Kryptonim Banshee (Code Name Banshee) * - film sens. USA 2022, reż. Jon Keeyes, wyk. Antonio Banderas, Catherine Davis (120 min)

ALE KINO+

08:35 The Office PL (3,4/12) - serial kom. Polska 2021
09:45 Co się zdarzyło w Mount Affinity? II (5,6/6) - serial obycz.
12:00 Detektyw Foyle (1/4) - serial kryminalny
14:05 Mój synek (Mon Garcon) ** - thriller F/B 2017, reż. Christian Carion, wyk. Guillaume Canet (105 min)
15:50 Będzie lepiej (Une année difficile) *** - komediodramat Francja 2023, reż. Olivier Nakache, Eric Toledano, wyk. Pio Marmaï, Jonathan Cohen, Noémie Merlant (135 min)
18:05 Detektyw Foyle (2/4) - serial kryminalny
20:10 Edukacja XD (1,2/10) - serial obycz. Polska 2025, wyk. Tomasz Włosok, Michał Balicki
21:25 Gangster (Lawless) *** - dramat krym. USA 2012, reż. John Hillcoat, wyk. Shia LaBeouf, Tom Hardy (135 min)
23:40 Co się stało z Gracie Darling (1,2/6)
01:40 Kruk. Czorny Woron nie śpi II (3/6)

TVP KULTURA

08:30 Rzecz Polska (9)
09:00 Polskie drogi (5)
10:25 Syzyfowe prace - film ** obycz. PL 2000, reż. Paweł Komorowski, Waldemar Prokopowicz, wyk. Jerzy Bińczycki (115 min)
12:20 Gauguin na Tahiti. Raj utracony - film dok.
14:15 Alternatywy 4 (2/9)
15:20 Romans prowincjonalny ** - film obycz. PL 1976, reż. Krzysztof Wierzbiański (80 min)
16:40 Polskie drogi (6)
18:15 Muzeum polskiej piosenki (125)
18:30 Informacje kulturalne
18:55 Rawhide III - western
20:00 Akta Sherlocka Holmesa (2/9) - serial krym. Wlk. Brytania 1991
21:00 Strzępy - dramat **** obycz. Polska 2022, reż. Beata Dzianowicz, wyk. Michał Żurawski (110 min)
22:50 Informacje kulturalne
23:25 Nakarmić kruki (Cría cuervos) ***** - dramat obycz. Hiszp. 1975, reż. Carlos Saura (120 min)
01:25 Polonium — Motion Trio z gościnnym udziałem Leszka Możdżera - koncert

HBO

08:55 Istoty fantastyczne *** - komedia USA 2024, reż. John Krasinski (100 min)
10:35 Policzalne - dramat *** obycz. Aus. 2024, reż. Marcelle Lunam (90 min)
12:05 Horton słyszy Ktosia! **** - film anim. USA/Wlk. Brytania 2008, reż. Jimmy Hayward, Steve Martino (85 min)
13:30 Vinci 2 - komedia krym. *** Polska 2025, reż. Juliusz Machulski (115 min)
15:25 Player One - film s.f. **** USA 2018, reż. Steven Spielberg (135 min)
17:40 Kompletnie nieznany **** - film biograficzny USA 2024, reż. James Mangold (140 min)
20:00 Gru i Minionki: Pod przykrywką *** - film anim. USA 2024, reż. Chris Renaud, Patrick Delage (95 min)
21:35 Latarnie (3)
22:35 Jedna bitwa po drugiej **** - film sens. USA 2025, reż. Paul Thomas Anderson (160 min)
01:15 Piękna i Rzeźnik *** - horror USA/Kanada 2020, reż. Christopher Landon (100 min)

CANAL+ PREMIUM

08:40 Kiler-ów 2-óch *** - komedia kryminalna Polska 1998 (115 min)
10:35 Jutro będzie nasze **** - komediodramat Włochy 2023 (115 min)
12:30 Moje pieczone kurczaki *** - film obycz. Polska 2002 (65 min)
13:35 Łapu-Capu (209)
13:40 Wszystko, czego nie zdążyliśmy powiedzieć (5,6/9) - serial obycz. Francja 2022
14:45 Czy AI zabija internet? - film dok. Niemcy 2025
15:40 Dalej jazda! 2 - komedia *** PL 2026, reż. Mariusz Kuczewski (100 min)
17:20 Call me lala - film krótkom. Polska 24 (25 min)
17:45 Łapu-Capu (210)
17:50 Battleship: Bitwa o Ziemię ** - film przyg. USA/Jap. 2012 (130 min)
20:00 Pojedynek - dramat *** wojenny Cypr/Irl./Polska/Ukraina 2025 (110 min)
21:50 The Walking Dead: Dead City III (5/8)
22:40 Lektor - melodramat **** USA/Niemcy 2008, reż. Stephen Daldry (120 min)
00:40 Kuracja - horror ** USA 2024 (100 min)

KINO POLSKA

07:40 Przygody Myszki
08:00 Rzemiosła świata według Orskiej - serial dokumentalny Polska 2023
08:50 Quo vadis - film historyczny Polska/USA 2001, reż. Jerzy Kawalerowicz, wyk. Paweł Deląg, Magdalena Mielcarz, Bogusław Linda
12:15 Ranking Naj Polskiego Kina (1, 2) - mag. kulturalny
13:45 Ziemia obiecana - dramat obycz. Polska 1975, reż. Andrzej Wajda, wyk. Daniel Olbrychski, Wojciech Pszoniak
17:20 Pogranicze w ogniu (8,9) - serial sens. Polska 1988, wyk. Cezary Pazura
20:00 Pokaż, kotku, co masz w środku - komedia Polska 2011, reż. Sławomir Kryński, wyk. Jacek Borusiński, Krzysztof Stelmaszyk, Iwona Wszołkówna, Jan Frycz
21:55 Na układy nie ma rady - komedia Polska 2017, reż. Christoph Rurka, wyk. Grzegorz Małecki, Katarzyna Glinka, Jan Wieczorkowski
23:45 Zgorszenie publiczne - komedia romantyczna Polska 2009, reż. Maciej Prykowski, wyk. Krzysztof Czeczot
01:45 Kamienne tablice - melodramat PL 1984, reż. Ewa Petelska, Czesław Petelski

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin X (3/9)
08:30 Przyjaciółki XVIII (5,6/12) - serial obycz
10:25 Świat według Kiepskich
14:20 Szybcy i wściekli: Hobbs i Shaw - film sens. USA 2019
17:00 Z bożą pomocą - thriller USA 2023, reż. Sean McNamara
19:15 Bez hamulców - film sensacyjny USA 2012
21:00 Baby driver - film krym. USA/Wlk. Brytania 2017
23:25 Barry Seal: Król przemytu - film sens. USA 2017
01:45 Fala zbrodni (6) - serial sensacyjny Polska 2003

WARNER TV

08:20 Teraz albo nigdy! (3/13)
09:20 Bajer z Bel-Air II
10:20 Prawo Agaty VI (1)
11:20 Pełniejsza chata (6,7/13)
12:20 Teraz albo nigdy!
14:20 Bajer z Bel-Air II
16:15 Pełniejsza chata (6,7,8,9/13) - serial kom.
18:30 Godziny szczytu - film sensacyjny USA 1998
20:15 Rewolwer i melonik - film sens. USA 1998
22:00 Rio Bravo - western USA 1959, reż. Howard Hawks
00:55 Szczęściarz - melodramat USA 2012, reż. Scott Hicks

CINEMAX

11:25 Grawitacja - film s.f. Wlk. Brytania/USA 2013
12:55 Kundel - dramat obycz. Tajwan/Singapur/Francja 2024
15:05 Byłyśmy niebezpieczne - dramat obycz. Nowa Zel. 2024
16:30 Nic do oclenia - komedia Francja/Belgia 2010
18:15 Nieznajomy pod Wielkim Łukiem - dramat obyczajowy Francja/Dania 2025
20:00 Transformers - film s.f. USA 2007, reż. Michael Bay, wyk. Shia LaBeouf, Megan Fox
22:20 El Mariachi - film sensacyjny Meksyk/USA 1992

TVN FABUŁA

07:45 Detektywi - serial dok.
09:50 Prawo Agaty VI (13)
10:55 Lekarze III (7)
11:55 Zapukaj do moich drzwi
13:55 Prawo Agaty VI (12)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:05 Na Wspólnej (65,66)
17:10 Artystki (2) - talk-show
18:15 Uwolnić orkę III: Na ratunek - film przyg. USA 1998
20:00 Wyjście awaryjne - komedia Polska 1982
22:00 Skazani na Shawshank - dramat psych. USA 1994
00:55 Oszukać przeznaczenie IV - horror USA 2009

FILMBOX+ ONE

07:45 Panna Marple V (4/4)
09:45 Vera V (1/4)
11:45 Zagadki kryminalne panny Fisher (7/13)
12:55 Poirot XIII (4/5) - serial krym. Wlk. Brytania 2013
15:00 Strażnik Teksasu (13,14/26) - serial sens.
17:05 Vera V (2/4)
18:55 Poirot II (2/10) - serial krym. Wlk. Brytania 1990
20:00 Co z oczu, to z serca - kom. krym. USA 1998
22:40 Uprowadzona II - film sensacyjny Francja 2012
00:40 Patriota - film akcji USA 1998, reż. Dean Semler

PARAMOUNT

07:30 Czarodziejki III (1,2/22)
09:25 Policyjna grupa pościgowa XIX - serial dok.
10:30 Wojownicze żółwie ninja: Wyjście z cienia - film przyg. USA/Hongkong/Chiny 2016
13:00 Czarodziejki III (3,4/22)
14:55 Agent XXL: Rodzinny interes - komedia sensacyjna USA 2011, reż. John Whitesell
17:15 Mission: Impossible – Rogue Nation - film sens. USA 2015, reż. C. McQuarrie
20:00 Gorączka - film sens. USA 1995, reż. Michael Mann
23:35 Tomb Raider - film przyg. Wlk. Brytania/USA 2018

ROMANCE TV

08:40 Górski lekarz (4/7)
10:30 Statek marzeń
12:25 Lato na Istrii - romans Niemcy/Chorwacja 2021
14:20 Rosamunde Pilcher: Żagle miłości - film obycz. Niemcy/Austria 2005
16:15 Lato w Barcelonie - komedia romantyczna
18:05 Górski lekarz (5/7)
20:00 Malibu – Moje marzenie, twoje marzenie - romans Niemcy 2023
21:55 Katie Fforde: Miłość w Nowym Jorku - film obyczajowy Niemcy 2014
23:50 Górski lekarz (5/7)

AMC

08:40 Gwiazdka na lodzie - komedia romant. USA 2020
10:25 Zagniewani młodociani - komedia USA 1996
12:15 Karate Kid - film familijny USA 1984
14:50 Pole rażenia - film sensacyjny USA 1993
16:55 Niewinna - thriller Wlk. Brytania/USA 2008
18:50 Transformers III - film s.f. USA 2011, reż. Michael Bay, wyk. Shia LaBeouf
22:00 Zdobycz - film sensacyjny USA 2024
23:50 Ostatnie zlecenie - film sens. USA/Czechy/Tajl. 2008

eprasa.pl 45341d2020

AXN

08:25 Ostry dyżur IV (12/22)
09:25 Castle VI (10,11/23)
11:20 Rekrut V (5,6/22)
13:20 Dowody zbrodni IV (14,15/24) - serial sens. USA
15:15 FBI IV (9,10/21) - serial sensacyjny USA 2021
17:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas VII (6,7/24)
19:10 Castle VI (12,13/23)
21:05 Walker: Strażnik Teksasu II (15,16/20) - serial krym.
22:55 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas VII (6,7/24)
00:45 Castle VI (12/23)

EPIC DRAMA

08:30 Detektyw Murdoch XVIII (21/22) - serial krym.
09:25 Wszystkie stworzenia duże i małe (1/6) - serial obycz.
10:30 Lekarze na start
12:00 Zatraceni w miłości
13:00 Sprawy pana Booka
14:05 Agenci NCIS XVI (13/24)
15:00 Panna Marple III (1/4)
17:00 Poirot IX (4/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2004
19:00 Agenci NCIS XVI (14/24)
19:55 Poirot V (7/8)
21:00 Sherlock i córka (5/8)
21:55 Robin Hood
23:05 Poirot V (7/8)
00:15 Agenci NCIS XVI

TVN STYLE

11:20 Ugotowani (6, 7) - reality show Polska 2016
13:25 Kuchenne rewolucje (8, 9) - reality show
15:35 I nie opuszczę Cię aż do ślubu (4, 5) - reality show
17:05 Salon sukien ślubnych: Polska (1) - reality show
17:40 Kuchenne rewolucje (8, 9, 14) - reality show
20:50 Jestem z Polski VIII (15,9/17) - serial dok.
22:50 Hotel Paradise (5) - real tv Polska 2026
23:45 Mroczne sekrety małżeńskie V (5,6) - serial dok.

TVN TURBO

08:20 Wszystko co naj... (5, 6)
09:20 Fani czterech kółek
11:15 Złomowisko PL X
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować III
18:00 Raport Turbo (5058)
18:15 Zawodowi handlarze
19:45 Uwaga! Pirat (1)
20:30 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia (11/12)
21:00 Wojny samochodowe
22:00 Raport Turbo (5058)
22:15 Z drugiej ręki (15)
23:00 Moto Fachury (11, 12)
00:30 Naprawy nie do naprawy

BBC FIRST

08:40 Lewis (5/6)
09:45 Ojciec Brown III (14/15)
10:45 Śmierć pod palmami VIII
11:50 Z pamiętnika położnej
12:55 Tajemnice Majorki
15:00 Ojciec Brown XI (7/10)
16:00 Lewis (5/6) - serial krym.
17:05 My Life is Murder III
18:05 Morderstwa w Midsomer XVII (3/4) - serial krym.
19:55 Śmierć pod palmami VIII
21:00 Zbrodnie na Szetlandach II (1,2/6) - serial krym.
23:20 Line of Duty – Wydział wewnętrzny II (2,3/6)

FX

08:00 Kości XI (11/22)
09:00 SkyMed III (9/9)
10:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami IV (20,21/25)
11:55 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VIII (1,2/18)
13:45 Agenci NCIS X (1,2/24)
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Miami IV (22,23/25)
17:25 Z Archiwum X IV
19:15 Agenci NCIS: Sydney III
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VIII (3,4/18)
22:00 Matlock II (3/16)
22:55 Z Archiwum X IV (12/24)
23:50 Rambo III - film sens. USA 1988, reż. Peter MacDonald

HGTV

08:50 Widok, na który cię stać
09:55 Poszukiwacze domów: Australia (19,20) - serial dok.
10:55 Kamera, akcja, wpadka!
12:00 Odlotowy ogród (2)
12:35 Nowe życie w starym domu V - serial dok.
14:30 Mieszkanie na miarę II
15:30 Będzie pięknie (8/8)
16:30 Polowanie na ogród IX
18:10 Zgłoś remont (2)
19:05 Weekendowa metamorfoza (6) - reality show
20:00 Dorota inspiruje (2)
20:55 Dorota was urządzi V
22:30 House Hunters

BBC LIFESTYLE

11:30 Na bogato: sekrety pierwszej klasy - serial dok.
12:30 Luksusowe koleje Szkocji z Alanem Cummingiem
13:30 Koreańska uczta Eda i Ryu (1) - mag. kulinarny
14:40 Bake off: zawodowcy (2)
15:45 Zapraszam do stołu: profesjonaliści (13, 14)
17:50 Na bogato: sekrety pierwszej klasy - serial dok.
18:50 Mistrzowie szycia (8)
19:50 Wielkie nowozelandzkie wypieki (3) - show
21:00 Wielkie australijskie wypieki VI (6) - serial dok.
22:00 Zapraszam do stołu

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół (4/24)
08:55 Przyjaciele VII
11:55 Teoria wielkiego podrywu V - serial kom.
14:30 Dwóch i pół (5,6,7,8/24) - serial kom. USA 2003
16:30 Przyjaciele VII
19:30 Teoria wielkiego podrywu V - serial kom.
22:00 The Office PL III (1,2/12) - serial kom. Polska 2023
23:05 Comedy Club (8, 9)
00:05 Miasteczko South Park VII (11,12/15)
01:00 Pracoholicy III (5/20)

TVP SERIALE

08:10 Komisarz Alex IX (2)
09:05 Rodzinka.pl VI (13/26)
09:40 Klan - telenowela
10:35 Ranczo (11,12/13)
12:25 Komisarz Alex XXV (11)
13:25 Ojciec Mateusz 33 (5,6) - serial krym. Polska 2025
15:25 Komisarz Alex IX (3)
16:15 Na sygnale
17:25 Ranczo (13,1/13)
19:30 Ojciec Mateusz 33 (7,6) - serial krym. Polska 2025
21:30 Ranczo II (2,3/13) - serial kom. Polska 2006
23:30 Ojciec Mateusz 33 (8,9)
01:25 Krucjata. Prawo serii (2) - serial krym. Polska 2022

CANAL+ KUCHNIA

11:50 Top Chef (4)
12:50 Bosacka daje radę (1, 2)
13:45 Włoskie życie Sophie Grigson (2,3) - serial dok.
14:40 U sąsiadów w kuchni
15:45 Jakubiak rozgryza Polskę (9, 10) - mag. kulinarny
16:40 Jamie Oliver (4, 8)
18:30 Azjatycka kuchnia Evy Pau (5, 6) - mag. kulinarny
19:25 m jak mięso (6)
19:55 Nico wrzuca na ruszt (2)
20:20 Jamie: dania na każdą kieszeń (3) - serial dok.
21:15 Anthony Bourdain VII
23:55 Top Chef (2)

CANAL+ DOMO

09:00 Rośliny Karoliny (1, 2)
10:00 Gardeners' World (12)
11:10 Ucieczka na wieś XXII
12:05 Wielkie projekty
13:05 Pokochaj lub sprzedaj
14:05 Cudotwórcy – pod presją (11) - serial dok. USA 2026
15:00 Po pierwsze lokalizacja!
15:55 Tomasz Pągowski
16:50 Gardeners' World (15)
18:00 Ucieczka na wieś XXII
19:00 Wielkie projekty X
20:00 Daleko od miasta XIII
21:00 Cudotwórcy
22:00 Tomasz Pągowski
22:30 Patent na zieleń (1/8)
23:00 Daleko od miasta XVI (3)

PLANETE+

13:45 Dzikie iberyjskie opowieści (3/3) - serial dok.
14:50 Wiatr. Niewidzialna siła
15:50 Niezwykłe podróże koleją XIV (6) - serial dok.
16:55 Świat z góry (8,9/14)
18:00 Dokąd dzisiaj? IV (7,8)
18:40 Ewangelia dobrobytu. Historia kapitalizmu (1/3)
19:50 Osierocone. Dzieci i wojna (1) - serial dok.
20:50 Operacja Barbarossa
22:00 Trzy kobiety i wojna
23:10 Zniknięcie doktora Godarda - serial dok. F 2023

DISCOVERY CHANNEL

08:00 Zoom na architekturę IV (21/29) - serial dok.
09:00 Parker na złotym szlaku IV (6/10) - serial dok.
10:00 Wyprawa w nieznane VI
11:00 Gorączka złota XVI (4)
12:00 Przemytnicy: na morzu
13:00 Wyzwanie: przetrwanie
14:00 Nagi instynkt przetrwania – 21 dni samotności (8/8)
15:00 Złomowisko PL VIII (14)
16:00 Łowcy opali VIII (16)
17:00 Kroniki policyjne
18:00 Polscy truckersi III
19:00 Złomowisko PL V
22:00 Nagi instynkt przetrwania: tajemnicza wyspa (2)

TVP HISTORIA

09:55 Kampinoska epopeja
10:50 Jaszowiec. Zapomniana nowoczesność - film dok.
11:55 Wszystkie kolory świata
12:55 Kroniki Hitlera (1/13)
14:00 Dom (3/7) - serial obycz.
15:25 Sensacje XX wieku
17:25 Wojenne dziewczyny (3)
18:20 Gdzie jest Porozumienie Gdańskie? - reportaż
19:05 Krzyż Westerplatte
20:00 Zatoka szpiegów (1/9)
20:55 Wojny Rosji (1/3)
21:55 Żołnierze generała Maczka - film dok.
23:05 Sensacje XX wieku

HISTORY

11:15 Tajne akta UFO: nowe otwarcie (1/8) - serial dok.
12:10 Gwiazdy lombardu XXV
13:05 Starożytni kosmici XVII
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata (17/26) - serial dok.
14:50 Największe tajemnice świata VII (1/10) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
17:10 II wojna światowa w kolorze: największe bitwy
18:10 Największe tajemnice świata VI (14/20) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XVII
21:00 David Duchovny II
22:00 Ranczo kosmitów VII (1) - serial dok. USA 2026

NATIONAL GEOGRAPHIC

14:00 Stalin: krwawy dyktator
15:00 Katastrofa w przestworzach XXI (5/10) - serial dok.
16:00 Zaginione skarby Biblii: tajemnice wiary - serial dok.
17:00 Klucz do przepowiedni
18:00 Otchłań: powstanie i upadek nazizmu (9/10)
19:00 Złoto Hitlera (2/4)
20:00 Katastrofa w przestworzach XVIII (2/10) - serial dok.
21:00 Premiera: Odkopać historię - serial dok.
22:00 Ekstremalne katastrofy - serial dok. USA 2023

FOCUS TV

08:00 Było sobie życie (7,8/26)
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici VIII
10:00 Gwiazdy lombardu XXIII
12:00 Tajemnice II wojny światowej - serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii XXIII (10,11) - serial dok.
14:00 Kroniki Hitlera (12/13)
15:00 Truckersi przez Australię IX (10/13)
16:00 Dorwać tuńczyka II
18:00 Rolnicy. Podlasie V
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Hindenburg: nowe dowody - film dok. USA 2021
22:00 Maszyny bojowe

BBC EARTH

13:20 Najwspanialsze rzeki świata II (3/3) - serial dok.
14:30 W okowach mrozu VII (6/11) - serial dok. USA 2019
15:30 Życie na pustkowiu IX
16:30 Koloseum: prawdziwa historia (2/3) - serial dok.
17:35 Najwspanialsze rzeki świata II (3/3) - serial dok.
18:45 Ameryka Południowa z Nickiem Knowlesem
19:45 Pociągiem przez Imperium Rzymskie (6/6)
20:55 W okowach mrozu VII
22:55 Wielkie archeologiczne odkrycia (1/3) - serial dok.

POLSAT VIASAT HISTORY

09:20 Wojna światowa: 1914-1945 (8/8) - serial dok.
10:25 Podziemna armia
11:25 Lądowanie w Normandii: historia żołnierza (2/2)
12:25 Miasta świata podziemi
16:20 Tajne bronie II wojny światowej (1/6) - serial dok.
17:35 Czołg: najważniejsza broń II wojny światowej
18:40 Starożytna apokalipsa
19:50 1776: niepodległość USA
21:00 Naziści, U-booty i bitwa o Atlantyk - serial dok.
22:05 Majowie: wojna pięciu królestw (3) - serial dok.
23:05 Jeden dzień w Auschwitz

eprasa.pl 45341d2020

CZWARTEK 3.09

Od A do Z

8. MILA ★★★★
dramat obycz., USA/Niemcy 2002, reż. Curtis Hanson, wyk. Eminem, Brittany Murphy, Kim Basinger
21:55 | canal+ premium
Biografia białego rapera wychowanego na przedmieściach Detroit – od początków do pierwszych sukcesów: na motywach biografii Eminema i z nim w roli głównej. Specyficzna atmosfera i Oscar za piosenkę.

BAYWATCH: SŁONECZNY PATROL ★★
komedia sensacyjna, USA/Wlk. Brytania/Chiny 2017, reż. Seth Gordon, wyk. Dwayne Johnson, Zac Efron, Priyanka Chopra
21:00 | tvn 7
Pastisz(?) kultowego serialu: dwa samce alfa walczą o przywództwo w zespole ratowników na kalifornijskiej plaży, a w tle kryminalna intryga stawiająca pod znakiem zapytania przyszłość kąpieliska.

BEZ MOJEJ ZGODY ★★★
dramat obycz., USA 2009, reż. Nick Cassavetes, wyk. Cameron Diaz, Alec Baldwin, Abigail Breslin
20:00 | warner tv
Kiedy jedenastolatka odkrywa, że została poczęta, by być dawcą organów dla cierpiącej na białaczkę siostry, próbuje sądownie odebrać prawa rodzicom. A to oznacza wyrok śmierci dla chorej.

CZEKAJĄC NA WYROK ★★★★
dramat psychologiczny, USA/Kanada 2001, reż. Marc Forster, Roger Michell, wyk. Billy Bob Thornton, Halle Berry, Heath Ledger
23:45 | tvp kultura
Czarna kobieta i biały mężczyzna: wdowa po skazanym na śmierć i strażnik, który zaprowadził go na krzesło; oboje stracili swoich synów: miłość niemożliwa, a w tle konserwatywne amerykańskie Południe.

DROGA DO VERMIGLIO ★★★
dramat obycz., Włochy/Francja/Belgia 2024, reż. Maura Delpero, wyk. Tommaso Ragno, Giuseppe De Domenico, Roberta Rovelli
23:45 | canal+ premium
Nagrodzona w Wenecji opowieść o życiu w alpejskiej wiosce pod koniec wojny. Kiedy zjawia się dezerter, zostaje przyjęty przez rodzinę nauczyciela, co gwałtownie odmieni życie rodziny i całej wsi.

Jeniec wojenny

20:00 | canal+ premium
★★

· FOT. WELL GO USA ENTERTAINMENT

Znajome, chociaż nie w takim kostiumie: angielski pilot podczas II wojny trafia do japońskiej niewoli, gdzie zostaje zmuszony do udziału w walkach na gołe pięści. Na szczęście, pochodzi z Hongkongu.

MYZ

SENSACYJNY
FILIPINY/USA 2025, REŻ. LOUIS MANDYLOR. WYK. SCOTT ADKINS, PETER SHINKODA, DONALD CERRONE, MICHAEL COPON

KINGSMAN: TAJNE SŁUŻBY ★★★★
film sens., Wlk. Brytania/USA 2015, reż. Matthew Vaughn, wyk. Colin Firth, Taron Egerton, Samuel L. Jackson
21:30 | cinemax
Więcej niż jeszcze jeden komiks na ekranie - inteligentny pastisz kina sensacyjno-szpiegowskiego: wychowanek ulicy zostaje wybrany na następcę superszpiega. Majstersztyk w swojej klasie.

KOBIETY I XX WIEK ★★★
komedia, USA 2016, reż. Mike Mills, wyk. Annette Bening, Elle Fanning, Greta Gerwig
20:00 | tvp kultura
Mike Mills, twórca „Debiutantów" – historii swego ojca, opowiada o losach matki, na której spoczął obowiązek wychowania – z małą pomocą innych pań - dorastającego chłopca pod koniec lat 70. XX wieku.

KRAWIEC Z PANAMY ★★★
thriller, USA/Irlandia 2001, reż. John Boorman, wyk. Pierce Brosnan, Geoffrey Rush, Jamie Lee Curtis
20:10 | ale kino+ hd
Czytając Johna Le Carré: skompromitowany szpieg na zesłaniu w Panamie, szukając możliwości powrotu do centrali, wymusza współpracę na krawcu, który zamiast informacji podsuwa mu fałszywki.

NIE MÓW DO MNIE MAMO ★★★
dramat obycz., Norwegia 2025, reż. Nina Knag, wyk. Pia Tjelta, Kristoffer Joner, Tarek Zayat
23:35 | cinemax
Norweska odpowiedź na głośne „Babygirl": pani w średnim wieku, nauczycielka i żona burmistrza, który otworzył w miasteczku ośrodek dla uchodźców, nawiązuje płomienny romans z nastoletnim Syryjczykiem.

PIANISTA ★★★★★
dramat wojenny, Francja/Niemcy/Polska/Wlk. Brytania/USA 2001, reż. Roman Polański, wyk. Adrien Brody, Thomas Kretschmann, Frank Finlay
23:40 | tvp 1
Złota Palma dla Romana Polańskiego i wiele innych nagród za ekranizację okupacyjnych wspomnień Władysława Szpilmana. Muzyka, który przeżył zagładę getta, przetrwał powstanie i wegetował w ruinach opustoszałej Warszawy.

PIERWSZY ŚNIEG ★★
dramat krym., Wlk. Brytania/USA/Szwecja/Japonia/Chiny 2017, reż. Tomas Alfredson, wyk. Michael Fassbender, Rebecca Ferguson, Charlotte Gainsbourg
22:55 | polsat
Czytając norweskiego mistrza Jo Nesbø. Michael Fassbender jako komisarz Hole – policjant po przejściach tropiący w nieprzyjaznym klimacie zimowego Oslo seryjnego mordercę kobiet.

PLAN UCIECZKI ★★★
film sens., USA 2013, reż. Mikael Håfström, wyk. Sylvester Stallone, Arnold Schwarzenegger, Jim Caviezel
22:30 | ale kino+ hd
Specjalista od zabezpieczeń więziennych trafia za kraty w placówce, której system ochrony sam zaprojektował. Aby uciec i oczyścić się z fałszywych zarzutów, potrzebuje wspólnika: Stallone i Schwarzenegger.

PRAWA LUDZI ★★
dramat wojenny, USA 2024, reż. Phil Blattenberger, wyk. Jacob Keohane, Jackson Rathbone, Dermot Mulroney
23:15 | hbo
Rok 1963. Agenci federalni, ścigający na pustyniach Nevady poszukiwanego listem gończym mordercy, wpadają na trop spisku, zagrażającego fundamentom amerykańskiego porządku prawnego.

SŁODKO-GORZKI ★★
dramat obycz., Polska 1995, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Rafał Mohr, Rafał Olbrychski, Anita Werner
22:15 | kino polska
Kino jako autoterapia: opowieść o współczesnych nastolatkach uwikłanych w pierwsze dorosłe problemy lekiem na skrywane wcześniej kompleksy reżysera Władysława Pasikowskiego.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl 45341d2020

CZWARTEK 3.09

TVP1

07:00 Msza święta
07:30 Dobre historie (195)
08:00 Serwis Info
08:10 Pogoda Info
08:15 Noce i dnie (10)
09:20 Ranczo X (8/13)
10:10 Komisarz Alex XXV (1)
11:05 Ojciec Mateusz XIX (13)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 To się opłaca (233)
12:55 Borneo - film dok.
14:00 Splątane losy
15:00 Serwis Info
15:25 Gra słów. Krzyżówka (1098) - teleturniej Polska 26
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5766)
18:05 Reporterzy (605)
18:25 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 **Ojciec Mateusz XXIII** (12) - serial kryminalny Polska 2020
21:25 **Sprawa dla reportera** (1591) - cykl reportaży
22:25 **Ukryta wojna Chin** - film dok. Francja 25
23:40 **Pianista (The Pianist)** ★★★★★ - dramat wojenny Francja/Niemcy/Polska/Wlk. Brytania/USA 2001, reż. Roman Polański, wyk. Adrien Brody, Thomas Kretschmann (155 min)
02:15 **Film dokumentalny**

TVP2

05:35 M jak miłość
06:25 Operacja zdrowie (81)
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7665) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7665) - mag. Polska 2026
11:30 Rodzinka.pl IV (16,17/26) - serial kom.
12:35 Koło fortuny (2090)
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (1056)
14:35 Na sygnale - serial obyczajowy Polska 2026
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (2091)
16:35 Familiada (3034)
17:20 Panna młoda - serial obyczajowy Turcja 2024
18:15 Va banque (1057)
18:50 Jeden z dziesięciu (14)
19:25 Barwy szczęścia

20:05 **Barwy szczęścia** - serial obycz. Polska 2026
20:40 **Kocham Cię, Polsko!** (9) - quiz Polska 2026
22:05 **Lato z Radiem i Telewizją Polską** - koncert
22:30 **Czas honoru. Powstanie** (11,12) - serial wojenny Polska 2014, wyk. Jan Wieczorkowski, Antoni Pawlicki
00:20 **Pitbull** (14) - serial sens. Polska 2008
01:15 **Fuks** - komedia sens. ★★★ PL 1999, reż. Maciej Dutkiewicz (95 min)

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - magazyn
09:10 Malanowski i Partnerzy VIII (47/59)
09:40 Wypasiona Kuchnia
09:45 Malanowski i Partnerzy VIII (48/59) - serial fabularno-dok., wyk. Bronisław Cieślak
10:15 Dlaczego ja? 30 (3,4) - serial fabularno-dok.
12:20 Gliniarze Śląsk (3)
13:20 Gliniarze XVI (66,67) - serial fabularno-dok.
15:30 Wydarzenia
15:55 Gliniarze XXI (4) - serial fabularno-dok. Polska 2026
16:55 Gliniarze Śląsk (4)
18:00 Pierwsza miłość 50 (70)
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń"
19:25 Wypasiona Kuchnia
19:55 Milionerzy (124)

20:30 **Nasz nowy dom** (373) - reality show Polska 26
21:40 **Zdrada** - serial krym.
22:50 **Pierwszy śnieg (The Snowman)** ★★ - dramat krym. Wlk. Brytania/USA/S/Japonia/Chiny 2017, reż. Tomas Alfredson, wyk. Michael Fassbender, Rebecca Ferguson (150 min)
01:20 **Och, Karol II** - komedia ★★★ Polska 2011, reż. Piotr Wereśniak, wyk. Piotr Adamczyk, Małgorzata Socha (145 min)

TVN

05:40 Uwaga! (8078) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (1/60)
06:50 Kuchenne rewolucje XXVI (11) - reality show
07:45 Dzień Dobry TVN (5764)
11:20 Doradca smaku (3) - mag. kulinarny Polska 2026
11:30 Kuchenne rewolucje XXV (3) - reality show
12:35 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Szybka szama", Napachanie XXI (1)
13:40 Ukryta prawda (19,20,4/40) - serial fab.-dok.
16:50 Szpital św. Anny IV (4) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Detektywi VII (4) - serial fabularno-dok.
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:40 Raport US Open
19:55 Uwaga! (8079) - mag.

20:15 **Na Wspólnej** - serial obycz. Polska 2026
20:50 **The Floor** (4) - teleturniej Polska 2026
21:30 **Kuchenne rewolucje 33** (1) - reality show
22:40 **Sposób na teściową (Monster-in-Law)** ★★★ - kom. romant. USA/Niemcy 2005, reż. Robert Luketic (125 min)
00:45 **Każdy wie lepiej** - komedia ★★★ Polska 2022, reż. Michał Rogalski, wyk. Joanna Kulig, Michał Czernecki (140 min)

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami IV (21,22/22) - serial krym. USA 1988, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XXV (6,2/10)
10:00 Zaklinaczka duchów IV (21/23) - serial fantasy
11:00 Kotka - serial obycz.
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2009
13:00 Wspaniałe stulecie III - serial obycz. Turcja 2013
14:00 Kurierzy II (32)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XIV (7,8) - serial obycz.
17:00 Kurierzy II (33) - serial obyczajowy Polska 2023
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XIX (3,4) - serial obycz.
20:00 **Zięć prawie idealny (Jamais sans mon psy)** ★★ - komedia Francja/Belgia 2024, reż. Arnaud Lemort, wyk. Christian Clavier (120 min)
22:00 **Rodziny się nie wybiera (On ne choisit pas sa famille)** ★★ - kom. F 2011, reż. Christian Clavier (120 min)
00:00 **Wieczny student II** ★ - komedia USA 2006, reż. Mort Nathan, Walt Becker, wyk. Kal Penn (120 min)

TVN7

05:20 Ten moment (14/40) - serial fabularno-dok.
05:55 Szkoła (61,62,63/72) - serial fabularno-dok.
08:45 Ukryta prawda (25,60,1) - serial fab.-dok.
11:50 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2010
13:55 Kryminalni V (3)
15:00 Szpital (49,50/68) - serial fab.-dok. Polska 2018
17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
18:00 SOS. Ekipy w akcji (57/60) - telenowela dokumentalna Polska 2018
19:00 Młode gliny (14/50) - serial krym. Polska 2026, wyk. Zofia Zborowska
20:00 **Hotel Paradise** (6) - real tv Polska 2026, program prowadzi Klaudia El Dursi
21:00 **Baywatch: Słoneczny patrol (Baywatch)** ★★ - komedia sensacyjna USA/Wlk. Brytania/Chiny 2017, reż. Seth Gordon (150 min)
23:30 **Task master** (1)
00:35 **Mission: Impossible – Fallout** ★★★★ - film sens. USA 2018, reż. Christopher McQuarrie, wyk. Tom Cruise (180 min)

MEZZO

11:45 Filharmonia Monachijska, Sergiu Celibidache - muzyka klas.
12:35 Przełomy w muzyce: Sergiu Celibidache i Filharmonicy Berlińscy
13:30 Intermezzo
14:00 „Exhibition" w choreografii Sidi Larbi Cherkaoui , „Ma mère l'Oye" w choreografii Jeroena Verbruggena
15:20 Renaud Capuçon i Orkiestra kameralna z Lozanny: Pärt, Bach, Mendelssohn - koncert
16:45 Intermezzo
17:10 Georg Friedrich Händel: Flavio - opera Niemcy 2023
20:30 Jazz à Vienne - koncert
21:30 Nancy Jazz Pulsations: Kokoroko - koncert Francja 22
22:30 Konkurs im. Van Cliburna 2025 - muzyka klas.

PULS 2

11:10 Gus. Mały II (37)
11:35 Tomek i przyjaciele: Naprzód lokomotywy! 28 (4,5)
12:00 Psi patrol IV (3/26)
12:35 Marta mówi! II
13:00 Gumisie IV (4/10)
13:35 Smerfy (21/37)
14:00 Baranek Shaun IV
14:35 Fineasz i Ferb II (38/39)
15:00 Miraculous III
16:00 Patryk Rozgwiazda Show (4,5/26) - serial anim.
17:00 SpongeBob Kanciastoporty IX (4,5/26)
18:00 Pingwiny z Madagaskaru III (4,5)
19:00 Kacze opowieści (41)
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII - serial obycz.
21:00 Hot Chick (Gorąca laska) - komedia USA 2002
23:05 Misja: Bangkok - komedia Francja 2014

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny dom XIII (7) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci
11:55 Na ratunek 112 XVII
12:55 Trudne sprawy XVIII
15:55 Policjantki i policjanci XXV (3) - serial obycz.
17:00 Trudne sprawy 28 (4/60) - serial fabularno-dok.
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (76) - reality show
19:00 Policjantki i policjanci XXV (4) - serial obycz.
20:00 Wypasiona Kuchnia
20:05 Uroczysko VI (4)
20:40 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XXI (4)
21:40 Sprawiedliwi. Trójmiasto IV (4) - serial krym.
22:45 Opowiem ci o zbrodni
23:10 Hitman - film sensacyjny USA/Francja 2007
01:20 Love Island V (9/55)

METRO

07:35 Tajemnice miłości (67) - serial fabularno-dok.
08:30 Szpital (57,58/68)
10:30 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:30 Szkoła (44/68)
13:30 Brzydula - serial obycz.
14:40 Za głosem serca - telenowela Brazylia 2023
15:50 Magda M. III (2)
16:55 Idź na całość (11)
18:00 Złomowisko PL III (8) - serial dok. Polska 2016
19:00 Kartoteka VI (13/30) - serial fabularno-dok.
21:05 Kryminalni VIII (5) - serial krym. Polska 2008
23:15 Kuba Wojewódzki (1)
00:25 Zbrodnie z pierwszych stron gazet V (8/12) - serial dokumentalny USA 2021
01:25 Szpital (55/68)
02:25 Szkoła (45/68)

eprasa.pl 45341d2020

CZWARTEK 3.09

STOPKLATKA

08:45 Robert Makłowicz (120) - mag. kulinarny
09:40 Górski lekarz XVII (5,6/16) - serial obycz.
11:45 Zagadki kryminalne panny Fisher (13,1/13) - serial krym. Aus. 2012
14:00 Hudson i Rex VIII (3/14) - serial krym. Kanada 25
15:00 Zajazd. Będzie się działo II (3,4) - serial fabularno-dok.
17:00 Katastrofy w przestworzach III (7,7,4/10) - serial dok. Kanada 05
20:00 Czerwony świt (Red Dawn) * - film sensacyjny USA 2012, reż. Dan Bradley, wyk. Chris Hemsworth, Josh Peck, Josh Hutcherson, Jeffrey Dean Morgan, Adrianne Palicki (115 min)
21:55 Zaginiona dziewczyna (Gone Girl) **** - thriller USA 2014, reż. David Fincher, wyk. Ben Affleck, Rosamund Pike, Neil Patrick Harris, Tyler Perry (185 min)
01:00 Piła: Dziedzictwo (Jigsaw) ** - horror USA/Kanada 2017, reż. Michael Spierig, Peter Spierig (125 min)

ALE KINO+

08:20 The Office PL (5,6/12) - serial kom. Polska 2021, wyk. Vanessa Aleksander, Piotr Polak
09:35 Grantchester X (1,2/8)
11:45 Detektyw Foyle (2/4) - serial kryminalny
13:50 Minari - dramat obycz. **** USA 2020, reż. Lee Isaac Chung, wyk. Steven Yeun, Ye-ri Han (135 min)
16:05 Exodus - dramat obycz. **** Szwecja 2023, reż. Abbe Hassan, wyk. Ashraf Barhom (120 min)
18:05 Detektyw Foyle (3/4) - serial kryminalny
20:10 Krawiec z Panamy (The Tailor of Panama) *** - thriller USA/Irlandia 2001, reż. John Boorman, wyk. Pierce Brosnan, Geoffrey Rush, Jamie Lee Curtis (140 min)
22:30 Plan ucieczki (Escape Plan) *** - film sens. USA 2013, reż. Mikael Håfström, wyk. Sylvester Stallone, Arnold Schwarzenegger, Jim Caviezel (140 min)
00:50 Dig - thriller USA 2022, ** reż. K. Asher Levin, wyk. Thomas Jane, Liana Liberato (110 min)

TVP KULTURA

08:30 Informacje kulturalne
09:00 Polskie drogi (6)
10:40 Romans prowincjonalny ** - film obyczajowy Polska 1976, reż. Krzysztof Wierzbiański (90 min)
12:10 Reżyserzy VIII (3/10)
13:10 Alternatywy 4 (3/9) - serial kom. Polska 1986
14:15 Cwał - komedia Polska **** 1995, reż. Krzysztof Zanussi (120 min)
16:15 Polskie drogi (7)
18:00 Kulturalni (34) - mag.
18:55 Rawhide III
20:00 Kobiety i XX wiek (20th Century Women) *** - komedia USA 2016, reż. Mike Mills, wyk. Annette Bening, Elle Fanning (130 min)
22:10 Freddie Mercury – Wielki Mistyfikator - film dok. Wlk. Bryt. 12
23:45 Czekając na wyrok (Monster's Ball) **** - dramat psychologiczny USA/Kanada 2001, reż. Marc Forster, Roger Michell (125 min)
01:50 Strzępy - dramat obycz. **** Polska 2022, reż. Beata Dzianowicz, wyk. Michał Żurawski (110 min)

HBO

09:00 Prawdziwy ból - dramat obyczajowy USA/Polska 2024 (90 min)
10:30 Gru i Minionki: Pod przykrywką *** - film anim. USA 2024 (95 min)
12:05 Dotknięci miłością ** - dramat obycz. Wlk. Brytania/Irlandia 2024, reż. Polly Steele (110 min)
13:55 Bohemian Rhapsody *** - film biograficzny USA/Wlk. Brytania 2018, reż. Bryan Singer (130 min)
16:05 Nocna suka - czarna komedia USA 2024, reż. Marielle Heller (100 min)
17:45 Wichrowe wzgórza ** - dramat obycz. USA/Wlk. Brytania 2026, reż. Emerald Fennell (135 min)
20:00 The Last Rifleman *** - dramat obycz. Wlk. Brytania/Irlandia 2023, reż. Terry Loane, wyk. Pierce Brosnan (100 min)
21:40 Bestie Boga (1/9)
22:35 Conan O'Brien wyla-tuje III (2) - serial dok.
23:15 Prawa ludzi - dramat ** woj. USA 2024, reż. Phil Blattenberger (95 min)
00:50 MaXXXine - horror *** USA/Wlk. Brytania/Nowa Zelandia 2024 (100 min)

CANAL+ PREMIUM

08:35 Pan Tadeusz - film **** obyczajowy Polska/Francja 1999 (150 min)
11:05 Łapu-Capu (210)
11:10 Peacock - dramat *** obycz. USA 2010, reż. Michael Lander (90 min)
12:40 LARP. Miłość, trolle i inne questy *** - komedia Polska 2025 (95 min)
14:15 Wszystko, czego nie zdążyliśmy powiedzieć (7/9)
14:50 Historia Apple'a. Jak sprzedać rewolucję
15:45 Niania w Nowym Jorku *** - komedia romantyczna USA 2007 (105 min)
17:30 Hollywood Buzz (14)
18:00 Łapu-Capu (211)
18:05 Ultimatum Bourne'a **** - film sensacyjny USA/Niemcy/Francja/Hiszpania 2007 (115 min)
20:00 Jeniec wojenny - film ** sens. USA/Filipiny 2025, reż. Louis Mandylor, wyk. Scott Adkins (115 min)
21:55 8. mila - dramat obycz. **** USA/Niemcy 2002, reż. Curtis Hanson (110 min)
23:45 Droga do Vermiglio *** - dramat obycz. Włochy/F/B 2024 (115 min)
01:40 Tylko dzień i noc

KINO POLSKA

07:40 Przygody Myszki
08:00 Rzemiosła świata według Orskiej (3) - serial dok. Polska 2023
08:55 Jesteśmy razem - film dokumentalny Polska 2025
09:55 Żegnaj, Ameryko! - komediodramat Niemcy/Polska 1993, reż. Jan Schütte
11:45 C.K. dezerterzy, cz. 1 - film przygodowo-wojenny Polska/Węgry 1986
13:45 C.K. dezerterzy, cz. 2 - film przygodowo-wojenny Polska/Węgry 1986, reż. Janusz Majewski, wyk. Marek Kondrat, Zoltán Bezerédy
15:30 W zawieszeniu - dramat obycz. Polska 1987, reż. Waldemar Krzystek, wyk. Krystyna Janda
17:15 Pogranicze w ogniu (9,10) - serial sens. Polska 88
20:00 Kingsajz - komedia Polska 1988, reż. Juliusz Machulski, wyk. Jacek Chmielnik, Jerzy Stuhr
22:15 Słodko-gorzki - dramat obycz. Polska 1995, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Rafał Mohr, Rafał Olbrychski, Anita Werner, Bogusław Linda
00:10 Prawo ojca - dramat kryminalny Polska 1999, reż. Marek Kondrat, wyk. Marek Kondrat, Nina Roguż

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin X (4/9) - serial obycz. Wlk. Bryt. 2022
08:30 Przyjaciółki XVIII (7,8)
10:25 Świat według Kiepskich
14:50 Jak wytresować smoka II - film anim. USA/Indie 2014
17:00 Wkręceni II - komedia PL 2015, reż. Piotr Wereśniak
19:00 Ponad wszystko - dramat obyczajowy USA 2007, reż. Stella Meghie
21:00 Pretty Woman - komedia romantyczna USA 1990, reż. Garry Marshall
23:35 Wojna o jutro - film s.f. USA 2021, reż. Chris McKay

WARNER TV

07:35 Bajer z Bel-Air II (12,13/24) - serial kom.
08:40 Prawo Agaty VI (2)
09:40 Pełniejsza chata (8,9/13) - serial kom.
10:50 Teraz albo nigdy! (5/13)
12:50 Bajer z Bel-Air II
14:45 Pełniejsza chata
17:05 Superman - film s.f. USA/Wlk. Brytania 1978
20:00 Bez mojej zgody - dramat obycz. USA 2009
22:00 Mad Max - film sens. Aus. 1979, reż. George Miller
23:55 Batman i Robin - film fantasy USA/Wlk. Bryt. 1997

CINEMAX

11:15 Gorzkie złoto - western Niemcy/Urugwaj/Chile 2024
12:45 Transformers - film s.f. USA 2007, reż. Michael Bay
15:05 Bez wiatru - dramat obycz. Bułgaria/Włochy 2024
16:35 Wyścig z czasem - film s.f. USA 2011
18:20 Barwy dźwięków - film animowany Japonia 2024
20:00 Fargo V (3,4/10)
21:30 Kingsman: Tajne służby - film sens. Wlk. Brytania/USA 2015, reż. Matthew Vaughn
23:35 Nie mów do mnie mamo - dramat obycz. Nor. 2025

TVN FABUŁA

07:45 Detektywi
09:50 Detektywi (1/56)
10:55 Lekarze III (8)
11:55 Zapukaj do moich drzwi
13:55 Prawo Agaty VI (13)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:05 Na Wspólnej (67,68)
17:10 Superbohaterowie (6)
17:45 Alfabet filmowy (14)
17:50 Monster Trucks - film przyg. Kanada/USA 2016
20:00 Tożsamość - thriller Wlk. Brytania/Niemcy/Francja/USA 2011
22:35 Ścigany - film sens. USA 1993, reż. Andrew Davis

FILMBOX+ ONE

07:45 Panna Marple VI (1/3)
09:45 Vera V (2/4)
11:45 Zagadki kryminalne panny Fisher (8/13)
12:55 Poirot: Kurtyna XIII (5/5)
15:00 Strażnik Teksasu (15,16/26) - serial sens.
17:05 Vera V (3/4)
18:55 Poirot II (3/10) - serial krym. Wlk. Brytania 1990
20:00 Iluzja - thriller USA/Francja 2013, reż. Louis Leterrier, wyk. Jesse Eisenberg
22:35 Hulk - film sens. USA 2003, reż. Ang Lee
01:40 Cyborg - film s.f. USA 1989, reż. Albert Pyun

PARAMOUNT

09:25 Policyjna grupa pościgowa XIX - serial dok.
10:30 Pingwiny z Madagaskaru
11:00 Żony ze Stepford - film s.f. USA 2004
13:00 Czarodziejki III (5,7/22)
14:55 Pingwiny z Madagaskaru - serial anim.
15:25 W rytmie hip–hopu - melodramat USA 2001
17:50 Wojownicze żółwie ninja - komedia sens. USA 2014
20:00 Poszukiwacze zaginionej arki - film przyg. USA 1981
22:30 Świat w ogniu - thriller USA/Wlk. Brytania/Portugalia/Kanada/Bułgaria 2019

ROMANCE TV

10:30 Rosamunde Pilcher: Upragnione dziecko Amy - film obyczajowy Niemcy 2023
12:25 Bella Casa - komedia romantyczna Niemcy 2014
14:20 Malibu – Pocałuj żabę - komedia romant. Niemcy 2023
16:15 Rosamunde Pilcher: Dopóki jesteś - romans Niemcy 04
18:05 Górski lekarz (6/7)
20:00 Inga Lindström: Poszukując Ciebie - melodramat Szwecja/Niemcy 2019
21:55 Inga Lindström: Meandry miłości - film obyczajowy Niemcy 2007
23:50 Górski lekarz (6/7)

AMC

09:40 Legionista - film sens. USA 98, reż. Peter MacDonald
11:45 I uderzył grom - film sensacyjny USA/Czechy/Wlk. Brytania/Niemcy 2005
13:45 Miłość w Nowym Jorku - dramat miłosny USA 2000
15:55 Star Trek: W nieznane - film s.f. USA/Chiny/Emiraty Arabskie/Kanada 2016
18:25 Aleksander - dramat hist. USA/Wlk. Bryt./Niemcy/Holandia/F/Włochy 2004
22:00 Przepowiednia - thriller USA 2002, reż. Mark Pellington
00:25 Anakonda IV: Krwawe ślady - film przyg. USA/Rum. 09

eprasa.pl 45341d2020

AXN

08:25 Ostry dyżur IV (14/22)
09:25 Castle VI (12,13/23)
11:20 Rekrut V (7,8/22)
13:10 Dowody zbrodni IV (16,17/24) - serial sens. USA
15:10 FBI IV (11,12/21)
17:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas VII (8,9/24)
19:05 Castle VI (14,15/23)
21:05 Agenci NCIS: Hawaje III (2,3/10) - serial krym. USA 2024, wyk. Vanessa Lachey
23:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas VII (8,9/24)
00:45 Castle VI (14/23)

EPIC DRAMA

08:30 Detektyw Murdoch XVIII
09:30 Wszystkie stworzenia duże i małe (2/6) - serial obycz.
10:30 Lekarze na start
12:00 Zatraceni w miłości
13:00 Sprawy pana Booka
14:05 Agenci NCIS XVI (14/24)
15:00 Panna Marple III (2/4)
17:00 Poirot: Tajemnica Błękitnego Ekspresu X (1/4)
19:00 Agenci NCIS XVI (15/24) - serial krym. USA 2019
19:55 Poirot V (8/8) - serial krym. Wlk. Brytania 1993
21:00 Detektyw Murdoch XIX
22:00 Agenci NCIS XVII (10/20)
22:55 Poirot V (8/8)

TVN STYLE

11:20 Ugotowani (8, 9) - reality show Polska 2016
13:25 Kuchenne rewolucje (9, 11) - reality show Polska 25
15:35 I nie opuszczę Cię aż do ślubu (6, 7) - reality show
17:05 Salon sukien ślubnych: Polska (2) - reality show
17:40 Kuchenne rewolucje
20:50 Zgłoś remont (5) - reality show Polska 2026
21:50 Jestem z Polski X (2/15) - serial dok. Polska 2022
22:50 Hotel Paradise (6)
23:45 Mroczne sekrety małżeńskie V (7,8/12) - serial dok.

TVN TURBO

08:20 101 napraw (8, 9)
09:20 Fani czterech kółek
11:15 Złomowisko PL X
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować V (2,3/16) - serial dok.
18:00 Raport Turbo (5059)
18:15 Wojny samochodowe
20:15 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia (11,12/12)
21:15 Uwaga! Pirat (2)
22:00 Raport Turbo (5059)
22:15 Jeździć, obserwować VII (15/16) - serial dok.
23:00 Wojny samochodowe

BBC FIRST

08:40 Lewis (6/6)
09:40 Ojciec Brown III (15/15)
10:40 Śmierć pod palmami VIII
11:45 Z pamiętnika położnej
12:55 Śmierć pod palmami
15:00 Ojciec Brown XI (8/10)
16:00 Lewis - serial krym.
17:00 My Life is Murder III
18:00 Morderstwa w Midsomer XVII (4/4) - serial krym.
19:55 Śmierć pod palmami VIII
21:00 Line of Duty – Wydział wewnętrzny II (4,5/6)
23:25 Po powodzi (2/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2024

FX

09:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIII (1/22)
10:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami IV (22,23/25)
11:55 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VIII (3,4/18)
13:45 Agenci NCIS X (3,4/24)
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Miami IV (24,25/25)
17:25 Z Archiwum X IV
19:15 Agenci NCIS: Sydney III
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VIII (5,6/18)
22:00 Zakłamanie
22:55 Z Archiwum X IV (13/24)
23:55 Adrenalina II. Pod napięciem - film sens. USA 2009

HGTV

09:00 Poszukiwacze domów
10:00 Remontujemy dom na plaży XI - serial dok.
10:55 Kamera, akcja, wpadka!
12:00 Odlotowy ogród (3)
12:35 Nowe życie w starym domu V (1) - serial dok.
14:30 Mieszkanie na miarę III
16:30 Polowanie na ogród IX
18:15 Weekendowa metamorfoza (7) - reality show
19:05 Pogromcy chaosu (5)
20:05 Dorota was urządzi V
21:35 Będzie pięknie (8/8)
22:35 House Hunters (9, 10, 11, 12) - reality show

BBC LIFESTYLE

11:30 Na bogato: sekrety pierwszej klasy - serial dok.
12:30 Luksusowe koleje Szkocji z Alanem Cummingiem
13:35 Wielkie australijskie wypieki VI (6) - serial dok.
14:45 Bake off: zawodowcy
15:45 Zapraszam do stołu: profesjonaliści (15, 16)
17:50 Na bogato: sekrety pierwszej klasy - serial dok.
18:50 Mistrzowie szycia (9)
19:50 Wielkie nowozelandzkie wypieki (4) - show
21:00 10 lat mniej w 10 dni II
22:00 Sarah Beeny: moja walka z rakiem piersi

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół (8/24)
08:55 Przyjaciele VII
11:55 Teoria wielkiego podrywu V - serial komediowy
14:30 Dwóch i pół (9,10,11,12/24) - serial kom.
16:30 Przyjaciele VII (23,24,1,2,3,4/24) - serial kom.
19:30 Teoria wielkiego podrywu V - serial kom.
22:00 The Office PL III (3,4) - serial kom. Polska 2023
23:05 Comedy Club (10, 11)
00:05 Miasteczko South Park VII (13,14/15) - serial anim.

TVP SERIALE

08:35 Komisarz Alex IX (3)
09:30 Rodzinka.pl VI (14/26)
10:05 Klan - telenowela
10:35 Ranczo (12,13/13)
12:25 Komisarz Alex XXV (12)
13:25 Ojciec Mateusz 33 (6,7)
15:25 Komisarz Alex IX (4) - serial krym. Polska 2017
16:15 Na sygnale
17:25 Ranczo II (1,2/13)
19:30 Ojciec Mateusz 33 (8)
20:30 Komisarz Alex XXV (13) - serial krym. Polska 2026
21:30 Ranczo II (3,4/13) - serial kom. Polska 2007
23:30 Ojciec Mateusz 33 (9,10) - serial krym. Polska 2025

CANAL+ KUCHNIA

13:45 Włoskie życie Sophie Grigson (3,4) - serial dok.
14:40 U sąsiadów w kuchni
15:45 Jakubiak rozgryza Polskę (10) - mag. kulinarny
16:10 Nie tylko kimchi (1)
16:40 Jamie Oliver (5, 9)
18:30 Hongkong od kuchni z Jeremym Pangiem (1) - program rozrywkowy
19:25 m jak mięso (7)
19:50 Nico wrzuca na ruszt (3)
20:20 Sekrety gigantów fast foodu (1/3) - serial dok.
21:15 Anthony Bourdain VII
23:55 Top Chef (3)

CANAL+ DOMO

11:10 Ucieczka na wieś XXII
12:05 Wielkie projekty: Australia X - serial dok.
13:05 Pokochaj lub sprzedaj
14:05 Cudotwórcy – pod presją (12) - serial dok. USA 2026
15:00 Po pierwsze lokalizacja! Nowa Zelandia - serial dok.
15:55 Małe-wielkie zmiany
16:50 Gardeners' World (16)
18:00 Ucieczka na wieś XXII
19:00 Wielkie projekty: nasza ulica III - serial dok.
20:00 Daleko od miasta XIII
21:00 Cudotwórcy – pod presją (13) - serial dok. USA 2026
22:00 Pokochaj swój ogród

PLANETE+

13:40 Planeta Kalifornia (1/2)
14:50 Żywioły w akcji. Ziemia na krawędzi (1) - serial dok.
15:55 Niezwykłe podróże koleją XIV (7) - serial dok.
17:00 Świat z góry (9,10/14)
18:00 Dokąd dzisiaj? IV (9,10)
18:40 Ewangelia dobrobytu. Historia kapitalizmu
19:50 Osierocone. Dzieci i wojna (2) - serial dok.
20:50 Operacja Barbarossa
22:00 Przed katastrofą - film dok. Francja 2021
23:10 Legendarne bitwy II

DISCOVERY CHANNEL

08:00 Zoom na architekturę
09:00 Uliczne laboratorium
09:30 Wyprawa w nieznane VI
11:00 Gorączka złota XVI
12:00 Przemytnicy: na morzu
13:00 Wyzwanie: przetrwanie
14:00 Nagi instynkt przetrwania – 21 dni samotności (6/8)
15:00 Złomowisko PL VIII (15)
16:00 Łowcy opali VIII (20/20)
17:00 Kroniki policyjne (7)
18:00 Specjalistki
19:00 Nagi instynkt przetrwania VI (3,4/17) - serial dok.
21:00 Gorączka złota: na kłopoty Freddy Dodge V (11/11)
22:00 Złoto drwali II (7/8)

TVP HISTORIA

08:35 Dom (3/7) - serial obycz.
10:05 Wszystkie kolory świata
12:05 Podziemne Włochy II
13:15 Wojny Rosji (1/3)
14:00 Dom (4/7) - serial obycz.
15:40 Sensacje XX wieku
17:45 Wojenne dziewczyny (4)
18:30 Wszystkie kolory świata
19:30 Flesz historii (777)
20:00 Zatoka szpiegów (2/9)
20:50 Największe tajemnice monarchii - serial dok.
21:55 Powstanie Sejneńskie 1919 - film dok. Polska 2018
22:50 Sensacje XX wieku (23, 22) - program historyczny

HISTORY

11:15 David Duchovny: archiwum tajemnic II (13)
12:10 Gwiazdy lombardu XX
13:05 Starożytni kosmici XVII
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata (20/26)
14:50 Największe tajemnice świata VII (2) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
17:10 II wojna światowa w kolorze: największe bitwy
18:10 Największe tajemnice świata VII (1/10) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XVII
21:00 Łowca historycznych skarbów (5) - serial dok.
22:00 Wojny magazynowe XVI

NATIONAL GEOGRAPHIC

12:00 Ekstremalne katastrofy
15:00 Katastrofa w przestworzach XXI (6/10) - serial dok.
16:00 Zaginione skarby Biblii: tajemnice wiary - serial dok.
17:00 Klucz do przepowiedni
18:00 Otchłań: powstanie i upadek nazizmu (10/10)
19:00 Złoto Hitlera (3/4)
20:00 Katastrofa w przestworzach XVIII (3/10) - serial dok.
21:00 Premiera: Supermaszyny na morzu III (2)
22:00 Premiera: Ekstremalne katastrofy II - serial dok.

FOCUS TV

08:00 Było sobie życie (9,10/26) - serial anim.
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici IX
10:00 Gwiazdy lombardu XXIII
12:00 Tajemnice II wojny światowej - serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii XXIII (12,1) - serial dok.
14:00 Kroniki Hitlera (13/13)
15:00 Truckersi przez Australię IX (11/13) - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka II
18:00 Rolnicy. Podlasie V
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Poszukiwacze historii VI
23:00 Park jurajski Hitlera

BBC EARTH

11:25 Zabójcza pogoda VI
12:25 Ameryka Południowa z Nickiem Knowlesem
13:25 Dzika Francja - serial dok.
14:30 W okowach mrozu VII
15:30 Życie na pustkowiu IX
16:30 Fenomeny współczesnego życia II (2/6) - serial dok.
17:40 Dzika Francja - serial dok.
18:45 Amazonia z Robsonem Greenem (1) - serial dok.
19:45 Planeta zmian: na ratunek rzekom - film dok.
20:55 W okowach mrozu VII
22:55 Cała prawda o naszych zębach (2/2) - program dok.

POLSAT VIASAT HISTORY

09:05 Tajne bronie II wojny światowej (1/6) - serial dok.
10:15 Czołg: najważniejsza broń II wojny światowej
11:20 Jeden dzień w Auschwitz
12:25 Jak inżynieria zmieniała świat (1,2,4,3/8) - serial dok.
16:20 Tajne bronie II wojny światowej (2/6) - serial dok.
17:30 Czołg: najważniejsza broń II wojny światowej
18:40 Starożytna apokalipsa
19:50 1776: niepodległość USA
21:00 II wojna światowa – wielkie bitwy w Europie (1/8)
22:05 Majowie: wojna pięciu królestw (4) - serial dok.

eprasa.pl 45341d2020

szyfropanorama

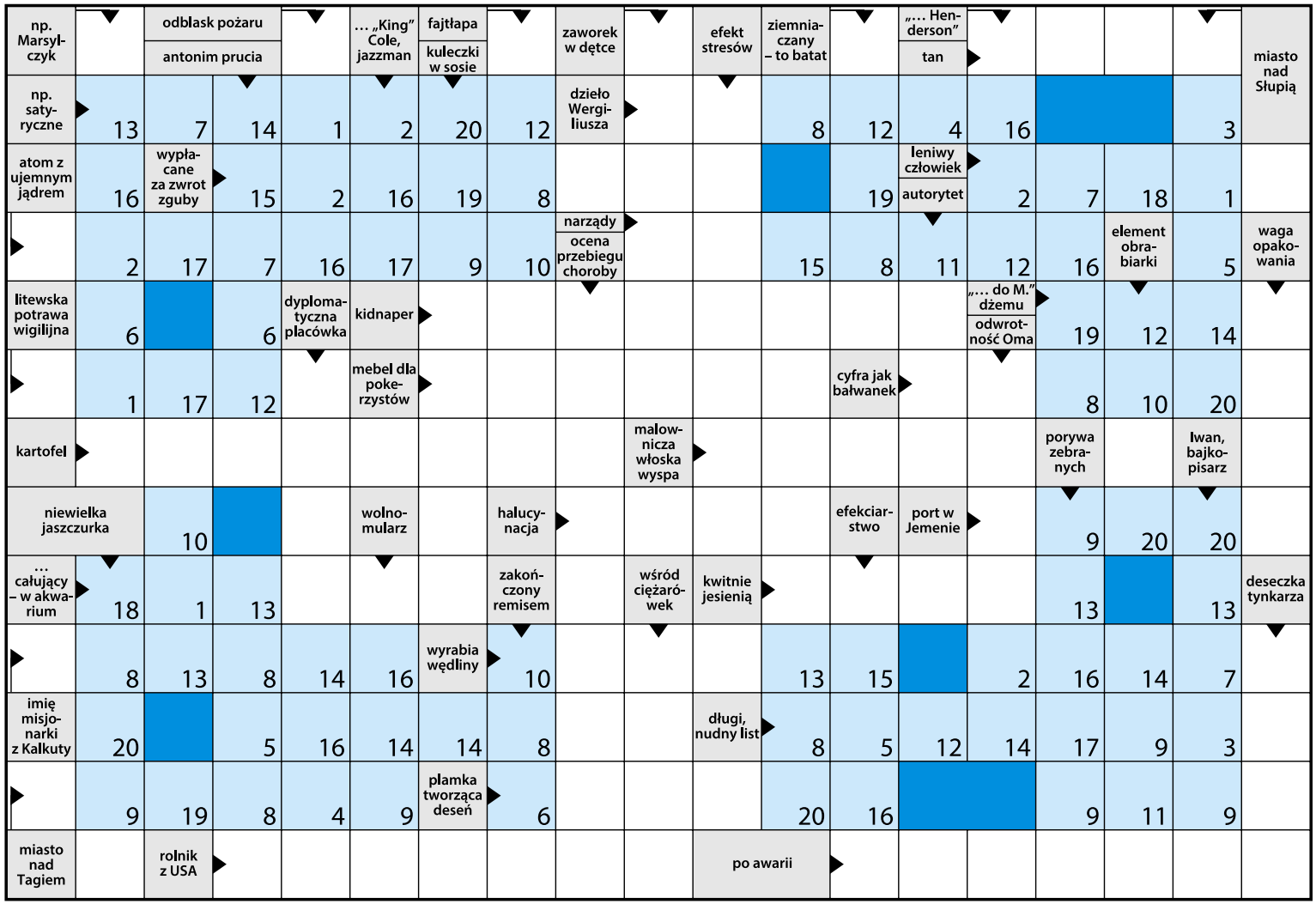

Tu wpisz litery z pól oznaczonych cyframi

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20

Rozwiązanie krzyżówki

11	7	10	9	11	2	16
6	12	14	15	16		

Rozrywka w „Wyborczej”

Codzienna porcja łamigłówek od poniedziałku do soboty na ostatniej stronie „Gazety Wyborczej”

JAK ROZWIĄZAĆ SZYFROPANORAMĘ?

Część „panoramiczną” należy rozwiązać jak zwykłą krzyżówkę panoramiczną. Przy okazji część liter z wpisywanych haseł wypełni niektóre pola zaznaczone kolorem, czyli te należące do szyfrokrzyżówki. W niej każdej liczbie odpowiada inna litera. „Rozkodowane” litery można wpisywać do pustych pól pod diagramem (pola 1-20).

Aby odczytać hasło trzeba przepisać je do właściwych kratek w polu „rozwiązanie krzyżówki”.

Rozwiązanie z wydania 21 sierpnia:
PĘCZEK RZODKIEWKI

APLIKACJA WYBORCZEJ

Jeszcze więcej rozrywki w aplikacji i na ostatniej stronie „Gazety Wyborczej”

wyborcza

PROSTO Z POLSKI
TYGODNIK

Piątek, 28 sierpnia 2026 | Redaktor prowadząca **Małgorzata Szlachetka** wyborcza.pl

Podlaskie

Pogoń za pumą

Przez cztery dni i noce około setka myśliwych zasadzała się na pumę, która miała pojawić w gminie Jedwabne. Przeczesywali lasy z noktowizorami i termowizorami. Pumy nie odnaleźli.

Maciej Chołodowski

Intensywne poszukiwania pumy w gminie Jedwabne trwały do niedzieli 23 sierpnia. Myśliwi przeczesywali lasy nawet nocami z użyciem noktowizorów i termowizorów. Jak mówi łowcza okręgowa w Łomży Urszula Sokólska, nocą z piątku na sobotę zaangażowało się w jej poszukiwania – na prośbę burmistrza Jedwabnego Adama Niebrzydowskiego – około stu myśliwych.

• **Informacje o pumach w Polsce pojawiały się ostatnio kilkakrotnie. W większości były to doniesienia fałszywe** FOT. PASCAL HUOT / SHUTTERSTOCK

Wypatrywania z ambon, pieszo, z samochodów

– Ostatni weekend był bardzo ciężki, także i dla mnie, bo osobiście zaangażowałem się w tę akcję. To były dla nas nieprzespane noce. Sama dyżurowałam do godz. 4 – mówi Jabłońska w poniedziałek, 24 sierpnia.

Relacjonuje: – Jedni myśliwi wypisywali się z dyżurów, drudzy na nie wpisywali. Na samym tylko terenie gdzie ta puma była widziana było ich około setki. W innych rewirach też byli. Wypatrywali pumy z ambon, ale też podczas pieszych kontroli terenu i z samochodów. Intensywne poszukiwania zakończyliśmy, ale wciąż będziemy czuwać, w miarę swoich zawodowych możliwości.

Czy pani wierzy, że pojawiła się faktycznie puma? – dopytujemy łomżyńską łowczą. Przyznaje: – Wierzę. Potwierdził te informację mój kolega myśliwy z okręgu, który też ją widział jakieś półtora tygodnia temu. To racjonalnie myślący, mądry człowiek, nie ma zapędów, żeby tworzyć bajki. Zauważył ją kiedy pojechał na rogacza. To były sekundy, ta puma mu tylko śmignęła, ale był pewien, że było to właśnie to zwierzę, a nie np. ryś, który ma inne uszy.

Jabłońska przypuszcza, podobnie jak burmistrz Jedwabnego: – To może być zwierzę, które uciekło z nielegalnej hodowli.

Burmistrz Niebrzydowski komentuje: – Być może ta puma przemieściła się w północnym kierunku, do sąsiedniej gminy Przytuły, bo tam ostatecznie miała być widziana. Takie mieliśmy sygnały, ale pewności co do tego nie ma.

Zaznacza przy tym, że namierzenie takiego zwierzęcia w tych warunkach jest bardzo trudne, nawet z ambon. – Na naszych terenach jest mnóstwo pół kukurydzy, które są wysokie na 3-4 metry – tłumaczy.

Komunikat: Nie jest to żart ani fake news

Przypomnijmy, że informację o możliwym pojawieniu się pumy w gminie Jedwabne tutejszy urząd gminy opublikował na swojej stronie internetowej 19 sierpnia. Z komunikatu wynikało, że wiadomość o możliwym pojawieniu się pumy władzom Jedwabnego przekazał jeden z rolników, a miał zwierzę to dostrzec poprzedniego dnia, czyli 18 sierpnia. Rolnik, który twierdził, że widział pumę, relacjonował: – Jechałem rano samochodem, kiedy na skraju lasu zobaczyłem płowe zwierzę wysokości do kolan. Początkowo myślałem, że to sarna, ale było znacznie dłuższe i miało dosyć długi puszysty i zakręcony do góry ogon. Łba nie widziałem, więc zawróciłem, żeby przyjrzeć się dokładniej, ale już schowało się w lesie. Szukałem śladów łap, ale tam jest trawa, więc nie było żadnych. Sprawdziłem potem w internecie i pasowała mi tylko puma.

W komunikacie na stronie Urzędu Gminy Jedwabne napisano: „Nie jest to żart ani fake news. Puma może się przemieszczać średnio 20 km dziennie. Prosimy o zachowanie ostrożności i w miarę możliwości niewchodzenie do lasów!". Zaapelowano do mieszkańców o zachowanie najwyższej ostrożności oraz całkowite powstrzymanie się od prób poszukiwania zwierzęcia.

O możliwości pojawienia się pumy, władze Jedwabnego powiadomiły miejscowe nadleśnictwo, koła łowieckie, policję oraz Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska.

W czwartek 20 sierpnia po południu burmistrz Jedwabnego Adam Niebrzydowski stwierdził: – Na numer 112 zgłosił się mieszkaniec wsi Pawełki, oddalonej o 5-6 km od poprzedniego miejsca, gdzie miała być widziana puma i oświadczył, że widział właśnie pumę w środę 19 sierpnia jakieś 50 m od swojej stodoły. Poprosiłem łowczą okręgową w Łomży Urszulę Sokólską, aby myśliwi przeszukali teren. Oczywiście nie chodzi, aby to zwierzę zabić, ale żeby uśpić, bo to dzikie zwierzę może być niebezpieczne dla ludzi.

Do jedwabieńskiego urzędu nadesłano też zdjęcie pumy jaka miała przechadzać się asfaltową jezdnią przy domach. Burmistrz Niebrzydowski i jego urzędnicy od razu byli jednak pewni, że to zdjęcie wygenerowane przez AI.

Ludzie w kotach i innych zwierzętach zaczęli widzieć pumy i to jest pareidolia, zjawisko psychologiczne polegające na dopatrywaniu się znanych kształtów czy twarzy w przypadkowych obiektach

PROF. RAFAŁ KOWALCZYK
z Instytutu Biologii Ssaków PAN w Białowieży

Prof. Kowalczyk: zapanowała pareidolia

Informacje o rzekomym pojawieniu się w Polsce pum były się ostatnio w Polsce kilkakrotnie. W większości były to doniesienia fałszywe. Cały czas w sieci zamieszczane są zdjęcia tych zwierząt wytworzone przez AI. Jedyny potwierdzony dotąd fakt dotyczący pojawienia się pumy odnotowano w pierwszej połowie lipca w zachodniopomorskiej gminie Polanów. Kiedy w jeden z niedzielnych wieczorów puma wyszła z lasu w okolicach wsi Karsinka, została uśpiona. Tutaj zwierzę to zauważył myśliwy jednego z kół łowieckich podczas polowania i nagrał je z bliskiej odległości. W przypadku rzekomej pumy w gminie Jedwabne takich nagrań czy zdjęć nie ma.

Do informacji o pojawieniu się pumy w jedwabieńskiej gminie sceptycznie podchodzi prof. Rafał Kowalczyk z Instytutu Biologii Ssaków PAN w Białowieży. Mówi: – Zapanowała w Polsce jakaś moda na pumy, a nawet pumia histeria. To jest efekt złapania pumy w Zachodniopomorskiem.

Ludzie w kotach i innych zwierzętach zaczęli widzieć pumy i to jest pareidolia, zjawisko psychologiczne polegające na dopatrywaniu się znanych kształtów czy twarzy w przypadkowych obiektach. Mieliśmy już do czynienia w Polsce z takim zjawiskiem np. w przypadku szakali. Okazywało się ostatecznie, że to były lisy ze świerzbem czy psy.

Zwraca uwagę: – Jeśli pojawiają się zdjęcia takich dzikich zwierząt, informacje powinny weryfikować służby. Rozumiem, że władze gmin wolą dmuchać na zimne, ale nie powinny w komunikatach od razu wzywać do barykadowania się w domach, pozamykania w nich dzieci i zwierząt. Bez dokumentacji zdjęciowej, filmowej, powinny to być ostrożne komunikaty z zastrzeżeniem, że doniesienia są sprawdzane i z podkreśleniem, że nie ma na razie żadnych powodów do niepokoju.

Według prof. Kowalczyka, angażowanie myśliwych czy policji w przypadku niepotwierdzonych jednoznacznie przypadków pojawienia się pum, może wzbudzać jedynie strach i panikę. – Odłowienie takiego osobnika jest niezwykle trudne. W Zachodniopomorskim ułatwiał to fakt, że była to młoda, kilkumiesięczna puma, która jeszcze samodzielnie nie potrafiła polować. W przypadku dorosłej pumy, to szukanie igły w stogu siana – mówi.

Trzymanie w domach lub hodowlach zabronione

Prof. Kowalczyk przypomina, że puma jak każde dzikie zwierzę będzie unikać człowieka. – Pumy są samotnikami, prowadzą głównie nocny tryb życia. Jeśli jednak puma trzymana była w niewoli, jej poziom bojaźni przed człowiekiem może być obniżony. Tak jak to było z pumą schwytaną w Zachodniopomorskiem – mówi.

Pumy polują na większe zwierzęta. W podlaskich warunkach mogłyby to być sarny czy jelenie, najczęściej tu występujące. Zamieszkują obie Ameryki, w różnym klimacie. Mogą zasiedlać nawet kilkaset kilometrów kwadratowych, pod warunkiem, że to nie wędrujące osobniki.

– Klimat w Polsce nie stanowi dla nich bariery, w Europie pumy jednak nie występują. W Polsce można je przetrzymywać jedynie w ogrodach zoologicznych lub do celów naukowych. Prywatne trzymanie takich zwierząt w domach lub hodowlach jest surowo zabronione. Zgodnie z rozporządzeniem Ministerstwa Środowiska z 2011 r. są na liście najbardziej niebezpiecznych zwierząt, zagrażających życiu i zdrowiu ludzi

W grudniu 2025 r. głośno było prawomocnym wyroku, na który Sąd Okręgowy w Sosnowcu skazał opiekuna pumy Nubii. Mężczyzna kupił to zwierzę za granicą, trzymał je przez sześć lat w swoim domu, wystawiał na pokazach i mimo wyroku sądu nie chciał oddać.

Wcześniej, w lutym 2020 roku, sąd zobowiązał mężczyznę do oddania pumy do ogrodu zoologicznego w Poznaniu. Prokuratura przedstawiła mężczyźnie zarzuty znęcania się nad tym zwierzęciem poprzez trzymanie go w niewłaściwych warunkach, prezentowania na różnych imprezach w celach zarobkowych, zaniechania wydania zwierzęcia mimo odpowiedniego postanowienia sądowego oraz narażenia na niebezpieczeństwo pracowników zoo, którzy przyjechali odebrać zwierzę.

Sąd Rejonowy w Zawierciu uznał, że mężczyzna jest winny i orzekł wobec niego karę – rok pozbawienia wolności w zawieszeniu na dwa lata oraz zapłatę dwóch tysięcy złotych nawiązki dla Fundacji Viva!. Sosnowiecki Sąd Okręgowy podtrzymał tę decyzję. ●

eprasa.pl 45341d2020

Lubelszczyzna. Spór o nocne imprezy nad jeziorem Piaseczno

Czy strefa ciszy już nie obowiązuje?

Właściciele domków letniskowych nad jeziorem Piaseczno skarżą się na głośne imprezy w weekendy przy plaży. Muzykę i basy słychać w odległości nawet kilka kilometrów od baru. Przedsiębiorcy odpowiadają, że turyści chcą się bawić.

Kamil Kulig

Jezioro Piaseczno na Lubelszczyźnie, głębokie na 39 metrów, to raj dla nurków i wczasowiczów, którzy kąpią się w wodzie pierwszej klasy czystości i odpoczywają na piaszczystych plażach. W okolicy jeziora są całe osiedla domków letniskowych. Na plaży znajdują się bary. Jednak to sąsiedztwo bywa uciążliwe.

Właściciele działek nad jeziorem Piaseczno protestują: – Ostatnio muzykę puszczał didżej. Słyszeliśmy m.in. radzieckie piosenki, jak „Biełyje rozy", co nie wydaje się dobrym pomysłem, szczególnie na wschodzie Polski, gdzie spadają rosyjskie drony i rakiety – mówi Karol.

Jego działka jest położona po północno-wschodniej stronie jeziora. Karol, poprosił nas o „interwencję w sprawie ciągłych zakłóceń ciszy nad jeziorem Piaseczno". Wyjaśnia, że głośne dyskoteki z muzyką disco polo odbywają się tam co weekend i trwają do późnej nocy.

„Burzą spokój wypoczywających ludzi" i nie dają spać. Dodaje, że muzyka jest doskonale słyszalna nawet trzy kilometry od baru, mimo zamkniętych okien.

• **Jedna z dyskotek w Okunince nad Jeziorem Białym** FOT. JAKUB ORZECHOWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Wspomniana Okuninka to miejscowość niedaleko granicy z Białorusią. Jest tam jezioro Białe, najpopularniejsze na Lubelszczyźnie. Przed dwoma laty pisaliśmy, że radni z Włodawy wprowadzili tam ciszę nocną od północy do godz. 6 nad ranem. Była to odpowiedź na apele właścicieli ośrodków wypoczynkowych i wczasowiczów, którzy protestowali przeciw nocnemu hałasowaniu w Okunince.

TO STRASZNIE JEST MĘCZĄCE, NIE MOŻEMY SPAĆ

„Jezioro Piaseczno od zawsze słynęło ze spokoju i przyrody w przeciwieństwie do innych rozrywkowych lokalizacji. Od zawsze ludzie przyjeżdżali właśnie tam, odpocząć od zgiełku miasta. Czy strefa ciszy nad jeziorem Piaseczno, już nie obowiązuje? Pomyślcie Państwo, czy chcecie z tak pięknego miejsca zrobić kolejną Okuninkę pełną pijanych i ordynarnych pseudowczasowiczów?" – pyta czytelnik „Wyborczej".

Przecież nad jeziorem Piaseczno obowiązuje strefa ciszy, jest zakaz dla motorówek. A grać przez całą noc i do czwartej nad ranem można? To zwierząt nie płoszy? To strasznie jest męczące, nie możemy spać

KAROL
jeden z właścicieli działek nad jeziorem Piaseczno

– Przecież nad jeziorem Piaseczno obowiązuje strefa ciszy, jest zakaz dla motorówek. A grać przez całą noc i do czwartej nad ranem można? To zwierząt nie płoszy? To strasznie jest męczące, nie możemy spać. Jeśli to się nie zmieni, to będziemy za każdym razem dzwonić na policję, bo to jest nie do wytrzymania – mówi Karol.

Jezioro Piaseczno znajduje się na terenie Parku Krajobrazowego „Pojezierze Łęczyńskie" i z tego wynika zakaz używania tu łodzi z napędem motorowym.

LUDZIE CHCĄ SIĘ POBAWIĆ I JA SIĘ IM NIE DZIWIĘ

Ciocia Karola, Małgorzata, ma domek jeszcze bliżej plaży. Jest na emeryturze i całe wakacje spędza na działce.

– Ale weekendy są nie do wytrzymania. Próbuję usnąć i kręcę się z boku na bok. Leżę w łóżku, a basy są tak nisko włączone, że przenikają całe ciało. Wszystko w domu drży. Niektórzy sąsiedzi przestają przyjeżdżać na weekendy, bo przy takiej głośnej muzyce nie da się usnąć, nawet jak zamknięte są wszystkie okna – mówi kobieta.

– Po brzuchu jeżdżą jak czołgi z tymi basami. Jak chcą, to niech się bawią, ale nie tak, że inni ludzie nie mogą spać do pierwszej w nocy – dodaje.

Rzeczniczka policji w Łęcznej, asp. szt. Magdalena Krasna informuje, że w tegoroczne wakacje nad jeziorem były jedynie dwa potwierdzone przypadki zakłócenia ciszy nocnej. Była to głośna dyskoteka w Resorcie Piaseczno na zachodnim brzegu jeziora i impreza okolicznościowa w remizie OSP Rozpłucie Pierwsze. Po przyjeździe funkcjonariuszy muzykę wyciszono. Były też inne zgłoszenia, ale policjanci na miejscu nie potwierdzili zakłócenia ciszy nocnej.

– Ludzie chcą się pobawić i ja się im nie dziwię. Bo sama kiedyś byłam młoda i nie chciałam przyjeżdżać tu na stypę, tylko się rozerwać. Ale jest też druga strona medalu, starsze osoby, które chcą odpocząć – podkreśla osoba prowadząca działalność nad Piasecznem. – Wody w jeziorze jest mało, imprezy to na pewno skuteczny sposób na przyciąganie turystów – przyznaje.

BĘDĘ PROSIŁA „GRAJKÓW", BY MNIEJSZE BASY DAWALI

Przy północno-wschodnim brzegu są obok siebie trzy bary: Koneser, Oaza i Neptun. Chociaż nasz czytelnik w mailu wskazywał na inne miejsce, ustaliliśmy, że głośna muzyka do późnych godzin gra w weekendy w barze Neptun. – Co tydzień mamy dyskoteki, od godziny 20 do pierwszej w nocy. Ludzie chcą się bawić. Czasem przyjeżdża policja, to wyciszamy – mówi Małgorzata Leśnik, która dzierżawi bar Neptun.

Co powie emerytce, która nie może spać przez głośne basy? – Przyznaję, że raz był didżej, który włączył takie głośne basy. Ale on już nie będzie u mnie grał, bo ludzie się skarżą i mi też to nie odpowiada. Wiem, jakie to jest uciążliwe. Bardzo dobrze rozumiem tę panią. Będę prosiła „grajków", by mniejsze basy dawali – mówi Małgorzata Leśnik, która z nocnych dyskotek nie zamierza rezygnować.

Wójt gminy Ludwin, gdzie znajduje się jezioro Piaseczno, również otrzymał tę samą skargę, która wpłynęła na naszą redakcyjną skrzynkę.

– W tym roku nie mieliśmy do tej pory podobnych zgłoszeń, a sezon powoli się już kończy. Zwrócimy uwagę osobie prowadzącej bar, by nie dochodziło tam już do zakłóceń ciszy nocnej – zapewnia wójt Andrzej Chabros.

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34449641

Słówko NOWOŚĆ
Literówka
Quizy
Sudoku
Krzyżówki

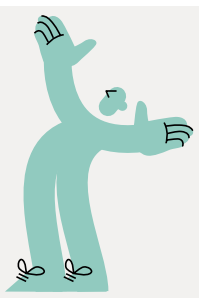

Zeskanuj QR kod i pobierz aplikację

Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

POBIERZ Z Google Play Pobierz w App Store

OGŁOSZENIE PŁATNE Bydgoszcz-Toruń/34449536

Prezydent Miasta Włocławek działając w oparciu o art. 35 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2026 r., poz. 399 ze zm.) podaje do publicznej wiadomości, że na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Włocławek, przy ul. Zielony Rynek 11/13 i ul. Kościuszki 12 oraz na stronie internetowej www.bip.um.wloclc.pl, zostały wywieszone na okres 21 dni, wykazy nieruchomości przeznaczonych do dzierżawy.

OGŁOSZENIE PŁATNE Szczecin/34449623

AGENCJA MIENIA WOJSKOWEGO

Dyrektor Oddziału Regionalnego Agencji Mienia Wojskowego w Szczecinie

działając zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. 2026, poz. 399 t.j.) informuję, że na tablicy ogłoszeń w siedzibie Oddziału przy ul. Potulickiej 2/ ul. Księcia Sambora 4 wywieszony został wykaz **nieruchomości gruntowej, stanowiącej zabudowaną działkę, położoną w Świdwinie przy ul. Niedziałkowskiego 1, dz. nr 375/3 o pow. 0,0199 ha**; jednostka ewidencyjna: 321601_1, Świdwin; obręb ewidencyjny: 0009, 009, (KO2B/00018867/6), **zabudowanej budynkiem handlowo – usługowym, stanowiącym niezakończoną budowę bez pozwolenia na użytkowanie** o pow. użytkowej 101,08 m²
Nieruchomość przeznaczona do sprzedaży w drodze ustnego przetargu nieograniczonego.
Pełna treść ogłoszenia wykazu została opublikowana na stronie internetowej www.amw.com.pl i w Biuletynie Informacji Publicznej.
Wszelkie informacje można uzyskać pod numerem tel. 91 447 2029.

Oddział Regionalny w Szczecinie • ul. Potulicka 2, 70-952 Szczecin, skr. poczt. 1100
Sekretariat: tel. 91 447-20-00, Kancelaria: tel. 91 447-21-10, faks 91 447-20-01
e-mail: szczecin@amw.com.pl • www.amw.com.pl

WYKAZ WYKAZ WYKAZ WYKAZ WYKAZ WYKAZ WYKAZ WYKAZ WYKAZ WYKAZ

eprasa.pl 45341d2020

Kielce/34444985

EDEKA center Schwedt
ODER-CENTER
ZAKUPY W SCHWEDT

Oferta obowiązuje od 24 do 29.08.2026 lub do wyczerpania zapasów.

Czekolada Milka
różne rodzaje
1 kg = 13,06/12,33 €
opak. 85/90 g
-44%
1.11

Lenor do płukania
różne rodzaje
1 pranie = 0,07/0,06 €
opak. na 32/38 prań
-19%
2.29

Persil do prania
różne rodzaje
1 pranie = 0,22 €
różne wielkości opakowań
-10%
15.99

Kawa Dallmayr Prodomo
różne rodzaje, 1 kg = 13,98 €
opak. 500 g
-30%
6.99

Duplo lub Kinder Czekoladki
różne rodzaje
1 kg = 13,68/11,86/11,32 €
opak. 182/210/220 g
-24%
2.49

Batoniki Balisto
różne rodzaje, 1 kg = 13,45
opak. 148 g
-42%
1.99

Wszystkie ceny w euro.

EDEKA center • Landgrabenpark 1 • 16303 Schwedt/Oder • godziny otwarcia: pon. – sob. 8:00 – 20:00

Wydawca: Dritte EDEKA-Markt Minden-Hannover GmbH, Wittelsbacherallee 61, 32427 Minden

Otwieramy ponownie od 14.9

Zrób sobie znowu Urlop!

Przez cały dzień kąpiele, korzystanie z sauny lub relaks w jacuzzi.

Bilet całodniowy za jedyne 20€

Nowość!
Nasz komples saunowy jest teraz jeszcze bardziej Wellness

AquariUM
Das Erlebnisbad in Schwedt.
www.aquarium-schwedt.de
Szczecin/34445913

eprasa.pl 45341d2020

Podhale. W Szaflarach wrze przed referendum

Król chce odwołać wójta, w tle konflikt w PiS

Oficjalnie chodzi o 31 mln zł długu, rozkopane drogi i niejasną przyszłość geotermii. Ale w komitecie dążącym do odwołania wójta Szaflar znalazł się Jacek Król, prawa ręka Anny Paluch, posłanki PiS. Czy referendum jest kolejnym starciem w 15-letniej wojnie o władzę na podhalańskiej prawicy?

Piotr Starmach

Formalnie najważniejszy jest starosta, ale politycznie coraz więcej osób patrzy na Króla. On czuje się silny, bo stoi za nim Hanka (Anna Paluch, posłanka PiS znana z tego, że zajmuje mieszkanie komunalne, mimo osiągania stosunkowo wysokich dochodów – przyp. red.). Próbuje budować wpływy w jednostkach powiatu, wśród radnych i strażaków – mówi w rozmowie z „Wyborczą" jedna z osób będących blisko władz powiatu. Dlaczego Król chce odwołać wójta Szaflar Rafała Szkaradzińskiego, skoro ten drugi również sympatyzuje z partią Kaczyńskiego?

CO MIESZKAŃCY SĄDZĄ O REFERENDUM?

Jesteśmy w samym centrum Szaflar. Nieopodal kościoła parafialnego znajdujemy sklep ogólnopolskiej sieci spożywczej. Gdy tylko wchodzimy do środka i pytamy o referendum, kasjerka odkłada wszystko na bok i spogląda na nas z pobłażaniem. – Nie będę głosować – odpowiada stanowczo. Wyjaśnia: – Kompletnie nie zgadzam się z tym referendum. Uważam, że mamy bardzo dobrego wójta, który wiele dobrego zrobił dla naszej gminy. To powinno być wystarczającym argumentem przeciwko głosowaniu.

A jednak klamka już zapadła: w niedzielę 4 października mieszkańcy gminy Szaflary pójdą do urn. Odpowiedzą na pytanie, czy dotychczasowy wójt Rafał Szkaradziński powinien stracić stanowisko przed końcem kadencji. Im dalej od centrum Szaflar, tym bardziej zmieniają się nastroje.

GÓRALE ODWOŁAJĄ WÓJTA?

Docieramy do osiedla, przez które prowadzona jest magistrala geotermalna. Droga jest rozkopana, a ciężki sprzęt całkowicie blokuje przejazd. Mieszkańcy opowiadają, że gigantyczne korki stały się tutaj codziennością. W weekend do sklepu albo kościoła rozsądniej iść pieszo niż próbować wydostać się samochodem.

– Wpisałem się na listę, miałem być odbiorcą, ale wygląda na to, że geotermia mnie ominie – słyszymy od pana Marka, który wskazuje ręką na wykop po drugiej stronie drogi.

Mężczyzna opowiada, że powstająca magistrala ciepłownicza docelowo ma połączyć geotermię podhalańską z Nowym Targiem. Mieszkańcy Szaflar mają również skorzystać z ekologicznego ciepła. – Ale tylko ci, którzy znaleźli się na trasie inwestycji – dodaje z rozgoryczeniem.

W ostatnich latach Szaflary stały się znane w całej Polsce dzięki rekordowemu odwiertowi, który miał sięgnąć siedmiu kilometrów w głąb ziemi. Ostatecznie, z powodu wyjątkowo twardych skał, zakończono go na głębokości około sześciu kilometrów. Gorącą wodę znaleziono wcześniej, na kilku poziomach.

Jedni widzą w geotermii historyczną szansę. Szaflary mogą stać się regionalnym centrum ekologicznej energetyki, a mieszkańcy zyskać ogrzewanie niezależne od węgla i gazu. Dla innych – w tym dla pana Marka – te ambitne plany pozostają jedynie obietnicami wójta bez pokrycia.

– Kto będzie tym zarządzał? Gmina, spółka państwowa, Geotermia Podhalańska czy jeszcze ktoś inny? Jaka będzie cena ciepła? Czy będzie konkurencyjna? Gdzie będą przyłącza? Od dawna pytamy o to pana wójta i nie dostajemy odpowiedzi – wylicza mężczyzna.

• **Jedni widzą w Rafale Szkaradzińskim (na zdjęciu) skutecznego gospodarza Szaflar, inni zarzucają mu zadłużenie gminy i niespełnione obietnice związane z geotermią. Za buntem mieszkańców wyłania się jednak polityczna rozgrywka, w której pojawiają się Jacek Król, Anna Paluch i Edward Siarka** FOT. MAREK PODMOKŁY / AGENCJA WYBORCZA.PL

Kompletnie nie zgadzam się z tym referendum. Uważam, że mamy bardzo dobrego wójta, który wiele dobrego zrobił dla naszej gminy. To powinno być wystarczającym argumentem przeciwko głosowaniu

KASJERKA
ze sklepu w Szaflarach

W SZAFLARACH SKARŻĄ SIĘ NA GEOTERMIĘ

I dodaje: – Magistralę pchamy do Nowego Targu, bo tam będzie duży odbiorca. Powstaje też kolejny kompleks basenowy, który odbierze dużo energii. A co zostanie dla zwykłych mieszkańców Szaflar? Tego nie wiemy. Mam duże obawy, że wójt tworzy w ten sposób sobie ciepłą posadkę. Dlatego wezmę udział w referendum i zagłosuję przeciwko niemu.

Kolejnym z zarzutów jest zadłużenie gminy. Według danych przedstawianych przez inicjatorów referendum, gdy Rafał Szkaradziński obejmował urząd, gmina miała około 8 mln zł długu. Na koniec 2025 roku miało to być ponad 31 mln zł.

– Można się zadłużać na inwestycje, które będą służyły wszystkim. Ale mieszkańcy muszą wiedzieć, co konkretnie dostają za te pieniądze – dodaje Andrzej, kolejny z mieszkańców, którego spotykamy w Szaflarach.

Przeciwnicy wójta wyciągają koszty skateparku, obiektów sportowych oraz parku historyczno-przyrodniczego w Szaflarach. Pytają nie tylko o budowę, lecz także o późniejsze utrzymanie takich miejsc.

Uważają, że władze zbyt łatwo sięgają po kolejne inwestycje, bo zdobywają na nie dotacje, a za mało mówią o wkładzie własnym, kredytach i kosztach, które zostaną z gminą na wiele lat.

– I podobnie jest z geotermią. Nowy Targ będzie ogrzewać się wodą termalną, a nam wzrosną podatki, bo przecież trzeba będzie to w jakiś sposób spłacić – denerwuje się Andrzej.

eprasa.pl 45341d2020

Kilka kilometrów dalej jesteśmy w Zaskalu. Przed remizą siedzi na werandzie około 40-letni mężczyzna. O referendum mówi ostrożnie. Więcej emocji wywołuje u niego spór pomiędzy strażakami.

– Ostatnio mocno się pokłócili. Druhowie z innych jednostek mieli pretensje, że OSP Szaflary dostaje więcej pieniędzy niż pozostałe jednostki w gminie – opowiada Piotr. I dodaje: – Na jedno z zebrań strażaków wójt przyszedł z dwoma radnymi. Strażakom się to nie spodobało, bo poczuli, jakoby Szkaradziński miał na nich wywierać presję. Teraz udzielają się w sprawie referendum, chodzą po domach i zbierają podpisy.

STRAŻACY ZBUNTOWALI SIĘ PRZECIWKO WÓJTOWI

Anna, sklepikarka: – Przyszli do mnie strażacy wraz z kierownictwem. Prosili mnie, abym podpisała się pod wnioskiem o przeprowadzenie referendum. Odmówiłam. Zaczęli się przegadywać ze mną.

Powiedziałam im w końcu, że w moim sklepie o polityce i religii rozmów nie będzie i jeśli chcą, to mogą porozmawiać o seksie. Wyszli przerażeni.

– Referenda powinny być zakazane – słyszymy z kolei od Macieja. – Jak wybiera się kogoś na wójta, to trzeba mu dać cały okres sprawowania władzy, a nie przerywać w trakcie pracy. Jeżeli pozwolimy, aby w Polsce wszystko i wszystkich odwoływać, to niedługo sparaliżujemy cały kraj.

Jolanta, mieszkanka Szaflar, którą spotykamy w Zaskalu: – Nie lubię wójta, nie będę go bronić, ale nie zamierzam uczestniczyć w referendum. Ludzie skarżą się na rozkopane drogi czy przebudowę mostu. Ale o to pretensje powinny wnosić do Powiatowego Zarządu Dróg czy Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska, które prowadzą te inwestycje, a nie do gminy.

W jednym ze sklepów w Zaskalu słyszymy, że liczba niechętnych wójtowi stale rośnie.

– Najdziwniejsze jest to, że przeciwko wójtowi wystąpili ludzie, którzy jeszcze niedawno chodzili z nim na spotkania wyborcze – mówi Anna. – Kiedyś byli razem, teraz są po przeciwnych stronach.

Od mieszkańców Zaskala szybko dowiaduję się o kolejnym bohaterze całego zamieszania. Nie o wójcie i nawet nie o Rafale Wilkusie, który jest pełnomocnikiem komitetu referendalnego. W rozmowach coraz częściej pojawia się Jacek Król – jeden z członków komitetu referendalnego.

PRAWA RĘKA BARONOWEJ PIS NA PODHALU

Karierę Jacka Króla można porównać do historii Nikodema Dyzmy. Samorządowiec z wykształceniem zawodowym, który jeszcze kilka lat temu pracował jako konserwator w Szkole Podstawowej w Zaskalu, w krótkim czasie awansował na stanowisko urzędującego członka Zarządu Powiatu Nowotarskiego. To funkcja porównywana do roli drugiego wicestarosty: etatowa, dobrze opłacana i dająca duży wpływ na jednostki podległe powiatowi.

Skąd tak nagły awans? Nasi rozmówcy wskazują przede wszystkim na polityczne znajomości. Tajemnicą poliszynela jest, że Król pozostaje bliskim współpracownikiem baronowej PiS na Podhalu, Anny Paluch.

Król szybko zbudował w powiecie silną pozycję. Pod koniec 2024 roku w Powiatowym Zarządzie Dróg zatrudniona została jego córka. Onet podał, że wcześniej przez kilka lat pracowała w firmie Bloomon – internetowej kwiaciarni, dostarczającej klientom kwiaty bezpośrednio od hodowców. Krytycy władz powiatu zaczęli mówić o nepotyzmie. Starostwo odpowiadało, że zatrudnienie odbyło się zgodnie z prawem.

Kolejne pytania pojawiły się po przyznaniu przez powiat dotacji na Zaskalańskie Jodełko – imprezę od lat współorganizowaną i prowadzoną przez Króla. Wsparcie było wyraźnie wyższe niż kwoty przekazywane na wiele innych wydarzeń. Starosta tłumaczył, że impreza się rozwija, a zarząd powiatu uznał ją za wartą większego dofinansowania.

Dlaczego zatem Jacek Król chce odwołać wójta Szaflar Rafała Szkaradzińskiego, skoro ten drugi również sympatyzuje z partią Kaczyńskiego? Żeby to zrozumieć, trzeba cofnąć się o kilkanaście lat.

Choć Prawo i Sprawiedliwość na Podhalu od lat wyglądał jak monolit, to w rzeczywistości od piętnastu lat w bastionie prawicy trwa bezpardonowa walka o wpływy.

Po jednej stronie barykady stoi Anna Paluch, posłanka związana w przeszłości z Lechem Kaczyńskim. Po drugiej człowiek Zbigniewa Ziobry – Edward Siarka.

WALKA O WPŁYWY NA PODHALU

Konflikt pomiędzy obojgiem parlamentarzystów trwa od co najmniej 2011 roku. Początkowo poszło o kandydata podhalańskiej prawicy do Senatu. Siarka i jego polityczny mentor Arkadiusz Mularczyk, mimo sprzeciwu Paluch, przeforsowali Tadeusza Skorupę, wcześniej uwikłanego w tzw. aferę wiatrakową. Kandydat przegrał wybory, a niedługo później Siarka opuścił PiS razem ze Zbigniewem Ziobrą. Paluch mogła uznać, że pozbyła się konkurenta. Nie na długo.

Gdy w 2014 roku PiS i Solidarna Polska ponownie się porozumiały, dawni rywale znaleźli się na wspólnych listach. Już rok później ich konflikt wybuchł publicznie. Paluch zarzuciła Siarce, że bezprawnie wykorzystuje logo PiS na swoich plakatach, choć formalnie należy do partii Ziobry. Siarka odpowiadał, że startuje z listy Prawa i Sprawiedliwości, więc ma prawo do logo. „Plakatowa wojna" była w rzeczywistości walką o tych samych konserwatywnych wyborców. Oboje zdobyli mandaty, ale Paluch wyprzedziła rywala o nieco ponad tysiąc głosów.

Najcięższy cios Siarka zadał jej jednak po wyborach samorządowych w 2018 roku. PiS wygrał wybory do Rady Powiatu Nowotarskiego, lecz nie zdobył większości. Wydawało się, że naturalnym partnerem będzie lokalne zaplecze ziobrystów – Prawica Powiatu Nowotarskiego Krzysztofa Fabra. Ludzie Siarki odrzucili jednak warunki PiS i porozumieli się z innymi komitetami, także z radnymi mającymi związki z Platformą Obywatelską. Faber zachował stanowisko starosty, a ludzie baronowej PiS zostali zepchnięci do opozycji. Paluch nie szczędziła wówczas krytyki, mówiąc o „zdradzie", „partykularnym interesie" Siarki i jego układzie ze „spadami po Platformie".

W trakcie wyborów parlamentarnych w 2023 roku Paluch przyznała już otwarcie, że pomiędzy nią a Siarką „nie było i nie ma chemii". Ponownie oskarżyła jego ludzi o grę na dwa fronty: gdy walczyli o władzę w powiecie, mieli przedstawiać się jako niezależny komitet, ale przy podziale miejsc na listach do Sejmu nagle przypominać sobie, że reprezentują Solidarną Polskę. Tym razem bezpośredni pojedynek wygrał Siarka, który wszedł do Sejmu. Paluch z wynikiem ponad 14 tys. głosów straciła mandat poselski (później go odzyskała, gdy Mularczyk został europosłem).

Po wyborach samorządowych w 2024 roku obie strony zawarły pozorny rozejm. PiS i Prawica Powiatu Nowotarskiego wspólnie przejęły władzę, a starostą został Tomasz Hamerski, syn senatora PiS Jana Hamerskiego. Dotychczasowy starosta – ziobrysta Krzysztof Faber – stracił stanowisko. Kilka miesięcy później Suwerenna Polska została wchłonięta przez PiS, więc Paluch i Siarka znów znaleźli się formalnie w jednej partii. Wydawało się, że podhalańska prawica oficjalnie się zjednoczyła.

Magistralę pchamy do Nowego Targu, bo tam będzie duży odbiorca. Powstaje też kolejny kompleks basenowy, który odbierze dużo energii. A co zostanie dla zwykłych mieszkańców Szaflar? Mam duże obawy, że wójt tworzy w ten sposób sobie ciepłą posadkę

MAREK
mieszkaniec Szaflar

LUDZIE PALUCH ODBIORĄ SZAFLARY SIARCE?

Anna Paluch z doświadczenia wiedziała, że polityczne rodziny rzadko są sobie wierne. Dlatego do zarządu powiatu nowotarskiego wprowadziła swoją prawą rękę – Jacka Króla. Niedługo później senator Jan Hamerski (ojciec nowego starosty nowotarskiego), który przez kilkanaście lat współdzielił z baronową PiS biuro w Nowym Targu, zaczął budować własne otoczenie. Otworzył biuro z Andrzejem Gutem-Mostowym. I zbliżył się również do Edwarda Siarki – głównego rywala Paluch.

Co ma z tym wspólnego Rafał Szkaradziński? Wójt Szaflar przez lata budował pozycję przedsiębiorczego samorządowca: nie bał się wielkich projektów, skutecznie zabiegał o pieniądze i utrzymywał kontakty z najważniejszymi politykami prawicy. W ostatnich latach szczególnie blisko było mu do środowiska Mateusza Morawieckiego i Edwarda Siarki. W podhalańskich kuluarach Szkaradziński bywa wręcz nazywany „człowiekiem Siarki".

Jeżeli więc Szaflary są postrzegane przez obóz Anny Paluch jako część strefy wpływów jej odwiecznego konkurenta, obecność Jacka Króla w komitecie, dążącym do odwołania Szkaradzińskiego, nabiera zupełnie innego znaczenia. Referendum może być nie tylko próbą rozliczenia wójta, lecz także kolejnym starciem w wieloletniej walce o kontrolę nad podhalańską prawicą.

Co ciekawe, przy obecnym stanie prawnym, Szkaradziński odbywa ostatnią dopuszczalną kadencję w Szaflarach. Kodeks wyborczy nie pozwala bowiem na trzeci wybór tej samej osoby na wójta w tej samej gminie. Dlaczego więc jego przeciwnicy nie chcą poczekać do zwykłych wyborów? Z komitetu referendalnego słyszymy dwie odpowiedzi.

Pierwsza: ogólnopolskie trend na referenda. Głośne głosowania w kolejnych samorządach pobudzają emocje i dają ludziom poczucie, że władzę można rozliczyć w połowie kadencji. Za rok albo dwa ta fala może opaść.

– Nasi ludzie są pewni co do negatywnych nastrojów w gminie. Most w remoncie, droga zablokowana, niejasne losy geotermii – wszyscy mają tego po dziurki w nosie. Trzeba kuć żelazo, póki gorące – słyszymy od miejscowego działacza związanego z komitetem referendalnym.

Druga odpowiedź jest jeszcze ciekawsza: chodzi o wyprzedzenie konkurencji. W normalnych wyborach wszystkie środowiska miałyby czas, aby znaleźć kandydatów, stworzyć komitety i zbudować kampanię. Referendum zmienia ten kalendarz.

Jeżeli wójt zostanie odwołany, przedterminowe wybory odbędą się znacznie wcześniej. Największą przewagę będą mieli ci, którzy są już przygotowani. I tu na prowadzenie wychodzi pełnomocnik komitetu referendalnego Rafał Wilkus, kontrkandydat Szkaradzińskiego w poprzednich wyborach. Wilkus ma w swoim otoczeniu radnych, lokalnych działaczy, a także Jacka Króla – człowieka z pozycją w powiecie oraz kontaktami w PiS.

Referendum w Szaflarach odbywa się w chwili, gdy dotychczasowy porządek na polskiej prawicy rozpada się na oczach wyborców. Mateusz Morawiecki i jego ludzie utworzyli Rozwój Plus. Po konflikcie z Jarosławem Kaczyńskim kilkudziesięciu parlamentarzystów zostało usuniętych z PiS. Do ugrupowania Morawieckiego przeszedł m.in. Andrzej Gut-Mostowy, parlamentarzysta z Zakopanego.

W BASTIONIE PRAWICY KONFEDERACJE CORAZ SILNIEJSZE

Ale na tym nie koniec. Podhale przez lata należało do najwierniejszych bastionów partii Kaczyńskiego. Teraz coraz lepsze wyniki osiągają tutaj zarówno Konfederacja związana ze Sławomirem Mentzenem i Krzysztofem Bosakiem, jak i Konfederacja Korony Polskiej Grzegorza Brauna. Do tego dochodzi ruch Morawieckiego, który może zabrać PiS wyborców przedsiębiorczych, konserwatywnych, ale zmęczonych rządami Jarosława Kaczyńskiego.

– Nie możemy być pewni, gdzie partia Jarosława Kaczyńskiego będzie za dwa lata. Możemy zostać zmarginalizowani przez Bosaka albo Morawieckiego. Górale zagłosują na prawicę, to pewne. Ale zagłosują na tę prawicę, która w ich oczach będzie najsilniejsza – dodaje anonimowo współpracownik Wilkusa.

Wyznaczenie referendum na 4 października oznacza, że Szaflary dołączają do coraz dłuższej listy miejscowości, w których mieszkańcy próbują odwołać lokalne władze przed końcem kadencji.

W ostatnich miesiącach w samej Małopolsce głosowania odbyły się m.in. w Radłowie i Lanckoronie, ale oba okazały się nieważne z powodu zbyt małej frekwencji.

W Bochni do referendum przeciwko burmistrz ostatecznie nie doszło – inicjatorzy nie zebrali wymaganej liczby prawidłowych podpisów.

Zupełnie inaczej zakończyło się referendum w Krakowie, gdzie mieszkańcy skutecznie odwołali prezydenta Aleksandra Miszalskiego.

Niecodzienny finał miały również dwa głosowania przeprowadzone jednego dnia w Mszanie Dolnej: wójt Mirosław Cichorz obronił stanowisko, ale rada gminy została odwołana.

Referendalna fala nie słabnie – w podkrakowskich Liszkach rozpoczęto już procedurę odwołania rady gminy.

Teraz jednak polityczne emocje skupią się na Szaflarach. To tutaj za półtora miesiąca okaże się, czy górale chcą jedynie rozliczyć Rafała Szkaradzińskiego, czy również otworzyć nowy rozdział w walce o władzę na podhalańskiej prawicy. ●

eprasa.pl 45341d2020

Mazury. Na wsi zamiast bruku ma być asfalt

Jedni się cieszą, inni bronią kamieni

To jeden z przykładów na to, że mieszkańcy współczesnej wsi mają niekiedy zupełnie inne oczekiwania. Jedni stawiają na modernizację, inni na walory krajobrazowe. Konflikt jest wtedy nieunikniony.

Tomasz Kurs

W mazurskiej miejscowości powstał spór: lać asfalt czy go nie lać. Zwolennicy modernizacji drogi uważają, że sprawa jest oczywista, bo kocie łby to nie jest standard, który powinien obowiązywać w XXI wieku. Uważają, że mieszkanie na prowincji nie powinno już wiązać się z takimi niedogodnościami i czas najwyższy, żeby dojazd do szkoły czy lekarza był w miarę komfortowy.

ASFALT KONTRA MAZURSKI KAMIEŃ

Około półkilometrowy odcinek drogi prowadzącej do miejscowości Bałowo w gminie Sorkwity ma zostać wyremontowany dzięki rządowym funduszom. Wielu mieszkańców czekało na to od lat. Jednak niektórych oburza wizja układania masy bitumicznej na kamiennej drodze. – Już postawili znaki, odkopują pobocze, trwają prace przygotowawcze. Pewnie też wytną drzewa – obawia się Paweł Holstinghausen-Holsten. – Proces planowania inwestycji przebiegł na zasadzie zgłoszenia budowlanego, eliminując w ten sposób część mieszkańców z uczestnictwa w podejmowaniu decyzji. Powstała jakaś lista poparcia, której nawet nam nie ujawniono. Żadnych zebrań, informacji, absolutna cisza w temacie. Do tego stopnia, że nawet mieszkańcy sąsiadujący z drogą nic nie wiedzieli. Ograniczono się do publikacji w gminnym biuletynie, którego raczej nikt nie czyta.

Pan Paweł uważa, że głównym inicjatorem remontu jest lokalny rolnik-przedsiębiorca, któremu zależy na łatwiejszym dojeździe tirów do jego posesji.

Przeciwnicy remontu uważają, że w ten sposób zostanie zniszczony lokalny krajobraz, a malownicza brukowana droga zostanie bezpowrotnie oszpecona.

Krytycy remontu starali się go powstrzymać. – Podjąłem się próby wyjaśnienia sprawy. Pisaliśmy właściwie wszędzie: do starosty, wojewody, Wód Polskich, ale z racji pominięcia w procesie decyzyjnym arsenał środków mieliśmy ograniczony – mówi pan Paweł i przekonuje, że sprawa skupia niczym w soczewce problemy prowincjonalnej Polski, gdzie lokalni politycy realizują to, co uważają za słuszne.

• **Droga prowadząca do Bałowa** FOT. NADESŁANE PRZEZ CZYTELNIKA

Rdzenni mieszkańcy chcą remontu, długo na to czekali. Protestują głównie ci, którzy mają tu letnie dacze i przyjeżdżają odpoczywać. Na pewno nie będę próbowała blokować remontu

MIROSŁAWA KRÓL
sołtys Bałowa

LICZYLI NA KONSERWATORA

Obrońcy brukowanej nawierzchni pokładali nadzieję w wojewódzkim konserwatorze zabytków. W ich imieniu Fundacja Instytut Zrównoważonej Przestrzeni złożyła wniosek – najpierw o wpis brukowanej drogi do ewidencji, a potem do rejestru zabytków. Jako jeden z argumentów zaprezentowali m.in. opinię prof. Sławomira Gzella, honorowego przewodniczącego Komitetu Architektury i Urbanistyki Polskiej Akademii Nauk. W swoim opracowaniu naukowiec jednoznacznie opowiada się za ochroną drogi.

„Historyczna droga do Bałowa stanowi (...) integralny składnik krajobrazu kulturowego, którego wartość opiera się na ciągłości przebiegu, zachowaniu tradycyjnego materiału, relacji z ukształtowaniem terenu, przeprawą, zadrzewieniami, polami i dawnym ośrodkiem majątkowym. Jej ochrona wymaga zachowania kamiennej nawierzchni oraz prowadzenia napraw w sposób respektujący istniejącą substancję i historyczny charakter miejsca.

Zastąpienie bruku asfaltem prowadziłoby do trwałego zatarcia cech, na których opiera się zabytkowa i krajobrazowa wartość całego ciągu" – uważa profesor.

Obrońcy bruku mówią, że konserwator życzliwie przyjął ich oczekiwania. – Oświadczył, że otwiera procedurę wpisu, bo sprawa jest oczywista. Zbudowani jego postawą oczekiwaliśmy pozytywnego rozstrzygnięcia. Ku naszemu zaskoczeniu podjęta decyzja jest odmowna – opowiada pan Paweł, zaznaczając, że przeciwnicy asfaltu nie otrzymali nawet statusu strony postępowania.

KONSERWATOR ROZPOZNAŁ I ZDECYDOWAŁ

Służby konserwatorskie wyjaśniają, że nie było podstaw do wszczynania postępowania w sprawie wpisania drogi do rejestru i uznały, że argumentacja Fundacji nie wykazała w wystarczającym stopniu, że przemawia za tym interes społeczny.

– Najważniejszą przesłankę stanowił fakt, że wniosek Fundacji dotyczy obiektu, który został już wcześniej negatywnie zweryfikowany co do posiadania wartości zabytkowych przy sprawie związanej z zamiarem włączenia omawianej drogi do Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków – wyjaśnia Bartłomiej Skrago, rzecznik Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Olsztynie.

W ocenie, jaką przygotował konserwator zabytków w trakcie wcześniejszego postępowania (dotyczącego ewidencji zabytków), jest informacja, że istniejąca droga nie posiada wystarczających wartości historycznych, artystycznych ani naukowych, które uzasadniałyby uznanie jej za zabytek. W trakcie rozpoznania konserwatorskiego ustalono, że nawierzchnia tej drogi jest współczesna.

Utwardzenie drogi kamieniem nastąpiło na przestrzeni ostatnich około 40 lat. Ustalenia te nie pozwalają traktować istniejącej drogi jako autentycznego świadectwa dawnej infrastruktury komunikacyjnej ani jako elementu pochodzącego z historycznych etapów rozwoju miejscowości – wyjaśnia rzecznik prasowy urzędu.

Konserwator odniósł się też do oczekiwań obrońców bruku i przypomniał, że zajmuje się on ochroną obiektów spełniających definicję zabytku, ale nie posiada uprawnień do obejmowania ochroną elementów infrastruktury wyłącznie z uwagi na ich walory użytkowe, estetyczne, sentymentalne lub przywiązanie części lokalnej społeczności do dotychczasowego charakteru miejsca.

Wnioskodawcy odwołali się od decyzji do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Jednak to odwołanie nie wstrzymuje inwestycji.

JAKIEJ WSI CHCĄ MIESZKAŃCY?

– Obecnie zaskarżamy decyzję konserwatora do ministerstwa, ale obawiamy się, że zanim zostanie rozpatrzona, drogę zaleją asfaltem – mówi pan Paweł i zaznacza, że pod wnioskiem o ochronę brukowanej drogi zebrał w jeden dzień 70 podpisów.

Jednak w Bałowie ludzie wcale nie są jednomyślni.

– Rdzenni mieszkańcy chcą remontu, długo na to czekali – uważa sołtys Mirosława Król – Protestują głównie ci, którzy mają tu letnie dacze i przyjeżdżają odpoczywać. Na pewno nie będę próbowała blokować remontu.

Wójt gminy Sorkwity zwraca uwagę, że o inwestycji było wiadomo wcześniej, a samorząd od lat ubiegał się o fundusze na ten cel. – Mieszkańcy zabiegali o to od dawna i tylko takie osoby miałam w urzędzie, odkąd zostałam dwa lata temu wójtem – mówi Mariola Plichta.

Wójt ocenia, że w miejscowości liczącej ponad trzydziestu mieszkańców tylko 5-6 osób nie chce asfaltowej drogi. Według niej ta sytuacja pokazuje dwie wizje współczesnej wsi.

– Ci którzy napływają z zewnątrz, mają inne wyobrażenie o wsi. Chcą ciszy, żeby rolnik nie przejeżdżał obok, myślą bardziej o atrakcyjności turystycznej, bo polny kamień [na drodze] wygląda fajnie. Ale pozostali mieszkańcy chcą nowych dróg, narzekają, że nawet ciężko im pojechać do sklepu – mówi Plichta.

Ma żal do pana Pawła, że próbuje zablokować inwestycję.

– Były zebrania, informacje o planach remontu, a teraz jest już za późno – mówi Plichta. – Ja w tej miejscowości nie mieszkam, ale staram się robić to, czego oczekują mieszkańcy, a na wsiach ludzie głównie wskazują na potrzebę remontów dróg.

Paweł Holstinghausen-Holsten uważa z kolei, że to urzędnicy zawinili, a teraz jeszcze niektórzy próbują mu przypiąć łatkę „osoby z zewnątrz".

– Ja tu jestem od 25 lat. Moja żona mieszka tu na stałe i bardzo zależy mi na tej miejscowości. Zaangażowałem się, bo wspierają mnie głównie młodsi mieszkańcy wsi – wyjaśnia.

Pan Paweł przyznaje, że sprawa podzieliła wieś mniej więcej pół na poł. Uważa, że można było konfliktu uniknąć i rozwiązać to w „cywilizowany" sposób. – Namawiałem, żeby wyremontować istniejącą nawierzchnię i dosadzić drzew, ale bez efektu. ●

eprasa.pl 45341d2020

Szpitalne zakażenia

Podpowiadamy, jak uniknąć bolesnego leczenia

Szpitalny reżim sanitarny opatrzony certyfikatem to nie wymysł. Od niego zależy jakość życia pacjenta po operacji. Jak wybrać szpital i pielęgnować nasze ciało po wyjściu do domu, by uniknąć cierpienia?

Maja Sałwacka

Spośród 900 szpitali w Polsce nieco ponad 40 przeszło przez sito wymagań Rzecznika Praw Pacjenta i uzyskało jego rekomendacje. Wypełnianie kolejnych standardów może być kluczowe w opiece nad pacjentem. Wyśrubowane procedury potrafią zmniejszyć np. liczbę szpitalnych zakażeń, zwiększyć trafność diagnostyki. Listę polecanych szpitali znajdziemy na rządowej stronie.

– Chodzi o procedury kompletnie niewidoczne dla pacjenta, a mające niewyobrażalny wpływ na jego leczenie – mówi Jerzy Ostrouch, prezes Wielospecjalistycznego Szpitala Wojewódzkiego w Gorzowie. Szpital od blisko dwóch lat posiada taki certyfikat. I stawia na twardy reżim sanitarny, by nie niweczyć pracy chirurgów.

Zakażenia szpitalne są wciąż najczęstszym powodem powikłań. Szpital opracował system odkażania sal. To, czy salowe przestrzegają zasad, ujawnią kontrole, z wykorzystaniem technik podobnych do tych, których używają technicy kryminalistyki. Pielęgniarki oddziałowe zaznaczają fluorescencyjnym markerem ślady, które znikają w kontakcie z płynami odkażającymi. Są niewidoczne gołym okiem, ale widać je, gdy poświecimy na nie specjalnym światłem. Jeśli nie zostały zmyte, salowa musi poprawić jakość swojej pracy.

Procedurom podlegają także medyczne fartuchy. Pracownik rozpoczyna pracę od odebrania w szafomacie świeżego kompletu ubrań wypranego przez pralnię. Maszyna wydaje dziennie trzy komplety sterylnie zapakowanych w folię ubrań w naszym rozmiarze. Można pobrać ich więcej, ale wtedy brudne ubranie trzeba zwrócić do pralni. To pozwala uniknąć sytuacji, by ktoś chodził w skażonym ubraniu, albo niedostatecznie wypranym fartuchu. Kobiety i mężczyźni dostają bluzy i spodnie, w kilku rozmiarach.

Kolejna zasada? Rękawy do łokcia, tak by łatwo zdezynfekować przedramię, nie przenosić na rękawach zarazków. Pielęgniarki nie mogą malować paznokci, nosić biżuterii, bo w ten sposób mogą przenieść patogeny.

KRÓTKI PORADNIK DLA PACJENTÓW

Do zakażenia może też dojść po wyjściu ze szpitala. Jak do tego nie dopuścić? Oto krótki poradnik.

ROZMOWA Z
MONIKĄ RUBASZEWSKĄ
mgr pielęgniarstwa i zdrowia publicznego, specjalistka w dziedzinie pielęgniarstwa długoterminowego

MAJA SAŁWACKA: Przeszliśmy operację. Jak poznać, czy proces gojenia rany przebiega prawidłowo? Rany mogą być dwojakie: czyste albo zakażone. Gdzie przebiega granica?

MONIKA RUBASZEWSKA: Czystą ranę pooperacyjną cechuje brak pewnych objawów. Nie ma ropnego wysięku, gorączki, narastającego bólu, obrzęku. Rana może być także czysta, gdy wysięk jest minimalny lub umiarkowany, brzegi rany zbliżone. Szwy, staple, czy klej skórny w dobrej pozycji. Rana pooperacyjna skażona, czy inaczej mówiąc, zakażona, ma ropny lub cuchnący wysięk, gdzie zaczerwienienie i obrzęk nasilają się, a ból narasta. Mogą wystąpić: gorączka lub dreszcze. Taka sytuacja wymaga pilnego kontaktu z lekarzem i zmiany leczenia. Nie tylko samego miejsca, ale także podania leków.

• **Szpital w Gorzowie, na zdjęciu Paweł Piotrowiak, chirurg onkolog**
FOT. WŁADYSŁAW CZULAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Jak opiekować się raną, by do zakażenia nie doszło?

– Pielęgnacja obejmuje mycie i dekontaminację. Okolica rany powinna być umyta w promieniu 10–20 cm od brzegów, a do przemywania stosuje się roztwory lawaseptyczne zalecane przez lekarza, jałowy roztwór soli fizjologicznej lub wodę destylowaną. Toaletę wykonuje się delikatnie jałowym gazikiem. Ważna jest tu zasada: „jeden gazik to jedno przetarcie".

Na skórze bytuje wiele drobnoustrojów, dlatego dokładna higiena zmniejsza ryzyko zakażenia. Rana powinna być przemywana podczas prysznica lub kąpieli, ale nie wolno jej moczyć. Chodzi o krótkie, delikatne obmycie, a nie zanurzanie w wodzie. Najważniejsze jest jednak to, by stosować się do zaleceń z karty informacyjnej, którą pacjent otrzymuje po operacji. To, co mówię, ma wymiar edukacyjny, ale w każdym przypadku kluczowe są właśnie zalecenia lekarza.

Jeśli lekarz pozwala nam na szybki prysznic, jak go wykonać, by nie napytać sobie biedy? Ranę szczelnie zasłaniać?

– Opatrunek zdejmujemy, ale bezpośrednio przed kąpielą. Woda pod prysznicem powinna mieć temp. ok. 37 C, używamy łagodnych środków myjących, np. płynnego mydła, żelu o pH ok. 5,5. Co ważne, unikajmy szarego mydła i mydeł w kostce. Są zbyt zasadowe, dlatego wysuszają. Do tego mydło w kostce niesie ryzyko zakażenia, może być skolonizowane bakteriami. Opcjonalnie można stosować środki zawierające antyseptyk z surfaktantem. Do mycia używajmy ręki lub jednorazowej myjki. Nie sięgamy po gąbki ani myjki wielokrotnego użytku. Po kąpieli należy delikatnie osuszyć ranę jałowym gazikiem. A jeśli rana tego wymaga, nałóżmy nowy jałowy opatrunek. Wczesne kąpiele sprzyjają szybciej rozpoczętej rehabilitacji i zmniejszają ryzyko powikłań.

Kiedy zmieniamy opatrunek, musimy szczególnie zadbać o ręce?

– Higiena rąk jest kluczowa. Zawsze przed i po pielęgnacji myjemy ręce mydłem lub używamy płynu dezynfekującego na bazie alkoholu. Nie dotykamy rany bez wcześniejszego umycia rąk. Są też inne żelazne zasady. Do pielęgnacji rany nie używamy spirytusu, wody utlenionej, rivanolu, gencjany, maści sterydowych czy antybiotykowych, jeśli nie było takich zaleceń lekarza. Trzeba także ograniczyć aktywność. Unikamy napinania okolicy rany, nie dźwigamy bez zgody lekarza.

To jeszcze raz: jak zmienić opatrunek krok po kroku?

– Przygotujmy sobie rękawiczki, jałowe gaziki, nowy opatrunek, woreczek na odpady oraz zalecany przez lekarza płyn do przemywania. Następnie myjemy ręce, zakładamy rękawiczki, zdejmujemy stary opatrunek. Jeśli przysechł, należy go zwilżyć. Potem powinniśmy dobrze przypatrzeć się ranie. Ocenić jej kolor, wysięk, zapach, skórę wokół. Następnie delikatnie przemyć ranę zgodnie z zaleceniem lekarza i osuszyć ranę jałowym gazikiem. Po tym zakładamy nowy opatrunek. Na koniec zdejmujemy rękawiczki, myjemy ręce. Opatrunki powinniśmy zmieniać zwykle co 24-72 godziny. Szybciej, jeśli opatrunek przemókł, zabrudził się lub odkleił.

Jakie dobierać opatrunki?

– Opatrunek trzeba dobierać do rodzaju rany – może być zamknięta, otwarta, powierzchowna, głęboka, penetrująca, ilości i rodzaj wysięku – mały, umiarkowany, obfity. Sprawdzamy czy jest klarowny, czy ropny. Ważny jest także charakter rany – ostra czyli np. pooperacyjna lub przewlekła. W ranach czystych zwykle wystarczają jałowe opatrunki przepuszczalne dla pary wodnej. W ranach zakażonych: opatrunki specjalistyczne. Tu kierujemy się decyzją lekarza.

Kiedy ściągnąć szwy? To ważne, by nie przegapić terminu?

– Informację o terminie pacjent powinien otrzymać w karcie informacyjnej. Zależnie od miejsca operacji i rodzaju szwów, najczęściej usuwa się je po 5–14 dniach. Nigdy nie powinno się usuwać szwów samodzielnie. ●

OGŁOSZENIE
Kraj/34444729

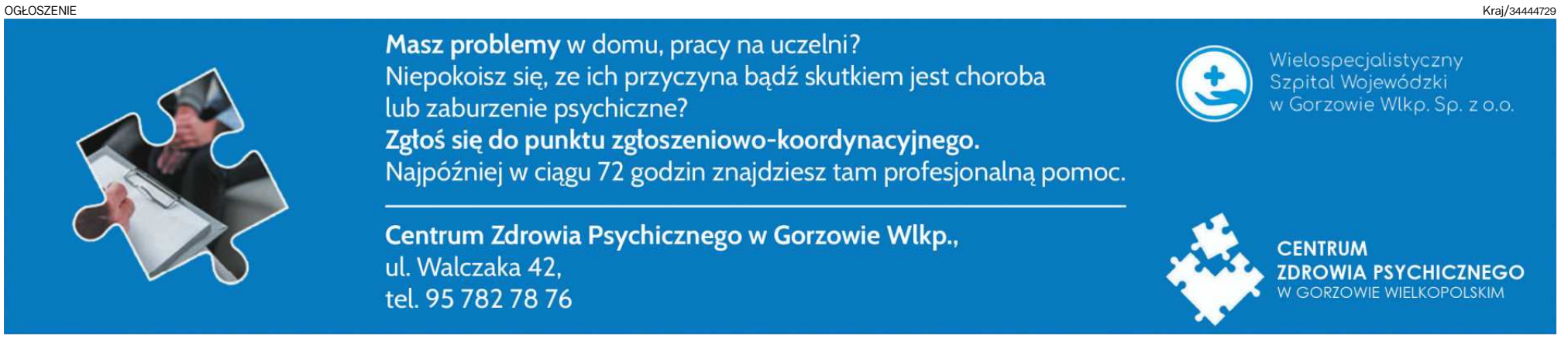

1 RP

eprasa.pl 45341d2020

Piaski, dn. 28.08.2026 r

OGŁOSZENIE

o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Piaski (obszary 1-4)

Na podstawie art. 17 pkt 9 i 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. Dz. U. 2026. 538 z późn. zm.) w związku z art. 67 ust. 3 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (t.j Dz. U. 2025. 1668 z późn. zm.) oraz art. 39 ust. 1 i art. 40, 41 i 54 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j Dz. U. 2026. 670 z późn. zm.) oraz uchwały nr XXXIX/368/2021 Rady Miejskiej w Piaskach z dnia 30 grudnia 2021r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Piaski, **zawiadamiam o wyłożeniu do publicznego wglądu w dniach od 4 września 2026 r. do 25 września 2026 r.** w siedzibie Urzędu Miejskiego w Piaskach, ul. Lubelska 77, 21-050 Piaski, w godzinach urzędowania, pokój nr 5, projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Piaski wraz z prognozami oddziaływania na środowisko w obszarach:
1. Wierzchowiska Drugie (obręb 0035), działki nr 203/1, 203/2 – załącznik graficzny nr 1,
2. Wierzchowiska Drugie (obręb 0035), działka nr 803/6 – załącznik graficzny nr 2,
3. Piaski Górne (obręb 0031), działka nr 92/2 – załącznik graficzny nr 3,
4. Wierzchowiska Drugie (obręb 0035), działka nr 107/10 – załącznik graficzny nr 4,

Projekt zmiany planu i prognozy dostępne będą również na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego: https://umpiaski.bip.lubelskie.pl.
Dyskusja publiczna nad przyjętymi w projekcie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Piaski rozwiązaniami odbędzie się **14 września 2026r.** w Sali Konferencyjnej Urzędu Miejskiego w Piaskach, ul. Lubelska 77A, 21-050 Piaski, o godzinie 16:00.
Zgodnie z art. 18 ust.1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz art. 39 ust. 1 pkt 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko każdy, kto kwestionuje ustalenia przyjęte w projekcie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, może wnieść uwagi.
Uwagi należy składać na piśmie* (na formularzu) do Burmistrza Piask, ul. Lubelska 77, 21-050 Piaski, e-mail: um@piaski.pl, e-doręczenia: AE:PL-79390-15278-RVJAW-26 **w nieprzekraczalnym terminie do dnia 09 października 2026 r.** Składający uwagę podaje swoje imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania albo siedziby oraz adres poczty elektronicznej, o ile taki posiada, a także wskazuje, czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej uwagą, oraz może podać dodatkowe dane do kontaktu takie jak adres do korespondencji lub numer telefonu. Formularze do pobrania udostępnia się na stronie BIP Urzędu Miejskiego w Piaskach pod adresem: https://umpiaski.bip.lubelskie.pl oraz w siedzibie urzędu ul. Lubelska 77, 21-050 Piaski w pokoju nr 5.
Organem właściwym do rozpatrzenia uwag jest Burmistrz Piask.
** Jako wniesione na piśmie uznaje się również uwagi wniesione za pomocą elektronicznej skrzynki podawczej opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.*

Informuję, że:
1) Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest: Gmina Piaski, reprezentowana przez Burmistrza Piask, ul. Lubelska 77, 21-050 Piaski, tel./fax. (81)5657149, e-mail: um@piaski.pl;
2) W sprawach dotyczących danych osobowych można kontaktować się z Inspektorem Ochrony Danych za pośrednictwem e-mail: iodo@piaski.pl;
3) Pani/Pana dane osobowe są przetwarzane w celu przeprowadzenia procesu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Piaski, określonego w ogłoszeniu.
4) Pełna treść wszystkich informacji dotyczących przetwarzania Pani/Pana danych osobowych znajduje się na stronie piaski.pl w zakładce Pliki do pobrania/Geodezja oraz w siedzibie Urzędu Miejskiego w Piaskach.

Burmistrz Piask
Michał Cholewa

Lublin/34449415

Piaski, dn. 28.08.2026 r

OGŁOSZENIE

o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Piaski – ETAP II

Na podstawie art. 17 pkt 9, 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. Dz. U. 2026. 538. z późn. zm.) w związku z art. 67 ust. 3 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (t.j Dz. U. 2025. 1668 z późn. zm.) oraz art. 39 ust. 1 i art. 40, 41 i 54 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. 2026. 670 z późn. zm.) oraz uchwały nr LV/491/2023 Rady Miejskiej w Piaskach z dnia 31 marca 2023r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Piaski**, zawiadamiam o wyłożeniu do publicznego wglądu w dniach od 4 września 2026 r. do 25 września 2026 r.** w siedzibie Urzędu Miejskiego w Piaskach, ul. Lubelska 77, 21-050 Piaski, w godzinach urzędowania, pokój nr 5, **projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Piaski – ETAP II wraz z prognozą oddziaływania na środowisko w obszarze Siedliszczki (obręb 0032), działki nr 629/21, 629/22, 1765/1, 1765/2.**

Projekt planu i prognozy dostępne będą również na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego: https://umpiaski.bip.lubelskie.pl.

Dyskusja publiczna nad przyjętymi w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Piaski rozwiązaniami odbędzie się **14 września 2026r.** w Sali Konferencyjnej Urzędu Miejskiego w Piaskach, ul. Lubelska 77A, 21-050 Piaski, o godzinie 16:30.
Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz art. 39 ust. 1 pkt 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko każdy, kto kwestionuje ustalenia przyjęte w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, może wnieść uwagi.
Uwagi należy składać na piśmie* (na formularzu) do Burmistrza Piask, ul. Lubelska 77, 21-050 Piaski, e-mail: um@piaski.pl, e-doręczenia: AE:PL-79390-15278-RVJAW-26 **w nieprzekraczalnym terminie do dnia 09 października 2026 r.** Składający uwagę podaje swoje imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania albo siedziby oraz adres poczty elektronicznej, o ile taki posiada, a także wskazuje, czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej uwagą, oraz może podać dodatkowe dane do kontaktu takie jak adres do korespondencji lub numer telefonu. Formularze do pobrania udostępnia się na stronie BIP Urzędu Miejskiego w Piaskach pod adresem: https://umpiaski.bip.lubelskie.pl oraz w siedzibie urzędu ul. Lubelska 77, 21-050 Piaski w pokoju nr 5.
Organem właściwym do rozpatrzenia uwag jest Burmistrz Piask.
** Jako wniesione na piśmie uznaje się również uwagi wniesione za pomocą elektronicznej skrzynki podawczej opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.*
Informuję, że:
1) Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest: Gmina Piaski, reprezentowana przez Burmistrza Piask, ul. Lubelska 77, 21-050 Piaski, tel./fax. (81)5657149, e-mail: um@piaski.pl;
2) W sprawach dotyczących danych osobowych można kontaktować się z Inspektorem Ochrony Danych za pośrednictwem e-mail: iodo@piaski.pl;
3) Pani/Pana dane osobowe są przetwarzane w celu przeprowadzenia procesu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Piaski, określonego w ogłoszeniu.
4) Pełna treść wszystkich informacji dotyczących przetwarzania Pani/Pana danych osobowych znajduje się na stronie piaski.pl w zakładce Pliki do pobrania/Geodezja oraz w siedzibie Urzędu Miejskiego w Piaskach.

Burmistrz Piask
Michał Cholewa

Lublin/34449412

KI.6724.2.2026

OGŁOSZENIE

Na podstawie art. 17 pkt 9 i 11 w związku z art. 37ec ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 538) oraz art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko

WÓJT GMINY ŚWIĄTKI ZAWIADAMIA

o konsultacjach społecznych dotyczących projektu Zintegrowanego Planu Inwestycyjnego dla terenów położonych w obrębie Skolity, gmina Świątki, pod nazwą „Skolity Park"

wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,
w dniach od 31 sierpnia 2026 r. do 22 września 2026 r.

Projekt Zintegrowanego Planu Inwestycyjnego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko będzie dostępny w formie papierowej w siedzibie Urzędu Gminy w Świątkach, Świątki 87, 11-008 Świątki, w godzinach pracy Urzędu oraz w formie elektronicznej w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Świątki, w zakładce „Rejestr urbanistyczny", pod adresem:

https://bip.swiatki.pl/zintegrowany-plan-inwestycyjny-skolity-park.html

Każdy, kto kwestionuje ustalenia przyjęte w projekcie Zintegrowanego Planu Inwestycyjnego dla terenów położonych w obrębie Skolity, gmina Świątki, pod nazwą „Skolity Park", może wnieść uwagi.

Uwagi należy składać na formularzu, którego wzór określa Rozporządzenie Ministra Rozwoju I Technologii z dnia 13 listopada 2023 r. w sprawie wzoru formularza pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego (Dz. U. z 2023 r. poz. 2509), dostępnym w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Świątki, w zakładce „Rejestr urbanistyczny".

Uwagi należy składać do Wójta Gminy Świątki:

- w formie papierowej na adres: Urząd Gminy w Świątkach, Świątki 87, 11-008 Świątki,
- w formie elektronicznej na adres e-mail: gmina@swiatki.pl,
- za pośrednictwem e-Doręczeń: AE:PL-20322-38530-THJBF-31

Uwagi należy składać w terminie trwania konsultacji społecznych, tj. do dnia **22.09.2026 r.**

Uwagi złożone po upływie terminu wyznaczonego na konsultacje społeczne pozostawia się bez rozpatrzenia.

Administratorem danych osobowych jest Gmina Świątki reprezentowana przez Wójta Gminy Świątki. Informacje dotyczące przetwarzania danych osobowych dostępne są w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Świątki.

Wójt Gminy Świątki

Olsztyn/34449464

INFORMACJA

Wójt Gminy Baligród

informuje, że na tablicach ogłoszeń Urzędu Gminy w Baligrodzie, ul. Plac Wolności 13, 38-606 Baligród, sołectw, stronie internetowej www.baligrod.pl, www.bip.baligrod.pl oraz w prasie (Gazeta Wyborcza) zostały wywieszone i podane do publicznej wiadomości wykazy nieruchomości gruntowych przeznaczonymi do sprzedaży w drodze przetargu ustnego nieograniczonego obejmujące nieruchomości położone **w miejscowości Stężnica** oznaczone w ewidencji gruntów jako:
- **Działka Nr 289 o powierzchni 0,1305ha** do której zbywany jest udział wynoszący ¼ w działce Nr 293 o powierzchni 0,0507 ha stanowiącej dojazd m.in. do ww. działki,
- **Działka Nr 290 o powierzchni 0,1331 ha** do której zbywany jest udział wynoszący ¼ w działce Nr 293 o powierzchni 0,0507 ha stanowiącej dojazd m.in. do ww. działki
- **Działka Nr 291 o powierzchni 0,1331 ha** do której zbywany jest udział wynoszący ¼ w działce Nr 293 o powierzchni 0,0507 ha stanowiącej dojazd m.in. do ww. działki
- **Działka Nr 292 o powierzchni 0,1499 ha** do której zbywany jest udział wynoszący ¼ w działce Nr 293 o powierzchni 0,0507 ha stanowiącej dojazd m.in. do ww. działki. Dla ww. działek prowadzona jest Księga Wieczysta Nr KS1E/00003342/7.

Wszelkie informacje dotyczące sprzedaży ww. nieruchomości można uzyskać w Urzędzie Gminy Baligród, ul. Plac Wolności 13 38-606 Baligród, tel. 13 468-40-77 wew. 7, 13 468-41-13, 13 468-40-64 w godzinach od 7.00 do 15.00 od poniedziałku do piątku, e-mail: gmina@baligrod.pl lub j.zdebik@baligrod.pl od 28 sierpnia 2026 r do 14 października 2026 r.

Rzeszów/34449465

GAZETA wyborcza
DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI

Przetargi,
licytacje,
zamówienia
publiczne

Ogłoszenia
sądowe
i rekrutacyjne

Nekrologi,
kondolencje,
wspomnienia

KONTAKT:

kontakt_komunikaty@wyborcza.pl,
tel. 507 094 232
nekrologi@wyborcza.pl,
tel. 22 555 55 55

Komunikaty.pl
nekrologi.wyborcza.pl

eprasa.pl 45341d2020

OGŁOSZENIE

BURMISTRZA MIĘDZYRZECZA

w sprawie przyjęcia dokumentu wymagającego udziału społeczeństwa

Na podstawie art. 43 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026 r. poz. 670 ze zm.) zawiadamiam o przyjęciu planu ogólnego gminy Międzyrzecz, uchwałą nr XXX/281/26 Rady Miejskiej w Międzyrzeczu z dnia 5 sierpnia 2026 r.

Jednocześnie informuję, że z treścią ww. dokumentu wraz z uzasadnieniem i podsumowaniem, o których mowa w art. 43 ww. ustawy, można zapoznać się w terminie 21 dni od dnia ukazania się obwieszczenia, w siedzibie Urzędu Miejskiego w Międzyrzeczu, Rynek 1, 66-300 Międzyrzecz, w godzinach pracy urzędu. Po tym terminie dokumenty dostępne są zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi.

Z up. BURMISTRZA MIĘDZYRZECZA
mgr Tomasz Markiewicz
Z-ca Burmistrza

Zgodnie z art. 13 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE, informujemy, że:

1. *Administratorem danych przetwarzanych w Urzędzie Miejskim w Międzyrzeczu jest Burmistrz Międzyrzecza z siedzibą 66-300 Międzyrzecz, ul. Rynek 1, tel.: 95 742 69 30, adres e-mail:* um@miedzyrzecz.pl. *Administrator wyznaczył inspektora ochrony danych, z którym można się skontaktować poprzez email:* ido@miedzyrzecz.pl *lub pisemnie na adres siedziby administratora.*
2. *Celem zbierania danych jest realizacja obowiązków gminy w zakresie planowania przestrzennego.*
3. *Przysługuje Pani/Panu prawo dostępu do treści danych oraz ich sprostowania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania, a także prawo sprzeciwu, zażądania zaprzestania przetwarzania i przenoszenia danych, jak również prawo do cofnięcia zgody w dowolnym momencie oraz prawo do wniesienia skargi do organu nadzorczego Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych.*
4. *Podanie danych jest dobrowolne, lecz niezbędne do wykonania czynności administracyjnych. W przypadku niepodania danych nie będzie możliwe wykonanie tych czynności.*
5. *Dane udostępnione przez Panią/Pana nie będą podlegały udostępnieniu podmiotom trzecim. Odbiorcami danych będą tylko instytucje upoważnione z mocy prawa.*
6. *Dane udostępnione przez Panią/Pana nie będą podlegały profilowaniu.*
7. *Administrator danych nie ma zamiaru przekazywać danych osobowych do państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej.*
8. *Dane osobowe będą przechowywane (przez okres 30 lat, 5 lat, itp.) do czasu ustania potrzeby ich przechowywania i przetwarzania.*

Lubuskie/34449634

Z głębokim żalem przyjęliśmy wiadomość o śmierci naszej Koleżanki

Pani mgr
Doroty Podhajny

Od 2022 roku była zawodowa związana z ITS.

Była dzielną, pełną pozytywnej energii osobą oraz godną zaufania i rzetelną Pracowniczką.

Rodzinie i Bliskim

składamy wyrazy głębokiego współczucia

Dyrekcja i Pracownicy
Instytutu Transportu Samochodowego

www.nekrologi.wyborcza.pl/34449419

ODESZLI.pl
Dziel się wspomnieniami o bliskich
Wejdź na serwis **odeszli.pl**

Publikacja w prasie w rozumieniu art. 7 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe (Dz.U. z 2018 r. poz. 1914), zgodnie z art. 8h ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U.2023 r. poz. 977, ze zm.)

OGŁOSZENIE

BURMISTRZA KIETRZA

Z DNIA 28.08.2026 R.

o rozpoczęciu konsultacji społecznych w sprawie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego 2 obszary położone w mieście Kietrz.

Na podstawie art. 8h oraz art. 17 pkt 11 i 13 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 538, ze zm.) oraz na podstawie art. 54 ust. 2, art. 39, art. 40, w związku z art. 46, pkt 1, ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2026 r. poz. 670, ze zm.) oraz zgodnie z uchwałą Nr XXVI/203/2026 Rady Miejskiej w Kietrzu z dnia 27 maja 2026 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego 2 obszary położone w mieście Kietrz, Burmistrz Kietrza, zawiadamia o rozpoczęciu konsultacji społecznych, w sprawie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego 2 obszary położone w mieście Kietrz, **przez okres 28 dni: w dniach od 31.08.2026 r. do 09.10.2026 r.**

Projekt planu wraz z uzasadnieniem i prognozą oddziaływania na środowisko, w ww. terminie konsultacji społecznych jest dostępny w Urzędzie Miejskim w Kietrzu, Referacie Projektów i Inwestycji, (pokój nr 26 w godz. $10^{00} \div 14^{00}$), w dniach pracy urzędu.

Projekt planu wraz z uzasadnieniem i prognozą oddziaływania na środowisko, w ww. terminie konsultacji społecznych, jest dostępny również w wersji elektronicznej na stronie Biuletynu Informacji Publicznej (**BIP)** Urzędu Miejskiego w Kietrzu (https://bip.kietrz.pl/6450/miejscowy-plan-zagospodarowania-przestrzennego-obejmujacego-2-obszary-polozone-w-miescie-kietrz.html) oraz na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Kietrzu (https://kietrz.pl/36/aktualnosci.html?Page=1#pageOnPageFilter).

Zgodnie z art. 8i ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym Burmistrz Kietrza, ustala formy konsultacji społecznych:

– w ww. terminie konsultacji społecznych, zgodnie z art. 8i ust. 1 pkt 1 oraz w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko – zbieranie uwag, interesariusze mogą wnieść uwagi do projektu planu z uzasadnieniem oraz do prognozy oddziaływania na środowisko,
– w ww. terminie konsultacji społecznych, zgodnie z art. 8i ust. 1 pkt 2 w związku z ust. 2 – spotkanie otwarte, na jakim nastąpi prezentacja projektu planu wraz z uzasadnieniem i prognozą oddziaływania na środowisko, które odbędzie się w dniu 14.09.2026 r. o godz. 16^{00} w siedzibie Urzędu Miejskiego w Kietrzu, w dużej sali konferencyjnej (3 poziom), na którym interesariusze będą mogli wypowiadać się, zadawać pytania i zgłaszać uwagi do projektu planu z uzasadnieniem oraz do prognozy oddziaływania na środowisko,
– w ww. terminie konsultacji społecznych, zgodnie z art. 8i ust. 1 pkt 5 oraz w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko – punkt konsultacyjny w Referacie Projektów i Inwestycji (pokój nr 26, w godz. $10^{00} \div 14^{00}$), interesariusze mogą wypowiadać się, zadawać pytania, wnieść uwagi do projektu planu z uzasadnieniem oraz do prognozy oddziaływania na środowisko,
– w ww. terminie konsultacji społecznych, zgodnie z art. 8i ust. 1 pkt 5 w związku z ust. 2 – dyżur projektanta, na jakim nastąpi prezentacja projektu planu wraz z uzasadnieniem i prognozą oddziaływania na środowisko, który odbędzie się w dniu 14.09.2026 r. o godz. 15^{00} w siedzibie Urzędu Miejskiego w Kietrzu w dużej sali konferencyjnej (3 poziom), na którym interesariusze będą mogli wypowiadać się, zadawać pytania i zgłaszać uwagi do projektu planu z uzasadnieniem oraz do prognozy oddziaływania na środowisko.

Interesariusze mogą składać uwagi do ww. planu miejscowego, w terminie konsultacji społecznych:

– na piśmie utrwalonym w postaci papierowej – na formularzu dostępnym w Biurze podawczym Urzędu Miejskiego w Kietrzu – na adres: Urząd Miejski w Kietrzu , ul. 3 Maja 1, 48 – 130 Kietrz,
– na piśmie utrwalonym w postaci elektronicznej – na formularzu dostępnym na stronie BIP Urzędu Miejskiego w Kietrzu (https://bip.kietrz.pl/205/198/pliki-do-pobrania-dotyczace-referatu-projektow-i-inwestycji.html), w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej lub w formie dokumentu elektronicznego, bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem, o którym mowa w ustawie z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1725, ze zm.) – na adres: sekretariat@kietrz.pl

Interesariusz składający uwagę:

– podaje swoje imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania albo siedziby,
– podaje adres poczty elektronicznej, o ile taki posiada,
– wskazuje, czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej uwagą,
– może podać dodatkowe dane do kontaktu takie jak adres do korespondencji lub numer telefonu.

Organem właściwym do rozpatrzenia uwag jest Organ sporządzający przedmiotowy projekt planu – Burmistrz Kietrza.

Opole/34449397

Lubniewice, 28 sierpnia 2026 r.

OGŁOSZENIE BURMISTRZA LUBNIEWIC
o rozpoczęciu konsultacji społecznych
dotyczących projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obrębu Glisno

Na podstawie art. 17 pkt 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 538 ze zm.) oraz art. 39 ust. 1 pkt 2, w związku z art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 670 ze zm.) informuję o rozpoczęciu konsultacji społecznych dotyczących projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obrębu Glisno, sporządzanego na podstawie uchwały nr XIV/94/2025 Rady Miejskiej w Lubniewicach z dnia 9 czerwca 2025 r. wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Konsultacje społeczne będą prowadzone w terminie **od 28 sierpnia 2026 r. do 29 września 2026 r.** i będą obejmować:

- zbieranie uwag do projektu planu w wyżej wymienionym terminie,
- zbieranie wniosków i uwag do prognozy oddziaływania na środowisko w wyżej wymienionym terminie,
- ankietę do uzupełnienia w wyżej wymienionym terminie.

Spotkanie otwarte, poprzedzone prezentacją projektu planu miejscowego odbędzie się **w dniu 11 września 2026 r.** o godz. 16:00 w siedzibie Urzędu Miejskiego w Lubniewicach, ul. Jana Pawła II 51, 69-210 Lubniewice, w sali nr 1 na parterze.

Projekt planu miejscowego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko oraz ankietę do wypełnienia udostępnia się w siedzibie Urzędu Miejskiego w Lubniewicach, ul. Jana Pawła II 51, 69-210 Lubniewice, w godzinach pracy urzędu oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Lubniewicach pod adresem: http://www.bip.lubniewice.pl/?cid=714

Uwagi do projektu planu miejscowego, wnioski i uwagi do prognozy oddziaływania na środowisko oraz ankietę należy składać:

- na piśmie lub ustnie do protokołu w Urzędzie Miejskim w Lubniewicach, ul. Jana Pawła II 51, 69-210 Lubniewice,
- w formie elektronicznej przez system ePUAP lub pocztą elektroniczną na adres: urzad@lubniewice.pl

Uwaga i wniosek musi zawierać dane wnioskodawcy nazwisko, imię, nazwę oraz adres zamieszkania lub siedziby oraz adres poczty elektronicznej, o ile składający wniosek taki posiada, a także wskazanie, czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej wnioskiem. Można podać dodatkowe dane do kontaktu takie jak adres do korespondencji lub numer telefonu.

Wniosek lub uwaga powinna być złożona na formularzu, którego wzór wskazuje Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 13 listopada 2023 r. w sprawie wzoru formularza pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego (Dz.U. z 2023 r. poz. 2509), dostępny pod adresem: http://www.bip.lubniewice.pl/?cid=714

Burmistrz Lubniewic
/-/ Radosław Sosnowski

W związku z obowiązkiem, o którym mowa w rozporządzeniu nr 2016/679 Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) art. 13 ust. 2 informuję, że:

- Administratorem Państwa danych osobowych przetwarzanych w Urzędzie Miejskim w Lubniewicach jest Burmistrz Lubniewic, ul. Jana Pawła II 51, 69-210 Lubniewice, email: urzad@lubniewice.pl 2.
- Będziemy przetwarzać Państwa dane osobowe w celu realizacji procedury w/w miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2026 r. poz. 538 ze zm.) oraz art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2026 r. poz. 670, ze zm.).
- We wszystkich sprawach związanych z przetwarzaniem Państwa danych osobowych oraz realizacją przysługujących Państwu praw, można skontaktować się z Inspektorem Ochrony Danych: Robert Józefowicz, kontakt listowny na adres Administratora lub email: iod@itmediagroup.pl
- Pełen zakres informacji nt. przetwarzania danych osobowych znajduje się na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Lubniewice w zakładce RODO oraz w siedzibie Administratora.
- W przetwarzaniu Państwa danych osobowych stosuje się ograniczenia określone w art. 8a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Lubuskie/34449565

eprasa.pl 45341d2020

Nasz znak:
GKN.6721.1.1.2024
GKN.6721.2.9.2025
GKN.6721.2.7.2025

Data: 2026-08-28

OBWIESZCZENIE WÓJTA GMINY ZABÓR
o przyjęciu dokumentu wymagającego udziału społeczeństwa

Na podstawie art. 43 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026 r. poz. 670) zawiadamiam o:

- przyjęciu Uchwały nr XXIV.226.2026 Rady Gminy Zabór z dnia 12 sierpnia 2026 r. w sprawie uchwalenia planu ogólnego gminy Zabór. Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego z dnia 21 sierpnia 2026 r. pod poz. 1836.
- Uchwały nr XXIV.225.2026 Rady Gminy Zabór z dnia 12 sierpnia 2026 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obrębu Milsko, gm. Zabór – etap 1. Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego z dnia 20 sierpnia 2026 r. pod poz. 1833.
- Uchwały nr XXIV.224.2026 Rady Gminy Zabór z dnia 12 sierpnia 2026 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ul. Strumykowej i Brzoskwiniowej w obrębie Droszków, gm. Zabór. Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego z dnia 21 sierpnia 2026 r. pod poz. 1837.

Informuję, że z treścią ww. dokumentów, wraz z uzasadnieniami oraz podsumowaniami, o których mowa w art. 55 ust. 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko – w zakresie wymaganym przepisami prawa – można zapoznać się w siedzibie Urzędu Gminy Zabór, ul. Lipowa 15, 66-003 Zabór, w godzinach pracy Urzędu.

Wójt Gminy Zabór
/-/ Robert Sidoruk

KLAUZULA INFORMACYJNA

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i ust. 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE informuję, iż:

1. Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Gmina Zabór, ul. Lipowa 15, 66-003 Zabór.
2. Będziemy przetwarzać Pani/Pana dane osobowe w ramach sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
3. Pełne informacje na temat przetwarzania danych osobowych znajdują się na stronie internetowej: https://bip.gminazabor.pl/735/4468/Klauzula_informacyjna/ oraz w siedzibie Administratora

Lubuskie/34449557

Syndyk masy upadłości Moniki Łyżwy

sprzeda z wolnej ręki w trybie wyboru najkorzystniejszej oferty udział 1/12 w prawie własności nieruchomości gruntowej niezabudowanej działki nr 265 o pow. 0,8800 ha, nr 490 o pow. 0,9600 ha, nr 34 o pow. 0,2100 ha położone w obrębie 0003-Dębina, gm. Strzyżewice, pow. lubelski, woj. lubelskie, nr KW LU1I/0065979/4.

Cena wywoławcza: 2.358,00 zł
(słownie: dwa tysiące trzysta pięćdziesiąt osiem złotych 00/100 groszy).

Warunkiem niezbędnym udziału w procedurze sprzedaży jest wpłata wadium, przed złożeniem oferty, w wysokości 30 % ceny minimalnej na konto masy upadłości, która będzie stanowiła zabezpieczenie wykonania złożonej ofert i ulegnie przepadkowi na rzecz masy upadłości w przypadku odstąpienia oferenta od zawarcia umowy.

Wpłaty należy dokonać na rachunek masy upadłości:
33 1020 5558 0000 8302 3397 2296.

Oferty w zamkniętych kopertach z adnotacją „oferta na zakup masy upadłości Moniki Łyżwy" należy składać do dnia 23 września 2026 r. (liczy się data wpływu do kancelarii) na adres kancelarii syndyka masy upadłości: ul. Czechowska 3/19, 20-072 Lublin. Bliższe informacje na temat przedmiotu sprzedaży można uzyskać pod numerem telefonu +48 886 523 359 lub email: jczarnowska@kancelaria-ostrowski.eu

Syndyk zastrzega sobie prawo do przeprowadzenia licytacji w przypadku złożenia ofert przez więcej niż jednego oferenta oraz odstąpienia od sprzedaży bez podania przyczyn. Zawarcie umowy sprzedaży będzie uzależnione od zapłaty ceny najpóźniej w dzień przed przeniesieniem prawa własności. Kupujący ponosi wszelkie koszty związane z zwarciem umowy sprzedaży. Ogłoszenie nie stanowi oferty w rozumieniu Kodeksu Cywilnego.

Lublin/34449657

NEWSLETTER
Komunikaty.pl
Nowości w przepisach, zamówienia publiczne, porady ekspertów, raporty, ogłoszenia.
Dla przedsiębiorców, urzędników, zainteresowanych gospodarką.
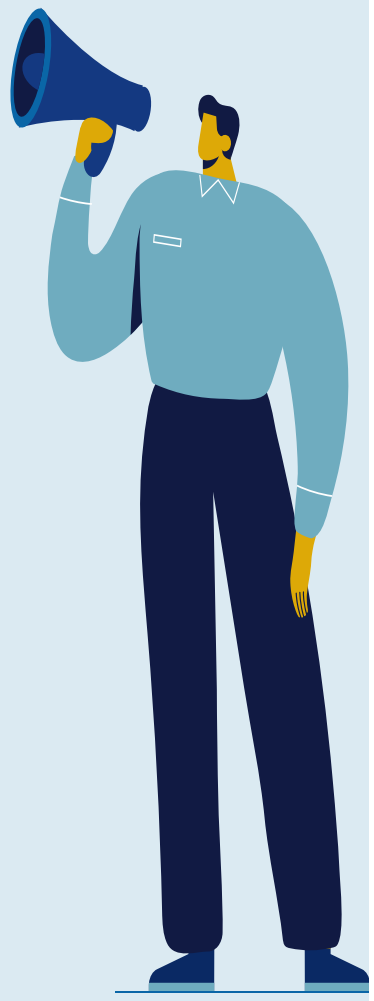
ZAPISZ SIĘ
Wejdź na stronę **komunikaty.pl** lub użyj kodu QR

OGŁOSZENIE

WÓJTA GMINY STRAWCZYN
z dnia 28.08.2026 r.

o wyłożeniu do publicznego wglądu projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Strawczyn

Na podstawie art. 17 pkt 9, 11 i 18 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2026 r. poz. 538 ze zm.) w związku z art. 67 ust. 3 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (t.j. Dz. U. 2023 poz. 1688 ze zm.), art. 54 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 670) oraz uchwałami:

1) Nr XXXIV/267/2014 Rady Gminy w Strawczynie z dnia 28 lutego 2014 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Oblęgorek na terenie gminy Strawczyn,
2) Nr XXXIV/268/2014 Rady Gminy w Strawczynie z dnia 28 lutego 2014 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Promnik na terenie gminy Strawczyn,
3) Nr XXXIV/269/2014 Rady Gminy w Strawczynie z dnia 28 lutego 2014 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Ruda Strawczyńska na terenie gminy Strawczyn,
4) Nr XXXIV/271/2014 Rady Gminy w Strawczynie z dnia 28 lutego 2014 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Strawczynek na terenie gminy Strawczyn

zawiadamiam

o wyłożeniu do publicznego wglądu projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego sołectw Oblęgorek, Promnik, Ruda Strawczyńska i Strawczynek terenie gminy Strawczyn wraz z prognozami oddziaływania na środowisko, w dniach od 12 stycznia 2027 r. do 3 lutego 2027r. w siedzibie Urzędu Gminy Strawczyn, w godzinach pracy urzędu.

Z projektami planów oraz prognozami oddziaływania na środowisko będzie się można również zapoznać na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Strawczyn pod adresem: https://www.strawczyn.4bip.pl/index.php?idg=4&id=177&x=90&y=20
Dyskusja publiczna nad przyjętymi w projektach planów rozwiązaniami odbędzie się w dniu **2 lutego 2027 r.** o godz. 10^{00} w Urzędzie Gminy Strawczyn.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym każdy, kto kwestionuje ustalenia przyjęte w projektach planów miejscowych może wnieść uwagi. Uwagi do projektów planów, należy wnosić do Wójta Gminy Strawczyn na adres: ul. Żeromskiego 16, 26-067 Strawczyn z podaniem imienia i nazwiska lub nazwy jednostki organizacyjnej i adresu, oznaczenia nieruchomości, której uwaga dotyczy, w nieprzekraczalnym terminie do **18 lutego 2027 r.**

Zainteresowani mogą składać uwagi do ww. projektów planów miejscowych na formularzu zgodnym ze wzorem stanowiącym załącznik do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 13 listopada 2023 r. w sprawie wzoru formularza pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego (Dz. U. poz. 2509), udostępnionym w wersji elektronicznej w BIP (link dostępowy: https://www.strawczyn.4bip.pl/upload/plik,20250320093733,pismo_dotyczace_aktu_planowania_przestrzennego.pdf) oraz w wersji papierowej dostępne w Urzędzie Gminy Strawczyn.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 21 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. 2026 r. poz. 670) zwanej dalej ustawą w publicznie dostępnym wykazie danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie, zamieszczono informację o:

- projektach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Strawczyn,
- prognozach oddziaływania na środowisko do ww. projektów planów miejscowych.

Zgodnie z art. 46 pkt 1 oraz art. 54 ust. 2 ustawy, projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego podlegają strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, w tym zapewnieniu możliwości udziału społeczeństwa w okresie wyłożenia do publicznego wglądu, o którym mowa wcześniej.

Uwagi do projektów dokumentów można składać osobiście w Urzędzie Gminy w Strawczynie, 26-067 Strawczyn, ul. Żeromskiego 16 lub za pośrednictwem poczty na adres: Urząd Gminy w Strawczynie, 26-067 Strawczyn, ul. Żeromskiego 16. Jako wniesione na piśmie uznaje się również uwagi wniesione w postaci elektronicznej na adres **sekretariat@strawczyn.pl** opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu lub opatrzone podpisem potwierdzonym profilem zaufanym za pośrednictwem platformy **E-Doręczenia**, adres skrzynki: **AE:PL-35859-96509-VTGGV-21**, lub za pomocą elektronicznej skrzynki podawczej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 17 lutego 2005r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1557 z późn. zm.).

Uwagi należy składać na piśmie do Wójta Gminy Strawczyn z podaniem imienia i nazwiska lub nazwy jednostki organizacyjnej i adresu, oznaczenia nieruchomości, której uwaga dotyczy, w nieprzekraczalnym terminie do dnia **18 lutego 2027 r.**

Uwagi wniesione po upływie określonego terminu pozostawia się bez rozpatrzenia.

Organem właściwym do rozpatrzenia uwag jest Wójt Gminy Strawczyn.

OBOWIĄZEK INFORMACYJNY

Administratorem danych osobowych jest Wójt Gminy Strawczyn. Więcej informacji na temat przetwarzania danych osobowych w Urzędzie Gminy Strawczyn znajduje się na stronie internetowej pod adresem: https://www.strawczyn.4bip.pl/index.php?idg=1&id=872&x=18

Wójt Gminy Strawczyn
/-/ Karol Picheta

Kielce/34449241

OGŁOSZENIE

WÓJTA GMINY STRAWCZYN
z dnia 28.08.2026 r.

o wyłożeniu do publicznego wglądu projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Strawczyn

Na podstawie art. 17 pkt 9, 11 i 18 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2026 r. poz. 538 ze zm.) w związku z art. 67 ust. 3 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (t.j. Dz. U. 2023 poz. 1688 ze zm.), art. 54 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 670) oraz uchwałami:

1) Nr XXXIV/261/2014 Rady Gminy w Strawczynie z dnia 28 lutego 2014 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Hucisko na terenie gminy Strawczyn,
2) Nr XXXIV/262/2014 Rady Gminy w Strawczynie z dnia 28 lutego 2014 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Korczyn na terenie gminy Strawczyn,
3) Nr XXXIV/263/2014 Rady Gminy w Strawczynie z dnia 28 lutego 2014 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Kuźniaki na terenie gminy Strawczyn,
4) Nr XXXIV/264/2014 Rady Gminy w Strawczynie z dnia 28 lutego 2014 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Oblęgór na terenie gminy Strawczyn,

zawiadamiam

o wyłożeniu do publicznego wglądu projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego sołectw Hucisko, Korczyn, Kuźniaki, Oblęgór na terenie gminy Strawczyn wraz z prognozami oddziaływania na środowisko, w dniach od 1 grudnia 2026 r. do 22 grudnia 2026 r. w siedzibie Urzędu Gminy Strawczyn, w godzinach pracy urzędu.

Z projektami planów oraz prognozami oddziaływania na środowisko będzie się można również zapoznać na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Strawczyn pod adresem: https://www.strawczyn.4bip.pl/index.php?idg=4&id=177&x=90&y=20
Dyskusja publiczna nad przyjętymi w projektach planów rozwiązaniami odbędzie się w dniu **10 grudnia 2026 r.** o godz. 10^{00} w Urzędzie Gminy Strawczyn.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym każdy, kto kwestionuje ustalenia przyjęte w projektach planów miejscowych może wnieść uwagi. Uwagi do projektów planów, należy wnosić do Wójta Gminy Strawczyn na adres: ul. Żeromskiego 16, 26-067 Strawczyn z podaniem imienia i nazwiska lub nazwy jednostki organizacyjnej i adresu, oznaczenia nieruchomości, której uwaga dotyczy, w nieprzekraczalnym terminie do **7 stycznia 2027 r.**

Zainteresowani mogą składać uwagi do ww. projektów planów miejscowych na formularzu zgodnym ze wzorem stanowiącym załącznik do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 13 listopada 2023 r. w sprawie wzoru formularza pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego (Dz. U. poz. 2509), udostępnionym w wersji elektronicznej w BIP (link dostępowy: https://www.strawczyn.4bip.pl/upload/plik,20250320093733,pismo_dotyczace_aktu_planowania_przestrzennego.pdf) oraz w wersji papierowej dostępne w Urzędzie Gminy Strawczyn.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 21 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. 2026 r. poz. 670) zwanej dalej ustawą w publicznie dostępnym wykazie danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie, zamieszczono informację o:

- projektach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Strawczyn,
- prognozach oddziaływania na środowisko do ww. projektów planów miejscowych.

Zgodnie z art. 46 pkt 1 oraz art. 54 ust. 2 ustawy, projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego podlegają strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, w tym zapewnieniu możliwości udziału społeczeństwa w okresie wyłożenia do publicznego wglądu, o którym mowa wcześniej.

Uwagi do projektów dokumentów można składać osobiście w Urzędzie Gminy w Strawczynie, 26-067 Strawczyn, ul. Żeromskiego 16 lub za pośrednictwem poczty na adres: Urząd Gminy w Strawczynie, 26-067 Strawczyn, ul. Żeromskiego 16. Jako wniesione na piśmie uznaje się również uwagi wniesione w postaci elektronicznej na adres **sekretariat@strawczyn.pl** opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu lub opatrzone podpisem potwierdzonym profilem zaufanym za pośrednictwem platformy **E-Doręczenia**, adres skrzynki: **AE:PL-35859-96509-VTGGV-21**, lub za pomocą elektronicznej skrzynki podawczej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 17 lutego 2005r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1557 z późn. zm.).

Uwagi należy składać na piśmie do Wójta Gminy Strawczyn z podaniem imienia i nazwiska lub nazwy jednostki organizacyjnej i adresu, oznaczenia nieruchomości, której uwaga dotyczy, w nieprzekraczalnym terminie do dnia **7 stycznia 2027 r.**

Uwagi wniesione po upływie określonego terminu pozostawia się bez rozpatrzenia.

Organem właściwym do rozpatrzenia uwag jest Wójt Gminy Strawczyn.

OBOWIĄZEK INFORMACYJNY

Administratorem danych osobowych jest Wójt Gminy Strawczyn. Więcej informacji na temat przetwarzania danych osobowych w Urzędzie Gminy Strawczyn znajduje się na stronie internetowej pod adresem: https://www.strawczyn.4bip.pl/index.php?idg=1&id=872&x=18

Wójt Gminy Strawczyn
/-/ Karol Picheta

Kielce/34449240

eprasa.pl 45341d2020

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

W SPRZEDAŻY

wysokieobcasy extra

TEMAT NUMERU:

ROZSTANIE TO NIE KONIEC ŚWIATA

PSYCHOLOGIA: Jak rozpada się przyjaźń
RELACJE: Seks to nie nagroda
URODA: Reanimacja po lecie
ZDROWIE: Cytologia po nowemu

eprasa.pl 45341d2020

Słówko NOWOŚĆ
Literówka
Quizy
Sudoku
Krzyżówki
Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

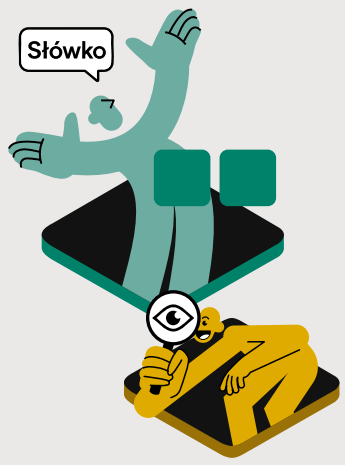

Zeskanuj QR kod
i pobierz aplikację
POBIERZ Z Google Play
Pobierz w App Store

Syndyk masy upadłości HOVET – ZBIGNIEW SIWIEC, PIOTR DARDZIŃSKI Spółka jawna
w upadłości z siedzibą w Lubartowie

sprzeda z wolnej ręki w drodze wyboru najkorzystniejszej oferty udział w wysokości 1/1 w prawie własności nieruchomości gruntowej, działka nr ewid. 251 o powierzchni 1,0100 ha, działka zabudowana budynkiem produkcyjno-magazynowym (młyn) położona w obrębie 06-Kosiorów nr 21a, jednostka ewidencyjna Wilków, powiat opolski, woj. lubelskie, dla której Sąd Rejonowy w Opolu Lubelskim IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr LU1O/00003838/8, za cenę nie niższą niż 40% ceny oszacowania, tj. za cenę nie niższą niż 94.800,00 zł netto (słownie złotych: dziewięćdziesiąt cztery tysiące osiemset 00/100).

Opis i oszacowanie nieruchomości dostępne wyłącznie w dni robocze w biurze ul. Czechowska 3/19, 20-072 Lublin w godzinach od 10-14. Istnieje możliwość otrzymania operatu szacunkowego pocztą elektroniczną.

Warunkiem koniecznym do rozpoznania oferty jest uiszczenie wadium w wysokości 9.500,00 zł (słownie złotych: dziewięć tysięcy pięćset 00/100) na rachunek bankowy masy upadłości numer: 25 8025 0007 0710 7399 2000 0010.

Ważna oferta powinna zawierać:

1. Nazwisko oferenta z adresem /nazwę firmy z adresem siedziby i statusem prawnym;
2. Adres do doręczania korespondencji;
3. Oferowaną cenę, która nie może być niższa niż cena wywoławcza, sposób zapłaty i termin zapłaty
4. Dane osób upoważnionych do reprezentowania oferenta wraz z ewentualnymi pełnomocnictwami i dokumentacją wskazującą legitymację wskazanych osób do reprezentowania oferenta/odpis z KRS-u lub innych właściwych rejestrów/
5. Dowód wpłaty wadium.
6. Zobowiązanie nabywcy do pokrycia kosztów, opłat i podatków związanych z zawarciem umowy sprzedaży.
7. W wypadku, gdy oferentem będzie cudzoziemiec, stosowne promesy lub zezwolenia na nabycie nieruchomości w Polsce o ile są one wymagane po stronie oferenta
8. Oświadczenie, że nie zachodzą przesłanki określone w artykule 157a ust. 2 i 3 ustawy prawo upadłościowe.
9. Oświadczenie, że oferent zapoznał się ze stanem prawnym i faktycznym przedmiotu sprzedaży oraz, że przyjmuje go bez zastrzeżeń i nie będzie dochodził w przyszłości żadnych roszczeń z tego tytułu, jak i wyrażenie zgody na wyłączenie rękojmi za wady fizyczne i prawne na zasadzie art. 558 § 1 KC oraz art. 313 ustawy prawo upadłościowe.

Oferty w zamkniętych kopertach z adnotacją „oferta na zakup nieruchomości HOVET sp. j." należy składać do dnia 23 września 2026 r. do godz. 12.00 (decyduje data wpływu oferty do biura) na adres: Syndyk masy upadłości HOVET sp. j. ul. Czechowska 3/19, 20-072 Lublin.

Szczegóły przetargu, w tym regulamin oraz oszacowanie nieruchomości można uzyskać pod telefonu +48 886 523 359 lub drogą elektroniczną – adres e-mail: jczarnowska@kancelaria-ostrowski.pl

Lublin/34449663

WÓJT GMINY BIAŁOGARD

informuje, że Zarządzeniem Nr 55/2026 z dnia 26 sierpnia 2026 r. został podany do publicznej wiadomości:

wykaz Nr 6/2026 dla nieruchomości stanowiących własność Gminy Białogard przeznaczonych do dzierżawy w drodze bezprzetargowej.

Nieruchomości znajdują się w obrębie ewidencyjnym: Dębczyno, Pomianowo. Ww. wykaz został wywieszony na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Gminy Białogard, umieszczony na stronach internetowych:

https://gmina-bialogard.pl/
http://ug.bialogard.ibip.pl/public/

Szczecin/34449795

Zarząd Mienia Komunalnego podaje do publicznej wiadomości,

że na tablicy ogłoszeń w siedzibie Zarządu Mienia Komunalnego w Białymstoku przy ul. gen. J. Bema 89/az1 oraz na stronie internetowej www.zmk.bialystok.pl został wywieszony na okres 21 dni

wykaz nr GU.4510.3.16.2026 na garaż przeznaczony do oddania w najem w trybie przetargowym.

Powyższy wykaz został także wywieszony na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Białymstoku, ul. Słonimska 1 oraz na stronie internetowej www.bip.bialystok.pl

Białystok/34449872

• SYNDYK • SYNDYK • SYNDYK • SYNDYK • SYNDYK • SYNDYK • SYNDYK • SYNDYK • SYNDYK • SYNDYK •

Syndyk masy upadłości Łukasza Sołtysa sprzeda z wolnej ręki w drodze wyboru najkorzystniejszej oferty nieruchomość gruntową zabudowaną budynkiem mieszkalnym jednorodzinnym, działka 363/11 o pow. 1171 m2, położona w m. Nasutów 95J, obręb 0018-Nasutów, gm. Niemce, pow. lubelski, woj. lubelskie, dla której prowadzona jest KW nr LU1S/00021796/6.

Cena wywoławcza: 1.103.000,00 zł

(słownie: jeden milion sto trzy tysiące złotych 00/100 groszy).

Warunkiem niezbędnym udziału w procedurze sprzedaży jest wpłata wadium, przed złożeniem oferty, w wysokości 30 % ceny minimalnej tj. w kwocie 330.900,00 złotych na rachunek bankowy masy upadłości, która będzie stanowiła zabezpieczenie wykonania złożonej ofert i ulegnie przepadkowi na rzecz masy upadłości w przypadku odstąpienia oferenta od zawarcia umowy. Wpłaty należy dokonać na rachunek masy upadłości: 67 1020 5558 0000 8102 3460 4998.

Oferty w zamkniętych kopertach z adnotacją „Oferta na zakup masy upadłości Łukasza Sołtysa" należy składać do dnia 25 września 2026 r. (liczy się data wpływu do kancelarii) na adres kancelarii syndyka masy upadłości: ul. Czechowska 3/19, 20-072 Lublin. Bliższe informacje na temat przedmiotu sprzedaży można uzyskać pod numerem telefonu +48 886 523 359 lub email: jczarnowska@kancelaria-ostrowski.eu

Syndyk zastrzega sobie prawo do przeprowadzenia licytacji w przypadku złożenia ofert przez więcej niż jednego oferenta oraz odstąpienia od sprzedaży bez podania przyczyn. Zawarcie umowy sprzedaży będzie uzależnione od zapłaty ceny najpóźniej w dzień przed przeniesieniem prawa własności. Kupujący ponosi wszelkie koszty związane z zwarciem umowy sprzedaży. Ogłoszenie nie stanowi oferty w rozumieniu Kodeksu Cywilnego.

Lublin/34449783

Publikacja w prasie w rozumieniu art. 7 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe (Dz.U. z 2018 r. poz. 1914), zgodnie z art. 8h ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U.2026 r. poz. 538, ze zm.)

OGŁOSZENIE

BURMISTRZA KIETRZA

Z DNIA 28.08.2026 R.

o rozpoczęciu konsultacji społecznych w sprawie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego 2 obszary położone w granicach administracyjnych gminy Kietrz wraz z uzasadnieniem i prognozą oddziaływania na środowisko.

Na podstawie art. 8h oraz art. 17 pkt 11 i 13 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 538, ze zm.) oraz na podstawie art. 54 ust. 2, art. 39, art. 40, w związku z art. 46, pkt 1, ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 670, ze zm.) w związku z art. 6a ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t.j.Dz.U.2024.317, ze zm.) oraz zgodnie z uchwałą nr LXV/659/2023 Rady Miejskiej w Kietrzu z dnia 24 października 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego 2 obszary położone w granicach administracyjnych gminy Kietrz (stanowiące fragmenty sołectw: Rogożany, Nowa Cerekwia, Kozłówki, Nasiedle, Chróścielów, Gniewkowice, Lubotyń, Dzierżysław, Ludmierzyce, w których ma być lokalizowana farma wiatrowa wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną oraz komunikacją), **Burmistrz Kietrza,** zawiadamia o rozpoczęciu konsultacji społecznych, w sprawie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego 2 obszary położone w granicach administracyjnych gminy Kietrz, przez okres:

– z tytułu ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko **od 31.08.2026 r. do 8.12.2026 r.**,
– z tytułu ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych od **14.09.2026 r. do 08.12.2026 r.** (przez okres co najmniej 60 dni).

Zgodnie z art. 8i ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz w związku z art. 6e ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych Burmistrz Kietrza, ustala formy konsultacji społecznych:

– w ww. terminie konsultacji społecznych, zgodnie z art. 8i ust. 1 pkt 1 w związku z ust. 2 oraz w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko – zbieranie uwag, interesariusze mogą wnieść uwagi do projektu planu z uzasadnieniem oraz do prognozy oddziaływania na środowisko,
– w ww. terminie konsultacji społecznych, zgodnie z art. 8i ust. 1 pkt 2 w związku z ust. 2 oraz w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko – spotkanie otwarte w formie spotkania bezpośredniego, na jakim nastąpi prezentacja projektu planu wraz z uzasadnieniem i prognozą oddziaływania na środowisko, które odbędzie się w dniu 28.09.2026 r. w godz. 16^{00}– 17^{00}, w siedzibie Urzędu Miejskiego w Kietrzu, w dużej sali konferencyjnej (3 poziom), na którym interesariusze będą mogli wypowiadać się, zadawać pytania i zgłaszać uwagi do projektu planu z uzasadnieniem oraz do prognozy oddziaływania na środowisko,
– w ww. terminie konsultacji społecznych, zgodnie z art. 8i ust. 1 pkt 2 w związku z ust. 2 oraz w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko – spotkanie otwarte (na jakim nastąpi prezentacja projektu planu wraz z uzasadnieniem i prognozą oddziaływania na środowisko), prowadzone za pomocą środków porozumiewania się na odległość, umożliwiających zabieranie głosu, zadawanie pytań i składanie uwag przez jednoczesną transmisję obrazu i dźwięku oraz zadawanie pytań i składanie uwag w formie zapisu tekstowego, za pomocą platformy komunikacyjnej w dniu 28.09.2026 r., w godz. 17^{00} – 18^{00}. Informację o łączu do dyskusji będzie można uzyskać w dniu dyskusji, na stronie BIP https://bip.kietrz.pl/3613/miejscowy-plan-zagospodarowania-przestrzennego-obejmujacego-2-obszary-polozone-w-granicach-administracyjnych-gminy-kietrz.html,
– w ww. terminie konsultacji społecznych, zgodnie z art. 8i ust. 1 pkt 5 w związku z ust. 2 oraz w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko – punkt konsultacyjny w Referacie Projektów i Inwestycji, (pokój nr 26, w godz. $9^{00} \div 11^{00}$), interesariusze mogą wypowiadać się, zadawać pytania, wnieść uwagi do projektu planu z uzasadnieniem oraz do prognozy oddziaływania na środowisko.

Projekt planu wraz z uzasadnieniem i prognozą oddziaływania na środowisko, w ww. terminie konsultacji społecznych, jest dostępny również w wersji elektronicznej na stronie Biuletynu Informacji Publicznej (**BIP)** Urzędu Miejskiego w Kietrzu (https://bip.kietrz.pl/3613/miejscowy-plan-zagospodarowania-przestrzennego-obejmujacego-2-obszary-polozone-w-granicach-administracyjnych-gminy-kietrz.html), oraz na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Kietrzu (https://kietrz.pl/36/aktualnosci.html?Page=3#pageOnPageFilter).

Interesariusze mogą składać uwagi do ww. planu miejscowego, w terminie konsultacji społecznych:

– na piśmie utrwalonym w postaci papierowej – na formularzu dostępnym w Biurze podawczym Urzędu Miejskiego w Kietrzu, ul. 3 Maja 1, 48 – 130 Kietrz,
– na piśmie utrwalonym w postaci elektronicznej – na formularzu dostępnym na stronie BIP Urzędu Miejskiego w Kietrzu (https://bip.kietrz.pl/205/198/pliki-do-pobrania-dotyczace-referatu-projektow-i-inwestycji.html), w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej lub w formie dokumentu elektronicznego, bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem, o którym mowa w ustawie z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej (t.j.Dz.U.2024.1725, ze zm.) – na adres: sekretariat@kietrz.pl

Interesariusz składający uwagę:

– podaje swoje imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania albo siedziby,
– podaje adres poczty elektronicznej, o ile taki posiada,
– wskazuje, czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej uwagą może podać dodatkowe dane do kontaktu takie jak adres do korespondencji lub numer telefonu.

Organem właściwym do rozpatrzenia uwag jest Organ sporządzający przedmiotowy projekt planu – Burmistrz Kietrza.

Opole/34449405

Znak sprawy: GN.6722.1.2026 / GN.6722.2.2026 / GN.6722.3.2026

OGŁOSZENIE

o rozpoczęciu konsultacji społecznych dotyczących projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (1) dla obszaru w miejscowości Kołczyn w rejonie ulicy Leśnej, (2) dla obszaru we wschodniej części miejscowości Maszków oraz (3) dla obszaru w miejscowości Rudnica w rejonie ulic Głównej i Bocznej

Na podstawie art. 17 pkt 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 538 ze zm.) oraz art. 39 w związku z art. 54 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 670 ze zm.), Wójt Gminy Krzeszyce zawiadamia o rozpoczęciu konsultacji społecznych dotyczących projektów **miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (1) dla obszaru w miejscowości Kołczyn w rejonie ulicy Leśnej, (2) dla obszaru we wschodniej części miejscowości Maszków oraz (3) dla obszaru w miejscowości Rudnica w rejonie ulic Głównej i Bocznej** wraz z prognozami oddziaływania na środowisko.

Konsultacje społeczne będą prowadzone od **9 października 2026 r. do 6 listopada 2026 r.** w formie:

1. **zbierania uwag** do projektu planu miejscowego od **9 października 2026 r. do 6 listopada 2026 r.;**
2. **spotkań otwartych**, poprzedzonych prezentacją projektów planów miejscowych, które odbędą się **22 października 2026 r., kolejno o godz. 15:35, 16:15 i 17:00** w Urzędzie Gminy Krzeszyce, ul. Skwierzyńska 16, 66-435 Krzeszyce.
3. **dyżurów projektanta**, które odbędą się **23 października 2026 r. kolejno w godz. od 14:35 do 15.15, od 15:20-16:05 i od 16:10 do 16:55**, w Urzędzie Gminy Krzeszyce, ul. Skwierzyńska 16, 66-435 Krzeszyce.

Z projektami planów można zapoznać się w Urzędzie Gminy Krzeszyce, ul. Skwierzyńska 16, 66-435 Krzeszyce, w godzinach pracy urzędu, a także na stronie internetowej Urzędu Gminy Krzeszyce: https://www.krzeszyce.pl oraz na stronie BIP Urzędu Gminy Krzeszyce https://bip.krzeszyce.pl.

Uwagi należy składać za pomocą formularza pisma, dotyczącego aktu planowania przestrzennego, wprowadzonego Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 13 listopada 2023 r. w sprawie wzoru formularza pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego (Dz. U. z 2023 r. poz. 2509).

Uwagi do projektów planów należy składać na wyżej wskazanym formularzu w formie:

– papierowej - osobiście lub drogą pocztową na adres: Urząd Gminy Krzeszyce, ul. Skwierzyńska 16, 66-435 Krzeszyce,
– elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej: skrzynki podawczej Urzędu Gminy Kruszyna na adres: /krzeszyce, na adres do e-Doręczeń: AE:PL-62416-27428-TAIDF-33 lub za pomocą poczty elektronicznej na adres: sekretariat@krzeszyce.pl – opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym.

Uwaga złożona elektronicznie powinna być opatrzona kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym. Ww. uwagi powinny zawierać: przedmiot uwagi, imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania albo siedziby oraz adres poczty elektronicznej, o ile taki posiada, a także wskazuje, czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej uwagą. Uwagi należy składać w nieprzekraczalnym terminie **do dnia 6 listopada 2026 r.** Organem właściwym do rozpatrzenia uwag jest Wójt Gminy Krzeszyce.

Jednocześnie, w związku z postępowaniem w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko informuję, że zainteresowani mogą zapoznać się z niezbędną dokumentacją sprawy w Urzędzie Gminy Krzeszyce, oraz składać uwagi do ww. postępowania. Uwagi do postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko mogą być składane w ww. terminie w formie pisemnej lub ustnie do protokołu lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich kwalifikowanym podpisem elektronicznym, o którym mowa w ustawie z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej (t. j. Dz. U z 2021 r. poz. 1797 ze zm.), na adres Urzędu Krzeszyce, ul. Skwierzyńska 16, 66-435 Krzeszyce.

Lubuskie/34449319

eprasa.pl 45341d2020

OGŁOSZENIE

WÓJTA GMINY MASŁÓW

z dnia 25.08.2026 r.

o wyłożeniu do publicznego wglądu projektów zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Masłów wraz z prognozami oddziaływania na środowisko

Na podstawie art. 17 pkt 9 i 11 i art. 27 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2026 r. poz. 538 ze zm.) w związku z art. 67 ust. 3 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (t.j. Dz. U. 2023 poz. 1688), art. 54 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. 2026 r. poz. 670) oraz w związku z uchwałami:

1) Nr LVII/586/2023 Rady Gminy Masłów z dnia 27 kwietnia 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany nr 1 miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Mąchocice Kapitulne;
2) Nr XLIX/506/2022 Rady Gminy Masłów z dnia 28 września 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany nr 2 miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Brzezinki na terenie gminy Masłów;

ZAWIADAMIAM

o wyłożeniu do publicznego wglądu projektów zmian planów wraz z prognozami oddziaływania na środowisko, w dniach od 1 grudnia 2026 r. do 23 grudnia 2026 r. w siedzibie Urzędu Gminy Masłów w godzinach pracy urzędu. Projekty zmian planów będą dostępne w Urzędzie Gminy w Masłowie oraz na Biuletynie Informacji Publicznej prowadzonej na stronie podmiotowej Urzędu Gminy w Masłowie pod adresem https://maslow.biuletyn.net w zakładce „Plany, programy i strategie" - „Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego". Dyskusja publiczna nad przyjętymi w projektach planów rozwiązaniami odbędzie się w dniu **8 grudnia 2026 r.** o godz. 12^{30} w Urzędzie Gminy Masłów - sala samorządowa.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym każdy, kto kwestionuje ustalenia przyjęte w projektach zmian planów miejscowych może wnieść uwagi. Uwagi do projektów zmian planów, należy składać do Wójta Gminy Masłów na adres: Masłów Pierwszy, ul. Spokojna 2, 26-001 Masłów z podaniem imienia i nazwiska lub nazwy jednostki organizacyjnej i adresu, oznaczenia nieruchomości, której uwaga dotyczy, w nieprzekraczalnym terminie do **8 stycznia 2027 r.** na formularzu pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego, który dostępny jest w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Masłów pod adresem: https://maslow.biuletyn.net/?bip=1&cid=1305

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 21 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 670) zwanej dalej ustawą w publicznie dostępnym wykazie danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie, zamieszczono informację o:
1) projektów zmian planów miejscowych;
2) prognoz oddziaływania na środowisko do ww. projektów zmian planów miejscowych.

Zgodnie z art. 46 pkt 1 oraz art. 54 ust. 2 ustawy, projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego podlegają strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, w tym zapewnieniu możliwości udziału społeczeństwa w okresie wyłożenia do publicznego wglądu, o którym mowa wcześniej.

Stosownie do art. 39 ust. 1, pkt 3 i 4, art. 40, w związku z art. 54 ust. 3 ustawy, zainteresowani mogą wnosić uwagi do ww. projektów zmian planów i prognoz oddziaływania na środowisko, w ramach prowadzonej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w formie:
1) pisemnej w siedzibie Urzędu Gminy Masłów, Masłów Pierwszy, ul. Spokojna 2, 26-001 Masłów,
2) ustnie do protokołu w siedzibie Urzędu Masłów, Masłów Pierwszy, ul. Spokojna 2, 26-001 Masłów,
3) za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym na adres: gmina@maslow.pl

Uwagi należy składać na piśmie do Wójta Gminy Masłów z podaniem imienia i nazwiska lub nazwy jednostki organizacyjnej i adresu, oznaczenia nieruchomości, której uwaga dotyczy, w nieprzekraczalnym terminie do dnia **8 grudnia 2027 r.**

Uwagi złożone po upływie określonego terminu pozostawia się bez rozpatrzenia.
Organem właściwym do rozpatrzenia uwag jest Wójt Gminy Masłów.

Obowiązek informacyjny:
Administratorem danych osobowych jest Wójt Gminy Masłów, ul. Spokojna 2, 26-001 Masłów. Więcej informacji na temat przetwarzania danych osobowych w Urzędzie Gminy w Masłowie znajduje się na stronie internetowej pod adresem: https://maslow.biuletyn.net/?bip=1&cid=1200&bsc=N

Kielce/34449728

OBWIESZCZENIE WOJEWODY KUJAWSKO-POMORSKIEGO z dnia 21 sierpnia 2026 r.

Na podstawie art. 9q ust. 2 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz.U. z 2025 r., poz. 1234 ze zm.), zwaną dalej u.t.k. informuję, że dnia 21 sierpnia 2026 r. Wojewoda Kujawsko-Pomorski, na wniosek inwestora PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. wydał decyzję nr 13/2026, znak: WI.II.747.4.4.2026.DK o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej dla inwestycji pn.:„Prace na linii kolejowej nr 203 na odcinku Tczew – Czersk" w ramach projektu „Prace przygotowawcze dla wybranych projektów – w sieci TEN-T" (zakres 8), dla niżej wymienionych działek:

Powiat tucholski, jednostka ewidencyjna 041605_2 Śliwice

obręb 0007 Lipowa: 70, 68/1, 68/2, 68/3, 72/3, 72/4, 72/5, 72/6, 72/7, 72/8, 72/9, 72/10, 72/11, (73) 73/1, 6/3, 8175, 150/5, 152, 333/5, 804, 158/7, 158/1, 149, 150/4, 150/3, 150/6, 150/1, 803, 150/2, 142

** w nawiasie podano numer działki przed podziałem wg oznaczenia w katastrze nieruchomości.*

Dodatkowa informacja

Działając na podstawie art. 9q ust. 6 u.t.k. ustalam termin wydania nieruchomości lub opróżnienia lokali i innych pomieszczeń na 30 dzień od dnia, w którym przedmiotowa decyzja stanie się ostateczna.

Zgodnie z zapisami art. 9w ust. 1 u.t.k. decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej nadano rygor natychmiastowej wykonalności.

Możliwość zapoznania się z treścią decyzją

Z treścią przedmiotowej decyzji strony mogą zapoznać się w Wydziale Infrastruktury Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, po uprzednim zgłoszeniu do organu stosownego żądania:

- drogą pocztową na adres: Kujawsko–Pomorski Urząd Wojewódzki w Bydgoszczy, ul. Jagiellońska 3, 85 – 950 Bydgoszcz, Wydział Infrastruktury;
- drogą elektroniczną na adres: pok@bydgoszcz.uw.gov.pl;
- telefonicznie – nr telefonu 52 34 97 400 lub 52 34 97 523;
- ePUAP: /6v45ohiw0j/skrytka oraz /6v45ohiw0j/SkrytkaESP;
- adres do e-Doręczeń: AE:PL-94509-98067-REWJG-25.

Pouczenie

Od decyzji służy odwołanie do Finansów i Gospodarki za pośrednictwem Wojewody Kujawsko-Pomorskiego, w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji Wnioskodawcy albo w terminie 14 dni od dnia obwieszczenia lub doręczenia zawiadomienia o wydaniu decyzji. Zgodnie z art. 49 Kpa zawiadomienie stron postępowania uważa się za dokonane po upływie 14 dni od dnia publicznego ogłoszenia poprzez obwieszczenia w Kujawsko – Pomorskim Urzędzie Wojewódzkim w Bydgoszczy, w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej urzędu gminy Śliwice oraz urzędu wojewódzkiego, a także w prasie lokalnej, ze skutkiem doręczenia na dzień obwieszczenia w urzędzie wojewódzkim.

Odwołanie od decyzji powinno zawierać zarzuty odnoszące się do decyzji, określać istotę i zakres żądania będącego przedmiotem odwołania oraz wskazywać dowody uzasadniające to żądanie.

W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania stronom przysługuje prawo do zrzeczenia się odwołania. Z dniem doręczenia oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, niniejsza decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

Zrzeczenie się prawa do wniesienia odwołania skutkuje brakiem możliwości odwołania od decyzji oraz jej zaskarżenia do wojewódzkiego sądu administracyjnego.

Sprawę prowadzi: P. Dorota Klugiewicz, tel.: 52 349 75 33,
e-mail: dklugiewicz@bydgoszcz.uw.gov.pl

Z up. WOJEWODY
KUJAWSKO-POMORSKIEGO
p.o. Kierownika Oddziału
Planowania, Zagospodarowania Przestrzennego
i Orzecznictwa w Wydziale Infrastruktury
Karolina Skowrońska
Starszy inspektor wojewódzki
(dokument podpisany kwalifikowanym podpisem elektronicznym)

Sprawa: WI.II.747.4.4.2026.DK

Bydgoszcz-Toruń/34449780

GAZETA wyborcza DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI

- **Przetargi,** licytacje, zamówienia publiczne
- **Ogłoszenia** sądowe i rekrutacyjne
- **Nekrologi,** kondolencje, wspomnienia

KONTAKT: kontakt_komunikaty@wyborcza.pl, tel. 507 094 232
nekrologi@wyborcza.pl, tel. 22 555 55 55

Komunikaty.pl nekrologi.wyborcza.pl

eprasa.pl 45341d2020

NOWOŚĆ
Słówko
Literówka
Quizy
Sudoku
Krzyżówki

Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

Zeskanuj QR kod
i pobierz aplikację

POBIERZ Z Google Play
Pobierz w App Store

NOWOŚĆ
Słówko
Literówka
Quizy • Sudoku
Krzyżówki

Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

Zeskanuj QR kod
i pobierz aplikację

POBIERZ Z Google Play
Pobierz w App Store

GGiR.6840.14.2026

INFORMACJA

Wójt Gminy Osielsko

ogłasza trzeci ustny przetarg nieograniczony
na sprzedaż nieruchomości stanowiących własność Gminy Osielsko

Na podstawie art. 38 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami (tj. Dz. U. z 2026r. poz. 399 ze zm.), § 3, § 6 i § 13 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (tj. Dz. U. z 2021r. poz. 2213) Wójt Gminy Osielsko ogłasza trzeci ustny przetarg nieograniczony na sprzedaż niezabudowanych nieruchomości gruntowych.

Lp.	LOKALIZACJA	Nr księgi wieczystej	Nr działki	Powierzchnia w m²	Cena wywoławcza	Wadium
1.	**OSIELSKO,** ul. Krzywa	BY1B/00064675/5	2/22	1136	353 800,00	35 380,00
2.	**OSIELSKO,** ul. Krzywa	BY1B/00064675/5	2/27	837	299 300,00	29 930,00

Pierwszy przetarg na zbycie ww. nieruchomości odbył się dnia 20 listopada 2025r. Drugi przetarg odbył się dnia 24.04.2026r.

Termin i miejsce przetargów: 07 października 2026r. godz. 09:00
Urząd Gminy Osielsko ul. Jana Pawła II 28, Osielsko – sala obrad Rady Gminy
Wadium: wpłaty do dnia 01 października 2026r.
UWAGA – Licytacja nieruchomości odbędzie się w kolejności podanej w ogłoszeniu
Pełna treść ogłoszeń została zamieszczona na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Osielsko (http://bip.osielsko.pl/) oraz na stronie internetowej www.osielsko.pl
Przetargi mogą być odwołane z ważnych powodów, o czym organizator przetargu powiadomi poprzez zamieszczenie informacji w prasie i na stronie internetowej Urzędu Gminy: www.bip.osielsko.pl.
Dodatkowych informacji udziela
Urząd Gminy Osielsko, Referat Gospodarki Gruntami i Rolnictwa, tel. (52) 324 18 32

Bydgoszcz-Toruń/34449776

OGŁOSZENIE
BURMISTRZA WOLINA
o przeprowadzeniu konsultacji społecznych projektu

miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru działki Nr 142 i nr 144/3 obręb Łuskowo Gmina Wolin, zgodnie z prowadzonym postępowaniem w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Na podstawie art. 17 pkt 8 - 9, w nawiązaniu do art. 8h ust. 1 oraz art. 8i ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 538, z 2023 r. poz.1688, z 2026 r. poz. 781 i poz. 912) oraz art. 52, art. 67 ust. 3 pkt. 2 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. Ustaw z dnia 24 sierpnia 2023 r., poz.1688), a także art. 29, art. 30, art. 39 ust. 1 pkt 2, pkt. 3 i pkt 5 i art. 40, w nawiązaniu do art. 54 ust 2 i 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 670) oraz podjętej Uchwały Nr X/129/24 Rady Miejskiej w Wolinie z dnia 20 grudnia 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru działki Nr 142 i nr 144/3 obręb Łuskowo Gmina Wolin,

zawiadamiam

o przeprowadzeniu od dnia 28 sierpnia 2026 r. do dnia 30 września 2026 r. konsultacji społecznych projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru działki Nr 142 i nr 144/3 obręb Łuskowo Gmina Wolin.
Konsultacje prowadzone będą w następujących formach:
1) zbieranie uwag do projektu planu miejscowego,
2) spotkanie otwarte poprzedzone prezentacją projektu planu miejscowego,
3) dyżury projektanta planu miejscowego.
Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru działki Nr 142 i nr 144/3 obręb Łuskowo Gmina Wolin wraz z prognozą oddziaływania na środowisko będzie udostępniony w terminie trwania konsultacji społecznych w siedzibie Urzędu Miejskiego w Wolinie, ul. Zamkowa 23, pok. nr 103, w godzinach pracy Urzędu oraz w wersji elektronicznej na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Wolinie w dziale Planowanie Przestrzenne > Konsultacje społeczne > 2026; link: 2026 r. | BIP - Urząd Miejski w Wolinie.
Przedmiotem projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru działki Nr 142 i nr 144/3 obręb Łuskowo Gmina Wolin wraz z prognozą oddziaływania na środowisko jest ustalenie przeznaczenia terenu i parametrów zabudowy, a także określenie sposobów ich zagospodarowania oraz dostosowanie ustaleń planu do kierunków obecnie obowiązującego studium.
Interesariusze mogą składać uwagi do projektu planu miejscowego w terminie od dnia 28 sierpnia 2026 r. do dnia 30 września 2026 r.
Uwagi można składać do Burmistrza Wolina na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej, na formularzu w postaci papierowej lub w formie dokumentu elektronicznego, w siedzibie Urzędu Miejskiego w Wolinie ul. Zamkowa 23, 72-510 Wolin , w następujący sposób: osobiście, listownie, za pomocą elektronicznej skrzynki podawczej Urzędu Miejskiego w Wolinie Adres ePUAP Urzędu Miejskiego /g6b8y70mpj/SkrytkaESP ADE AE:PL-93868-10222-WTCGE-14 lub na adres poczty elektronicznej sekretariat@gminawolin.pl
Formularz, na którym mogą być składane uwagi dostępny jest na stronie w Bip pod adresem: https://bip.gminawolin.pl/artykul/konsultacje-spoleczne-2031, tj. w zakładce Strona Główna > Planowanie Przestrzenne > Konsultacje Społeczne > formularz wniosku - Pismo dotyczące aktu planowania przestrzennego
Składający uwagę podaje swoje imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania albo siedziby oraz adres poczty elektronicznej, o ile taki posiada, a także wskazuje, czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej wnioskiem lub uwagą, oraz może podać dodatkowe dane do kontaktu takie jak adres do korespondencji lub numer telefonu.
Spotkania otwarte poprzedzone prezentacją projektu planu miejscowego odbędą się w Dworku Wolińskim, ul. Zamkowa 23, 72-510 Wolin w dniach:
- 09 września 2026 r. (środa) w godzinach 15:30 -16:00,
- 17 września 2026 r. (czwartek) w godzinach 15:30 -16:00
Natomiast dyżury projektanta planu odbędą się w tych samych dniach, po zakończeniu spotkań otwartych, tj.
- 09 września 2026 r. (środa) w godzinach 16:00 -16:30,
- 17 września 2026 r. (czwartek) w godzinach 16:00 -16:30

Burmistrz Wolina
Ewa Grzybowska

Klauzula informacyjna:
1. W związku z przetwarzaniem przez Burmistrza Wolina danych osobowych, uzyskanych w toku prowadzenia postępowań dotyczących sporządzania aktów planowania przestrzennego, prawo, o którym mowa w art. 15 ust. 1 lit. g rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem 2016/679", przysługuje, jeżeli nie wpływa na ochronę praw i wolności osoby, od której dane te pozyskano.
2. KLAUZOLA INFORMACYJNA DOTYCZĄCA PRZETWARZANIA DANYCH OSOBOWYCH Zgodnie z art. 13 ust. 1 i ust. 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE, Dziennik Urzędowy UE, L 119/1z 4 maja 2016 r. (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) informuję, że administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Burmistrz Wolina. Szczegółowe informacje w tej sprawie można uzyskać na naszej stronie internetowej: www.bip.wolin.pl.

Szczecin/34449821

OGŁOSZENIE

Burmistrz Miasta i Gminy Cybinka

ogłasza III przetarg ustny nieograniczony
na sprzedaż działek niezabudowanych, o nr:

- 599/50 obręb Cybinka o pow. 0.1316 ha – cena wywoławcza 92 550,00 zł, wadium 12 000,00 zł,
- 599/51 obręb Cybinka o pow. 0.1328 ha – cena wywoławcza 93 400,00 zł, wadium 12 000,00 zł,
- 599/52 obręb Cybinka o pow. 0.1339 ha – cena wywoławcza 91 170,00 zł, wadium 12 000,00 zł,

Księga wieczysta ZG1K/00031373/3. Wg planu ogólnego strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniowa jednorodzinną. Do wylicytowanej ceny nieruchomości zostanie doliczony należny podatek VAT. Termin I przetargu wyznaczony był na 02.07.2026 r., termin II przetargu wyznaczony był na 10.08.2026 r. Przetarg odbędzie się w dniu 28.09.2026 r. o godz. 10^{00} w siedzibie Urzędu Miejskiego w Cybince. Warunkiem uczestnictwa w przetargu jest wpłacenie wadium, najpóźniej do dnia 25.09.2026 r. Pełną informację dotyczącą nieruchomości zawiera ogłoszenie wywieszone na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego ul. Szkolna 5, Cybinka. Ogłoszenie dostępne jest na stronie internetowej www.cybinka.pl. Szczegółową informację można uzyskać w Referacie Gospodarowania Nieruchomościami, Mieniem Komunalnym i Środowiska pok. 10 A, tel. 683911440 wew. 7.

Lubuskie/34449811

O G Ł O S Z E N I E

o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Wolin dla terenu położonego w obrębie ewidencyjnym Zastań

Na podstawie art. 17 pkt. 9 i 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 538 ze zm.) w brzmieniu sprzed 24 września 2023 r., w związku z art. 67 ust. 3 pkt. 1) i 4) ustawy z dnia 07 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r., poz. 1688 ze zm.) oraz art. 39 ust. 1 pkt 3, art. 40 pkt 1 i 2, art. 42 pkt 1, art. 54 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 03 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 670)

zawiadamiam o wyłożeniu do publicznego wglądu:

- **projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Wolin dla terenu położonego w obrębie ewidencyjnym Zastań**, opracowywanego w oparciu o uchwałę nr V/66/19 Rady Miejskiej w Wolinie z dnia 26 lutego 2019 r.,
- **prognozy oddziaływania na środowisko** opracowanej w toku prowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, której przedmiotem jest ocena skutków rozwiązań przyjętych w ww. projekcie planu.

Projekt planu wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko udostępniony zostanie do wglądu w dniach od **8 września 2026 r.** do dnia **2 października 2026 r.**:
- w siedzibie Urzędu Miejskiego w Wolinie, ul. Zamkowa 23, 72-510 Wolin w godzinach urzędowania (od poniedziałku do piątku w godz. od 7^{30} do 15^{30}),
- poprzez zamieszczenie Projektu planu wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko na stronie internetowej: Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Wolinie w zakładce: https://bip.gminawolin.pl/artykul/projekty-miejscowych-planow-zagospodarowania-przestrzennego

Dyskusja publiczna nad rozwiązaniami przyjętymi w projekcie planu miejscowego zostanie przeprowadzona **w dniu 21 września 2026 r. o godz. 12.00**. w siedzibie Urzędu Miejskiego w Wolinie, ul. Zamkowa 23, 72-510 Wolin w **Sali sesyjnej**.
Zgodnie z art. 17 pkt 11 oraz art. 18 ust. 1 – 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz art. 54 ust. 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, każdy ma prawo do złożenia uwag do Projektu miejscowego planu wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko.
Uwagi do projektu planu należy składać do Burmistrza Wolina za pomocą formularza pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego, wprowadzonego rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 13 listopada 2023 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 2509), w nieprzekraczalnym terminie do dnia **19 października 2026** r. Formularz dostępny pod adresem: https://bip.gminawolin.pl/artykul/pismo-dotyczace-aktu-planowania-przestrzennego oraz w siedzibie Urzędu (pokój nr 12).
Uwagi na wskazanym wyżej formularzu należy składać w formie papierowej na adres: Urzędu Miejskiego w Wolinie, ul. Zamkowa 23, 72—510 Wolin lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej, tj. poczty elektronicznej na adres: sekretariat@gminawolin.pl lub na adres e-Doręczeń Urzędu: AE:PL-93868-10222-WTCGE-14 lub na elektroniczny adres skrzynki podawczej Urzędu na platformie ePUAP: /g6b8y70mpj/SkrytkaESP, bez konieczności opatrywania ich kwalifikowanym podpisem elektronicznym. Składający uwagę podaje swoje imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania albo siedziby oraz adres poczty elektronicznej, o ile taki posiada.
Uwaga: liczy się data wpływu do tutejszego Urzędu, a pisma nie spełniające powyżej wskazanych warunków pozostawi się bez rozpoznania.

Burmistrz Wolina
Ewa Grzybowska

KLAUZULA INFORMACYJNA DOTYCZĄCA PRZETWARZANIA DANYCH OSOBOWYCH
Zgodnie z art. 13 ust. 1 i ust. 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE, Dziennik Urzędowy UE, L 119/1z 4 maja 2016 r. (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) informuję, że administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Burmistrz Wolina. Szczegółowe informacje w tej sprawie można uzyskać na naszej stronie internetowej: www.bip.wolin.pl.

Szczecin/34449782

eprasa.pl 45341d2020

Religia

Betonowa Matka Boża

Miliarderzy Grażyna i Roman Karkosikowie dotrzymali słowa i betonowy pomnik Matki Bożej Miłosiernej został poświęcony 15 sierpnia.

Paulina Błaszkiewicz

• **Uroczystość poświęcenia posągu Matki Bożej Miłosiernej w miejscowości Konotopie**
FOT. RAFAŁ POZORSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Gigantyczna figura Matki Bożej Miłosiernej stoi we wsi Konotopie w gminie Kikół między Toruniem a Włocławkiem. Ma 55,6 m wysokości. Fundator, Roman Karkosik wyznał, że to „wotum wdzięczności za doznane łaski". Przy kujawsko-pomorskim posągu Chrystus z Rio de Janeiro to maluch. Brazylijski pomnik ma jedynie 30 metrów, a Jezus ze Świebodzina – 33 metry plus trzy metry na koronę.

Poświęcenie pomnika miało być wydarzeniem, na którym spodziewano się znanych polityków, tymczasem nie przyjechał ani Karol Nawrocki, ani marszałek województwa kujawsko-pomorskiego Piotr Całbecki, który wcześniej uczestniczył w ceremonii wmurowania aktu erekcyjnego pod budowę pomnika. Nie było też prezydenta Torunia Pawła Gulewskiego.

Przyjechał za to były prezydent RP Lech Wałęsa. 15 sierpnia przed południem, w białej koszuli z haftem Solidarności i Matki Bożej. Uczestniczył w uroczystości. Chętnie pozował do zdjęć z pielgrzymami, którzy dotarli z całej Polski.

Grażyna Karkosik, ubrana w skromną białą sukienkę, nie kryła wzruszenia, gdy biskup diecezji włocławskiej Krzysztof Wętkowski święcił monument. Wcześniej duchowny podczas mszy świętej mówił o wyjątkowości wsi, w której stanął pomnik Matki Bożej.

– Tutaj, w Konotopiu, podnosimy oczy ku górze, ku Maryi, która kieruje nas ku Bogu. Tak, Matka Boża Miłosierna ma nam przypominać o Bogu. Maryja w tym wizerunku przyjmuje nas wszystkich, pochylając się nad nami i otwierając swoje ramiona, aby zaprosić do wzniesienia wzroku ku górze, do Boga i do nieba. Wielu współczesnych ludzi ma wzrok skierowany wyłącznie ku ziemi, a zapatrzeni są tylko w siebie – mówił biskup Wętkowski.

– Miejsce, na którym się znajdujemy, nie jest miejscem przypadkowym, ale przez pielgrzymów omodlonym. Ta monumentalna figura Maryi stoi w pobliżu kaplicy, w której od dziesięcioleci czczona jest Matka Boża Bolesna. To do niej zdążają pielgrzymi z okolicznych miejscowości – dodał.

Atrakcją był występ Zespołu Pieśni i Tańca Mazowsze, grał też tercet skrzypcowy, a dla gości przygotowano bogaty catering. Mieszkańcy, którzy obserwowali wydarzenie zza płotu, liczą, że pomnik rozsławi wieś i zapewni jej rozwój.

– To jest wielkie wydarzenie, największa na świecie Matka Boża będzie z nami – mówił Mieczysław Grębicki, sołtys wsi Konotopie, szczerze uradowany.

Ma nadzieję, że sakralny biznes dopiero się rozwinie, bo jak ludzie przyjadą z ciekawości zobaczyć gigantyczną figurę, to będą przecież musieli gdzieś zaparkować i coś zjeść.

Transport lotniczy

Będą czartery do Katalonii, Ryanair rozszerza ofertę

Port Lotniczy Bydgoszcz pochwalił się bezpośrednimi czarterami do katalońskiej Girony, która jest bazą dla turystów wybierających się do Barcelony i na Costa Brava. Są też inne nowe kierunki na przyszłoroczne wakacje. A już jesienią więcej lotów zaoferuje Ryanair.

Bydgoskie lotnisko przeżywa trudne chwile, bo nóż w plecy wbiła mu Lufthansa. Jeszcze wczesną wiosną na zwiększeniu przez nią do sześciu tygodniowo liczby rejsów do Frankfurtu budowało swoją kampanię promocyjną. A już w połowie kwietnia niemiecki przewoźnik odfrunął od nas na dobre, bo nie poradził sobie z protestami personelu na tle płacowym. Doszły do tego zawirowania geopolityczne.

Kryzys odbił się także na lotach czarterowych, które w ostatnich latach pięknie się rozwinęły. Z zapowiadanego Monastyru w Tunezji nic nie wyszło, z oferty zniknął także popularny egipski kurort Szarm el-Szejk. Udało się jednak utrzymać ubiegłoroczne status quo z Antalyą na czele, bo Riwiera Turecka od lat w Bydgoszczy jest wakacyjnym hitem.

Dodajmy, że tego lata LOT nie operuje do Krakowa. Wprawdzie w zamian dodał rejs do Warszawy w piątkowe popołudnie, ale i tak wynik frekwencyjny trzeciego kwartału dobry nie będzie.

Nic więc dziwnego, że Port Lotniczy Bydgoszcz, szukając pozytywów, już chwali się czarterami na przyszłoroczne wakacje. A jest czym, bo w sukurs przyszło biuro Rainbow Tours, oferując nowe kierunki. Trzeba oczywiście pamiętać, że na razie to tylko zwiastun, sondowanie rynku.

W tej ofercie znalazła się przede wszystkim Katalonia. Od końcówki maja przyszłego roku linią Enter Air polecimy na lotnisko w Gironie, które jest bazą dla wakacji w Barcelonie oraz na Costa Brava nad Morzem Śródziemnym.

Nowością jest też Enfidha w Tunezji nad tym samym akwenem. Pamiętajmy jednak, że to trzecie podejście rok po roku do tego afrykańskiego kraju, a dwa poprzednie zakończyły się fiaskiem.

Wracają dwa kierunki, które z pewnością ucieszą podróżujących na wakacje z Bydgoszczy. To zawsze ciesząca się popularnością bułgarskie Burgas – okno do obleganych kurortów nad Morzem Czarnym. Samoloty mają również operować na grecką wyspę Zakynthos na Morzu Jońskim.

W ofercie Rainbowa pozostają: turecka Antalya, greckie Rodos czy hiszpańska Majorka. Inne biura podróży także zaczęły już sprzedaż wczasów w dotychczasowych lokalizacjach, do listy trzeba więc dołożyć grecki Heraklion i egipskie Marsa Alam.

Port Lotniczy Bydgoszcz jeszcze nie pochwalił się lepszą ofertą Ryanaira wraz z wejściem w życie w ostatnią niedzielę października zimowego rozkładu lotów. Wprawdzie nie ma w niej nowego kierunku, a jak pisaliśmy – prowadzone były rozmowy na temat regularnych rejsów właśnie do Barcelony, ale i tak są dwie dobre zmiany.

Przede wszystkim z czterech do sześciu tygodniowo wzrośnie liczba połączeń do angielskiego Birmingham. Samoloty irlandzkiego przewoźnika nie będą tam latały tylko we wtorki.

Jeden lot więcej zyskamy na londyńskie lotnisko Stansted. Ryanair poleci tam pięć razy w tygodniu: w poniedziałki, środy, czwartki, piątki i soboty.

Ci, którzy regularnie podróżują tanią linią na Wyspy Brytyjskie, widzą, że zmieniły się także dni niektórych lotów. Podobna korekta nastąpiła w operacjach na inne londyńskie lotnisko – Luton. Tu liczba rejsów się nie zmieni, ale zaplanowano je na czwartki, soboty i niedziele.

Z kolei na środy i soboty przeniesione zostaną loty do angielskiego Bristolu, a na czwartki i niedziele do irlandzkiego Dublina.

W rozkładzie pozostaje jedyny niebrytyjski kierunek Ryanaira z Bydgoszczy – hiszpańskie Alicante. Tu nie zmienią się także dni rejsów – nadal będą to wtorki i soboty.

To dane z systemu rezerwacyjnego przewoźnika. – Bywało, że dochodziło w nim do korekt, ale mamy już końcówkę sierpnia, więc tym razem się ich nie spodziewam. Zresztą samoloty do Birmingham są obłożone, nie dziwi więc ten wzrost – komentuje nam specjalista z branży lotniczej.

Szefostwo lotniska na razie nabrało wody w usta. – Oficjalny komunikat dotyczący rozkładu lotów na sezon zimowy opublikujemy na naszej stronie internetowej, gdy tylko będziemy mogli przekazać kompletne i potwierdzone informacje – informuje Waleria Romanczuk, specjalistka do spraw PR i marketingu w Porcie Lotniczym Bydgoszcz.

Dodajmy, że LOT sześć razy w tygodniu będzie operował do Warszawy. W zimowym rozkładzie nie znajdzie się tylko ten dodatkowy, drugi piątkowy lot.

Za to w systemie rezerwacyjnym Lufthansy próżno szukać Bydgoszczy.

Andrzej Tyczyno

Frekwencja na lotnisku

439 836

PASAŻERÓW

• **obsłużył Port Lotniczy Bydgoszcz w 2025 r.**

eprasa.pl 45341d2020

Klęski żywiołowe

Krajobraz po huraganie

Nocą z 11 na 12 sierpnia 2017 roku byłam na terenie ogródków działkowych pod Bydgoszczą. Nieduża ekipa, śpiewaliśmy przy wtórze gitary. Za drewnianą ścianą coś huczało, trzeszczało. Rankiem, gdy się obudziliśmy, lasu już nie było.

• **Podczas kataklizmu w 2017 r. zginęły dwie harcerki przebywające na obozie w Suszku**

FOT. RENATA DĄBROWSKA / AGENCJA WYBORCZA.PL

Agata Szczygielska-Jakubowska

Las rośnie powoli i nie lubi gwałtownych zmian. Nocą z 11 na 12 sierpnia 2017 roku, w ciągu zaledwie kilku godzin runęły drzewostany, które rosły przez dziesięciolecia. W Suszku, na terenie Nadleśnictwa Rytel, podczas obozu harcerskiego zginęły przygniecione przez powalone drzewa dwie harcerki z 59. Łódzkiej Drużyny Harcerek „Rodzina". Rannych zostało 40 harcerzy.

Meteorolodzy określają zjawisko z 11 sierpnia 2017 roku jako derecho – rozległą i długotrwałą burzę wiatrową związaną z linią szkwału. Na obrazach radarowych układ przyjął charakterystyczny kształt łuku, nazywany bow echo.

Porywy wiatru przekraczały 150 kilometrów na godzinę, a pas zniszczeń ciągnął się przez ponad 450 kilometrów. Było to jedno z najgroźniejszych zjawisk burzowych odnotowanych w Polsce w erze pomiarów radarowych.

BYŁAM ŚWIADKIEM TAMTEGO KATAKLIZMU

Obudziło nas intensywne światło. To nie było normalne. Zwykle nieduże okienka w drewnianych Mikołajkach ocieniał las. Wyszliśmy na taras. Lasu nie było.

Sąsiad 1: „Spałem, gdy zwaliło się drzewo. Na taras mojego domku. Gdyby upadło metr-dwa w prawo, pewnie bym zginął. Żyję, ale sąsiedzi musieli mi pomóc wyjść. Drzwi były kompletnie zastawione".

Płotu nie było. Nie było parkujących zwykle wzdłuż ogrodzenia samochodów. Jak kłosy zboża równo ścięte kosą i złożone przed powiązaniem w snopki, tak równym łanem leżały powalone sosny, brzozy, dęby, buki. Zdjęć nikt nie robił, nie było do tego głowy.

Sąsiadka: „Moi synowie spali na dwóch tapczanach, po obu stronach okna. W pewnym momencie przez okno wbił się ogromny konar. Gdyby łóżka stały inaczej, byłoby po nich. Przeżyli, żaden nawet nie został draśnięty. To cud".

Ogródki ROD zostały odcięte od świata. Zwalone drzewa zatarasowały wjazdową bramę i boczne furtki. Nie było zasięgu, nie mogliśmy bliskim dać znać, że żyjemy. Nie mogliśmy wezwać pomocy.

Sąsiad 2: „To nie do uwierzenia, że nikt na działkach nie zginął. Połowa sierpnia, dużo ludzi, dzieci. Nikt nie został nawet ranny, to niewiarygodne".

Chodziliśmy oszołomieni, patrząc na apokalipsę. Wyrwane tuje, połamane gałęzie, uszkodzone domki, wszędzie sterczące kikuty drzew. I potworna cisza. Zwykle o poranku odbywał się koncert tysięcy ptaków, nie dało się długo spać. Teraz ptaki latały w ogromnych stadach nad zniszczonymi gniazdami, zabitymi piskletami, powalonymi drzewami w kompletnej, ogłuszającej ciszy.

KRAJOBRAZ KLĘSKI

W feralną noc w całym kraju blisko 80 tys. hektarów lasów zostało zniszczonych lub uszkodzonych. Najbardziej rozległe obszary całkowitych zniszczeń w Lasach Państwowych znalazły się na terenie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu.

Huragan zniszczył tu 17,8 tys. hektarów lasów. Najmocniej ucierpiały nadleśnictwa: Rytel, Czersk, Runowo, Przymuszewo i Szubin. W wielu miejscach zamiast zwartego drzewostanu pozostał trudny do przebycia splot pni, koron i wyrwanych z ziemi brył korzeniowych.

– Pierwsze dni po nawałnicy nie przypominały zwykłej pracy leśnej – opowiada Honorata Galczewska, rzeczniczka prasowa Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu. – Najważniejsze było bezpieczeństwo ludzi: udrożnienie dróg, umożliwienie dojazdu służbom ratowniczym oraz usuwanie drzew zagrażających domom, liniom energetycznym i innym obiektom. Część miejscowości była odcięta, wiele dróg stało się nieprzejezdnych, a wejście na zniszczone powierzchnie wiązało się z ogromnym ryzykiem. Połamane drzewa były zakleszczone i naprężone, a naderwane systemy korzeniowe pozostawały niestabilne.

Jak podkreśla rzeczniczka, skala mobilizacji nie miała precedensu. – Na terenach klęski żywiołowej pracowało 120 zakładów usług leśnych, 120 harwesterów i 115 forwarderów, a także wielu pilarzy – wylicza. – Za każdą z tych liczb stoją ludzie, którzy miesiącami wykonywali wyjątkowo niebezpieczną i obciążającą pracę. Po zakończeniu zasadniczych prac porządkowych, bilans drewna poklęskowego wyniósł ponad 5 mln metrów sześciennych. Dla porównania, przed katastrofą wszystkie nadleśnictwa RDLP w Toruniu pozyskiwały planowo około 2 mln metrów sześciennych drewna rocznie.

> *Na zniszczonych wówczas powierzchniach rośnie już młody las. To jednak nie koniec tej historii*
>
> **HONORATA GALCZEWSKA**
> rzeczniczka Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu

DZIEWIĘĆ LAT PÓŹNIEJ

– Na zniszczonych wówczas powierzchniach rośnie już młody las. To jednak nie koniec tej historii, lecz jej kolejny rozdział – zapewnia Honorata Galczewska. – Z tamtej nocy pozostała pamięć o ofiarach, strachu mieszkańców, tragedii zwierząt i ogromnym wysiłku strażaków, leśników, energetyków i wolontariuszy. Pozostało także doświadczenie, którego nie da się zdobyć z podręcznika: jak współdziałać, gdy skala zniszczeń przekracza wcześniejsze wyobrażenia i jak planować las na kolejne pokolenia po katastrofie, która wydarzyła się w ciągu jednej nocy.

Pierwsze odnowienia wykonano już w 2018 roku – na powierzchni ponad 1,2 tys. hektarów. Rok później przybyło kolejnych około 5 tys. hektarów młodego lasu, a do 2024 roku odnowieniami objęto niemal wszystkie powierzchnie poklęskowe. Leśnicy, społecznicy, wolontariusze zasadzili ponad 137 milionów sadzonek. Jak przekazuje rzeczniczka, skład przyszłych drzewostanów dostosowywano do konkretnych siedlisk, szerzej wprowadzając gatunki liściaste tam, gdzie pozwalały na to warunki. Liściasty las jest bardziej zróżnicowany, a przez to lepiej przygotowany na susze, choroby, szkodniki i kolejne gwałtowne zjawiska pogodowe.

– Lasu nie da się odbudować samym uporządkowaniem terenu. Trzeba przygotować glebę, zgromadzić odpowiedni materiał sadzeniowy, dobrać gatunki do warunków siedliskowych, posadzić je, a później przez lata chronić i pielęgnować. W szkółkach leśnych wyprodukowano ponad 137 mln sadzonek kilkudziesięciu gatunków drzew i krzewów przeznaczonych na powierzchnie poklęskowe. Na terenie należącym do jurysdykcji Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu bardzo ważną rolę odegrało m.in. Gospodarstwo Szkółkarskie Bielawy w Nadleśnictwie Dobrzejewice.

Rzeczniczka podkreśla, że choć w większości miejsc zdewastowanych przez wichurę las powrócił, ale nadal potrzebuje opieki. – Młody las szybko zmienia krajobraz, ale pełnię swoich funkcji będzie odzyskiwał przez dziesięciolecia. Z czasem coraz skuteczniej będzie chronił glebę i wodę, wiązał węgiel, dawał schronienie kolejnym gatunkom, dostarczał odnawialnego surowca i ponownie stawał się miejscem wypoczynku. Odbudowa lasu nie kończy się więc w dniu posadzenia ostatniej sadzonki. Właśnie wtedy zaczyna się długa praca nad jego przyszłością – mówi Galczewska.

Za odbudowanym płotem na działkach w gminie Sicienko, w województwie kujawsko-pomorskim najwyższe drzewa mają już około dwóch metrów wysokości. ●

1 BY

REKLAMA Bydgoszcz-Toruń/34449112

Sprawdź, co się dzieje w regionie!
Odwiedź stronę **www.kujawsko-pomorskie.pl**
oraz profile społecznościowe województwa
#LubieTuByc

Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego
KUJAWY POMORZE
Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu

eprasa.pl 45341d2020

Z życia regionu

Uczniowie, sięgnijcie po stypendia!

Nawet 5 tysięcy złotych mogą otrzymać najbardziej pracowici i utalentowani uczniowie kujawsko-pomorskich szkół. Roczne stypendia przyznawane są w ramach trzech marszałkowskim programów. Regulaminy będą dostępne na www.kujawsko-pomorskie.pl od 31 sierpnia. Pierwsze wnioski można będzie składać od 1 września.

– Dobra edukacja to klucz do dobrej przyszłości. Samorząd województwa przykłada dużą wagę do jakości kształcenia i czyni bardzo wiele, by związane z kształceniem wydatki nie obciążały nadmiernie budżetów rodzin, zwłaszcza tych mniej zamożnych. Zależy nam, by uzdolnieni młodzi ludzie mieli warunki ku temu, by w pełni wykorzystać swój potencjał – podkreśla marszałek Piotr Całbecki.

Marszałkowskie stypendia edukacyjne dla uczniów szkół zlokalizowanych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego przyznawane są na 10 miesięcy danego roku szkolnego (rocznie do 5 tysięcy złotych), a ich wysokość zależy od pozycji ucznia na liście rankingowej oraz rodzaju szkoły w jakiej uczeń pobiera naukę. Wsparcie można przeznaczyć na cele związane z rozwojem edukacyjnym – m.in. zakup książek, komputera, udział w dodatkowych zajęciach i konkursach, opłacenie dostępu do internetu, dojazdów do szkoły oraz zakwaterowania. Dwa projekty stypendialne (Prymusi Pomorza i Kujaw II i Zawodowe Talenty Kujaw i Pomorza) finansowane są z programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027, trzeci (Prymus Pomorza i Kujaw Plus) z budżetu województwa.

Prymusi Pomorza i Kujaw II

Projekt adresowany jest do uczniów klas VI-VIII szkół podstawowych, liceów ogólnokształcących, klas VI-VIII ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia, ogólnokształcących szkół muzycznych II stopnia lub liceów sztuk plastycznych, które są laureatami lub finalistami konkursów i olimpiad. W minionym roku szkolnym wsparciem objęto 1 290 uczniów.

Zawodowe Talenty Kujaw i Pomorza

Wsparciem objęci zostaną utalentowani uczniowie klas drugich i wyższych techników, szkół zawodowych oraz uczniowie szkół branżowych drugiego stopnia w regionie. W roku szkolnym 2025/2026 wsparcie trafiło do 520 uczniów regionu.

Prymus Pomorza i Kujaw Plus

Program jest uzupełnieniem projektu „Prymus Pomorza i Kujaw II" realizowanym w oparciu o budżetu województwa. Adresowany jest do uczniów klas VI-VIII szkół podstawowych i ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia oraz uczniów wszystkich klas liceów ogólnokształcących, ogólnokształcących szkół muzycznych II stopnia i liceów sztuk plastycznych, którzy uzyskali szczególne osiągnięcia i nie otrzymali stypendium w ramach projektu Prymus Pomorza i Kujaw II. Nabór wniosków do kolejnej edycji ruszy w pierwszym kwartale 2027 roku. Tegoroczne stypendia odebrało 222 uczniów kujawsko-pomorskich szkół podstawowych i średnich.

Gala z udziałem najlepszych uczniów – laureatów marszałkowskich stypendiów edukacyjnych, 2025 rok. Fot. Szymon Zdziebło/tarantoga.pl dla UMWKP

Filharmonia Pomorska: inwestycja wystartowała, muzycy nie zwalniają tempa

Nowoczesność, oryginalne rozwiązania architektoniczne i technologia immersyjnego dźwięku w połączeniu z tradycyjną elegancją neoklasycystycznej bryły gmachu z połowy ubiegłego wieku, a do tego przeszklenia i dużo zieleni – tak będzie wyglądać nowy kompleks Filharmonii Pomorskiej w Bydgoszczy już za trzy lata. Warta 380 mln złotych rozbudowa i modernizacja, finansowana głównie z budżetu województwa, już się rozpoczęła.

– Koncepcja rozbudowy jest odważna, ale jednocześnie pozostaje w wielkiej pokorze wobec obiektu, który już istnieje. Świątynia sztuki musi przemawiać również formą architektoniczną. Myślę, że osiągniemy ten efekt – podkreśla marszałek Piotr Całbecki.

W przyszłej nowej części kompleksu znajdzie się m.in. mała sala koncertowa z widownią na 350 miejsc, estradą dla orkiestry kameralnej i trzydziestoosobowego chóru, oczywiście z profesjonalnym nagłośnieniem i oświetleniem, z salą prób i garderobami dla artystów. Zostanie umieszczona pod ziemią, będzie doświetlana świetlikami stropowymi wzdłuż ścian bocznych i za estradą, które widziane z lotu ptaka utworzą przed głównym wejściem kształt liry. Ściany zostaną otoczone fosą z zieloną roślinnością.

Znakomitą akustykę sali kameralnej osiągniemy za pomocą najnowocześniejszej technologii immersyjnego dźwięku, opartej o system mikrofonów i głośników oraz zaawansowane algorytmy i procesory przetwarzające sygnał cyfrowy w czasie rzeczywistym.

Wizualizacja rozbudowy i modernizacji siedziby FP, graf. Kozień Architekci via Filharmonia Pomorska.

Chełmiński Światłoczuły: poczujecie magię!

Położone na dziewięciu wzgórzach Chełmno nigdy nie było i wciąż nie jest zwykłym miejscem. A w tym tygodniu (czwartek 27 sierpnia – sobota 29 sierpnia) stanie się jeszcze bardziej magiczne, gdy po zmroku na średniowiecznych murach pojawią się obrazy stworzone przez artystów ze światła i kolorów. Jeśli dodać do tego muzykę, to … wow! Nie może Was tam zabraknąć. Ruszajcie do Chełmna. Organizację wydarzenia wspiera samorząd województwa.

I edycja Festiwalu Światłoczułego w Chełmnie, fot. Rafał Skoczylas dla SOS Music.

Na festiwalowych gości czeka dwanaście instalacji przygotowanych przez artystów i kolektywy artystyczne z Polski, Węgier, Czech, Rumunii, Niemiec i Armenii:

- **„Flora Spectrum"** – na chełmińskim Rynku
- **„Serce miasta"** – prezentacja na ratuszu
- **„The Super Magic Stone Circle"** – mury miejskie przy bocznym wejściu na cmentarz w sąsiedztwie ul. 22 stycznia
- **„Cienie historii"** – róg ul. Klasztornej i 22 Stycznia
- **„Kosmosny"** – seans audiowizualny – kościół św. Ducha
- **„Facelessmen"** – przy kościele św. Ducha w pobliżu ul. Wałowej
- **„Pig Farm"** – Park Rydygiera
- **„Strażnicy bramy"** – Brama Grudziądzka (instalacja wykorzystująca prace dzieci uczestniczących w konkursie Chełmińskiego Domu Kultury)
- **„Między słowami"** – przy wejściu na Planty
- **„Animals"** – przy Osadzie Rycerskiej
- **„Hidden Garden"** – Stare Planty
- **„Hydro oddech"** – wieża ciśnień.

festiwalswiatloczuly.pl

Jeszcze przez dwa wieczory (godz. 20-23) światło, dźwięk, animacje i nowoczesne technologie performatywne ożywią chełmiński Rynek, miejskie bramy, kościoły, Stare i Nowe Planty oraz mniej oczywiste zakątki miasta. Udział w festiwalu, finansowym z budżetu województwa kujawsko-pomorskiego, jest bezpłatny.

– Ubiegłoroczna edycja imprezy spotkała się z dużym zainteresowaniem. Została doskonale odebrana przez mieszkańców i turystów, których do miasta przyjechały tysiące – mówi marszałek Piotr Całbecki. – Średniowieczna architektura Chełmna doskonale sprawdziła się jako sceneria dla takiego wydarzenia. W tym roku Światłoczuły, podczas którego zaprezentuje się wielu znakomitych artystów, a swoje dzieła pokażą też chełmińskie dzieci, zapowiada się co najmniej ciekawie. Zapraszamy do Chełmna!

Festiwal Światłoczuły w liczbach:

- **2. edycja**
- **3 dni festiwalu**
- **12 instalacji świetlnych**
- **3 godziny pokazów codziennie (od 20.00 do 23.00)**
- **9 wyznaczonych parkingów**
- **Chełmno: 7 zabytkowych kościołów, 18 zabytków architektury gotyckiej, 2 270 metrów zachowanych średniowiecznych murów.**

Organizatorzy przygotowali konkurs dla publiczności. Zadanie polega na wykonaniu i opublikowaniu w mediach społecznościowych relacji lub zdjęcia z Festiwalu Światłoczułego – wygra/wygrają autor/autorzy dzieła, które najbardziej spodoba się odbiorcom (miarą będzie uzyskany zasięg). Na stronie festiwalu i na kujawsko-pomorskie.pl dostepna jest mapa instalacji, którą podczas wydarzenia można będzie otrzymać w każdym z festiwalowych punktów informacyjnych. Będą też oznakowane parkingi.

I edycja Festiwalu Światłoczułego w Chełmnie, fot. Rafał Skoczylas dla SOS Music.

Więcej na www.kujawsko-pomorskie.pl

eprasa.pl 45341d2020

Turystyka

Żywa galeria Vincenta van Gogha w Brzózkach

Vincent van Gogh za życia nigdy Brzózek nie odwiedził, jednak jego duch unosi się tu wszędzie.

Agata Szczygielska-Jakubowska

Do Brzózek w gminie Szubin z Bydgoszczy można dojechać w niecałe 40 minut. Wieś dzieli od miasta zaledwie 30 kilometrów, a położona jest tuż przy trasie S5, w kierunku Poznania. Najlepiej skręcić za Lisim Ogonem na Łochowo, przez Rudy, ale można też przed Rynarzewem zjechać w drogę na Tur i stamtąd już prosto na Brzózki.

Malowniczo usytuowana w Dolinie Noteci niewielka miejscowość liczy zaledwie 120 mieszkańców. Próżno tu szukać bazy turystycznej, trudno o miejsce, w którym turysta mógłby się zatrzymać na dłużej i coś przekąsić, napić się kawy można w jednej, letniej kawiarence. Jednak to nie restauracje czy kawiarnie przyciągają do Brzózek, lecz sztuka. Na ścianach domów, stodół i budynków gospodarskich powstały niezwykłe murale, inspirowane wielkimi dziełami Vincenta van Gogha.

Pierwsze ślady osadnictwa na tych terenach pochodzą z epoki kamienia. Badania archeologiczne spowodowały odkrycie na terenie Brzózek sześciu stanowisk, w tym ślady z epoki kamienia, okresu rzymskiego oraz średniowiecza. Z odnalezionych dokumentów i lokalnych kronik wynika, że początki współczesnej wsi sięgają roku 1793. Miejscowość powstała w efekcie dawnych procesów osadniczych, zachowały się dwa nieczynne historyczne cmentarze ewangelickie, które przypominają o wielokulturowych dziejach regionu. W 2008 r., gdy wieś uzyskała status odrębnego sołectwa, lokalna społeczność postanowiła uczynić ją miejscem pielgrzymek osób o artystycznych duszach.

Od dziesięciu lat o maleńkich Brzózkach jest głośno nie tylko w Polsce, ale w całej Europie.

DUCH VAN GOGHA W DOLINIE NOTECI

Słynny postimpresjonista z XIX wieku za życia nigdy Brzózek nie odwiedził, jednak jego duch unosi się tu wszędzie. Plenerowa galeria murali inspirowanych malarstwem van Gogha na ścianach brzózkowych zagród została w 2025 r. wyróżniona tytułem „Cudu Polski" w plebiscycie National Geographic Polska.

Wszystko się zaczęło od rewitalizacji cmentarza, która stała się inspiracją do przeprowadzenia pierwszych plenerów malarskich i warsztatów ceramicznych. Pomysłodawczynią tych inicjatyw była mieszkanka wsi Katarzyna Baszak – malarka, garncarka, lokalna społeczniczka i nauczycielka. To właśnie ona i jej mąż Waldemar byli inicjatorami niezwykłego projektu artystycznego, który rozsławił Brzózki.

Pierwsze murale, jeszcze wykonywane sprayami, powstały w 2016 r. na ścianach domów państwa Adamskich i Baumanów. Wykonali je młodzi artyści z Łodzi – Grzegorz Ilski i Dawid Chmielecki. Kolejne już malowane były pędzlem, a ich autorem jest lokalny twórca spod Żnina Jarosław Strzałka. Jak informowało Stowarzyszenie Rozwoju Wsi „Twórcze Brzózki", prace powstały w ramach programu „Odnowy wsi" współfinansowanego przez powiat nakielski. Były to jedne z pierwszych murali w Polsce, które powstały na wsi.

Gdy w czerwcu odwiedziliśmy Brzózki, spacerując po wsi odnaleźliśmy dziewięć murali:

- „Wierzby o zachodzie słońca" (Brzózki 4) – mural inspirowany obrazem Vincenta van Gogha powstałym jesienią 1888 roku w Arles,
- „Pole pszenicy z krukami" (Brzózki 8) – inspiracja jednym z ostatnich obrazów van Gogha, prawdopodobnie namalowanym podczas spaceru, w trakcie którego malarz się postrzelił.
- „Taras kawiarni w nocy" (Brzózki 8) – oryginalny obraz powstał jesienią 1888 roku w Arles, artysta po raz pierwszy wykorzystał w nim swój ulubiony motyw rozgwieżdżonego nieba,
- „Portret mężczyzny" (Brzózki 8) – mural inspirowany jest portretem przedstawiającym Josepha Ginoux, właściciela kawiarni Café de la Gare w Arles, z którym malarz był zaprzyjaźniony,
- „Gwiaździsta noc" (Brzózki 9) – inspiracja jednym z najbardziej rozpoznawalnych obrazów van Gogha, który powstał w czerwcu 1889 roku podczas pobytu na terapii psychiatrycznej w Saint-Rémy,
- „Pole pszenicy z cyprysami" (Brzózki 9) – kolejna inspiracja obrazem, który powstał w czerwcu 1889 roku podczas pobytu na terapii psychiatrycznej w Saint-Rémy, podczas której malarz obserwował krajobrazy otaczające szpital,
- „Siesta" (Brzózki 10) – mural inspirowany kolejnym obrazem, który powstał podczas leczenia psychiatrycznego – malarz tworzył kopie prac swoich ulubionych malarzy, w tym Jean-François Milleta,
- „Droga z cyprysem i gwiazdą" (Brzózki 23),
- „Pokój van Gogha w Arles" (Brzózki 26) – inspiracja trzema podobnymi obrazami olejnymi przedstawiającymi wnętrze sypialni van Gogha w „Żółtym Domu" w Arles.

Gwiaździsta noc

FOT. ŁUKASZ ANTCZAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Pole pszenicy z cyprysami

FOT. ŁUKASZ ANTCZAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

ŚWIĄTKI I PRACOWICI GOSPODARZE

Wędrując po Brzózkach, natykamy się na świątki oraz inne figury rzeźbione w drewnie przez okolicznych twórców. We wsi organizowane są plenery artystyczne – ceramiczne, malarskie i rzeźbiarskie, po których pozostają przy domach i na drodze drewniane rzeźby.

Znajdziemy tu m.in. rzeźbę Rybaka, Myśliwego, Grajka czy Pszczelarza, a także kolorowe, przydrożne kapliczki, które dopełniają artystyczny charakter miejscowości. Są tu prace Stanisława Panfila, Romana Kiełba z Janikowa, Zdzisława Gotfryda z Brzezin, Zbyszka Piwońskiego ze Żnina.

Między domami stoi teraz 25 rzeźb przedstawiających mieszkańców wsi przy pracy. – Przed domem pana Kazimierza, który ma konia stoi rzeźba człowieka z koniem, przed domem pana Miecia, który zajmuje się pszczołami stoi pszczelarz, przed moim domem znajduje się garncarka, bo zajmuję się lepieniem z gliny – mówi Katarzyna Baszak w rozmowie z Elżbietą Legoń w ramach cyklu podcastowego Edukacja bez absurdów. – Mieszkańcy utożsamiają się z tymi dziełami, bo widzą w nich samych siebie. Sztuka nie jest tu narzucona; ona stąd wyrasta. Dzięki temu dbają oni o otoczenie rzeźb, upiększając całą miejscowość – dodaje malarka.

1 BY

eprasa.pl 45341d2020

KUJAWSKO-POMORSKIE
OBCHODY 46. ROCZNICY
PODPISANIA POROZUMIEŃ SIERPNIOWYCH

KUJAWY
POMORZE

PROGRAM:

22.08.2026

GRUDZIĄDZ

godz. 12:00
Brama główna dawnego zakładu PZUO „WARMIA", ul. Lotnicza 21

Uroczystości pod tablicą pamiątkową (przedstawienie krótkiego rysu historycznego strajku, modlitwa w intencji Ojczyzny, złożenie wiązanek i zniczy).

godz. 13:30
Pomnik Solidarności, ul. Wybickiego

Uroczystości oficjalne (przemówienia zaproszonych gości, część artystyczna, wręczenie pamiątkowych medali, składanie wiązanek i zniczy pod Pomnikiem oraz przy pamiątkowych tablicach).

31.08.2026

BYDGOSZCZ I godz. 17:40/18:00
Kościół pw. Św. Andrzeja Boboli, Plac Kościeleckich 7

Uroczysta Msza Święta z okazji 46. rocznicy podpisania „Porozumień Sierpniowych".

TORUŃ I godz. 10:00
ul. Piekary 35-39

Złożenie kwiatów pod tablicą poświęconą Ludziom „Solidarności" Regionu Toruńskiego.

04.09.2026

BYDGOSZCZ I godz. 12:00
Sala Bydgoskiego Marca 1981 r. w Kujawsko-Pomorskim Urzędzie Wojewódzkim w Bydgoszczy

Uroczysta Gala wręczenia „Medali Solidarności" z okazji upamiętnienia 46. rocznicy podpisania „Porozumień Sierpniowych".

06.09.2026

TORUŃ I godz. 9:00
Katedra śś. Janów, ul. Żeglarska 16

Msza Święta w intencji Ojczyzny oraz 46. rocznicy powstania NSZZ „Solidarność".

WŁOCŁAWEK I godz. 10:00
Bazylika Katedralna pw. Wniebowzięcia NMP

Msza Święta w intencji NSZZ „Solidarność" i Ojczyzny oraz złożenie kwiatów w miejscach pamięci.

INOWROCŁAW I godz. 9:00
Bazylika Mniejsza Imienia Najświętszej Maryi Panny

Msza Święta w intencji Ojczyzny oraz 46. rocznicy powstania NSZZ „Solidarność".

Organizatorzy:

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI MICHAŁ SZTYBEL

Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego Piotr Całbecki

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego Elżbieta Piniewska

NSZZ Solidarność REGION BYDGOSKI

NSZZ Solidarność REGION TORUŃSKO-WŁOCŁAWSKI

Jan Wyrowiński
Przewodniczący Wojewódzkiej Rady Konsultacyjnej do Spraw Działaczy Opozycji Antykomunistycznej oraz Osób Represjonowanych z Powodów Politycznych

Bydgoszcz-Toruń/34448053

1 BYP

eprasa.pl 45341d2020

SIERPIEŃ WRZESIEŃ 2026

TEATR ŻEROMSKIEGO W KIELCACH

LECI ZNAMI PILOT SEZON 2026/2027

25-507 Kielce, ul. Sienkiewicza 32 / kasa +48 41 344 75 00 / kasa@teatrzeromskiego.pl / sekretariat@teatrzeromskiego.pl / www.teatrzeromskiego.pl

KOŃ NA RYCERZU

na podst. książki „Sztuka obsługi penisa" Andrzeja Gryżewskiego i Przemysława Pilarskiego, tekst Przemysław Pilarski
reż. Tadeusz Kabicz

29 SIERPNIA / SB / g. 19:00

30 SIERPNIA / ND / g. 19:00
ostatnia niedziela miesiąca – bilet 40 zł

10 WRZEŚNIA / CZ / g. 19:00

11 WRZEŚNIA / PT / g. 19:00

12 WRZEŚNIA / SB / g. 19:00

DS

fot. Natalia Kabanow

PROFESOR

inspirowany książką Grzegorza Walczaka „Profesor. Jak genialny chemik z Kielc stał się bossem narkobiznesu" tekst Anna Wakulik, reż. Jan Hussakowski

04 WRZEŚNIA / PT / g. 18:00

05 WRZEŚNIA / SB / g. 18:00

06 WRZEŚNIA / ND / g. 17:00

DS

fot. Edgar de Poray

ZWIEDZANIE TEATRU

zapisy pod numerem tel. 41 344 75 00

24 SIERPNIA / PN / g. 16:00
wejściówka 20 zł

31 SIERPNIA / PN / g. 16:00
wejściówka 20 zł

14 WRZEŚNIA / PN / g. 16:00
wejściówka 20 zł

21 WRZEŚNIA / PN / g. 16:00
wejściówka 20 zł

27 WRZEŚNIA / ND / g. 11:00
Europejskie Dni Dziedzictwa,
wstęp bezpłatny

EDD

28 WRZEŚNIA / PN / g. 16:00
wejściówka 20 zł

fot. HaWa

NS/ DSP

PROTEST KIELECKI. DO KOGO NALEŻĄ KIELCE?

Julia Nowak i Jakub Skrzywanek
reż. Jakub Skrzywanek

12 WRZEŚNIA / SB / g. 16:00

13 WRZEŚNIA / ND / g. 16:00 i 19:00

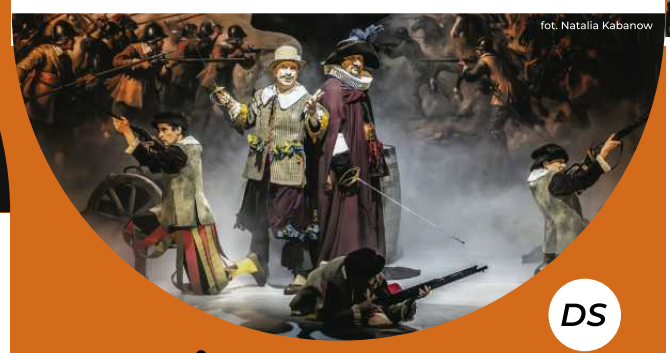
fot. Natalia Kabanow

DS

KSIĘŻYC NAD BUFFALO

Ken Ludwig, tłum. Elżbieta Woźniak
reż. Tadeusz Kabicz

24 WRZEŚNIA / CZ / g. 11:00
***PRZEDPOŁUDNIE DLA SENIORA** – bilet 30 zł*

25 WRZEŚNIA / PT / g. 19:00

26 WRZEŚNIA / SB / g. 19:00

27 WRZEŚNIA / ND / g. 17:00
***FAMILIJNA NIEDZIELA: NIANIA W TEATRZE,** opłata 20 zł, zapisy tel. 41 344 75 00*
ostatnia niedziela miesiąca – bilet 40 zł

Pociąg do literatury

06 WRZEŚNIA / ND / g. 11:30 / *DZ*

NARODOWE CZYTANIE

DZIADY Adam Mickiewicz, reż. Eugenia Balakireva
wstęp bezpłatny

/ g. 13:00 / *DZ*

PREMIERA KSIĄŻKI: **Gustaw Herling-Grudziński, Józef „Żuk" Opalski *ZAMIESZKAŁBYM W KRAKOWIE.... KORESPONDENCJE I ROZMOWY***
spotkanie z Józefem „Żukiem" Opalskim
poprowadzi Maciej Stroiński | *wstęp bezpłatny*

NS	NOWA SCENA	*DS*	DUŻA SCENA
DZ	DZIEDZINIEC	*MSP*	MAŁA SALA PRÓB
DSP	DUŻA SALA PRÓB	*FDS*	FOYER DUŻEJ SCENY

BEZ NADZIENIA

koncepcja i wykonanie Ewelina Gronowska
opieka reż. Antonina Brühl

18 WRZEŚNIA / PT / g. 19:00
JUBILEUSZ Eweliny Gronowskiej

19 WRZEŚNIA / SB / g. 17:00

20 WRZEŚNIA / ND / g. 17:00

NS

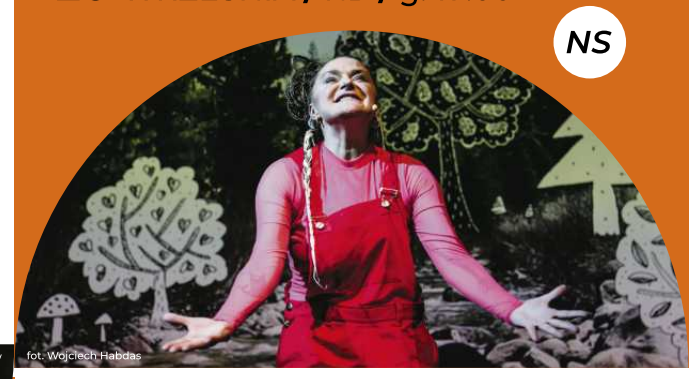
fot. Wojciech Habdas

SKÓRA PO DZIADKU

na podstawie książki Mateusza Pakuły
reż. Mateusz Pakuła

19 WRZEŚNIA / SB / g. 19:00

20 WRZEŚNIA / ND / g. 19:00

W ramach obchodów 80. rocznicy pogromu w Kielcach

Stowarzyszenie im. Jana Karskiego

DS

koprodukcja: ŁAŹNIA NOWA
fot. Klaudyna Schubert

PREZENT URODZINOWY

Robin Hawdon, reż. Jerzy Bończak

29 WRZEŚNIA / WT / g. 19:00

30 WRZEŚNIA / ŚR / g. 19:00

NS

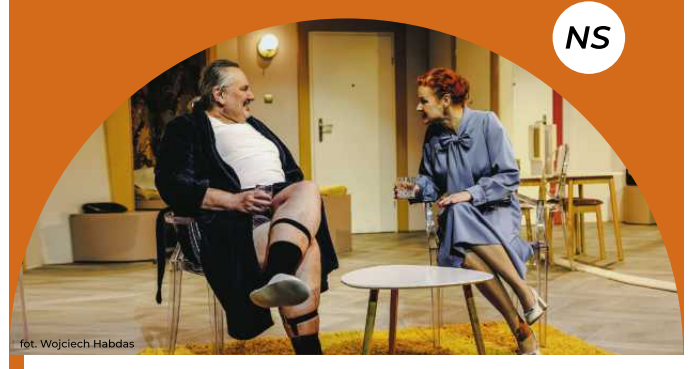
fot. Wojciech Habdas

Teatr im. Stefana Żeromskiego w Kielcach jest jednostką organizacyjną Samorządu Województwa Świętokrzyskiego współprowadzoną przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

WOJEWÓDZTWO ŚWIĘTOKRZYSKIE

Kraj/34448678

BYP 1

eprasa.pl 45341d2020

wyborcza

PROSTO Z POLSKI
TYGODNIK

Piątek, 28 sierpnia 2026 | Redaktor prowadząca **Małgorzata Szlachetka** wyborcza.pl

Podlaskie

Pogoń za pumą

Przez cztery dni i noce około setka myśliwych zasadzała się na pumę, która miała pojawić w gminie Jedwabne. Przeczesywali lasy z noktowizorami i termowizorami. Pumy nie odnaleźli.

Maciej Chołodowski

Intensywne poszukiwania pumy w gminie Jedwabne trwały do niedzieli 23 sierpnia. Myśliwi przeczesywali lasy nawet nocami z użyciem noktowizorów i termowizorów. Jak mówi łowcza okręgowa w Łomży Urszula Sokólska, nocą z piątku na sobotę zaangażowało się w jej poszukiwania – na prośbę burmistrza Jedwabnego Adama Niebrzydowskiego – około stu myśliwych.

• **Informacje o pumach w Polsce pojawiały się ostatnio kilkakrotnie. W większości były to doniesienia fałszywe** FOT. PASCAL HUOT / SHUTTERSTOCK

Wypatrywania z ambon, pieszo, z samochodów

– Ostatni weekend był bardzo ciężki, także i dla mnie, bo osobiście zaangażowałem się w tę akcję. To były dla nas nieprzespane noce. Sama dyżurowałam do godz. 4 – mówi Jabłońska w poniedziałek, 24 sierpnia.

Relacjonuje: – Jedni myśliwi wypisywali się z dyżurów, drudzy na nie wpisywali. Na samym tylko terenie gdzie ta puma była widziana było ich około setki. W innych rewirach też byli. Wypatrywali pumy z ambon, ale też podczas pieszych kontroli terenu i z samochodów. Intensywne poszukiwania zakończyliśmy, ale wciąż będziemy czuwać, w miarę swoich zawodowych możliwości.

Czy pani wierzy, że pojawiła się faktycznie puma? – dopytujemy łomżyńską łowczą. Przyznaje: – Wierzę. Potwierdził te informację mój kolega myśliwy z okręgu, który też ją widział jakieś półtora tygodnia temu. To racjonalnie myślący, mądry człowiek, nie ma zapędów, żeby tworzyć bajki. Zauważył ją kiedy pojechał na rogacza. To były sekundy, ta puma mu tylko śmignęła, ale był pewien, że było to właśnie to zwierzę, a nie np. ryś, który ma inne uszy.

Jabłońska przypuszcza, podobnie jak burmistrz Jedwabnego: – To może być zwierzę, które uciekło z nielegalnej hodowli.

Burmistrz Niebrzydowski komentuje: – Być może ta puma przemieściła się w północnym kierunku, do sąsiedniej gminy Przytuły, bo tam ostatecznie miała być widziana. Takie mieliśmy sygnały, ale pewności co do tego nie ma.

Zaznacza przy tym, że namierzenie takiego zwierzęcia w tych warunkach jest bardzo trudne, nawet z ambon. – Na naszych terenach jest mnóstwo pół kukurydzy, które są wysokie na 3-4 metry – tłumaczy.

Komunikat: Nie jest to żart ani fake news

Przypomnijmy, że informację o możliwym pojawieniu się pumy w gminie Jedwabne tutejszy urząd gminy opublikował na swojej stronie internetowej 19 sierpnia. Z komunikatu wynikało, że wiadomość o możliwym pojawieniu się pumy władzom Jedwabnego przekazał jeden z rolników, a miał zwierzę to dostrzec poprzedniego dnia, czyli 18 sierpnia. Rolnik, który twierdził, że widział pumę, relacjonował: – Jechałem rano samochodem, kiedy na skraju lasu zobaczyłem płowe zwierzę wysokości do kolan. Początkowo myślałem, że to sarna, ale było znacznie dłuższe i miało dosyć długi puszysty i zakręcony do góry ogon. Łba nie widziałem, więc zawróciłem, żeby przyjrzeć się dokładniej, ale już schowało się w lesie. Szukałem śladów łap, ale tam jest trawa, więc nie było żadnych. Sprawdziłem potem w internecie i pasowała mi tylko puma.

W komunikacie na stronie Urzędu Gminy Jedwabne napisano: „Nie jest to żart ani fake news. Puma może się przemieszczać średnio 20 km dziennie. Prosimy o zachowanie ostrożności i w miarę możliwości niewchodzenie do lasów!". Zaapelowano do mieszkańców o zachowanie najwyższej ostrożności oraz całkowite powstrzymanie się od prób poszukiwania zwierzęcia.

O możliwości pojawienia się pumy, władze Jedwabnego powiadomiły miejscowe nadleśnictwo, koła łowieckie, policję oraz Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska.

W czwartek 20 sierpnia po południu burmistrz Jedwabnego Adam Niebrzydowski stwierdził: – Na numer 112 zgłosił się mieszkaniec wsi Pawełki, oddalonej o 5-6 km od poprzedniego miejsca, gdzie miała być widziana puma i oświadczył, że widział właśnie pumę w środę 19 sierpnia jakieś 50 m od swojej stodoły. Poprosiłem łowczą okręgową w Łomży Urszulę Sokólską, aby myśliwi przeszukali teren. Oczywiście nie chodzi, aby to zwierzę zabić, ale żeby uśpić, bo to dzikie zwierzę może być niebezpieczne dla ludzi.

Do jedwabieńskiego urzędu nadesłano też zdjęcie pumy jaka miała przechadzać się asfaltową jezdnią przy domach. Burmistrz Niebrzydowski i jego urzędnicy od razu byli jednak pewni, że to zdjęcie wygenerowane przez AI.

Ludzie w kotach i innych zwierzętach zaczęli widzieć pumy i to jest pareidolia, zjawisko psychologiczne polegające na dopatrywaniu się znanych kształtów czy twarzy w przypadkowych obiektach

PROF. RAFAŁ KOWALCZYK
z Instytutu Biologii Ssaków PAN w Białowieży

Prof. Kowalczyk: zapanowała pareidolia

Informacje o rzekomym pojawieniu się w Polsce pum były się ostatnio w Polsce kilkakrotnie. W większości były to doniesienia fałszywe. Cały czas w sieci zamieszczane są zdjęcia tych zwierząt wytworzone przez AI. Jedyny potwierdzony dotąd fakt dotyczący pojawienia się pumy odnotowano w pierwszej połowie lipca w zachodniopomorskiej gminie Polanów. Kiedy w jeden z niedzielnych wieczorów puma wyszła z lasu w okolicach wsi Karsinka, została uśpiona. Tutaj zwierzę to zauważył myśliwy jednego z kół łowieckich podczas polowania i nagrał je z bliskiej odległości. W przypadku rzekomej pumy w gminie Jedwabne takich nagrań czy zdjęć nie ma.

Do informacji o pojawieniu się pumy w jedwabieńskiej gminie sceptycznie podchodzi prof. Rafał Kowalczyk z Instytutu Biologii Ssaków PAN w Białowieży. Mówi: – Zapanowała w Polsce jakaś moda na pumy, a nawet pumia histeria. To jest efekt złapania pumy w Zachodniopomorskiem.

Ludzie w kotach i innych zwierzętach zaczęli widzieć pumy i to jest pareidolia, zjawisko psychologiczne polegające na dopatrywaniu się znanych kształtów czy twarzy w przypadkowych obiektach. Mieliśmy już do czynienia w Polsce z takim zjawiskiem np. w przypadku szakali. Okazywało się ostatecznie, że to były lisy ze świerzbem czy psy.

Zwraca uwagę: – Jeśli pojawiają się zdjęcia takich dzikich zwierząt, informacje powinny weryfikować służby. Rozumiem, że władze gmin wolą dmuchać na zimne, ale nie powinny w komunikatach od razu wzywać do barykadowania się w domach, pozamykania w nich dzieci i zwierząt. Bez dokumentacji zdjęciowej, filmowej, powinny to być ostrożne komunikaty z zastrzeżeniem, że doniesienia są sprawdzane i z podkreśleniem, że nie ma na razie żadnych powodów do niepokoju.

Według prof. Kowalczyka, angażowanie myśliwych czy policji w przypadku niepotwierdzonych jednoznacznie przypadków pojawienia się pum, może wzbudzać jedynie strach i panikę. – Odłowienie takiego osobnika jest niezwykle trudne. W Zachodniopomorskim ułatwiał to fakt, że była to młoda, kilkumiesięczna puma, która jeszcze samodzielnie nie potrafiła polować. W przypadku dorosłej pumy, to szukanie igły w stogu siana – mówi.

Trzymanie w domach lub hodowlach zabronione

Prof. Kowalczyk przypomina, że puma jak każde dzikie zwierzę będzie unikać człowieka. – Pumy są samotnikami, prowadzą głównie nocny tryb życia. Jeśli jednak puma trzymana była w niewoli, jej poziom bojaźni przed człowiekiem może być obniżony. Tak jak to było z pumą schwytaną w Zachodniopomorskiem – mówi.

Pumy polują na większe zwierzęta. W podlaskich warunkach mogłyby to być sarny czy jelenie, najczęściej tu występujące. Zamieszkują obie Ameryki, w różnym klimacie. Mogą zasiedlać nawet kilkaset kilometrów kwadratowych, pod warunkiem, że to nie wędrujące osobniki.

– Klimat w Polsce nie stanowi dla nich bariery, w Europie pumy jednak nie występują. W Polsce można je przetrzymywać jedynie w ogrodach zoologicznych lub do celów naukowych. Prywatne trzymanie takich zwierząt w domach lub hodowlach jest surowo zabronione. Zgodnie z rozporządzeniem Ministerstwa Środowiska z 2011 r. są na liście najbardziej niebezpiecznych zwierząt, zagrażających życiu i zdrowiu ludzi

W grudniu 2025 r. głośno było prawomocnym wyroku, na który Sąd Okręgowy w Sosnowcu skazał opiekuna pumy Nubii. Mężczyzna kupił to zwierzę za granicą, trzymał je przez sześć lat w swoim domu, wystawiał na pokazach i mimo wyroku sądu nie chciał oddać.

Wcześniej, w lutym 2020 roku, sąd zobowiązał mężczyznę do oddania pumy do ogrodu zoologicznego w Poznaniu. Prokuratura przedstawiła mężczyźnie zarzuty znęcania się nad tym zwierzęciem poprzez trzymanie go w niewłaściwych warunkach, prezentowania na różnych imprezach w celach zarobkowych, zaniechania wydania zwierzęcia mimo odpowiedniego postanowienia sądowego oraz narażenia na niebezpieczeństwo pracowników zoo, którzy przyjechali odebrać zwierzę.

Sąd Rejonowy w Zawierciu uznał, że mężczyzna jest winny i orzekł wobec niego karę – rok pozbawienia wolności w zawieszeniu na dwa lata oraz zapłatę dwóch tysięcy złotych nawiązki dla Fundacji Viva!. Sosnowiecki Sąd Okręgowy podtrzymał tę decyzję. ●

eprasa.pl 45341d2020

Lubelszczyzna. Spór o nocne imprezy nad jeziorem Piaseczno

Czy strefa ciszy już nie obowiązuje?

Właściciele domków letniskowych nad jeziorem Piaseczno skarżą się na głośne imprezy w weekendy przy plaży. Muzykę i basy słychać w odległości nawet kilka kilometrów od baru. Przedsiębiorcy odpowiadają, że turyści chcą się bawić.

Kamil Kulig

Jezioro Piaseczno na Lubelszczyźnie, głębokie na 39 metrów, to raj dla nurków i wczasowiczów, którzy kąpią się w wodzie pierwszej klasy czystości i odpoczywają na piaszczystych plażach. W okolicy jeziora są całe osiedla domków letniskowych. Na plaży znajdują się bary. Jednak to sąsiedztwo bywa uciążliwe.

Właściciele działek nad jeziorem Piaseczno protestują: – Ostatnio muzykę puszczał didżej. Słyszeliśmy m.in. radzieckie piosenki, jak „Biełyje rozy", co nie wydaje się dobrym pomysłem, szczególnie na wschodzie Polski, gdzie spadają rosyjskie drony i rakiety – mówi Karol.

Jego działka jest położona po północno-wschodniej stronie jeziora. Karol, poprosił nas o „interwencję w sprawie ciągłych zakłóceń ciszy nad jeziorem Piaseczno". Wyjaśnia, że głośne dyskoteki z muzyką disco polo odbywają się tam co weekend i trwają do późnej nocy.

„Burzą spokój wypoczywających ludzi" i nie dają spać. Dodaje, że muzyka jest doskonale słyszalna nawet trzy kilometry od baru, mimo zamkniętych okien.

• **Jedna z dyskotek w Okunince nad Jeziorem Białym** FOT. JAKUB ORZECHOWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Wspomniana Okuninka to miejscowość niedaleko granicy z Białorusią. Jest tam jezioro Białe, najpopularniejsze na Lubelszczyźnie. Przed dwoma laty pisaliśmy, że radni z Włodawy wprowadzili tam ciszę nocną od północy do godz. 6 nad ranem. Była to odpowiedź na apele właścicieli ośrodków wypoczynkowych i wczasowiczów, którzy protestowali przeciw nocnemu hałasowaniu w Okunince.

TO STRASZNIE JEST MĘCZĄCE, NIE MOŻEMY SPAĆ

„Jezioro Piaseczno od zawsze słynęło ze spokoju i przyrody w przeciwieństwie do innych rozrywkowych lokalizacji. Od zawsze ludzie przyjeżdżali właśnie tam, odpocząć od zgiełku miasta. Czy strefa ciszy nad jeziorem Piaseczno, już nie obowiązuje? Pomyślcie Państwo, czy chcecie z tak pięknego miejsca zrobić kolejną Okuninkę pełną pijanych i ordynarnych pseudowczasowiczów?" – pyta czytelnik „Wyborczej".

Przecież nad jeziorem Piaseczno obowiązuje strefa ciszy, jest zakaz dla motorówek. A grać przez całą noc i do czwartej nad ranem można? To zwierząt nie płoszy? To strasznie jest męczące, nie możemy spać

KAROL
jeden z właścicieli działek nad jeziorem Piaseczno

– Przecież nad jeziorem Piaseczno obowiązuje strefa ciszy, jest zakaz dla motorówek. A grać przez całą noc i do czwartej nad ranem można? To zwierząt nie płoszy? To strasznie jest męczące, nie możemy spać. Jeśli to się nie zmieni, to będziemy za każdym razem dzwonić na policję, bo to jest nie do wytrzymania – mówi Karol.

Jezioro Piaseczno znajduje się na terenie Parku Krajobrazowego „Pojezierze Łęczyńskie" i z tego wynika zakaz używania tu łodzi z napędem motorowym.

LUDZIE CHCĄ SIĘ POBAWIĆ I JA SIĘ IM NIE DZIWIĘ

Ciocia Karola, Małgorzata, ma domek jeszcze bliżej plaży. Jest na emeryturze i całe wakacje spędza na działce.

– Ale weekendy są nie do wytrzymania. Próbuję usnąć i kręcę się z boku na bok. Leżę w łóżku, a basy są tak nisko włączone, że przenikają całe ciało. Wszystko w domu drży. Niektórzy sąsiedzi przestają przyjeżdżać na weekendy, bo przy takiej głośnej muzyce nie da się usnąć, nawet jak zamknięte są wszystkie okna – mówi kobieta.

– Po brzuchu jeżdżą jak czołgi z tymi basami. Jak chcą, to niech się bawią, ale nie tak, że inni ludzie nie mogą spać do pierwszej w nocy – dodaje.

Rzeczniczka policji w Łęcznej, asp. szt. Magdalena Krasna informuje, że w tegoroczne wakacje nad jeziorem były jedynie dwa potwierdzone przypadki zakłócenia ciszy nocnej. Była to głośna dyskoteka w Resorcie Piaseczno na zachodnim brzegu jeziora i impreza okolicznościowa w remizie OSP Rozpłucie Pierwsze. Po przyjeździe funkcjonariuszy muzykę wyciszono. Były też inne zgłoszenia, ale policjanci na miejscu nie potwierdzili zakłócenia ciszy nocnej.

– Ludzie chcą się pobawić i ja się im nie dziwię. Bo sama kiedyś byłam młoda i nie chciałam przyjeżdżać tu na stypę, tylko się rozerwać. Ale jest też druga strona medalu, starsze osoby, które chcą odpocząć – podkreśla osoba prowadząca działalność nad Piasecznem. – Wody w jeziorze jest mało, imprezy to na pewno skuteczny sposób na przyciąganie turystów – przyznaje.

BĘDĘ PROSIŁA „GRAJKÓW", BY MNIEJSZE BASY DAWALI

Przy północno-wschodnim brzegu są obok siebie trzy bary: Koneser, Oaza i Neptun. Chociaż nasz czytelnik w mailu wskazywał na inne miejsce, ustaliliśmy, że głośna muzyka do późnych godzin gra w weekendy w barze Neptun. – Co tydzień mamy dyskoteki, od godziny 20 do pierwszej w nocy. Ludzie chcą się bawić. Czasem przyjeżdża policja, to wyciszamy – mówi Małgorzata Leśnik, która dzierżawi bar Neptun.

Co powie emerytce, która nie może spać przez głośne basy? – Przyznaję, że raz był didżej, który włączył takie głośne basy. Ale on już nie będzie u mnie grał, bo ludzie się skarżą i mi też to nie odpowiada. Wiem, jakie to jest uciążliwe. Bardzo dobrze rozumiem tę panią. Będę prosiła „grajków", by mniejsze basy dawali – mówi Małgorzata Leśnik, która z nocnych dyskotek nie zamierza rezygnować.

Wójt gminy Ludwin, gdzie znajduje się jezioro Piaseczno, również otrzymał tę samą skargę, która wpłynęła na naszą redakcyjną skrzynkę.

– W tym roku nie mieliśmy do tej pory podobnych zgłoszeń, a sezon powoli się już kończy. Zwrócimy uwagę osobie prowadzącej bar, by nie dochodziło tam już do zakłóceń ciszy nocnej – zapewnia wójt Andrzej Chabros.

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34449641

Słówko NOWOŚĆ
Literówka
Quizy
Sudoku
Krzyżówki

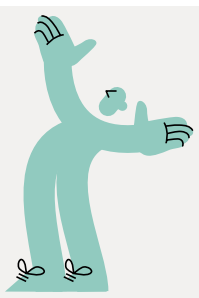

Zeskanuj QR kod i pobierz aplikację

Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

POBIERZ Z Google Play Pobierz w App Store

OGŁOSZENIE PŁATNE Bydgoszcz-Toruń/34449536

Prezydent Miasta Włocławek działając w oparciu o art. 35 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2026 r., poz. 399 ze zm.) podaje do publicznej wiadomości, że na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Włocławek, przy ul. Zielony Rynek 11/13 i ul. Kościuszki 12 oraz na stronie internetowej www.bip.um.wloclc.pl, zostały wywieszone na okres 21 dni, wykazy nieruchomości przeznaczonych do dzierżawy.

OGŁOSZENIE PŁATNE Szczecin/34449623

AGENCJA MIENIA WOJSKOWEGO

Dyrektor Oddziału Regionalnego Agencji Mienia Wojskowego w Szczecinie

działając zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. 2026, poz. 399 t.j.) informuję, że na tablicy ogłoszeń w siedzibie Oddziału przy ul. Potulickiej 2/ ul. Księcia Sambora 4 wywieszony został wykaz **nieruchomości gruntowej, stanowiącej zabudowaną działkę, położoną w Świdwinie przy ul. Niedziałkowskiego 1, dz. nr 375/3 o pow. 0,0199 ha**; jednostka ewidencyjna: 321601_1, Świdwin; obręb ewidencyjny: 0009, 009, (KO2B/00018867/6), **zabudowanej budynkiem handlowo – usługowym, stanowiącym niezakończoną budowę bez pozwolenia na użytkowanie** o pow. użytkowej 101,08 m²
Nieruchomość przeznaczona do sprzedaży w drodze ustnego przetargu nieograniczonego.
Pełna treść ogłoszenia wykazu została opublikowana na stronie internetowej www.amw.com.pl i w Biuletynie Informacji Publicznej.
Wszelkie informacje można uzyskać pod numerem tel. 91 447 2029.

Oddział Regionalny w Szczecinie • ul. Potulicka 2, 70-952 Szczecin, skr. poczt. 1100
Sekretariat: tel. 91 447-20-00, Kancelaria: tel. 91 447-21-10, faks 91 447-20-01
e-mail: szczecin@amw.com.pl • www.amw.com.pl

WYKAZ WYKAZ WYKAZ WYKAZ WYKAZ WYKAZ WYKAZ WYKAZ WYKAZ WYKAZ

eprasa.pl 45341d2020

Kielce/34444985

EDEKA center Schwedt
ODER-CENTER
ZAKUPY W SCHWEDT

Oferta obowiązuje od 24 do 29.08.2026 lub do wyczerpania zapasów.

Czekolada Milka
różne rodzaje
1 kg = 13,06/12,33 €
opak. 85/90 g
-44%
1.11

Lenor do płukania
różne rodzaje
1 pranie = 0,07/0,06 €
opak. na 32/38 prań
-19%
2.29

Persil do prania
różne rodzaje
1 pranie = 0,22 €
różne wielkości opakowań
-10%
15.99

Kawa Dallmayr Prodomo
różne rodzaje, 1 kg = 13,98 €
opak. 500 g
-30%
6.99

Duplo lub Kinder Czekoladki
różne rodzaje
1 kg = 13,68/11,86/11,32 €
opak. 182/210/220 g
-24%
2.49

Batoniki Balisto
różne rodzaje, 1 kg = 13,45
opak. 148 g
-42%
1.99

Wszystkie ceny w euro.

EDEKA center • Landgrabenpark 1 • 16303 Schwedt/Oder • godziny otwarcia: pon. – sob. 8:00 – 20:00

Wydawca: Dritte EDEKA-Markt Minden-Hannover GmbH, Wittelsbacherallee 61, 32427 Minden

Otwieramy ponownie od 14.9

Zrób sobie znowu Urlop!

Przez cały dzień kąpiele, korzystanie z sauny lub relaks w jacuzzi.

Bilet całodniowy za jedyne 20€

Nowość!
Nasz komples saunowy jest teraz jeszcze bardziej Wellness

AquariUM
Das Erlebnisbad in Schwedt.
www.aquarium-schwedt.de
Szczecin/34445913

eprasa.pl 45341d2020

Podhale. W Szaflarach wrze przed referendum

Król chce odwołać wójta, w tle konflikt w PiS

Oficjalnie chodzi o 31 mln zł długu, rozkopane drogi i niejasną przyszłość geotermii. Ale w komitecie dążącym do odwołania wójta Szaflar znalazł się Jacek Król, prawa ręka Anny Paluch, posłanki PiS. Czy referendum jest kolejnym starciem w 15-letniej wojnie o władzę na podhalańskiej prawicy?

Piotr Starmach

Formalnie najważniejszy jest starosta, ale politycznie coraz więcej osób patrzy na Króla. On czuje się silny, bo stoi za nim Hanka (Anna Paluch, posłanka PiS znana z tego, że zajmuje mieszkanie komunalne, mimo osiągania stosunkowo wysokich dochodów – przyp. red.). Próbuje budować wpływy w jednostkach powiatu, wśród radnych i strażaków – mówi w rozmowie z „Wyborczą" jedna z osób będących blisko władz powiatu. Dlaczego Król chce odwołać wójta Szaflar Rafała Szkaradzińskiego, skoro ten drugi również sympatyzuje z partią Kaczyńskiego?

CO MIESZKAŃCY SĄDZĄ O REFERENDUM?

Jesteśmy w samym centrum Szaflar. Nieopodal kościoła parafialnego znajdujemy sklep ogólnopolskiej sieci spożywczej. Gdy tylko wchodzimy do środka i pytamy o referendum, kasjerka odkłada wszystko na bok i spogląda na nas z pobłażaniem. – Nie będę głosować – odpowiada stanowczo. Wyjaśnia: – Kompletnie nie zgadzam się z tym referendum. Uważam, że mamy bardzo dobrego wójta, który wiele dobrego zrobił dla naszej gminy. To powinno być wystarczającym argumentem przeciwko głosowaniu.

A jednak klamka już zapadła: w niedzielę 4 października mieszkańcy gminy Szaflary pójdą do urn. Odpowiedzą na pytanie, czy dotychczasowy wójt Rafał Szkaradziński powinien stracić stanowisko przed końcem kadencji. Im dalej od centrum Szaflar, tym bardziej zmieniają się nastroje.

GÓRALE ODWOŁAJĄ WÓJTA?

Docieramy do osiedla, przez które prowadzona jest magistrala geotermalna. Droga jest rozkopana, a ciężki sprzęt całkowicie blokuje przejazd. Mieszkańcy opowiadają, że gigantyczne korki stały się tutaj codziennością. W weekend do sklepu albo kościoła rozsądniej iść pieszo niż próbować wydostać się samochodem.

– Wpisałem się na listę, miałem być odbiorcą, ale wygląda na to, że geotermia mnie ominie – słyszymy od pana Marka, który wskazuje ręką na wykop po drugiej stronie drogi.

Mężczyzna opowiada, że powstająca magistrala ciepłownicza docelowo ma połączyć geotermię podhalańską z Nowym Targiem. Mieszkańcy Szaflar mają również skorzystać z ekologicznego ciepła. – Ale tylko ci, którzy znaleźli się na trasie inwestycji – dodaje z rozgoryczeniem.

W ostatnich latach Szaflary stały się znane w całej Polsce dzięki rekordowemu odwiertowi, który miał sięgnąć siedmiu kilometrów w głąb ziemi. Ostatecznie, z powodu wyjątkowo twardych skał, zakończono go na głębokości około sześciu kilometrów. Gorącą wodę znaleziono wcześniej, na kilku poziomach.

Jedni widzą w geotermii historyczną szansę. Szaflary mogą stać się regionalnym centrum ekologicznej energetyki, a mieszkańcy zyskać ogrzewanie niezależne od węgla i gazu. Dla innych – w tym dla pana Marka – te ambitne plany pozostają jedynie obietnicami wójta bez pokrycia.

– Kto będzie tym zarządzał? Gmina, spółka państwowa, Geotermia Podhalańska czy jeszcze ktoś inny? Jaka będzie cena ciepła? Czy będzie konkurencyjna? Gdzie będą przyłącza? Od dawna pytamy o to pana wójta i nie dostajemy odpowiedzi – wylicza mężczyzna.

• **Jedni widzą w Rafale Szkaradzińskim (na zdjęciu) skutecznego gospodarza Szaflar, inni zarzucają mu zadłużenie gminy i niespełnione obietnice związane z geotermią. Za buntem mieszkańców wyłania się jednak polityczna rozgrywka, w której pojawiają się Jacek Król, Anna Paluch i Edward Siarka** FOT. MAREK PODMOKŁY / AGENCJA WYBORCZA.PL

Kompletnie nie zgadzam się z tym referendum. Uważam, że mamy bardzo dobrego wójta, który wiele dobrego zrobił dla naszej gminy. To powinno być wystarczającym argumentem przeciwko głosowaniu

KASJERKA
ze sklepu w Szaflarach

W SZAFLARACH SKARŻĄ SIĘ NA GEOTERMIĘ

I dodaje: – Magistralę pchamy do Nowego Targu, bo tam będzie duży odbiorca. Powstaje też kolejny kompleks basenowy, który odbierze dużo energii. A co zostanie dla zwykłych mieszkańców Szaflar? Tego nie wiemy. Mam duże obawy, że wójt tworzy w ten sposób sobie ciepłą posadkę. Dlatego wezmę udział w referendum i zagłosuję przeciwko niemu.

Kolejnym z zarzutów jest zadłużenie gminy. Według danych przedstawianych przez inicjatorów referendum, gdy Rafał Szkaradziński obejmował urząd, gmina miała około 8 mln zł długu. Na koniec 2025 roku miało to być ponad 31 mln zł.

– Można się zadłużać na inwestycje, które będą służyły wszystkim. Ale mieszkańcy muszą wiedzieć, co konkretnie dostają za te pieniądze – dodaje Andrzej, kolejny z mieszkańców, którego spotykamy w Szaflarach.

Przeciwnicy wójta wyciągają koszty skateparku, obiektów sportowych oraz parku historyczno-przyrodniczego w Szaflarach. Pytają nie tylko o budowę, lecz także o późniejsze utrzymanie takich miejsc.

Uważają, że władze zbyt łatwo sięgają po kolejne inwestycje, bo zdobywają na nie dotacje, a za mało mówią o wkładzie własnym, kredytach i kosztach, które zostaną z gminą na wiele lat.

– I podobnie jest z geotermią. Nowy Targ będzie ogrzewać się wodą termalną, a nam wzrosną podatki, bo przecież trzeba będzie to w jakiś sposób spłacić – denerwuje się Andrzej.

eprasa.pl 45341d2020

Kilka kilometrów dalej jesteśmy w Zaskalu. Przed remizą siedzi na werandzie około 40-letni mężczyzna. O referendum mówi ostrożnie. Więcej emocji wywołuje u niego spór pomiędzy strażakami.

– Ostatnio mocno się pokłócili. Druhowie z innych jednostek mieli pretensje, że OSP Szaflary dostaje więcej pieniędzy niż pozostałe jednostki w gminie – opowiada Piotr. I dodaje: – Na jedno z zebrań strażaków wójt przyszedł z dwoma radnymi. Strażakom się to nie spodobało, bo poczuli, jakoby Szkaradziński miał na nich wywierać presję. Teraz udzielają się w sprawie referendum, chodzą po domach i zbierają podpisy.

STRAŻACY ZBUNTOWALI SIĘ PRZECIWKO WÓJTOWI

Anna, sklepikarka: – Przyszli do mnie strażacy wraz z kierownictwem. Prosili mnie, abym podpisała się pod wnioskiem o przeprowadzenie referendum. Odmówiłam. Zaczęli się przegadywać ze mną.

Powiedziałam im w końcu, że w moim sklepie o polityce i religii rozmów nie będzie i jeśli chcą, to mogą porozmawiać o seksie. Wyszli przerażeni.

– Referenda powinny być zakazane – słyszymy z kolei od Macieja. – Jak wybiera się kogoś na wójta, to trzeba mu dać cały okres sprawowania władzy, a nie przerywać w trakcie pracy. Jeżeli pozwolimy, aby w Polsce wszystko i wszystkich odwoływać, to niedługo sparaliżujemy cały kraj.

Jolanta, mieszkanka Szaflar, którą spotykamy w Zaskalu: – Nie lubię wójta, nie będę go bronić, ale nie zamierzam uczestniczyć w referendum. Ludzie skarżą się na rozkopane drogi czy przebudowę mostu. Ale o to pretensje powinny wnosić do Powiatowego Zarządu Dróg czy Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska, które prowadzą te inwestycje, a nie do gminy.

W jednym ze sklepów w Zaskalu słyszymy, że liczba niechętnych wójtowi stale rośnie.

– Najdziwniejsze jest to, że przeciwko wójtowi wystąpili ludzie, którzy jeszcze niedawno chodzili z nim na spotkania wyborcze – mówi Anna. – Kiedyś byli razem, teraz są po przeciwnych stronach.

Od mieszkańców Zaskala szybko dowiaduję się o kolejnym bohaterze całego zamieszania. Nie o wójcie i nawet nie o Rafale Wilkusie, który jest pełnomocnikiem komitetu referendalnego. W rozmowach coraz częściej pojawia się Jacek Król – jeden z członków komitetu referendalnego.

PRAWA RĘKA BARONOWEJ PIS NA PODHALU

Karierę Jacka Króla można porównać do historii Nikodema Dyzmy. Samorządowiec z wykształceniem zawodowym, który jeszcze kilka lat temu pracował jako konserwator w Szkole Podstawowej w Zaskalu, w krótkim czasie awansował na stanowisko urzędującego członka Zarządu Powiatu Nowotarskiego. To funkcja porównywana do roli drugiego wicestarosty: etatowa, dobrze opłacana i dająca duży wpływ na jednostki podległe powiatowi.

Skąd tak nagły awans? Nasi rozmówcy wskazują przede wszystkim na polityczne znajomości. Tajemnicą poliszynela jest, że Król pozostaje bliskim współpracownikiem baronowej PiS na Podhalu, Anny Paluch.

Król szybko zbudował w powiecie silną pozycję. Pod koniec 2024 roku w Powiatowym Zarządzie Dróg zatrudniona została jego córka. Onet podał, że wcześniej przez kilka lat pracowała w firmie Bloomon – internetowej kwiaciarni, dostarczającej klientom kwiaty bezpośrednio od hodowców. Krytycy władz powiatu zaczęli mówić o nepotyzmie. Starostwo odpowiadało, że zatrudnienie odbyło się zgodnie z prawem.

Kolejne pytania pojawiły się po przyznaniu przez powiat dotacji na Zaskalańskie Jodełko – imprezę od lat współorganizowaną i prowadzoną przez Króla. Wsparcie było wyraźnie wyższe niż kwoty przekazywane na wiele innych wydarzeń. Starosta tłumaczył, że impreza się rozwija, a zarząd powiatu uznał ją za wartą większego dofinansowania.

Dlaczego zatem Jacek Król chce odwołać wójta Szaflar Rafała Szkaradzińskiego, skoro ten drugi również sympatyzuje z partią Kaczyńskiego? Żeby to zrozumieć, trzeba cofnąć się o kilkanaście lat.

Choć Prawo i Sprawiedliwość na Podhalu od lat wyglądał jak monolit, to w rzeczywistości od piętnastu lat w bastionie prawicy trwa bezpardonowa walka o wpływy.

Po jednej stronie barykady stoi Anna Paluch, posłanka związana w przeszłości z Lechem Kaczyńskim. Po drugiej człowiek Zbigniewa Ziobry – Edward Siarka.

WALKA O WPŁYWY NA PODHALU

Konflikt pomiędzy obojgiem parlamentarzystów trwa od co najmniej 2011 roku. Początkowo poszło o kandydata podhalańskiej prawicy do Senatu. Siarka i jego polityczny mentor Arkadiusz Mularczyk, mimo sprzeciwu Paluch, przeforsowali Tadeusza Skorupę, wcześniej uwikłanego w tzw. aferę wiatrakową. Kandydat przegrał wybory, a niedługo później Siarka opuścił PiS razem ze Zbigniewem Ziobrą. Paluch mogła uznać, że pozbyła się konkurenta. Nie na długo.

Gdy w 2014 roku PiS i Solidarna Polska ponownie się porozumiały, dawni rywale znaleźli się na wspólnych listach. Już rok później ich konflikt wybuchł publicznie. Paluch zarzuciła Siarce, że bezprawnie wykorzystuje logo PiS na swoich plakatach, choć formalnie należy do partii Ziobry. Siarka odpowiadał, że startuje z listy Prawa i Sprawiedliwości, więc ma prawo do logo. „Plakatowa wojna" była w rzeczywistości walką o tych samych konserwatywnych wyborców. Oboje zdobyli mandaty, ale Paluch wyprzedziła rywala o nieco ponad tysiąc głosów.

Najcięższy cios Siarka zadał jej jednak po wyborach samorządowych w 2018 roku. PiS wygrał wybory do Rady Powiatu Nowotarskiego, lecz nie zdobył większości. Wydawało się, że naturalnym partnerem będzie lokalne zaplecze ziobrystów – Prawica Powiatu Nowotarskiego Krzysztofa Fabra. Ludzie Siarki odrzucili jednak warunki PiS i porozumieli się z innymi komitetami, także z radnymi mającymi związki z Platformą Obywatelską. Faber zachował stanowisko starosty, a ludzie baronowej PiS zostali zepchnięci do opozycji. Paluch nie szczędziła wówczas krytyki, mówiąc o „zdradzie", „partykularnym interesie" Siarki i jego układzie ze „spadami po Platformie".

W trakcie wyborów parlamentarnych w 2023 roku Paluch przyznała już otwarcie, że pomiędzy nią a Siarką „nie było i nie ma chemii". Ponownie oskarżyła jego ludzi o grę na dwa fronty: gdy walczyli o władzę w powiecie, mieli przedstawiać się jako niezależny komitet, ale przy podziale miejsc na listach do Sejmu nagle przypominać sobie, że reprezentują Solidarną Polskę. Tym razem bezpośredni pojedynek wygrał Siarka, który wszedł do Sejmu. Paluch z wynikiem ponad 14 tys. głosów straciła mandat poselski (później go odzyskała, gdy Mularczyk został europosłem).

Po wyborach samorządowych w 2024 roku obie strony zawarły pozorny rozejm. PiS i Prawica Powiatu Nowotarskiego wspólnie przejęły władzę, a starostą został Tomasz Hamerski, syn senatora PiS Jana Hamerskiego. Dotychczasowy starosta – ziobrysta Krzysztof Faber – stracił stanowisko. Kilka miesięcy później Suwerenna Polska została wchłonięta przez PiS, więc Paluch i Siarka znów znaleźli się formalnie w jednej partii. Wydawało się, że podhalańska prawica oficjalnie się zjednoczyła.

Magistralę pchamy do Nowego Targu, bo tam będzie duży odbiorca. Powstaje też kolejny kompleks basenowy, który odbierze dużo energii. A co zostanie dla zwykłych mieszkańców Szaflar? Mam duże obawy, że wójt tworzy w ten sposób sobie ciepłą posadkę

MAREK
mieszkaniec Szaflar

LUDZIE PALUCH ODBIORĄ SZAFLARY SIARCE?

Anna Paluch z doświadczenia wiedziała, że polityczne rodziny rzadko są sobie wierne. Dlatego do zarządu powiatu nowotarskiego wprowadziła swoją prawą rękę – Jacka Króla. Niedługo później senator Jan Hamerski (ojciec nowego starosty nowotarskiego), który przez kilkanaście lat współdzielił z baronową PiS biuro w Nowym Targu, zaczął budować własne otoczenie. Otworzył biuro z Andrzejem Gutem-Mostowym. I zbliżył się również do Edwarda Siarki – głównego rywala Paluch.

Co ma z tym wspólnego Rafał Szkaradziński? Wójt Szaflar przez lata budował pozycję przedsiębiorczego samorządowca: nie bał się wielkich projektów, skutecznie zabiegał o pieniądze i utrzymywał kontakty z najważniejszymi politykami prawicy. W ostatnich latach szczególnie blisko było mu do środowiska Mateusza Morawieckiego i Edwarda Siarki. W podhalańskich kuluarach Szkaradziński bywa wręcz nazywany „człowiekiem Siarki".

Jeżeli więc Szaflary są postrzegane przez obóz Anny Paluch jako część strefy wpływów jej odwiecznego konkurenta, obecność Jacka Króla w komitecie, dążącym do odwołania Szkaradzińskiego, nabiera zupełnie innego znaczenia. Referendum może być nie tylko próbą rozliczenia wójta, lecz także kolejnym starciem w wieloletniej walce o kontrolę nad podhalańską prawicą.

Co ciekawe, przy obecnym stanie prawnym, Szkaradziński odbywa ostatnią dopuszczalną kadencję w Szaflarach. Kodeks wyborczy nie pozwala bowiem na trzeci wybór tej samej osoby na wójta w tej samej gminie. Dlaczego więc jego przeciwnicy nie chcą poczekać do zwykłych wyborów? Z komitetu referendalnego słyszymy dwie odpowiedzi.

Pierwsza: ogólnopolskie trend na referenda. Głośne głosowania w kolejnych samorządach pobudzają emocje i dają ludziom poczucie, że władzę można rozliczyć w połowie kadencji. Za rok albo dwa ta fala może opaść.

– Nasi ludzie są pewni co do negatywnych nastrojów w gminie. Most w remoncie, droga zablokowana, niejasne losy geotermii – wszyscy mają tego po dziurki w nosie. Trzeba kuć żelazo, póki gorące – słyszymy od miejscowego działacza związanego z komitetem referendalnym.

Druga odpowiedź jest jeszcze ciekawsza: chodzi o wyprzedzenie konkurencji. W normalnych wyborach wszystkie środowiska miałyby czas, aby znaleźć kandydatów, stworzyć komitety i zbudować kampanię. Referendum zmienia ten kalendarz.

Jeżeli wójt zostanie odwołany, przedterminowe wybory odbędą się znacznie wcześniej. Największą przewagę będą mieli ci, którzy są już przygotowani. I tu na prowadzenie wychodzi pełnomocnik komitetu referendalnego Rafał Wilkus, kontrkandydat Szkaradzińskiego w poprzednich wyborach. Wilkus ma w swoim otoczeniu radnych, lokalnych działaczy, a także Jacka Króla – człowieka z pozycją w powiecie oraz kontaktami w PiS.

Referendum w Szaflarach odbywa się w chwili, gdy dotychczasowy porządek na polskiej prawicy rozpada się na oczach wyborców. Mateusz Morawiecki i jego ludzie utworzyli Rozwój Plus. Po konflikcie z Jarosławem Kaczyńskim kilkudziesięciu parlamentarzystów zostało usuniętych z PiS. Do ugrupowania Morawieckiego przeszedł m.in. Andrzej Gut-Mostowy, parlamentarzysta z Zakopanego.

W BASTIONIE PRAWICY KONFEDERACJE CORAZ SILNIEJSZE

Ale na tym nie koniec. Podhale przez lata należało do najwierniejszych bastionów partii Kaczyńskiego. Teraz coraz lepsze wyniki osiągają tutaj zarówno Konfederacja związana ze Sławomirem Mentzenem i Krzysztofem Bosakiem, jak i Konfederacja Korony Polskiej Grzegorza Brauna. Do tego dochodzi ruch Morawieckiego, który może zabrać PiS wyborców przedsiębiorczych, konserwatywnych, ale zmęczonych rządami Jarosława Kaczyńskiego.

– Nie możemy być pewni, gdzie partia Jarosława Kaczyńskiego będzie za dwa lata. Możemy zostać zmarginalizowani przez Bosaka albo Morawieckiego. Górale zagłosują na prawicę, to pewne. Ale zagłosują na tę prawicę, która w ich oczach będzie najsilniejsza – dodaje anonimowo współpracownik Wilkusa.

Wyznaczenie referendum na 4 października oznacza, że Szaflary dołączają do coraz dłuższej listy miejscowości, w których mieszkańcy próbują odwołać lokalne władze przed końcem kadencji.

W ostatnich miesiącach w samej Małopolsce głosowania odbyły się m.in. w Radłowie i Lanckoronie, ale oba okazały się nieważne z powodu zbyt małej frekwencji.

W Bochni do referendum przeciwko burmistrz ostatecznie nie doszło – inicjatorzy nie zebrali wymaganej liczby prawidłowych podpisów.

Zupełnie inaczej zakończyło się referendum w Krakowie, gdzie mieszkańcy skutecznie odwołali prezydenta Aleksandra Miszalskiego.

Niecodzienny finał miały również dwa głosowania przeprowadzone jednego dnia w Mszanie Dolnej: wójt Mirosław Cichorz obronił stanowisko, ale rada gminy została odwołana.

Referendalna fala nie słabnie – w podkrakowskich Liszkach rozpoczęto już procedurę odwołania rady gminy.

Teraz jednak polityczne emocje skupią się na Szaflarach. To tutaj za półtora miesiąca okaże się, czy górale chcą jedynie rozliczyć Rafała Szkaradzińskiego, czy również otworzyć nowy rozdział w walce o władzę na podhalańskiej prawicy. ●

eprasa.pl 45341d2020

Mazury. Na wsi zamiast bruku ma być asfalt

Jedni się cieszą, inni bronią kamieni

To jeden z przykładów na to, że mieszkańcy współczesnej wsi mają niekiedy zupełnie inne oczekiwania. Jedni stawiają na modernizację, inni na walory krajobrazowe. Konflikt jest wtedy nieunikniony.

Tomasz Kurs

W mazurskiej miejscowości powstał spór: lać asfalt czy go nie lać. Zwolennicy modernizacji drogi uważają, że sprawa jest oczywista, bo kocie łby to nie jest standard, który powinien obowiązywać w XXI wieku. Uważają, że mieszkanie na prowincji nie powinno już wiązać się z takimi niedogodnościami i czas najwyższy, żeby dojazd do szkoły czy lekarza był w miarę komfortowy.

ASFALT KONTRA MAZURSKI KAMIEŃ

Około półkilometrowy odcinek drogi prowadzącej do miejscowości Bałowo w gminie Sorkwity ma zostać wyremontowany dzięki rządowym funduszom. Wielu mieszkańców czekało na to od lat. Jednak niektórych oburza wizja układania masy bitumicznej na kamiennej drodze. – Już postawili znaki, odkopują pobocze, trwają prace przygotowawcze. Pewnie też wytną drzewa – obawia się Paweł Holstinghausen-Holsten. – Proces planowania inwestycji przebiegł na zasadzie zgłoszenia budowlanego, eliminując w ten sposób część mieszkańców z uczestnictwa w podejmowaniu decyzji. Powstała jakaś lista poparcia, której nawet nam nie ujawniono. Żadnych zebrań, informacji, absolutna cisza w temacie. Do tego stopnia, że nawet mieszkańcy sąsiadujący z drogą nic nie wiedzieli. Ograniczono się do publikacji w gminnym biuletynie, którego raczej nikt nie czyta.

Pan Paweł uważa, że głównym inicjatorem remontu jest lokalny rolnik-przedsiębiorca, któremu zależy na łatwiejszym dojeździe tirów do jego posesji.

Przeciwnicy remontu uważają, że w ten sposób zostanie zniszczony lokalny krajobraz, a malownicza brukowana droga zostanie bezpowrotnie oszpecona.

Krytycy remontu starali się go powstrzymać. – Podjąłem się próby wyjaśnienia sprawy. Pisaliśmy właściwie wszędzie: do starosty, wojewody, Wód Polskich, ale z racji pominięcia w procesie decyzyjnym arsenał środków mieliśmy ograniczony – mówi pan Paweł i przekonuje, że sprawa skupia niczym w soczewce problemy prowincjonalnej Polski, gdzie lokalni politycy realizują to, co uważają za słuszne.

• **Droga prowadząca do Bałowa** FOT. NADESŁANE PRZEZ CZYTELNIKA

Rdzenni mieszkańcy chcą remontu, długo na to czekali. Protestują głównie ci, którzy mają tu letnie dacze i przyjeżdżają odpoczywać. Na pewno nie będę próbowała blokować remontu

MIROSŁAWA KRÓL
sołtys Bałowa

LICZYLI NA KONSERWATORA

Obrońcy brukowanej nawierzchni pokładali nadzieję w wojewódzkim konserwatorze zabytków. W ich imieniu Fundacja Instytut Zrównoważonej Przestrzeni złożyła wniosek – najpierw o wpis brukowanej drogi do ewidencji, a potem do rejestru zabytków. Jako jeden z argumentów zaprezentowali m.in. opinię prof. Sławomira Gzella, honorowego przewodniczącego Komitetu Architektury i Urbanistyki Polskiej Akademii Nauk. W swoim opracowaniu naukowiec jednoznacznie opowiada się za ochroną drogi.

„Historyczna droga do Bałowa stanowi (...) integralny składnik krajobrazu kulturowego, którego wartość opiera się na ciągłości przebiegu, zachowaniu tradycyjnego materiału, relacji z ukształtowaniem terenu, przeprawą, zadrzewieniami, polami i dawnym ośrodkiem majątkowym. Jej ochrona wymaga zachowania kamiennej nawierzchni oraz prowadzenia napraw w sposób respektujący istniejącą substancję i historyczny charakter miejsca.

Zastąpienie bruku asfaltem prowadziłoby do trwałego zatarcia cech, na których opiera się zabytkowa i krajobrazowa wartość całego ciągu" – uważa profesor.

Obrońcy bruku mówią, że konserwator życzliwie przyjął ich oczekiwania. – Oświadczył, że otwiera procedurę wpisu, bo sprawa jest oczywista. Zbudowani jego postawą oczekiwaliśmy pozytywnego rozstrzygnięcia. Ku naszemu zaskoczeniu podjęta decyzja jest odmowna – opowiada pan Paweł, zaznaczając, że przeciwnicy asfaltu nie otrzymali nawet statusu strony postępowania.

KONSERWATOR ROZPOZNAŁ I ZDECYDOWAŁ

Służby konserwatorskie wyjaśniają, że nie było podstaw do wszczynania postępowania w sprawie wpisania drogi do rejestru i uznały, że argumentacja Fundacji nie wykazała w wystarczającym stopniu, że przemawia za tym interes społeczny.

– Najważniejszą przesłankę stanowił fakt, że wniosek Fundacji dotyczy obiektu, który został już wcześniej negatywnie zweryfikowany co do posiadania wartości zabytkowych przy sprawie związanej z zamiarem włączenia omawianej drogi do Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków – wyjaśnia Bartłomiej Skrago, rzecznik Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Olsztynie.

W ocenie, jaką przygotował konserwator zabytków w trakcie wcześniejszego postępowania (dotyczącego ewidencji zabytków), jest informacja, że istniejąca droga nie posiada wystarczających wartości historycznych, artystycznych ani naukowych, które uzasadniałyby uznanie jej za zabytek. W trakcie rozpoznania konserwatorskiego ustalono, że nawierzchnia tej drogi jest współczesna.

Utwardzenie drogi kamieniem nastąpiło na przestrzeni ostatnich około 40 lat. Ustalenia te nie pozwalają traktować istniejącej drogi jako autentycznego świadectwa dawnej infrastruktury komunikacyjnej ani jako elementu pochodzącego z historycznych etapów rozwoju miejscowości – wyjaśnia rzecznik prasowy urzędu.

Konserwator odniósł się też do oczekiwań obrońców bruku i przypomniał, że zajmuje się on ochroną obiektów spełniających definicję zabytku, ale nie posiada uprawnień do obejmowania ochroną elementów infrastruktury wyłącznie z uwagi na ich walory użytkowe, estetyczne, sentymentalne lub przywiązanie części lokalnej społeczności do dotychczasowego charakteru miejsca.

Wnioskodawcy odwołali się od decyzji do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Jednak to odwołanie nie wstrzymuje inwestycji.

JAKIEJ WSI CHCĄ MIESZKAŃCY?

– Obecnie zaskarżamy decyzję konserwatora do ministerstwa, ale obawiamy się, że zanim zostanie rozpatrzona, drogę zaleją asfaltem – mówi pan Paweł i zaznacza, że pod wnioskiem o ochronę brukowanej drogi zebrał w jeden dzień 70 podpisów.

Jednak w Bałowie ludzie wcale nie są jednomyślni.

– Rdzenni mieszkańcy chcą remontu, długo na to czekali – uważa sołtys Mirosława Król – Protestują głównie ci, którzy mają tu letnie dacze i przyjeżdżają odpoczywać. Na pewno nie będę próbowała blokować remontu.

Wójt gminy Sorkwity zwraca uwagę, że o inwestycji było wiadomo wcześniej, a samorząd od lat ubiegał się o fundusze na ten cel. – Mieszkańcy zabiegali o to od dawna i tylko takie osoby miałam w urzędzie, odkąd zostałam dwa lata temu wójtem – mówi Mariola Plichta.

Wójt ocenia, że w miejscowości liczącej ponad trzydziestu mieszkańców tylko 5-6 osób nie chce asfaltowej drogi. Według niej ta sytuacja pokazuje dwie wizje współczesnej wsi.

– Ci którzy napływają z zewnątrz, mają inne wyobrażenie o wsi. Chcą ciszy, żeby rolnik nie przejeżdżał obok, myślą bardziej o atrakcyjności turystycznej, bo polny kamień [na drodze] wygląda fajnie. Ale pozostali mieszkańcy chcą nowych dróg, narzekają, że nawet ciężko im pojechać do sklepu – mówi Plichta.

Ma żal do pana Pawła, że próbuje zablokować inwestycję.

– Były zebrania, informacje o planach remontu, a teraz jest już za późno – mówi Plichta. – Ja w tej miejscowości nie mieszkam, ale staram się robić to, czego oczekują mieszkańcy, a na wsiach ludzie głównie wskazują na potrzebę remontów dróg.

Paweł Holstinghausen-Holsten uważa z kolei, że to urzędnicy zawinili, a teraz jeszcze niektórzy próbują mu przypiąć łatkę „osoby z zewnątrz".

– Ja tu jestem od 25 lat. Moja żona mieszka tu na stałe i bardzo zależy mi na tej miejscowości. Zaangażowałem się, bo wspierają mnie głównie młodsi mieszkańcy wsi – wyjaśnia.

Pan Paweł przyznaje, że sprawa podzieliła wieś mniej więcej pół na poł. Uważa, że można było konfliktu uniknąć i rozwiązać to w „cywilizowany" sposób. – Namawiałem, żeby wyremontować istniejącą nawierzchnię i dosadzić drzew, ale bez efektu. ●

eprasa.pl 45341d2020

Szpitalne zakażenia

Podpowiadamy, jak uniknąć bolesnego leczenia

Szpitalny reżim sanitarny opatrzony certyfikatem to nie wymysł. Od niego zależy jakość życia pacjenta po operacji. Jak wybrać szpital i pielęgnować nasze ciało po wyjściu do domu, by uniknąć cierpienia?

Maja Sałwacka

Spośród 900 szpitali w Polsce nieco ponad 40 przeszło przez sito wymagań Rzecznika Praw Pacjenta i uzyskało jego rekomendacje. Wypełnianie kolejnych standardów może być kluczowe w opiece nad pacjentem. Wyśrubowane procedury potrafią zmniejszyć np. liczbę szpitalnych zakażeń, zwiększyć trafność diagnostyki. Listę polecanych szpitali znajdziemy na rządowej stronie.

– Chodzi o procedury kompletnie niewidoczne dla pacjenta, a mające niewyobrażalny wpływ na jego leczenie – mówi Jerzy Ostrouch, prezes Wielospecjalistycznego Szpitala Wojewódzkiego w Gorzowie. Szpital od blisko dwóch lat posiada taki certyfikat. I stawia na twardy reżim sanitarny, by nie niweczyć pracy chirurgów.

Zakażenia szpitalne są wciąż najczęstszym powodem powikłań. Szpital opracował system odkażania sal. To, czy salowe przestrzegają zasad, ujawnią kontrole, z wykorzystaniem technik podobnych do tych, których używają technicy kryminalistyki. Pielęgniarki oddziałowe zaznaczają fluorescencyjnym markerem ślady, które znikają w kontakcie z płynami odkażającymi. Są niewidoczne gołym okiem, ale widać je, gdy poświecimy na nie specjalnym światłem. Jeśli nie zostały zmyte, salowa musi poprawić jakość swojej pracy.

Procedurom podlegają także medyczne fartuchy. Pracownik rozpoczyna pracę od odebrania w szafomacie świeżego kompletu ubrań wypranego przez pralnię. Maszyna wydaje dziennie trzy komplety sterylnie zapakowanych w folię ubrań w naszym rozmiarze. Można pobrać ich więcej, ale wtedy brudne ubranie trzeba zwrócić do pralni. To pozwala uniknąć sytuacji, by ktoś chodził w skażonym ubraniu, albo niedostatecznie wypranym fartuchu. Kobiety i mężczyźni dostają bluzy i spodnie, w kilku rozmiarach.

Kolejna zasada? Rękawy do łokcia, tak by łatwo zdezynfekować przedramię, nie przenosić na rękawach zarazków. Pielęgniarki nie mogą malować paznokci, nosić biżuterii, bo w ten sposób mogą przenieść patogeny.

KRÓTKI PORADNIK DLA PACJENTÓW

Do zakażenia może też dojść po wyjściu ze szpitala. Jak do tego nie dopuścić? Oto krótki poradnik.

ROZMOWA Z
MONIKĄ RUBASZEWSKĄ
mgr pielęgniarstwa i zdrowia publicznego, specjalistka w dziedzinie pielęgniarstwa długoterminowego

MAJA SAŁWACKA: Przeszliśmy operację. Jak poznać, czy proces gojenia rany przebiega prawidłowo? Rany mogą być dwojakie: czyste albo zakażone. Gdzie przebiega granica?

MONIKA RUBASZEWSKA: Czystą ranę pooperacyjną cechuje brak pewnych objawów. Nie ma ropnego wysięku, gorączki, narastającego bólu, obrzęku. Rana może być także czysta, gdy wysięk jest minimalny lub umiarkowany, brzegi rany zbliżone. Szwy, staple, czy klej skórny w dobrej pozycji. Rana pooperacyjna skażona, czy inaczej mówiąc, zakażona, ma ropny lub cuchnący wysięk, gdzie zaczerwienienie i obrzęk nasilają się, a ból narasta. Mogą wystąpić: gorączka lub dreszcze. Taka sytuacja wymaga pilnego kontaktu z lekarzem i zmiany leczenia. Nie tylko samego miejsca, ale także podania leków.

• **Szpital w Gorzowie, na zdjęciu Paweł Piotrowiak, chirurg onkolog**
FOT. WŁADYSŁAW CZULAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Jak opiekować się raną, by do zakażenia nie doszło?

– Pielęgnacja obejmuje mycie i dekontaminację. Okolica rany powinna być umyta w promieniu 10–20 cm od brzegów, a do przemywania stosuje się roztwory lawaseptyczne zalecane przez lekarza, jałowy roztwór soli fizjologicznej lub wodę destylowaną. Toaletę wykonuje się delikatnie jałowym gazikiem. Ważna jest tu zasada: „jeden gazik to jedno przetarcie".

Na skórze bytuje wiele drobnoustrojów, dlatego dokładna higiena zmniejsza ryzyko zakażenia. Rana powinna być przemywana podczas prysznica lub kąpieli, ale nie wolno jej moczyć. Chodzi o krótkie, delikatne obmycie, a nie zanurzanie w wodzie. Najważniejsze jest jednak to, by stosować się do zaleceń z karty informacyjnej, którą pacjent otrzymuje po operacji. To, co mówię, ma wymiar edukacyjny, ale w każdym przypadku kluczowe są właśnie zalecenia lekarza.

Jeśli lekarz pozwala nam na szybki prysznic, jak go wykonać, by nie napytać sobie biedy? Ranę szczelnie zasłaniać?

– Opatrunek zdejmujemy, ale bezpośrednio przed kąpielą. Woda pod prysznicem powinna mieć temp. ok. 37 C, używamy łagodnych środków myjących, np. płynnego mydła, żelu o pH ok. 5,5. Co ważne, unikajmy szarego mydła i mydeł w kostce. Są zbyt zasadowe, dlatego wysuszają. Do tego mydło w kostce niesie ryzyko zakażenia, może być skolonizowane bakteriami. Opcjonalnie można stosować środki zawierające antyseptyk z surfaktantem. Do mycia używajmy ręki lub jednorazowej myjki. Nie sięgamy po gąbki ani myjki wielokrotnego użytku. Po kąpieli należy delikatnie osuszyć ranę jałowym gazikiem. A jeśli rana tego wymaga, nałóżmy nowy jałowy opatrunek. Wczesne kąpiele sprzyjają szybciej rozpoczętej rehabilitacji i zmniejszają ryzyko powikłań.

Kiedy zmieniamy opatrunek, musimy szczególnie zadbać o ręce?

– Higiena rąk jest kluczowa. Zawsze przed i po pielęgnacji myjemy ręce mydłem lub używamy płynu dezynfekującego na bazie alkoholu. Nie dotykamy rany bez wcześniejszego umycia rąk. Są też inne żelazne zasady. Do pielęgnacji rany nie używamy spirytusu, wody utlenionej, rivanolu, gencjany, maści sterydowych czy antybiotykowych, jeśli nie było takich zaleceń lekarza. Trzeba także ograniczyć aktywność. Unikamy napinania okolicy rany, nie dźwigamy bez zgody lekarza.

To jeszcze raz: jak zmienić opatrunek krok po kroku?

– Przygotujmy sobie rękawiczki, jałowe gaziki, nowy opatrunek, woreczek na odpady oraz zalecany przez lekarza płyn do przemywania. Następnie myjemy ręce, zakładamy rękawiczki, zdejmujemy stary opatrunek. Jeśli przysechł, należy go zwilżyć. Potem powinniśmy dobrze przypatrzeć się ranie. Ocenić jej kolor, wysięk, zapach, skórę wokół. Następnie delikatnie przemyć ranę zgodnie z zaleceniem lekarza i osuszyć ranę jałowym gazikiem. Po tym zakładamy nowy opatrunek. Na koniec zdejmujemy rękawiczki, myjemy ręce. Opatrunki powinniśmy zmieniać zwykle co 24-72 godziny. Szybciej, jeśli opatrunek przemókł, zabrudził się lub odkleił.

Jakie dobierać opatrunki?

– Opatrunek trzeba dobierać do rodzaju rany – może być zamknięta, otwarta, powierzchowna, głęboka, penetrująca, ilości i rodzaj wysięku – mały, umiarkowany, obfity. Sprawdzamy czy jest klarowny, czy ropny. Ważny jest także charakter rany – ostra czyli np. pooperacyjna lub przewlekła. W ranach czystych zwykle wystarczają jałowe opatrunki przepuszczalne dla pary wodnej. W ranach zakażonych: opatrunki specjalistyczne. Tu kierujemy się decyzją lekarza.

Kiedy ściągnąć szwy? To ważne, by nie przegapić terminu?

– Informację o terminie pacjent powinien otrzymać w karcie informacyjnej. Zależnie od miejsca operacji i rodzaju szwów, najczęściej usuwa się je po 5–14 dniach. Nigdy nie powinno się usuwać szwów samodzielnie. ●

OGŁOSZENIE
Kraj/34444729

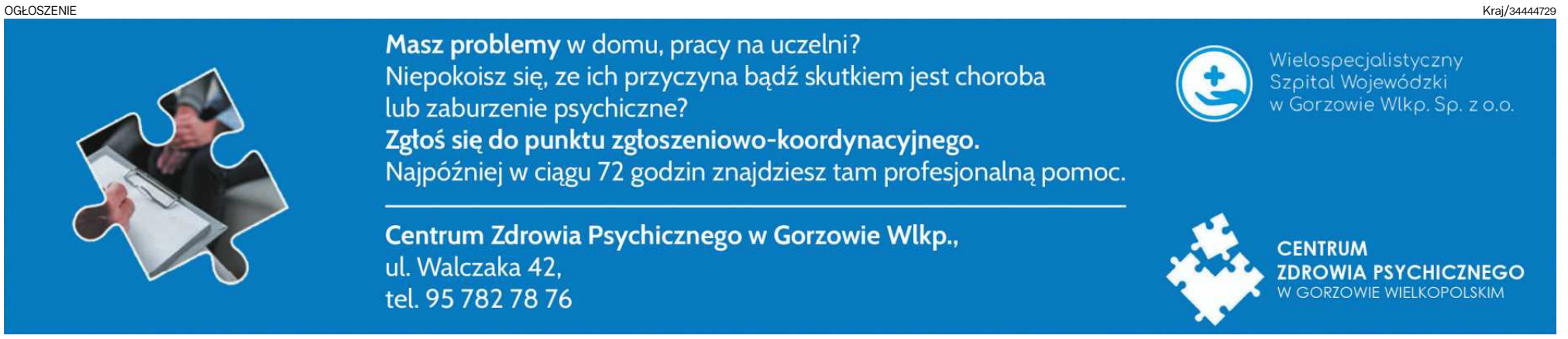

1 RP

eprasa.pl 45341d2020

Piaski, dn. 28.08.2026 r

OGŁOSZENIE

o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Piaski (obszary 1-4)

Na podstawie art. 17 pkt 9 i 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. Dz. U. 2026. 538 z późn. zm.) w związku z art. 67 ust. 3 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (t.j Dz. U. 2025. 1668 z późn. zm.) oraz art. 39 ust. 1 i art. 40, 41 i 54 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j Dz. U. 2026. 670 z późn. zm.) oraz uchwały nr XXXIX/368/2021 Rady Miejskiej w Piaskach z dnia 30 grudnia 2021r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Piaski, **zawiadamiam o wyłożeniu do publicznego wglądu w dniach od 4 września 2026 r. do 25 września 2026 r.** w siedzibie Urzędu Miejskiego w Piaskach, ul. Lubelska 77, 21-050 Piaski, w godzinach urzędowania, pokój nr 5, projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Piaski wraz z prognozami oddziaływania na środowisko w obszarach:
1. Wierzchowiska Drugie (obręb 0035), działki nr 203/1, 203/2 – załącznik graficzny nr 1,
2. Wierzchowiska Drugie (obręb 0035), działka nr 803/6 – załącznik graficzny nr 2,
3. Piaski Górne (obręb 0031), działka nr 92/2 – załącznik graficzny nr 3,
4. Wierzchowiska Drugie (obręb 0035), działka nr 107/10 – załącznik graficzny nr 4,

Projekt zmiany planu i prognozy dostępne będą również na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego: https://umpiaski.bip.lubelskie.pl.
Dyskusja publiczna nad przyjętymi w projekcie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Piaski rozwiązaniami odbędzie się **14 września 2026r.** w Sali Konferencyjnej Urzędu Miejskiego w Piaskach, ul. Lubelska 77A, 21-050 Piaski, o godzinie 16:00.
Zgodnie z art. 18 ust.1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz art. 39 ust. 1 pkt 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko każdy, kto kwestionuje ustalenia przyjęte w projekcie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, może wnieść uwagi.
Uwagi należy składać na piśmie* (na formularzu) do Burmistrza Piask, ul. Lubelska 77, 21-050 Piaski, e-mail: um@piaski.pl, e-doręczenia: AE:PL-79390-15278-RVJAW-26 **w nieprzekraczalnym terminie do dnia 09 października 2026 r.** Składający uwagę podaje swoje imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania albo siedziby oraz adres poczty elektronicznej, o ile taki posiada, a także wskazuje, czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej uwagą, oraz może podać dodatkowe dane do kontaktu takie jak adres do korespondencji lub numer telefonu. Formularze do pobrania udostępnia się na stronie BIP Urzędu Miejskiego w Piaskach pod adresem: https://umpiaski.bip.lubelskie.pl oraz w siedzibie urzędu ul. Lubelska 77, 21-050 Piaski w pokoju nr 5.
Organem właściwym do rozpatrzenia uwag jest Burmistrz Piask.
** Jako wniesione na piśmie uznaje się również uwagi wniesione za pomocą elektronicznej skrzynki podawczej opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.*

Informuję, że:
1) Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest: Gmina Piaski, reprezentowana przez Burmistrza Piask, ul. Lubelska 77, 21-050 Piaski, tel./fax. (81)5657149, e-mail: um@piaski.pl;
2) W sprawach dotyczących danych osobowych można kontaktować się z Inspektorem Ochrony Danych za pośrednictwem e-mail: iodo@piaski.pl;
3) Pani/Pana dane osobowe są przetwarzane w celu przeprowadzenia procesu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Piaski, określonego w ogłoszeniu.
4) Pełna treść wszystkich informacji dotyczących przetwarzania Pani/Pana danych osobowych znajduje się na stronie piaski.pl w zakładce Pliki do pobrania/Geodezja oraz w siedzibie Urzędu Miejskiego w Piaskach.

Burmistrz Piask
Michał Cholewa

Lublin/34449415

Piaski, dn. 28.08.2026 r

OGŁOSZENIE

o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Piaski – ETAP II

Na podstawie art. 17 pkt 9, 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. Dz. U. 2026. 538. z późn. zm.) w związku z art. 67 ust. 3 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (t.j Dz. U. 2025. 1668 z późn. zm.) oraz art. 39 ust. 1 i art. 40, 41 i 54 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. 2026. 670 z późn. zm.) oraz uchwały nr LV/491/2023 Rady Miejskiej w Piaskach z dnia 31 marca 2023r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Piaski**, zawiadamiam o wyłożeniu do publicznego wglądu w dniach od 4 września 2026 r. do 25 września 2026 r.** w siedzibie Urzędu Miejskiego w Piaskach, ul. Lubelska 77, 21-050 Piaski, w godzinach urzędowania, pokój nr 5, **projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Piaski – ETAP II wraz z prognozą oddziaływania na środowisko w obszarze Siedliszczki (obręb 0032), działki nr 629/21, 629/22, 1765/1, 1765/2.**

Projekt planu i prognozy dostępne będą również na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego: https://umpiaski.bip.lubelskie.pl.

Dyskusja publiczna nad przyjętymi w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Piaski rozwiązaniami odbędzie się **14 września 2026r.** w Sali Konferencyjnej Urzędu Miejskiego w Piaskach, ul. Lubelska 77A, 21-050 Piaski, o godzinie 16:30.
Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz art. 39 ust. 1 pkt 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko każdy, kto kwestionuje ustalenia przyjęte w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, może wnieść uwagi.
Uwagi należy składać na piśmie* (na formularzu) do Burmistrza Piask, ul. Lubelska 77, 21-050 Piaski, e-mail: um@piaski.pl, e-doręczenia: AE:PL-79390-15278-RVJAW-26 **w nieprzekraczalnym terminie do dnia 09 października 2026 r.** Składający uwagę podaje swoje imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania albo siedziby oraz adres poczty elektronicznej, o ile taki posiada, a także wskazuje, czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej uwagą, oraz może podać dodatkowe dane do kontaktu takie jak adres do korespondencji lub numer telefonu. Formularze do pobrania udostępnia się na stronie BIP Urzędu Miejskiego w Piaskach pod adresem: https://umpiaski.bip.lubelskie.pl oraz w siedzibie urzędu ul. Lubelska 77, 21-050 Piaski w pokoju nr 5.
Organem właściwym do rozpatrzenia uwag jest Burmistrz Piask.
** Jako wniesione na piśmie uznaje się również uwagi wniesione za pomocą elektronicznej skrzynki podawczej opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.*
Informuję, że:
1) Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest: Gmina Piaski, reprezentowana przez Burmistrza Piask, ul. Lubelska 77, 21-050 Piaski, tel./fax. (81)5657149, e-mail: um@piaski.pl;
2) W sprawach dotyczących danych osobowych można kontaktować się z Inspektorem Ochrony Danych za pośrednictwem e-mail: iodo@piaski.pl;
3) Pani/Pana dane osobowe są przetwarzane w celu przeprowadzenia procesu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Piaski, określonego w ogłoszeniu.
4) Pełna treść wszystkich informacji dotyczących przetwarzania Pani/Pana danych osobowych znajduje się na stronie piaski.pl w zakładce Pliki do pobrania/Geodezja oraz w siedzibie Urzędu Miejskiego w Piaskach.

Burmistrz Piask
Michał Cholewa

Lublin/34449412

KI.6724.2.2026

OGŁOSZENIE

Na podstawie art. 17 pkt 9 i 11 w związku z art. 37ec ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 538) oraz art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko

WÓJT GMINY ŚWIĄTKI ZAWIADAMIA

o konsultacjach społecznych dotyczących projektu Zintegrowanego Planu Inwestycyjnego dla terenów położonych w obrębie Skolity, gmina Świątki, pod nazwą „Skolity Park"

wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,
w dniach od 31 sierpnia 2026 r. do 22 września 2026 r.

Projekt Zintegrowanego Planu Inwestycyjnego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko będzie dostępny w formie papierowej w siedzibie Urzędu Gminy w Świątkach, Świątki 87, 11-008 Świątki, w godzinach pracy Urzędu oraz w formie elektronicznej w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Świątki, w zakładce „Rejestr urbanistyczny", pod adresem:

https://bip.swiatki.pl/zintegrowany-plan-inwestycyjny-skolity-park.html

Każdy, kto kwestionuje ustalenia przyjęte w projekcie Zintegrowanego Planu Inwestycyjnego dla terenów położonych w obrębie Skolity, gmina Świątki, pod nazwą „Skolity Park", może wnieść uwagi.

Uwagi należy składać na formularzu, którego wzór określa Rozporządzenie Ministra Rozwoju I Technologii z dnia 13 listopada 2023 r. w sprawie wzoru formularza pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego (Dz. U. z 2023 r. poz. 2509), dostępnym w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Świątki, w zakładce „Rejestr urbanistyczny".

Uwagi należy składać do Wójta Gminy Świątki:

- w formie papierowej na adres: Urząd Gminy w Świątkach, Świątki 87, 11-008 Świątki,
- w formie elektronicznej na adres e-mail: gmina@swiatki.pl,
- za pośrednictwem e-Doręczeń: AE:PL-20322-38530-THJBF-31

Uwagi należy składać w terminie trwania konsultacji społecznych, tj. do dnia **22.09.2026 r.**

Uwagi złożone po upływie terminu wyznaczonego na konsultacje społeczne pozostawia się bez rozpatrzenia.

Administratorem danych osobowych jest Gmina Świątki reprezentowana przez Wójta Gminy Świątki. Informacje dotyczące przetwarzania danych osobowych dostępne są w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Świątki.

Wójt Gminy Świątki

Olsztyn/34449464

INFORMACJA

Wójt Gminy Baligród

informuje, że na tablicach ogłoszeń Urzędu Gminy w Baligrodzie, ul. Plac Wolności 13, 38-606 Baligród, sołectw, stronie internetowej www.baligrod.pl, www.bip.baligrod.pl oraz w prasie (Gazeta Wyborcza) zostały wywieszone i podane do publicznej wiadomości wykazy nieruchomości gruntowych przeznaczonymi do sprzedaży w drodze przetargu ustnego nieograniczonego obejmujące nieruchomości położone **w miejscowości Stężnica** oznaczone w ewidencji gruntów jako:
- **Działka Nr 289 o powierzchni 0,1305ha** do której zbywany jest udział wynoszący ¼ w działce Nr 293 o powierzchni 0,0507 ha stanowiącej dojazd m.in. do ww. działki,
- **Działka Nr 290 o powierzchni 0,1331 ha** do której zbywany jest udział wynoszący ¼ w działce Nr 293 o powierzchni 0,0507 ha stanowiącej dojazd m.in. do ww. działki
- **Działka Nr 291 o powierzchni 0,1331 ha** do której zbywany jest udział wynoszący ¼ w działce Nr 293 o powierzchni 0,0507 ha stanowiącej dojazd m.in. do ww. działki
- **Działka Nr 292 o powierzchni 0,1499 ha** do której zbywany jest udział wynoszący ¼ w działce Nr 293 o powierzchni 0,0507 ha stanowiącej dojazd m.in. do ww. działki. Dla ww. działek prowadzona jest Księga Wieczysta Nr KS1E/00003342/7.

Wszelkie informacje dotyczące sprzedaży ww. nieruchomości można uzyskać w Urzędzie Gminy Baligród, ul. Plac Wolności 13 38-606 Baligród, tel. 13 468-40-77 wew. 7, 13 468-41-13, 13 468-40-64 w godzinach od 7.00 do 15.00 od poniedziałku do piątku, e-mail: gmina@baligrod.pl lub j.zdebik@baligrod.pl od 28 sierpnia 2026 r do 14 października 2026 r.

Rzeszów/34449465

GAZETA wyborcza
DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI

Przetargi,
licytacje,
zamówienia
publiczne

Ogłoszenia
sądowe
i rekrutacyjne

Nekrologi,
kondolencje,
wspomnienia

KONTAKT:

kontakt_komunikaty@wyborcza.pl,
tel. 507 094 232
nekrologi@wyborcza.pl,
tel. 22 555 55 55

Komunikaty.pl
nekrologi.wyborcza.pl

eprasa.pl 45341d2020

OGŁOSZENIE

BURMISTRZA MIĘDZYRZECZA

w sprawie przyjęcia dokumentu wymagającego udziału społeczeństwa

Na podstawie art. 43 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026 r. poz. 670 ze zm.) zawiadamiam o przyjęciu planu ogólnego gminy Międzyrzecz, uchwałą nr XXX/281/26 Rady Miejskiej w Międzyrzeczu z dnia 5 sierpnia 2026 r.

Jednocześnie informuję, że z treścią ww. dokumentu wraz z uzasadnieniem i podsumowaniem, o których mowa w art. 43 ww. ustawy, można zapoznać się w terminie 21 dni od dnia ukazania się obwieszczenia, w siedzibie Urzędu Miejskiego w Międzyrzeczu, Rynek 1, 66-300 Międzyrzecz, w godzinach pracy urzędu. Po tym terminie dokumenty dostępne są zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi.

Z up. BURMISTRZA MIĘDZYRZECZA
mgr Tomasz Markiewicz
Z-ca Burmistrza

Zgodnie z art. 13 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE, informujemy, że:

1. *Administratorem danych przetwarzanych w Urzędzie Miejskim w Międzyrzeczu jest Burmistrz Międzyrzecza z siedzibą 66-300 Międzyrzecz, ul. Rynek 1, tel.: 95 742 69 30, adres e-mail:* um@miedzyrzecz.pl. *Administrator wyznaczył inspektora ochrony danych, z którym można się skontaktować poprzez email:* ido@miedzyrzecz.pl *lub pisemnie na adres siedziby administratora.*
2. *Celem zbierania danych jest realizacja obowiązków gminy w zakresie planowania przestrzennego.*
3. *Przysługuje Pani/Panu prawo dostępu do treści danych oraz ich sprostowania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania, a także prawo sprzeciwu, zażądania zaprzestania przetwarzania i przenoszenia danych, jak również prawo do cofnięcia zgody w dowolnym momencie oraz prawo do wniesienia skargi do organu nadzorczego Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych.*
4. *Podanie danych jest dobrowolne, lecz niezbędne do wykonania czynności administracyjnych. W przypadku niepodania danych nie będzie możliwe wykonanie tych czynności.*
5. *Dane udostępnione przez Panią/Pana nie będą podlegały udostępnieniu podmiotom trzecim. Odbiorcami danych będą tylko instytucje upoważnione z mocy prawa.*
6. *Dane udostępnione przez Panią/Pana nie będą podlegały profilowaniu.*
7. *Administrator danych nie ma zamiaru przekazywać danych osobowych do państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej.*
8. *Dane osobowe będą przechowywane (przez okres 30 lat, 5 lat, itp.) do czasu ustania potrzeby ich przechowywania i przetwarzania.*

Lubuskie/34449634

Z głębokim żalem przyjęliśmy wiadomość o śmierci naszej Koleżanki

Pani mgr
Doroty Podhajny

Od 2022 roku była zawodowa związana z ITS.

Była dzielną, pełną pozytywnej energii osobą oraz godną zaufania i rzetelną Pracowniczką.

Rodzinie i Bliskim

składamy wyrazy głębokiego współczucia

Dyrekcja i Pracownicy
Instytutu Transportu Samochodowego

www.nekrologi.wyborcza.pl/34449419

ODESZLI.pl
Dziel się wspomnieniami o bliskich
Wejdź na serwis **odeszli.pl**

Publikacja w prasie w rozumieniu art. 7 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe (Dz.U. z 2018 r. poz. 1914), zgodnie z art. 8h ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U.2023 r. poz. 977, ze zm.)

OGŁOSZENIE

BURMISTRZA KIETRZA

Z DNIA 28.08.2026 R.

o rozpoczęciu konsultacji społecznych w sprawie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego 2 obszary położone w mieście Kietrz.

Na podstawie art. 8h oraz art. 17 pkt 11 i 13 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 538, ze zm.) oraz na podstawie art. 54 ust. 2, art. 39, art. 40, w związku z art. 46, pkt 1, ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2026 r. poz. 670, ze zm.) oraz zgodnie z uchwałą Nr XXVI/203/2026 Rady Miejskiej w Kietrzu z dnia 27 maja 2026 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego 2 obszary położone w mieście Kietrz, Burmistrz Kietrza, zawiadamia o rozpoczęciu konsultacji społecznych, w sprawie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego 2 obszary położone w mieście Kietrz, **przez okres 28 dni: w dniach od 31.08.2026 r. do 09.10.2026 r.**

Projekt planu wraz z uzasadnieniem i prognozą oddziaływania na środowisko, w ww. terminie konsultacji społecznych jest dostępny w Urzędzie Miejskim w Kietrzu, Referacie Projektów i Inwestycji, (pokój nr 26 w godz. $10^{00} \div 14^{00}$), w dniach pracy urzędu.

Projekt planu wraz z uzasadnieniem i prognozą oddziaływania na środowisko, w ww. terminie konsultacji społecznych, jest dostępny również w wersji elektronicznej na stronie Biuletynu Informacji Publicznej (**BIP)** Urzędu Miejskiego w Kietrzu (https://bip.kietrz.pl/6450/miejscowy-plan-zagospodarowania-przestrzennego-obejmujacego-2-obszary-polozone-w-miescie-kietrz.html) oraz na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Kietrzu (https://kietrz.pl/36/aktualnosci.html?Page=1#pageOnPageFilter).

Zgodnie z art. 8i ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym Burmistrz Kietrza, ustala formy konsultacji społecznych:

– w ww. terminie konsultacji społecznych, zgodnie z art. 8i ust. 1 pkt 1 oraz w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko – zbieranie uwag, interesariusze mogą wnieść uwagi do projektu planu z uzasadnieniem oraz do prognozy oddziaływania na środowisko,
– w ww. terminie konsultacji społecznych, zgodnie z art. 8i ust. 1 pkt 2 w związku z ust. 2 – spotkanie otwarte, na jakim nastąpi prezentacja projektu planu wraz z uzasadnieniem i prognozą oddziaływania na środowisko, które odbędzie się w dniu 14.09.2026 r. o godz. 16^{00} w siedzibie Urzędu Miejskiego w Kietrzu, w dużej sali konferencyjnej (3 poziom), na którym interesariusze będą mogli wypowiadać się, zadawać pytania i zgłaszać uwagi do projektu planu z uzasadnieniem oraz do prognozy oddziaływania na środowisko,
– w ww. terminie konsultacji społecznych, zgodnie z art. 8i ust. 1 pkt 5 oraz w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko – punkt konsultacyjny w Referacie Projektów i Inwestycji (pokój nr 26, w godz. $10^{00} \div 14^{00}$), interesariusze mogą wypowiadać się, zadawać pytania, wnieść uwagi do projektu planu z uzasadnieniem oraz do prognozy oddziaływania na środowisko,
– w ww. terminie konsultacji społecznych, zgodnie z art. 8i ust. 1 pkt 5 w związku z ust. 2 – dyżur projektanta, na jakim nastąpi prezentacja projektu planu wraz z uzasadnieniem i prognozą oddziaływania na środowisko, który odbędzie się w dniu 14.09.2026 r. o godz. 15^{00} w siedzibie Urzędu Miejskiego w Kietrzu w dużej sali konferencyjnej (3 poziom), na którym interesariusze będą mogli wypowiadać się, zadawać pytania i zgłaszać uwagi do projektu planu z uzasadnieniem oraz do prognozy oddziaływania na środowisko.

Interesariusze mogą składać uwagi do ww. planu miejscowego, w terminie konsultacji społecznych:

– na piśmie utrwalonym w postaci papierowej – na formularzu dostępnym w Biurze podawczym Urzędu Miejskiego w Kietrzu – na adres: Urząd Miejski w Kietrzu , ul. 3 Maja 1, 48 – 130 Kietrz,
– na piśmie utrwalonym w postaci elektronicznej – na formularzu dostępnym na stronie BIP Urzędu Miejskiego w Kietrzu (https://bip.kietrz.pl/205/198/pliki-do-pobrania-dotyczace-referatu-projektow-i-inwestycji.html), w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej lub w formie dokumentu elektronicznego, bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem, o którym mowa w ustawie z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1725, ze zm.) – na adres: sekretariat@kietrz.pl

Interesariusz składający uwagę:

– podaje swoje imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania albo siedziby,
– podaje adres poczty elektronicznej, o ile taki posiada,
– wskazuje, czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej uwagą,
– może podać dodatkowe dane do kontaktu takie jak adres do korespondencji lub numer telefonu.

Organem właściwym do rozpatrzenia uwag jest Organ sporządzający przedmiotowy projekt planu – Burmistrz Kietrza.

Opole/34449397

Lubniewice, 28 sierpnia 2026 r.

OGŁOSZENIE BURMISTRZA LUBNIEWIC
o rozpoczęciu konsultacji społecznych
dotyczących projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obrębu Glisno

Na podstawie art. 17 pkt 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 538 ze zm.) oraz art. 39 ust. 1 pkt 2, w związku z art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 670 ze zm.) informuję o rozpoczęciu konsultacji społecznych dotyczących projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obrębu Glisno, sporządzanego na podstawie uchwały nr XIV/94/2025 Rady Miejskiej w Lubniewicach z dnia 9 czerwca 2025 r. wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Konsultacje społeczne będą prowadzone w terminie **od 28 sierpnia 2026 r. do 29 września 2026 r.** i będą obejmować:

- zbieranie uwag do projektu planu w wyżej wymienionym terminie,
- zbieranie wniosków i uwag do prognozy oddziaływania na środowisko w wyżej wymienionym terminie,
- ankietę do uzupełnienia w wyżej wymienionym terminie.

Spotkanie otwarte, poprzedzone prezentacją projektu planu miejscowego odbędzie się **w dniu 11 września 2026 r.** o godz. 16:00 w siedzibie Urzędu Miejskiego w Lubniewicach, ul. Jana Pawła II 51, 69-210 Lubniewice, w sali nr 1 na parterze.

Projekt planu miejscowego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko oraz ankietę do wypełnienia udostępnia się w siedzibie Urzędu Miejskiego w Lubniewicach, ul. Jana Pawła II 51, 69-210 Lubniewice, w godzinach pracy urzędu oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Lubniewicach pod adresem: http://www.bip.lubniewice.pl/?cid=714

Uwagi do projektu planu miejscowego, wnioski i uwagi do prognozy oddziaływania na środowisko oraz ankietę należy składać:

- na piśmie lub ustnie do protokołu w Urzędzie Miejskim w Lubniewicach, ul. Jana Pawła II 51, 69-210 Lubniewice,
- w formie elektronicznej przez system ePUAP lub pocztą elektroniczną na adres: urzad@lubniewice.pl

Uwaga i wniosek musi zawierać dane wnioskodawcy nazwisko, imię, nazwę oraz adres zamieszkania lub siedziby oraz adres poczty elektronicznej, o ile składający wniosek taki posiada, a także wskazanie, czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej wnioskiem. Można podać dodatkowe dane do kontaktu takie jak adres do korespondencji lub numer telefonu.

Wniosek lub uwaga powinna być złożona na formularzu, którego wzór wskazuje Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 13 listopada 2023 r. w sprawie wzoru formularza pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego (Dz.U. z 2023 r. poz. 2509), dostępny pod adresem: http://www.bip.lubniewice.pl/?cid=714

Burmistrz Lubniewic
/-/ Radosław Sosnowski

W związku z obowiązkiem, o którym mowa w rozporządzeniu nr 2016/679 Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) art. 13 ust. 2 informuję, że:

- Administratorem Państwa danych osobowych przetwarzanych w Urzędzie Miejskim w Lubniewicach jest Burmistrz Lubniewic, ul. Jana Pawła II 51, 69-210 Lubniewice, email: urzad@lubniewice.pl 2.
- Będziemy przetwarzać Państwa dane osobowe w celu realizacji procedury w/w miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2026 r. poz. 538 ze zm.) oraz art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2026 r. poz. 670, ze zm.).
- We wszystkich sprawach związanych z przetwarzaniem Państwa danych osobowych oraz realizacją przysługujących Państwu praw, można skontaktować się z Inspektorem Ochrony Danych: Robert Józefowicz, kontakt listowny na adres Administratora lub email: iod@itmediagroup.pl
- Pełen zakres informacji nt. przetwarzania danych osobowych znajduje się na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Lubniewice w zakładce RODO oraz w siedzibie Administratora.
- W przetwarzaniu Państwa danych osobowych stosuje się ograniczenia określone w art. 8a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Lubuskie/34449565

eprasa.pl 45341d2020

Nasz znak:
GKN.6721.1.1.2024
GKN.6721.2.9.2025
GKN.6721.2.7.2025

Data: 2026-08-28

OBWIESZCZENIE WÓJTA GMINY ZABÓR
o przyjęciu dokumentu wymagającego udziału społeczeństwa

Na podstawie art. 43 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026 r. poz. 670) zawiadamiam o:

- przyjęciu Uchwały nr XXIV.226.2026 Rady Gminy Zabór z dnia 12 sierpnia 2026 r. w sprawie uchwalenia planu ogólnego gminy Zabór. Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego z dnia 21 sierpnia 2026 r. pod poz. 1836.
- Uchwały nr XXIV.225.2026 Rady Gminy Zabór z dnia 12 sierpnia 2026 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obrębu Milsko, gm. Zabór – etap 1. Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego z dnia 20 sierpnia 2026 r. pod poz. 1833.
- Uchwały nr XXIV.224.2026 Rady Gminy Zabór z dnia 12 sierpnia 2026 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ul. Strumykowej i Brzoskwiniowej w obrębie Droszków, gm. Zabór. Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego z dnia 21 sierpnia 2026 r. pod poz. 1837.

Informuję, że z treścią ww. dokumentów, wraz z uzasadnieniami oraz podsumowaniami, o których mowa w art. 55 ust. 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko – w zakresie wymaganym przepisami prawa – można zapoznać się w siedzibie Urzędu Gminy Zabór, ul. Lipowa 15, 66-003 Zabór, w godzinach pracy Urzędu.

Wójt Gminy Zabór
/-/ Robert Sidoruk

KLAUZULA INFORMACYJNA

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i ust. 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE informuję, iż:

1. Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Gmina Zabór, ul. Lipowa 15, 66-003 Zabór.
2. Będziemy przetwarzać Pani/Pana dane osobowe w ramach sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
3. Pełne informacje na temat przetwarzania danych osobowych znajdują się na stronie internetowej: https://bip.gminazabor.pl/735/4468/Klauzula_informacyjna/ oraz w siedzibie Administratora

Lubuskie/34449557

Syndyk masy upadłości Moniki Łyżwy

sprzeda z wolnej ręki w trybie wyboru najkorzystniejszej oferty udział 1/12 w prawie własności nieruchomości gruntowej niezabudowanej działki nr 265 o pow. 0,8800 ha, nr 490 o pow. 0,9600 ha, nr 34 o pow. 0,2100 ha położone w obrębie 0003-Dębina, gm. Strzyżewice, pow. lubelski, woj. lubelskie, nr KW LU1I/0065979/4.

Cena wywoławcza: 2.358,00 zł
(słownie: dwa tysiące trzysta pięćdziesiąt osiem złotych 00/100 groszy).

Warunkiem niezbędnym udziału w procedurze sprzedaży jest wpłata wadium, przed złożeniem oferty, w wysokości 30 % ceny minimalnej na konto masy upadłości, która będzie stanowiła zabezpieczenie wykonania złożonej ofert i ulegnie przepadkowi na rzecz masy upadłości w przypadku odstąpienia oferenta od zawarcia umowy.

Wpłaty należy dokonać na rachunek masy upadłości:
33 1020 5558 0000 8302 3397 2296.

Oferty w zamkniętych kopertach z adnotacją „oferta na zakup masy upadłości Moniki Łyżwy" należy składać do dnia 23 września 2026 r. (liczy się data wpływu do kancelarii) na adres kancelarii syndyka masy upadłości: ul. Czechowska 3/19, 20-072 Lublin. Bliższe informacje na temat przedmiotu sprzedaży można uzyskać pod numerem telefonu +48 886 523 359 lub email: jczarnowska@kancelaria-ostrowski.eu

Syndyk zastrzega sobie prawo do przeprowadzenia licytacji w przypadku złożenia ofert przez więcej niż jednego oferenta oraz odstąpienia od sprzedaży bez podania przyczyn. Zawarcie umowy sprzedaży będzie uzależnione od zapłaty ceny najpóźniej w dzień przed przeniesieniem prawa własności. Kupujący ponosi wszelkie koszty związane z zwarciem umowy sprzedaży. Ogłoszenie nie stanowi oferty w rozumieniu Kodeksu Cywilnego.

Lublin/34449657

NEWSLETTER
Komunikaty.pl
Nowości w przepisach, zamówienia publiczne, porady ekspertów, raporty, ogłoszenia.
Dla przedsiębiorców, urzędników, zainteresowanych gospodarką.
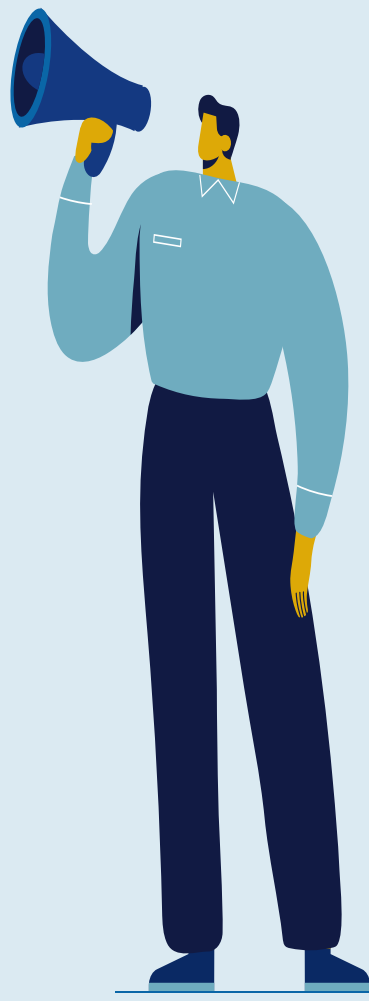
ZAPISZ SIĘ
Wejdź na stronę **komunikaty.pl** lub użyj kodu QR

OGŁOSZENIE

WÓJTA GMINY STRAWCZYN
z dnia 28.08.2026 r.

o wyłożeniu do publicznego wglądu projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Strawczyn

Na podstawie art. 17 pkt 9, 11 i 18 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2026 r. poz. 538 ze zm.) w związku z art. 67 ust. 3 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (t.j. Dz. U. 2023 poz. 1688 ze zm.), art. 54 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 670) oraz uchwałami:

1) Nr XXXIV/267/2014 Rady Gminy w Strawczynie z dnia 28 lutego 2014 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Oblęgorek na terenie gminy Strawczyn,
2) Nr XXXIV/268/2014 Rady Gminy w Strawczynie z dnia 28 lutego 2014 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Promnik na terenie gminy Strawczyn,
3) Nr XXXIV/269/2014 Rady Gminy w Strawczynie z dnia 28 lutego 2014 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Ruda Strawczyńska na terenie gminy Strawczyn,
4) Nr XXXIV/271/2014 Rady Gminy w Strawczynie z dnia 28 lutego 2014 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Strawczynek na terenie gminy Strawczyn

zawiadamiam

o wyłożeniu do publicznego wglądu projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego sołectw Oblęgorek, Promnik, Ruda Strawczyńska i Strawczynek terenie gminy Strawczyn wraz z prognozami oddziaływania na środowisko, w dniach od 12 stycznia 2027 r. do 3 lutego 2027r. w siedzibie Urzędu Gminy Strawczyn, w godzinach pracy urzędu.

Z projektami planów oraz prognozami oddziaływania na środowisko będzie się można również zapoznać na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Strawczyn pod adresem: https://www.strawczyn.4bip.pl/index.php?idg=4&id=177&x=90&y=20
Dyskusja publiczna nad przyjętymi w projektach planów rozwiązaniami odbędzie się w dniu **2 lutego 2027 r.** o godz. 10^{00} w Urzędzie Gminy Strawczyn.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym każdy, kto kwestionuje ustalenia przyjęte w projektach planów miejscowych może wnieść uwagi. Uwagi do projektów planów, należy wnosić do Wójta Gminy Strawczyn na adres: ul. Żeromskiego 16, 26-067 Strawczyn z podaniem imienia i nazwiska lub nazwy jednostki organizacyjnej i adresu, oznaczenia nieruchomości, której uwaga dotyczy, w nieprzekraczalnym terminie do **18 lutego 2027 r.**

Zainteresowani mogą składać uwagi do ww. projektów planów miejscowych na formularzu zgodnym ze wzorem stanowiącym załącznik do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 13 listopada 2023 r. w sprawie wzoru formularza pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego (Dz. U. poz. 2509), udostępnionym w wersji elektronicznej w BIP (link dostępowy: https://www.strawczyn.4bip.pl/upload/plik,20250320093733,pismo_dotyczace_aktu_planowania_przestrzennego.pdf) oraz w wersji papierowej dostępne w Urzędzie Gminy Strawczyn.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 21 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. 2026 r. poz. 670) zwanej dalej ustawą w publicznie dostępnym wykazie danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie, zamieszczono informację o:

- projektach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Strawczyn,
- prognozach oddziaływania na środowisko do ww. projektów planów miejscowych.

Zgodnie z art. 46 pkt 1 oraz art. 54 ust. 2 ustawy, projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego podlegają strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, w tym zapewnieniu możliwości udziału społeczeństwa w okresie wyłożenia do publicznego wglądu, o którym mowa wcześniej.

Uwagi do projektów dokumentów można składać osobiście w Urzędzie Gminy w Strawczynie, 26-067 Strawczyn, ul. Żeromskiego 16 lub za pośrednictwem poczty na adres: Urząd Gminy w Strawczynie, 26-067 Strawczyn, ul. Żeromskiego 16. Jako wniesione na piśmie uznaje się również uwagi wniesione w postaci elektronicznej na adres **sekretariat@strawczyn.pl** opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu lub opatrzone podpisem potwierdzonym profilem zaufanym za pośrednictwem platformy **E-Doręczenia**, adres skrzynki: **AE:PL-35859-96509-VTGGV-21**, lub za pomocą elektronicznej skrzynki podawczej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 17 lutego 2005r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1557 z późn. zm.).

Uwagi należy składać na piśmie do Wójta Gminy Strawczyn z podaniem imienia i nazwiska lub nazwy jednostki organizacyjnej i adresu, oznaczenia nieruchomości, której uwaga dotyczy, w nieprzekraczalnym terminie do dnia **18 lutego 2027 r.**

Uwagi wniesione po upływie określonego terminu pozostawia się bez rozpatrzenia.

Organem właściwym do rozpatrzenia uwag jest Wójt Gminy Strawczyn.

OBOWIĄZEK INFORMACYJNY

Administratorem danych osobowych jest Wójt Gminy Strawczyn. Więcej informacji na temat przetwarzania danych osobowych w Urzędzie Gminy Strawczyn znajduje się na stronie internetowej pod adresem: https://www.strawczyn.4bip.pl/index.php?idg=1&id=872&x=18

Wójt Gminy Strawczyn
/-/ Karol Picheta

Kielce/34449241

OGŁOSZENIE

WÓJTA GMINY STRAWCZYN
z dnia 28.08.2026 r.

o wyłożeniu do publicznego wglądu projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Strawczyn

Na podstawie art. 17 pkt 9, 11 i 18 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2026 r. poz. 538 ze zm.) w związku z art. 67 ust. 3 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (t.j. Dz. U. 2023 poz. 1688 ze zm.), art. 54 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 670) oraz uchwałami:

1) Nr XXXIV/261/2014 Rady Gminy w Strawczynie z dnia 28 lutego 2014 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Hucisko na terenie gminy Strawczyn,
2) Nr XXXIV/262/2014 Rady Gminy w Strawczynie z dnia 28 lutego 2014 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Korczyn na terenie gminy Strawczyn,
3) Nr XXXIV/263/2014 Rady Gminy w Strawczynie z dnia 28 lutego 2014 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Kuźniaki na terenie gminy Strawczyn,
4) Nr XXXIV/264/2014 Rady Gminy w Strawczynie z dnia 28 lutego 2014 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Oblęgór na terenie gminy Strawczyn,

zawiadamiam

o wyłożeniu do publicznego wglądu projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego sołectw Hucisko, Korczyn, Kuźniaki, Oblęgór na terenie gminy Strawczyn wraz z prognozami oddziaływania na środowisko, w dniach od 1 grudnia 2026 r. do 22 grudnia 2026 r. w siedzibie Urzędu Gminy Strawczyn, w godzinach pracy urzędu.

Z projektami planów oraz prognozami oddziaływania na środowisko będzie się można również zapoznać na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Strawczyn pod adresem: https://www.strawczyn.4bip.pl/index.php?idg=4&id=177&x=90&y=20
Dyskusja publiczna nad przyjętymi w projektach planów rozwiązaniami odbędzie się w dniu **10 grudnia 2026 r.** o godz. 10^{00} w Urzędzie Gminy Strawczyn.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym każdy, kto kwestionuje ustalenia przyjęte w projektach planów miejscowych może wnieść uwagi. Uwagi do projektów planów, należy wnosić do Wójta Gminy Strawczyn na adres: ul. Żeromskiego 16, 26-067 Strawczyn z podaniem imienia i nazwiska lub nazwy jednostki organizacyjnej i adresu, oznaczenia nieruchomości, której uwaga dotyczy, w nieprzekraczalnym terminie do **7 stycznia 2027 r.**

Zainteresowani mogą składać uwagi do ww. projektów planów miejscowych na formularzu zgodnym ze wzorem stanowiącym załącznik do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 13 listopada 2023 r. w sprawie wzoru formularza pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego (Dz. U. poz. 2509), udostępnionym w wersji elektronicznej w BIP (link dostępowy: https://www.strawczyn.4bip.pl/upload/plik,20250320093733,pismo_dotyczace_aktu_planowania_przestrzennego.pdf) oraz w wersji papierowej dostępne w Urzędzie Gminy Strawczyn.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 21 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. 2026 r. poz. 670) zwanej dalej ustawą w publicznie dostępnym wykazie danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie, zamieszczono informację o:

- projektach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Strawczyn,
- prognozach oddziaływania na środowisko do ww. projektów planów miejscowych.

Zgodnie z art. 46 pkt 1 oraz art. 54 ust. 2 ustawy, projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego podlegają strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, w tym zapewnieniu możliwości udziału społeczeństwa w okresie wyłożenia do publicznego wglądu, o którym mowa wcześniej.

Uwagi do projektów dokumentów można składać osobiście w Urzędzie Gminy w Strawczynie, 26-067 Strawczyn, ul. Żeromskiego 16 lub za pośrednictwem poczty na adres: Urząd Gminy w Strawczynie, 26-067 Strawczyn, ul. Żeromskiego 16. Jako wniesione na piśmie uznaje się również uwagi wniesione w postaci elektronicznej na adres **sekretariat@strawczyn.pl** opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu lub opatrzone podpisem potwierdzonym profilem zaufanym za pośrednictwem platformy **E-Doręczenia**, adres skrzynki: **AE:PL-35859-96509-VTGGV-21**, lub za pomocą elektronicznej skrzynki podawczej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 17 lutego 2005r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1557 z późn. zm.).

Uwagi należy składać na piśmie do Wójta Gminy Strawczyn z podaniem imienia i nazwiska lub nazwy jednostki organizacyjnej i adresu, oznaczenia nieruchomości, której uwaga dotyczy, w nieprzekraczalnym terminie do dnia **7 stycznia 2027 r.**

Uwagi wniesione po upływie określonego terminu pozostawia się bez rozpatrzenia.

Organem właściwym do rozpatrzenia uwag jest Wójt Gminy Strawczyn.

OBOWIĄZEK INFORMACYJNY

Administratorem danych osobowych jest Wójt Gminy Strawczyn. Więcej informacji na temat przetwarzania danych osobowych w Urzędzie Gminy Strawczyn znajduje się na stronie internetowej pod adresem: https://www.strawczyn.4bip.pl/index.php?idg=1&id=872&x=18

Wójt Gminy Strawczyn
/-/ Karol Picheta

Kielce/34449240

eprasa.pl 45341d2020

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

W SPRZEDAŻY

wysokieobcasy extra

TEMAT NUMERU:

ROZSTANIE TO NIE KONIEC ŚWIATA

PSYCHOLOGIA: Jak rozpada się przyjaźń
RELACJE: Seks to nie nagroda
URODA: Reanimacja po lecie
ZDROWIE: Cytologia po nowemu

eprasa.pl 45341d2020

Słówko NOWOŚĆ
Literówka
Quizy
Sudoku
Krzyżówki
Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

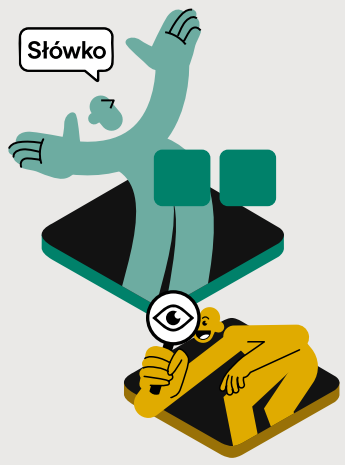

Zeskanuj QR kod
i pobierz aplikację
POBIERZ Z Google Play
Pobierz w App Store

Syndyk masy upadłości HOVET – ZBIGNIEW SIWIEC, PIOTR DARDZIŃSKI Spółka jawna
w upadłości z siedzibą w Lubartowie

sprzeda z wolnej ręki w drodze wyboru najkorzystniejszej oferty udział w wysokości 1/1 w prawie własności nieruchomości gruntowej, działka nr ewid. 251 o powierzchni 1,0100 ha, działka zabudowana budynkiem produkcyjno-magazynowym (młyn) położona w obrębie 06-Kosiorów nr 21a, jednostka ewidencyjna Wilków, powiat opolski, woj. lubelskie, dla której Sąd Rejonowy w Opolu Lubelskim IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr LU1O/00003838/8, za cenę nie niższą niż 40% ceny oszacowania, tj. za cenę nie niższą niż 94.800,00 zł netto (słownie złotych: dziewięćdziesiąt cztery tysiące osiemset 00/100).

Opis i oszacowanie nieruchomości dostępne wyłącznie w dni robocze w biurze ul. Czechowska 3/19, 20-072 Lublin w godzinach od 10-14. Istnieje możliwość otrzymania operatu szacunkowego pocztą elektroniczną.

Warunkiem koniecznym do rozpoznania oferty jest uiszczenie wadium w wysokości 9.500,00 zł (słownie złotych: dziewięć tysięcy pięćset 00/100) na rachunek bankowy masy upadłości numer: 25 8025 0007 0710 7399 2000 0010.

Ważna oferta powinna zawierać:

1. Nazwisko oferenta z adresem /nazwę firmy z adresem siedziby i statusem prawnym;
2. Adres do doręczania korespondencji;
3. Oferowaną cenę, która nie może być niższa niż cena wywoławcza, sposób zapłaty i termin zapłaty
4. Dane osób upoważnionych do reprezentowania oferenta wraz z ewentualnymi pełnomocnictwami i dokumentacją wskazującą legitymację wskazanych osób do reprezentowania oferenta/odpis z KRS-u lub innych właściwych rejestrów/
5. Dowód wpłaty wadium.
6. Zobowiązanie nabywcy do pokrycia kosztów, opłat i podatków związanych z zawarciem umowy sprzedaży.
7. W wypadku, gdy oferentem będzie cudzoziemiec, stosowne promesy lub zezwolenia na nabycie nieruchomości w Polsce o ile są one wymagane po stronie oferenta
8. Oświadczenie, że nie zachodzą przesłanki określone w artykule 157a ust. 2 i 3 ustawy prawo upadłościowe.
9. Oświadczenie, że oferent zapoznał się ze stanem prawnym i faktycznym przedmiotu sprzedaży oraz, że przyjmuje go bez zastrzeżeń i nie będzie dochodził w przyszłości żadnych roszczeń z tego tytułu, jak i wyrażenie zgody na wyłączenie rękojmi za wady fizyczne i prawne na zasadzie art. 558 § 1 KC oraz art. 313 ustawy prawo upadłościowe.

Oferty w zamkniętych kopertach z adnotacją „oferta na zakup nieruchomości HOVET sp. j." należy składać do dnia 23 września 2026 r. do godz. 12.00 (decyduje data wpływu oferty do biura) na adres: Syndyk masy upadłości HOVET sp. j. ul. Czechowska 3/19, 20-072 Lublin.

Szczegóły przetargu, w tym regulamin oraz oszacowanie nieruchomości można uzyskać pod telefonu +48 886 523 359 lub drogą elektroniczną – adres e-mail: jczarnowska@kancelaria-ostrowski.pl

Lublin/34449663

WÓJT GMINY BIAŁOGARD

informuje, że Zarządzeniem Nr 55/2026 z dnia 26 sierpnia 2026 r. został podany do publicznej wiadomości:

wykaz Nr 6/2026 dla nieruchomości stanowiących własność Gminy Białogard przeznaczonych do dzierżawy w drodze bezprzetargowej.

Nieruchomości znajdują się w obrębie ewidencyjnym: Dębczyno, Pomianowo. Ww. wykaz został wywieszony na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Gminy Białogard, umieszczony na stronach internetowych:

https://gmina-bialogard.pl/
http://ug.bialogard.ibip.pl/public/

Szczecin/34449795

Zarząd Mienia Komunalnego podaje do publicznej wiadomości,

że na tablicy ogłoszeń w siedzibie Zarządu Mienia Komunalnego w Białymstoku przy ul. gen. J. Bema 89/az1 oraz na stronie internetowej www.zmk.bialystok.pl został wywieszony na okres 21 dni

wykaz nr GU.4510.3.16.2026 na garaż przeznaczony do oddania w najem w trybie przetargowym.

Powyższy wykaz został także wywieszony na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Białymstoku, ul. Słonimska 1 oraz na stronie internetowej www.bip.bialystok.pl

Białystok/34449872

• SYNDYK • SYNDYK • SYNDYK • SYNDYK • SYNDYK • SYNDYK • SYNDYK • SYNDYK • SYNDYK • SYNDYK •

Syndyk masy upadłości Łukasza Sołtysa sprzeda z wolnej ręki w drodze wyboru najkorzystniejszej oferty nieruchomość gruntową zabudowaną budynkiem mieszkalnym jednorodzinnym, działka 363/11 o pow. 1171 m2, położona w m. Nasutów 95J, obręb 0018-Nasutów, gm. Niemce, pow. lubelski, woj. lubelskie, dla której prowadzona jest KW nr LU1S/00021796/6.

Cena wywoławcza: 1.103.000,00 zł

(słownie: jeden milion sto trzy tysiące złotych 00/100 groszy).

Warunkiem niezbędnym udziału w procedurze sprzedaży jest wpłata wadium, przed złożeniem oferty, w wysokości 30 % ceny minimalnej tj. w kwocie 330.900,00 złotych na rachunek bankowy masy upadłości, która będzie stanowiła zabezpieczenie wykonania złożonej ofert i ulegnie przepadkowi na rzecz masy upadłości w przypadku odstąpienia oferenta od zawarcia umowy. Wpłaty należy dokonać na rachunek masy upadłości: 67 1020 5558 0000 8102 3460 4998.

Oferty w zamkniętych kopertach z adnotacją „Oferta na zakup masy upadłości Łukasza Sołtysa" należy składać do dnia 25 września 2026 r. (liczy się data wpływu do kancelarii) na adres kancelarii syndyka masy upadłości: ul. Czechowska 3/19, 20-072 Lublin. Bliższe informacje na temat przedmiotu sprzedaży można uzyskać pod numerem telefonu +48 886 523 359 lub email: jczarnowska@kancelaria-ostrowski.eu

Syndyk zastrzega sobie prawo do przeprowadzenia licytacji w przypadku złożenia ofert przez więcej niż jednego oferenta oraz odstąpienia od sprzedaży bez podania przyczyn. Zawarcie umowy sprzedaży będzie uzależnione od zapłaty ceny najpóźniej w dzień przed przeniesieniem prawa własności. Kupujący ponosi wszelkie koszty związane z zwarciem umowy sprzedaży. Ogłoszenie nie stanowi oferty w rozumieniu Kodeksu Cywilnego.

Lublin/34449783

Publikacja w prasie w rozumieniu art. 7 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe (Dz.U. z 2018 r. poz. 1914), zgodnie z art. 8h ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U.2026 r. poz. 538, ze zm.)

OGŁOSZENIE

BURMISTRZA KIETRZA

Z DNIA 28.08.2026 R.

o rozpoczęciu konsultacji społecznych w sprawie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego 2 obszary położone w granicach administracyjnych gminy Kietrz wraz z uzasadnieniem i prognozą oddziaływania na środowisko.

Na podstawie art. 8h oraz art. 17 pkt 11 i 13 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 538, ze zm.) oraz na podstawie art. 54 ust. 2, art. 39, art. 40, w związku z art. 46, pkt 1, ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 670, ze zm.) w związku z art. 6a ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t.j.Dz.U.2024.317, ze zm.) oraz zgodnie z uchwałą nr LXV/659/2023 Rady Miejskiej w Kietrzu z dnia 24 października 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego 2 obszary położone w granicach administracyjnych gminy Kietrz (stanowiące fragmenty sołectw: Rogożany, Nowa Cerekwia, Kozłówki, Nasiedle, Chróścielów, Gniewkowice, Lubotyń, Dzierżysław, Ludmierzyce, w których ma być lokalizowana farma wiatrowa wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną oraz komunikacją), **Burmistrz Kietrza,** zawiadamia o rozpoczęciu konsultacji społecznych, w sprawie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego 2 obszary położone w granicach administracyjnych gminy Kietrz, przez okres:

– z tytułu ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko **od 31.08.2026 r. do 8.12.2026 r.**,
– z tytułu ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych od **14.09.2026 r. do 08.12.2026 r.** (przez okres co najmniej 60 dni).

Zgodnie z art. 8i ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz w związku z art. 6e ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych Burmistrz Kietrza, ustala formy konsultacji społecznych:

– w ww. terminie konsultacji społecznych, zgodnie z art. 8i ust. 1 pkt 1 w związku z ust. 2 oraz w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko – zbieranie uwag, interesariusze mogą wnieść uwagi do projektu planu z uzasadnieniem oraz do prognozy oddziaływania na środowisko,
– w ww. terminie konsultacji społecznych, zgodnie z art. 8i ust. 1 pkt 2 w związku z ust. 2 oraz w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko – spotkanie otwarte w formie spotkania bezpośredniego, na jakim nastąpi prezentacja projektu planu wraz z uzasadnieniem i prognozą oddziaływania na środowisko, które odbędzie się w dniu 28.09.2026 r. w godz. 16^{00}– 17^{00}, w siedzibie Urzędu Miejskiego w Kietrzu, w dużej sali konferencyjnej (3 poziom), na którym interesariusze będą mogli wypowiadać się, zadawać pytania i zgłaszać uwagi do projektu planu z uzasadnieniem oraz do prognozy oddziaływania na środowisko,
– w ww. terminie konsultacji społecznych, zgodnie z art. 8i ust. 1 pkt 2 w związku z ust. 2 oraz w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko – spotkanie otwarte (na jakim nastąpi prezentacja projektu planu wraz z uzasadnieniem i prognozą oddziaływania na środowisko), prowadzone za pomocą środków porozumiewania się na odległość, umożliwiających zabieranie głosu, zadawanie pytań i składanie uwag przez jednoczesną transmisję obrazu i dźwięku oraz zadawanie pytań i składanie uwag w formie zapisu tekstowego, za pomocą platformy komunikacyjnej w dniu 28.09.2026 r., w godz. 17^{00} – 18^{00}. Informację o łączu do dyskusji będzie można uzyskać w dniu dyskusji, na stronie BIP https://bip.kietrz.pl/3613/miejscowy-plan-zagospodarowania-przestrzennego-obejmujacego-2-obszary-polozone-w-granicach-administracyjnych-gminy-kietrz.html,
– w ww. terminie konsultacji społecznych, zgodnie z art. 8i ust. 1 pkt 5 w związku z ust. 2 oraz w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko – punkt konsultacyjny w Referacie Projektów i Inwestycji, (pokój nr 26, w godz. $9^{00} \div 11^{00}$), interesariusze mogą wypowiadać się, zadawać pytania, wnieść uwagi do projektu planu z uzasadnieniem oraz do prognozy oddziaływania na środowisko.

Projekt planu wraz z uzasadnieniem i prognozą oddziaływania na środowisko, w ww. terminie konsultacji społecznych, jest dostępny również w wersji elektronicznej na stronie Biuletynu Informacji Publicznej (**BIP)** Urzędu Miejskiego w Kietrzu (https://bip.kietrz.pl/3613/miejscowy-plan-zagospodarowania-przestrzennego-obejmujacego-2-obszary-polozone-w-granicach-administracyjnych-gminy-kietrz.html), oraz na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Kietrzu (https://kietrz.pl/36/aktualnosci.html?Page=3#pageOnPageFilter).

Interesariusze mogą składać uwagi do ww. planu miejscowego, w terminie konsultacji społecznych:

– na piśmie utrwalonym w postaci papierowej – na formularzu dostępnym w Biurze podawczym Urzędu Miejskiego w Kietrzu, ul. 3 Maja 1, 48 – 130 Kietrz,
– na piśmie utrwalonym w postaci elektronicznej – na formularzu dostępnym na stronie BIP Urzędu Miejskiego w Kietrzu (https://bip.kietrz.pl/205/198/pliki-do-pobrania-dotyczace-referatu-projektow-i-inwestycji.html), w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej lub w formie dokumentu elektronicznego, bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem, o którym mowa w ustawie z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej (t.j.Dz.U.2024.1725, ze zm.) – na adres: sekretariat@kietrz.pl

Interesariusz składający uwagę:

– podaje swoje imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania albo siedziby,
– podaje adres poczty elektronicznej, o ile taki posiada,
– wskazuje, czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej uwagą może podać dodatkowe dane do kontaktu takie jak adres do korespondencji lub numer telefonu.

Organem właściwym do rozpatrzenia uwag jest Organ sporządzający przedmiotowy projekt planu – Burmistrz Kietrza.

Opole/34449405

Znak sprawy: GN.6722.1.2026 / GN.6722.2.2026 / GN.6722.3.2026

OGŁOSZENIE

o rozpoczęciu konsultacji społecznych dotyczących projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (1) dla obszaru w miejscowości Kołczyn w rejonie ulicy Leśnej, (2) dla obszaru we wschodniej części miejscowości Maszków oraz (3) dla obszaru w miejscowości Rudnica w rejonie ulic Głównej i Bocznej

Na podstawie art. 17 pkt 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 538 ze zm.) oraz art. 39 w związku z art. 54 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 670 ze zm.), Wójt Gminy Krzeszyce zawiadamia o rozpoczęciu konsultacji społecznych dotyczących projektów **miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (1) dla obszaru w miejscowości Kołczyn w rejonie ulicy Leśnej, (2) dla obszaru we wschodniej części miejscowości Maszków oraz (3) dla obszaru w miejscowości Rudnica w rejonie ulic Głównej i Bocznej** wraz z prognozami oddziaływania na środowisko.

Konsultacje społeczne będą prowadzone od **9 października 2026 r. do 6 listopada 2026 r.** w formie:

1. **zbierania uwag** do projektu planu miejscowego od **9 października 2026 r. do 6 listopada 2026 r.;**
2. **spotkań otwartych**, poprzedzonych prezentacją projektów planów miejscowych, które odbędą się **22 października 2026 r., kolejno o godz. 15:35, 16:15 i 17:00** w Urzędzie Gminy Krzeszyce, ul. Skwierzyńska 16, 66-435 Krzeszyce.
3. **dyżurów projektanta**, które odbędą się **23 października 2026 r. kolejno w godz. od 14:35 do 15.15, od 15:20-16:05 i od 16:10 do 16:55**, w Urzędzie Gminy Krzeszyce, ul. Skwierzyńska 16, 66-435 Krzeszyce.

Z projektami planów można zapoznać się w Urzędzie Gminy Krzeszyce, ul. Skwierzyńska 16, 66-435 Krzeszyce, w godzinach pracy urzędu, a także na stronie internetowej Urzędu Gminy Krzeszyce: https://www.krzeszyce.pl oraz na stronie BIP Urzędu Gminy Krzeszyce https://bip.krzeszyce.pl.

Uwagi należy składać za pomocą formularza pisma, dotyczącego aktu planowania przestrzennego, wprowadzonego Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 13 listopada 2023 r. w sprawie wzoru formularza pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego (Dz. U. z 2023 r. poz. 2509).

Uwagi do projektów planów należy składać na wyżej wskazanym formularzu w formie:

– papierowej - osobiście lub drogą pocztową na adres: Urząd Gminy Krzeszyce, ul. Skwierzyńska 16, 66-435 Krzeszyce,
– elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej: skrzynki podawczej Urzędu Gminy Kruszyna na adres: /krzeszyce, na adres do e-Doręczeń: AE:PL-62416-27428-TAIDF-33 lub za pomocą poczty elektronicznej na adres: sekretariat@krzeszyce.pl – opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym.

Uwaga złożona elektronicznie powinna być opatrzona kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym. Ww. uwagi powinny zawierać: przedmiot uwagi, imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania albo siedziby oraz adres poczty elektronicznej, o ile taki posiada, a także wskazuje, czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej uwagą. Uwagi należy składać w nieprzekraczalnym terminie **do dnia 6 listopada 2026 r.** Organem właściwym do rozpatrzenia uwag jest Wójt Gminy Krzeszyce.

Jednocześnie, w związku z postępowaniem w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko informuję, że zainteresowani mogą zapoznać się z niezbędną dokumentacją sprawy w Urzędzie Gminy Krzeszyce, oraz składać uwagi do ww. postępowania. Uwagi do postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko mogą być składane w ww. terminie w formie pisemnej lub ustnie do protokołu lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich kwalifikowanym podpisem elektronicznym, o którym mowa w ustawie z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej (t. j. Dz. U z 2021 r. poz. 1797 ze zm.), na adres Urzędu Krzeszyce, ul. Skwierzyńska 16, 66-435 Krzeszyce.

Lubuskie/34449319

eprasa.pl 45341d2020

OGŁOSZENIE

WÓJTA GMINY MASŁÓW

z dnia 25.08.2026 r.

o wyłożeniu do publicznego wglądu projektów zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Masłów wraz z prognozami oddziaływania na środowisko

Na podstawie art. 17 pkt 9 i 11 i art. 27 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2026 r. poz. 538 ze zm.) w związku z art. 67 ust. 3 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (t.j. Dz. U. 2023 poz. 1688), art. 54 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. 2026 r. poz. 670) oraz w związku z uchwałami:

1) Nr LVII/586/2023 Rady Gminy Masłów z dnia 27 kwietnia 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany nr 1 miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Mąchocice Kapitulne;
2) Nr XLIX/506/2022 Rady Gminy Masłów z dnia 28 września 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany nr 2 miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Brzezinki na terenie gminy Masłów;

ZAWIADAMIAM

o wyłożeniu do publicznego wglądu projektów zmian planów wraz z prognozami oddziaływania na środowisko, w dniach od 1 grudnia 2026 r. do 23 grudnia 2026 r. w siedzibie Urzędu Gminy Masłów w godzinach pracy urzędu. Projekty zmian planów będą dostępne w Urzędzie Gminy w Masłowie oraz na Biuletynie Informacji Publicznej prowadzonej na stronie podmiotowej Urzędu Gminy w Masłowie pod adresem https://maslow.biuletyn.net w zakładce „Plany, programy i strategie" - „Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego". Dyskusja publiczna nad przyjętymi w projektach planów rozwiązaniami odbędzie się w dniu **8 grudnia 2026 r.** o godz. 12^{30} w Urzędzie Gminy Masłów - sala samorządowa.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym każdy, kto kwestionuje ustalenia przyjęte w projektach zmian planów miejscowych może wnieść uwagi. Uwagi do projektów zmian planów, należy składać do Wójta Gminy Masłów na adres: Masłów Pierwszy, ul. Spokojna 2, 26-001 Masłów z podaniem imienia i nazwiska lub nazwy jednostki organizacyjnej i adresu, oznaczenia nieruchomości, której uwaga dotyczy, w nieprzekraczalnym terminie do **8 stycznia 2027 r.** na formularzu pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego, który dostępny jest w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Masłów pod adresem: https://maslow.biuletyn.net/?bip=1&cid=1305

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 21 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 670) zwanej dalej ustawą w publicznie dostępnym wykazie danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie, zamieszczono informację o:
1) projektów zmian planów miejscowych;
2) prognoz oddziaływania na środowisko do ww. projektów zmian planów miejscowych.

Zgodnie z art. 46 pkt 1 oraz art. 54 ust. 2 ustawy, projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego podlegają strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, w tym zapewnieniu możliwości udziału społeczeństwa w okresie wyłożenia do publicznego wglądu, o którym mowa wcześniej.

Stosownie do art. 39 ust. 1, pkt 3 i 4, art. 40, w związku z art. 54 ust. 3 ustawy, zainteresowani mogą wnosić uwagi do ww. projektów zmian planów i prognoz oddziaływania na środowisko, w ramach prowadzonej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w formie:
1) pisemnej w siedzibie Urzędu Gminy Masłów, Masłów Pierwszy, ul. Spokojna 2, 26-001 Masłów,
2) ustnie do protokołu w siedzibie Urzędu Masłów, Masłów Pierwszy, ul. Spokojna 2, 26-001 Masłów,
3) za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym na adres: gmina@maslow.pl

Uwagi należy składać na piśmie do Wójta Gminy Masłów z podaniem imienia i nazwiska lub nazwy jednostki organizacyjnej i adresu, oznaczenia nieruchomości, której uwaga dotyczy, w nieprzekraczalnym terminie do dnia **8 grudnia 2027 r.**

Uwagi złożone po upływie określonego terminu pozostawia się bez rozpatrzenia.
Organem właściwym do rozpatrzenia uwag jest Wójt Gminy Masłów.

Obowiązek informacyjny:
Administratorem danych osobowych jest Wójt Gminy Masłów, ul. Spokojna 2, 26-001 Masłów. Więcej informacji na temat przetwarzania danych osobowych w Urzędzie Gminy w Masłowie znajduje się na stronie internetowej pod adresem: https://maslow.biuletyn.net/?bip=1&cid=1200&bsc=N

Kielce/34449728

OBWIESZCZENIE WOJEWODY KUJAWSKO-POMORSKIEGO z dnia 21 sierpnia 2026 r.

Na podstawie art. 9q ust. 2 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz.U. z 2025 r., poz. 1234 ze zm.), zwaną dalej u.t.k. informuję, że dnia 21 sierpnia 2026 r. Wojewoda Kujawsko-Pomorski, na wniosek inwestora PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. wydał decyzję nr 13/2026, znak: WI.II.747.4.4.2026.DK o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej dla inwestycji pn.:„Prace na linii kolejowej nr 203 na odcinku Tczew – Czersk" w ramach projektu „Prace przygotowawcze dla wybranych projektów – w sieci TEN-T" (zakres 8), dla niżej wymienionych działek:

Powiat tucholski, jednostka ewidencyjna 041605_2 Śliwice

obręb 0007 Lipowa: 70, 68/1, 68/2, 68/3, 72/3, 72/4, 72/5, 72/6, 72/7, 72/8, 72/9, 72/10, 72/11, (73) 73/1, 6/3, 8175, 150/5, 152, 333/5, 804, 158/7, 158/1, 149, 150/4, 150/3, 150/6, 150/1, 803, 150/2, 142

** w nawiasie podano numer działki przed podziałem wg oznaczenia w katastrze nieruchomości.*

Dodatkowa informacja

Działając na podstawie art. 9q ust. 6 u.t.k. ustalam termin wydania nieruchomości lub opróżnienia lokali i innych pomieszczeń na 30 dzień od dnia, w którym przedmiotowa decyzja stanie się ostateczna.

Zgodnie z zapisami art. 9w ust. 1 u.t.k. decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej nadano rygor natychmiastowej wykonalności.

Możliwość zapoznania się z treścią decyzją

Z treścią przedmiotowej decyzji strony mogą zapoznać się w Wydziale Infrastruktury Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, po uprzednim zgłoszeniu do organu stosownego żądania:

- drogą pocztową na adres: Kujawsko–Pomorski Urząd Wojewódzki w Bydgoszczy, ul. Jagiellońska 3, 85 – 950 Bydgoszcz, Wydział Infrastruktury;
- drogą elektroniczną na adres: pok@bydgoszcz.uw.gov.pl;
- telefonicznie – nr telefonu 52 34 97 400 lub 52 34 97 523;
- ePUAP: /6v45ohiw0j/skrytka oraz /6v45ohiw0j/SkrytkaESP;
- adres do e-Doręczeń: AE:PL-94509-98067-REWJG-25.

Pouczenie

Od decyzji służy odwołanie do Finansów i Gospodarki za pośrednictwem Wojewody Kujawsko-Pomorskiego, w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji Wnioskodawcy albo w terminie 14 dni od dnia obwieszczenia lub doręczenia zawiadomienia o wydaniu decyzji. Zgodnie z art. 49 Kpa zawiadomienie stron postępowania uważa się za dokonane po upływie 14 dni od dnia publicznego ogłoszenia poprzez obwieszczenia w Kujawsko – Pomorskim Urzędzie Wojewódzkim w Bydgoszczy, w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej urzędu gminy Śliwice oraz urzędu wojewódzkiego, a także w prasie lokalnej, ze skutkiem doręczenia na dzień obwieszczenia w urzędzie wojewódzkim.

Odwołanie od decyzji powinno zawierać zarzuty odnoszące się do decyzji, określać istotę i zakres żądania będącego przedmiotem odwołania oraz wskazywać dowody uzasadniające to żądanie.

W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania stronom przysługuje prawo do zrzeczenia się odwołania. Z dniem doręczenia oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, niniejsza decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

Zrzeczenie się prawa do wniesienia odwołania skutkuje brakiem możliwości odwołania od decyzji oraz jej zaskarżenia do wojewódzkiego sądu administracyjnego.

Sprawę prowadzi: P. Dorota Klugiewicz, tel.: 52 349 75 33,
e-mail: dklugiewicz@bydgoszcz.uw.gov.pl

Z up. WOJEWODY
KUJAWSKO-POMORSKIEGO
p.o. Kierownika Oddziału
Planowania, Zagospodarowania Przestrzennego
i Orzecznictwa w Wydziale Infrastruktury
Karolina Skowrońska
Starszy inspektor wojewódzki
(dokument podpisany kwalifikowanym podpisem elektronicznym)

Sprawa: WI.II.747.4.4.2026.DK

Bydgoszcz-Toruń/34449780

GAZETA wyborcza DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI

- **Przetargi,** licytacje, zamówienia publiczne
- **Ogłoszenia** sądowe i rekrutacyjne
- **Nekrologi,** kondolencje, wspomnienia

KONTAKT: kontakt_komunikaty@wyborcza.pl, tel. 507 094 232
nekrologi@wyborcza.pl, tel. 22 555 55 55

Komunikaty.pl nekrologi.wyborcza.pl

eprasa.pl 45341d2020

NOWOŚĆ
Słówko
Literówka
Quizy
Sudoku
Krzyżówki

Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

Zeskanuj QR kod
i pobierz aplikację

POBIERZ Z Google Play
Pobierz w App Store

NOWOŚĆ
Słówko
Literówka
Quizy • Sudoku
Krzyżówki

Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

Zeskanuj QR kod
i pobierz aplikację

POBIERZ Z Google Play
Pobierz w App Store

GGiR.6840.14.2026

INFORMACJA

Wójt Gminy Osielsko

ogłasza trzeci ustny przetarg nieograniczony
na sprzedaż nieruchomości stanowiących własność Gminy Osielsko

Na podstawie art. 38 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami (tj. Dz. U. z 2026r. poz. 399 ze zm.), § 3, § 6 i § 13 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (tj. Dz. U. z 2021r. poz. 2213) Wójt Gminy Osielsko ogłasza trzeci ustny przetarg nieograniczony na sprzedaż niezabudowanych nieruchomości gruntowych.

Lp.	LOKALIZACJA	Nr księgi wieczystej	Nr działki	Powierzchnia w m²	Cena wywoławcza	Wadium
1.	**OSIELSKO,** ul. Krzywa	BY1B/00064675/5	2/22	1136	353 800,00	35 380,00
2.	**OSIELSKO,** ul. Krzywa	BY1B/00064675/5	2/27	837	299 300,00	29 930,00

Pierwszy przetarg na zbycie ww. nieruchomości odbył się dnia 20 listopada 2025r. Drugi przetarg odbył się dnia 24.04.2026r.

Termin i miejsce przetargów: 07 października 2026r. godz. 09:00
Urząd Gminy Osielsko ul. Jana Pawła II 28, Osielsko – sala obrad Rady Gminy
Wadium: wpłaty do dnia 01 października 2026r.
UWAGA – Licytacja nieruchomości odbędzie się w kolejności podanej w ogłoszeniu
Pełna treść ogłoszeń została zamieszczona na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Osielsko (http://bip.osielsko.pl/) oraz na stronie internetowej www.osielsko.pl
Przetargi mogą być odwołane z ważnych powodów, o czym organizator przetargu powiadomi poprzez zamieszczenie informacji w prasie i na stronie internetowej Urzędu Gminy: www.bip.osielsko.pl.
Dodatkowych informacji udziela
Urząd Gminy Osielsko, Referat Gospodarki Gruntami i Rolnictwa, tel. (52) 324 18 32

Bydgoszcz-Toruń/34449776

OGŁOSZENIE
BURMISTRZA WOLINA
o przeprowadzeniu konsultacji społecznych projektu

miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru działki Nr 142 i nr 144/3 obręb Łuskowo Gmina Wolin, zgodnie z prowadzonym postępowaniem w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Na podstawie art. 17 pkt 8 - 9, w nawiązaniu do art. 8h ust. 1 oraz art. 8i ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 538, z 2023 r. poz.1688, z 2026 r. poz. 781 i poz. 912) oraz art. 52, art. 67 ust. 3 pkt. 2 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. Ustaw z dnia 24 sierpnia 2023 r., poz.1688), a także art. 29, art. 30, art. 39 ust. 1 pkt 2, pkt. 3 i pkt 5 i art. 40, w nawiązaniu do art. 54 ust 2 i 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 670) oraz podjętej Uchwały Nr X/129/24 Rady Miejskiej w Wolinie z dnia 20 grudnia 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru działki Nr 142 i nr 144/3 obręb Łuskowo Gmina Wolin,

zawiadamiam

o przeprowadzeniu od dnia 28 sierpnia 2026 r. do dnia 30 września 2026 r. konsultacji społecznych projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru działki Nr 142 i nr 144/3 obręb Łuskowo Gmina Wolin.
Konsultacje prowadzone będą w następujących formach:
1) zbieranie uwag do projektu planu miejscowego,
2) spotkanie otwarte poprzedzone prezentacją projektu planu miejscowego,
3) dyżury projektanta planu miejscowego.
Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru działki Nr 142 i nr 144/3 obręb Łuskowo Gmina Wolin wraz z prognozą oddziaływania na środowisko będzie udostępniony w terminie trwania konsultacji społecznych w siedzibie Urzędu Miejskiego w Wolinie, ul. Zamkowa 23, pok. nr 103, w godzinach pracy Urzędu oraz w wersji elektronicznej na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Wolinie w dziale Planowanie Przestrzenne > Konsultacje społeczne > 2026; link: 2026 r. | BIP - Urząd Miejski w Wolinie.
Przedmiotem projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru działki Nr 142 i nr 144/3 obręb Łuskowo Gmina Wolin wraz z prognozą oddziaływania na środowisko jest ustalenie przeznaczenia terenu i parametrów zabudowy, a także określenie sposobów ich zagospodarowania oraz dostosowanie ustaleń planu do kierunków obecnie obowiązującego studium.
Interesariusze mogą składać uwagi do projektu planu miejscowego w terminie od dnia 28 sierpnia 2026 r. do dnia 30 września 2026 r.
Uwagi można składać do Burmistrza Wolina na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej, na formularzu w postaci papierowej lub w formie dokumentu elektronicznego, w siedzibie Urzędu Miejskiego w Wolinie ul. Zamkowa 23, 72-510 Wolin , w następujący sposób: osobiście, listownie, za pomocą elektronicznej skrzynki podawczej Urzędu Miejskiego w Wolinie Adres ePUAP Urzędu Miejskiego /g6b8y70mpj/SkrytkaESP ADE AE:PL-93868-10222-WTCGE-14 lub na adres poczty elektronicznej sekretariat@gminawolin.pl
Formularz, na którym mogą być składane uwagi dostępny jest na stronie w Bip pod adresem: https://bip.gminawolin.pl/artykul/konsultacje-spoleczne-2031, tj. w zakładce Strona Główna > Planowanie Przestrzenne > Konsultacje Społeczne > formularz wniosku - Pismo dotyczące aktu planowania przestrzennego
Składający uwagę podaje swoje imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania albo siedziby oraz adres poczty elektronicznej, o ile taki posiada, a także wskazuje, czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej wnioskiem lub uwagą, oraz może podać dodatkowe dane do kontaktu takie jak adres do korespondencji lub numer telefonu.
Spotkania otwarte poprzedzone prezentacją projektu planu miejscowego odbędą się w Dworku Wolińskim, ul. Zamkowa 23, 72-510 Wolin w dniach:
- 09 września 2026 r. (środa) w godzinach 15:30 -16:00,
- 17 września 2026 r. (czwartek) w godzinach 15:30 -16:00
Natomiast dyżury projektanta planu odbędą się w tych samych dniach, po zakończeniu spotkań otwartych, tj.
- 09 września 2026 r. (środa) w godzinach 16:00 -16:30,
- 17 września 2026 r. (czwartek) w godzinach 16:00 -16:30

Burmistrz Wolina
Ewa Grzybowska

Klauzula informacyjna:
1. W związku z przetwarzaniem przez Burmistrza Wolina danych osobowych, uzyskanych w toku prowadzenia postępowań dotyczących sporządzania aktów planowania przestrzennego, prawo, o którym mowa w art. 15 ust. 1 lit. g rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem 2016/679", przysługuje, jeżeli nie wpływa na ochronę praw i wolności osoby, od której dane te pozyskano.
2. KLAUZOLA INFORMACYJNA DOTYCZĄCA PRZETWARZANIA DANYCH OSOBOWYCH Zgodnie z art. 13 ust. 1 i ust. 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE, Dziennik Urzędowy UE, L 119/1z 4 maja 2016 r. (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) informuję, że administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Burmistrz Wolina. Szczegółowe informacje w tej sprawie można uzyskać na naszej stronie internetowej: www.bip.wolin.pl.

Szczecin/34449821

OGŁOSZENIE

Burmistrz Miasta i Gminy Cybinka

ogłasza III przetarg ustny nieograniczony
na sprzedaż działek niezabudowanych, o nr:

- 599/50 obręb Cybinka o pow. 0.1316 ha – cena wywoławcza 92 550,00 zł, wadium 12 000,00 zł,
- 599/51 obręb Cybinka o pow. 0.1328 ha – cena wywoławcza 93 400,00 zł, wadium 12 000,00 zł,
- 599/52 obręb Cybinka o pow. 0.1339 ha – cena wywoławcza 91 170,00 zł, wadium 12 000,00 zł,

Księga wieczysta ZG1K/00031373/3. Wg planu ogólnego strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniowa jednorodzinną. Do wylicytowanej ceny nieruchomości zostanie doliczony należny podatek VAT. Termin I przetargu wyznaczony był na 02.07.2026 r., termin II przetargu wyznaczony był na 10.08.2026 r. Przetarg odbędzie się w dniu 28.09.2026 r. o godz. 10^{00} w siedzibie Urzędu Miejskiego w Cybince. Warunkiem uczestnictwa w przetargu jest wpłacenie wadium, najpóźniej do dnia 25.09.2026 r. Pełną informację dotyczącą nieruchomości zawiera ogłoszenie wywieszone na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego ul. Szkolna 5, Cybinka. Ogłoszenie dostępne jest na stronie internetowej www.cybinka.pl. Szczegółową informację można uzyskać w Referacie Gospodarowania Nieruchomościami, Mieniem Komunalnym i Środowiska pok. 10 A, tel. 683911440 wew. 7.

Lubuskie/34449811

O G Ł O S Z E N I E

o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Wolin dla terenu położonego w obrębie ewidencyjnym Zastań

Na podstawie art. 17 pkt. 9 i 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 538 ze zm.) w brzmieniu sprzed 24 września 2023 r., w związku z art. 67 ust. 3 pkt. 1) i 4) ustawy z dnia 07 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r., poz. 1688 ze zm.) oraz art. 39 ust. 1 pkt 3, art. 40 pkt 1 i 2, art. 42 pkt 1, art. 54 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 03 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 670)

zawiadamiam o wyłożeniu do publicznego wglądu:

- **projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Wolin dla terenu położonego w obrębie ewidencyjnym Zastań**, opracowywanego w oparciu o uchwałę nr V/66/19 Rady Miejskiej w Wolinie z dnia 26 lutego 2019 r.,
- **prognozy oddziaływania na środowisko** opracowanej w toku prowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, której przedmiotem jest ocena skutków rozwiązań przyjętych w ww. projekcie planu.

Projekt planu wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko udostępniony zostanie do wglądu w dniach od **8 września 2026 r.** do dnia **2 października 2026 r.**:
- w siedzibie Urzędu Miejskiego w Wolinie, ul. Zamkowa 23, 72-510 Wolin w godzinach urzędowania (od poniedziałku do piątku w godz. od 7^{30} do 15^{30}),
- poprzez zamieszczenie Projektu planu wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko na stronie internetowej: Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Wolinie w zakładce: https://bip.gminawolin.pl/artykul/projekty-miejscowych-planow-zagospodarowania-przestrzennego

Dyskusja publiczna nad rozwiązaniami przyjętymi w projekcie planu miejscowego zostanie przeprowadzona **w dniu 21 września 2026 r. o godz. 12.00**. w siedzibie Urzędu Miejskiego w Wolinie, ul. Zamkowa 23, 72-510 Wolin w **Sali sesyjnej**.
Zgodnie z art. 17 pkt 11 oraz art. 18 ust. 1 – 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz art. 54 ust. 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, każdy ma prawo do złożenia uwag do Projektu miejscowego planu wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko.
Uwagi do projektu planu należy składać do Burmistrza Wolina za pomocą formularza pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego, wprowadzonego rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 13 listopada 2023 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 2509), w nieprzekraczalnym terminie do dnia **19 października 2026** r. Formularz dostępny pod adresem: https://bip.gminawolin.pl/artykul/pismo-dotyczace-aktu-planowania-przestrzennego oraz w siedzibie Urzędu (pokój nr 12).
Uwagi na wskazanym wyżej formularzu należy składać w formie papierowej na adres: Urzędu Miejskiego w Wolinie, ul. Zamkowa 23, 72—510 Wolin lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej, tj. poczty elektronicznej na adres: sekretariat@gminawolin.pl lub na adres e-Doręczeń Urzędu: AE:PL-93868-10222-WTCGE-14 lub na elektroniczny adres skrzynki podawczej Urzędu na platformie ePUAP: /g6b8y70mpj/SkrytkaESP, bez konieczności opatrywania ich kwalifikowanym podpisem elektronicznym. Składający uwagę podaje swoje imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania albo siedziby oraz adres poczty elektronicznej, o ile taki posiada.
Uwaga: liczy się data wpływu do tutejszego Urzędu, a pisma nie spełniające powyżej wskazanych warunków pozostawi się bez rozpoznania.

Burmistrz Wolina
Ewa Grzybowska

KLAUZULA INFORMACYJNA DOTYCZĄCA PRZETWARZANIA DANYCH OSOBOWYCH
Zgodnie z art. 13 ust. 1 i ust. 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE, Dziennik Urzędowy UE, L 119/1z 4 maja 2016 r. (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) informuję, że administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Burmistrz Wolina. Szczegółowe informacje w tej sprawie można uzyskać na naszej stronie internetowej: www.bip.wolin.pl.

Szczecin/34449782

eprasa.pl 45341d2020

ZAPROSZENIE DO SKŁADANIA OFERT

na opracowanie dokumentacji projektowej modernizacji źródeł ciepła dla pięciu budynków wielorodzinnych w Krasnymstawie.

1. Zamawiający:

Spółdzielnia Mieszkaniowa ,,Cukrownik'' w Siennicy Nadolnej, 22-302 Siennica Nadolna15G,
NIP: 564-10-03-207, REGON: 110120800
tel. 501770060, adres e-mail: sm-cukrownik@wp.pl
zaprasza do składania ofert na wykonanie kompletnej dokumentacji projektowej dla zadania:

„Modernizacja źródeł ciepła dla pięciu budynków wielorodzinnych w Krasnymstawie poprzez zastosowanie indywidualnych, zewnętrznych kotłów gazowych Unical"

1. Budynek Nr 6A, przy ul. PCK, 22-300 Krasnystaw
   liczba lokali mieszkalnych: 20, pow. użytkowa: 1 000,00 m^2
2. Budynek Nr 6B, przy ul. PCK, 22-300 Krasnystaw
   liczba lokali mieszkalnych: 20, pow. użytkowa: 1 113,40 m^2
3. Budynek Nr 6C, przy ul. PCK, 22-300 Krasnystaw
   liczba lokali mieszkalnych: 20, pow. użytkowa: 1 000,00 m^2
4. Budynek Nr 6D, przy ul. PCK, 22-300 Krasnystaw
   liczba lokali mieszkalnych: 60, pow. użytkowa: 2 778,15 m^2
5. Budynek Nr 6E, przy ul. PCK, 22-300 Krasnystaw
   liczba lokali mieszkalnych: 45, pow. użytkowa: 2 356,80 m^2

2. Przedmiot zamówienia:

Przedmiotem zamówienia jest opracowanie kompletnej, wielobranżowej dokumentacji projektowej modernizacji źródeł ciepła dla pięciu budynków wielorodzinnych należących do Zamawiającego.
Szczegółowy zakres zamówienia zawiera **Specyfikacja Szczegółowego Opisu Przedmiotu Zamówienia oraz Założenia Projektowe Zamawiającego,** którą można uzyskać w formie pisemnej w biurze Spółdzielni w dni roboczewgodz. 7^{00}-15^{00}, lub na adres e-mail.

3. Przyjęta technologia

Przyjętym rozwiązaniem jest zastosowanie dla każdego budynku **zewnętrznego kotła gazowego opartego na urządzeniach firmy Unical**, przeznaczonych konstrukcyjnie, zgodnych z obowiązującymi przepisami i dopuszczonych przez producenta do pracy na zewnątrz budynku.

4. Termin składania ofert

Oferty należy składać do: 14.09.2026 r. ogodz.15^{00} w formie pisemnej.

Zarząd Spółdzielni

Siennica Nadolna 26.08.2026r.

Lublin/34449889

OGŁOSZENIE
WÓJTA GMINY SULIKÓW

o rozpoczęciu konsultacji społecznych dotyczących projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru na południe od miejscowości Mikułowa

Na podstawie art. 17 pkt 11 i 13 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. 2026 r. poz. 538 ze zm.), art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 670), a także uchwały Rady Gminy Sulików nr XXI/152/2025 z dnia 30 października 2025 r. zawiadamiam o rozpoczęciu konsultacji społecznych dotyczących projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru na południe od miejscowości Mikułowa. Obszar objęty planem obejmuje grunty o powierzchni ok. 9,5 ha które są położone na południe od Mikułowa.

Konsultacje społeczne będą prowadzone w okresie od dnia 01 października 2026 r. do dnia 31 października 2026 r. w następujących formach:

1. **Zbieranie uwag w terminie od dnia 01 października 2026 r. do dnia 31 października 2026 r.**
2. **Spotkanie otwarte, które odbędzie się w dniu 22 października 2026 r. w godzinach 15.30 – 17.00 w siedzibie Urzędu Gminy w Sulikowie (ul. Dworcowa 5, 59-975 Sulików).**
3. **Dyżuru projektanta, który odbędzie się w dniu 21 października 2026 r. w godzinach 15.30 – 17.00 w siedzibie Urzędu Gminy w Sulikowie (ul. Dworcowa 5, 59-975 Sulików).**

Z projektem wyżej wymienionego planu oraz prognozą oddziaływania na środowisko można zapoznać się w siedzibie Urzędu Gminy w Sulikowie (ul. Dworcowa 5, 59-975 Sulików) w godzinach urzędowania oraz na stronie internetowej *www.bip.sulikow.pl* w zakładce *Planowanie przestrzenne/ Procedury Planistyczne.*

Uwagi do wyżej wymienionego planu miejscowego należy składać do Wójta Gminy Sulików na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej na adres: ***ug@sulikow.pl*** lub za pośrednictwem platformy usług administracji publicznej ePUAP, na FORMULARZU w postaci papierowej lub w formie dokumentu elektronicznego.

Składający uwagę podaje swoje imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania albo siedziby oraz adres poczty elektronicznej, o ile taki posiada, a także wskazuje, czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej wnioskiem oraz może podać dodatkowe dane do kontaktu takie jak adres do korespondencji lub numer telefonu.

Obowiązujący FORMULARZ pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego, dostępny jest m.in. na stronie: https://www.gov.pl/web/rozwoj-technologia/formularze-wnioskow-i-pism oraz w siedzibie Urzędu Gminy w Sulikowie.

Jednocześnie, zainteresowani mogą składać uwagi do prognozy oddziaływania na środowisko, która została sporządzona na potrzeby ww. planu w formie pisemnej do Wójta Gminy Sulików ul. Dworcowa 5, 59-975 Sulików, ustnie do protokołu, za pomocą środków komunikacji elektronicznej w szczególności: poczty elektronicznej na adres: ***ug@sulikow.pl*** lub za pośrednictwem platformy usług administracji publicznej ePUAP

Wójt Gminy Sulików
(-) Jan Majowski

Ochrona danych osobowych:

Informuję, że administratorem danych osobowych stron postępowania jest Wójt Gminy Sulików. Pełna klauzula informacyjna o przetwarzaniu danych osobowych znajduje się w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Sulików, na stronie https://bip.sulikow.pl

Lubuskie/34449835

Leżajsk, 28.08.2026r.

OGŁOSZENIE WÓJTA GMINY LEŻAJSK Z DNIA 28 SIERPNIA 2026 R.

o rozpoczęciu konsultacji społecznych dotyczących projektu MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO „CMENTARZ CHAŁUPKI DĘBNIAŃSKIE"

Na podstawie art. 17 pkt 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2026 r. poz. 538 z późn.zm.), art. 67 ust. 3 pkt 4 ustawy dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r., poz. 1688 z późn.zm.) oraz art. 39 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026 r. poz. 670 z późn.zm) oraz w związku z Uchwałą Gminy Leżajsk Nr 16/2026 z dnia 19 marca 2026 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego „Cmentarz Chałupki Dębniańskie"

zawiadamiam o rozpoczęciu konsultacji społecznych projektu

MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO „CMENTARZ CHAŁUPKI DĘBNIAŃSKIE"

WRAZ Z PROGNOZĄ ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

KONSULATACJE SPOŁECZNE ODBĘDĄ SIĘ W DNIACH:
OD 21 WRZEŚNIA 2026 R. DO 23 PAŹDZIERNIKA 2026 R.

KONSULTACJE SPOŁECZNE OBEJMUJĄ:

1. **Zbieranie uwag** do projektu planu miejscowego w terminie od dnia **21 września 2026 r**. do dnia **23 października 2026 r**.
2. **Dyżur projektanta**, który odbędzie się dnia **09.10.2026 r.** w siedzibie Urzędu Gminy Leżajsk, 37-300 Leżajsk, ul. Łukasza Opalińskiego 2, w godzinach **od 16.00 do 16.30**
3. **Spotkanie otwarte**, poprzedzone prezentacją projektu planu miejscowego, które odbędzie się w **dniu 09.10.2026 r.** w godzinach **od 16:30 do 17:00** w siedzibie Urzędu Gminy Leżajsk, 37-300 Leżajsk, ul. Łukasza Opalińskiego 2.

Projekt Miejscowego Planu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko w ustalonym terminie konsultacji społecznych, zostanie również udostępniony w wersji elektronicznej na BIP https://uglezajsk.bip.gov.pl/mpzp-cmentarz-chalupki-debnianskie/

i na stronie internetowej Urzędu Gminy Leżajsk https://samorzad.gov.pl/web/gmina-lezajsk

Równocześnie na podstawie art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko zawiadamiam, iż w związku z prowadzonym postępowaniem w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu planu miejscowego zgodnie z art. 46 pkt 1 ww. ustawy, istnieje możliwość zapoznania się z konsultowanym projektem planu, opracowaną prognozą oddziaływania na środowisko, stanowiskami innych organów oraz możliwość składania uwag.

Uwagi składa się na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej, na formularzu w postaci papierowej lub w formie dokumentu elektronicznego. Składający uwagę podaje swoje imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania albo siedziby oraz adres poczty elektronicznej, o ile taki posiada, a także wskazuje czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej uwagą, oraz może podać dodatkowe dane do kontaktu takie jak adres do korespondencji lub numer telefonu. Formularz pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego udostępniono w Biuletynie Informacji Publicznej: https://uglezajsk.bip.gov.pl/formularze-planowanie/ oraz pod adresem: https://www.gov.pl/attachment/204bfede-d18c-467b-bfa5-2333aad28f80

- W przypadku poczty elektronicznej – uwagi należy kierować na adres e-mail: sekretariat@poczta.gminalezajsk.pl
- W przypadku doręczeń elektronicznych – uwagi należy kierować na adres: platformę e-doręczenia: AE:PL-79812-48411-EWITD-24

Uwagi w formie papierowej należy wnieść:

- osobiście w siedzibie Urzędu Gminy Leżajsk, 37-300 Leżajsk, ul. Łukasza Opalińskiego 2,
- drogą pocztową na adres: Urzędu Gminy Leżajsk, 37-300 Leżajsk, ul. Łukasza Opalińskiego 2.

UWAGA: Liczy się data wpływu uwagi do tut. Urzędu, a uwagi niespełniające powyżej wskazanych warunków pozostawi się bez rozpatrzenia.

Organem właściwym do rozpatrzenia uwag jest Wójt Gminy Leżajsk

Krzysztof Sobejko
Wójt Gminy Leżajsk

KLAUZULA INFORMACYJNA

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i ust. 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), dalej RODO, oraz art. 8h ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. Dz. U. z 2026 r. poz. 538) w powiązaniu z art. 67 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1688 ze zm.), w związku z ogłoszeniem z dnia 28.08.2026 r. o konsultacjach społecznych dotyczących projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Cmentarz Chalupki Dębniańskie", informuję, że:

1. Administratorem Pani/Pana danych osobowych zawartych we wnioskach lub uwagach jest Gmina Leżajsk, którą reprezentuje Wójt Gminy Leżajsk, ul. Łukasza Opalińskiego 2, 37-300 Leżajsk, tel. 17 240 62 00, e-mail: *sekretariat@poczta.gminalezajsk.pl*.

2. Z Inspektorem Ochrony Danych osoby, które złożyły wnioski lub uwagi w toku procedury sporządzenia planu, mogą skontaktować się drogą elektroniczną: *iod@poczta.gminalezajsk.pl* lub pisemnie na adres Administratora danych.

3. Dane osobowe osób, które złożyły wnioski lub uwagi w toku procedury sporządzenia planu miejscowego, będą przetwarzane w celu wypełnienia obowiązków prawnych wynikających z ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 ze zm.) oraz Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. z 2021 r. poz. 2404) w zw. z art. 6 ust. 1 lit. c RODO).

4. Dane osobowe wnioskodawcy mogą zostać przekazane:
a) organom władzy publicznej oraz podmiotom wykonującym zadania publiczne lub działających na zlecenie organów władzy publicznej, w zakresie i w celach, które wynikają z przepisów powszechnie obowiązującego prawa, w tym urzędowi wojewódzkiemu,
b) innym podmiotom, które na podstawie stosownych umów podpisanych z Gminą Leżajsk przetwarzają dane osobowe, dla których Administratorem danych jest Wójt Gminy Leżajsk, w tym do biura projektowego.

5. Dane osobowe osób, które złożyły wnioski w toku procedury sporządzenia planu, będą przechowywane przez okres realizacji niniejszej sprawy oraz przewidziany prawem okres archiwizacji.

6. Podane we wnioskach dane osobowe nie będą wykorzystywane do decyzji opartej na zautomatyzowanym przetwarzaniu, w tym profilowaniu, ani nie zostaną przekazane do państwa trzeciego (poza obszar Unii Europejskiej, Islandii, Norwegii i Lichtensteinu) lub organizacji międzynarodowej.

7. Osoby, które złożyły wnioski w toku procedury sporządzenia planu, mają prawo do:
a) dostępu do swoich danych oraz otrzymania ich kopii,
b) do sprostowania (poprawiania) swoich danych, jeśli są błędne lub nieaktualne,
c) do żądania usunięcia danych osobowych,
d) do żądania ograniczenia lub wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania danych,
e) wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych (ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa), gdy przetwarzanie danych osobowych wnioskodawcy narusza przepisy RODO.

8. Podanie we wnioskach danych osobowych jest wymogiem ustawowym, a niepodanie ich jest równoznaczne z niemożliwością rozpatrzenia wniosków do planu.

9. Zgodnie z art. 8a ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. Dz. U. z 2026 r. poz. 538) w związku z art. 67 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1688 ze zm.), Wójt Gminy Leżajsk informuje również o ograniczeniu prawa dostępu do informacji o źródle danych osobowych uzyskanych w toku prowadzenia postępowań dotyczących sporządzania aktów planistycznych. W związku z przetwarzaniem danych osobowych, uzyskanych w toku prowadzenia postępowań dotyczących sporządzania aktów planistycznych, o których mowa w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, prawo, o którym mowa w art. 15 ust. 1 lit. g, RODO tj. PRAWO DOSTĘPU przysługuje, jeżeli nie wpływa na ochronę praw i wolności osoby, od której dane te pozyskano.

Rzeszów/34449873

eprasa.pl 45341d2020

SIERPIEŃ WRZESIEŃ 2026

TEATR ŻEROMSKIEGO W KIELCACH

LECI ZNAMI PILOT SEZON 2026/2027

25-507 Kielce, ul. Sienkiewicza 32 / kasa +48 41 344 75 00 / kasa@teatrzeromskiego.pl / sekretariat@teatrzeromskiego.pl / www.teatrzeromskiego.pl

KOŃ NA RYCERZU

na podst. książki „Sztuka obsługi penisa" Andrzeja Gryżewskiego i Przemysława Pilarskiego, tekst Przemysław Pilarski
reż. Tadeusz Kabicz

29 SIERPNIA / SB / g. 19:00

30 SIERPNIA / ND / g. 19:00
ostatnia niedziela miesiąca – bilet 40 zł

10 WRZEŚNIA / CZ / g. 19:00

11 WRZEŚNIA / PT / g. 19:00

12 WRZEŚNIA / SB / g. 19:00

DS

fot. Natalia Kabanow

PROFESOR

inspirowany książką Grzegorza Walczaka „Profesor. Jak genialny chemik z Kielc stał się bossem narkobiznesu" tekst Anna Wakulik, reż. Jan Hussakowski

04 WRZEŚNIA / PT / g. 18:00

05 WRZEŚNIA / SB / g. 18:00

06 WRZEŚNIA / ND / g. 17:00

DS

fot. Edgar de Poray

ZWIEDZANIE TEATRU

zapisy pod numerem tel. 41 344 75 00

24 SIERPNIA / PN / g. 16:00
wejściówka 20 zł

31 SIERPNIA / PN / g. 16:00
wejściówka 20 zł

14 WRZEŚNIA / PN / g. 16:00
wejściówka 20 zł

21 WRZEŚNIA / PN / g. 16:00
wejściówka 20 zł

27 WRZEŚNIA / ND / g. 11:00
Europejskie Dni Dziedzictwa,
wstęp bezpłatny

EDD

28 WRZEŚNIA / PN / g. 16:00
wejściówka 20 zł

fot. HaWa

NS/ DSP

PROTEST KIELECKI. DO KOGO NALEŻĄ KIELCE?

Julia Nowak i Jakub Skrzywanek
reż. Jakub Skrzywanek

12 WRZEŚNIA / SB / g. 16:00

13 WRZEŚNIA / ND / g. 16:00 i 19:00

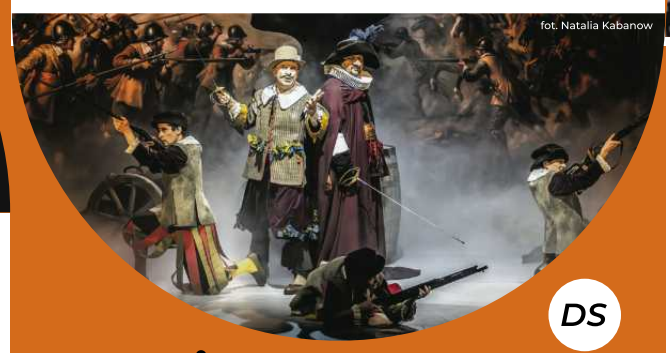
fot. Natalia Kabanow

DS

KSIĘŻYC NAD BUFFALO

Ken Ludwig, tłum. Elżbieta Woźniak
reż. Tadeusz Kabicz

24 WRZEŚNIA / CZ / g. 11:00
***PRZEDPOŁUDNIE DLA SENIORA** – bilet 30 zł*

25 WRZEŚNIA / PT / g. 19:00

26 WRZEŚNIA / SB / g. 19:00

27 WRZEŚNIA / ND / g. 17:00
***FAMILIJNA NIEDZIELA: NIANIA W TEATRZE,** opłata 20 zł, zapisy tel. 41 344 75 00*
ostatnia niedziela miesiąca – bilet 40 zł

Pociąg do literatury

06 WRZEŚNIA / ND / g. 11:30 / *DZ*

NARODOWE CZYTANIE

DZIADY Adam Mickiewicz, reż. Eugenia Balakireva
wstęp bezpłatny

/ g. 13:00 / *DZ*

PREMIERA KSIĄŻKI: **Gustaw Herling-Grudziński, Józef „Żuk" Opalski *ZAMIESZKAŁBYM W KRAKOWIE.... KORESPONDENCJE I ROZMOWY***
spotkanie z Józefem „Żukiem" Opalskim
poprowadzi Maciej Stroiński | *wstęp bezpłatny*

NS	NOWA SCENA	*DS*	DUŻA SCENA
DZ	DZIEDZINIEC	*MSP*	MAŁA SALA PRÓB
DSP	DUŻA SALA PRÓB	*FDS*	FOYER DUŻEJ SCENY

BEZ NADZIENIA

koncepcja i wykonanie Ewelina Gronowska
opieka reż. Antonina Brühl

18 WRZEŚNIA / PT / g. 19:00
JUBILEUSZ Eweliny Gronowskiej

19 WRZEŚNIA / SB / g. 17:00

20 WRZEŚNIA / ND / g. 17:00

NS

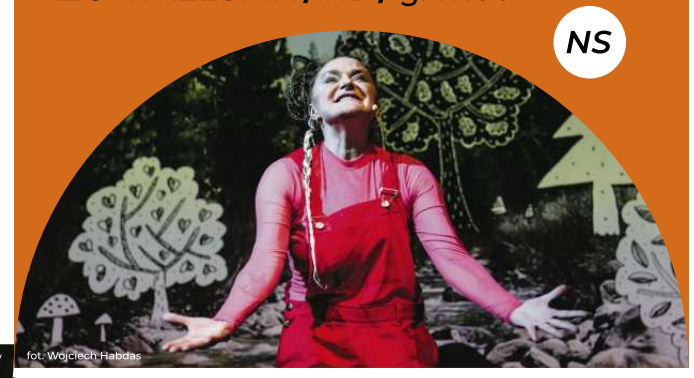
fot. Wojciech Habdas

SKÓRA PO DZIADKU

na podstawie książki Mateusza Pakuły
reż. Mateusz Pakuła

19 WRZEŚNIA / SB / g. 19:00

20 WRZEŚNIA / ND / g. 19:00

W ramach obchodów 80. rocznicy pogromu w Kielcach

Stowarzyszenie im. Jana Karskiego

DS

koprodukcja: ŁAŹNIA NOWA
fot. Klaudyna Schubert

PREZENT URODZINOWY

Robin Hawdon, reż. Jerzy Bończak

29 WRZEŚNIA / WT / g. 19:00

30 WRZEŚNIA / ŚR / g. 19:00

NS

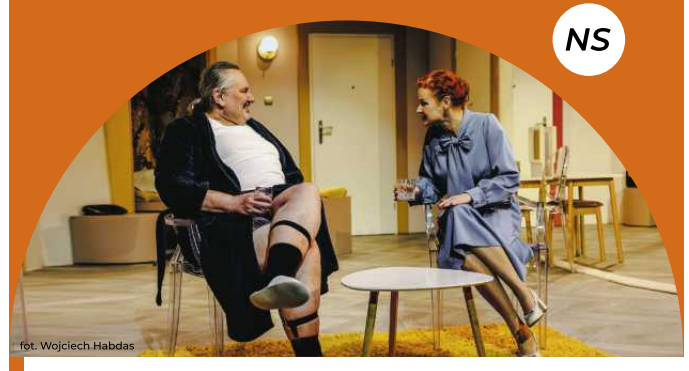
fot. Wojciech Habdas

Teatr im. Stefana Żeromskiego w Kielcach jest jednostką organizacyjną Samorządu Województwa Świętokrzyskiego współprowadzoną przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

WOJEWÓDZTWO ŚWIĘTOKRZYSKIE

Kraj/34448678

eprasa.pl 45341d2020